IOannes: gratiosus hoc nomē per iterpetratiōes veriuationes vel etymologias ertollere nō est meum: suspitionis ratio patet. Esset etiam hoc refricare notissima: ī apostolatu tamen hoc nomen super cetera viguit. xxij. est enīz ipse qui loquit: cum tamē reliqua romanorū pontificū nola. xi. nō transcenderunt numerus ad quem etiam solius benedicti nomen ascendit: inter canonistas etiaz cōmentarios hoc nomē viguit. Habuimus enim Joannem theotonicum preferendū: nō ex ordine sed ex fructu: Joannez galeñ. vulteranum. Joannem hispanum. Joannē fauentium. Joannem de faucona Jo. de anchona Joannem de deo etiam hispanum Joannem de languicella cesenenateñ. Joannē monachū cardinalem. ego etiam qui minor sum inter. xij. doctores collegij bononie. me quartus fuisse Joānem: nunc iter cos commentatores solus: sed iter commentatores decimus et denigro forte papirum non dignum occupare membranas. Et quia p ut patet hic ī exordio etiā compositores iurium vix possunt tam clarum certumqz statuere: quin dubia multa relinquant ex causabilis ero: qp in hac prima lectione vel glosatione singula non perfecte rimantur. Nam etiam in rebus experimur que naturaliter generantur: qp in eis paulatim de imperfecto ad perfectum venitur: sic ⁊ qui de veritatis cognitione a principio parum attingunt postea quasi pedetentim ad quādam pleniorem veritatis mensuram perueniunt. Igitur sub hoc excusationis clypeo: licet varijs occupatus: per fiduciaz clementie diuine has clemētinas glosandas aggredior. Est autem sciendus qp iste dominus Joannes pontifex industriosus ⁊ mundus: simoniam fugans ⁊ iusticiam amans scientia magnus statura pusillus: conceptu magnanimus: prius Jacobus vocabatur. De hac vero mutatione nominis ⁊ alijs que ad salutationem hanc respiciūt: dic vt no. in salutatiōe glo. lib. vi. Diuido autem hoc proemium preter datam in quattuor partes: aut ī duas: ⁊ secundam in tres: vt ibi. In prima ponitur salutatio: vsqz ibi: quoniam. ibi exordium: vsqz ibi: sane. ibi narratio: vsqz ibi. vniuersitati. ibi cōclusio: vsqz in fi.

b ¶ Quonjam nulla exordium. Est sciendum qp cle. suo exordio ad instar Innocentij. iiij. ⁊ Greg. x. narrabat quomodo cōstitutiones quasdam ā concilium: ⁊ in conci. vicēsi. ⁊ post concilium promulgauerat quibus precipiebat vti in iudicijs ⁊ in scolis. Joannes aūt deciso sub bulla illo proemio clementis: ponit proemium suum cū exordio. Sz cuz habeamus tria exordia Greg. xi. bonifa. vij. ⁊ Joan. xxij. in quo differant videamus. et dico qp Grego. in suo exordio principaliter ostendit qualiter emanauerit ius positiuum: ⁊ ipsius iuris effectum: vt ibi plenius diri. Bonifacius in suo exordio recognouit: qp ex debito regiminis sibi cōmissi habet intendere subiectorū cōmodis: qui dicit se sollicite facere noua iura cōdēdo ⁊ antiqua declarando: vt tollat ipsorū lites ⁊ scandala. Jo. autē in hoc exordio volēs excusare multiplicationez constitutionum ⁊ voluminum quibus prouidet ecclesiastes vlti. c. sic dicens: faciendi constitutiones ⁊ volumina ⁊ libros nullus est finis: ⁊ dicit qp principis auctoritas necessaria est propter duo. Primo qz ius positiuum quātūcunqz mature certe ⁊ clare compositū: nō sufficit ad emergentes: pp quod oportūa est ⁊ necessaria declaratio principis. Secūdo qz homo pronus ad malū facile mores subuertit: ppter qō est necessaria principis potestas ad inserendas virtutes ⁊ vitia extirpanda. Patet ergo qp in his tribus exordijs nulla est inculcatio superfluitas vel repetitio: quomodo autem exordientium proposito predicta conueniant: per se patet.

c ¶ Juris: humani: positiui sit canonicum vel ciuile: synodale vel municipale: naturale vero vel diuinum: morale est immutabile. v. distin. in prin. Et est perfectum quia manauit ab illo qui non nouit imperfectum opus: de bap. maiores versi. sed ad huc.

d ¶ Sanctio: hic ⁊. j. ℣. hic sane. late sumitur: nam ponitur stricte pro constitutione penali. vt no. iij. vi. in summa.

e ¶ Perpēso: quasi perfecte pēsato ⁊ deliberato: habetur simile verbum de pac. c. vlti. circa medium lib. vi.

f ¶ Digesta. alibi dicitur decreta. xxxv. q. ix. aplice. ⁊ hec bene conueniunt: de conse. vi. v. ne tales. c. pe.

g ¶ Varietatem: sumi potuit ō cor. aut. de re. cc. non alie. §. vt aūt in prin. col. ij. ⁊ de istru. cau. post prin. col. vi.

h ¶ Machinatiōes q̄si astuta ingenia: quid est enīz qp homo semel deditus malicie non adinueniat: in aut. ut hi qui se ob. pbi. post prin. col. vi.

i ¶ Nodose: de ver. signi. cum olim. ⁊ de reliqui. c. vno. ī pn. lib. vi.

k ¶ Ambiguitatis: de triplici ambiguitate iuris facti ⁊ persone. no. xxiij. vi. c. fi.

l ¶ Vix inuit fieri posse: ō cog. spi. c. ij.

m ¶ Mederi. facit in aut. b cōstitutio Jnno. con. in prin. colla. viij.

n ¶ Proclim. xx. q. iij. pcliuꝰ facit. xij. qōe. i. ca. i. ⁊ in aut. de mo. §. siquis igitur. ad fi. col. i. ⁊ dicitur pcliuus: quasi preceps prompta facilis vl inclinabilis.

o ¶ Sensualitas. de hac de sacra vncti. c. vno. ℣. ī vrice. ⁊ p hanc appetimꝰ delectabilia corpori: ⁊ fugimus nocua. nec oino pōt extingui: vt dicam. j. ō here. ad nostraz. ℣. ij.

p ¶ Obrepit. quasi latenter sub intrat: ⁊ idem verbum. lri. dis. nullus inuitis. ⁊ de cele. mis. cum creatura. ⁊. j. de sta. mone in agro. in prin.

q ¶ Determinationis. facit. j. de elec. ne romani. in princi.

r ¶ Altercationes. quo ad verborū certamina.

s ¶ Succidat. respicit qō prius dixerat vsqz ad ℣. qz etiā. qō dr in ipso. ℣. quia.

t ¶ Sarculum. instrumentum quo euellunt male ⁊ inutiles herbe que nascunt ī ter bonas. quod boñ. vocāt roncare. Esaias. vij. in fi. Vespres ⁊ spine in vniuersa terra: ⁊ oēs montes sarculo sarcientur. ⁊ primo regum. xiij. in fi. Descendit omnis israel: vt acueret vnusquisqz uomerem suum ligonem securz ⁊ sarculuz differentia inter fullonem ⁊ sarcinatorem: insti. man. in fi.

u ¶ Inserat. hiere. i. de maio. ⁊ obe. sollite. ℣. potuisses.

x ¶ Reformet. de accu. sicut olim.

y ¶ Nec sane. narratio ponēs ⁊ cōmendans actum clementis: illius etiam propriam tarditatem excusans.

z ¶ Papa. i. admirabilis: ⁊ dicit a pape qō est interiectio admirantis: ⁊ vere admirabilis: qz vices dei in terris gerit: inde dixit ille angelicus ī poetria noua. papa stupor mundi: ⁊ circa finem. Qui maxima rerum. nec deus es nec homo: quasi neuter est inter vtrunqz. Etymologia vero nominis est. i. pater patrum.

⁊ ¶ Consonans. iiij. di. erit aūt.

? ¶ Ante. iste sole emanauerunt ante concilium. de iudi. dudum. de immu. ec. quoniam de sen. excō. ex frequentibus. relique omnes in concilio vel post concilium: vt in ipsarum subscriptionibus patebit.

ꝓ ¶ Decidit concor. proemium grego. ix.

a ¶ In vnū volumen. nō tamen sub nomine libri: vnde male dicunt qui allegāt. vij. librum: nam si sub nomine libri composuisset cōstitutiōes que emanauerūt post compillationem sexti: iuxta morem in serie fuissent. Item hoc expressisset: vt

¶ Incipiunt constitutiones Clementis pape quinti vna cum apparatu domini Joannis andree.

IOānes[a] eps fu[o] seruor dei: dilectis filijs: doctorib[o] ⁊ scholarib[o] vniuersis bononie cōmorantib[o] salutē ⁊ apl̄icam benedictionem. ¶ Qm[b] nulla iuris[c] sanctio[d] quantūcūqz perpenso[e] digesta[f] consilio ad humane naturе varietatem[g] ⁊ machinationes[h] eius iopinabiles sufficit: nec ad decisionem lucidam sue nodose[i] ambiguitatis[k] attingit: eo presertiz qp vir[l] aliquid adeo certuz clarumqz statuitur: quin ex causis emergentibus: quibus iura iam posita mederi[m] non possint: in dubiuz reuocetur. ¶ Quia etiaz ab adolescentia viri proclui[n] ad maluz sensualitas[o] humana declinat: per qō moruz subuersio in clero ⁊ populo frequenter obrepit[p]: necessaria est superioris auctoritas: vt tam per determinationis[q] oportune suffragium tollat ambigua: lites auferat: altercationes[r] dirimat: ⁊ obscura succidat[s]: quam per cultoris prouidi sarculum[t] extirpet vitia: ⁊ virtutes iserat[v]: corrigat excessus moresqz reformet[x]. ¶ Nec[y] sane felicis recordationis Clemens papa[z]. v. predecessor noster prudenter attendens ⁊ prouide cupiens deformatorum reformationē prospicere soluere difficilia: ac sanctiones questionibus ac negocijs imminentibus consonas[⁊] promulgare. ¶ Dudum neduz in concilio vienensi quinetiam ante[?] ⁊ post ipsum concilium constitutiōes plurimas edidit: in quibus multa vtilia statuit atqz salubria: ⁊ nonnulla dubia in iudicijs ⁊ extra frequentata decidit[ꝓ]. ¶ Et licet eas collectas ī vnum[a] volumen ⁊ sub congruis

fecit in proemio ferti

a ¶ Dare. no. pro eo quod in fi. dicam.

b ¶ Sortis. sumitur hic pro fortuna vel euentu: sic. xxv. q. ij. sors. alibi pro sortilegio: de sorti. c. i. alibi pro capitali de vsur. c. i. 7. ij. alibi p parte vel portione de preben. cum fm. xxi. di. cleros in prin.

c ¶ De medio. i. de hac vita q̃ quare dicatur medium habes xxiij. q. iiij. hec autez vita.

d ¶ Non impleuit. concor. ō pigno. c. iij.

e ¶ Permittēte: 7 forsan agente: omnia. n. que fiunt aut iusto iudicio facit: aut suo pmissu ita fieri finit. xxvi. q. v. nec miruz v. nec ideo.

f ¶ Cōpendiū. quod est breue 7 vtile: de hoc de rescrip. dispēdia. lib. vi.

g ¶ Cōcernūt. quasi simul cernunt vel conspiciunt.

h ¶ Debemus. dz ergo successor pficere factum predecessoris. xij. q. v. q: Joānes. lxiiij. di. c. ij. de rescrip. lras vbi de hoc 7. xi. q. iij. si cps ante.

i ¶ Circūsepti. i. circundati vel vndiqz cincti.

k ¶ Silentio: sit rector viseret in silentio. xliij. distin. sit rector in prin. contra illos qui dicunt tacenda. Ouidius sine titulo. Quis vnquam minor est quaz tacuisse labor. 7 Cato. Virtutē primam puto compescere linguā. Et seneca ait. Dixisse me quādoqz penituit: tacuisse nunquam.

l ¶ Oportunitate. xxiij. q. iiij. ñ potest. in fi. 7 de eo qui cog. cōsan. vro. siue veniens. ij.

m ¶ Uniuersitati: conclusio.

n ¶ Alacri. concor. proe. institu. in fi.

o ¶ Sic. s. permissionem nstam sub bulla.

titulis collocatas mittere decreuisset 7 dare[a] in commune subiectis 7 assidua tamen occupatio circa magna ac sortis[b] humane conditio: que ipsum de medio[c] sustulit in cā fuerunt: quare suum in hac parte proposituz nō impleuit[d]. ¶ Nos etiam qui sicut eidem: licet immeriti in apostolatus officio domino permittente[e] successimus: sic 7 in affectus plenitudine: in his que cōpendiuz[f] vniuersi concernunt[g] successisse debem[h]: tot gradibus agēdis 7 arduis fuimus a nostre promotionis exordio circunsepti[i] q̃ tam ex hoc quaz ex causis rationabilibus alijs quā sub silentio[k] prouidimus committendas predictas vobis cōmunicare constitutiones fuim[m] hactenus ipediti. ¶ Nunc igitur oportunitate[l] captata illas vobis sub bulla nostra trasmittimus. ¶ Uniuersitati[m] vestre per apostolica scripta mandantes quatenus eas prompto affectu suscipiatis: 7 studio alacri[n] eis sic[o] vobis manifestatis 7 cognitis vsuri decetero[p] in iudicijs 7 in scholis[q].

¶ Data[r] auinioñ. viij. calendas nouēbris[s] pontificatus[t] nostri anno secundo.

Rubrica De summa trinitate 7 fide catholica.

Q Clemens. v. in conci. vienñ.

¶ Fatetur concilium vnicum dei filiuz in essentia dei eternaliter subsistentem verum corpus humanū assumpsisse de virgine: 7 in eo passum 7 iam mortuum lancea perforatum: approbans in hoc ordinez quem tradidit euangelista Joannes. Secundo reprobat 7 hereticā indicat doctrinaz que habet q̃ substantia anime rationalis seu intellectiue vere 7 per se humāi corporis non sit forma. Tertio asserēs 7 cōfitendum vnū baptisma: sicut unū deum vnam fidem approbat opinē habet illud conferri etiam parvulis quo ad habitum informationem gratiam 7 virtutes: hoc dicit Joānes and.

Idei[v] catholice fūdamento[x] pter qd̄ reste apostolo[x] nemo pōt aliud ponere firmiter inherentes: apte cū scā mre ecclesia cōfitemur vnigenitū

rent post quattuor menses. Aliqui dicebāt q̃ ordinauerat eas ligare post quam essent per studia publicate: mortuo clemente istarum cōstitutionum haberi copia de cancellaria nō poterat: 7 sic tenuerūt curiales q̃ vltra illas quattuor non ligarent: creato autē domino Joāne adhuc primo anno sui pontificatus: 7 vltra viguit hoc dubium. Sed quia quibusdam petentibus p ipsaz auditores vari in causis beneficialibus cuz clausula simplr 7 de plano 7 c. interduz sic respondit: pstitutionem habens ceperūt vicere auditores palatij q̃ ipse videbatur velle q̃ constitutiones ligarent: ñriuz videbatur qz petiuerat 7 recepat constitutiōes ipsas examinādas 7 corrigendas 7 aliquas correxit 7 mutauit. vt. j. ti. i. c. vno. Similiter deliberauerunt auditores illaz habere pro cōstitutiōe de q̃ papa sic viderat reliquas priori dubio relinquendo. Ex his ergo concluditur p 7 ñ q̃ ligauerint: facit predicta assertio dñi auditoris: q̃ vicit se de mādato clemētis publicationem in audientia finiuisse: 7 sic fuit omnis actus legis cōdē de perfectus: de quo. C. ō legi. humanuz. Item cōtrarium sonat in absurdum q̃ cōstitutiones que attribuuntur pālio 7 clementi a tempore finiti cōcilij non ligent infra quinquenium 7 a tempore clementis infra biennium: ex quo ergo fuit constitutio concilij vel clemētis: 7 verbum statuo: ōsignat rem perfectaz ō verbo. signi. in his. cuz cōcordā. ergo ligabāt post tēpus limitatū a iure. Item nō apparet nec fertur q̃ dominus Jo. de his cōstitutionibus fecerit aliā publicationem in audientia: ergo initiur iaz facte sed hoc dicere multos illa queat: 7 maxime ponderatis cōstitutionibus. de vi. 7 ho. cle. qñi. ō sepul. c. i. de sta. mo. c. i. de reli. domi. c. i. de priui. c. i. per quas id tenēdo multi clerici 7 infiniti religiosi ligati dicētur. Item sonat in absurdum dicere q̃ ligarent constitutiones que occultabantur: quare benignius videretur id quod in pn. glo. diri. Quasi in his perplexitatibus ponderatis dñs Jo. b noluerit per hoc ybuz. decetero. q̃ tpe huius date sit ipsaz publicatio facta nec ob. publicatio facta tpe clemētis: qz lz illas publicare fecerit: illas tamē nō dedit: qd̄ patet qz supra dicit q̃ dare decreuerat: sed suuz ppositū non ipleuit: qd̄ satisfacit. Hec sic dicta sumantur ī modum collationis nō diffinitionis: quam hoc casu conditor facere posset: non glosator.

q ¶ In scholis: de his verbis dic vt. s. in pemio gregorij. in vlti. glo.

r ¶ Data circa hanc datā: vide quod no. in fi. vi. li. super eius data.

s ¶ Nouembris quare mensis iste sic denominet: dicam. j. ō reli. 7 venc. san. si dñm. ȳ. lz igitur.

t ¶ Pontificatus. qui incepit nonas. i. quinto die septēbris anno domini. M. ccc vi. qua die consecratus fuit benedictus 7 coronatus: lz prius fuerit electus septima augusti: 7 per hoc patet q̃ tardauerat mittere cōstitutiones has fere per. xxiij. menses post coronationem: 7 hec est causa quare superius se excusauit Jo. an.

Rubrica De summa trinitate 7 fidei catholica Circa rubricas hui[v] voluminis nō continuādas repete qd̄ no. eo. ti. li. vi. qd̄ etiā hic fortius locum hz cū hoc volumē ñ emanauerit sub noie li. vt ī pemio viri: lz hac rōne viderent cōstitutiones grego. cōpilationis. 7. vi. allegāde in hoc volumine fm suas materias: put. s. 7. j. oēs tñ allegabo. vt. s. ex quo in altera illarum compilationū hec inferri non mandātur.

u ¶ Idei catholice. Partes patēt: secunda ibi porro. tertia ibi ad hoc. Item hec prima pars facit tria. Primo fatetur eternā diuinitatē xpi. Secūdo verā humanitatē ipsi. Tertio ipsius passionē 7 mortez 7 figurā inducens: ordinē approbat: quem de plagis ponit euangelista Joannes.

x ¶ Fundamēto: qd̄ est xps.

y ¶ Apsto. i. ad corin. iij. 7 cōcor. i. q. i. cū paulus. de psby. nō bap. c. fi.

z ¶ Unigenitū. vt dicit Anselmus in sancta trinitate: quātūlibet paruuz incōueniens est impossibile: sed si pater aliuz filiū gēuisset: ille per oia similis esset iam genito filio: 7 cū iā genit filius sit ybū: reliquus esset verbuz

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

⁊ sic essent in deitate duo verba: sed cū vno dei ꝓbo: ola pfectissime dicantur ⁊ creētur: aliud superfluū ⁊ nugatoriū fuisset: nam duorum ad idem suffragantiū quoꝝ vnum sufficit: alterum supfluū est: quod non est in deitate possibile. ⁊ phīlosophus. i. phīsicorum. Frustra fit per plura quod potest fieri per paucioꝛa. Jo. an.

a Filiū de spiritu sancto ⁊ eiꝰ eterna processione. J. eo. fideli. lib. vi.

b Omnibꝰ. p hoc comprehēdit īmensitatē: incōmutabilitatem: incōprehensibilitatem: omnipotentiam: ⁊ ineffabilitatem. Itē essentiā. substantiam: seu naturā. de his omnibꝰ. J. eo. firmiter. in prin. ⁊ in diuinis hec tria vltima repetimꝰ ad maioꝛem expressionē. Si enim ad diuinam essentiam habeatur respectus: quasi mathematice. i. abstracte non reducta ꝓsideratione ad personas: sic est essentia. si cōsideretur concrete habito respectu ad psonas sic est substantia: quia in qualiber psona substat: ⁊ est nota. J. eo. dānamꝰ. ver. nos auteē. si vtroq; modo: quasi īconsideratione vniuersali: sic est natura: quia naturale est diuine essentie ꝙ sit vna: ⁊ ꝙ in ea sint persone. simpleꝛ tamen est impartialis ⁊ indiuisibilis.

c Eristit. dānati sunt ergo bonosiani: qui xpm dicebāt nō propriū sed adoptiuum filium dei. xxiiij. q. iij. quidam. ver. bonosiani. ⁊ de hoc de cele. mis. in. quadam.

d Eternaliter. arriani negauerūt filium coeternū patri. xv. di. c. primo. xxiiij. q. iij. quidam. ver. arriani. ⁊ arguebant sic. omne qō natuꝫ est principium habet: ergo filius qui natus est principiuꝫ habuit ⁊ esse cepit. vnde dicebat arrianus: si filius est: natꝰ est: si natus est: ergo tpꝰ fuit quādo nō erat filius. Sed ꝗ eum dicit ambrosius lib. i. de trini. c. v. idem posset dicere ō eo ꝙ si cepit esse pater: ergo primo fuit deꝰ quā pater: ⁊ fuit tēpus quo non erat pater: sed cum ex hoc sequeretur eum mutabilem. i. generationis accessione mutatuꝫ: hoc dicere amentia est: semp enim fuit pater ⁊ filius: nam ex vi correlatiui posito vno ponitur ⁊ reliquum. dicebat ergo Aug. de fide ad petrū. c. ij. si dei filius virtus ⁊ sapiētia dei est: nec vnq̄ fuit deus sine virtute ⁊ sapientia: dei ergo filius coeternus est deo patri. primum probat apostolus. i. ad corinthios. i. ⁊ habetur. xxxvi. dist. §. hic etiā. ergo dicit Grego. ⁊ augustinus ꝙ sicut splendor qui gignit ab igne coeternus est illi ⁊ esset coeternus si ignis esset eternus: sic est intelligendū de deo natum esse sempiternum: vt sit patri filius coeternus: ⁊ hoc prosequitur magister sen. li. i. di. ix.

e Unitas. dicūt theologi ꝙ in instanti cōceptionis pfectus fuit homo: ⁊ fuit aīa rōnalis infusa: tum ꝓpter infinitā virtutē agentis. s. spūs sancti: tum qꝛ incōgruū fuisset filium dei corpus assumpsisse: nisi formatum. In alijs aūt nō infundit nisi organizato embrione: ⁊ pleno habilitato ad ipsam recipiendaꝫ: de hoc. xxiij. q. ij. quod vero. quod dicunt quidam fieri p dīam seruū. a. xl. vel. lxxx. die a cōceptione embrionis. de hoc. xv. dis. §. i. de purifi. post partum. c. vnico.

f Fieret. cōcor. J. eo. firmiter. ver. ⁊ tandem ibi: verus hō factꝰ est ⁊ cōsidera verba: nō. n. fuit xpꝰ cōpositus ex deitate ⁊ humanitate: nam simplicitas deitatis nullā recipit cōpositionem: vt ibi satis no. in pn. ⁊ qō ibi dicit xpm fuisse cōpositū. verū est respectu humanitatis: que fuit composita ex aīa rōnali ⁊ humana carne: vt ibi ⁊ hic. ⁊. J. de here. cuꝫ xpꝰ. ⁊ vide qō no. de cōse. di. ij. hoc est quod dicimus.

g Passibile. iniātum ꝙ vt dicit Aug. oēs defectus nostros assumpsit filius dei preter ignorātiam ⁊ peccatum. vel magister de hoc. iij. sen. xv. dist. lꝫ igitur in assumptione sui ipsius caro fuerit a spiritu sancto ab oīb̄ reliquijs peccati mūdata: vnde angelus ad virginē luce. i. Spiritus sanctus superueniet in te ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. qō ex te nascet sanctum vocabitur filius dei: tamē vt dicit ipse augustinꝰ. Si in cruce mortuus non fuisset ad vltimum senio defecisset: frigus ergo calorem famem sitim ⁊ alias humanas penalitates pati poterat: ⁊ sic habuit corpus passibile. Fuit autē hoc cōgruū ꝙ nostros defectus assumeret ꝓpter iusticiam satisfactionis: quam pro nobis faciendam assumpserat: vt pro nobis perfecte satisfaceret per penalitates carnis nostre. Item propter fidem incarnationis. sine his enim penalitatibus humana natura hominibꝰ nota nō fuisset. Item propter exemplum patientie nobis prebendū ad tolerandas penalitates carnis humane.

h Animā. non spiritum vitalem trī. de cele. mis. in quadam. vbi pluribus auctoritatibus ꝓbatur: quod hic de vera anima dicitur.

i Rationalem. non dicit sensitiuam vel vegetabilem trī: de qbus. J. in parte proxima dicetur.

k Ex tpe. quod tempus satis notū est: ⁊ ab hac incarnatione cōputant quidam annos dñi. xxiij. di. in nomine dñi. in pn. alij a natiuitate ⁊ de hoc in spec. de instru. edi. in prima col. Dubitari posset de tpe incarnationis: quare tūc ⁊ nō priꝰ vel tardius: canoniste dicūt satis esse dicere cum paulo. O altitudo diuitiaꝝ ⁊c. ad ro. xi. in fi. de pe. dist. iiij. si ex bono. nam ⁊ in ptāte miserentis est quando ⁊ q̄tū misereri velit: facit de pe. di. iij. si. n. inquit vltra meduꝫ versicu. sicut. ⁊ qō no. q cle. vl vo. c. ij. dicunt tñ theologi ꝙ certū est nō fuisse cōueniēs ante peccatū deū incarnari: cū opus incarnationis pncipaliter ordinet ad abolitionem peccati: ⁊ vt dī luce. v. non sanis ꝫ īfirmis opus ē medico: nec venit vocare iustos sed peccatores. ij. q. i. multi. de pe. di. i. libenter. Itē nec fuit ꝓueniēs statiꝫ post peccatū deū incarnari: cū. n. ex superbia peccatū pueniſſet: sic liberādus erat hō vt humiliatus recognosceret se liberatore indigere: quod magno cōsilio delatum fuit: vt cognita sui infirmitate hō clamaret ad medicuꝫ: ⁊ gre posceret auxiliū. Ad finem vero seculi non debuit differri: vt de impfectiōe humane nature per incarnationē peruenireturꝫ gradatim ad perfectionē glorie in fine seculi. Item fuit equū post datam legem mosaycā ⁊ prophetiam quā multi spnebāt: iustificari deo genus humanū per incarnationē ⁊ tpe grē: quod si delatū fuisset ad finē seculi: forsan reuerētia ⁊ notitia dei ⁊ morū honestas in terris fuisset abolita: fuit etiam hoc conueniens ad manifestandam diuinam virtutem saluātem per fidem preteriti presentis ⁊ futuri. vt no. Ber. J. eo. ti. sup rub.

l Virginali. quare de maria virgine ⁊ nō de alia voluit incarnari? Dicūt sancti ꝙ sicut ex superbissima natus est morbus: sic ꝓ ꝓtrariū ex humilissima īcohari debuit medicina: vñ verso noīe eue ipsi dictū est aue. luce. i. Itez sicut ad summā humilitatem dei filius voluit incarnari: sic summe humilē eligere voluit in qua ⁊ a qua tanta deberet humilitas īchoari: vñ ipsa in cātico suo dixit ibidē. respexit dñs humilitatē ancille sue. Tertio qꝛ vt quedam refert historia: ꝑma ipsa fuit que ꝓginitatē deo obtulit: vñ qꝛ nouū doni genus obtulit: nouo ⁊ inaudito dono debuit honorari. In ꝓiugio aūt Joseph cōsensit istinctu spūs sancti ad celandum mysteriū: quod dic vt. xxvij. q. ij. §. ij. ⁊. c. inuēta.

m Thalamo. i. cubiculo vel vtero.

n Hypostasis. greci eo modo vtunt hoc noīe hypostasis quo nos vtimur hoc noīe psona: de hoc noīe. i. de sen. xxiiij. ⁊. xxv. di. hypostasis aūt ꝓdit ab hypos qō est sub: ⁊ stasis qō est status vel stans: ⁊ dicit hipostasis substātia intellectiua siue forma. s. primordialis materia. ⁊ dicit quasi substās: qꝛ habet substare oīb̄ accidētibus: ⁊ oīa accidētia ad se recepit: a nullo tñ informatur ꝑm Aug.

o Natura. s. vera humana. Jo. an.

p Omnium. quo ad sufficientiam: sed quo ad efficaciam pro destinatis trī: de hoc de con. di. ij. semel. ij.

q Cruci. in huius passionis memoriam videmus in singulis particularibꝰ ecclesijs depictā crucē in altū erigi: ⁊ celebramus ēt festum inuentiōis ipsius de con se. di. iij. crucis. Dicit Aug. Cruc. que erat suppliciū latronū: nūc trāsit ad frōtes imperatoꝝ: si tñ honorē deus cōtulit supplicio suo. q̄tum ꝓferet seruo suo? Inter alias fuit quadrupleꝛ cā quare xpꝰ crucis mortē elegit. Primo vt i illa pēdēs i aere se inter deū ⁊ hominē mediatorē ostēderet: ⁊ sic no. i. ad thimo. ij. ⁊. r. di. qm̄. Secūdo vt dāna que obuenerāt per lignū primis parētibus vetitū: per lignū crucis restauraret. Tertio vt diabolū qui per lignū vincebat per lignū superaret: ⁊ hec duo gregorius exprimit in prefatiōe de cruce. Qui salutē humani generis ⁊c. de qua de con. di. i. inuenimus. ⁊. J. de reli. ⁊ ve. san. si dñm aūt medium. Quarto vt euidenter ostēderet ꝑ quibꝰ restaurādis patiebat. s. pro superis angelorꝝ ruinis replendis. pro iustis de limbo educēdis: ꝑ amicis colligēdis ⁊ adiuuandis: pro inimicis recōciliādis. Primū designat per brachiū superiꝰ. Scōm per inferius. Tertiū per dextrū. Quartū per sinistrū. Fertur etiam crux quatuor genera lignorꝝ habuisse. s. cedrū in stipite. palmā in palo per longū: cupressum in ligno ex transuerso: oliuā in tabulā sup crucem loco quarti brachij. ⁊ datur versus. ligna crucis palma cedrus cupressus oliua. Et qūo proprietates lignorꝝ bene cōueniant instāt theologi: quod omitto.

r Mori. de con. di. ij. timorem.

s Profluentibus. separatim. de hoc de cō. di. ij. c. i.

t Aque. ⁊ fuit vera aqua: de quo satis de cele. mis. in quadaꝫ. ⁊ fuit aqua regenerationis. ⁊ sanguis redemptionis. vt ibi.

v Et īmaculata. ad ephe. v. ante finem.

x Sicut. ponit figurā quā etiā īducebat Post. de cele. mis. in quadā. ver. ꝑ ħ.

y Soporati. ergo dormitio ade ⁊ mors xpi cōueniunt in figura. sicut cōueniūt in figura vigilans ⁊ viuēs. si de latere ergo viuētis debuisset formari ꝓtunc. ecōtra de latere vigilantis fuisset eua formata.

z Formata. geñ. ij.

⁊ Apostolum. ad ro. v. post mediū.

? Ezechiel. i. c. xvij. in prin. Jo. Grego. in. iiij. homel. sup ezechiele de visione quatuor aīalium bñtiū facies diuersas. s. bouis leonis bouis ⁊ aquile. dicit ꝙ

beati Joannis: videlicet apostoli ⁊ euangeliste: qui sacramenti hui⁹ rem gestam narrans ⁊ ordinem in euangelio suo dixit[a]. Ad iesum autem cum venissent vt viderunt eũ iam mortuum non fregerunt eius crura: sed vnus militum lancea latus eius aperuit: ⁊ continuo exiuit sanguis ⁊ aqua: ⁊ qui vidit testimonium perhibuit: ⁊ verum est testimonium eius: ⁊ ille scit quia vera dicit vt ⁊ vos credatis. ¶ Nos igitur ad tam preclarum testimonium ac sanctorum[b] patrum ⁊ doctorum[c] cõmunez sententiam apostolice considerationis ad quaz dũtaxat[d] h̄ declarare pertinet: aciem conuertentes sacro approbãte cõcilio declaramus predictuz apostolum ⁊ euangelistam Joannem rectum in premissis facte rei ordinez tenuisse: narrando ꝙ Christo iam mortuo vnus militum lancea lat⁹ eius aperuit[e]. ¶ Porro[f] doctrinam omnez seu positionem[g] temere asserentem aut vertentem in dubium[h]: ꝙ substãtia anime rationalis seu intellectiue[i] vere ac per se humani corporis non sit forma: velut erroneaz ac veritati catholice[k] inimicam fidei: predicto sacro approbãte ɔcilio reprobam⁹ diffiniẽtes vt cũctis nota sit fidei syncẽ veritas: ac p̃cludat̃ vniuersis errorib⁹ aditus: ne subītrẽt: ꝙ qsqs deinceps asserere defendere seu tenere ptinaciter[l] p̄sũpserit: ꝙ aĩa rõnalis seu intellectiua: nõ sit forma corpis hu-

iure vel vere per hoĩem figurat̃ Matheus: quia cepit ab humana generatione Marcus per leonem: q: cepit a clamore in deserto. Lucas per vitulum: q: cepit a sacrificio. Joannes vero digne per aquilã: q: cepit a diuinitate xpi: sicut enim aquila cũctis auibus altius volat: ⁊ irreuerberatis oculis solis radios intuet̃: sic iste altius ceteris ascendit: qui dicens. In principio erat verbum: ⁊ verbum erat apud deum ⁊ deus erat verbum: dum in ipsam diuinitatis substantiam intendit: quasi more aquile oculos fixit in solem.

a ¶ Dixit. xix. distin. c. i. ad fi. ⁊ ad litteram hic ponitur textus euangelij quem glosare nõ est meum.

b ¶ Sanctorũ. s. Aug. sup Jo. sermone. c. xx. ⁊. xv. de ciui. dei. c. xxvi. ipse ⁊ Ambro. sup epistola ad roma. ⁊ theophili sup Joannem.

c ¶ Doctorũ. vt thome. iij. parte. q. lxi. ar. v. Scotus sup. iiij. senten. Fertur etiam ꝙ tempore concilij congregati fuerũt ad hoc theologi doctores per clementem qui hoc tenuerũt.

d ¶ Dũtaxat. de baptis. maiores. in prin. cũ suis concor. non ob. lxxix. di. c. ij. vt ibi no.

e ¶ Aperuit. sequebat̃ in constitutione concilij ẽt correcta ⁊ in audiẽtia publicata: vt dixi ĩ pemio: ꝙ textus matthei qui dicebatur in quibusdã libris antiqs sub alio ordine hoc narrare per anticipationẽ intelligi ⁊ exponi debebat ⁊ hoc remouit Jo. forte ex eo ꝙ ille tex. ĩ mattheo cõiter nõ habetur: ⁊ anticipatio dicit̃ ab añ ⁊ capio. cũ. s. añ capit̃ vel ponit̃ postmodũ. ß. de rescrip. cãm. Sed q̃rit̃ quid valet ad fidẽ hoc disputasse qõ hic dicit̃ d̃ ordine: sine dubio cõiunx xpi ecclesia que regenerat deo genitos. ita formari poterat p plagã ⁊ vndas fluẽtes xpo viuente sicut xpo mortuo: nec in hoc disputatio hec respicit fidẽ: sed opinio hec dãnata detrahit miraculo. euidentius enim fuit miraculũ hoc de corpore mortuo q̃ de viuo manasse. Itẽ detrahit figure h̄ posite. vt. ß. dixi. Item detrahit fidei Jo. euangeliste qui vltimus euangeliũ suũ scribens notabilit̃ expr̃ssit hũc ordinẽ: ⁊ his respectibus cõciliũ hunc ordinẽ approbat.

f ¶ Porro scđa pars que duo facit: primo quandã opinionẽ reprobat. secũdo illam pertinaciter tenẽtes hereticos iudicat.

g ¶ Positionẽ. vtũtur theologi ⁊ artiste hoc verbo quo ẽt nos vtimur: de ɔfes. c. i. vbi de hoc satis. li. vi. fatet̃ autẽ qs ⁊ credit id qõ ponit: de iureiu. c. vlt. e. li.

h ¶ In dubiũ. de hereticis. dubius.

i ¶ Intellectiue. de sensitiua. n. ⁊ vegetatiua nõ fuit opinio: sensitiua. n. qua sentimus p sensus corporeos certũ ẽ ꝙ corrũpitur corpore corrupto: ⁊ sic nõ põt dubitari qn sit de corporis forma. Idem de vegetatiua qua vegetamur nutrimur ⁊ augmentũ sumimus: in prima cõicamus brutis: in scđa etiã plãtis. Sz de intellectiua vel rationali fuit ɔtraria opinio que precipue fundabat̃ sup rõne p̃dicta. Cũ enim vniri nõ dico accidẽtalit̃ sed p se ⁊ essentialiter sit ĩseparabiliter vniri: ergo forma nõ põt esse sine materia ppria: sed aĩa intellectiua cum sit incorruptibilis remanet corrupto corpore corpori nõ vnita: ergo non vnitur corpori vt forma p se essentialiter. Sz anteq̃ huic iductioni respondeã est sciendũ: ꝙ opinio h̄ approbata p qua facit de cele. mis. in quadã: sic pbatur s̃m philosophum. viij. metha. Differentia. sumitur a forma rei: sed differentia cõstituta hoĩs ẽ rõnale: quod de hoĩe dicit̃ rõne anime intellectiue: ergo ipsa est hoĩs forma. Itẽ demonstratur ex ratione speciei humane. natura. n. rei ostenditur ex ipsius operatione: ppria ꝟo operatio hoĩs inquãtũ homo est ĩtelligere: oportet ergo ꝙ sortiat̃ spẽz s̃m illud qõ ipsius operis est p̃ncipiũ: sortitur aũt spẽm vnũquodcũqz p pprias formã: ex quo relinquit̃ ꝙ principiũ intellectiuũ vel aĩa ĩtellectiua sit ppria hoĩs forma. Sed aduertendũ ꝙ quanto forma est nobilior: tanto plus dominabitur materie corporali: ⁊ minus ei ĩmergitur: ⁊ plus eam excedit sui virtute: vnde anima vegetabilis plusq̃ forma metalli: sensibilis plusq̃ vegetabilis. Intellectualis ergo ĩ nobilitate vltima intantũ excedit in hoĩe in materiã corporalem: ꝙ hz aliquã operationẽ ⁊ virtutem in qua corporalis materia non cõmunicat: q̃ virtus dicit̃ intellectiua. Demonstrat etiã id Aristo. ij. de anima: qa id quo primũ aliquid operat̃ est forma illius cui operatio attribuitur: sicut quo primo sanatur corpus est sanitas: quo primo scit aĩa est sciã: sanitas ergo est forma corporis: ⁊ scientia forma est anime ad corporis vnionem. Scđo inducebant id quod dicit philosophus. iij. de aĩa. anima ergo est forma coporis: ⁊ sciẽtia ẽ forma anime. Certum est aũt ꝙ primum quo viuit corpus est anima ⁊ cum vita manifestetur s̃m diuersas operationes in diuersis gradibus viuẽtiũ: id quo primo opamur vnũquodqz illorum operum vite est aĩa. Anima enim est quo primo nutrimur sentimus ⁊ mouemur s̃m locum: ergo similiter id quo primo intelligimus siue dicatur ĩtellectus siue aĩa intellectiua est forma corporis. Et hoc negans oportet ꝙ inueniat quomodo ista actio ei ɔueniat: experit̃. n. qsquis seipsum esse q̃ itelligit. Attribuit̃ aũt actio alicui tripliciter: ut patet. v. phy. aut s̃m se totum: sicut medicus se sanat: aut s̃m partẽ sicut hõ videt p oculum: aut p accidens: sicut dicimus ꝙ albuz edificat: qa accidit edificatori esse albũ. Cuz ergo dicim⁹ andreã intelligere: certũ est hoc sibi nõ attribui per accidens: cum hoc ĩq̃tuz est hõ de ipso essentialiter predicetur: ergo aut oportet dicere ꝙ intelligat secũdũ se totum: qõ etiã posuit Plato dicens hoĩem esse animã intellectiuã: aut dicere oportet ꝙ intellectus sit aliqua pars ipsius anime: primũ stare nõ potest: quia idem ipse hõ est q̃ percipit se ĩtelligere ⁊ sentire: sentire vero nõ potest sine corpe: vñ oportet animã sensitiuã esse aliquã hoĩs partez: relinquitur ergo ꝙ ĩtellect⁹ quo andreas intelligit sit pars ipsius andree: ita ꝙ intellectus aliquo modo ipsi corpori vniatur. Et licet aliqui dixerint hãc vnionẽ p spẽm eẽ intelligibilez: q̃ duplex hz subiectũ ĩtellectum possibilem: ⁊ phantasmata: alij ãt ꝙ intellect⁹ vt motor vnit̃ corpori: qõ vanũ eẽ patet multis rõnib⁹: ⁊ iste due sufficiant: ĩtellectus non mouet corpus nisi per appetitũ: cuius motio non presupponit operationez intellectus. Nõ ergo ideo intelligit. a. q: mouetur ab intellectu: sed potius econtrario qa intelligit: ideo ab intellectu nõ mouetur: ɔcludit̃ ergo ꝙ vnitur vt essentialis forma. Itẽ si aĩa ĩtellectiua se haberet vt motor: certũ est ꝙ nauis põt esse sine nauta: qui se hz ad eam vt motor: ergo etiã posset eẽ ꝙ xp̃s corpus humanũ sine anima sumpsisset: qõ est ɔ̃ fidẽ: supra eodẽ. c. ⁊ supra eodẽ firmiter. Cũ ergo p̃ncipaliter incarnatio ordinetur ad salutẽ anime: inutilis fuisset ĩcarnatio si anima nõ esset essentialis corporis forma: ⁊ p hoc vides rõnez quare opinio hic dãnata iudicat̃ heretica: quia est ɔ̃ fidẽ incarnationis: est etiã ɔ̃ fidẽ resurrectionis: hz enim fides ꝙ resurgemus cũ corporib⁹ que nũc gestam⁹: vt patet. co. ti. c. firmiter ĩ fine prime partis: sed si aĩa nõ esset essentialis forma corporis: ad qđ resurgerent corpora nõ videmus. Tenentes opinionẽ hic reprobataz primo inducebant quod in principio dixi. Ad quod r̃ndetur ꝙ secundũ se cõuenit aĩe corpori vniri: sicut s̃m se cõuenit corpori leui sursũ eẽ: ⁊ sicut leue manet cũ a loco pprio fuerit separatũ cuz aptitudine ⁊ inclinatione ad ppriũ locum: ita anima humana manet in suo pprio eẽ: cum fuerit a corpore separata habens aptitudinẽ ⁊ inclinationẽ naturalẽ ad corpis vnionem. Secũdo ĩducebãt quod dicit philosophus tertio de anima: ꝙ intellectus est separatus: ⁊ ꝙ nulli⁹ corporis est actus: ergo nõ vnitur corpori vt forma. Sed dic ꝙ philosophus intelligit separatũ qa intellectus nõ est virtus alicuius organi corporalis: sicut virtus visiua oculi: constat eniz ꝙ intelligere non est actus qui posset exerceri per aliquod organuz corporale sicut visio: sed est in materia: inquantũ ipsa anima cuius est h̄ virt⁹ est hoĩs forma ⁊ terminus generationis humãe. Et ꝙ sit in materia probatur secũdo physicorum: q: homo generat hoĩem. dicitur ergo anima ĩtellectiua separata secũdum virtutẽ intellectiuaz que nõ est alicuius organi corporalis. Et sic etiam respondetur ad id quod tertio dicebant: ꝙ si intellectus vniretur corpori: vt forma: cum omne corpus habeat determinatam materiaz: sequeretur ꝙ intellectus haberet determinatam materiaz: ⁊ sic nõ esset cognitiu⁹ omnium: quod est cõtra rationez intellectus. Sed dico ꝙ hoc procederet si virtus intellectiua esset actus organi corporalis. fateor enim ꝙ actus illos: visus cum oculo: tactus cum manu: ⁊ similes bene oportet limitari ex materia: sed cum anima intellectiua his organis non vtatur: limitationi non subiacet. Dicebant quarto ꝙ cum anima sit quid subsistens ⁊ habeat esse s̃m se: ergo alterius forma esse nõ potest: q: forma dat aliquod esse. ⁊ sic esse forme nõ est ipsius forme secũduz se. anima ergo intellectiua habens esse suum subsistens non vnitur corpori vt forma. Ad quod respondetur ꝙ anima intellectiua illud esse in quo subsistit communicat corporali materie: ex quo materia ⁊ anima intellectiua fit vnum: ita ꝙ illud esse quod est totius compositi est etiam ipsius anime: quod non est in alijs formis que non sunt subsistentes: ⁊ propter hoc anima humana remanet in suo esse destructo corpore: non autem alie forme. Curiosus qui hoc plenius disquirere vellet videat in summa Thome parte prima questione septuagesimasexta. in principio. Joannes andree.

k ¶ Catholice fidei quod sequitur: ⁊ postpositum fuit vt euitaret̃ hiat⁹ qõ pprie in rethorica dicit̃: cum vocalis eadẽ sequtur vocalẽ.

l ¶ Pertinaciter. ptinacia in malo: perseuerãtia in virtute: vnde pertinax valde vel ĩprudenter tenens: durus: irreuocabilis: indocilis: obstinatus: ⁊ idem verbum. ĩ. de vsur. ex graui. §. pe.

mani per se ⁊ essentialiter tãquam hereticus sit cẽsẽdus. ¶ Ad hoc[a] baptisma vnicuz[b] baptizatos omnes in christo regenerans: est sicut vnus[c] deus[d] ac fides vnica[e] ab omnibus fideliter confitenduz[f] quod celebratum in aqua[g] in nomie[h] patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti: credimus esse tam adultis quam paruulis communiter perfectuz[i] remedium[k] ad saluteu. ¶ Verum quia quantum ad effectum baptismi in paruulis reperiuntur doctores q dam theologi[l] opiniones[m] contrarias habuisse: quibusdam ex ipsis dicentibus per virtutem baptismi paruulis quidem culpa remitti: sz gratiam non conferri: alijs econtra asserentibus: q ⁊ culpa eisdem i baptismo remittitur: ⁊ virtutes[n] ac informans[o] gratia infunditur quo ad habitum[p] ⁊ si non pro illo tempore quo ad vsum. ¶ Nos autem attendentes generalem efficatiam mortis christi: que per baptisma applicat pariter omnib[q] baptizatis opinionem secundam: que dicit tam paruulis quam adultis conferri in baptismo informantem gratiam ⁊ virtutes tanquam probabiliorem: ⁊ de dictis sanctorum[q] ⁊ doctorum modernorum theologie magnis consona ⁊ concordem sacro approbante concilio duximus eligendam[s].

Rubrica de rescriptis.

Clemens. v. in conci. vienẽsi.

Maior prelatus pro membris suis etiam si sunt de mensa reum conuenire non pot per rescriptum apostolicum: nisi vbi possent administratores membrorum: contrafaciens in expẽsis ⁊ interesse punitur: ⁊ processus est irritus. Joannes an.

Abbates[t] aut alij[u] religiosi qbuslibet administrationibus presidẽtes[x] occurrerit. de con. di. iiij. tunc valere. ⁊. c. pe.

a ¶ Ad hoc. tertia pars. primo ponens de esse baptismi: secũdo de ipsi effectu. Jo. an.

b ¶ Vnicũ. quare sic dicatur: habet de cõ. di. iiij. aliud.

c ¶ Vnus. ad ephesi. iiij. habet de hac triplici vnitate. ⁊. j. de excess. prela. frequẽs. ad fi. ⁊. j. de sen. ex. c. i. ⁊ vt dicit ambro. li. de tri. ⁊ exponit magister. i. sen. xxiiij. dis. circa prin. cũ vnum dicimus deũ vnitas excludit numerũ deorũ: nec quantitatem in deo ponit: qa nec numerus nec quãtitas in deo est.

d ¶ Deus. in hoc verbo ponit causam efficiẽtem baptismi.

e ¶ Vnica. lz spe differat quod dic vt no. ber. s. e. ti. super rub.

f ¶ Confitendũ. vnde in symbolo dicit. Cõfiteor vnum baptisma.

g ¶ In aqua. causa materialis.

h ¶ In nomie. causa formalis.

i ¶ Perfectũ. sine penitẽtia exteriori. de cõ. dis. iiij. sine pnia.

k ¶ Remedium. causa finalis.

l ¶ Theologi. ⁊ candiste de hoc de con. di. iiij. nihil. ⁊. c. paruuli.

m ¶ Opiniões. Est sciẽdũ q prima fuit opi. donatistarũ. q paruuli inutiliter baptizantur: que reprobata est: ⁊ ad ipoxrões est responsum. de baptis. maiores. Sed ibi dubium est relictum an paruulis infundant virtutes ⁊ gra: quod hic soluit. Est ergo hic sciẽdum q quorũdam fuit opinio q pueris nullo mõ dantur virtutes in baptismo sed solum ab originali mũdant: sed postea qñ decedunt vel quãdo pueniunt ad etatẽ adultã eis virtutes infundũtur si seruent innocẽtiaz: hanc cõiter theologi reprobãt: p id quod habet ecclesiastes. xi. qõ sonat illud quod habet. xxv. di. qualis. in pin. quare si pueris ante mortem non fuerint concesse virtutes ⁊ gra informans in morte nõ conferent. ⁊ sic non saluabuntur. quod est falsum. Error aũt hui opinionis videt fuisse ex ignorantia discernẽdi habitũ ab actu. Alij dixerũt q pueris dant virtutes ⁊ gra: nõ tamen in seipsis: sed in sua radice. s. characrere sacramẽti: cuius virtute cũ venirent ad perfectam etatem: ⁊ cum pfectis organis solute fuerint potentie: consequentur gram ⁊ virtutes. Et bug. videbat miscere hanc opinionem prime. de con. di. iiij nihil. Sed q hoc esse nõ possit patet: qr si puer verteret in furiam ante pfectam etatẽ: potentie in eo nõ soluerentur ⁊ ita nunquã haberet virtutes explicite. Itẽ q potentie sint aliquo impedimento ligate nõ ipedit habituz sed actũ: quia dormientes ⁊ vinolenti habitus habent sed ligatos. Tertia fuit hic opinio approbata: vt virtutes ⁊ gratia dentur in habitu ligato ꝓpter pueritiã: sicut in dormiẽte propter somnuz sed discedente pueritia inclinat ad bene opandum: nisi aliquid spiritui sancto resistat: ⁊ habetur de hoc figura. i. regũ. xvij. vbi dauid paruulus armatus armis saul regis nõ potuit eis vti cõtra Goliaz. sic puer in baptismo armatus gra ⁊ virtutibus propter ibecillitatem illius vti nõ pot quo ad actum: ⁊ q hoc sit verum patet qr cum pueri sicut adulti p baptismum efficiant mẽbra xpi necesse est q a capite recipiãt fluxum vel fructus gratie ⁊ virtutis: cuius influxionis nõ est ipedimentũ ex parte dei q omnes vult saluos fieri. ⁊ ad agnitionez vitatis venire. i. ad thimo. ij. ⁊. s. de bap. maiores. ver. absit. nec ex parte gre que ex vi sacramenti oibus presto est: facit de cõ. di. iiij. sine pnia. nec ex parte sacramenti quod pro omnibus istitutum est: nec ab illo vllus excluditur: vt in decre. maiores. ver. cum ergo nec ex parte paruuli: qui nec resistit nec resistere pot ifusioni gre: nec curamus ipsius reluctantiã vel gemitũ in baptismo de con. distin. iiij. cum videmus. ⁊. c. se. nec ex parte ecclesie in cuius fide saluatur: ⁊ que nulli claudit gremiũ. de bere. super eo. lib. vi. nec aliquem decipit. xxvij. q. i. de viduis. de. dona. p tuas. Huic aũt opinioni approbate non ob. q habitus virtutũ habilitat ad actum sed pueri non sunt habiles ad agenduz que fz virtutes sunt. ergo non recipiunt habitum virtutum in baptismo. Nam dico q habitus facit habilem ad actum tollendo inhabilitatem que est ex imperfectione potentie non que est ex parte corporis: vt patet in dormiente: Nec obstat quod dk in nouia influentia oportere q recipiens uel influẽs aliter se habeat nunc q̃ prius de anima pueri baptizati non alio modo se habet in instanti post baptismum q̃ prius: quia careat vtroqz tẽpore vsu liberi arbitrij. Item nec deus influẽs aliter se habet. Concluditur ergo q pueri etiam baptizati gratiã ⁊ virtutes non recipiunt. Ad quod respondetur: q lz agens principale sit immobile: agens instrumentale aliter se habet nũc q̃ prius ad puerũ: qr nũc ⁊ nõ prius baptizat: ex quo ẽt sequitur q aliter se hz baptizatus: qr nunc ⁊ non prius ipressus est character in ipso. Item ꝓstat q sine aliq̃ sui mutabilitate deus sine sacramẽto posset gram ꝓferre: vt patet in sanctificatis in vtero. de renũ. nisi cũ pudem. in pn. Curiosius etiã videre posset in tho. iiij. sen. di. iiij. ⁊ in parte sum. q. lxviij. ⁊. lxix.

n ¶ Virtutes. ỏ theologicis nõ est opinio iter modernos sz de moralibus sic: ut. j. dicam. dicuntur autẽ virtutes quasi virum tuentes ⁊ preseruantes a vitijs. de pe. dis. ij. alla anima. ⁊. c. sequenti.

o ¶ Informans gra. hãc multi theologi dicunt esse idem in re quod habitus charitatis: tũ qr charitas ⁊ gratia habent easdẽ operationes: tũ qr dicit Aug. xv. de trini. c. xxviij. loquẽs ỏ charitate. Nullum ẽ isto dono excellentius. Sz omni dono distincto a gratia: ipsa gratia excellentior est: tum quia si sic distinguerentur: possent a dei virtute separi. ⁊ sic aliqs esset deo gratus sed nõ charus ⁊ cõuerso. Alij vero dicunt q gra est habit qui fundatur in essentia anime: charitas vero ẽ alis habitus q fundat in volũtate.

p ¶ Ad habitũ. de similib de bap. maiores. ver. quanuis in. i. glo.

q ¶ Oibus. ẽt ficte recipiẽtib: quo ad characterẽ ⁊ gram gratis datã sed nõ ad gram faciẽtem gratum nisi cum fictio illa

r ¶ Sanctorũ ac doctorũ modernorũ. de sanctis habemus augustinũ ꝗ iulianuz li. i. de bap. paruulorũ. doc. habem magistrũ. iiij. sen. iiij. di. in prin. ⁊ ibi alex. alber. ⁊ tho. apertius ⁊ breuiter oẽs theologi moderni in hoc concordant quo ad virtutes theologicas. s. fidẽ spem ⁊ charitatẽ: sed de vtutibus moralibus ut iustitia fortitudine tẽperãtia prudẽtia. ⁊ alijs de qb. xxviij. q. i. §. ex his bene discordant moderni theologi. Thomas. n. ⁊ sui tenẽt etiã morales infundi: nam vt dicunt morales acqste nõ ordinãt ex se i vltimũ finẽ: nec inclinant q homo sit bene mobilis a spũ sancto. ergo est fateri illas infusas. Sed q tenent ꝓtariũ respõdent ad hoc: q morales acqste cõiuncte charitati que ẽ forma virtutuz utruiqz sufficiẽter pagunt. ⁊ sic nõ est necesse põere eas ifusas. Inducũt ẽt isti illud phy. q frustra fit p plura ⁊c. vt viri in prin. c. sed p virtutes morales acqsitas pot hõ cũ thologicis finẽ suũ acqrere sine moralib ifusis: ꝓtũ. n. ẽ charitati nos deo vltimo fini cõiungere. Est. n. fm aug. rectissima affectio q̃ nos deo comungit. ergo nõ reqritur ifusis theologicis q alie vtutes morales ifundãtur. Itẽ si paruulis infunderentur. ergo ⁊ adultis. sed experimur q adultus nõ ficte baptizat non plus se sentit sobriũ prudentem tẽperatum uel iustũ: q̃ pus: q si infunderentur sentire deberet: ex quo etas non ipedit cuz virtus moralis sit habitus ictinãs p modũ nature: qr fm philosophũ scõo ethi. Virtus est que habentẽ pficit ⁊ op eius bonũ reddit. ergo cum sacramẽtũ baptismi fit cõe oia gratis donans: videtur q nõ infundatur adultis nec paruulis.

s ¶ Eligendã. ergo illã sequi tenemur. de hoc eo. ti. c. vno. li. vi. in. vi. glo.

Abbates. Sunt due ptes. in prima dupler phibitio. in secũda ibi si qs. dupler pena. s. iuris ⁊ hois: cãm dedit cõstõni fra q̃ sepe cõmittebatur ad decre. statutũ. s. eo. li. vi. qr si prior alicui dom bononien dioces. ꝗ me boñ. ipetrat volebat: hẽbat necesse ipetrat boñ. lz si plus expediebat vt placebat ei me cõuenire ferrarie: impetrabat ibi rescriptũ sub noie maioris: puta camalduleñ. cistercien. cartusien. ⁊ illis cui suberat illa dom. ⁊ sic q̃ si actor ⁊ reus essent diuersarũ dioces. fiebat cõmissio i loco vicino dioces. bonoñ. ifra dietam: ⁊ constat q hoc multum frequentabat ad excludendã dioces. rei. Eodẽ modo si domus erat ferrarie: me boñ. cõueniebat ferrarie ipse maior: qõ prior loci ñ potuisset. Jo. an. Ad euidentiã pmittas fz. v. an. q si actor ⁊ reus sunt eiusdem diocesis opz q actor ipetret i dioc. de qua sũt. de rescriptis statutũ. §. cum autẽ. li. vi. Si vero diuersarũ actor necessitat ad ipetrãdũ vel i dioc. rei vel in propinqua p dictã in ꝓpria aũt actoris ipetrare nõ pot vt ibi. Secũdo pmitte q p mẽbris subiectis abbates agere pñt ⁊ appellare. Et qñ agẽtes pferant habet materia de iudi. cum deputati de testibus cũ olim de relig. d. cũ venerabilibus ⁊ plenius de rest. spol. olim cãm. Ymol.

t ¶ Abbates. solent isti vocari patres. s. de reg. c. fi.

u ¶ Alij. hoc nomen nõ semper positionem significat: facit de hoc. s. eo. ti. c. sedes. in. iij. glo.

x ¶ Presidẽtes. ut magistri. hospitalis crucferor ⁊ his siles. Idem si venoient pores: ut camalduleñ. vel ministri: ut i ordine minoruz: uel quodcunqz sit nomẽ presidentium tali loco vel ordini cui subsunt hec membra. Et late itelligas lam

siue sint prelati ordinum: vt predicti: siue sint prelati monasteriorum habẽtium membra: vt nouantulanum: põposianũ: fructuarienses: ⁊ his similes. Et lꝫ nõ ĩtellexerit vt puto de presidẽtibus capitulis prouincialibꝰ monachorum: de qbꝰ de sta. mo. in singulis. ⁊. c. ea que. illi. n. nõ ĩpetrant ꝓ monasterijs ꝓuincie: si tamen daretur ꝙ impetrare possent: locũ haberet quod hic dr̃ ex idẽtitate rõis: ⁊ lꝫ de religiosis loquanť: idẽ tñ de secularibꝰ qui simili modo ꝑessent: sꝫ qꝛ id rarũ hoc frequẽtatum: ideo de religiosis loquitur.

casione[a] prioratuum seu aliorum locorum subditorum eisdem: nullum auctoritate litterarum apostolice sedis vel legatorum[b] ipsiꝰ quomodolibet valeant conuenire[c]: nisi vbi ⁊ coram[d] quibus prioratuum ⁊ locorum ipsorum prioribus aut alijs gubernatoribus hoc liceret[e]: nec occasione[f] locorum ad mẽsas pertinentium eorundem aliud ipsis super hoc[g] liceat: quam si loca sic premissa speciales sub eis gubernatores haberẽt[h]. ¶ Si quis autem aliquem contra hec vexare[i] ꝑsumpserit: in expensis[k] sibi ⁊ interesse per iudicem coram[l] quo vexatio fiet huiusmodi condemnetur: omnisqꝫ processus[m] contra premissa habitus sit irritus ipso iure[n].

Idem in eodem.

¶ Principalis officialis episcopi ⁊ prior conuentualis lꝫ obedientiarius delegari possunt a papa: officialis vero foraneus: vel prior claustralis non. Io. an.

Et si principalis[o] officialis[p] episcopi[q] aut religiosus conuentualem[r] obtinens prioratum: quãuis ad prioratum eundem prior non consueuerit per electionem[s] assumi a sede apostolica vel legato[t] eiusdem dari valeat delegatus[u]. ¶ In officiali tamen foraneo[x] aut religioso monasterij sui ꝑore claustrali[y] nequaquam hoc volumus obseruari[z].

Idem in eodem.

¶ Breuius non põt summari.

a ¶ Occasione. s. n. cãm propriã vł capitis talis ꝑlatus agere vellet: ⁊ ꝑ illa ĩpetrare: ⁊ tũc non haberetur consideratio loci vbi situm est membrum.

b ¶ Legatorum. vel delegatorum. ṡ. eo. statutum. §. i nullo. lib. vi. De ĩferioribus ordinarijs non est dubiũ: cum in eis locum nõ habeat decre. statutũ. sed id quod habetur ꝺ offi. ordi. cum episcopus. ⁊. c. vt litigantes. libro. vi.

c ¶ Cõuenire. in actore loquiť nõ reo. hinc ẽ ꝙ si ego bonon. pro mẽbro bon. volo conuenire ipsius mẽbri maiorẽ qui est dio. aretine nõ potero impetrare bon. sed aretij: vel in loco vicino. j. dietã: ſm formã decre. statutũ. §. cũ aũt. Identitas. n. qua hic idem fingitur administrator mẽbri ⁊ suus maior: in reorum fauorem ĩducta: in eorum grauamen torqueri nõ debet. de reg. iur. qꝺ ob gratiã. li. vi. cum suis cõcor. priorẽ aũt illius mẽbri bene cõueniã bon. vt ibi. §. cum ꝺo. ⁊ qꝺ prius dixi, ꝓcedit hoc posito quod ẽt in realibus cõsideretur locus domicilij: vt no. in preal. §. cũ vero. in glo. olim dicebamus.

d ¶ Corã quibꝰ. de loco erat dubium: de ꝑsonis non: sed forsan hoc intẽdit ꝙ si is qui impetratus a priore loci poterat recusari: etiam recusari poterit impetratus per maiorem ordinis: facit quod scripsi de offi. deleg. insinuante. Hoc scias: ꝙ licet prior domus propter excõicationem repelleretur ab agendo: iste maior non repellitur qui excõicatus non est: solum. n. ꝑsonas coram qbus ⁊ loca in qbus fit conuentio determinat hec littera.

e ¶ Licet. agere. n. posset ⁊ defendere quãdiu administrationes tenent: quãuis sint obedientiarij. de hoc satis ⁊ qs cui ꝑferať no. post Inno. ⁊ Host. de iudi. cũ deputati. de resti. spo. olim. i. de testi. cum olim. de relig. domi. cũ venerabilis. vbi no. Inno. ad fi. ꝙ qñ in casu defensionis iudex ꝓcedere debet ad missionem in possessionem: hoc non faciet ẽt si vnus sit contumax: nisi oẽs voceť alle. ff. de euic. emilius. ⁊. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. hoc aũt.

f ¶ Nec occasione. iste. ꝟ. non fuit de prima compilatione concilij.

g ¶ Super hoc. s. super reconuentione reorum.

h ¶ Haberent. Innuit ꝙ loca que sunt de mensa ĩterdum nõ habẽt spãles gubernatores. concor. j. de sup. neg. ꝑla. c. vno. vñ. lꝫ illorum fructus clericis concedanť ad firmã nõ vacãt ꝑ mortẽ illorum. j. de exces. ꝑla. frequẽs. ꝟ. qdam ẽt. ⁊ ibi dicam q̃ loca propria sint de mensa: ⁊ aliqd no. Inno. ⁊ host. de re. eccle. nõ alie. ut sup.

i ¶ Vexare. ex sola. n. ĩpetratione non veniũt expense vel interesse: nisi sequereť vexatio vel conuentio.

k ¶ In expensis. legitimis. ṡ. eo. statutum. §. cũ aũt. in fi.

l ¶ Coram quo. concor. quod no. ṡ. eo. c. fi. in vlti. glo. ⁊ quod illa decre. vocat damna: hec vocat interesse.

m ¶ Processus. circa principale.

n ¶ Ipso iure. i. sine ope exceptionis. cõcor. ṡ. eo. c. i. ⁊. c. statutũ. in fi. li. vi.

Et si principalis. Et partes patent: qꝛ prima duorum permissiua: secũda duorum prohibitiua in officiali: ⁊ declarat inquãtum de religioso loquiť no. xvi. q. i. de presentium de priuileg. cum olim. ij. ꝑ host. in sum. ꝺ offi. deleg. §. cui possit. ver. sed nunquid. ⁊ per guil. in spe. ti. i. §. i. ver. nungd ergo monacho. ⁊. ff. de iudi. l. cum pretor ⁊ multum olim dubitabam de his casibus: ⁊ forte fuit ps ĩpulsiue cause constitutionis istius. ⁊ expõas ⁊ si: ꝑ quãuis. Io. an. Pro euidentia quod habetur in. c. statutum. §. i. eo. ti. li. vi. s. ꝙ inter cetera que exigũtur in delegato pape exigiť ꝙ sit ĩ dignitate per quod apparet ꝙ stricte intelligitur de dignitate. s. ꝓpria iudicis delegati: qꝛ sic ĩ dubio verba debẽt ĩtelligi vt naturalẽ ⁊ propriam naturã plus respiciant q̃ accidentalem. de sentẽ. excõmu. si quem: de test. si pater li. vi. quod non est modicum fundamentũ ad dicenda Io. de imola.

o ¶ Principalis. Quid ergo si plures officiales insolidum habet ep̃s: Innuit hic lr̃a ꝙ delegari possit is qui est principalis. Itẽ quid si simpliciter delegetur officialis: intelligitur de principali: iuxta no. de offi. dele. qm̃ abbas. ⁊ si neuter principalior: sed que principalis vterqꝫ: dic vt ibi. Sed quid si desijt esse officialis: vide qꝺ no. in spe. ti. i. §. st. ver. quid si cãm. Dico per predictam decre. qm̃. ꝙ si nõ erat expressum proprium nomẽ desijt esse iudex alſs iudex remanet: nisi aliud canonicum eum impediat: ⁊ de hoc satis per archi. in canonico qui desijt esse canonicus: de rescrip. statutum. §. i.

p ¶ Officialis. alibi dr̃ missus. dñicus. de reg. c. ij. de frig. c. i. alibi vicarius. de offi. vica. c. ij. li. vi. Olim ẽt delegabať officialis. de offi. dele. insinuante. de ap. dilectus. vl. ⁊ ꝑ hoc verbũ videť vicariũ in spiritualibus q alſs officialis nõ est delegari nõ posse: ad hoc de tẽpo. ordi. cũ nullus. §. i. ⁊. ij. li. vi. salua certa scia principis: vt dicam in vlti. glo.

q ¶ Episcopi. ergo secus in of. archi. vel ĩferioris ab epo. Sed qd ꝺ officiali quem dat capĺm epali sede vacãte: lꝫ ille dici nõ possit officialis episcopi q non est: facit de consti. cũ accessissent. j. de ꝓcura. c. fi. credo tñ ꝙ hec constitutio etiam illũ ĩtendit ĩcludere. cũ sit officialis iurisditiõis epalis: fať ꝺ ma. ⁊ obe. c. vno lib. vi. Et idem puto de officiali electi confirmati nõdum consecrati. ṡ. de electionibus transmissam marie quia quo ad officium iurisditionis cõsecratio nihil addit: facit de tempori. ordi. cum nullus. §. i. in fi. li. vi.

r ¶ Cõuẽtualẽ. de istius etate. j. de statu. monache in agro. §. ceterũ. ⁊ q̃ dicať ecclesia conuentualis plene scripsi: de iure pa. nobis. vbi no. host. ⁊ Inno. eo. ti. postulasti. ⁊ de hoc de elec. c. i. ⁊ hoc patet approbatum qꝺ no. abbas. de preben. nisi. s. ꝙ prioratus est dignitas si conuentualis est: alias non.

s ¶ Electionem. sed ꝑ prouisionẽ: ⁊ intelligo de obediẽtiario q remoueri põt ad nutum sui maioris: alias nulla fuisset dubitatio. de isto ꝺo ⁊ de officiali quem ep̃s ad nutum remouet: merito dubitabať quasi isti non sint in dignitate: ex quo non sunt ꝑpetui. sed satis est ꝙ possunt esse ꝑpetui. i. quãdiu viuẽt. ff. pro so. l. i. facit de his que fi. a prela. cũ apostolica. insti. ꝺ auť. tu. §. neqꝫ. ff. de cõdi. ĩde. l. sufficit. Item ꝑ mortẽ vel remotionẽ talium priorũ: licꝫ sint obedientiarij vacat prioratus: vt patet. j. de supplen. negli. prela. qꝛ regulares: facit autẽ hoc ad quõnem de claustrali: an possit vicarius esse episcopi vel coadiutor ꝑlati: de quo satis notaui de cleri. egrotã. c. fi. in summa coadiutorũ in. iiij. q. tertij mẽbri. ⁊ ibi remissionem inuenies an possit esse delegatus ordinarij vel arbiter.

t ¶ Legato. vel delegato: vt dixi. ṡ. c. proxi.

u ¶ Delegatus. quid dices de conseruatore: procedit dubium in officiali non in priore: per decre. vlti. i. rñ. de offi. delega. li. vi. que requirit ꝙ conseruator sit episcopus vel superior vel abbas: vel habens dignitatem vel personatũ in ecclesia cathedrali. vel collegiata sub quibus non videť officialis includi: quem tamen quo ad alios delegatos bene ĩcludit decre. statutum. in principio: que simpliciter requirit ꝙ sit dignitate preditus vel ꝑsonatum obtineat: sic per hoc videtur ꝙ lꝫ dignitate pre alijs dotatus possit esse delegatus: qꝛ tamen nõ habet dignitatem in ecclesia cathedrali uel collegiata non possit esse conseruator. In contrarium ex quo dignitatem damus nõ constat ꝙ ista sit alterius ecclesie quã cathedralis ex dignitate enim episcopi descendit iure cõnexionis. ergo idem ius: de cõsti. trãslato. egeret declaratione.

x ¶ Foraneo. de quo de of. ordi. romana. in prin. li. vi. vbi tenent Inno. ⁊ host. ꝙ tales officiales foranei q in certa parte dioceſ. vel ad certos actus cõstituunť habẽt delegatã: ⁊ ꝙ ab eis appellať ad cõstituentem: ⁊ ꝙ diciť vnum cõsistorium episcopi ⁊ officialis: ĩtelligitur de generali ⁊ principali: ad qꝺ bñ facit hec decre. ⁊ dec. de ap. romana. in prin. li. vi. ⁊ qꝺ hic dr̃ de officiali foraneo: intelligo ẽt de decano rurali: qui ĩ parte dioceſ. ad tẽpus gerit vices episcopi: de quo. ṡ. de offi. archi. ad hoc in fi. qui etiam officialis foraneus dici potest: ⁊ hec ĩtelligo vera nisi tales officiales vł decani ex alio capite admittantur: vt qꝛ canonici cathedralium ecclesiarum vel his similes. Io. an.

y ¶ Claustrali. de quo de sta. monacho. cum ad monasterium. ver. prior. ⁊ idem dicit Guil. in predicto ver. quod tenet curia de sacrista custode vel camerario monasterij. Sed contra. ṡ. de preben. licet. de conces. preben. ex tenore. ex quarum subscriptionibus patet ꝙ prior claustralis subprior delegatur a papa. Solu. tempore illorum iurium adhuc non erant determinate qualitates personarum: quibus debent tales cause delegari: sꝫ postea fuerunt per decre. Inno. iiij. quẽ hodie non habemus. eo. ti. ꝑsenti. ⁊ postea immutatum in parte per decre. bonifa. eo. ti. statutum. in prin. li. vi. in magna glo.

z ¶ Obseruari. nisi id fieret ex certa scientia principis hic expressa. vt no. in predi. decre. cũ olim. de priui. ⁊ facit quod no. ṡ. c. statutum. h. vi. in glo. pone. In legato secus quem artat cõstitutio maioris. facit. j. de offi. ordi.

collatio quod no. de here. c. vlti. li. vi.

a Auditor. breue est ⁊ nouũ qđ hic statuit determinãs no. per Cõpostel. co. ti. mãdatũ. ad fi. ⁊ p Guil. i spe. ti. de ac. ⁊ peti. §. sup actionibus. ver. sed si ad ipsam pbendam. ⁊. ver. se. ⁊ patet hic expeditũ q ibi no. s. q corã auditore peti poterat beneficium pnunciari debitũ ⁊ conferri ⁊ scias q hodie ẽ tutum hoc in libello peti: puto tñ q si nõ petat in libello cõferri: sed solum debitum pronunciari: qđ post pronunciationẽ peti poterit ⁊ conferri: sicut .n. confert lz nõ fuerit cõmissa. colla. sic cõferat lz nõ fuerit in pmo libello petita. Itez scias qđ de auditore cõdictoriarũ ⁊ camere tenent. Gof. host. in sum. de offici. ordi. in principio. qđ habent ordinariã de alijs auditorib' cãrũ. no. guil. in specu. in ti. iij. §. i. post principium q habet ordinariam in cognoscendo: õ legatam in diffiniendo: sed archi. ri. q. i. experiẽtie: dicit bonifaciũ. viij. interlocutũ fuisse: qđ in curia nullus habeat ordinariaz nisi papa: ⁊ facit quod dicam. j. ti. i. ne romani. Jo. an.

Auditor[a] in romana[a] curia deputat[b] a nobis de beneficio[c] quod pronunciabit[d] alicui de iure fore debitum[e] de iure poterit[f] sibi absqz commissione alia vt euitet circuitus[g] prouidere[h].

I Dem.

Expectans beneficium perdit gratiaz si consequitur aliud: quod cũ illo quod expectat de iure tenere non potest. Joannes an.

Gratie vt de dignitate vel beneficio curato tibi prouideatur renunciare[i] videris: si ante adeptionem eiusdem[k] aliud beneficiuz[l] pacifice[m] assequaris quod simul de iure[n] cum dignitate vel beneficio virtute dicte gratie tibi debito retinere non posses[o]: licet illud[p] resignaueris[q]: aut sis resignare paratus[r].

I Dem.

Gratia super vacaturo nõ cõprehendit beneficium post datam in substantia creatuz. hoc dicit Joannes de imola.

Litteras[s] nostras[t] super conferendo tibi[v] beneficio vacaturo[x] directas ad beneficium post datam[y] ipsarum creatum[z] statuimus[⁊] non extendi.

Rubrica de electione ⁊ electi potestate.

Clemens quintus in cõcilio viennensi.

Religiosus eligi non potest ad prelaturam non episcopalem alterius religionis vel habitus: si contra fiat est irritum. h. d Jo. an.

a Romana curia. in datos ergo extra curiã nõ habet hoc locũ nec in aliquo corrigit decre. sup eo. de offi. dele. ⁊ ẽ si. j. de sequestra. pos. c. vno.

b Deputat' a nobis ergo ab alio: puta legato ad quẽ ẽt spectaret beneficij prouisio nõ poterit prouidere ẽt si fuerit sibi cõmissa pnũciatio quia nec alter auditor pnunciat: sed audit ⁊ refert. de offi. deleg. super qõnũ facit ad pmum. s. eo. ti. sup eo. ⁊ itelligo deputatũ a papa illũ q scdz morẽ curie p referẽdariũ vel officialẽ ad hoc datũ ex auditorib' palatij deputat ad talẽ beneficialẽ cãm delatam ad curiaz audiendã ⁊ hoc i minorib': cathedraliuz. n. ⁊ regulariũ ecclesiarũ causas ppria voce papa cõmittit: ⁊ ut plurimum cardinalibus.

c Beneficio. large sumitur vt cõprehendat ẽt dignitates: cum eadez sit ratio. concor. de reg. iur. c. i. li. vi. vbi de hoc.

d Pronunciabit. ⁊ sic videbatur functus officio suo. de offi. delega. in literis. Jo. an.

e Debitum. si pronũciaret illud suũ: tunc cessaret puisio. Est ergo differẽtia inter suuz ⁊ debitum. de pben. si tibi absenti. li. vi. sicut iter ius in beneficio ⁊ ad beneficiũ. eo. ti. c. pe. de cõcess. pben. c. vlt. eo. li. Quid õ electo qui appellauit a negatione confirmationis vel cassatiõe electiõis: nũquid auditor q pronũciat bene appellatũ vel reuocat cassationẽ electionis poterit cõfirmare. Videt q nõ: q: hic solũ loquitur de puisione illius cui debitũ erat. In cõtrariũ videt. naz hoc faceret delegatus de excep. significauerũt de re iudi. ad pbandũ. ex quo. n. bene appellatũ ẽ: facit qđ facere debebat pncipalis. de exces. dilecte. facit qđ no. C. de ap. eos in principio. ⁊ qđ dixi de testamẽ. Raynaldus. ver. cõdẽnauitqz. Itẽ de cõfirmatione non videbat dubiũ sed de puisione. nam pmã facit officialis ⁊ caplm vacante sede: q nõ faciunt secũdam: vt de of. vica. c. vlti. ⁊ de insti. c. i. li. vi. q: ergo illud plus dubitabile ergo concessum.

f Poterit. non quicquid iudicis potestati cõmittitur ⁊c. ff. de iudi. nõ qcquid. de offi. delega. consuluit. lz ergo auditor hoc possit non tamen tenetur ad hoc.

g Circuitus. C. de arbi. l. ne in arbitris. in fi. de adop. l. fi. ff. de cõdi. in debi. dñs testamento: ⁊ ibi cor. de hoc in fi. vlt. glo. Esset aũt circuit' si oporteret ad papã redire p noua cõmissione vel p collatione ad ipsuz vel ad executorẽ. Dicebãt ergo q hoc tenebãt: q auditor fungit vice iudicis in sñiando: ⁊ vice executoris i cõferendo: vt no. i glo. in prin. allega.

h Prouidere. itelligo ẽt si nõ ex facto pape sed inferioris legati vel delegati fuerit beneficium illi debitũ: quod esse põt: iuxta no. de cõcess. preben. si soli. li. vi. huic tñ obstat rõ quam iducebat. Cõpostel. ⁊ Guil. q p talem collationem nulli fit preiudicium q: cũ cõferre spectat ad papã non refert an p auditorẽ an p executorem cõferat sed idirecta. sup eo nõ spectabat collatio ad papam: fieret ergo preiudiciũ ei ad quẽ spectat collatio vel institutio: sed cuz potestas nedum delegati sz etiã legati causet a papa: nec ex scdo alterius possit esse debituz vel affectum: satis cõuenit illa ratio. Joannes andree.

Gratie. Approbat qđ notaui de preben. si pauper. li. vi. i pria glo. ⁊ idem ibi archi. ⁊ per illam decre. determinat quid iuris si consequitur beneficium is p quo scriptum est in forma pauperũ: hic de illo pro quo scriptum est in forma grẽ: ⁊ in illo casu non distinguit qualitas beneficij adepti: i isto sic: ⁊ q: generaliter loquitur hoc pncipiũ generaliter itelligat de cuiuscunqz grã pape vel alterius.

i Renunciare. idẽ tenent Inno. ⁊ Cõpostel. in illo q litigabat sup beneficio. ⁊ recipit scdm qđ cũ primo tenere nõ posset. s. q p hoc renunciat liti: hec no. s. e. i nostra: vt ibi plenius scripsi: ⁊ puto hãc decre. locũ hẽre: ẽt si ptestet recipiẽdo secundũ q grẽ renunciare nõ intendit cũ ptestatio sit facto cõtraria. de consti. cũ. M. nec defendat i his piudicialibus. s. de elec. vt qs duas. lib. vi. facit. qđ scripsi cũ Inno. cõ Hosti. in pre. decre. i nostra.

k Eiusdez. dignitatis vel curati qđ expectas.

l Beneficiũ curatũ. s. vel dignitatem vel psonatũ p decr. de preben. de multa. ⁊ idẽ puto in casu. decre. lrãs. õ cõcess. pbẽ. vel cũ sm õ spãli iure requirit cõtinuã residentiã: iuxta no. per Inno. de cle. nõ resi. c. si.

m Pacifice. puto idez si acceptata collatiõe p eũ staret quominus hẽt pacificã ad qđ. s. de elec. commissa. §. i. de preben. lz eps. li. vi.

n De iure. de hoc. s. eo. gratia. li. vi.

o Nõ posses. si ergo esset tale qđ cum illo teneri posset nõ pit grã ⁊ vt no. in decre. si pauper ⁊ hoc ẽt tenet Jo. õ deo. i qõstionibus suis. li. i. q. xxiij.

p Illud. quod adeptus est interim.

q Resignaueris. grã ergo pempta nõ reuiuiscit. lz res reuertat i pstinũ statũ: ⁊ facit ad qõnem de clerico qui cõtraxit matrimoniũ quod postea dissoluit p professionẽ sponse nõ cognite: vel q: reperitur consanguinea: de quo scripsi de cle. coniu. c. i. in prin.

r Paratus. si tñ vellet dimittere sz beneficiũ: posset p collationẽ ordinarij cõsequi primum olim si debitũ: non. n. itendit q sit ihabilis ad illud: sed q ex vi grẽ nõ est sibi plus debitũ: nec p executores grã cõferendũ: ⁊ sic. no. casuz quo ex facto supuenienti parat exceptio cõtra grãm que tenuit a prin. Alios casus colligas ex no. de preben. q: sepe. lib. vi. in vlti. glo. Jo. an.

s Litteras. breuis ⁊ fortis est ius nouuz inducens quod forsan plus ab extrinseca cã iustificat: vt. j. dicam.

t Nostras. idẽ in lrĩs reseruationis legatorũ: cum eadem ⁊ fortior sit ratio.

u Tibi. idẽ puto vbi papa dedisset ptãtem cõferendi primũ vacaturũ nõ expressa psona cui cõferri deberet. Idẽ si contulisset fructus beneficiorũ primi anni q vacare contigerit in dioc. vel puincia: cum in his sit eadẽ ratio.

x Vacaturo. in vacante nõ pcedebat dubitatio: nec distinguo an debeat simpliciter vacaturum an debeat cũ beneficio acceptandi: cum eadem sit rõ.

y Post datã. ẽt si paulopost: ⁊ facit qđ no. Host. s. eo. c. si. ĩspicimus ergo an extaret bñficium tẽpore date: sicut inspicimus etatem ipetrantis illo tpe. s. eo. si eo tpe. li. vi. ⁊ cõcor. s. eo. eam te. de preben. dilectus. ij. vbi de hoc.

z Creatum. pone cõstruit noua ecclesia de ec. edi. ad audientiã. creatur noua dignitas. de cõsue. cuz olim. constituitur noua preben. de pben. dilecto. ⁊. c. vacãte Sed quid dices de beneficio olim creato: sed tẽpore date suppresso: nũc autẽ renouato p ⁊ cõtra que no. s. eo. quãuis. li. vi. Videret q bene extẽdat ad illud arg. eius qđ no. de cõstitu. cum accessissent. i fi. ⁊ facit qđ scripsi post hosti. de censi. significauit. sup fi. pe. glo. ⁊ hoc precipue q: hoc ius nouum est: vt. j. dicet de creato tñ loqtur nõ de renouato. Sed qđ si dubitat an data precedat creationem beneficij vel ecõtra: puta q: eadem die factũ est vtrũqz: nec apparet qđ prius sit. s. eo. ti. c. pe. li. vi. Contra ipetrãtẽ facit: q: ipse petit beneficiũ: probet ergo sibi debitũ. ad quod videt necessarium q illud prius fuerit creatum: si ergo hoc non pbat non fiat executio: facit de sen. excõ. venerabilibus. ad fi. ⁊ qđ ibi no. i glo. pe. ⁊ in dubijs iudicamus pro reo. de proba. i presentia. ⁊. c. ex lrĩs. de testi. cum tu. ⁊ sm vnaz lecturam: succumbet ergo in dubio iste petẽs: pro impetrante faciat: q: in tali dubio fauet ei q potiorem habet grãm vel habet caz a maiore: vt in p di. decre. pe. ⁊ de preben. si a sede. li. vi. Itez in dubio iterpretamur vt res valeat. de vbo. sig. abbate. Item si ponimus ipetrantem esse reum: planuz est q succumbit actor: idem videtur si ponimus eum actorem. Nam aduersarius excipit: ⁊ quo ad onus pbandi reus in excipiẽdo fit actor. ff. de exceptioni. l. i. si. ergo exceptionẽ non pbat. s. quod post datam creatũ fuerit succumbet. nec dicas q hec sit negatiua: q: ẽt si per verba negatiua pponeret: vt nego tunc extitisse: vt dico q tunc non extabat: habet resolutiã affirmatiuã: ⁊ que probari potest: de renun. super hoc. Item multum facit pro ipso: q: hec decre. ponens ius nouuz parat exceptionem contra impetrantẽ. Obtinebit ergo vt olim impetrans: nisi de illa fiat fides: ⁊ hoc verum puto: nõ ob. prius allegata q: hic de iure actoris cõstat scdm fide de grã ⁊ de vacatione.

⁊ Statuimus. non dicit declaram': ponit ergo ius nouum qđ videtur iniquuz q: certum est bñficium nouiter creatum nondum ordinatum vacare: qre ergo õ betur expectanti vacaturũ: alteri non debitum: maxime cum fauorabilior sit expectatio vacationis p creationem q p mortem. facit de concessio. preben. accedens nec videt ponderandũ tps date: q: si tunc extaret bñficium qđ debito modo ⁊ si in fraudem expectantis suppressum esset: vel extinctuz non deberet expectanti: de constitutionibus cum accessissent. Item sequeretur ex hoc q si ipetrauit lrãs ad

beneficium cum cura illud qđ tpore date simplex erat: sed nunc curatum non de beretur: et idem econtra in simplici. Item si impetrarem ad collationem alicui⁹ et beneficium tempore date non spectabat ad ipsius collationem: licet tempore vaca- tionis spectet: qđ nō deberet: et hec falsa: cum inspiciam⁹ in his tempus vacatio nis et collationis vt pbat. j. de pben. si de beneficio et eo. ti. ei cui. li. vi.

p hoc videt ꝙ canonico expectā ti prebendā non deberetur pre benda ex supercrescētibus: cū illud sit prebendā de nouo cre are. de constitutionibus. cum M. de preben. dilecto. Item ꝙ non deberetur prebenda vel portio in ecclesijs non habenti bus numerum eadem ratiōe ꝯ id qđ not. de conces. preben. c. si. lib. vi. Quare dico qđ hoc no uū inducit hec ꝯstō qđ sicut re scripta ad lites nō extēdūt ad li tes p⁹ exortas: vt. s. eo. c. si. sic nec scripta bñficialia ad bñficia p⁹ creata cū illa et sint odiosa. de prebē: quis. li. vi. et sic duo requiruntur coniunctim: ꝙ be neficium in rerum natura fue rit tempore date: et ꝙ vacet tē pore collationis ad qđ facit. ff. de ꝯtrahen. emp. l. ruptilia pol la. et l. i lege. et cōcor. ad idē col lige p no. s. eo. c. si. in. iiij. gl. et fuit forte motiuum: ꝙ forsan creatores beneficiorū retraherē tur ab illis creādis: qđ viderēt illa statim impetrantibus dbe ri. sic ergo voluit eqtas bñficij pmutatione vacās expectanti non deberi. de re. pmutati. c. vno. lib. vi. q: forsan alias vacaturū non fuisset: ita noluit deberi bñficium nouiter creatum: licet vacet: qđ alias forte creatum nō fuisset: et tñ dico ꝙ hec decre. generaliter loquēs locum h₃ non solum in prima ordinatiōe beneficij: sed et in vlteriori: vt si calen. ianua. data fuit gra: calen. februarij creatur beneficium quod cōfertur tiro ꝑ cuius mor tem nunc vacat: et tñ tūc deficit illa rō: sed ponis quē expectātem ex canonia non ex reseruatione vacaturi tñ: cū canonico non debeatur simpliciter vacaturum sed cum se facultas obtulerit: non puto decre. hanc locū habere: sed debebitur illi pre benda p augmentum creata. de preben. relatum de cōces. preben. cum super. et in pre. decre. cum. M. de consti.

Cum ratioñ. Et primo phibitionis cām ponit. Scdo phibet. Ter tio decernit. Quarto ptestatur: ptes patēt. Prima pars corrigit cōem opinionem iure fulcitam et consuetudine approbatā que habebat ꝙ pro fessus vnius religionis in prelatum alterius posset assumi: et licet quidam distingue rent religionē maiorem a minori: ego putabam ꝙ satis esset eligendum esse pro fessum tria substātialia regule: vt maiori vel minori religiōi prefici posset: qđ et placebat archi. xvi. q. i. q vere. et eodem ti. nullus. lib. vi. p quam decre. aperte hoc pbat: ibi dū dicit vel alterius. Probabam et hoc rōne: q: si prefici pōt re ligiosus ecclesie seculari ppter curā: vt pbat. xvi. q. i. dictos. et c. se. de stat. mo na. ꝙ dei. fortius ergo regulari: licet minoris religionis: vt dicere soleo i decre. cum ad monasteriū. eo. ti. hic aūt expediūtur ibi. no. xvi. q. vii. in noua.

a ¶ Homines. hic et hec homo cōprehēdit et feminam: vnde etiā in monasterio monialium: quo ad suas prelatas habet hoc locū. nec impedit verbū religiosus quod sequitur: q: femininum sub illo masculino comprehendit. de hoc eo. ti. ge nerali. li. vi. in glo. ij. sed dubitari posset an locū haberet in monasterio monia lium que p mares reguntur. xviij. q. ij. qui religiosis. et c. i decima. videtur qđ non: q: inter illos nō est societas de qua sequitur: nec esse debet. vt in. c. in decima satis puto idem p verba generalia que sequunt: et similis questio. no. eo. ti. indē nitatibus. §. sane.

b ¶ Monasterijs. ecclesias ergo seculares nō cōprehendit: ut. j. dicetur. Quid de ecclesia sancti ambrosij mediolanen. vbi est duplex collegiū. s. monachorum et re gularium canonicorū. Dic ꝙ cū quodlibet collegiū sit ibi diuisum: q: monachi p abbatem reguntur: et canonici p prepositum: locus erit huic cōstitutioni i illis pre latis assumendis. Jo. an.

c ¶ Socientur. habebatur hoc. xvi. q. vii. in noua. et facit eo. tit. cum cām sed ꝓ statum antiquū puidebam⁹ ad hoc: q: se cōfirmabat prelatus habitui illorum q bus perfectus erat. s. de vi. et hone. cle. deus qui. vbi de hoc. Ad. c. in noua. re spondebamus illud in vera disparitate qualis est secularis clerici vel laici ad pro fessos: et circa hoc vide qđ scripsi de testa. ioānes. in. iij. oppo. et qđ no eo. ti. offi cij. in glo. pe.

d ¶ Prelatū. puta priorem: magistrum: ministrū. custodē: ppositū: archipresby terū vel qđcūqz sit nomē. Et no. ꝙ licet rō supior sit generalis et quo ad socios tñ nō prohibet eligi in socium et fratrem: qđ intellige cū distinctione an sit minoris re ligionis paris vel maioris: vt no. de pben. cū singula. §. pe. li. vi.

e ¶ Religionis. no. supra dixit pfessiōis: ex quo ergo diuersa ē religio: puta cister ciensis et carthusiēsis: licet forsan idē pfiteat vtraqz cadit sub phibitione.

f ¶ Uel habitus. nō dicit coloris: p qđ videt ꝙ oēs regulares canonici q pfitent regulā augustini: licet varient in colore: q: aliqui habent colorē nigrum alij album alij griseū alij mixtū inuicē eligi psit: qđ videt maxime q: dr ipsorū habi tum esse lineam togā: quā sub cappa deportāt: facit et. j. de sta. mona. ne i agro post prin. facit etiam qđ no. xvi. q. vij. in noua. Itē in quibusdam re ligionibus est videre: ꝙ est et duplex color: vnde videmus ꝙ cisterciēses et griseo et albo colore prout placet vtūtur: vbi vero color esset de habitu et ipsius substantia: diuer sitas ipsius coloris indu ceret diuersitatē habit⁹. facit. j. de regu. eos qui Jo. an.

Cum rōni non congruat vt homines[a] disparis p fessionis: vel habitus si mul in eisdem monaste riis[b] socientur[c]. ¶ Prohibemus ne religiosus aliquis in abbatem: vel prelatum[d] alterius religionis[e]: vel habitus[f] decetero[g] eligatur[h]. ¶ Quod si secus actum extiterit: sit eoipso irritum et inane[i]. ¶ Per hoc autem quin religiosus[k] in epi scopum secularis vel cuiuslibet[m] re gularis ecclesie licite possit eligi: non intendimus prohibere.

Idem.

¶ Cetus cardinalium sede vaca te iurisditionem papalem non ex ercet: nisi inquantum permittit cō cilium lugdun. nec illud vel eius partem alterare potest. Secundo dicitur ꝙ officium camerarij: vel penitentiariorum pape durat eo mortuo: qui si deficiant: poterit ce tus pro tempore vacationis alios surrogare. Tertio determinās dio cesim intelligi id quod in concilio dicitur de territorio et districtu sta tuit moriente papa extra curiam ip sius electionem fieri debere in loco vbi erat causarum et litterarum au dientia licet suspensa: nisi prius or dinatum esset de curia transferen da. Quarto prouidet casui quo cō tigeret cardinales omnes exire cō claue. Quinto statuit cardinales p exceptionem excommunicationis suspensionis: vel interdicti ab ele ctione non repelli. Ultimo electos et alios qui mittere vel ire tenentur ad curiam astringit ad id sede va cante. h. d. Jo. an.

Ne romani electōi pontificis

g ¶ Decreto. electiones prius factas non vitiat: et si super illis cōstitutio nis tempore lis pēderet facit qđ not. et dixi de po stu. c. vno. li. vi.

h ¶ Eligat: non phibet postulari ex causa: sed pu to ꝙ a papa et simi. not. de electionibus. Idēnita tib⁹ post principium. lib. vi. sed nunqd per viam pustionis talis pfici po terit: qđ videtur. cū ista sint diuersa. de preben. cū in illis. li. vi. et hec cō stitutio ius vetus corri git. i casu ergo nō expres so stet iuri antiquo. C. de appel. precipim⁹. in fi. de testa. sancimus. et licet hoc posset defendi: ꝯr id tñ esse videt de mente cō stituētis p rōnē hic exp̄s sam que cōis est: et hoc saltem in eo q puidet ex iure ad ipsum deuoluto: p pter delictum vel negligentiam electoris: facit infra de supplen. negl. pre la. c. primo. et quod ibi dicam.

i ¶ Inane confirmatio ergo secuta nihil operatur: concor. quod no. s. eo. ꝙ sit. li. vi. in fi. vlt. glo.

k ¶ Religiosus. etiam nouitius. s. e. ti. nullus. li. vi. et vide qđ ibi no. in vlt. glo. et si sit mendicans: saluo quod habes. e. ti. quorundam. li. vi. de regula. vt professores.

l ¶ Secularis. dicunt qdā ex quo religiosus pmittit eligi in epm ecclesie se cularis. in prelatum alterius secularis ecclesie non poterit eligi: sed hoc nō credo p pdictū verbū. s. in eisdem monasterijs: et cū illud nō sit expresse muta tum: in suo statu psistant antiqua iura que id pmittūt. li. di. priscis. lviij. di. c. i. xvi. q. i. doctos cū multis. c. se. de sta. mona. ꝙ dei. Incidēter ergo dictū est hic de seculari: cum principaliter de regulari itenderet protestari vt seqtur: et satis placet hoc in secularibus ecclesijs non collegiatis: sed de collegiatis maius est dubiū: sed quod et in illis possit: facit qđ no. Her. s. de sta. mona. c. ij. in fi. iij. glo. et c. ꝙ dei timorē. et no. Jo. lxviij. di. c. ij. lxiij. di. c. quorundam. xvi. q. vij. in noua. Itē ꝯtrium facit qđ no. Host. in predi. decre. ꝙ dei. vbi tenet monachum nō posse habere prepositurā vel decanatum ecclesie secularis: nisi ex dispensatione hoc fiat ob necessitatem curie animarum. Item hic sola disparitas habitus ipedit: fortius ipedire debet disparitas habitus et pfessionis: vt in casu isto. s. cū religiosus pfi cit collegio seculariū clericorū: et hoc maxime in simul viuentibus: i qb⁹ plus artat pncipiū decre. et q qnqz funguntur pulegijs religiosorū de vi. et hone. clerico. qm. et no. xvi. q. i. decimas. egeret hoc declaratione. sunt p dixi dōum in eisdem monasterijs. multū facit ꝙ possit hodie sicut olim. ni si dicas ꝙ verbū monasterijs ponat pro ecclesijs: sic. xvi. q. vij. nemini. Posset etiā dici ꝙ clerici seculares nō habent certū habitū: cum non sit expressum in iure de colore vel forma: per que vel quorū alterū oportet ha bitum discerni: vt predixi: et licet fatear certas formas et colores eis esse phi bitos. j. de vi. et ho. cle. qm. s. e. ti. clerici. i. nō ex hoc seqt certum habitū eē pfixum: large tamen dicimus habitum clericalem conuenientem et non p hibitum clericis: sicut et laicalem conuenientem laicis. de sen. excom. si iu dex. li. vi.

m ¶ Cuiuslibet. q. d. et si sit alterius religionis vel habitus. Jo. an.

Ne romani. Diuiditur i sex partes vt patet ex rubro: q: primo po nit de potestate cardinalium se. vacan. Secundo de officio camerarij vel penitētiarij ibi eo tñ. Tertio determinat qđ cōprehēdatur appellatiōe dio. et qđ si papa morit extra curiā ibi sane. Quarto determinat qđ si ꝯti gat oēs cardinales exire cōclaue ibi porro. Quīto de exceptiōe censure nō opponēde ꝯ cardinales eligentes romanū pontificē ibi ceterum. Sexto ar tat venire debētes exeūtes extra curiā vt veniant licet itellexerit sedem vacare ibi verū. Jo. de Imol. Et principaliter determinat et supplet decreta. ubi periculum. s. eo. quas opiniones aūt approbet: vel reprobet dicā per par tes: et pma pars determinat qđ no. lxxix. dis. nullus. ii. et corrigit qđ no. Hostien. de pe. et re. cum ex eo cui⁹ opiniones et rōnes scripsi de scisma. c. vno. li. vi. et approbat qđ ibi no. et qđ tenet archidia. in decreta. predi. vbi piculum. §. cetera. in fi. qđ spālius ꝯtingit hunc casum. Bar. et sequebatur

Host.e.ti.cupientes.§.ꝓ fi.ꝛ etiã vicã.j.§.fi.

a Indeterminata. habes igit exẽplũ oportune determinationis de quo loquit proemium harum constitutionum.

b Dilationem. summe periculosam: vt in eadẽ ꝓsti. in pn. Jo.an.

c Cetera. que patere possunt ex glo. predictis.

d Inferiorem. xxi. di. iferior. s. de maio. ꝛ obedi. cũ inferior. C. ó legi. .l.fi.ꝛ hoc maxime cum ille iferior ab illo superiore recipit potestatez: vt in casu nostro cetus cardinaliuz a papa: per qó idez videt ó ꝓcilio. s. e. ntu. significasti. ix. q. iii. cuncta.

e Tolli. iuuari posset ꝑ pene adiectionem. de hoc viri de offi. archipb. by. c. fi.

f Nõ pót. hoc ẽt fatebãt host. s. e. licet. dicẽs ꝙ cardinales illi cõstitutioni expresse renũciare non poterant per hãc rationez: tacite sic vt. j. vicam.

g Lugduñ. s. eo. vbi periculum. lib. vi.

h Cetum. collegiũ vocatur. de scisma. ca. vno li. vi. que satis resonat i idem: vt patet. xv. disti. canones. in fi. alibi vicitur gremiuz. xxiij. dist. in nomine domini. ante mediũ. Qũo vero cardinales habẽt ius collegij vt capituli: nec cẽsentur iure singulorũ in diuersis titulis locatorũ satis tractauit Host. de iude. ad liberandam.

i Cardinalium. vnde sic vicatur. no. s. de offi. archipresby. c. ij. in prima. glo. Jo.an.

k Modificari. diminutionẽ ꝓtinet. de verb. sig. c. fi. ꝛ multa verba hic ponit. vij. q. i. vt oẽm modũ ꝑ quẽ ꝓstitutio tãgi posset includat. Jo.an.

l Dispensari. hoc addit: qꝛ stante cõstitutione maioris. minor qñqz contra illã dispensat. de eta. ꝛ q̃li. c. vno. li. vi. cũ similibus.

m Partem. qd iuris sit de toto ꝛc. ff. de rei. vendi. que de tota: ꝛ. s. ó do. inter vi. ꝛ vro. nuper.

n Nõ cõsonam. quod ergo dicebat hostien. ꝙ alia collegia hoc habent ergo ꝛ collegiuz cardinalium. Rñdetur illis permissum. huic expresse ꝑ hibitum: ꝛ si per antiqua iura concessum prius erat. per istã posteriorem ꝓstõnem correctuz. de cõsti. c. i. li. vi. Et sic breuiter rñdetur ad q̃plures et rõnibus hostien. qui tñ excusabil' est. qꝛ nõ vidit decre. vbi periculum. Ad id qó dicitur nõ esse verisimile filiũ dei voluisse mortuo papa gregẽ fideliũ esse sine pastore. vel ecclesiam sine sponso. Rñdetur ꝙ spõsus rector ꝛ pastor est eps ꝛ caput ecclie: que ẽ ipsius corpus. primũ patet. lxx. di. ieiunũ. ii. in fi. scm. revi. di. c. i. circa mediũ. tertiuz de sacra vnc. c. i. ver. sed vbi. iij. q. iiij. c. fi. Licet ergo deficiet vicarius nõ deficiat pncipalis. q vicarius solum petro ꝛ successoribus apostolis datus fuit. Absurditas aũt hui⁹ opinionis apparet: qꝛ pm eam non esset necessarium papã eligi: et quo cetus cardinalium xpi vicarium haberet. Item nec esset hoc expediens quod cuiqz patet. ꝛ facit de cõces. preben. qꝛ diuersitatẽ. in pn. ꝛ in decisa.

o Reprobamus, sed nunquid per hoc reprobatur opi. Goff. Host. ꝛ compostel. ꝛ Guil. que habet cardinales tollere posse: ꝙ de numero duarum partium statuit concil. lateran. s. e. licet. s. ordinando ꝙ nominatus a pluribus ~~inter~~ tinio sit papa: vt ibi scripsi. Dic ꝙ non: quia illud conci. illam opi. approbat cum dicit: nisi maior iteruenerit concordia: et quo ergo concordant nominatum vel nominandum a pluribus esse papam videtur ille nominat⁹ ab omnibus: ꝛ facit quod no. s. eo. ti. si cui lib. vi. in glo. no.

p Potestatis. reprobatur ergo quod no. bug. lxxix. disti. nullus. i. cuius dictũ recitat hosti. s. e. licet. q diterat cardinales posse tunc creare cardinalem: cum possint tunc creare papaz quod plus est: sed videmus ꝙ capl̃n creat episcopuz: nec tñ cõferr beneficia ad illius solius collationẽ spectantia. ne se. va. c. vno. lib. vi.

q Pertinentis. si ergo aliquid diuisim ad collegiuz pertinet: quod forte prior ipsorum expedit vt est moris: hoc non impedit. facit predi. decre. vnica. ꝛ de rescrip. edoceri.

r Permittitur. in. §. idem quoqz.

s Camerarium. ad quẽ spectat temporalia pauperibus erogare: ut no. Jo. viij. q. i. hodie aũt magnuz est officium ꝛ iurisditionẽ exercet. circa oẽs debẽtes camere: ꝛ auditorẽ habet etiã ad hoc quem puto ꝙ habere possit sede vacante per hanc litteram: prouisione tñ pendente cardinales nil ab ipso recipient: ut i predi. decre. vbi. §. prouisionis.

t Maiorem. ex penitentiarijs: quod sequitur ꝛ est sensus ꝙ offiñ penitentiarij maioris q solet esse cardinalis vel aliorum minorum nõ expirat: tẽpore tñ inclusiõis maior penitentiarius si est cardinalis per se non pót vti officio: si tñ nollet in clausura manere ẽt psonaliter vtẽt officio vt fecit. d. tusculanus.

u Quoꝝ. interpositio.

x Expirare. hoc de penitẽtiarijs tenebat hosti. de sen. excõ. ꝙ de his. in fi. vbi determinat quod no. i spe. ti. iij. §. i. vbi defendit guil. ꝙ camerarius marischalcus ꝛ auditor camere habent ordinariaz: ꝙ si verũ esset de iure cõi duraret illoꝝ officium mortuo papa. de offi. leg. .c. ii. li. vi. sed ꝑ de marischalco nil dr. ꝛ vide qó viri. s. e. ꝓpil. ti. i. auditor. in pma glo. Pm qd. Si aũt dicamus istos habere delegatam: spãle hic inducit ꝙ durat ólegata pꝰ mortẽ delegantis: sicut ꝛ. s. de here. in fidei. li. vi.

y Quouismodo. puta qꝛ incidit in furorem vel infirmitatez que ipedit executõez officij. idẽ puto si recederet vel nollet officium exercere.

z Cetus. potest suppleri vel ꝑs maior: qꝛ qó maior: ꝛc. l vi. distin. apostolica. de elec. cum inter cano. in pn. ff. ad municipa. l. ꝓ maior. ꝛ hoc vex vbi solũ ꝑ numero deficientiũ surrogant: vbi vero ꝑ ampliori necessaria sit plena concordia. ꝛ sic intelligo qó sequitur. Jo.an.

a Deficientium. tolle qó est. j. alios surrogare.

b Penitentiarios. secus ergo quo ad camerarium.

c Si hoc. videz ꝙ ꝑ ampliori numero surrogent penitentiarij. Sed nũquid nullo deficiẽte poterit cetus ꝑ ampliori numero ꝓcorditer pniarios surrogare ó verbis: vt ꝙ nõ. cũ ꝓstõ sit ꝓhibitoria preter casus permissos: ꝛ istud non videt permissum: nisi cum aliquis deficit. Jo.an.

d Cõcorditer. idẽ i ócre. vbi piculũ. §. nulli. ꝛ. §. idẽ quoqz. vnꝰ ergo solus hoc impedire poterit: facit qó no. eo. ti. qꝛ pp. ver. vel saltẽ in. §. porro.

e Predictam in. §. porro.

f Moriente vel cedente: quod esse potest: vt de renun. c. i. lib. vi. Nam tũc quo ad sedem censetur mortuus. vij. q. i. §. ecce. in quib⁹. ꝛ cũ hic sit eadem ratio ꝛ fauor prouisionis ecclesie: ꝛ cesset ambitio: cesset etiam cõtrariũ de decre. susceptũ de rescrip. lib. vi.

g Regulariter. h. d. pp casus interdicti ꝛ rebellionis ibidem exceptos. Jo.an.

h Diocesim. iustum fuit hic plus ponderari diocesim quam districtũ: sicut ꝛ i casu de rescrip. statutum. lib. vi. maxime qꝛ stante diocesi districtus facile variãtur: quandoqz per concessiones imperiales: quãdoqz per occupationes principũ vel ciuitatum: ad tales autem mutabilitates ecclesiaruz status nõ mutatur. r. distin. c. i. ci. disti. c. i. ꝛ de relegi. domi. c. primo. Si ergo papa moriẽ apud bazanum vel nouantulaz: que loca sunt districtus bononi. quia tamen loca ipsa sunt dioc. mutinen. in ciuitate mutinen. conuenire debent cardinales ꝛ ibidez includi: ſz cuz locus ille non distinguatur per ciuitatem mutinen. quomodo regens ciuitatez mutinen. illos includet: quare melius videbatur accipere proprie territoriuz vel districtum: sed forte ponderauit actor ꝙ multa sunt loca que non distinguuntur per ciuitates aliquas: sed per singularia dominia qui domini etiaz ciuitatib⁹ non respondent. Illi ergo non sunt de districtu ciuitatis: sunt tamen de diocesi. Ad primum dico ꝙ cardinales se debent offerre: ꝛ sperãdum est ꝙ hoc facient quia nõ facile continget qui aliqui se offerant: quos alij sequentur nolentes pdere vocem suam: vt de facto videmus: posset etiã esse locus remissioni de qua. j. de re iudi. pastoralis circa medium.

i Hoc casu. alijs ergo casib⁹ sumitur. vt hẽtur. ff. de ver. sig. pupillus. §. territorium tñ ꝛ alibi territoriũ ponit ꝑ diocesi. xvij. q. ij. c. si quis epꝰ. cui cõcor. de ꝓsti. c. ij. lib. vi. Qñqz ẽt parochia ponit ꝑ diocesi. xij. q. ij. bone rei. ó dona. apostolice. in prin. qñqz ponit ꝑ regione. ix. q. ij. epm.

g Alibi. i. in loco alterius diocesis.

h Non ibi. vbi moritur.

i Vacare. licet vacet inspicimus primũ statũ: ita mulier vidua vacãs denominatur a dignitate prioris mariti: donec alteri nupserit: ꝓcor. in decre. de foro cõpeten. et parte. in fi vlti. glo. Ponderamus igitur hic habitum siue actum: sic .s. e. ti. c. i. in fi.

a ¶ Ordinatum. ad idem de preben. ſi apoſtolica. in fi. li. vi.
b ¶ Transferenda. ad aliam dioceſim: alias idem quod. s.
c ¶ Prouiſio. ſ. ꝙ fiat electio in loco vbi papa morit vt in. d. §. porro.
d ¶ Porro. prouidet caſui nõ determinato per. c. vbi periculũ. Nam lꝫ ibi i. §. ſane. ꝓuideret quid iuris cum aliqui ex cardinalibus exeunt conclaue: ĩprouiſuꝫ erat quid iuris quando oẽs exeunt ⁊ caſus iſte poſt morteꝫ clementis fuit de facto.

t ¶ Alij. pſone inſtructe opponentes ⁊ appellantes.
u ¶ Quacunqꝫ cã. per hoc vr ꝙ citatus qui tenet ire vel mittere ad curiam mortuo papa teneatur ad idem: cuius ɔ̃riũ no. hoſti. s. de accu. licꝫ vt ibi ſcripſi. s. verbo. acceſſiſſes.
x ¶ Mittere. ſicut hi quos artat decre. i. s. e. li. vi. decre. i. de ap. ⁊ decre. quãuis de of. or. e. li. ite electi cathedralium vel regularium eccleſiarum quos artat cõſtõ cupientes. niſi ſint iuſte impediti. vt eodẽ. c. §. quod ſi. Iteꝫ poſtulati quia ſunt eccleſijs alligati: vt ibi. §. deniqꝫ vel femine. s. eo. indẽnitatibus. §. ſed cum eas. li. vi.
y ¶ Ac ſi non vacaret: ⁊ ſic patet ꝙ infra tẽpora ſtatuta.

e ¶ Omnes. bene dicit: quia ſi aliqui vel aliqs remaneret: ĩ illos vel illum reſidet ius eligendi: vt colligitur ex predi. decre. §. ſane. ⁊ facit quod no. de poſtu. prela. gratuꝫ. cum ſuis concor. vbi vero oẽs mortui eſſent qd iuris: ſcripſi poſt hoſti. ⁊ ſcripſi. s. eo. licet.
f ¶ Predicte. de qbus habet ĩ. c. preterea.
g ¶ Compellãt. ſed quid ſi aliqui territorium illoꝝ exeant: faciant de his q infra diſtrictũ ipſorum manent. Sed nunqd illi ſoli poterunt eligere. Iteꝫ qd ſi nulli remanent vide qđ dixi. s. in glo. iuſtum. Iteꝫ quid ſi omnes remanent ⁊ aliqui citius reintrant conclaue: nũqd illi poterunt eligere: ⁊ ſi alij non haberent iuſtam cãm planum eſſet. Sed quid ſi alij nõ intrãtes habent iuſtum metuꝫ mortis: vt allegabat poſt mortem clementis: ⁊ dicatur dñs tẽporalis non eſſe potens ad ſecuritatem ipſorũ: vt etiam tunc dicebatur: quid fiet: ⁊ quis de iuſta cauſa metus cognoſcet: iſta non deciſa: nec tunc prouiſa adhuc egebunt prouiſione.
h ¶ Contentas. in. §. ꝙ ſi premiſſa.
i ¶ Incurſuri. q: pena ciuiuꝫ et rectorum eſt punitio ciuitatis: videntur etiã includi pene de quibus ibi. i. §. ciuitas.
k ¶ In quo erant. habita diſtinctione an lapſi eſſent tres dies tantuꝫ: an ẽt. viij. vt ibi. i. §. conclaue.

noſcatur: niſi forſan ante mortem eandem ordinatum[a] eſſet per papam de curia trãſferenda[b]: quo caſu ſeruetur prouiſio[c] conſtitutionis predicte. ¶ Porro[d] ſi romano non electo põtifice: cardinales omnes[e] ſimul vel ſucceſſiue: quod abſit: exire contingeret cõclaue deputatum eiſdem: hi ad quos pertinet executio conſtitutionis predicte[f] illos ex ipſis quibus infirmitas corporis: aut nota debilitas excuſationem non dabit: idem cõclaue quãcito poterunt reintrare compellant[g]. Penas in predicta conſtitutione contentas[h] niſi hoc fecerint incurſuri[i]. Cardinales autem huiuſmodi conclaue reintrantes ad electionem iam dictam procedant: ⁊ alias conſtitutionem prefatam obſeruent: ſm ſtatum in quo[k] erant in eodem conclaui: quando ipſum ut premittitur exiuerũt. ¶ Ceterum[l] vt circa electionem predictam eo magis vitentur defenſiones ⁊ ſciſmata: quo minor eligentibus aderit diſſidendi facultas[m] decernim[us] vt nullus cardinaliuꝫ cuiuſlibet[n] excommunicationis ſuſpẽſionis aut interdicti pretextu a dicta ualeat electiõe repelli: iuribus alijs[o] circa electionem eandem hactenus editis plene in ſuo robore duraturis. ¶ Uerum[p] quia tam ex prouiſis[q] remedijs q̃ ex orationibus[r] ad deum ſuper huiuſmodi negocio effundẽdis[s] quo breuiter huiuſmodi celebretur electio: preſumenduꝫ eſt probabiliter ⁊ ſperanduꝫ: ſtatuimus: vt electi ⁊ alij[t] qui ex quacunqꝫ[u] cauſa ad ſedem apoſtolicaꝫ venire vel mittere[x] ſunt aſtricti: ad ipſam cum vacat ac[y] ſi non vacaret venire vel mittere teneantur.

Idem

¶ Primo ponit formaꝫ ſm quã appellans appellationem intimat appellato: vt per ipſaꝫ cauſa beneficialis ad curiam deuoluatur. Secundo prouidet cum appellat[us] uel ipſius ſpecialis procurator nequit haberi. Tertio prouidet cum per metum appellati: vel ſuorum intimatio fieri non poteſt. Quarto viciat intimationem aliter factam. Quinto prorogat hunc moduꝫ intimandi ad alios caſus. h. d. Ioã. andree.

Cauſam electionis[z] poſtulationis ſeu ꝓuiſionis[⁊] per appellationem ab ipſa uel occaſione[ꝰ] ipſius ad ſedem apoſtolicam emiſſa: tunc demum ad ſedem[ꝝ] eandeꝫ deuolui[a] cenſemus cum in appellati[b] aut procuratoris eiuſdeꝫ in ipſa cauſa ſpecialiter[c] conſtituti preſentia interpoſita[d] fuerit: vt eorum alteri[e] infra menſem ab interpoſitione[f] ipſius vel ſaltem poſt lapſum eiuſdem menſis quãcito cõmode[g]

¶ Cauſam. Diuiditur in quinqꝫ partes. quia pmo ponit formam per quam appellatio debet intimari appellato: vt cã bñficialis ad curiaꝫ deuoluatur: ſecũdo ꝓuidet qñ appellatus uel ipſius ſpãlis procurator non põt hri ibi: quod ſi forſan. Tertio ꝓuidet qñ nõ põt fieri intimatio pp metum appellati: vel ſuoꝝ ibi. veruꝫ. quarto viciat intimationem aliter factam ibi: intimatio vero. quinto ꝓrogat hunc moduꝫ intimandi ad alios ibi: ideꝫ quoqꝫ. Io. de Imo. Et determinat no. p Ioannes mo. ⁊ Archidiaco. eo. ti. c. i. li. vi. ſup ver. infra menſem. p Cõpoſtel. ibidem. ⁊ Guil. in Specu. ti. de citatio. §. ſequit. poſt pñcipiũ. plenius de appel. §. qliter ver. cautus ẽt ſit. ⁊ ver. qd ſi ꝓcuratori. adhuc aptius p Guil. mandegoti. in libello electionũ in fi. p ipſum Io. mo. de reg. iur. in generali. li. vi. vltra medium: qđ no. s. eo. cupiẽtes. i. rñ. li. vi. ſup. ver. notitiam.
z ¶ Electiõis. ẽt epãlis vel cathedralis eccleſie: vt dicam. i. §. pe.
⁊ ¶ Prouiſionis. hec tria exprimit decre. i. eo. ti. li. vi.
ꝰ ¶ Occaſione. i. pp cãm electionis poſtulationis vel prouiſionis vt ſi appellet a grauamine illato in iudicio: quo caſu locũ habet decre. i. s. eo. li. vi. ſm Cõpoſtel. q plus ibi no. ꝙ ſi ſuper pma appellatione dentur iudices extra curiam: ⁊ ab illorũ grauamine appellet: locum habet decre. illa ⁊ dicit ſe ſeruaſſe Inno. lꝫ qdam ɔ̃: ꝙ ſolum in cã prime appellationis hꝫ locum hec decre. quod eſt ɔ̃ mentem: q: per ſcđam appellationẽ ſicut per pmam poſſit protelari vocatio.
ꝝ ¶ Se. ap. in alijs nõ hẽt locũ pdi. decre. i. s. eo. li. vt ibi. no.
a ¶ Deuolui. quo ad hoc vt pncipale negociũ ſit ĩ curia: vt dicã. i. §. pe.
b ¶ Appellati. ſi ɔ capl'm uel collegiũ appellet: vide qđ no. s. eo. bone. i. in glo. i. ſoli. de ɔceſ. pbẽ. ſi capitulo. li. vi. in glo. vlt. Io. an.
c ¶ Spãliter. approbat opi. ſpecu. in pncipio. ver. quid ſi pcuratori. vbi poſitis duabus opinionib[us]: quarũ pma hẽbat ꝙ nõ ſufficit intimare ꝓcuratori. ſcđa ꝙ ſufficit. dicebat pmã verã in generali ꝓcuratore. ſcđam uerã in ſpãli: allegabat de teſt. preſentiũ. §. ceterꝝ. li. vi. ff. đ li. cau. l. imo. ff. de ɔ̃hen. emp. l. i. hmõi. de procur. dilectus. ⁊. c. nõ iniuſte. in fi. ſicut ãt ſpãli ꝓcuratori appellati fieri põt ĩtimatio ita ẽt põt fieri per ſpãlem ꝓcuratorẽ appellantis. Nã ⁊ talis in his cauſis appellat: qđ dic vt no. e. ti. ꝓcur. li. vi. Quđ ꝟo formatur ꝓcuratorium ad intimandũ: ⁊ quđ p ꝓcuratorem fiat intimatio. vide in pdic. libel. electionum. ĩ fi. ⁊ quđ de ꝓcuratorio ſuo: ſic ⁊ de appellatione debet fidem facere.
d ¶ Interpoſita. ⁊ tunc ĩterponit ſimul ⁊ ĩtimatur: quare cum in illis cõſtet illum appellaſſe: alia ĩtimatio facienda nõ eſt.
e ¶ Alteri. ſ. appellato: vel ſpãli ꝓcuratori: ergo forti[us] ſi vtriqꝫ ſimul vl' diuiſim: ⁊ tolle hl'am legitime ĩtimatam q̃ ſequit.
f ¶ Interpoſitione. ⁊ ſic currit de momẽto ad momẽtũ: ɔ̃cor. s. đ re iu. ꝙ ad ɔſultationẽ. ibi a platiõe. ⁊ quot dies hẽat mẽſis: notaui. e. ti. quaꝫ ſit lib. vi.
g ¶ Cõmode. ɔ̃cor. pdic. decre. ꝙ ſit ĩ prin. li. vi. ⁊. c. cupien-

l ¶ Ceterum. iſte. §. approbat quod no. Io. lxix. di. c. i. vbi no. de vitio eligentium obijci nõ poſſe. ⁊ prorogat opi. Compo. no. s. eodem licet. qui dixit cõtra electionem factam per duas partes excipi nõ poſſe de excõmunicatione vel ſuſpẽſione eligentium etiam ſi ſit notoria: nec ob. ſm eum quod peccant alij cõmunicando talibus: faciunt enim hoc auctoritate illius iuris quod omnem exceptionẽ remouet: alle. ff. de riuis. l. ſeruus. §. ſi quis riuuꝫ. Item ſm ipſum in caſu neceſſitatis licite excõmunicato cõmunicatur: ſed maior neceſſitas quam carentia vicarij ieſu xpi nõ poſſet haberi. xxij. diſt. omnes. ij. q. vi. ad romanam ⁊ facit. s. de here. preſidentes. li. vi. hic approbatur hec opinio etiam quo ad actum electiõis faciende.
m ¶ Facultas. fa. s. eo. ĩdẽnitatibus. §. vt autem. lib. vi.
n ¶ Cuiuſlibet. iuris vel hoĩs. Itẽ q̃liſcunqꝫ ſit ſuſpẽſio vel interdictum.
o ¶ Alijs. lxix. diſt. per totum. xxiij. di. in noĩe dñi. s. eo. lꝫ.
p ¶ Uerum quia. approbat quod no. guil. ⁊ Io. mo. s. eo. cupientes. i. rñ. li. vi. ſuper ver. comparere. qui dicebant electum non venientem tunc. i. tempus illius conſtitutionis incurrere penam: mouebantur illa ratione: q: iuriſditio pape ⁊ iſtius exercitium remanet penes collegium cardinaliuꝫ: que ratio reprobat. s. i. rñ. Dicebant tamen ꝙ papa deberet penam remittere: ex quo venit ante creationem pape licet poſt tẽpora. alle. ff. ſi qs ĩ ius vo. nõ ierit. l. ij. §. fi. Archi. ibi in fi. pme partis propter verbum coram nobis: tenebat contrarium. ſ. ꝙ nõ incideret in penam tunc non veniendo: cum ſcripſi ſuper illa decretali hunc caſuꝫ nõ tetigi quia mihi videbatur contra eqtateꝫ ꝙ tunc incideret: ⁊ per illud ver. coraꝫ nobis. de rigore videbatur ꝙ incideret. Quis eniꝫ põt diuinare aſtrictus ad veniendũ quãdo ſit papa creandus: cuꝫ ergo poſſet oĩ die creari: ergo omni die paratus ſit is q aſtrictus eſt ad cauſam proſequendam: ⁊ lꝫ rigoroſum videatur: reſpicit tamen expeditionẽ eccleſiarum: ⁊ forte propter hoc non vtitur h verbo declarans. ſed verbo ſtatuimus.
q ¶ Prouiſis. per decre. vbi ⁊ iura que allegaui in fi. pri. partis.
r ¶ Orationibus q̃lis debeat eẽ oro. vide ꝙ dicã. i. de reliq. ⁊ vene ſan. ſi dñm ad fi. ⁊ quđ in ea ſperandũ eſt dixi ſatis ĩ vltimo mẽbro. glo.
s ¶ Effundendis. vt in decre. vbi periculum. ĩ fi. ⁊ verbuꝫ effuſionis largitatẽ ⁊ abundantiam denotat. xvi. q. i. reuertimini.

tes.§.cetez.veniet hoc in arbitratu boni viri: ⁊ datur hic tp̄s arbitrariuz ad purgandū morā tpis determinati: alibi ecōuerso daṫ tp̄s determinatum ad purgandū morā tpis arbitrarij. in p̄di.§.ceterū. ⁊ p hoc vr̄ q̄ post hoc tp̄s facta intimatio nō deuoluat: vt dicam in fi.

a ¶ Porrecto. per hoc patet q̄ expensis intimātis habet hoc fieri: sicut d libello dicitur. iij.q.iij. offeratur.

b ¶ Videlicet: declarat q̄ bū legitime: qd̄ premisit

c ¶ Autentica.s. confecta māu publica: vel hn̄te sigillum autenticū de sen. ex. com. cum medicialis. lib. vj. ⁊ satis dixi. de proba. post cessionem. vt .n. dicebat spe. in ver. in prin. alle. graue esset dicere quod aduersario meo dicenti se appellasse ad curiam teneatur credere: cuz appellatō hoc casu habet vim citationis. vt. j. dicam: ⁊ quomodo appellato interduz expediat autentica scriptura patet. j. c. pri.§.pe.

d ¶ Vel perlecto: patet q̄ primo casu cum porrigiṫ nō est legi necesse. ȝcor. d appellatio. li. vi. ⁊ istud p designat integram lectionē: simile. ff. d verbo. si. vrbana.§. pnoctare.

fieri poterit legitime intimata: porrecto[a] videlicz[b] sibi sub scriptura autentica[c] vel perlecto[d] illius tenore ⁊ copia modo cōsimili[e]: si petita[f] fuerit īde facta. ¶ Quod si forsan appellatū abesse: ⁊ procuratorē talē[g] non inueniri cōtingat[h] i domo[i] quā ip̄e appellatus habitare[k] cōmūiter[l] cōsueuit: vel si domus eadem in remotis[m] existat: in ecclesia cathedrali[n] in cuius ciuitate vel diocesi consistit beneficiuz: ⁊ nihilominus vtroq̄z[o] casu in ecclesia vl' bn̄ficio[p] d quo agitur volumus appellationē huiusmodi publicari: ac de ipsa quandocūqz petitum fuerit copiam modo p̄missō[q] fieri appellato. ¶ Verum si propter appellati aut suorum metum[r] vel potentiam intimatio fieri nequeat: vt prefertur[s] appellationem eandem in loco aliquo[t] publico[v] sic solēniter[x] volum⁹ publicari: q̄ ad appellati seu eius p̄curatoris[y] noticiam possit verisimiliter[z] peruenire. ¶ Intimatio vero aliter facta omni careat iuris effectu: nec causa per appellationem eandē ad sedez censeatur deuoluta[ꝯ] predictaz: nisi ad appellatū[ꝯ] ei⁹ plena[ꝫ] ⁊ certa[a] noticia īfra tp̄s[b] p̄dictū peruenisset. ¶ Idem quoqz in alijs casibus[c] obseruari volum⁹: in quibus requiritur intimatio facienda. ¶ Idem.

¶ Decre. vt circa locum non hēt cum appellans ius suum vel ecclesie directe p̄sequiṫ: sed cum in formam vel personas opponit crimina vel defectus quorū circūstātias si nō specificauit sup illis nō audiṫ:

s̄m proximū dictū qn̄.s. ita publice factū: ē q̄ verisimiliter potuit ad appellati. vl' specialis procuratoris noticiā p̄uenire: ⁊ hoc tunc demū quādo propter metū vl' potētiaz ⁊c. vt ibi. cū .n. talis appellatio habeat vim citationis peremptorie: vt ibi ad idez de ap. sepe. ita q̄ non veniens i termino iuris habeṫ cōtumax ⁊ p̄cediṫ contra eū vt ꝯ cōtumacē: ⁊ i p̄ncipali absurdū esset ꝯtumacē censeri ignorantez cui appellatio itimata non esset: ⁊ hec oīa vera puto: etiaz in electionibus cathedralium: ⁊ regulariuz ecclesiarum de qb⁹ loquitur decre. cupientes: vt ex quo nō aliter quā p appellationez deuoluunṫ ad curiā necesse sit p hunc moduz itimationē fieri. Forti⁹ enim punit ⁊ artat ꝯstitutio cupientes. quā decre. i. priuat eniz iure quesito ⁊ totali prosecutione processus ⁊ ad p̄sonalē artat cōparationez sed decre. i. punit solū i p̄cessu fiendo i partis absentia: ⁊ per eū satis ē procuratorem mittere: ergo etiā fortius ibi facienda est itimatio ⁊ sic ab olim seruauit curia. quando tn̄ appellatus non poterit haberi: varie loquebātur doc. quod tamen hic expeditum est. Et not. q̄ lz hec lr̄a vitet itimationem ⁊ impediat deuolutionem nō vitiat appellationē quomin⁹ sup ea posset extra curiaz impetrari vnde in talibus appellationib⁹ no. tria tēpora. Primum quo prescribitur appellatōi nec possit īterponi: ⁊ est. x. diez a noticia. de ap. cōcertationi. lib. vi. Secūduz quo p̄scribitur deuolutioni p̄ncipalis negocii ad curiaz si nō fiat itimatio: vel fiat sed non i debito tēpore ⁊ debita forma. ⁊ de hoc hic. Tertiū quo prescribitur p̄secutioni. ⁊ i deuolutis seruanda sunt tempora decre. i. ⁊ decre. cupientes. in alijs daṫ ān⁹ ⁊ ex cā bienniū ⁊ vltra. de ap. cuz sit ex rōne. p̄dictoꝝ aūt secunduz nō pōt eē sine prio. i. deuolutio sine appellatione: sed primum bene potest eē sine secundo. d ap. cordi. li. vi. vnde dicit Jo. mo. in p̄dicta regula in generali. q̄ cum negocium tractari in consistorio principis sit h spāle: hoc ius singulaṫ facilius tollit q̄ cōe. alle. ff. de pac. si vn⁹.§. pactus. in autē. de non alie.§. q: vo coll. ij. Audiui aliquos dicentes q̄ mens est huius lr̄e: q̄ nō valeat appellatio p̄dicto modo non intimata: ita q̄ non valeat impetratio sup ea facta etiā extra curiam. Mihi placet p̄mū dictum: qd̄ etiaz placet Jo. mo. vt predixi. Sed ob. q: s̄m hoc erit i p̄tāte appellātis eludere decre. statuimus. ⁊ non deferre principale negociū ad curiam. Solutio appellato ⁊ ignorāti non appellanti intendit hec cōstitutio p̄uidere: quare consulo q̄ appellās vadat vel sufficientē mittat: vt si veniret appellat⁹ forte sciēs quē ignorare credebat: p̄cedi possit vel si papa ad curiaz citare vellet appellatū alias ex parte appellanti nullo veniente planū ē q̄ pena p̄cessus de q̄ decre. i. loquiṫ locum hr̄e nō posset sed pena decre. cupientes. de qua p̄dixi bene posset habere locuz etiā appellato non veniente.

e ¶ Cōsimili.s. sub scriptura autentica.

f ¶ Si petita: si ergo non petitur sufficit legisse: cōcor. ȝ. d sepul. c. i. i fi. li. vj. de sen. ex. c. i. e. li. p qd̄. c. patet q̄ vtile ꝯsiliuz eēt appellato de petitione predicta facere cōfici publicū instrumentuz: satis tn̄ eēt de hoc p testes fidem fieri posse: lz ibi secus. vbi notaui. Jo. an.

g ¶ Talem: specialē de quo premisit.

h ¶ Contingat. collige litterā q̄ est ifra volumus appellationez hmōi publicari. Jo. an.

i ¶ In domo. i. aū domū: eo. n. īuito nō dz domū īgredi: faceret. n. iniuriam. ff. de iniu vo. l. pleriqz. ⁊. l. se. ⁊ de hoc dixi de eo q mit. i pos. c. si.

k ¶ Habitare: etiam si sit inqlinus. ff. de dā. infec. l. iiij.§. si domum.

l ¶ Cōiter lz ergo ibi nō habitet vltra dimidiū āni: lz min⁹: ex quo tn̄ habitat plusquā alibi: ibi poterit fieri itimatio: ad hoc. ff. de ver. sig. maiore lz si eq̄liter habitaret in duobus locis: i quolibet illoꝝ fieri poterit vbi elegerit appellās: ⁊ tutū eēt fieri i vtroqz. facit de sepul. cū qs.§. i. li. vi.

m ¶ Remotis: ex remotione ergo loci statuiṫ ius diuersum. de sen. exc d. relatum. de tēpo. or. cū nullus.§. ij. li. vj. ⁊ vt ibi no. puto hoc arbitrariū d hoc. ȝ. de resti. īite. cum ex lr̄is. in glo. pe.

n ¶ Cathedrali. cōcor. j. de fo. cōpe. quāuis.

o ¶ Vtroqz casu.s. cum publicatio fit ad domū vel in ecclesia cathedrali p pter domus distantiam.

p ¶ Bn̄ficio: et si eēt cāpestre vel rurale: ⁊ si nō sit ibi notarius nec p̄ntia testiū illos adducat: ⁊ sic fuaṫ in hoc cāu: ⁊ i casu decre. vl. e. ti. li. vi.

q ¶ Premisso.s. sub autentica scriptura.

r ¶ Metum: iustum. de ap. si iustus.

s ¶ Vt p̄ferṫ: q: nec dn̄o: nec spāli p̄curatori: nec ad domū habitatiōis ⁊ in beneficio: nec i ecclesia cathedrali ⁊ beneficio. Si aūt dn̄s vl' appellans locuz adiṫ non possit p̄sonaliter: posset tn̄ adire p p̄curatorez vel ecōtra nō p p̄curatorē: sed p̄sonaliter pōt adire: nec erit locus ei qd̄ dr̄: lz itimatōez ad domū fieri oportebit: ⁊ hoc vult lr̄a ista vt prefertur.

t ¶ Aliquo. lz ergo sanū sit cōsiliū. qd̄ no. guil. mā de. in libello p̄dicto super forma pe.s. q̄ i plurib⁹ locis fiat publicatio: q: tanto maior p̄sumptio ent cōtra appellatum de scientia. facit de postula. pla. c. i. q ma. accu. pos. in ma. p hāc tamen litterā patet satis esse q̄ fiat i vno loco: dummō sit publicus. ⁊c. vt hic dicit.

v ¶ Publico: ad tollendas illoꝝ fraudes: q captata oportūitate abs̄tis illorum quos tāgit vel p quos possit infirmari faciūt tales intimationes facti i auc. de litig.§. oēm. col. viij. ⁊ sir̄ qd̄ no. ȝ. e. ti. c. vlt. li. vi.

x ¶ Solēniter volum⁹: publicare cōcor. e. ti. q: pp. in fi. fiet aūt i loco viciniori. e. ti. vbi p̄iculū.§. porro. li. vi. de presum. quosdam. ⁊. c. q̄to. i publica missa p p̄losa vel s̄monib⁹ vl' nūdinis vel alio actu p p̄p̄l'm frequētato

y ¶ Procuratoris: spālis. de quo prius dixit.

z ¶ Verisimiliter: facit extraua. boni. rē nō nouā. post prin. Et no. q̄ i spicitur verisimilitudo: cōcor. ȝ. de presump. q: verisimile. ⁊. c. lr̄as. de reg. iur. inspicimus lib. vi.

ꝯ ¶ Deuoluta: qd̄ ergo no. Inno. ⁊ Hosti. in glo. in p̄n. allega. q̄ decre. i. e. ti. li. vi. artat ēt ignorantes: ex quo appellatio publice fuit omissa: cuz cōstitutio illa voluerit p̄uidere ꝯ vacationes ecclesiarū: vel est falsuz: vel intelligendum non de appellato: sed de alijs quoꝝ īterest: vel intelligēdū est

ꝯ ¶ Appellatū. nō reperit de p̄curatore. p qd̄ videtur q̄ hoc casu vbi nō p modos p̄dictos haberet noticia non sufficiat p̄curatorē sciuisse.

ꝫ ¶ Plena: ⁊ certa no. q̄ nō sufficit talis q̄lis: sicut in casu decre. illō de ele. ex. mi. cū similib⁹ de plena dicit: vt toti⁹ appellationis ⁊ oīuz obiectorū in illa noticiā habuerit: ac etiaz testis dicit plenam veritatez. d accu. cuz dilecti.

a ¶ Certa. dicit vt īdubitatū sibi sit vl' esse debeat sic appellatuz ex quo autez cert⁹ est certificari vlterius non debet. de reg. iur. cuz q cert⁹. posset autē hoc cōstare: q: sup appellatiōe consuluit aduocatos amicos vel simili mō forte p amicum p̄priū vel amicū appellantis sibi plene fuerat intimata.

b ¶ Tp̄s p̄dictū.s. mensis: vl' postquā cito cōmode fieri posset. ȝ. e. c. in prin. ⁊ no. q: p hanc lr̄am puto q̄ notificatio facta post tp̄s p̄dictū nō artat appellatuz nec deuoluit alias sequereṫ absurdū: q̄ si post annū vel qnquēniū notificaret appellationem: artaret appellatum ⁊ deuolueret. Nec aūt tpis determinatō p̄cedit ab hac constitutione: de qua p̄di. doc. non cogitauerunt. Inter alia ergo substātialia vt deuoluat appellatio causas beneficiales ad curiā: de quib⁹. ȝ. e. c. i. ⁊ c. vt circa. li. vi. reqriṫ debita notificatio de qua hic loqtur ⁊ q̄ fiat ifra tp̄s hic expr̄ssū his ⁊ alijs cōcurrentibus sic deuoluitur: q̄ cōstituit absentē cōtumacē ⁊ p̄cediṫ i ipsi⁹ absentia p̄ncipali ēt ad diffinitiuā: ex quo nō venit infra tpa. Sz an sic constituat cōtumacē q̄ nō possit appellare a diffinitiua ꝯ se lata dubitari solet ⁊ compo. i p̄di. decre. i. e. ti. li. vj. in gl. qualiter p̄bationes i. v. q. tenet q̄ qn̄ citatio vel notificatio p̄sonaliter apprehēdit: sit vere cōtumax nec appellet: q n̄ vo facta fuit ad domū ecclesiā vel locuz publicuz: tūc sit ficte cōtumax ⁊ appellare possit: ⁊ fertur hāc opinionez multum vigere in curia. Aliquibus videtur q̄ satis ē in hoc cāu absentē puniri i p̄cessu ⁊ diffinitione cause: nō ē autez per hoc equum appellatione p̄uari: cum non sit expressum: ⁊ vide qd̄ dicā. j. de dolo ⁊ contu. si aū. supradicta p cedunt in his beneficialib⁹ de quibus locū hz hec decre. i. In his vero qb⁹ locum hz decre. cupientes planū q̄ nō punitur cōtumax soluz in p̄cessu: imo cadit ab omni suo iure: vt ibi.§. q̄ si. p. xx.

c ¶ Casibus: vt. j. de ap. c. i. j. de renū. c. vno. ȝ. de p̄cu. mādato ad idē. ȝ. vt li. nō cōtest. qn̄ in casibus teneṫ qs nō solum itimare: sed requirere. xvi. q. iiij. pla-

cuit.ij.§.de emp.⁊ ven.c.fi.§.de offi.ordi.si canonici.⁊.c.quãuis. de sen. exco. c.i.de sepul.c.i.li.vi.⁊.j.de sepul.dudũ.⁊.j.de here.c.i.cũ simili.In qbus etiã tutum est hunc ordinem obseruari.Sunt et quedam intimationes que fieri debẽt pape in quibus nõ puto quod hic dicitur locũ habere:vt.§.de pben.graue.§.metropolitani.de sta.mo.c.fi.§.qd si forsan.de cle.egro.c.vno.§.si aut.li.vi.⁊ in extrauã.boni.sancta romana.
⁊.j.de her.nolentes.ad fi.

Constitutionem. Consueuit.hic dicere. d. pe.ꝙ tex.huius cle.est difficilior aliquo alio huius voluminis adeo ꝙ nunquam legebat hanc decreta. ⁊ precedentem quin si bi darent laborez. Diuidit aũt in qnq; ptes:q: prima declarat decre.vt circa non habere locũ vbi exceptio que opponitur directe seu pncipaliter cõcernit ius opponentis vel ecclesie.in secũda ibi ceterũ declarat in casib⁹ exceptis i decre.vt circa non admittendũ eũ qui omisit debitaz specificationem circũstantiaꝝ.i tertia ibi:sane declarat appellationem factaz in cã beneficiali p eũ qui prosequit propriuz interesse omissa forma decre.ut circa alium volentez venire pro interesse communi:⁊ non appellantem non debere admitti contra appellatũ.in eadem causa prosequendo eosdem articulos lz possit assistere appellanti ne colludat et psequi suuz interesse si illud ptendat.in quarta ibi insuper declarat appellantez nõ seruata forma debita dec. vt circa non esse audiendũ p viam querele regulariter etiaz si illa appellatione nollet vti. i quinta ibi illius declarat omissionẽ forme decre.vt circa repellere omissionẽ fiendam ⁊ nõ viciare iam factas.Jo.de imo.Licet bonifacius aliqua declarauerit de qbus suo tpe dubitabatur circa decre.vt circa.vt.§.eo.is qui.⁊ q §.⁊.c.pcuratoꝝ.⁊.c.cõstitutio.lib.vi.post cum tamen noua dubia emerserunt que clemẽs hac sua constitutione declarat.Et principaliter approbat quod obscure no.archi. in decre.vt circa dicens ibi:ꝙ electus non tenebatur seruare illam cõstitutionem sed satis erat ꝙ in sua appellatione seruaret antiqua iura.

etiam si iurat illas didicisse de nouo:nec etiam in eadẽ cã super illis auditur alius nõ appellans ⁊ prosequẽs cõe nõ propriuz iteresse põt tamẽ assistere appellanti appellans qui nõ seruat formã:etiã si appellationi renunciat per viam querele ñ prosequitur obiecta:nec etiã alia nisi in casibus exceptis. Omissio forme lz appellantẽ a pbatione repellat:non tamen infirmat probationem super his legitime factam aduersarij confessione vel aliter. Aliquas opi.determinat:de quib⁹ dicam per partes.h.d.Jo.an.

Constitutiones vt circa[a] editã in concilio lugduñ.locum decernimus nõ habere:quando que opponuntur directe[b] respiciunt ius ecclesie[c] vel opponentis[d] persone sed[e] tantuz ibi per competitorem[f] vel oppositorem quemlibet appellantem[g] in formam aut personas[h] defectus[i] vel crimina opponũtur[k] Ceterum cuz circa crimina vel defectus debitam circunstantiarũ[l] specificationem predictus omittit appellans: non est postmodum in prosecutione negocij sup his[m] audiendus:etiam si circunstãtias huiusmodi vel probationes earum p iuramentum asserat ad se peruenisse de nouo[n]. Sane[o] si quis cuius interest[p] ab electione postulatione vel prouisione[q] duxerit appellandum opponendo crimina vel defectus:forma[r] dicte constitutionis omissa[s]:eodem[t] postmoduz appellationẽ huiusmodi psequẽte[u]: ali⁹ superueniens non appellans[x] ꝯtra appellatum in eadem[y] causa principaliter admitti non debet pro interesse cõi[z] eosdez articulos[⁊] prosequẽdo:lz appellanti possit assistere ne colludat[ꝯ]:non tamen ei propter hoc prosecutionez proprij[ꝝ] interẽ

a Ut circa.§.e.li.vi.⁊ ita restringas hanc declarationem ad illam decre.nam decre.i.⁊.decre.cupientes.e.ti.⁊ lib.non contingit hec declaratio.Nam ille locũ habent etiam si nõ appelletur propter crimina vel defectus:sed propter interesse proprium appellantis nec mireris.nam ille artant ad veniendum vel mittenduz infra certa tpa.decre.vt circa.ad exprimendũ ⁊ iurandum.

b Directe:semp.n.secundario vel indirecte contingit ecclesiam.

c Ecclesie:posset cõiungi ⁊ non cõiũgi verbuz opponentis quod sequitur:⁊ hoc intendit:ꝙ si ecclesia vel prelatus ipsius noie se opponit:puta dicendo hoc esse de re ecclesie illius ꝙ vocẽ habeat in electione.§.e.scriptuz.⁊.c.cõstitutis.⁊.c.cumana.de causa pos.cum ecclesia.vel ꝙ de ipsius gremio debeat eligi:vel ꝙ ad eaz spectat prouisio de ꝯsue.cum dilectus.de resti.in inte.c.ij.de ver.sig.abbate non erit locus forme decre.vt circa.Idem si loquitur de ecclesia ad quã facta ẽ electio postulatio vel prouisio:vt q: dicuntur facta pdicta ꝯ priuilegia ipsius ecclesie.§.de elec.ꝯsiderauim⁹ vel opponit de numero.§.de rescrip.cõstitutus.

d Opponentis:vt q: dicit bñficiũ ad se spectare vel sibi debitũ:vl ꝙ ipse habet prouidere forte iure ad ipsum solum deuoluto:vel ꝙ fuit cõtemptus:vel q: ẽ cãonice electus:his ⁊ similibus casibus in appellatione nõ ẽ necesse seruare constitutionem vt circa.Percipi dubitatum in curia in hoc casu scripserat papa mihi puidere de beneficio in certa dioc.qd nõ excedat valorem.l.florenorũ:vel si de loco sim oriundus:pro ticio scripsit simpliciter.secundo ꝙ sibi prouideret i eadem dioce.vt de vacanti vel primo vacaturo:post hoc vacante beneficio in diocesi:facio mihi per meũ executorem illud cõferri:ticius etiã facit sibi idem bñficiũ p suos executores cõferri:⁊ appellat a puisione mihi facta:⁊ pcessibus executoꝝ meoruz dicens ꝙ bñficiũ excedat summã taxatã:vel ꝙ nõ sum de diocesi oriũdus:dubitatur an decre.vt circa.in appellatione seruari debuerit:videt ꝙ non: per hoc principium:quasi appellatio fundetur super iure appellantis:nõ super defectib⁹ vel criminibus.Contrarium videtur q: vtroq; casu opponitur cõtra formaz prouisionis:⁊ nõ solum contra electionem circa quam statute sunt forme cõci.q: pp eo.ti.sed etiam ꝯ puisionez cadit obiectus in formaz:vt patet i littera ipsi⁹ decre. vt circa.Item secundus obiectus satis est in personã vt defectiua dicatur ex loco originis:quo ad illud beneficium:⁊ lz illud procedat a rescripto satis tamẽ ꝯuenit iuri cõi:facit quod no.de rescrip.si pponente.in glo.fi.

e Sed: repete decernimus locũ habere tantũ.⁊c.

f Competitorem:eiusdem dignitatis vel beneficij cuiuscunq;:⁊ cõiunge appellantem qd sequitur.

g Appellantẽ.non dicit ad se.apo.vel ad nos.vt.§.c.pri.quod facit pro opi. quã tenui in decre.vt circa in glo.ad papã:tamẽ certũ est ꝙ solũ in extraiudicialib⁹ appellationibus hoc locũ habet.§.e.cõstitutio.li.vi.

h Personas:digentium vel electi prouidẽtium vl prouisi: postulãtiuz vel postulati:ideo vtitur plurali:ad hoc.j.§.fi.⁊ que possint in his opponi:notaui in decre.vt circa.

i Defectus:respicit formam ⁊ personas:sed quod sequit crimina: respicit personas.

k Opponuntur:satis notabunt h verba ipsius cõstitutionis ibi dum dicebat:se opponũt pponendo aliqua ⁊c. vtilissimuz tñ fuit hoc declarari.

l Circunstantiarũ:approbat hec lra qd no. in decre.vt circa in glo. qd ergo ⁊ in decre. pcuratoꝝ.eo.ti.lib.vi.s.ꝙ non sufficiat opponere periuriũ vl homicidiuz:nisi fiat illorũ expssio: sic alibi debẽt exprimi circunstantie de cle.egro.c.vno. li.vi.

m Sup his.s. sup quibus omisit debitam specificationez:ac si dicat ꝙ qdam plene specificauit: quedã nõ:⁊ legitime iurauit : super specificatis audiet.sup alijs non etiã si vult iurare ꝙ circunstãtias seu pbationes ipsaꝝ de nouo pcepit:vt seqt.

n De nouo: videbatur ꝯriũ per decre.vt circa vbi sup nõ oppositis audit appellans cum iuramẽto ꝙ illa de nouo peruenerint ad ipsius noticiã.ergo idẽ videbatur de circunstãtijs ñ sufficiẽter expssis lz ꝯriũ h determinat:q: vbi nõ oppono qd ignoro vl qd scio:lz nõ credo me posse pbare ꝙ h nullũ vitiũ est:iustũ:est ergo vt postmoduz admittar cum iuramento vt ibi lz vbi oppono ⁊ circunstantias nõ exprimo: h vitiũ ẽ:q: nõ debite oppono.Itez q: nõ vr iuramẽtũ posse defendi:quo iuraui me posse credere pbare:ex quo nũc dico me nouiter circunstãtias vl pbationes pcepisse:ergo merito h aliud ꝙ alibi:⁊ sic no.qd dicere soleo:de confir.vti.vl inu.hõe.q: iterdũ expedienti⁹ est in totũ veritatẽ tacere ꝙ nõ pfecte dicere.Jo.an.

o Sane:determĩat aliqualiter no.p Compo.§.e.c.i.li.vi.i glo.vñ merito.§.sed ad qd admittetur.

p Interest.de hoc interesse no.in decre.vt circa.

q Prouisione:fcã vel facienda:qd dic vt.§.eodẽ.q ꝯ certã.li. vi.

r Forma.specificationis de q pmisit. s Omissa:in quibusdam.

t Eodẽ.s.appellante:⁊ idẽ in adherẽte:p decre.vt circa.§.aliogn.

u Prosequente:quo ad illa i qb⁹ fuauit cõstitutionẽ vel in qbus ꝯstitutio ñ artabat.vt.§.i.rñ.certũ est.n.ꝙ si aliqua sufficienter expssit aliq nõ: quo ad expressa tenet appellatio dũmõ i alijs ꝯstitutionẽ seruauerit.

x Nõ appellans:nec etiã adherens:vt sit fortius dubiũ:lz lra sequens q dicit ꝙ põt assistere videtur ꝯria:sed illud pp interesse.

y Eadẽ cã:ergo in alia poterit:hoc verũ pviã actiõis:⁊ sic non fuit de adherentib⁹ vt dicã.j.c.pri.§.⁊ si dicas qd pficit hec appellatio: dic ꝙ multũ.q: succũbet appellans in istãtia:⁊ puniet i expẽsis ⁊ penis decre.i.§.c. li.vi.⁊ fiet executio ꝯ ipm.itẽ forsan ille terti⁹ postea non aget vl agens ex aliquo capite forsan repelleretur.Jo.an. z Cõi.s.qñ:⁊ i his psequtur ius vl interesse eccl'ie vl cõe sui ⁊ appellantis:vt cuz dr criminosus is q est electus vl puisus vl defectuosus: vl electio vel puisio fcã p euz q ñ potuit pp crimia vel defect⁹:vl fcã puisio p lras surrepticias ul his silia.

⁊ Articulos.s.non specificatos:⁊ h voluit.§.aliogn i decre.vt circa quo ad appellãtez ⁊ adherẽtes:sed ista latius loqt.⁊ lz pma facie videretur iniquũ ꝙ vn⁹ psequi nõ possit id a quo repellit alter pp ieptitudinẽ ppositionis uel defectum pponentis.⁊.fa.ij.q.i.phibetur.⁊.q.ult.libellorum.in fi.§.de accusatio.ueniens.ff.de accu.l.hi tamẽ.in fi.⁊.l.iiij.in fi.vbi no. de accusatore repulso pp ieptitudinem libelli.⁊ hñ fa.ff.de adul.si marit⁹ .ii.in fi.de li.ho.exhi.l.iij.§.hoc iterdictũ.Item lz graue uideat ꝙ negligentia uel culpa unius male exprimẽtis noceat ecclesie ⁊ oibus alijs habẽtibus equale iteresse.de reg.iur.delictum ⁊ regula nõ dz aliqs.li.vi.tñ fateri oportet h equũ:q: alias iutilis fuisset quo ad hoc ⁊ derisoria puisio decre.ut circa si appellans possit submittere pedagogũ:q sibi assistens i cadẽ cã.ut dicit tex.clare formaret ⁊ exprimeret p eũ male formata ⁊ insufficiẽter expssa.Ad ꝯria rñdet ꝙ loquũtur in alia cã uel instãtia.Itẽ iputet sibi q a pncipio nõ appellauit.Itẽ q: i uia nullitatis illi non deficit de ap. concertationi.lib.vi.⁊ prosecutio proprij iterẽ ut seqtur.

ꝯ Ne colludat.s.sup expssis i qb⁹ fuit forma fuata:⁊ ẽ si.de procur.c.ij. i fi.li.vi.Et ꝙ psit sic ad esse.ibi no.l ulti.gl.⁊.ff.de iof.test.si suspecta.

ꝝ Proprij:si dicat pp qd etiaz fuit appellatum:planum est etiaz si nõ

fuerit forma seruata: vt l. i. rñ. vel intelligit de prosecutione quam facit p querelam. Et no. ꝙ ẽt publica vel popularis actio habet ẽt qñqȝ priuatuȝ interesse. ff. de sepul. vio. l. iij. §. si ad plures. de procur. lȝ ĩ popularibus. in prin. cum suis concor.

a ¶ Insup. ad huius. §. intellectum ꝛ precedentis ꝛ sequentis etiã scire de bes qḋ Compost. no. s. eo. c. i. li. vi. i glo. quarit vtraqȝ ꝙ lapsis tpibus illi⁹ decretal. i. ps appel lans q̃ ĩfra tpa illi⁹ decr. nõ fuit appellationẽ ꝓse cuta: põt electionẽ vel ꝓ uisionẽ ĩpugnare p mo dũ q̃rele ex eisdẽ cãsis ex q̃b⁹ appellauit vl' ex aliis q̄ tpa illius ꝯstõnis nõ statuitur: vt post illud su per illis vel aliis nõ au diat appellans: sicut dr̃ in iudicialibus appella tionibus. de ap. cum sit romana. ꝛ sicut dr̃ in de cretali. cupientes. ꝛ vide quod ibi no. in. §. si vero in glo. ĩ. idem. sed statui tur ad hoc vt post illud tẽpus ꝓcedi possit partis absentia non obstante. Item scias ꝙ forma de cre. vt circa. quo ad illa obiecta in quibus requi tur ipsa forma duplex ẽ. Una ꝙ in appellatione oĩa ꝛ singula exprimant in instrũ publico seu lr̃is ꝛc. Scḋa ꝙ super obie ctis debito modo iuret si prima forma fuat: sȝ secunda nõ: q: nõ iuratur: vel nõ debito modo nõ auditur appellans etiã super expressis. s. eodem titu. is qui lib. vi. Si vero seruetur forma secun da: quia debito modo iuratur: sed nõ prima: q: non debito modo exprimi tur: tunc aut nihil exprimitur aut aliquid exprimitur debito modo aliquid non. primo casu non auditur appellans: nisi in casibus exceptis in decre ta. vt circa. in. §. nisi in fi. Secundo casu auditur super expressis. Iteȝ in predictis casibus exceptis: sed super obiectis non specificatis non etiam si velit iurare ꝙ circũstantias de nouo percepit. vt. s. ij. respõ. hec vera quo ad illa obiecta in quibus forma requiritur ꝛ artat constitutio. Si vero ꝓ pter aliqua appellat in quibus artat constitutio: ꝛ propter aliqua in quib⁹ non artat. vt supra primo responso tunc licet neutra forma seruetur: audi tur appellans illa prosequens: que constitutio non respicit. his visis pro sequor litteram.

denegamus. ¶ Insuper[a] si appel lans[b] ab electione postulatione uel prouisione per viam querele[c] sim plicis causam agat[d]: vel eam ap pellato agẽte defendat: repellitur[e] ab obiectib⁹ in appellatiõe sua ex pressis[f] ꝛ aliis[g]: nisi constiterit ipm formam seruasse predictaȝ preter quam[h] in casibus in constitutione premissa exceptis: etiaȝ si appella tionem suam prosequatur: nec ex hibeat: ꝛ illa se asserat nolle[i] vti: dum tamen de ipsa[k] coram iudice[l] fiat fides[m]: quia per ipsam ius re pellendi eundeȝ aduersario ẽ que situm[n]. ¶ Illius vero constitu tionis forme[o] omissio lȝ appellan tem ab obiectibus in formam ele ctionis vel personas eligentiũ uel electi propositis vel proponendis ꝛ eorum facienda probatiõe repel lat: probatione tamen facta super his per aduersarij confessionem: vel alias legitime[p] non infirmat[q].

I Idem.

¶ Sine speciali licentia pape nul lus prouidere potest ecclesie cathe drali clero carenti ꝛ populo christi ano. Religiosus per prelatum licẽ tiari non debet: vt tali prouisio ni consentiat: consentiens etiam si fuerit ꝯsecratus priori prelato sub iacet: nec in episcopum recipitur: nec ad aliquem honorem promo uetur que contra fierẽt irrita decer nit. Joannes andree.

In plerisqȝ ecclesiis nedum quod dolentes[r] referim⁹ pre sidio[s] facultatuȝ priuatis: sed ꝛ cle ro carẽtib⁹ ꝛ populo[t] xpiano[v] mul tos frequenter ꝛ religiosos[x] prefer tim improuida superiorum[y] proui sio ad pontificatus assumit hono rem qui nec vt expediret prodesse: nec preesse vt deceret[z] volẽtes: ista bilitate vagationis[ꝛ] ꝛ mẽdicitatis opprobrio[ꝯ] serenitatem[ꝫ] põtifica lis obnubilãt[ꝫ] dignitatis. ¶ Volẽ

k ¶ De ipsa appellatiõe in qua nõ fuit forma seruata vel illoꝝ expressio facta.

l ¶ Judice. coram quo per viam querele simpliciter agitur causa.

m ¶ Fides plena. nec sufficeret illa semiplena de qua no. Cõpo. in. c. i. s. eo. lib. vi. l. glo. qḋ si papa. vbi dicit per vnũ testẽ ꝛ lr̃as quas ꝓcurator absentis õ cui⁹ ꝓcuratorio ꝯstat: vult ĩpetrare super appellatiõe ꝓbari appellatuȝ illud. n. locuȝ habet quo ad processum ĩ par tis absentia faciendũ: ꝛ quo ad probationem deuolutionis: sȝ hic loquitur de pena repulsiõis vt statim sequitur. Item illud coraȝ iudice appellationis hoc coram iudice querele. Item ibi dem de probatione appellatio nis: hic necesse est probare for mam appellationis: vides aũt per hoc quomodo expedit ap pellato ꝙ sibi ĩ forma publica appellatio intimetur. s. eo. ca. priori.

n ¶ Quesitum. optime cõcor. s. eo. ab eo. lib. vj. ꝛ cum hoc respiciat fauorem appellati: eo patiente bene procederet obie ctio: ad hoc. ĩ. §. priori. nõ sic ĩ casu illi⁹ decre. ab eo. vt ibi no. in vltima glo.

o ¶ Forme. si intelligas de for ma iuramenti: planuȝ est: si de forma expressionis. idem cuȝ di stinctione quam scripsi. s. §. ꝓ xi. in pñ. hoc dico quo ad repul sionem de qua sequitur.

p ¶ Legitime. si ẽ inuito appel lato fieret probationũ receptio super articulis super quibus re cipi nõ debebat hoc sibi nõ no cet: ꝯsueuerunt articuli admitti saluo iure ĩpertinentiũ. ꝛ non admittẽdoꝝ. de quo scripsi de of. dele. cũ ꝯtigat. sup glo. pe. de testi. ex pte.

q ¶ Non infirmat. bene ꝯcor. de acc. c. i. ꝛ. ij. li. vi. ꝛ facit qḋ no. s. eo. si forte li. vj. in. v. glo.

In plerisqȝ. Sunt tres partes. In ꝑma ꝯstõnis causa. In scḋa ꝯstõ. In tertia ꝓtestatio. Scḋa pars quã sũmauit q̃ttuor facit. Primo ꝓhibet ꝓui sionẽ fieri. Scḋo lñtiaȝ dari. Tertio punit ꝯsentiẽtẽ. Quarto decernit. ptes pa tẽt: ꝛ sũme fuit honestũ qḋ hic dr̃.

r ¶ Dolentes. ꝯcor. s. õ cele. mis. dolen tes. s. de sta. mo. recolẽtes. ĩ. eo. ti. attendentes. ꝛ de censi. ad nostrã. in prin.

s ¶ Presidio. i. subsidio: sine quo spãlia diu eẽ nõ pñt. i. q. iij. si qs obiecerit.

t ¶ Et pplo. certuȝ ẽ ꝙ clerus ꝛ ppl's sunt diuersa. õ puil. ex pte. õ sen. exc. si snĩa li. vi. qḋ si hȝ alteruȝ tñ: hic ꝛ. ĩ. eo. c. ponit copula: p quod vr̃ ꝙ carere debeat vtroqȝ. Pñs aũt alteꝝ nõ caret vtroqȝ: ꝛ sic nõ vr̃ artare ꝯstõ: viḋ sic: habens codicẽ nõ includit sub carentib⁹ decreto ꝛ codice: ꝛ habens paneȝ non includitur sub carentibus pane ꝛ vino: ꝛ hñs argentuȝ nõ includit sub carentibus auro et argẽto: ita non icludat ecclesia hñs clerũ vl' pplm sub carentib⁹ clero ꝛ pplo: als nõ eẽt diuersuȝ dicere clero ꝛ pplo: ꝛ dicere clero vel pplo: ꝛ eẽt hoc incidere ĩ ipro prietatẽ locutionis sumendo copulã pro disiũctiua: que iproprietates excusande sunt nõ sequende. vt no. de vb. si. ꝓterea. pro hoc facit: q: foret absurdũ ꝙ illi cle ro vel pplo queȝ hȝ ecclesia subtraheret eps: ꝛ hoc multuȝ vrget. Contra: carere ẽ nõ hr̃e: sed si dixisset si nõ hẽbat: uel nisi hẽat deruȝ ꝛ pplm: pp copulã requiri tur ꝙ hẽat vtrũqȝ: ergo si hȝ alterũ tñ artat ꝯstõ: ꝛ idẽ in ꝑdictis exẽplis si dicat si nõ hẽat vl' nisi hẽat decretũ ꝛ codicẽ. reqrit ꝙ hẽat vtrũqȝ. Itẽ cũ dr̃ si nõ hẽat panem ꝛ vinum argentũ ꝛ aurũ ꝛ in similibus: ut cuȝ dr̃ nullus eligat nisi hẽat vel si non hẽat etatẽ sciam ꝛ mores singula requirunt vt. s. eo. cum in cunctis. Iteȝ si dicat si careat scĩa moribus ꝛ etate. facit de eta. ꝛ qua. cã te. Pro vtraqȝ parte posset induci. ff. de reb. du. si is qui ducenta. §. verum: egeret declaratione sed primum plus placet.

u ¶ Christiano. talia loca que sunt ĩ ptãte hostiuȝ nõ desinunt esse sacra. ad. l. cũ loca. ff. de reli. ꝛ sum. fu. rñde vt no. vij. q. i. pastoralis. in fi. nõ putes tñ ꝙ sit ne cessariũ ꝙ locus sit capt⁹ ab hostibus: satis. n. ẽ ꝙ clero careat ꝛ subditis xpianis ꝑ vba huius decre. lȝ non sit ĩ hostium ptãte.

x ¶ Religiosos. qui laborant ad hoc ẽt interduȝ ĩportune ꝛ p corruptelas: ut dice re possit cuȝ psalmista. Laqueus cõtricus ẽ ꝛc. ps. Nisi q: dñs erat. Uidi iaȝ re ligiosum consecratum ad ti. q non erat in rerum natura: nec fuerat quod patere posset per prouinciale.

y ¶ Superioꝝ. ad quos spectet quouis iure ꝓuisi. ꝛ maxime quattuor pricipales patriarche ꝛ qdam archiepi qui sub eis sunt: ꝯsueuerant hoc facere.

z ¶ Deceret. viij. q. i. qui episcopatum.

ꝛ ¶ Uagationis. cõsueuerunt tales discurrere ꝛ vicarias epõ q̃rere maxime habẽ tium dioc. latas interdum pncipibus adherere familiariter q cã honoris q̃runt habere capellanos epos.

ꝯ ¶ Opprobrio. neduȝ ĩ epõ sȝ in quolibet clerico. xxiij. di. diaconi vlti.

ꝫ ¶ Serenitateȝ. als temeritatẽ. de. q̃. ĩ. de penis. si qs suadẽte. circa. fi. Jo. an.

ꝫ ¶ Obnubilãt. saltẽ quo ad vulg⁹. õ hoc. xxiij. di. legimus. fa. s. de priuil. ca. i.

b ¶ Appellãs. vel adherẽs: qr de vtroqȝ loqtur decre. vt circa. ver. alio quin. Alter ergo qui nec appellãs esset nec adherẽs bene admitteret: cuȝ cesset in eo ratio posita in fi. huius. §.

c ¶ Querele. simplicis: nũqd ergo reprobat opinio Cõpostel. de qua di xi in prin. huius partis: dic ꝙ non: ipse. n. non fuit locutus õ pena decre. vt circa. quam ẽt nõ vidit: sed de pena decre. prime que hoc solũ habet: ꝙ post tpa ibi statutum ꝓcedit in partis absñtia: sed decre. vt circa. imponit penam non seruanti formã iurando ꝙ nõ audit: etiã sup expssis nõ seruã ti in exprimẽdo ꝙ nõ põt obiicere non expressa simpliciter: ergo in penam obiiciendo repulsus nec per viaȝ querele possit obiicere: ꝛ hoc vult iste. §. sed punitur solum in ꝓcessu fiendo in ei⁹ absentia: ꝛ per appellationẽ pro sequi potest obiecta in eo statu in quo causam inuenit: ergo ꝛ p q̃relã: ꝛ sic verum sit dictum Compo. cum ergo diuerse sint culpe: nõ mirũ si diuer se sint pene: ꝛ si. quod no. s. eo. cumana. in vlti. glo.

d ¶ Agat. fac. ꝛ de ap. cõcertationi. li. vi. ꝛ quod no. post Inno. Hostiẽ. de appella. dilecto.

e ¶ Repellit. instante appellato: vt dicam in fi. huius partis.

f ¶ Expressis. si intelligas singulariter ꝛ clare: tunc exponas quod sequit formam seruasse predictam. s. in iurando: cũ eniȝ nõ iurans nõ videatur etiam super expressis per viam appellationis: ergo nec per viaȝ querele. de regu. iur. cum quid. li. vi.

g ¶ Aliis. non expressis.

h ¶ Preterquam. excipit a verbo aliis: ꝛ est sensus: appellans q formaȝ nõ seruauit in exprimẽdo audit super nouiter emergẽtibus: vel ad noticiã ꝑuenientibus: vel super quibus superuenit probandi facultas: illis ergo casibus nõ excludet eciam per viam querele.

i ¶ Nolle vti. videns enim appellans ꝙ formam nõ seruauerat õ cõsilio aduocati cellat appellationem: vel dicit ꝙ illa non vult vti: vt cãm p viã querele ꝓsequi possit. Et facit hec lr̃a ad q̄nem: an inuito ĩpetrante is cõ tra quem impetratuȝ est possit vti rescripto: de qua satis scripsi post Inn. ꝛ Hostien. de resti. spo. ex conquestione.

tes igitur contra temeritatem tam facientium quã vt frequentius recipientium prouisionis huiusmodi prouidere: de consilio fratrum nostrorum statuimus: vt nullus decetero quãtacunqꝫ[a] dignitate prepollens nisi speciali[b] super hoc auctoritate sedis apostolice fulciatur: de pastore[c] prouideat cathedrali[d] ecclesie sibi qualitercunqꝫ[e] subiecte: que clero careat ⁊ subditis christianis[f]: nullusqꝫ religiosus a suo unquam ꝙ prouisioni tali consentiat licentietur prelato[g]: ꝙ si licentiatus[h] etiam huiusmodi prouisioni consenserit: ⁊ in episcopum[i] sefecerit: aut permiserit[k] consecrari: in episcopali nullatenus recipiaf honore[l]: sed in tante ambitionis penaꝫ sub religionis ac monasterij[m] sui prelato[n] semper sic degat humilis: iaceatqꝫ prostratus[o]: ꝙ nullus eidem in religione sua vel extra ad gradum honoris vel administrationis cuiuslibet[p] sit ascensus. ¶ Nos enim quicquid cõtra premissa vel aliquod[q] premissorum contigerit attentari: irritum esse decernimus ⁊ inane: contraria quacunque consuetudine non obstante[r]. ¶ Sane circa prefatas[s] ecclesias premissa sic specialiter prouidẽda decernimus: ꝙ circa prouisionem quarumlibet aliarum[t] facultatũ superiorum: nec coartare intẽdimus: nec vltra iuris communis limites ampliare[u]. I. Idem.

¶ Breue ⁊ vtile determinans decret. quorundam supra eodem libro. vi. ⁊ approbans quod ibi no. Jo. mo. ⁊ archi. ⁊ quod no. supra eodem ti. indẽnitatibus. §. sane. in iiij. glo. Jo. an.

Quod circa religiosorum electiones[x] super discordia[y] et minoritate[z] numeri bonifaciana constitutione[⁊] cauetur: de discordia ⁊ numeri minoritate que[ꝯ] in facto non in fictione uel iuris effectu consistunt debere intelligi declaramus[ꝝ]. I. Idem.

¶ Emolumentum ex iurisdictione sigillo curie vel alias ptinẽs ad prelatum cathedralis ecclesie vel collegiate: ea vacante non obstãte cõsuetudine deductis expensis reseruandum est successori: nisi tunc certe dignitati ꝯpetat iurisdictõ cũ ipsius emolumẽto. Jo. an.

Statutum super bonis a prelatis cathedraliũ regulariuꝫ

a ¶ Quantacunqꝫ. ppter patriarchas hoc dicit vt predixi.
b ¶ Speciali. si ergo haberet generalem auctoritatẽ puidendi epatib⁹ spectãtib⁹ ad prouisionem papalem: nõ sufficit per hanc litteram.
c ¶ De pastore. vtitur hic vocabulo generali: vt archiepos epos ⁊ etiaꝫ patriarchas cõprehendat: alibi latius. s. e. ne pro defectu. de regu. iur. quãuis.
d ¶ Cathedrali. in alijs locum non habet: vt in fi.
e ¶ Qualitercũqꝫ. non distinguit: ergo siue plene subsit: siue quo ad puisionẽ tm̃.
f ¶ Christianis. circa. iiij. pf'iarchales sedes pricipales quandiu sunt in ptãte ĩfidelium vel scismaticorum prouidit bonifaci. in sua extrauagãti. sancta romana.
g ¶ Prelato. qui cõtrafaciens puniendus esset pena arbitraria: ex quo circa ipsum certa hic non statuitur de offi. deleg. de causis.
h ¶ Licentiatus etiam. ergo ⁊ habita licentia consentire non põt: cõcor. s. eo. quorundaꝫ. §. i. in fi. lib. vi.
i ¶ Et in epm. no. ꝙ ex solo cõsensu nõ est locus penis inferioribus. sed tunc demum cum sequitur consecratio: hoc probat hec copula.
k ¶ Permiserit. i. absolute coacto cessaret pena. s. qõ me. cã sacris. nec ĩprimeref character. s. de baptis. maiores.
l ¶ Honore. q: nõ admittetur quo ad executionem pontificalis officij: nec pmittef pontificalibus insignijs vti. ⁊ sic minus poterit ꝙ alter eps nullius ecclesie. de ordi. ab epi. c. i.
m ¶ Monasterij. includit etiaꝫ canoniam regularem. de eta. ⁊ qua. intelleximus. de ṕui. cuꝫ olim. ij. in prin. ⁊ p hanc lr̃am patet hanc penam solum in religiosis locum habere.
n ¶ Prelato. ergo per talen promotionem non fuit soluta obedientia. secus si prouisio tenuisset. xviij. q. i. c. uno xvi. q. i. ne pro cuiuslibet.
o ¶ Prostratus. cõcor. de deci. quãuis sit. in fi.
p ¶ Cuiuslibet. ꝯcor. ſ. de regula. c. i. s. vt pfessores. ⁊ p hoc excludit ẽt tpales.
q ¶ Vel aliquod. igitur puisio de tali ecclesia facta nõ valet: nec licẽtia cõsentiendi religioso data: vel ipsius cõsensus vel consecratio subsecuta quo ad ipsi⁹ executionem: non dico quo ad characterẽ. facit quod no. s. de cõ. di. v. manus in vlt. glo. ⁊ facit quod dixi. s. de ꝯsue. quanto. sup. i. glo. Iteꝫ nec valet promotio facta de tali ꝯ proximum dictum.
r ¶ Nõ obstante. multa simĩa vide de ꝯsti. c. i. li. vi. in glo. pe. ⁊ ꝯcor. ſ. e. statutũ.
s ¶ Prefatas. cathedrales clero carentes ⁊ populo christiano.
t ¶ Aliarum. nõ cathedralium vel etiaꝫ cathedralium habentium clerum ⁊ populum christianum.
u ¶ Ampliare. simile de innouatione d' ꝙ ius vetus conseruat: nouum aũt nõ creat. de priui. ex parte. i. in fi. ⁊. c. q: ĩtentionis: ⁊ optime cõuenit huic fini extraua. de. que incipit meruit. Jo. an.
x Quod circa. Electiones: passiuas: nam ꝯstõ hic declarata loquitur qñ religiosi eligunf. qcũqꝫ sũt eligẽtes religiosi vel alij. Et dic electiões postulationes prouisiones vel quaslibet vocationes: vt ibi.
y ¶ Discordia. hoc quo ad mẽdicantes circa quos prouisum est ꝙ electione in discordia facta de ipsis extra administrationes sui ordinis nullum ius eis acquiratur nec audeant consentire.
z ¶ Minoritate. hoc quo ad religiosos nõ mendicãtes: circa quos statutum fuit idẽ circa electiones factas de ipsis ad quascũqꝫ plationes a minori.
⁊ ¶ Constitutione. s. eo. quorũdam. ⁊ patet per singulare quod nõ loquitur de decre. indemnitatibus. Item illa non tractat solũ de discordia ⁊ minoritate numeri immo tractat in forma scrutinij: ⁊ compromissi de numero duplo maiori. Item maiori nõ duplo maiori. Item minori: sed illa quorũdã solum tractat de electione discordi ⁊ facta p minoreꝫ partem numero: fateor tamen ab indẽnitate rõnis hoc quod d' etiaꝫ in numero de quo loquitur decre. indemnitatib⁹ locum habere: ⁊ saltem quo ad. §. si qua vero.
ꝯ ¶ Que in facto nõ in fictione: hoc intendit. Si ex. x. electoribus. viij. elegerunt mendicãtem: duo alium: vel ꝯdicunt: sed ꝯ istos duos aliquid opponitur propter qõ negatur ipsos voceꝫ habuisse: vt q: dicuntur excõmunicati suspensi irregulares: puuati ea vice potestate eligendi vl' his similes: ppter quod d' totum capitulum eligentium in illis octo consistere: ⁊ per consequens electionem fugi concordem: hoc nõ iuuat mendicantem. Item si ex. x. canonicis vl' monachis quattuor tantum elegerunt religiosum nõ mendicantem: qui dicit illos sex vel tres ex illis fuisse tales vt supra: per quod ꝯcludit fingi electionem suam factam a toto capitulo vel a maiori parte hoc eum non iuuat vide quod no. de concessio. preben. auctoritate. libro. sexto. in ultima glo. Sed quero si ita est ꝙ voces in iuris effectu alias non valentes: vt excommunicatoruꝫ ⁊ his similium computantur in numero. quo ad hoc vt reliqua electio dicaf discors vel facta per minorem partem: an predictoruꝫ voces augeant etiam numerum ⁊ suffragium: in tantum ꝙ ex illis vocib⁹ sequi posset confirmatio: que alias fieri non posset illis exclusis: ut patere potest in predictis terminis de electo p. vi. d. x. qui. vi. omnes uel tres ex eis sũt excommunicati vel similes. Aperte dico ꝙ non quo ad casus decre. quorundam. quia in qualibet predictorum casuuꝫ constitutis solum nocet: quia scilicet impedit mẽdicantem ⁊ non mendicanteꝫ quemlibet suo casu: sed coelectum non iuuat. nec hoc colligi potest ex verbis vel mente ꝯstitutionis ipsius. Nõ enim hoc ipso ꝙ non valet electio mendicantis facta in discordia valet electio coelecti aĩs sequeretur ꝙ si ex. xx. canonĩ. xviij. elegerunt mẽdicanteꝫ: valeret electio facta per duos. Iteꝫ nec sequitur ꝙ si ex. xx. electoribus nouem elegerunt professum: ꝙ per hoc ualeat electio facta per. xi. vt patet. s. eo. scriptum. ad fi. ⁊. c. indemnitatibus. §. si vero. ⁊. §. si qua. quod ergo non mutatur ⁊c. C. de testa. sancimus nec correctiones iurium dilatamus. s. eo. cum expediat. li. vi. Sed in casu decre. indemnitatibus. videtur secus quo ad electum per scrutinium a duplo maiori numero a principio: vel per accessum debito modo factum vel p cõpromissum: cui minor pars se opponit: cuius cõfirmationeꝫ exceptio partis aduerse impedire nõ põt: sic ⁊ erit in hoc simile electioni cardinalium vt vtrobiqꝫ voces talium suffragium afferant: ⁊ computentur in numero duarum partiuꝫ: vt i constituti. cle. s. eo. ne romani. §. ceterum. ⁊ satis credo ꝙ hoc fuit de mente. Sed tenẽs cõtrariũ dicere potest ꝙ illa decre. dicit etiam eo casu officium confirmatoris nõ deficere: hoc ergo venit in examine electionis: an ex vocibus eligentiuꝫ sit canonica. Sed si h littera ibi in. §. sane que dicit si alias inuenta fuerit ⁊c. itelligatur alias. s. quam consideratione numeri faciet pro primo dicto: quando vero electa est a maiori parte sed non duplo maiori: tunc cum admittantur partis minoris exceptiones licet summarie cognoscende: videtur ꝙ licet non quo ad administrationẽ impediendam: tamen quo ad electionem cassandam hec obijci poterunt: ⁊ in his etiam expediret declaratio: ⁊ etiam circa voces absentium non vocandorum vel vocatorum qui venire noluerunt: vel expresse renunciauerunt. quas computari sonat in absurdum licet hoc videatur ex fictione. Item de non constitutis in sacris in collegijs marium communiter tenetur per decre. ij. ſ. de etate ⁊ qualita. ꝙ illoruꝫ ratio vel computatio non habeatur sicut nec haberetur illorum qui canonici vel professi non essent: quasi sit mens huius ꝙ alias vocem habens ex fictione non excludatur a numero: talis autem vocem non habet licet iure nouo. Unde idem videtur de absente non vocando vel vocato qui venire noluit: vt predixi: vnde nec in duabus partibus cardinalium eligentium papam computamus excommunicatos: vt in predicta decreta. ne romani. §. ceterum. primum patet eodem titu. vbi periculum. §. sane. libro sexto.
ꝝ ¶ Declaramus. idem fertur olim bonifa. declarasse: vt dixi in decreta. indemnitatibus. §. sane.

Statutum. Ponit dictum cum certa determinatione. secunda ab illo excipit ibi. Ceterum. Reprobat quod nota. supra eodem quia se pe. libro sexto. approbat quod ibi notat archidiacono. de quo statuto hic loquitur.

a ¶ Collegiatay: in alijs enim nõ habet locũ decre. qz sepe. sed decre. presenti. de offi. ordi. co. lib. de qua fit extensio. j. ti. ij. qz in. fi.

b ¶ Dimissis: per hoc pbabat ibi archi. qp decre. loquitur de bonis prelati districtis: non de cõibus prelato. ⁊. capso: alle. rij. q. ij. hec huius. ⁊. c. non liceat. ⁊. c. charitatem. ⁊. c. illud. ⁊. ca. de laicis. ⁊. q. v. sicubi. facit. s. nese. va. c. vno. li. vi. de reg. c. vlti. e. li. sz littera alias vndecũqz que hic sequitur multum facit s.

c ¶ Reseruandis: nec occupandis p collegiatis quẽ capitula vel singulares personas ipsorum circa quod principalier p nidet ista constitutio. per quẽ aũt fiat reseruanda: ibi diri per iconomũ vel per alium deputatum.

d ¶ Declaramus: h patet qõ reprobat nõ corrigit opinionem meam: quia non statuit hoc esse de iure nouo: sed declarat hoc fuisse de veteri. ⁊ approbat opi. Archi. Sed videamus motiua mihi prius videbatur qp er quo iurisditio transfertur in capitulũ iure cõi. qp omnis fructus iurisditionis iure accessorij capitulo deberetur. sz Archidiaco. contra propter verbum ibi positum vacationis tẽpore obuenientia. Item vt dicebat capitulum habet custodiam: ⁊ administrat nõ suo sed alieno nomine. vsurpare igitur nõ debet quod decet custodire: vt dicebat bonifa. sic declarasse cum vltimo legi sertum: diri quod non recederem ab opinione mea: nisi declarationem viderem. Ad verbum obuenientia. respondebam per relatuum que: vt ibi no. Ad id quod dicit de custodia respondebam qp in iurisditione non succedat quo ad custodiam tantum: immo quo ad exercitum: alias sequereturqp visitando non posset procurationem recipere de qua dicam. j. de here. multorum. Stemus declarationi que iustificari potest ex eo quod ibi notaui in princi. glo. cum enim canonici videntes fructus ibi deberi vacationem prolixam forte procurent: difficultates ingerant ⁊ tardius eligant: qz propter fructus iurisditionis vel sigilli si eos paperent hoc contingere posset: merito ⁊ hi censeantur esse prohibiti.

e ¶ Emolumento: idem verbum de simo. nemo in principio. de testibus. c. i. libro. vi.

f ¶ Ex iurisditione: ex qua soluuntur officio pene pecuniarie vel emende ꝯ offi. ordi. dilectus. facit de sentẽ. excõmunica. venerabilibus. §. deniqz li. vi. ⁊ quod no. de pesi. licet forsan. etiam loquitur de quota litis que de cõsuetudine deberi potest fm guil. qui hoc no. in spe. de sal. §. i. ver. si vero ordinarius. ⁊. §. seq. quod non placet per decre. cum ab omni. de vi. et bone. deri. vt ibi diri.

g ¶ Sigillo: siue ad vsum causarum: vt cũ fit littera citatoria: vel aliqd tale: siue ad contractus: puta quia recognoscuntur vel publicantur sub sigillo curie: forte cum non sit ibi vsus tabellionum: facit de fide instru. cum dilectus. de. fo. compe. romana. ad fi. li. vi.

h ¶ Vel secularis: vt qz prelatus temporalem iurisditionem habebat in loco. de appella. si duobus. de vel. c. pue. c. iij.

i ¶ Consuetudine: no. quia decre. qz sepe. vitiat. non solum cõsuetudines sed etiam priuilegia ⁊ statuta: hic vero solum consuetudinem: dico qp hoc ipso qp declaratur istud statutũ locum habere in casibus predictis: cuius statuti pars est vitiare priuilegia cõsuetudines ⁊ statuta contraria: ergo ⁊ illa quẽ ad hos casus sublata dicuntur sed puto qp consuetudinem que secuta esset constitutionem ipsaz qz sepe. ⁊ hec littera tollere noluit. nec ob. decre. i. de cõsti. lib. vi.

k ¶ Expense: hoc etiam tenebat ibidem archi. vt qz salaria dantur officiali qui iurisditionem exercet vel qui sigillat: vel fiunt expense in ministris chartis cera ⁊ similibus. facit. s. eo. vt preterite. rij. q. ij. hec huius placiti. ff. de admi. tu. cum plures. §. i. ⁊. ij. ff. de tutel. ⁊ ratio. di. l. i. §. sz nõ nullos. ff. de pe. here. fiquid. §. sicut.

l ¶ Singulares psonas: salua pace componẽtis hic remanet dubium an hoc intelligaꝯ ꝯ singularibus personis etiam ipsorum collegiorum: ⁊ videtur qp nõ: qz ꝯstitutio expresse tollebat quo ad hos ꝯtraria priuilegia ⁊c. videtur cõtra: qz alias ista verba sunt superflua: cum certum esset constitutionem ipsam extraneos non ligare: sed solum capitula ⁊ personas ipsorum per quod puto qp etiam de singularibus personis collegiorum intelligaꝯ fm hoc dicam sibi sublata priuilegia ⁊c. quo ad singulares psonas collegiorum que non iure dignitatum hoc vendicant: cum priuilegia dignitatum sibi sublata non essent.

m ¶ Dignitatum. Quid si ratione personatuũ vel officiorum: videtur qp idem ⁊ intelligo hanc litteram: siue dignitas sit in ipsa ecclesia vacante: siue in alia: puta quia archidiacono in ecclesia cathedrali hoc competit: vel in ecclesia collegiata hoc competit archi. qui tamen ipsius est canonicus.

n ¶ Emolumẽto: ergo secus si iurisditio tantum.

o ¶ Speciali: puta statuto facto ĩ fundatione dignitatis vel ecclesie. xviij. q. ij. eleutherius de consue. cum dilectus. vel re iudicata: de re iudi. c. cuz inter. vel arbitrio: de prescrip. cũ olim de arbi. cum olim.

p ¶ Extendi: si. s. de offi. or. p̃senti. §. porro. lib. vi.

Cum concessa. Se sũmat inducens ius nouuz ⁊ equissimum.

q ¶ Superiore: qui sine capitulo solus hoc potest. s. c. si religiosus. ij. rñso.

r ¶ Prouisioni: latũ verbum qõ cõprehendere põt nominationem postulationem presentationem ⁊ collationez: ⁊ facit qõ no. s. eo. si cõpromissarius. §. idez in fi. vlti. glo. lib. vi.

s ¶ Si quã: licet h videatur reprobare licentiã generalẽ: ⁊ merito: qz forsan eligeretur ad locum cui non expediret illũ pficere ⁊ forsan platus licentiaz specialẽ datur nõ esset ad illũ: tñ credo idẽ ĩ spãli: vel si exprimat locus: puta qp consentire posset si eligat ad talez prelaturaz forte vacantẽ: cũ ibi etiã subsit rõ ambitionis q̃ sequit.

t ¶ Ambitionis: q̃ sepe religiosorũ oculos excecat. s. eo. quorũdã. in pn. lib. vi.

v ¶ Nullius: per hoc dico qp etiam electioni prius facte ipso ignorante cõsentire nõ posset: quasi super certo danda sit talis licentia. facit de cõces. prebẽ. c. i. li. vi. ver. subiunctum. in fine.

x ¶ Firmitatis: si ergo ex tali licẽtia consentiret: consensus nõ valeret: ⁊ priuatus esset omni iure sibi ex electione quesito. s. e. si religiosus. i. rñ. libro. vi. ⁊ satis videbatur hoc esse de mente veteris iuris: inquantum predi. decre. i. ⁊. ii. rñ. loquitur de electione facta. e. ti. q̃ sit. tamen tenebamus contrarium dicentes: qp sicut malefacit abbas absoluens monachum ad aliud monasterium: nisi illud habeat paratum: ⁊ cõstet qp illum recipere velit: tamen valet si hoc facit: ⁊ de hoc p Inno. de renun. c. fi. per Hostien. de iureiu. sicut ex litteris. ita malefaciebat prelatus talem dando licentiam: tamen data tenebat: per quod videret: qp valeret talis licentia si daretur clerico seculari de cõsentiendo ⁊ transeundo: quia quo ad solum consensum nõ est necessaria: propter uim enim professionis magis notatur ambitio in professo: ⁊ licet actiua potestas eligendi non detur ad beneficium non vacans: de cõces. prebẽ. cõstitutus. passiua bene datur: de trãsla. c. fi. de. fi. p̃sby. c. i. ⁊. ij. libro. vi.

Cum illusio. Ponit victuz ⁊ exceptionẽ a dicto. ibi: nisi forte. ⁊ determinat no. p Inno. s. e. ti. veniẽs. q̃ q̃si ad lꝝam no. archi. s. e. c. ij. li. vi. Itẽ no. p goff. Inno. ⁊ bo. ⁊ egi. s. e. qdã. Io. an.

y ¶ Illusio: idẽ vbũ ꝯ postul. bone. ij. ꝯ. nec nocebit. de re iudi. cũ olim. de ali. iudi. mu. cau. fa. c. i. de ap. suggestũ. de pbẽ. dilect. ff. ꝯ re. iudi. si p̃to: de iudeis: ĩ nõnullis. j. de re. pmu. c. vno. ⁊ pomꝯ pro deceptiõe vel decisiõe.

z ¶ Ecclesiasticis: de iurepa. cum autẽ. s. de elec. publicato. ⁊. eo. ti. nulli. lib. vi. viij. q. ij. dilectissimi.

⁊ ¶ Maxime: hoc dicit: qz etiam laicis regulariter prohibetur variatio: de quo satis no. de re. iudi. qp semel. lib. vi.

ꝯ ¶ Cedendum: qd de procuratore dato solum ad petendã licentiã cedendi: Dicebat Ain. de ele. cũ post petitã. per. ꝯ. ibi obtentam. ⁊ Inno. in decre. quidaz p decre. lecte. eo. ti. qp valet reuocatio etiã post petitionem presentatã superiori: nec ob. quod dicitur. de postu. cum ista nõ fiat ita publice ⁊ solẽniter vt illa ⁊ cũ h nullus interfit: ⁊ sic soluitur de postul. bone. ij. ver. nec nocebat. Sed si supior ignorans reuocationem dedit licentiam: tenet licentia fm Inno. q̃uis fm eum distinguj posset an per procuratorem an per nuncium petierit cessionem vel concessionem ad quod facit littera sequens ⁊ quod. j. dicam. Satis dici posset per hãc decreta. qp si procuratori ad hoc constituto ⁊ hoc petenti data sit licentia cedendi priusq̃ reuocatio peruenerit ad procuratorem vel superiorem: cessante malicia cogatur cedere per decre. quidem. De postulatione vero post reuocationem superiori presentatam quid iuris: scripsi post host. in pre. decre. bone. ꝯ. nec nocebat. super verbo videtur.

ꝯ ¶ Procuratorem: non video qp quo ad hoc sit ius diuersum an cõstituat vnũ vel plures insolidum vel cõiunctim laicum vel clericũ. de pen. c. i. lib. vi. videt tamen tutius cõstituere clericuz: facit qõ scripsi de preben. accedens.

a ¶ Sponte: secus ergo si per iustum metũ.

b ¶ Vel libere. potest respicere libertatem constituentis: ⁊ facit. s. de procurato

τ ipsum ignorantem[a] postmodum durerit quomodolibet[b] reuocādū teneat cessio[c] facta per eū antequā ad ipsius vel illius in cuius manibus[d] cessio fuerit facienda[e] noticiā reuocatio huiusmodi sit deducta[f]: nisi forte per ipsos[g] aut alios[h] maliciose factum fuerit: quominus ad eos vel eorū[i] alterū ante cessionem potuerit reuocatio peruenisse.[k]

Rubrica De supplenda negligentia prelatorum.

Clemens. v. in concilio vienēsi.

Si prelati regulares non conferunt infra sex menses prioratus administrationes τ ecclesias vacātes que non sunt de mensa: sed solent spāles: lʒ obedientiarios rectores hře: diocesani auctoritate sua vel apostolica si sint exēpta conferūt illa psonis qbus p p̄latos fuerāt cōferenda: nec permittunt illa applicari mensis prelatorum vel pensionibus grauari. Jo. and.

Quia regulares[l] prelati[m] prioratus ecclesias administrationes aut quevis alia beneficia[n] ad eorum dispensationē[o] spectantia cū vacant: interdū cōmittere[p] negligunt vel conferre infra tempus in lateran.[q] conci. constitutum: diocesani locorū[r] in non exemptis sua[s]: in exēptis[t] vero apostolica[u] auctoritate negligentiam[x] super hoc suppleant eorūdē prioratus ecclesias administrationes τ beneficia huiusmodi: illa videlicet que consueuerunt per seculares clericos gubernari secularib[y] clericis: alia vero que religiosis[z] dūtaxat cōmitti sunt solita vel conferri: religiosis monasteriorū[τ] quorū prelati huius modi negligētes fuerint ɔferēdo.

rib' accedēs. τ libertatē cōstitutis pure nō in diē vel sub cōditiōe: sed hoc casu putarem idem. si tamen ante cessionem τ notitiam reuocationis dies vel conditio euenisset: cum ex tunc censeatur pura. qui po. in pig. ha. l. potior. ij. rñ. τ facit de rescrip. si pro te. lib. vi. τ quod ibi no.

a ¶ Ignorantē: planum est ergo quod si reuocatio peruenisset ad procuratorē: satis esset per hanc literam: τ sic rō qr talis procurator censetur cōstitutus ad negocium in quo sufficit φ reuocatio ad ipsum peruenerit. ff. mā. si mandassē. Š. de rescrip. ex parte decani.

b ¶ Quomodolibet: puta expresse reuocādo vel inhibēdo: vel alium ad aliud constituēdo non reseruato primo de procura. non iniuste. Si vero mortu' fuisset prius ipse constituens: planum est mandatum tunc reuocatum τ diceretur beneficiū vacare morte non renunciatione de preben. dudum. li. vi.

c ¶ Teneat: Uin. pmo videbatur h tenere in p. decre. veniēs sed subdebat postea φ si constituens possessioni incūbebat: τ publice reuocauerat mandatū quod concedi poterat φ renūciatio nō tenebat lʒ teneatur ad expensas τ interesse ei cuius interfuit. alleg. ff. si cer. pe. ei' qui. τ quod habetur de pben. dudū in fi. lib. vi. facit ad idē ō procura. c. vlti. li. vi. in fi. Sed illud specialissimum in carnali matrimonio contrahendo. vt ibi no. concor. ff. de manumis. vin. l. si pater in pri. pro τ cōtra. ff. de diuor. l. si penituit. τ vide qr quo ad casum istū tollitur opi. Py. qui dicebat in prealle. l. si pater: φ sufficiebat procuratorē reuocatum licet non certioratum ad hoc vt impediretur actus quem procurator gerebat: ex quo ipsius mādatarij non iterat. Alij dicebant semp procuratorem de expressa reuocatione certificari debere per pre. l. si mandassem. ff. man secus in tacita que fit per mortē: τ sic respondet ad. l. eius qui. sed primo dicto contradicit. l. ista si pater. quare dicunt alii φ aut mādatarius interuenit vt nudus minister: aut vt procurator. Primo casu reuocatio sine certioratione impedit actum gerendum: τ sic loquitur lex illa si pater vbi filius erat minister patris qō probant: qr manumissus nō est ipsius sed patris libertus. ff. de manumis. l. nepos. ff. de iurep. filius. τ sic loquitur. l. predi. si penituit. τ predi. decre. vlti. de procu. Secundo casu cum procurator verba contractus concipiat in suam personā. ff. de consti. pe. cum qui. §. lʒ si actori. Distinguunt: si actus gerendus est talis ad cuius esse requiritur volūtas domini: tunc vt non valeat actus sufficit reuocatio sine certioratione: exemplum in tanslatione dominij rei mee. ff. de reg iur. id quod nostrum. sic loquitur. l. eius qui. §. quas vero. ff. de dona. l. ij. §. si quis donatarius. Fallit fauore liberationis. ff. de sol. cum quis. §. i. τ. l. qui hominem. §. si ticium. Si vero ad esse contractus non requiritur consensus domini: vt si mandauit librū vel equum emi reuocatio sine certioratione non impedit illum actum: vt in. l. si mandassē. Quicquid dicatur in alijs casibus quo ad casum istum reuocatio sine certioratione procuratoris vel superioris non impedit cessionem: licet mandatarij non intersit: τ tractetur de perdendo dominio. ratio constitutionis ponitur in princi. τ concor. quod no. ff. de contra. emp. l. i. in fine.

d ¶ Manibus. s. pape si fuit dignitas episcopalis: de transla. c. i. τ. ij. si inferior in manibus cōfirmatoris vel collatoris etiā si sit inferior episcopo: de hoc. Š. c. admonet τ. vij. q. i. episcopus de loco. no. tamen Innocē. Š. co. φ in dubijs non improbabiliter dici in illius manibus quem renunciare debere qui posset illum inuitum destituere.

e ¶ Facienda: si persona cui facienda erat cessio fuit expressa in mandato illi faciēda erat notificatio. Si vero mandatum erat generale: puta ad cedendum in manibus eius qui recipere posset non videtur iuuare notificatio nisi facta sit illi qui recipit imputet enim sibi qui oībus debuit itimare vel saltem procuratori.

f ¶ Deducta: τ de hoc per ipsum fiat fides. simile. Š. c. compil. de elec. constitutionem. §. penultimo.

g ¶ Per ipsos: superiorem vel procuratorem.

h ¶ Alios: resolue plurale in singulare: vt. Š. de priui. vt priuilegia. facit. ff. vi. bo. rap. l. pretor ait. §. homines.

i ¶ Eorum alterum: satis est ergo φ impedita fuit notificatio facienda etiam si alteri fieri potuisset.

k ¶ Peruenisse: videtur φ in hac intimatione seruanda sit forma decreta. de electio. causam. vt ibi dixi. in fi.

Quia regulares. Declarantur etiam decre. de offi. or. presenti. de preben. cū singula. ī talibus priorat' τ ecclesijs locū habere. Et sunt quattuor ptes. Prima ponit de negligentia regulariū ī bñficiis conferendis per diocesanos supplenda: τ de modo supplendi. Secunda de ecclesijs non applicandis mensis prelatorum nec pensionibus grauandis. ibi eadem. Tertia determinat de quibus ecclesijs predicta intelligātur. ibi premissa. Quarta declarat duas bonifacianas. ibi in quibus. τ quas opiniones declarat infra dicetur.

l ¶ Regulares: in secularibus ergo non haberet locum hec cōstitutio in quantum ponit ius nouum: τ preiudicat priuilegio exemptionis.

m ¶ Prelati: si ad collegia regularium sine prelato spectaret collatio qō esse pōt: de regula. c. fi. li. vi. prius ad prelatū τ demū ad diocesanū deuoluet potestas facit. ī. de prebē. si de beneficio

n ¶ Beneficia: ecclesiastica: τ vide quod dixi de de. cōiuga.

o ¶ Dispositionē. i. collationē vel prouisionē: hoc dico: qr si ad solam presentationem vel electionem ipsorū spectarent: tunc ad confirmantem vel instituentē deuolueretur potestas siue sit diocesanus siue alius.

p ¶ Cōmittere: vtit isto vbo: qr se prelati excusabant dicentes φ illarum ecclesiarū nō fiebat collatio vel prouisio: sed solū quedā cōmissio: quasi illi essent castaldi ministri vel pedagogi.

q ¶ Lateran. de cōcess. pben. c. ij. τ si intelligit' de prioribus etiam conuentualibus. h reprobatur opi. que hʒ φ tps generalis concilij. s. triū mensium locū habebat in prouisionibus taliū sicut in electionibus. nā τ dicebat Inno. in decre. ne pro defectu. de elec. inter electionē τ prouisionē diuersitatis ratio nō apparet q ō cōpost. verū esse dicebat in ppetuis. sed non ī tpalibus: hoc autē certū est φ si prioratus est principalis platura in ecclesia regulari collegiata τ ei prior per viam electionis puidet locū hʒ. c. ne pro defectu.

r ¶ Locorum: ergo non personarum: si ergo prelatus alterius dio. habet prioratum quem cōferre negligit in dio. boñ eps boñ. supplebit pbat hoc decre. ij. eo. ti. ibi in tuo episcopatu. nec distinguit vnde sint collatores: facit quod dicam in glo. ī. proxi.

s ¶ Sua auctoritate: qō sequitur: τ procedit hoc in prioratibus ecclesijs τ administrationibus non exemptis: etiā si prelati ad quos prouisio ptinet sint exempti: de priuile. quoniā. τ. c. ex ore. facit de preben. c. i. li. vi. Item procedit h suppletio quā facit diocesanus suo iure infra ſm semestre: quo elapso ad proximum superiorem siue sit metropolitanus vel papa collatio deuoluetur. c. ti. c. vlti. Non ob. littera que sequitur: qr licet circa exempta cōcedat papa ius suum: circa non exempta nō. Item licet cōcedat suppleri vice sua negligentiam aliorum. nō tamē concedit diocesanus vt suppleant suam propriam. Sed modo remanet dubium satis forte: nunquid in exemptis deuolutis ad episcopum currat tempus semestre episcopo: τ si currit an ad metropolitanum deuoluatur potestas tempore lapso an ad papam. τ circa primum videtur φ nō curat. ī. de preben. si de beneficio. τ quod ibi no. in glo. sed nunquid. circa scdʒ dato φ currat: videtur φ ad papam non ad archiepiscopum deuoluatur: ad hoc de cle. egro. c. vno. lib. vi. τ vide quod dixi. ī. de here. ad abolendam super glo. fi.

t ¶ In exemptis: olim secus. c. ti. sicut. τ de preben. cum singula. in fi. li. vi. τ sic in hoc ius nouum inducit.

u ¶ Apostolica: concor. de offi. ordi. irrefragabili. τ de here. ad abolendā de cle. egro. c. vno. li. vi. c. li. de sta. mo. c. vno. τ. ī. de sta. mo. attendentes de reli. do. quia contingit.

x ¶ Negligentiam: in quantum hec decre. ponit ius nouum nec pīudicat priuilegijs exemptionis: non puto φ locum habeat quando priuatus esset propter delictum: cum hoc nō sit expressum: facit de elec. φφ. i. responso lib. vi. secus in non exemptis: vt. Š. e. c. in. fine.

y ¶ Secularibus: facit de preben. cum de beneficio. lib. vi. facit hec littera pro eo quod no. Pe. τ ab. in pre. decre. c. titu. sicut vbi dicunt φ ad ecclesiam que consueuit regi per seculares clericos: monachi regularem psentare non possunt: quod verum crederem in non curatis: vel si presentant illum vt claustralem.

z ¶ Religiosis: concor. de reb. ec. non alie. possessiōe. Dicebat ibi abbas φ illud. c. non loquitur de cōuentualibus ecclesijs monachorū: sʒ de aliis quib' ministrare consueuerunt: τ φ si per negligentiam monachorū deuoluitur ius conferendi talem ecclesiam ad episcopū: non ponet ibi clericū sed monachum: qō h approbatur τ limitatur per litterā que sequitur.

τ ¶ Monasteriorum: concor. de preben. cū singula. §. prohibemus li. vi. Et quid si non sit idoneus in monasterio: ibi no. τ optime facit h littera cōiuncta cū illa ad questionem quam olim disputaui. An is ad quem deuoluitur eligendi potestas teneatur eligere de illo collegio de quo tene

batur qui neglexit: quā vide in mercuria. sub hoc ti. ⁊ ē posita sub regula ꝗ cum. Ité bene facit ad id qd scripsi. s. de elec. c. publicato. in vlti qōne.

a ¶ Eadem: iste. §. ⁊ sequens determinat no. per Inno. ⁊ Hosti. de preben. in lateran. de priui. pastoralis.

b ¶ Auctoritate. s. apostolica etiam in exemptis.

c ¶ Applicēt: vide qd di cā. j. de sta. re. ne ī agro. §. ad hoc. vbi pz q licet esset casus vniendi p ordinarios fieri debet.

d ¶ Pensionesue. de pben. auaritie. de censi. p hibemus.

e ¶ Nouas. q̄ vocantur noue no. de censi. significauit.

f ¶ Imponāt. auctoritate sua: alias ex cā possent noue pēsiones īponi: vl antiq̄ augeri p epm: de hoc de censi. ꝓhibem⁹. qd qūo intelligāt Inno. ⁊ Hostien. ibi dixi super glo. ij.

g ¶ Soluant. cōcor. p. decr. significauit de cēsi. ⁊ de iureiu. tua nos. i.

h ¶ Premissa. s. q̄ dicta sunt. s. in. i. ⁊. ij. respon.

i ¶ De mēsa. illa q̄ non ꝓtelligerēt vacare: ⁊ sic ī illis nō hābit locū qd dicit de negligētia supplēda: vt pbatur. j. ō exces. pla. sequēs. v. qdā etiā. Ité nec hābit locū qd dicit de pēsiōe īponēda vel ō augēda. cuz totū sit abbatis. ⁊ abbates fructus taliū pñt vēdere ⁊ locare vt ī pre. v. qdā. ⁊ fac qd no. Inno. de sta. reg. c. ij. ver. prioratus.

k ¶ Cū oportuerit. idem ver. de statu mo. cuz ad monasteriū. v. tales vide qd ibi dixi: ⁊ qui cle. vel vo. insinuāte. super glo. tertia.

l ¶ Reuocari: ⁊ ī talib⁹ claustralib⁹ hz locū qd dicit eos ñ debere stare solos vt patebit. j. ō sta. reg. ne ī agro. §. ad hoc. Sz aduerte: qz nō videbat q̄ in talib⁹ obediētiarijs locū hēret ꝓcil. lateran. derisoriū. n. ē dicere q̄ eps hodie cōferat monacho ꝓratū: ⁊ abbas cuius negligentiā suppleuit eps cras reuocet illū. Nec dicas q̄ sic īstitutū p epm supplētē abbas reuocare nō possit: qz nec plus nec aliter ꝓfert supplēs q̄ negligens: vt pbat. s. i. rñso. Ité sm illud apta esset via ad ppetuādū claustrales: qd tñ etiā papa nō facit. s. de ꝓfir. vti. vel īuti. ad nkam: ⁊. c. preterea. Volens. n. abbas pficere nepotē vel sibi charuz: pmitteret labi tps: ⁊ ille demū p epm institutus ēet ppetuus: ⁊ tali fraudi claudēda est via. de diuor. q̄to. in fi. ⁊ pp hāc cām cōiter olim he suppletiōes nō fiebāt: sz satis est q̄ satisfiat iuri in eo q̄ suppletur qd abbas facere neglexit. Nec pōt negari qn hoc sit vtile. saltē enim erubescēt abbates de negligētia notari. ⁊ scias p hāc decre. hodie teneri: q̄ manualia q̄ nō sunt de mēsa: ⁊ tpales prioratus: vacant per mortē vel remotionē eoz q̄ pēsidēt illis. Unde ⁊ hodie papa q̄ recipit fructus vacantiū recipit fructus taliū: nec resisti pōt p hanc litterā ⁊ p sequentem: ⁊ tendit hoc ad nostrā: qz supiores locoz manualiū tales occupatiōes fructuum timentes: dimittūt in talib⁹ prioratibus illos quos alias remouerent: ⁊ quos remouere forsitan expediret: ⁊ sic inducit hoc q̄si ānādam p petuationē claustraliū. Et ob hāc cām si assisterem pape: ꝓsulerē declarari vel statui: q̄ cū sibi reseruat vel alteri ꝓcedit fructus vacantium in vrbe puicia vel diocesi: q̄ nō īcluderent mānualia: sed quādiu duraret gratia rr. vel alia quota: de qua videret statuēdū fructuū ipsoz manualium solueret priuilegiato singulis annis. ⁊ sic nō īpediret claustraliū priorū correctio ⁊ remotio nec in illis priuilegiatis frustraret priuilegio.

m ¶ In quibus: prioratibus administrationibus ⁊ ecclesijs manualibus que non sunt de mensa.

n ¶ Constitutionez: de offi. or. presenti. li. vi. ⁊ determinat qd ibi prolixe no. Archi. ⁊ reprobat quod ibi no. Io. mo. qui dicebat prioratus cōmendaticios proprie nō vacare: ⁊ iō in illis decre. illam locum nō habere. Sz si intellexit de his que sunt de mensa tunc vera.

o ¶ Statutū. de preben. cū singula. li. vi. ⁊ approbat hic duas opiniones meas ibi no. in. i. rñso. in. iiij. ⁊ vlti. glo. Prima. s. q̄ decre. illa locum hēret etiam in prioratibus manualibus. Scōa q̄ locū hēret etiā in non curatis. In scōa ꝓcordabat archi. In prima resistebat: pbans p id qd habēt ibi. In scōo tñ dat illis optio. Dicebat enim bonifacium ꝓsultū sic ñdisse: sed cū vltimo legi sertū qd inducit archi. pro se reuoluebā ꝗ eū. Certū est. n. q̄ in perpetuis non darēt optio: ēt ante illā decre. p decre. de multa. ergo ō tpalib⁹ debebāt īteligi.

p ¶ Curā. hoc īducebat dubiū an determinaret etiā ꝓbū prioratibus ⁊ hoc decidit in fine.

q ¶ Alium. puta secularez presbyterum: vt in dicta decre. cū singula in prin. de sta. mo. ne in agro. §. ceterum.

¶ Diocesani suare debēt ⁊ a suis subditis seruari facere iura loquentia de qualitate personarum preficiendarum ecclesijs. Io. an.

Quam ecclesie qbus preficiuntur persone minus idonee scientia[r] morib⁹ vel etate[s]: grauia propter hoc vt docet[t] experientia non nunquā perferant in spiritualibus ⁊ tpalibus detrimēta. Nos volentes per locorū diocesanos: quibus rōne[v] officij hoc cōpetit precipue[x] sup hoc diligētius precaueri: eis districte iniūgim⁹: vt ipsi statuta canonica[y] que super preficiēdis personis ī huiusmodi ecclesijs hactenus emanarunt: diligētius per seipsos obseruent: ⁊ faciant a suis subditis[z] inuiolabiliter obseruari: si diuinaz[c] offensaz ⁊ sedis apostolice debitā vitare voluerint vltionem[?].

¶ Item.

¶ In capitulo cathedralis ecclesie vel collegiate nomē nō hz q̄ nō est subdiaconus habens beneficiū cui annexus ē ordo post annuz nisi prius impedimento cessante, pmoueatur ad illum in capitulo vocem non habet donec fuerit ordinatus ⁊ interim perdit distributionez dimidiam. Io. an.

Et ibi q̄ diuis ī cathedralibus vl collegiatis seclarib⁹ vel regularibus[x] ecclesijs sunt mācipati[x]

r ¶ Sciētia. qlis scia regrat in epo ⁊ in alijs ministris: ⁊ q̄ sit eminēs ⁊ q̄ cōpetēs. ⁊ qd de parū sciente an possit pmoueri: ⁊ an peccet recipiendo officiuz ad qd sciēta sua nō sufficit: scripsi post Inno. ⁊ Hosti. ⁊ Cōpo. de elec. cum in cūctis. sup ver. scientia.

s ¶ Etate. de ordine nihil dixit. sicut nec dec. cā te. s. eo. Et vide qd no. de pben. si p pauperibus. li. vi. in glo. ij.

t ¶ Docet: ⁊ facit. s. de elec. q̄ sit in pn. li. vi. vbi de hoc.

v ¶ Rōne officij. excitat q̄ ipsorū offiū nō ꝓstituit illos ōlegatos. s. ō offi. ordi. licet: ⁊. c. pe.

x ¶ Precipue. duplex pūctatō.

y ¶ Canonica. s. e. per totū. de elec. cum in cunctis. ⁊. c. nihil. de preben. graue. cum si.

z ¶ Subditis: non sufficit prelato q̄ sit bonus in se: nisi etiam sit q̄tum est in se bonus in subditis: de sim. o. licet in prin. cū concor.

⁊ ¶ Diuinam offensam: ꝓcor. huic fini de elec. vbi periculū. §. qui aūt. ⁊. c. perpetue: ⁊. c. cōmissa. in fi. li. vi. ⁊. j. de cen. ad nostrā. in fi.

? ¶ Ultionem: specialiter circa hoc statutū. de generali vide quod no. de treu. ⁊ pa. c. i. de ecle. mis. volentes de elec. generali li. vi.

¶ Et ibi qui. Primo declarat nō existētē ī sacris nō hre vocē ī capto cathedralis ecclesie vel collegiate. Scōo idē dicit de habēte bñficiū cui ānexus sit ordo nisi ad aliū pmoueat cessante ipedimēto infra ānū: qz illo elapso tūc nō hz vocē ī capto ⁊ ei subtrahit pars dimidia distributionū. Scōa ibi: illi vo. Imola cām dedit ꝓstōni qd no. Hosti. de pbē. extirpāde. §. q vo. vbi dicit eē equū q̄ sicut minor subdiacono nō eligit ī epm: ita nec eligat: vt bñ ꝓueniāt electus ⁊ eligentes dicēs ibi p ꝓstōnes legatoz ī puicia puicie hoc eē statutū: q̄ nō existētes ī sacris nō hēant vocē: talē aūt ꝓstōnē facere pñt nedū legati sz etiā epi: vt scripsi post euz: de of. archipsl. c. ii. vñ ꝓstat q̄ multi epi tales ꝓstōnes hēant. no. etiam ipse Io. eo. ti. de of. archipsl. c. ij. q̄ sicut inter cardinales nullus est qn sit saltē diaconus: ita ⁊ iter canonicos nullus deberet eē qn ēet subdiaconus: ar. s. eo. q̄ris. de ꝓse. di. ij. eps sacrificans: ⁊. c. iubemus. facit quod dicit canon illicitū esse eum qui nō sit in ordine ecclesiasticis misceri tractatib⁹. xcvi. di. satis euidenter. tales enim retrocedere possunt a statu clericali. de elec. cum ex eo. li. vi.

x ¶ Regularibus: si ergo in ecclesijs regularibus nō constitutus in sacris vocē nō habet ergo nec in numero computatur de facto nō de ficticio: vt no. in de. s. de elec. quod circa. in fi. pe. glo.

x ¶ Mācipati. q. nūcupati electi vl deputati: qz mācipare ē fuire vl ī fuitiū vl ī ptātē reducere. iō vnt hoc vbo. qd etiā habēt. xxviij. di. de his in pn. i. q. iij. saluator. vltra mediū. ī his ergo q̄ nō sunt deputati ad diuīa officia q̄les sūt ꝓuersi vel pfessi laici pcipue ī ecclesijs regularib⁹ nihil puto mutatū p hāc ꝓstōnez: ⁊ sic saluū manet qd no. de elec. ex eo q̄ li. vi. ī fi. ⁊ ita fuat. als sequerēt q̄ p hāc ꝓstitutionē moniales ñ hēret vocē ī suis capīis: q̄ pp sex⁹ fragilitatē ñ sūt capaces ordinū de hoc. xxvij. q. i. diaconissam. hac cadē rōne videret q̄ extranei q̄ nō sūt in ecclesijs īstituti sz in certis actib⁹ habēt uocē in capto nō ercluduntur hac ꝓstōne quod intelligo nisi per ius capituli sue ecclesie habeant talem vocem in aliena

officijs[a] uel mancipabunt in posterum[b]: ad suscipiēdos sacros ordines ꝓpensius[c] inducantur: statuimus: ut nullus[d] decetero in huiusmodi ecclesijs vocē in capl'o[e] habeat: etiā si hoc sibi ab alijs libere cōcedatur[f] nisi saltē in subdiaconatus ordine fuerit ꝯstitutus[g]. Illi vero q dignitates ꝑsonat[9] officia uel prebendas[h] quibus certi[i] ordines sunt annexi[k] pacifice nunc obtinent in eisdē[l] ecclesijs: uel obtinuerint ī futurum: nisi iusto impedimento[m] cessante ad huiusmodi ordies se ꝓmoueri fecerint infra annū[n] extūc[o] donec[p] ad eos promoti fuerint: nullo modo[q] vocem ī capitulo habeant earundem. Ipsisque distributionum[r] que dantur his qui ceteris horis[s] intersunt[t]: pars dimidia[v] subtrahatur: non obstantibus quibuslibet consuetudinibus[x] vel

a Officijs. etiam si sacri ordines annexi nō sint: ⁊ sic differt a ꝓri. rū.
b In posterum. ꝙ posteris indici possit asperior status nō dubitat: sed videtur absurdum ꝙ h̄ indicatur iam intitulatis saltem nō ꝓfessis: hoc dico ꝓpter id qd̄ no. de reg. iur. ꝙ oēs li. vi. Itē videt absurdum ꝙ ꝯstitutio liget preterita. cōtra id. s. de ꝯsti. c. fi. dicas ꝙ hec decre. nō priuat eos beneficio: sed solum voce capituli. ⁊ tn̄ certum est ꝙ cū bn̄ficium assumpserit vt expediens ⁊ necessariū officiū ecclesie gerat: si igrueret necessitas cū ad sacros ordinari: ⁊ hoc renueret posset etiā priuari beneficio. s. e. queris. Non mādueet ergo qui nō vult laborare. quod primo in ꝯtrarium allegaui: locū h3 in cōtinentia: que nō inducit in inuito. xxvij. q. i. integritas. qd̄ dixi secūdo nō obstat: q2 ꝯstitutio ista non ligat pteritas ꝯstōnes: sed futuros tractat⁹ ⁊ act⁹ capituloꝝ. Item nō vitiat vocem in capitulo prestitaȝ quod esset respicere preterita: ȝ ꝓstanda ⁊ sic respicit futura.
c Propensius: idem verbum de offi. ordi. c. i. derinatores exponunt. i. extensius: sed illud vbi dicimus protensius: sed propēsius deriuatur a prope vel pro pere quasi velociter vel festine.
d Ut nullus: iam institutus vel instituendus: vt patet per precedentia.
e In capitulo: stallum chori nō affert: ⁊ p hoc vbū p3 ꝙ si esset actus expediendus vt a priuatis nō a capl'o: ad talem bene admitterent: p qd̄ puto ꝙ talis canonicus non in sacris prebendā ⁊ domum optare possit: sicut ꝯstitutus in sacris: si ecclesie statutum vel ꝯsuetudo nō obuiet: cum ille actus nō sit collegialis ⁊ competat ex canonica ⁊ prebenda: non ex voce capituli: sicut ⁊ pōt delegatus dari: de rescrip. statutum. li. vi. agere pro prebenda: de ꝓba. ex litteris. episcopum sociare: ⁊ fructus percipere: de cle. nō resi. ad audientiā. ecclesiam defendere: de concess. preben. ex parte. de elec. generali. de re. eccle. nō alie. capitulo. ij. li. vi.
f Concedatur. ꝯcor. s. de elec. ꝯstitutis: ⁊. j. de regu. vt professores. Sed quid si actum electionis iminentis participant sibi socij: videtur ꝙ possint: per ea que no. s. de elec. cum vintoñ. in vltima glo. Contrarium crederem: quasi sit inhabilitas in persona per hanc litteram. per quam etiam non credo epm̄ contra hoc dispensare posse: ⁊ facit verbum nullo modo. j. pri. respon.
g Constitutus: ⁊ habēs etatē de qua. j. c. pri. quod. c. fuit summe necessariuȝ ꝓpter istud: vt ibi dicā. Sed pone ꝙ de facto nūc satis occurrit: canonicus dum vaccat ecclesia nō est in sacris: sed pone tempore quo īminet electio facienda est ī sacris: habet ne vocem in electione: si ponderemus initium iuxta ea que not. de elec. dudum. li. vi. videtur quod nō: q2 tunc non erat habilis. tu dicas ꝙ satis ē ꝙ tempore faciende electionis sit habilis: quod satis probatur. s. de elec. cum inter. ⁊ R. in fine. ⁊. s. de excep. apostolice. Idem enim diceremus de eligēdo: vt in pre. decre. dudum. i. ⁊. ij. sic etiam is qui nō esset canonicus tempore vacatiōis si tēpore electionis canonicus esset admitteretur cum alijs ⁊ eligeret: ⁊ qui tēpore vacationis nō esset in loco vnde vocari deberet: si tempore electionis presens esset: admitteretur ad eligendum. de hoc. s. de elec. ecclesia. ij. Quod dicitur in electionibus spectari initium: intelligitur de initio electionis nō vacationis. S3 fortius quero: nunquid canonicum non constitutum in sacris in proximis temporibus ordinari volentem: que tempora incidunt. j. terminuȝ iuris datum ad eligendum teneantur soci expectare: maxime si hoc petat: puto ꝙ nō: quod bene probatur ne se. va. c. vno. i. rñso. li. vi. alias sequeretur ꝙ fm̄ iura vetera impuberem cuius pubertas finitur infra terminum spectare tenerentur: vel absentem in loco de quo vocari nō debet dicentem se velle ad ecclesiam redire: vel excommunicatum dicentem se velle absolutionem petere: vel nouitiuȝ dicentem se vel le profiteri: vel his similia. Sed quid si nullus de capitulo est in sacris: tunc solus prelatus expediat que incumbunt: per decre. pre. ⁊ facit quod scripsi de elec. cum ecclesia. Sed quid si ipsius prelati electio īminet facienda ⁊ nullus de capitulo est in sacris. Hic satis crederem ꝙ superior habeat expectare lapsum termini iuris: facit pre. decre. vnica ne se. va. ij. rñ. de elec. cōmissa. in ꝓn. lib. vi. licet ergo canonici qui sunt in sacris non expectent canonicatum: cum ipsi sint capitulum: superior tamen qui habet vti iure deuoluto: vt pene deuolutiōis sit locus: habebit necesse vsq3 ad iuris terminum capitulum expectare. ⁊ hec etiaȝ egerent declaratione: ⁊ repetita intelligātur proximo responso.
h Prebendas: in collegiatis ecclesijs: vt. j. dicam.
i Certi: non dicit sacri: p qd̄ dico etiam in minoribus hoc locum habere.
k Annexi: de iure cōmuni primeua institutione antiqua ꝯsuetudine vel statuto. ⁊ intelligo hāc lrām siue certis prebēdis annexi sint ordines: siue īcertis: que tn̄ postea certificate sunt. puta q2 tertia vacans est sacerdotalis: vt scripsi de concess. preben. ꝓposuit in prin. Nec intelligo de annexione qua nō possunt conferri nisi ei qui sit in illo ordine: q2 tūc nō est dare ꝙ habeat istud beneficium non habens ordinem annexū. Dico tn̄ ꝙ si p litteras papales ad hoc sufficiens ꝯsequeretur beneficium non existens in ordine: adhuc locus esset huic decre. nisi etiā ad hō recipiendū ordinem sufficientem dispensationem haberet.
l In eisdeȝ. cathedralibus vel collegiatis de quibus premisit. Sed mihi remanet dubium: an hoc. c. in vtroq3 rñ. locum habeat in principalibus prelatis ecclesiarum collegiatarum: puta archipresbyteris vel plebanis plebium vel ī his similibus: ⁊ videt ꝙ sic per verbum dignitates: qd̄ precedit: facit de rescrip. statutum. li. vi. eo. li. de of. lega. c. pe. in prin. certum est aūt ꝙ illi dignitat ī annexus est ordo presbyteralis. s. eo. c. i. si ergo non fiant presbyteri infra annum locus erit huic pene. Nec occurrit rō: quare plus artet habens ꝑsonatum vel canoniam ꝙ habens principalem prelaturam. immo videtur maior in isto: ratio: q2 plus est astrictus. de rescrip. edoceri. ⁊ in seipso debet ostēdere quid subditos facere oporteat. de electio. cum in cunctis. ī principio. ⁊ a capite inchoari debet rōis editio. ff. de eden. argētari⁹. §. edi autē. In ꝯtrium facit de elec. statutuȝ. lib. vi. Nec ob. hec littera. q2 tales nō habēt dignitateȝ in ecclesijs. imo habent ecclesias. vel dignitateȝ ecclesiarū: sup quo vide qd̄ dicā. j. de prebē. c. i. Itē absurduȝ videretur principalem prelatū ecclesie priuari voce ꝓpter ordinis defectum nō sine graui damno ecclesie cuius negocia debet ordinare. Unde potest dici ꝙ cum prelatus ⁊ capitulum sint diuersa. s. de his que fiunt a prela. in rubro ⁊ nigro. ne se. va. c. vno. li. vi. cum multis similibus. sub appellatione capituli non includatur prelatus hic. vel supra proximo rñ. Et si dicatur ꝙ de quadam largissima verbi significatione prelatus nomine capituli comprehendatur: quasi illius corporis caput. de his que fi. a prela. nouit. ⁊ faciant no. de conces. preben. post electionem. Mihi tamen est satis ꝙ cōmuniter non comprehendatur: vt probant iura predicta: vt sit hoc ius correctiuum iuris veteris ⁊ penale: non largissimam sed potius strictam interpretationem recipiat: de regu. iur. que a iure: ⁊. c. in penis. libro. vi. Item licet prelatus ⁊ capitulum faciant vnum corpus ⁊ vnam ecclesiam: ⁊ sic loquuntur contraria: non per hoc sequitur prelatum includi sub appellatione capituli: immo potius sumitur cōtrarium. ⁊ idem videretur dicendum circa decre. vt professores. j. de regu. iur. ⁊ tn̄ vtrobiq3 necessaria esset declaratio.
m Impedimento. ꝯcor. s. de elec. cōmissa. §. i. li. vi. ⁊ ibi videas exempla. vbi vero impedimētum puenisset ex culpa sua: non videtur recusari: de hoc. s. e. c. i. ⁊ in hoc differt a parte. s. proxi. in qua non excusat impedimentū. ⁊ merito hic aliud: q2 hic est pena negligentis.
n Infra annum: a tpe quo ligat ꝯstō in prius constitutis: ⁊ a tpe habite possessionis: vel quo p eos stetit quo minus haberent in instruendis. s. ō elec. cōmissa. §. i. ⁊ de preben. licet. ij. li. vi.
o Extunc. s. anno elapso. prius ergo nō est locus huic pene: posset tamē excludi etiaȝ prius a voce capituli ex alio capite. s. proxi. rñ. hoc est dicere si habēs pbendam diaconalē subdiaconus est l3 nō diaconus: nō excludit a voce nisi post annum. Si vero nec esset subdiaconus: ⁊ si ipsa pbēda eēt subdiaconalis tm̄: excludit etiam infra annum: sed a distributionibus solum post annū cum cessat impedimentū.
p Donec: illis ergo ordinatis cessat pena. concor. s. de electi. quia sepe. li. vi. ⁊ quod no. de ma. cō. c. fi.
q Nullo modo: vniuersale negatiuum excludit ꝯcessionem capituli: vt. s. pri. rñ. ⁊ dispensationem epi: vt ibi dixi.
r Distributionum: p hoc verbū ⁊ verbū capituli quod precedit patet ī beneficijs qbus non debetur vox capituli: ⁊ in quib⁹ nō sunt distributiones: has penas non cōpetere: puto tn̄ ꝙ si in ecclesia collegiata est capellania vel altare ex cuius institutiōe etiam capellanus tenet officiare ecclesiā. vt in ecclesia bonoñ. si ī illis horis alique distributiōes eis deberent. quo ad illas locus esset huic pene si promotus nō esset: licet nō quo ad redditus capellanie vel altaris: de quib⁹ hic nō cauetur.
s Certis horis. no. pro ꝯsuetudine ecclesiaꝝ collegiatarū: que distributiones ordināt nō p oēs horas: sed p certas ⁊ aliquas attribuūt misse que nō est de horis. de cele. mis. c. i. ⁊ decre. vnica. de cle. nō resi. non dicit de horis ȝ de officijs. Honestius eēt ⁊ iuri ꝯsonans vt p oēs horas fiat ipsarum comparatio. ꝙ aūt pro missa matutino ⁊ vespera debeat fieri equa cōtributio. facit. j. de relig. ⁊ vene. sanc. c. vno. in fi.
t Intersunt: dato ꝙ predictis intersint. alias priuarentur illis in totum quod dic: vt. s. de cleri. nō resi. c. vno. li. vi.
v Dimidia: etiam si reliqua dimidia ad sustentationem ipsoꝝ nō sufficit. ⁊ imputent sibi: cum per ordinis receptionem hanc penā vitare possint. facit quod no. de elect. quia sepe. libro. vi. in glo. aliud. ⁊ sic non obstat quod no. de electio. cū vinto. in glo. Nota qd̄ in fine. ⁊ vide quod nota. ⁊ dixi de appella. pastoralis. ī fi. vlti. glo. Et scias ꝙ ista dimidia subtracta accrescit alijs interessentibus diuinis. insti. de lega. §. si eadem. ff. ō vsufruc. accres. l. i. in fine. nisi esset aliter ordinatum. facit de clerico nō resi. c. vno libro sexto: ⁊ vide quod dicam. j. de vita ⁊ hone. clericoꝝ. c. i.
x Consuetudinibus: ꝯcor. j. de sepul. c. ij. §. pe. in fi. ⁊ infra. ō sta. mo. c. i. §. sane. ⁊. c. ij. in fi. de reli. do. c. ij. §. vt autem. ⁊. §. pe. de iurepa. c. i. in principio. ⁊ fi. ⁊ fi. j. de pe. si quis suadente. post. prin. de pe. ⁊ remis. c. i. de sen. excōmunica. c. i.

a Statutis.no.ꝙ nõ reuocat priuilegia:concor.de capel.mona.c.vno lib.vi.⁊ quod ibi no.
b In iure.s.e.queris de elec.lꝫ canõ.li.vi.⁊ vide qđ ibi no.i glo. ante pe.de regularibus hõs.ĩ.de statu mo.ne in agro.§.ceterum.Jo.
Generalem Breue ⁊ summe necessarium ꝑpter ꝗstõnem.s.pri. determinat aũt etatẽ sa⁊ croꝝ ordinuꝫ:⁊ corrigit canones.lxxvij.di.pue⁊ nit.p totũ.lxxviij. di.c.i.⁊.ij.⁊ vltio.⁊. xxviij. di.de his.in qbus dicebaẽ ꝙ habẽs.xx. annos subdiaconus vigintiqꝫ diaconus.xxx. presbyter fieri poterãt:⁊ debebant esse anni cõpleti:ut ibi.determinant ẽt no.õ elec.cũ in cũctis.§.iferiora.de tẽp.or.vel nõ est cõpos.Et sine dubio lꝫ hec decre.optime ꝯiungaẽ prime:melius tñ in titulata fuisset sub rubr. de tẽpo.or.ista enim rubrica tractat de etate ⁊ q̃litate coꝝ q pficiuntur: illa de q̃litate illoꝝ q ordinanẽ:sed pp cõnexitatẽ sic transit.⁊ est siẽe qđ diri.s.e.ad aures.
c Obseruantiam. siẽe.ĩ.de ap.quãuis. procedebat aũt hec obseruantia a pal.§.inferiora: q: cum ibi de etate antiquoꝝ canonum in sacerdotio demanẽ.v.anni ⁊ plꝰ ꝙ qui.xxv.attingit potest fieri sacerdos:ita videbanẽ.v.demendi de etate diaconi ⁊ subdiaconi:per quẽ etiam in.xv.dabatur subdiaconatus:nec mirum si dicebãtur antiqui canones in hoc correcti:nam per illos seruabantur interstitia temporꝫ inter ordinem ⁊ ordinem:que hodie nõ seruantur:vnde laicus in carnispriuio:in festo resurrectionis presbyter eẽ posset. Sed Hostien.dicens antiquos canones seruãdos.dicebat ꝙ in.§.inferiora.dispensabatur in etate propter curam animarum:⁊ ẽm Inno. sub erat necessitas.ex quo uocatus fuerat ad beneficium quod requirebat ordinem.Sed mirandum est hoc:cum enim sine aliqua dispensatione ꝓmoueatur ad curam ergo ⁊ ad ordinem annexum cure.Item sonat in absurdum ꝙ maior.xxiiij. annis possit habere curam ⁊ sacerdotium.⁊ non solum sacerdotium.itẽ aliud absurdum:ꝙ ẽm id eadem erit etas episcopi ⁊ sacerdotis:quare sepe clamaui in scholis ⁊ ad curiam scripsi ⁊ precipue domino Richardo sancti eustachij diacono cardinali:ut determinareẽ hec etas:quod summe fuit necessarium propter proxi.decre.alſs inumerose ⁊ i extrabiles questiones emersissent.uolens enim habere uocẽs in capitulo maior.xiiij.minor.xx.recepisset subdiaconatũ fuisset obiectum illum nihilominus excludendum:quasi non rite promotum propter defectum etatis.iuxta illud quod no.de preben.ei cui lib.vi.Ipsi replicassent antiqua iura correcta per dissuetudinem.⁊ per.§.inferiora.contra quos duplicatũ fuisset de predicta opinione Innocẽ.⁊ Hostien.quam etiam sequitur archidia.in dicta decreta.ei cui.Sed quid de promotis ante hanc decre. infra.hanc etatem.puto satis esse ꝙ nunc sint in etate.s.de tempo.ordi. vel non est.Si vero nec adhuc sunt in etate: excludentur ab executione ordinis usqꝫ ad etatem legitimam : vt ibi.de ordinato vero infra pubertatem ad sacros.an teneatur continere:no.⁊ scripsi.de cle.per sal.promo. .c.vno.
d Antiquis.allegatis in.i.glo.Sed ꝯ q: canõ antiquꝰ.lxxvij.di.c.i.pmittebat quem subdiaconari in.xiiij.anno.solu.illud verum cõputationẽ inchoando post infantiam:ut ibi no.
e Decernimus.nõ dicit declaramus.qđ facit pro opi.Inno.⁊ hosti.
f Libere.i.sine dispensatione:⁊ dato ꝙ nõ habeat beneficium quod ordinem requirat.
g In decimooctauo.itelligo inchoato.satis ẽ ergo ꝙ attigerit:ut in.§. inferiora:⁊ idem de sequentibus.Certũ est.n.ꝙ maior.xvij.est in anno xviij.nec lr̃a requirit ꝙ sit.xviij.annoꝝ.sed in.xviij.olim secus:vt dixi in i.glo.no.per hanc decre.cõiunctaꝫ.s.c.pri.i.rñ.hodie puberem non habere vocem in capitulo nisi excesserit.xvij.annum.
h Diaconatus.lꝫ in anno.xx.possit quis esse diaconus.nõ p hoc putes ꝙ possit esse archidiaconus.de etate.n.ꝓmouẽdoꝝ ad dignitates terminata p.§.iferiora.nihil hic ĩmutat.alſs sequereẽ ꝙ cum subdiaconus possit in epm eligi eo.ti.a multis ⁊ maior.xvij.subdiaconus esset possit:ut h ergo possit eligi.quod est falsum.
i Anno.si prius ordinatur suspendiẽ ordinans a collatione ordinum.⁊ ordinatus ab executione ipsius ordinis vsqꝫ ad etatem legitimã.de tẽpo.ordi.vel nõ est.⁊ per decre.eo.ti.dilectus.non puto epm circa etatem hanc dispensare posse.

statutis[a] penis alijs que contra tales ꝓmoueri ad ordines recusantes statuuntur in iure[b]:nihilominꝰ in suo robore permansuris.

Idem.

In.xviij.anno ad subdiaconatuꝫ.In.xx.ad diaconatũ.In.xxv. ad presbyteratũ potest quis libere promoueri.h.d.Jo.an.

Generalem ecclesie obseruantiam[c] volentes antiquis[d] iuribus in hac parte preferri decernimus[e]: vt alio non obstante impedimẽto canonico possit quis libere[f] in decimooctauo[g] ad subdiaconatꝰ in.xx.ad diaconatus[h].⁊ in vigesimoquinto etatis sue anno[i] ad presbyteratus ordines ꝓmoueri[k].

Rubrica De officio vicarij.

Clemens.v.in conci.venensi.

Iura loquẽtia de ecclesijs curatis locuꝫ habent quo ad tria in vicarijs perpetuis ecclesiarum parochialium.Jo.an.

Que de ecclesijs curã[l] animarum habentibus:p receptionem aliarum similium admittendis[m] ac de ipsarum[n] rectoribus promouẽdis[o] ad sacerdotiũ[p]: Et õ coꝝ[q] etate[r] a iure statuta noscũtur: in perpetuis[s] ecclesiaruꝫ parochialium[t] vicarijs:⁊ assumptis ad eas volumus[v] obseruari.

Rubrica.De officio ⁊ potestate iudicis delegati.

Clemens.v.in conci.vienensi.

Iudex ad receptionem testium in ciuili:⁊ executor ad ꝓuidenduꝫ certe persone cognitione premissa a papa deputati licite subdelegant Jo.an.

Iudices super receptione testium in causa ciui-

k Promoueri.sed que est etas minoꝝ ordinum.dic ꝙ maior infantia.xxviij. di.de his:õ tẽpo.ordi.nullus.li.vi.lxxviij.di.c.ij.⁊ vide qđ ibi notaui in sũma ⁊.c.super inordinata.de preben.
Que de ecclesijs Sesũmat tria dicens.Secunda ibi:ac de ipsarum. Tertia ibi:Et de eorum.
l Curam.in foro iudiciali vel penitẽtiali:ut scripsi pꝰ Innocẽ.⁊ hosti.de prebẽ.de multa.
m Admittẽdis.nisi i casibus exceptis:quos collegi.s.de preben.de multa.⁊ puto ꝙ ẽt ꝯstõ Jo.xxij.exectabilis.locum hẽat in his vicarijs.cum expresse loquaẽ de beneficijs.⁊ officijs curatis in.§.q vero.
n De ipsaꝝ.ecclesiaꝝ curatarum:⁊ itellige õ nõ collegiatis. de elec.statutum.li.vi.
o Promouẽdis.ĩ.annũ de elec.lꝫ canõ.li.vi.⁊ qñ incipiat currere ibi pꝫ ⁊ eo.tit.cõmissa. Et i hoc differt a cõmẽda talis vicaria:q: ꝯmẽda parochialis ecclesie nõ põt fieri nisi sacerdoti.de ele.nemo deinceps.li.vi. vicaria sicut ⁊ rectoria.de insti. .c.ij.li.vi.cõcedi põt non sacerdoti:dũmõ sacerdos fieri possit vt h:⁊ eo.tit.ca.fi.Et scias ꝙ pena illius decre.vlt.non est sublata p istam:qđ est dicere ꝙ ẽt.ĩ.annũ si moniti nõ promouentur priuari possunt:sicut de rectore no.quo ad penam.§.inferiora.in decre.lꝫ canon.in glo.antepe.in priñ.
p Sacerdotium.in hoc corrigiẽ quod no.Archi.de elec.lꝫ canõ.li.vi.in ver. is ẽt.vbi tenebat in ꝑpetuis vicarijs illud capl̃m locum nõ habere:cũ de rectore loquatur:ut ibi patet.Sed nũquid episcopi cũ istis vicarijs super differendo sacerdotio per septẽniũ poterunt dispensare ẽm formam.c.cũ ex eo.de elec.li.vi. videẽ ꝙ nõ fortius enim astrictus est vicarius ad residentiam ꝑsonalẽ ꝙ̃ rector de preben.extirpande.§.q vero.Item vicarius nõ dat vicariũ eo.ti.clericoꝝ. Contrariũ puto per decre.istam:⁊ qa decre.cum ex eo.generaliẽ permittit epos dispensare cũ his qui obtinent ecclesias:quod verbũ includit vicarios vt rectores.Item ratio permissionis illius est cõis istis ut illis:ergo idem ius:de consti. transla.ad decre.clericos.rñdeo:ꝙ hic vicarius non dabit vicarium.sed epus dispensans sicut alias loco rectoris:ita ⁊ hic loco perpetui vicarij ponet vicariuꝫ septẽnalem:⁊ in decre.cum ex eo.§.porro.
q Eorum.s.rectorum.
r Etate.s.ꝙ attigerint.xxv.annũ:habeẽ hoc de elec.cum i cunctis.§. inferiora.eo.ti.lꝫ canõ.li.vi.Et dico ꝙ sicut cum rectore nõ dispensat epus in etate:õ eta.⁊ qua.c.vno.lib.vi.ita nec cum vicario per hanc lr̃am.
s Perpetuis.in temporalibus ergo nõ habet hoc locum:de qbus.s.de ap.p uenit.ij.de cle.nõ resi.c.pe.de voto.c.fi.de elec.cuꝫ eo.li.vi.de regu.beneficiũ eo.li.sic ⁊ alibi distinguemus vicariam perpetuam a tẽporali:de rescri.postulasti.de fi.presby.cõstitutus ⁊.c.michael.Perpetuos autẽ vicarios cognoscas p id quod habes eo.titu.ad hoc de preben.extirpande.§.qui vero.de cap.mo.ca. vno.li.vi.
t Parochialium.de his loquitur ⁊ non simpliciter de curatis:q: solũ in ecclesijs parochialibus annexis perpetue vicarie videẽ permissa:⁊ non simpliciter i beneficijs curatis per decre.extirpande.§.qui vero de preben.
u Volumus.probari videbãtur hec antiqua iura.primum de pluralitate. s. .e.c.i.⁊.c.ꝓuideas.scđm de sacerdotio.s.e.ti.c.fi.tertiũ õ etate ꝓbari poterat per eandẽ decre.fi.que ꝓbat eũ curatũ.⁊ per decre.sup eo.de p̃ben.li.vi.sed qa lꝫ decre.i.prohiberet eum habere vicarium cum ecclesia:⁊ decre.ꝓuideas.ꝓhiberet illum plures habere vicarias:nõ tamẽ priuabant illuꝫ prima p adeptionẽ secũde.Item lꝫ decre.vlt.preciperet illum fieri sacerdoteꝫ:nõ tamẽ ꝓuabat illũ hoc non faciente.Item de etate ideo vtitur verbo volumus nõ ṽbo declaramꝰ ꝓrogando his casibus penas iuris ad tales vicarios.⁊ forte satis erat õ mẽte: vt in primo casu no.hec.s.eo.c.i.de scđo probat decre.cõmissa.de elec.li.vi. q̃ sic late in suo prin.ponit ver.cõmissa.de tertio satis patet vbi ponimus secũdũ. siue ergo recipiat talis vicarius similem vicariam:siue dignitatem personatuꝫ vel beneficium curatum vacat prima.Idem si cõuertas:ut q: habens dignitatem personatum vel beneficium curatum recipit talem vicariam:vacat prima. De dignitatibus vero ⁊ personatibus hic subticuit.q: non conueniebat illis qđ hic de sacerdotio dicitur.
Iudices.Se summat dicens duo:⁊ primũ determĩat nota.per Inno.⁊ Hosti.s.e.ti.c.fi.⁊ que ibi scripsi in vlti.glo.⁊ de re iudi.cum bertoldus ⁊ que ibi scripsi super glo.sed qualiter.Scđm dictũ approbat quod no.Jo.mo.s.eo.ti.is cui.li.vi.vbi tenet ꝙ si committitur executori examinatio illius cui est facienda prouisio ut fit in forma pauperum ꝙ subdelegare potent.⁊ no.hoc ꝑncipiũ quod dicit iudices:per quod patet ꝙ tũc demum talis receptor testium subdelegat quãdo iudex est:secus ergo si sit nudꝰ

li[a]. ¶ Nec non[b] executores[c] ad ꝓuidendum aliquibus[d] si per iquisitionem solertem[e] eos[f] esse vite laudabilis ⁊ conuersationis honeste repererit[g] a sede apostolica[h] deputati alijs possint committere[i] licite vices suas[k].

Rubrica De officio ordinarij.

Clemens. v. in conci. vienensi.

¶ Episcopi ita debent corrigere clericorum excessus: q̄ metu pene ipsi arceantur: ⁊ alij pertimescant Joannes an.

Ut clericorum audacia[l] qui pretextu priuilegij[m] clericalis ordinis impunitatē excessuum obtinere sperantes[n]: nonnulla multotiens committunt enormia: ꝑ que nimiruꝫ diffamatur[o] ecclesia ⁊ scandala[p] grauia in populo[q] generant potissime cum talia per episcopos ad quos horum spectat correctio deferantur vt plurimum incorrecta: propensius[r] cōpescant. Eisdem epis[s] districte iniungimus: q̄tenus si circa correctionem clericorum huiusmodi vigilanter intendant: ⁊ diligenter sui officij debitū exequātur: q̄ ⁊ idem clerici metu[t] pene a suis arceantur insolentijs[u]: ⁊ alij eorum exemplo perterriti[x] ꝓsilire ad similia merito pertimescant. Idem.

¶ Valet collatio beneficij facta a collatore quolibet circa legatū apostolicum non facta mentione de beneficio quod prius habebat is cui fit. h. d. Jo. an.

Et si ab apostolice sedis legato[y] de beneficio facta[z] collatio bn̄ficiū[⁊] alium obtinēti non valeat nisi de illo quod obtinet facta fuerit mētio specialis[ꝯ]. ¶ In alijs tn̄

minister: puta q̄z receptis testium iuramentis: examinatis articulis sup quibus producuntur: ⁊ interrogatorijs ſm que debet fieri examinatio cōmittit id alicui expediendum: iste enim nō est iudex nec ꝓprie receptor sꝫ potius examinator ipsorum testium ⁊ talis actus fieret die feriato: ut no. Guil. in spec. de ferijs. §. ij. v. sed quid si tunc. receptor autem q iudex est cogit testes: citat eum cōtra quē ꝓducuntur ad videnduꝫ eos iurare audit exceptiones: recipit iuramenta: refrenat multitudinem testium: examinat interrogatoria: punit testem qui aures eius offendit. C. de testi. l. nullū. Cuꝫ ergo iurisditionē habeat ex quo illam habet a principe subdelegat. Videbat autē contrarium quasi esset nudus minister: per pre. decre. vl. ẜ. e. sꝫ illud ꝓcederet i examinatore: ⁊ huic. v. iudices coniunge lr̄am. j. in fi. a se. apo. deputati.

a ¶ Ciuili. non intēdit per hec verba excludere causas spirituales sed criminales: in quibus debent testes exhiberi coram iudice: vt i auc̄. de testi. §. ⁊ qm̄. coll. viij. C. de fi. instru. auc̄. apud eloq̄ntissimum. ⁊ no. iij. q. ix. testes. de iudi. at si clerici. in. iiij. glo. de testi. eo. c. i. bene tamē posset criminalis causa delegari: de hoc. xxiij. q. iiij. illud. xv. di. c. i. de rato. in archiepiscopatu. de resti. in integ. c. pe. ⁊ in spe. eo. ti. §. fi. versi. Item delegatus in causa.

b ¶ Necnon. resoluitur in vnaꝫ affirmationeꝫ. ff. de verbo. sig. si duobus. ⁊ operatur copulam. s. ac si diceret ⁊c.

c ¶ Executores. deputati a se. apo. qd̄ est. j. ⁊ ex titulo patet q̄ isti habent delegatam iurisditionem: ut no. de rescrip. tibi qui in glo. ij. li. vi.

d ¶ Aliq̄bus. noīatis. ẜ. eo. is cui. li. vi. Si ꝑ inq̄sitioneꝫ. hoc iducebat dubiuꝫ quasi in inq̄sitione sit electa idustria psone: ⁊ hec clausula cōiter ponitur i forma pauperum: in qua scribit: q̄ cū fuerit repertus idoneus in litteratura per examinatores ad hoc deputatos cōmittit papa qd̄ sic ⁊c.

e ¶ Solertem. quasi sollicitam vigilantem astutam sagacem ⁊ industriosam: ⁊ scribitur ꝑ vnicum. l. datur versus. Exiguo pulchram ducit solertia vitam.

f ¶ Eos. pro q̄bus scribitur.

g ¶ Repererint. sed nūquid eis necesse erit q̄ precedat super hoc cognitio vocatis quorum interest: videt q̄ sic: ꝑpter verbum istud ⁊ verbum per inq̄sitionem dixit Inno. in decre. uel de psump. q̄ sunt clausule que sonant i monitionē nō in cōditionē: puta si psona sit idonea ⁊ similia: ⁊ iste non dat nouaꝫ formam mandato: sed instruūt executorē quali psone ꝓuideat: quare teneret tunc ꝓuisio facta indigno: ⁊ excōmunicatio propter hoc lata lꝫ sit iniusta: cum executor in his iurisditionem habeat. Sed sunt que bene sonant in conditionem: vt si dicat prouideas. P. in tali ecclesia: si de tali vico sit oriūdus. hoc enim sapit conditionem ⁊ formam certam adijcit mādato: vnde si nō est vera nō valet ꝓuisio: nec excōicatio propter id lata ꝑpter transgressionē mandati: de rescrip. cum dilecta nec auditur petens ꝓuisionē ante oīa sortiri suum effectum. cum neget iurisditionis fundamentū. cuius accessorum est prouisio ut ibi plenius prosequitur. Dicit tn̄ Innocen. q̄ in prima ⁊ secunda clausula is cui scribitur si vult potest esse merus executor ⁊ sine cause cognitione prouidere de vacante. pōt etiam assumere partes iudicis ingrendo de predictis vocatis ⁊ nō vocatis his quos res tangit dummodo cōmittens iurisditionē habuerit: ut sic possit delegatus quod poterat delegans. Differūt tn̄ ꝓcessus facti cum cause cognitione ab his que fiunt causa non cognita quo ad preiudicium eorum quos res tangit: ut ibi no. Inno. ⁊ hostien. qui etiam dicunt q̄ dato q̄ clausula si psona sit idonea nō sit in rescripto: potest executor super ea partes iudicis assumere: cum subintelligatur hec vera nisi merum ministerium esset illi cōmissum. Dicit demum Inno. alios melius distinguere in clausula que sonat in cōditionem si de tali vico est. uel si doctoratus est i theologia uel simile. q̄ si per tales lr̄as tollitur vel leditur ius alicuius: puta ꝓuisoris ordinarij. nō ꝓuidebit executor. nisi vocatis his quos res tangit de conditione cognoscat tamen de plano sine libello ⁊ litis cōtestatiōe. quod hodie patet. j. de iudi. dispendiosam. Et idem in similib⁹ vbi i rescripto preambula ē conditio nō subintellecta: vt. s. primo partibus presentibus illa diffiniatur: ut si mādaretur inquisitio veritatis fieri contra aliquem si fuerit infamatus. si vero per litteras non tollitur nec leditur ius alterius: ut si prouisor mandat alteri q̄ prouideat sub cōditionibus. tenet prouisio etiaꝫ super illis inquisitione nō facta nec vocatis partibus: quia nec congrue sunt hic partes. Et si dicas preiudicium fit ecclesie cui plus expediret habere istum sic conditionatum q̄ alium respondent q̄ opponi non potest contra prouisionem delegati. sicut nec delegantis: uel dic q̄ licet prouisio delegati ex eo q̄ non seruauit formam sit nulla nō per hoc sequitur q̄ necesse fuerit partes in prouisione vocari. Dicit demum Inno. q̄ siue in monitionem siue in conditionem sonat clausula: tenet prouisio delegati non ꝑmissa cognitione: quia non est iudex sed prouisor: de elec. venerabileꝫ. ṽsi. exercuit. tamen si monitio vel cōditio nō est vera: cassatur vel casum nunciat quod attentauit prouisor tanquā obrepticiū: de re iudi. cū olim li. vi. pōt tn̄ prouisor assumere partes iudices: ⁊ si tunc non admittit oppositioneꝫ contradictoris de falsitate clausule poterit ab eo appellari: ex quo partes iudicis assumpsit ut predixi. Alij contra cū ad id nō teneat. ⁊ faciat id solum ad suaꝫ istructionē nec sit snīa necessaria: secus si dicatur in lr̄a: si tibi cōstiterit q̄ sit de tali vico ⁊c. tūc enim si iuri alterius preiudicatur: cū talis fungat vice iudicis non poterit constare nisi partib⁹ p̄ntibus ⁊ si non ꝑmittitur cognitio processus nō valebit. q̄ si alteri non preiudicat: tunc valet qd̄ sine cognitione facit: cū nō tanq̄ iudici. sed tanquā bono viro sit hoc sibi cōmissuꝫ. ex quo ergo nō est iudex vel inq̄sitor: satis est q̄ istruat se: ⁊ placuit: q̄z vtile hoc putaui sic sūmare predictas glosas Inno. ⁊ hostiē. valde prolixas: ⁊ ꝑ hunc finem pateat solutio inquisitionis.

h ¶ A se. apo. alias non esset dubium.

i ¶ Cōmittere. eadem rō ne dicā q̄ succedat i his illius successor si scriptū fuit dignitati nō expresso noīe psone. ẜ. eo. qm̄ abbas. qd aūt si fuisset nudum ministerium an tūc succederet: no. Inno. ⁊ Hostien. ẜ. e. c. fi.

k ¶ Vices suas. de nudo ministerio: quod occurret in iudicium faciendū non dubitatur: q̄z illud cōmittit delegatus ab ordinario: ut dixi. ẜ. codē. super qōnum. in prin. super glo. si ergo. de hoc per Guil. i spec. eo. ti. §. i. ver. sed nūquid.

Ut clericorum. Permittit casum mandati quod secūdo submittit. ibi eisdem: ⁊ repete quod dixi. ẜ. ea. compil. de etate ⁊ q̄litate. ⁊ in cle. i. in prima glosa.

l ¶ Audacia. tolle verbū propensius cōpescat qd̄ est. j. ⁊ ponit h audacia in mala parte sic. iiij. di. facte sunt. alibi in bona. viij. q. i. audacter.

m ¶ Priuilegij. tam imunitatis persone de qua. xvij. q. iiij. si quisq̄ fortis. ẜ. de fo. compe. nullus.

n ¶ Sperantes. ꝑpter quam spem q sunt nequā fiet nequiores: de senten. excō. ut fame. ⁊ facilitas venie icētiuū ⁊c. de vi. ⁊ ho. cleri. ut clericorum.

o ¶ Diffamat. i. male de ipsa predicat. vel. i. vilificatur ⁊ dehonestat: sic et exponit. ẜ. de obli. ad rōci. c. vno in fi. ⁊ cōcor. ij. q. v. si mala fama.

p ¶ Scādala. qb⁹ obuiādū est et si pusilla sunt. ẜ. de no. ope. nū. c. ij.

q ¶ Populo. cōcor. ij. q. v. presbyter si. ⁊ plene de pur. ca. c. ij.

r ¶ Propensius. idem verbum vide. ẜ. e. compil. de etate ⁊ qualitate: ut hi qui. ⁊ vide quod ibi dixi.

s ¶ Epis. ad quos de iure cōmuni hoc ptinet: tamē ad alios de iure speciali spectaret. eo. ti. irrefragabili. de fo. compe. cum cōtingat. dic vt ibi.

t ¶ Metu pene. cōcor. de electione. cum in cunctis. de vi. ⁊ hone. cler. vt clericorum cum suis concor.

u ¶ Insolentijs. de accusa. qualiter. ij. ver. verum insolētia est morum incontinentia fatuitas vel superbia vel prauus vsus: quasi contra solitum ⁊ debitum nature cursum.

x ¶ Perterriti. concor. ii. q. vij. quapropter. eo. ti. irrefragabili. de calū. ij. de iude. ad liberandum.

Et si ab apostolice. Ponit duo dicta. Primum vnū in legatis sedis apostolice. Secundo aliud in alijs collatoribus ibi. In alijs. Inno. Breue est declarans decre. vlt. de offi. lega. libro. vi. et principale dictum corrigit quod ibi no. archi. qui dicebat idem i alijs ordinarijs qd̄ in legatis qui etiam sunt ordinarij. ⁊ approbat quod ibi notat. exponas ⁊ si: pro quāuis.

y ¶ Legato: de latere: nam alijs beneficia cōferre non possunt: quod dic ut de offi. lega. c. i. libro. vi.

z ¶ Facta. declarari debuisset q̄ procurasset si compilatoribus adhesisset: an itelligeretur hoc de collatione facta etiā motu proprio legati: circa qd̄ sunt opiniones. mihi videtur q̄ valeat. Jo. mo. contra in decreta. vlt. de of. lega. ⁊ archi. in decre. si motu. de preben. lib. vi. in pn̄.

⁊ ¶ Beneficiū. quātūcūq̄ꝫ modicū: de p̄bē. si motu proprio. li. vi. in prin.

ꝯ ¶ Specialis. in hoc approbat qd̄ no. archi. in decre. vl. ubi dicebat q̄ i tali collatione faciēda erat mētio spālis beneficij: nec sufficiebat generalis qualis est illa. de p̄ben. nō pōt in fi. li. vi. ⁊ facit pro Hostien. ẜ cōpostellanum in his que scripsi de rescrip. in nostra in fi. An vero etiam de qualitate cure beneficij qd̄ hꝫ ipetrans facienda sit mentio: dicā. j. de p̄bē. c. i.

quibuslibet[a] collationē[b] bñficioꝝ habētibus[c] nolumus[d] obseruari[e].

Rubrica De procuratoribus.

Clemens. v. in. ꝯcilio vienensi.

Qui sciēs sine ꝓtestatione recipit instrumētū: vel lr̄as sue ꝓcurationis: qbus ꝯstituens pro ipso cauebat: sup inclusis in procuratorio dñm defendere cogitur. Jo. an.

Instrumēto vel lr̄is[f] qbus te aliquis i causis[g] suis ꝓcuratorē ꝯstituēs pro te debito mō[h] cauit[i] simpliciter nulla facta ꝓtestatōe[k] a te sciēter[l] receptis[m]: ñ potes postea recusare defensionē illius: imo cogi[n] poteris ipsum defendere in oībus[o] causis[p] ꝛ negocijs ad q̄ p̄dcā instrumēta seu littere se extendūt. Cuz per hoc[q] ad oīa tuū pstitisse videraris assensuz[r]. Idem.

Procurator hñs mandatū iurādi ꝛ oīa faciēdi q̄ requirunt spāle mandatū: ꝯtra electū vel ꝓuisum opponere non potest crimina vel defectus. Jo an.

Non pōt ꝓcurator ad agendū vl' dēfēdēdū iurādūqz[s] de calūnia ꝛ veritate dicēda: ꝛ generaliter ad oīa alia q̄ spāle mādatū exigūt ꝯstitutus: nisi aliud sup[t] h' i mandatis[u] hēat[x] opponere in psonā[y] electi[z] seu. eius cui est ꝓuisio faciēda: vl' facta crimina ul' dfect⁹:

a Quibuslibet. si ergo metropolitan⁹ episcopus archidiaconus vel quiuis alius confert beneficiū: in collatione non est facienda mētio prioris beneficij: sed habeatur distictio: an de iure cōi possit vtrūqz teneri: vel an sit dispensatio necessaria: ꝛ cuius.

b Collationē. de electione vel presentatione nō dubitat: pēdent enim illa ex officio confirmatoris. s. co. ti. cum vos de dec. nihil est.

c Hñtibus. iure proprio vel deuoluto ꝛ licet de ordinarijs loquatur qđ pꝫ ex titulo: idem in delegatis ab eis: ad hoc verbum. s. quibuslibet.

d Nolumus. sed q̄ est rō hui⁹ iuris diuersi legatorū ad alios ordinarios. So. lꝫ legati de latere p ptātem expssaz in iure ꝛ alij legati ex spāli cōmissione qn̄qz bñficia ꝯferāt faciūt hoc apostolica auctoritate: nec sunt collatores ordinarij: immo p factū ipsoꝝ fit p̄iudiciū illis ad quos collatio ptinet ipsoꝝ: ḡ collatio vt extraordinaria suꝑinducta ꝛ collatoribus p̄iudicans est restringenda. Ordinarioꝝ vero collatio vt naturalis ꝛ fauorabilis amplianda: facit de rescrip. ad hoc. de re iudi. c. fi. de reg. iur. odia. li. vi. ꝛ est similis differentia. de rescrip. statutum lib. vi.

e Obseruari. licet ergo interdum non valeat collatio in casu. s. co. ordinarij. in fi. li. vi. hoc tñ non est ex vi suppressionis tantum: ꝛ vide qđ dicam. j. de preben. si plures. in glo. si intelligas.

Instrumento. Ponitur dictum ꝛ eius rō: ibi cū p hoc.

f Vel litteris. per quas etiam ꝯstituitur ꝓcurator. ff. co. l. i. in pn̄. s. e. ex insinuatiōe. de censi. sopite. ꝛ est casus quo lr̄a ꝛ sigillū p̄uati. facit fidē. ff. e. ti. si ꝓcuratorē. vbi de hoc.

g Causis. ad vnam. n. ꝛ ad plures ꝛ ad omnes dari potest. ff. co. l. i. et. iij. ꝛ. s. eo. is cui. li. vi.

h Debito modo. an sit idonea cautio cum ꝓmittit dñs ratum habere qđ legitime fecerit ꝓcurator: satis scripsi de dila. c. fi. ꝛ huic littere cōcor. l. ff. qui satisda. cog. quotiens. qđ enim vitiose cautum vel satisdatum est non videtur cautum.

i Cauit. de iudicato soluendo: loquitur enim hic de procuratore rei: vt. j. patet per verbum defensionem. ad idem. ff. e. filius. §. fi. ꝛ de hac cautione no. s. e. mandato.

k Protestatione. pōt itelligi de generali ꝛ de spāli ꝓtestatione: de prima: puta qꝛ ꝓtestat qđ recipiēdo instr̄m ꝓcuratoriū vel lr̄as nō intedit se obligare. sed se velle deliberare: facit de resti. spo. olim. iij. de fa: vt qa de certa cā iclusa i ꝓcuratorio ꝓtestat: ꝙ illā vel illō mādatū suscipe nō intēdit: ꝛ sic ꝓtestatio iuuat: qꝛ nec p̄mo nec scđo casu est ꝯria facto. hñ enim cōpatiunt se instr̄m recipere ꝛ deliberare velle. Item recipere ꝛ acceptare mādatū in qbusdā ꝛ in alijs nō: vbi vero ꝓtestatio ꝛ fcm̄ se nō cōpatiuntur: ꝓtestatio nō iuuat: de hoc. s. de cōsti. cim. M. cum suis ꝯcor.

l Scienter. reqrit scientiā: secus ergo si ignoraret qđ ꝯtineretur i instr̄o vel lr̄is: ignorans aūt vel errans nō ꝯsentit. xxviii. di. ꝗuis. de preben. si de bñficio. li. vi. ff. de iuris. om. iu. si per errorē sicut nec ꝯtendit. de excep. apostolice. de sen. ex. si vero aliqs. de cōsti. c. ii. li. vi. Requirit etiam ꝙ spōte receperit: qꝛ officium ē volūtariū. C. co. l. inuitus. sic alibi. requiruntur h' duo ꝯiunctim: de regula. ꝯstōnem. in. fi. li. vi. ꝛ in cōfessione de hoc. s. de ꝯfes. c. fi. li. vi.

m Receptis. etiam si prius recusauerat ꝛ re integra penituit ꝛ recepit s. co. lꝫ. li. vi. post hanc aūt receptionem cōpetit huic exercitiū officij: sicut de iudice dicitur. de appel. super. eo. ij. facit. eo. ti. is qui. li. vi. iiij. q. v. c. vno. ꝛ quōd no. de de. excōmuni. mi. c. pe.

n Cogi. p̄cise. lꝫ. n. regulariter ꝓcurator spālis vel generaliter non cogitur p̄cise dñm defendere ēt si satisdedit de iudicio soluēdo. ꝛ de dño defendēdo. ff. co. l. mutus. §. vlti. ꝛ. l. se. sꝫ satis ē stipulationez cōmitti. ff. e. non cogendū. ꝛ eū teneri dño ad interesse: insti. man. §. mandatum. tñ in casibus cogitur. s. cum dñs satisdedit pro ꝓcuratore p̄sente ꝛ non ꝯdicente. ff. eo. filius. §. fi. vbi de hoc. in. l. sed ꝛ hec. §. pe. ꝛ hoc ne fallat fidē domino ꝛ aduersario: ꝛ idem si pro absente: ꝛ postea procurator expresse vl' tacite ratum habet. ff. eo. si defunctus. i. rñ. ꝛ circa hoc v'satur decre. ista. Est ꝛ alius casus quādo agit: cogitur. n. defendere: alias denegatur actio. ff. co. l. mutus. §. pena. Alius casus est in actione peritura vt cogat. saltē litē contestari. ff. eo. sꝫ ēt ex his: ꝛ. l. mutus. §. fi. Et p hoc soluit qđ subijci posset ꝓcuratorē ēt post susceptū mādatū re integra penitere p̄usq̄ itersit aduersarij: insti. man. §. mandatū: qꝛ illud veꝝ in ꝓcuratore pro quo cōstituēs non cauit: secus in illo pro quo cauit: de quo h' loquitur: ꝙ autē dicit hec littera talem procuratorē cogi: verum intelligas nisi iusta causa procuratorem excusaret: vt predicta. l. filius. §. fi. cum. l. se. ex qbus patent exempla. nam ex illis etiam dñs cum reuocaret post litem ꝯtesta. s. e. c. ij. li. vi.

o In oībus. tacita ergo acceptio vniuersalis est ad omnia etiam futura si fuit inclusa quod eē potest. s. e. non iniuste.

p Causis ꝛ negocijs. quid ista sint habetur de ver. sig. forus.

q Cum per hoc. s. ꝙ procuratorium vel litteras sine protestatione recepisti.

r Assensum. ꝯ. ꝓcurator nō dat iuitus. C. e. l. iuitus. ꝛ qđ dicit. l. i. ff. e. ad fi. ꝙ offm̄ illō est necessariū sumit ibi necessariū pro vtili vel expedienti. Interdū tñ etiā est necessarium ex pte ꝯstitucius. s. de elec. cupiētes. §. qđ si. de sta. regu. c. vno. §. epis. li. vi. C. e. ti. l. pe. sꝫ ex pte ꝯstituti nō: qꝛ etiā dicit iuitus: non solū eū ꝯdicit: sed etiā si non ꝯsentit. ff. eo. l. filius. §. inuitus. So. §. ille determinatur per hāc decre. Verū est enī ꝙ institutus simpliciter tacens nō habet pro ꝯsentiēte: vt ibi: sed qui nō simpliciter tacet sed agit recipiēdo simpliciter chartam ꝓcuratorij: iste ꝯsentit vt h'. qđ ḡ dicit. l. i. in fi. ꝛ. l. ij. ff. e. ꝙ absens ꝯstituitur procurator dummō ratum habeat: determinat per hanc decre. vt ratum censeat habere simpliciter recipiēdo chartam procuratorij. Multos casus quibus qs ipso facto agit vel consentit. vide no. xi. q. iij. estimant: de ap. dilecti. ij. de offi. delega. cum super. ꝛ facit de here. accusatus. §. ille. li. vi.

Non potest. Ponit dictum ꝛ eius rōnē. ibi cum sub. Determinat quod no. Inno. de accusa. super his. in fi. ꝛ cōpo. de elec. c. i. li. vi. in glo. querit qs pcur. ꝛ pe. de samp. ꝛ archi. ibi: ꝛ guil. in spe. de procura. §. i. versi. sed nūqd media: ꝛ. j. declarabitur: expressius autem fuerat hec questio disputata per reco. me. dñm Jo. de monte murulo. vt in mercuria. eo. ti. sub lr̄a. M.

s Iurandūqz. hoc verbū cū clausula q̄ ue sequit inducebat dubiū per decre. q ad agendum. s. e. li. vi. vbi habes ꝙ si in procuratorio exprimatur aliquod requirens mandatum spāle generali clausula submissa: illius virtute poterit non expressa: ista vero iuramenta reqrunt spāle mandatum: de iura. calū. c. fi. l. vi.

t Super hoc. quod sequitur de oppositione criminum ꝛ defectuum.

u In mādatis. qꝛ. s. hꝫ mandatū opponēdi crimina ꝛ dfectus ꝯ illū: nec est necesse ꝙ crimina vel defectus specificent in ꝓcuratorio: vt no. cōpo. in glo. pre. ꝛ ibi p archi. ꝛ Jo. mo. in. q. pre. ꝛ Guil. in pre. §. ver. sed nūqd sufficit. ꝛ i hoc differt procurator solū excipiens vel opponēs ab appellante: ille. n. habere dꝫ crimina ꝛ circunstantias specificatas in procuratorio. s. de elec. procurator. li. vi.

x Habeat. tenet compost. in fi. glo. quam allegaui in. i. glo. ꝛ guil. in predi. §. sed quid si procuratorium. quod non est satis hoc casu procuratorium factum. ex se nisi per procuratorem sit receptum: ꝛ officium susceptum: facit. s. e. c. proxi. ꝛ qđ ibi dixi super verbo receptis.

y In personam. in formā ergo posset: vel in personas eligentiū vel prouidentium iudiciū testium ꝛ his similium. nam tales etiam ex probatione non puniūtur: de ox. cog. c. ij. ꝛ Guil. hoc tenet. in ver. alle. in. i. glo. in fi. sit etiaꝫ ratio: qꝛ exceptio illos principaliter non contingit.

z Electi. vel eligēdi: ex quo ꝯ certā psonā. de elec. q ꝯ certā. li. vi. ad hoc. v. faciēda. qđ seqtur: ꝛ idē dic de postulato: de elec. c. i. i pn̄. li. vi. Et no. ꝙ ista lr̄a ñ distiguit an cā isti⁹ electi sit in curia p appellationē necne: ꝛ sic vr̄ tolli qđ no. cōpost. in glo. pre. ꝛ guil. in spe. in p̄. §. ver. sꝫ qd si cā. q dicebant penā decre. i. de elec. li. vi. nō hr̄e locū nisi cū cā ē in curia p appellationē. si ergo eēt corā metropo. vel alio ordinario vel in curia aliter ꝙ p appellationē: dicebant nō esse locū pene: ꝛ p ꝯñs generale ꝓcuratoriū sufficere: pp rōnez quā statim dicā. Sed hoc dictū vr̄ h' tolli: quare posset dici ꝙ lꝫ decre. i. de elec. li. vi. quo ad deuolutionē negocij ꝛ citationē ptiū locū hēat solū in appellationibus iteriectis ad papā: ꝛ sic intelligat qđ ibi no. quo ad penā opponētiū. locū hēat ēt in appellatiōibus iteriectis ad alios: vel ēt si nō fuerit appellatū. qđ forte fuit de mēte: facit de elec. vt circa. in fi. ꝛ. c. si forte. li. vi. ꝛ sic intelligamus rōnes q̄s inducebat Inno. in pre. decre. sup his. hñ adaptabunt huic casui sic generalr̄ posito. Dicebat. n. ꝙ qa p obiectiōes crimnū de qbus h' loqtur diminuebat status opponētis: ex eo ꝙ i ꝓbatione deficiēs suspēsus erat ab ecclesiasticis bñficijs p triēniū p ꝯstōnem p̄dictā: ꝛ si se iterim diuinis igereret: ppetuo erit p̄uatus: ḡ h' ꝓcurator p quē status diminui poterat. ff. de va. ꝛ extraor. co. l. pe. sine spāli mādato nō poterat opponere. alle. ff. de mino. l. illud. de pcur. nō solū. §. fi. ꝛ lꝫ p̄mo gradu pena sit tpalis nihilominus diminutionē status ꝯtinet. nā ꝛ relegatio ꝛ dānatio in opus publicum sunt tpales: ꝛ tñ diminutionē status ꝯtinēt. ff. de pe. l. qdā. ꝛ sic rñdebat ad leges. ff. pro so. actiōe. §. renūciare. ff. d iniuri. sꝫ si vnius. §. ꝓcuratorē: quia dissoluere societatē vel agere iniuriarū actione dato ꝙ succūbat: nō ꝯtinet diminutionē status: ꝛ iō nō reqrit expressuꝫ hoc in illo qui hꝫ oīum administrationē: hāc tñ rōnem textus infra nō exprimit: nisi dicas maioritatē vel grauitatē ex p̄dictis ꝯsiderari: qđ satis videret vt statim dicā: sed cū p̄dicta pena sit hodie restricta ad bñficia ipsius ecclesie. de elec. si cōpromissarius. li. vi. in fi. si constituens

non habet ibi beneficia cessat ratio: ergo sufficit generale: sed puto cõtrariũ p ibi not. in vlti. glo. & per decre. de regula. per inq̃sitionẽ. de elec.

a ¶ Grauiora. concordat quo ad rescripta. s. de rescrip. sedes. qḋ tamẽ regulariter ẽt in procuratorib⁹ locũ nõ hz: vt ibi scripsi sup. iij. glo. nec ob. h lr̃a p quã prima facie videret: qḋ nõ puto de mẽte: q si in procuratorio expssi cãm fidei epalẽ vel sĩmilẽ: generalitas tũc cõprehẽdit hũc casum. Sunt enĩ cause maiores: medie: & minores: de q̃bus scripsi post Host. de cri. falsi. c. fi. sz si diligenter attendas lr̃a nõ dicit q generalitas adiecta in procuratorio expssioni cause nõ includat maiores causas nã & illa gñalitas sine expssione includeret: vt si nulla cã expssa cõstitui te procuratorẽ ad oẽs cãs meas. ff. e. l. i. sz dic q generalitas adiecta ĩ procuratorio cause q̃ reqrit spãle mãdatũ nõ includit grauiora. Et satis puto q grauiora intellexit per modũ de quo pdixi. Itẽ sũt ista odiosa in tm̃ q ecc̃lia exclusa p pemptoriũ nõ restituit ad ista pponenda sm̃ Cõpo. q no. de elec. q sicut. & Guil. in spec. p te. ij. de resti. in ĩteg. §. ij. versi. sed pone ecclesia.

¶ Cum sub generalitate tali grauiora[a] non veniant[b] vel maiora[b]: quam in ipso procuratorio sint expressa. Idem.

¶ Religiosus etiã pro cõreligioso nisi pro cõsorte eiusdem litis non põt procurator cõstitui sine licentia superioris nec etiam alium constituere nec substituere licet hoc hẽat in mandatis. Jo. an.

Religosus procurator & si per aliuz[c] religiosum sui vel alterius monasterij fuerit cõstitutus: sicut nõ põt sine sui supioris lĩtia[d] p curatõis offĩm suscipe[e]: nisi p suo ĩ eadez lite cõsorte[f]. Ita ñ põt aliũ procuratorẽ cõstituere[g]: seu substituere[h]: etia si per cõstituẽtẽ hoc sibi expresse[i] fuerit commissuz[k]. Idem

b ¶ Maiora. concor. ff. de vino tritico & oleo lega. l. vl. & fi. de auro & ar. lega. l. plantius. xij. di. nos cõsuetudinẽ. de elec. scriptũ. ad fi. sz cuz aĩa sit pciosior corpore: de pe. & re. cum infirmitas. in fi. cum concor. ergo expssa iuramenta q̃ ligant aĩam ad penã eternã grauiora videnẽ q̃ isti obiectus qui ligant corpus ad penã tpalẽ. So. nego aĩam cõstituẽtis ligari ad piurũ per procuratorẽ: nisi cõstituens sit in culpa: quod dic vt de iureiuran. c. vlt. lib. vi.

Religiosus. Primo ponit casum sicẽm per quem. Scḋo decidit casum aliũ ibi: ita. Imola. Se sũmat determinãs no. p Inno. & hosti. de re iudi. cum. J. & A. in pñ. & qḋ dicit religiosus generale verbũ est: & includit omnem professum: intelligo tñ de claustrali: secus in prelato: & facit de censi. sopite. & qḋ ibi no. ho. & Jo. xvi. q. i. de psentium. & qḋ no. de testa. c. ij. lib. vi.

c ¶ Et si per aliũ. hoc dicit: q: qñqz lz intra hoĩes eiusdẽ collegij vel professionis: quod nõ licet intra extraneos. s. e. cõpi. de elec. c. i. e. ti. q: propter. ad fi.

d ¶ Licentia. xvi. q. i. monachi. ij. s. de postu. c. ij. per que iura videẽ q nõ sufficiat licentia nisi subsit vtilitas monasterij. Ad id quod opponiẽ de milite q procurat causam domini sui: responde vt no. in pre. c. monachi.

e ¶ Suscipere. & si suscipiat & contestetur litem: licet quidã dicant deinceps excipi non posse: verius tamẽ est q excipi potest sm̃ Ho. vt satis scripsi. s. e. in nostra. super glo. quãdo dicatur vt quo ad ipsum mundo mortuum exceptio sit pemptoria: & quare aliud in milite ibi dixi.

f ¶ Consorte. vt pz in pre. decre. cũ. J. & A. in pñ. de accusa. olim. & c. ex parte. de censi. sopite. An vero cõsors p cõsorte audiaẽ añ litẽ cõtesta. vel post sine mandato college p no. de cõsti. cũ. M. in. i. glo. de do. & cõtu. cum dilecti. in. i. glo. & in his q̃ ibi dixi: & patet. C. de consor. l. i. & ij. ff. de iudi. si petitio.

g ¶ Cõstituere. repete sine licẽtia plati. Et intellige in his casibus q̃bus sine prelati licẽtia psonaliter eẽ in iudicio nõ posset: alias in illis casib⁹ q̃bus qḋ p se põt p aliũ poterit: de reg. iur. põt. li. vi. ff. eo. ti. l. filius. in pñ. ĩmo melius est q per aliũ: de syndi. c. vno. puta cũ ipsuz supiorẽ denũciat vel accusat: vt in pre. decre. de accu. ex pte: & c. olim. Itẽ ad cãm electionis monasterij sui: de consue. cũ dilectus. de rescript. cũ dilecta. de re iudi. ad probandũ. vel sue ppriec cui de supioris licẽtia cõsensit: ergo procuratorẽ dare poterit: q̃si lĩtiaz etiã ad hoc habuerit: ex quo lĩtiam habuit cõsentiendi. & de offi. dele. preterea: & c. suspitiõis.

h ¶ Substituere. repete sine supioris lĩtia p verbũ ita qḋ pcedit. videbaẽ contra quasi iste est pica vel organũ cõstituentis: & p ipsum q̃si per fistulam vel lapideuz canale deueniret ptãs de cõstituente ad substitutũ: arg. i. q. i. si fuerit. sed negari nõ põt qn in eo qḋ vult actum substitutionis suscipe & substituere frangaẽ abdicatio volũtatis & obediẽtie quã pmisit: & hec est rõ huius iuris. xxii. q. ii. non dicatis. de elec. si religiosus. li. vi. nec sine eius actu recipit offĩm substitutus: & facẽ quod no. de. ede. c. pe. li. vi. in vlti. glo. & vide quod dicã in vlti. glo.

i ¶ Expresse. forsan expressa psona: sed de hoc nõ curo: satis est. n. q habeat mãdatum substituendi etiam incertũ. s. e. c. i. ij. rñ.

k ¶ Cõmissum. no. ad qõnem de illo q cõstituit procuratorẽ ĩhabilẽ cui dedit mandatũ substituẽdi an substituere possit: & videbaẽ q̃busdã vt. Pe. de bel. C. eo. q qs alẽ. l. õnis. q sic. p regulã q per aliũ. de reg. iur. li. vi. q̃si videaẽ a dño cõstitutus. ff. qḋ cuiusqz vni. no. l. Item eox. §. si decuriones. ff. de cõdi. insti. institutio talis: vbi lz heres non instituaẽ in codicillis: põt tñ institui in testõ noiandus in codicillo: ad hoc facit. ff. de ser. vr. pre. cũ eẽnt. §. i. vbi fuitus cõcessa ab eo q habuit ab alio ptãtem cõcedendi: nõ ab ipõ sed a pmo dño videreẽ esse concessa: ad hoc bene facit de offi. dele. iudex. li. vi. vbi delegatus inhabilis subdelegat. Tu distinguas in habilitatis spẽm. aut. n. penitus & ipso iure inhabilis est: quo casu nec substituet: ad hoc pre. decre. iudex in fi. aut est inhabilis ad officiũ ppter defectũ auctoritatis. qua ĩtercedẽte habilis eẽt: & eo casu necesse sit illius auctoritatem ĩteruenire: vt substituere possit vt hic. aut est inhabilis p exceptionẽ: qua nõ opposita habilis esset: & eo casu substitueret. ar. pre. decre. iudex in prin. & per hoc soluitur questio de excõmunicato an substituat: quam dixi de proba. post cessionem.

Procuratorem. Notabilis est casus cõ quẽ pma facie quilibet responderet. Primo ponit dictuz Scḋo illud ampliat & declarat ibi: etiã. Imola. Se sũmat reprobãs qḋ no. Inno. de foro cõpe. dilecti & approbat in pre qḋ ibi no. Ho. & de hoc in spe. de syndi. §. i. v. qd in aliq. & Ho. c. ti. §. ij. ver. sed nunq̃d procurator. per archi. e. ti. si duo. lib. vi.

¶ Per obitũ rectoris ecclesie reuocaẽ procurator ab eo pro ecclesia cõstitutus etiam quo ad iam cepta.

Procuratorẽ a plato rector[l] vel alio quolibet pro ecc̃lia[m] sua vel beneficio constitutum: per mortẽ cõstituentis reuocari[n] censemus: Etiam quo ad negocia[o] iã ĩcepta & cãs in q̃bus p ipsum lis fuerit añ mortẽ huiusmõi cõtestata[p].

Rica De restitutione in integrum

Clemẽs. v. in concilio viennensi.

¶ Ecclesia pbãs se lesaz p lapsum tpis: ad illud tps tñ restituiẽ: & ĩ qdrienniũ a tpe lesiõis.

Ab ecclesia[q] aduersus[r] lapsum temporis[s] in

l ¶ Rectore. de ecclesiastico loquiẽ: qḋ pz p verba sequẽtia: tñ etiã de rectore ciuitatis loquebantur Inno. & spe.

m ¶ Pro ecclesia. innuit q secus si p cã ppria: mãdatũ eniz tũc finireẽ morte re ĩtegra: re ñ ĩtegra: nõ. ff. e. si defunct⁹. isti. mã. §. Itez si adhuc. ff. mã. iter cãs. C. mã. l. mãdatũ. & ibi no. & in pre. §. itez si. q̃n dicaẽ re ĩtegra. Dic q ĩ iudicijs añ li. cõt. ĩ negocijs añq̃ fecerit pparamẽta: hoc aũt q pro ecclesia cõstitutus erat mouebat Inno. qui dicebat q cũ ecclesia nõ moriaẽ. xxij. q. ij. liberti. de rescrip. si gratiose lib. vi. & procurator pro ea sit datus ab eo q poterit. s. prelato etiã sine cõsensu capituli. de rescrip. edoceri. nihil est q phibeat illũ agere cãz sibi cõmissam. etiã si res sit integra: p pre. decre. dilecti. & p decre. petitio. s. e. ti. & per. l. annua. ff. de annu. le. de procuratore cõstituto ad negocia: q̃uis generaliter fatebaẽ q post mortẽ cõstituentis nõ debeat incipere noua negocia. ff. de neg. ge. nã & fuus. §. si vno. sed Ho. aliter vt statim dicam.

n ¶ Reuocari cẽsemus. Dicebat hosti. q procurator iudicior nõ agit prelato mortuo: donec sit ecclesie de plato puisum. rõ sm̃ eũ ẽ: q: tũc cũ vacat sedes nil dz innouari: ne se. va. c. i. & vlti. qḋ loqtur de lit. cõt. cũ tractet de receptiõe testiũ. & mirabaẽ Ho. q̃uo dubitabaẽ de hoc: nec vz sm̃ eum si dicas q in pdictis. c. loqtur de plato cõuẽto nõ de agẽte. nam si nõ permittiẽ tũc defendere qḋ fauorabilius est: multominus agere alẽ. ff. e. seruuz quoqz. §. publice: & l. põpo. ĩ fi. & C. e. alienã. & no. Ho. p h vba intellexit q pdictus procurator substituto plato ex pmo procuratorio litẽ cõseq possit: hoc reprobareẽ p hanc lr̃am q̃ dicit reuocari cẽsemus: nõ dicit impediri vel suspẽdi. Archi. tractãs hãc materiã satis exq̃site in pre. decret. duo. dicit procuratorẽ cõstitutũ a plato & capl̃o in cã cõi vel pncipaliter capituli: durare post mortẽ plati: in cã vero discreta plati secus: & sic opiniões pdictas noluit cõcordare. Et an hãc opi. hec decre. reuocare intẽdat nõ video: qḋ exprimi fuisset expediẽs: pro ea tñ facit qḋ scripsi post Inno. de cõsue. cũ dilectus. sup. i. glo. & qḋ no. de resti. in integ. c. ij. vbi dicit q mortuo abbate cõuẽtus p syndicũ agere põt & cõueniri de iurib⁹ q̃ ptinẽt ad cõuentũ vel simul ad vtrosqz: sec⁹ in his q̃ segregatim ptinent ad abbatẽ: ne se. va. c. vlti. Posset tñ dici hãc opi. archi. verã q durat procuratoriũ primis duobus casibus non tñ procedat procurator vacante ecclesia in causis que illa vacãte treactari non possunt: istituto tñ prelato procedet ex veteri procuratorio. In tertio casu locum hz hec decre.

o ¶ Negocia. credo q intendit per hoc designare procuratorẽ negociorum & per verba sequentia procuratorem iudiciorum.

p ¶ Cõtestata. q̃tũcũqz ẽ sit dñs ĩstãtie mores reuocat: sicut & viuens ex certis causis reuocare posset iuiũ. de qb⁹. s. e. c. ij. li. vi. & facẽ h decre. ad id qḋ no. post host. de of. vica. c. pe. q mortuo eo q dedit vicariũ expirat illius offĩm: & ita fuamus. alle. de offi. vi. romana. li. vi. p quã probaẽ q si nõ eẽt mortuus sz excõicatus suspẽdiẽ: sed nõ reuocaẽ offĩm vices gerentis: & sic diceremus in procuratore plati agentis: facit etiã ad qõnem no. in spe. de archi. §. finitur. versi. quid si prelatus. s. q mortuo plato qui compromisit de rebus ecclesie finiatur compromissum: ibi videas.

Ab ecclesia. Ponit primo dictum. scḋo illud determinat & declarat ibi: sz nõ fiet. Determinat no. ff. ex q. cau. ma. sz & si p pretorẽ. §. quotiens. & l. necnõ. §. si quis sepius. C. de temp. in inte. re. l. fi. de resti. mi. l. q tpe. & quod ibi no. Guil. in spe. ij. parte. e. ti. & j. quod in prin. & §. ij. versi. sed cum dixerim.

q ¶ Ecclesia. cuius noĩe hãc restõnez petet platus ẽt sine spãli mãdato sm̃ Inno. q hoc no. s. e. suscitata. & Guil. in spec. e. ti. §. ij. v. platus ãt. si vero p lapsuz tpis nõ ledereẽ ecc̃lia: sz solũ psone ipsi⁹ ecclesie: vt q: lapsuz ẽ tpz quo platus debuit puidere: vel canonici debuerũt eligere: tũc non cõpetit restõ: vt scripsi. s. e. c. fi. in. vi. oppo. & no. in pre. §. ver. vt aũt.

r ¶ Aduersus. vsitatũ est hoc verbuz in iure & maxime in hac materia: vt patet. C. si aduer. rem iu. & in rubri. se. s. eo. c. ij. li. vi. & poniẽ pro cõ.

s ¶ Lapsum tpis. pone exẽplum. s. c. ij. & c. auditis. & c. coram. q: & ĩfra

tps statutum probationes nõ produrit vel nõ obtulit.ĩ.tps statutum pre cum emptori cum posset.e.ti.ɔstitutus.vel pone in decendio appellatio nis interponende.e.ti.c.fi.Quid de biennio prosequende appellationis an ecclesia.ĩ.illud tps nõ prosequens iuste impedita indigeat restitutio ne: vel ipso iure seruet illesa.no.p Inno.ꝛ Hostien.de ap.ex ratiõe. De pscriptione vero.xl.an. ɔtra ecclesiam nil im mutatur p hanc ɔstõnẽ sed dic vt no.s.e.audi tis.loquit enĩ h de illo tpis lapsu ɔtra qõ resti tutio cõpetit.sed contra illud non cõpetit vt ibi.

quo[a] se lesam [b]affirmat[c] in integrũ restitutio peti [d]potest: ꝛ causa resti tutionis huiusmodi finiri[e] debet i fra quadriẽnium[f] continuũ[g] a tem pore[h] lesionis etiam si minus[i] qua driẽnio[k] tempus lesionis existat. Sed nõ fiat restitutõ nisi ad tm̃ tps quãtum se lesaz fore ,pbabit[l].

Rubrica De iudicijs.

Clemens.v.in concilio vien.

Constitutio bonifacij:q̃ habet ꝙ citationes etiaz extra dies solẽ nes publice facte de mandato pa pe in audientia litterarũ apostoli carum vel papali palatio affixe ia nuis maioris ecclesie loci i quo pa pa cum curia sua degit artent cita tum ac si ad eum personaliter deue nissent: restringit ad eos qui impe diunt ne ad eos possit citatio pue nire vel quorum domicilium tute nõ potest adiri. Jo.an.

Dudum bonifacius pa pa octauus pdecessor noster cõstituit[m] vt cita tiões[n] auctoritate apo stolica de personis quibuscunq3[o] ac etiam vndecunq3[p] instar edicto rum in albo[q] pretoris propositoꝝ etiam extra dies solennes[r] i qbus

a In quo.scilicz lapsu temporis.

b Lesam.enormiter quod dic.vt no.s.e.c.i. ꝛ patet de re.ec.nõ alie. ⁊.pe.nũquid autem ex eo qõ nõ opposuit decli natorias infra terminuz ad id latũ sit lesa ꝛ resti tutio competit satis scri psi post Inno.ꝛ hostiẽ. .s.e.coram.

c Affirmat.in fi.dicit probabit:ꝛ ibi dicam.

d Peti potest.de hoc non dubitabatur.nam ꝛ maior lesus ex tempo re quo absuit causa reipu.vel alia iusta causa restituitur.ff.ex qbus cau. ma.l.i.cum similibus.

e Finiri.hoc est qõ dicimus nõ pperuari hoc casu iudicis officium per ɔtestationem de hoc.s.de offi.iudi.c.ii.si tamen nõ staret per ecclesiam sed per iudicem vel aduersarium: non imputatur ecclesie.C.de temp. in inte.resti.l.petende.in fi.vnde si p appellationẽ aduersarij fuit ,ptelata: nõ imputatur ecclesie: sicut nec minori.ff.de minor.intra vtile.ꝛ facit de re.iu.imputari.li.vi.ꝛ facit.e.ti.c.i.li.vi.ꝛ vide qõ scripsi.s.eo.tum ex litteris.sup glo.ii.Sed qd si post finitum quadriennium detur restõ: gl. in.l.fi.C.de tẽp.in inte.resti.dicit ꝙ tenet: q: s ius litigatoris: qõ puto eũ intellexisse si nõ appelletur.C.qñ prouo.nõ est ne.l.ii.s.de re iudi.cũ in ter vos.Quidam s: dicentes ꝙ q: huiusmodi ɔstões contra ius cõmu ne conceduntur sunt restringende.ff.de ac.ꝛ obli.in honorarijs.§.sed cũ rescissa.de re.iu.que a iure.li.vi.Item qua rõne nõ tenet ipso iure sentẽ tia lata post tps excusationis.ff.de excu.tuto scire.oportet.§.consequẽs: eadem ratione nec hic ꝛ facit quod no.C.de iudi.properandum.post pn. ꝛ hoc placuit Dy.pro quo facit.ĩ.de ap.si appellationem.

f Quadriennium.olim dabatur annus vtilis qui vario mõ computa batur ex diuersitate locorum que hodie sublata est ꝛ loco illius dat qua driennium.C.de temp.in integ.resti.l.fi.

g Continuum.habemus in iure tps ɔtinuum ꝛ vtile.continuũ est qõ continue currit diebus feriatis ꝛ nõ feriatis: in psentia ꝛ in absentia siue sit copia iudicis siue nõ.C.de pscrip.lon.tem.l.fi.tps vero vtile nõ cur rit diebus feriatis diebus absentie ꝛ diebus qbus non est agendi copia. Et istud est multiplex: quia quoddam est continue inutile.quoddam vti le quo ad sui principium tantum: quo ad progressum non.qñq3 est conti nuum vno respectu vt veniant dies feriati: nõ alio: q: nõ currit iuste im pedito.de hoc scripsi de cõcel.preben.c.ij.ꝛ.c.q: diuersitatem.in fi.ꝛ for te hoc inendit hec lr̃a ꝙ continuũ sit in prin.per lr̃am que sequitur.

h A tempore lesionis.in hoc differt.ecclesia a minore ꝛ a maiore: quia minori currit in pn̄.xxvi.anni etatis sue.s.cũ factus est maior.C.de tẽp. in inte.resti.l.fi.maiori leso tpe absentie currit post reuersionẽ.ff.ex qbus cau.ma.ab hostib⁹.§.fi.in ecclesia nõ sic: vt patet h: ꝛ.s.e.c.i.ꝛ.ij.lib. vi.Et no.ꝙ hec littera facit pro eo quod no.Inno.s.eo.coraz.vbi dicit ꝙ si ecclesia non ,pbauit in perẽptorio: a fine termini incipit currere qua driennium petende restõnis: ꝛ nõ a die sniẽ: quod patet: q: finito termino cõpleta fuit lesio ex qua daretur restitutio: etiam si nulla sequeretur sentẽ tia.s.e.ti.c.ij.ꝛ.iij.vñ dicit ꝙ caute facit lesus in omissione ,pbationuz ꝛ in snĩa si petit restitui cõtra sniam ꝛ probationes omissas.Alij s̃m eum ꝙ quadriennium computatur a tpe sniẽ: ꝛ satis est contra sniam restitu tionem petere.ad hoc.ff.de mino.l.i.§.i.sed prius dictũ plus placet In nocentio.

i Si minus.hic erant opiniones legistarum de quibus in.i.glo.Di cebant enim aut est lesio in ɔctu vel snĩa aut in tpe.Primo casu fatent indistincte vex ꝙ datur integrũ quadriennĩũ.s.e.c.i.li.vi.s.eo.ɔstitut⁹ .C.de tem.in integ.resti.l.fi.Scdo casu subdistinguũt aut lesio est tanti tpis q̃tum ad quadriẽnium: ꝛ tunc.ĩ.quadriẽnium integrum datur re stitutio.aut lesio est minoris tpis: ꝛ tũc dicunt ꝙ nõ datur integrũ qua driẽnium: sed solum tm̃ tps ad restitutionem petẽdam q̃tum fuit tps le sionis: ꝛ hoc placuit Bul.ꝛ Azo.ꝛ Accur.quos sequitur Dy.in.§.rur sus insti.de ac.Ja.Bal.s quem sequi videtur.Odof.distinguens tps .ĩ.qõ ꝛ tps ad qõ fit restitutio dicẽs: ꝙ dũmodo non reperiat negligens .ĩ.tantũ tempus q̃tum erat tempus lesionis habebit integrum quadriẽ nium alias si.ĩ.illud tempus reperietur negligens nõ restituitur postea etiam.ĩ.quadriennium: q: tempus negligentie computatur cum tempore lesio nis vel absentie.ꝛ sic intelligit.ff.que in frau.cre.ait pretor.§.si conditionalis. quam primi allegant pro se.Alij in hoc vltimo dicto discordant dicẽtes: ꝙ tps .ĩ.quod semper est vniforme ꝛ semper habet quattuor annos vt hic: ꝛ in cõcor. tempus vero ad quod non datur amplius quã fuerit tempus lesionis: ꝛ sic lo quitur.ff.ex q.cau.ma.sed ꝛ si per pretorez.§.si ferie.ꝛ.l.nec non.§.si quis sepius.ff.de mi no.l.fi.naz in lucro foret is qui restituit si amplius haberet de tpe ꝙ fuerit tempus lesionis. quod esse nõ dz.ff.ex qui.cau. ma.l.i.in prin.ꝛ.l.videlicet.ꝛ hoc placuit Pe.de bel.ꝛ hoc approbatur.esset enim mira bilis rigor dicere ꝙ lesus i die debebat obtinuisse restõnẽ.ĩ. diem: quod vult prima opi.vl saltem necessario separasse: qõ vult scda.Itez concludit pma opi.quadriennĩũ nõ dari con tra vsucapionem que finit tri ennio.insti.de vsu.in prin.cũ tamen loco anni vtilis qui da batur olim.C.de resti.mili.si quid: ꝛ.l.seq.detur hodie qua driennium.C.de tempo.in in teg.resti.l.fi.quod prescriptioni ꝛ vsucapioni est cõmune.Restat ergo respon dere ad contraria que inducit glo.in.§.quotiens.primo ipse.§.quotiẽs: ꝛ ea.l. .§.si ferie.determinant solum tempus ad quod puta vt lesus in die restituatur ad diem ꝛ sic concordant sed non determinant tempus.ĩ.quod.eodem modo re sponderi potest ad.l.necnon.§.si quis sepius.e.ti.vt.s.loquatur de tempore ad quod.vel si vis intelligere de tempore.ĩ.qõ loquitur de anno vtili.cuius loco datur hodie quadriennium: sicut si hodie diceremus lesum in quadriẽnium re stitui.ĩ.quadriennium.l.vlti.ff.de mino.facit pro.q: ibi tempus.ĩ.quod prece dit tempus ad quod ꝛ dãtur ibi hec duo tempora diuersis.Ibi enim a tempore in inte.resti.ɔcesse minori qui nouerat: restituitur creditori tempus qõ sibi sup erat de temporali actione nouationis tpe.Per eundez modũ responderi potest ad.l.si.debitur.§.fi.ff.ad velle.si diceretur ꝙ ibi restitutio fiat per iudicis offĩm. vel dic verius vt no.s.ꝙ sine temporis interuallo ipso iure per.l.restituit prima actio.ꝛ per eundem modum responde ad.§.si cõditionalis.superius all.ad.l. cum post.ff.quando ac.de pe.responde vt ibi no.nec ibi de restitutione loquat. Ad rationem quam dicebant primi: ꝙ alias erit deterior conditio illius q vsu cepit tempore minoris etatis vel absentie causa reipu.ꝙ si non vsucepisset.com pleta enim etate vel cessante causa vsucepisset per triennium ꝛ tu das quadrien nium.Respondeo ꝙ non est deterior: quia cessante vsucapione ille posset ven dicare qõ modo nõ põt.immo s̃m quosdam est necessariũ iudicium rescinden de.quod est dicere ꝙ pus rescindatur impedimentum vsucapionis ꝛ postea re scissorium datur.i.pstina actio que datur vsucapione rescissa.tamen seruatur ꝙ simul vtrunq3 intentatur: quod fieri potest: vt no.Guil.in spe.iiij.par.co.tit. ver.sed nunquid in eodem.nec est melior conditio eius contra quem vsucapit in absentia ꝙ in pñtia: q: vendicando.ĩ.triennium pperuaret sibi actionem p ɔte stationem.sed officium non perpetuatur per contestationem: vt.s.dixi eque igi tur datur tempus longius.

k Quadriennio.sed contra temporalis prescriptio non currit minori sed ipso iure seruatur illesus.C.in qui.cau.l.si ergo nec ecclesie: solue vt dixi.s.e.consti tutus super glo.consuetudo: ꝛ.e.fi.in.vi.oppo.

l Probabit.licet ergo ex affirmatione minoris vel ecclesie examinentur cause restõnis in integ.vt.s.nõ conceditur restitutio nisi lesione ,pbata vt h de quo vi de in spe.eo.ti.§.ij.ver.illud quoq3.

Dudum.Primo ponit ɔstõnem bonifa.Scdo illam restringit ibi: quia vero.Tertio protestatur ibi porro.ꝛ constitutio ista pre cessit conci.vt in procmio dixi ꝛ patet.ĩ.c.proxi.

m Constituit.in extraua.q emanauit post sextũ que incipit rem: non nouam.

n Citationes.licet quia d citatione h tractatur cõpetẽter poni potuisset sub ti. de dilationibus: maxime cũ prima citatio videat anteiudicialis iuxta no.p In no.ꝛ Host.de ,pba.qñ vt ibi scripsi sup ver.citationes.q: tñ etiam p pmam firmat iudiciũ ꝛ pperuatur ꝛ puenitur iurisditio: de foro cõpe.,pposuisti.d offi. dele.gratum cum concor.ꝛ ideo in isto titulo congrue ponitur: vt sciat super tali citatione posse firmare iudicium.facit insti.de pe.teme.lit.§.fi.ꝛ qõ no.ff.de in ius vo.super rubri.ꝛ est huic si.e.ti.c.i.ꝛ.ij.li.vi.

o Quibuscũq3.exprimit ipsa ɔstitutio cuiuscũq3 sint stat⁹ dignitatis vel pemi nentie ecclesiastice vel mũdane: etiam si imperiali vel regali pfulgeant dignita te.tollit etiam omnes contrarias indulgentias vt ibi patet.

p Undecũq3.etiam vltra duas dietas ꝛ extra ,puinciam.est.n.papa vicarius illius cuius est terra ꝛ plenitudo orbis terraꝝ ꝛ.e.de deci.tua.ii.xi.q.iii.cuncta.

q Albo.erat locus de dealbatus vbi scribebant edicta de quo in auẽ.de litig. .§.oẽm col.viij.ff.de iuris.om.iudi.si qs id.ff.de albo.scri.l.i.ꝛ.ii.de hoc vide in spe.de do.ꝛ ɔtu.restat.in prin.de cita.§.sequit.ver.ꝛ no.fz vber.vbi ẽt no. qui iudices citare poterant per hec edicta ꝛ qui non.

r Solennes.solent esse dies iouis septimane sancte dies ascensionis ꝛ festum dedicacionis basilicarum Petri ꝛ Pauli: qõ fertur esse de mense nouembris

in octaua beati martini. a ¶ Generales. ⁊ hereticos credentes ⁊c. vt scripsi de hereti. ercõicamus. §. sane super. i. glo. portantes saracenis merces prohibitas: vt scripsi de iudæ. q̃ olim. sup. glo. ii. ⁊ piratas: de hoc de rap. ercõicationem: exigentes vel imponentes noua pedagia: de censi. innouamus. falsarios litterarũ papaliũ: de crimine fal. ad falsariorum. ⁊ his similes.

b ¶ Papa. in inferiorib⁹ etiã locum non habet: saluo quod dicitur. ⁊. ti. i. q̃uis.

c ¶ Spãliter. nõ sufficeret ergo generale mãdatũ de citando talẽ: nisi papa spãliter exp̃mat citationẽ fieri per hãc formam.

d ¶ Ex certa scĩa. idẽ ꝗ̃bum de of. dele. pastoralis. §. p̃terea. ⁊ vide qõ ibi no. Ignorantia opponit scĩtie: ꝗ̃ or. ab epi. c. .i. de sen. ex. p̃illorũ. sicut error opponit cõsensui. ff. de iuris. om. iu. si p̃ errorẽ. ⁊ canon dicit q̃ ꝑ̃ũ erroris ẽ approbare falsum pro ꝗ̃ xxviij. di. q̃uis. ⁊ alibi q̃ errare ẽ aliõ ꝑ alio putare. xxii. q. ii. in qb⁹ ca dit tñ error ĩ ignorãtia: vt ĩ p̃. .c. q̃uis q̃re lĩa ista vt̃ excludere mãdatuz qõ papa faceret p̃ ignorãtiã vel errorez: ac si intẽdat q̃ reqrit̃ certa scientia per quã intẽdat tolere ius cõe: quo debeat citatio fieri p̃sonaliter vel ad domũ vt li. nõ ⁊te. qñ. §. porro de eo q mitti. c. fi. cuz suis ⁊cor. ⁊. ti. i. c. i. ⁊ regrendi sũt amici. ff. ex q. cau. ma. Itez ait. §. vlt. ⁊. l. se. sup quo vide qõ no. ꝗ̃ volo ⁊tumacia cãm.

e ¶ Mandante. ⁊stõ rem non nouam dicit iubente: per quod videntur paria: ⁊ facit ad no. xiij. q. i. c. fi. xviij. q. ii. vudum.

f ¶ Litterarũ. de simplici iusticia: de cri. fal. c. pe. ⁊ ibi manere solet ꝗ̃dictarũ auditor. Illij auditores in palatio de quo sequit: ⁊ pp̃ hoc decre. ne romani. §. sane. ꝗ̃. e. li. de elect. dicit causa ⁊ litterarũ audientia.

g ¶ Palatio. ⁊stitutio illa dicit aula. cui verbo concor. ⁊. de bap. p̃ñti.

h ¶ Maioris. non dicit cathedralis: sicut. ꝗ̃. ca. compi. de electio. causam. §. i. ⁊. ⁊. ti. i. quãtis. ratio: q: curia posset esse in castro villa vel oppido vbi nõ cẽt ecclesia cathedralis: ⁊ cõcor. ⁊. de sen. ex. ex frequẽtibus. vbi equiparat cathedralez ⁊ matricem ecclesiam loci.

i ¶ Locorũ ⁊ditionibus personaꝝ ⁊ negocij. de ap. cũ sit romana.

k ¶ Personaliter. q̃ sicut p̃sonalis citatio ⁊stituit quez verum ⁊tumacem nõ tñ manifestũ: de sen. ex. venerabilibus. §. secus. li. vi. sic ⁊ ista: circa talium appellationẽ: vide qõ dicam. ⁊. de do. ⁊ cõtu. si añ. ⁊ hoc intendit q̃ ille processus qui fieri possit contra p̃sonaliter citatum fieri poterit cõtra istum ⁊ econuerso. s. in eo qui fieri non posset cõtra illum nec istum: super quo vide qõ scripsi de eo q mit. in pos. c. fi. ⁊ in. q. quam disputaui de receptione testium facta contra citatuz ad domum in mercu. sub ti. de testi. Item id quod ad excusationẽ cõtumacie posset docere p̃sonaliter citatus poterit ⁊ iste: ⁊ quod ille non posset nec iste: facit de ap. sepe. ver. quicquid autem.

l ¶ Rationabiliter. ⁊cor. ꝗ̃. de rescrip. statutũ. de cõces. p̃ebẽ. c. ii. li. vi.

m ¶ Temperantes. xlv. di. disciplina: ⁊. c. sunt nãq̃.

n ¶ Restringimus. si. de elec. statutũ. de here. statutũ. ii. l. vi. ⁊. ⁊. c. pri. Et cõstitutio bonifa. dicebat q̃ in his p̃sertim casibus locũ habeat illa citationis forma: ⁊ accipiendo illud p̃sertim pro tantum: habeamus mẽtem huius ⁊stõnis q̃ fuit equissima. nam graue est dicere q̃ vicatur vere cõtumax ex tali citatiõe que facile poterit nõ venire in eius noticiam: sicut vt̃ de voce p̃conis: que quandoq̃z paucis innotescit: in auẽ. de lit. §. omnẽ. col. viij. C. quomõ ⁊ quãdo iudex. auẽ. qui semel.

o ¶ Vel alios. si. ꝗ̃. e. cõpil. de renun. c. vno. ⁊ de offi. dele. statuimus. li. vi.

p ¶ Peruenire. vt lite nõ cõtestata: quoniã. porro. ⁊ ibi de hoc.

q ¶ Vel quoꝝ. alternatiua demonstrat q̃ sufficiat alterũ istorum.

r ¶ Nõ possunt. hoc estimabat papa spãliter. ⁊ ex certa scientia citatiõis modum committens: vt. ꝗ̃.

s ¶ Tute. dicit constitutio bonifa. cum vt scriptũ est estimare debeamus: an eo ire liceat ubi est citatio facienda.

t ¶ Consuetuit. de quo videre potes in spe. de cita. c. vlt. per totũ.

O Ispendiosam. Primo ponit ⁊stõnis causam. Secõ ibi: statuimus cõstõnem. Tertio ipsius extensionẽ ibi volentes. ⁊ hoc est ius omnino nouũ corrigens quedam iura: vt. ⁊. patebit. Et dic dispendiosam. i. vãnosaz. de consti. c. ij. ⁊. ti. pri. c. i. §. eusdem. ⁊ cõcor. huic p̃n. de rescrip. dispẽdia. li. vi.

u ¶ Interdum. innuit q̃ nõ semp. alias cẽt dare q̃ omnia iura p̃ que datur ordo iudiciorum essent dispendiosa: qõ esset absurdum.

x ¶ Subtili. subtilitas qñq̃z cõmendatur a iure: de hoc. ꝗ̃. e. ti. dilecti. in glo. i. ⁊ ibi scripsi.

y ¶ Experientia. concor. de elec. q̃ sit. in p̃n. li. vi.

z ¶ Restringere. nõ videtur hoc verbũ cõuenire: pro eo quod non restringit: sed subtilitatẽ laxat iudiciarij ordinis in casibus. Sz vic q̃ restringit dispendiosaz p̃rogationẽ de qua premisit: ⁊ hec est ⁊stitutionis cã generalis. sed causa cause. i. quare plus in his q̃ in alijs põt vici de arbitrarijs: de quibus nõ cogimur reddere rationẽ: vt viri de rescrip. si quando. ita etenim potuisset auctor adiũgere causas p̃mitiaꝝ: oblationum mortuoꝝ: testamẽtoꝝ: legatoꝝ. marie ad pias causas ⁊ his similes: in qbus vrget eadẽ rõne: mouit aũt forsan auctorem q̃ p̃telatio causaꝝ beneficialiũ ⁊ matrimonialiũ est piculosa: ut lite nõ. cõ. qñ ⁊ idez piculum ponderauit in debẽtibus vsuras: vel decimas: ⁊ hec faciunt ad infra dicenda.

τ ¶ Subscriptis. in alijs ergo sec⁹ in qbus nõ esset id expresse statutuz vel a p̃ncipe spãliter cõmissum: ⁊ vide qõ no. de ver. sig. sepe. in p̃n.

ϕ ¶ Cupientes. hic incipe constructum.

χ ¶ Electionibus. olim non tenebat p̃cessus in causis electionum partibus p̃sentibus lite nõ contestata. ꝗ̃. de electio. vudũ. neque in hoc corrigitur: ⁊ cõcor. illi iuri de volo ⁊ contu. cum qui. li. vi. ⁊ de eo qui mit. in pos. c. cum qui.

a ¶ Prouisionibus. factis vel faciendis. ꝗ̃. de elec. vt circa: ⁊. c. qui ⁊tra circa. li. vi

b ¶ Aut. repete in causis.

c ¶ Canonicatibus. cõcor. de. elec. c. i. li. vi.

d ¶ Beneficiis. nunquid in causis super hospitalibus elemosynarijs vel leprosariis habebit hoc locum: videtur q̃ non. ⁊. de preben. per litteras. Tu dic contra per verbum officis quod premisit: ad hoc. ⁊. de reli. do. q̃ contigit. ubi rectores vocantur ⁊ tutoribus ⁊ curatoribus similantur. eadem ratione cum monachatus sit officium: puto idem in causa monachationis: ⁊ si vicatur monachus eligi postulari vel prouideri: hoc ẽ planum per litteram superiorem. ⁊ facit quod viri post Inno. ⁊ Hostien. de electi. officis: aliqua tamen iura dicunt monachum fieri creari recipi ordinari: de regula. c. i. ⁊ vlt. li. vi. de electio. idemnitatibus. §. si uero. xvi. .q. vlt. c. vlt. tamen negari non potest quin canonicatus regulares ĩ verbis superioribus includantur: quo iure monachatus excludẽtur nõ video. Item p̃rogatio dispendiosa nõ minus in regularibus q̃ in secularibus est: causa ergo nõ deficit: tamen per litteram istam beneficijs. dico q̃ si de ecclesia agatur vt de proprietate nõ est locus cõstitutioni cum illa questio beneficialis non sit: nec hic vicatur de causis ecclesiarum. similis differentia quo ad missionem in possessionem. vt lite nõ cõtestata. c. ii. de do. ⁊ cõtu. c. ij. de eo qui mit. in pos. c. i. ⁊. ij. ⁊. c. ti. euz qui. lib. vi. ⁊ quo ad permutationem: de re. permu. ad questiones: ⁊. c. cum olim. ⁊. c. vniuersorum. ⁊ quo ad prescriptionem. de iureiuran. de regu. iur. c. i. li. vi. ⁊ quo ad transactionem. vt no. de transac. super eo. Si vero agatur ad remotionem beneficij ⁊ negatur fedus cõiugij spiritualis: vel titulus: puto decre. locum habere: secus si non negatur titulus sed p̃ropter crimẽ petit remoueri. facit quod viri post Inno. ⁊ Hostiẽ. vt lite nõ cõtestata: quoniam. §. porro. super. i. glosa.

e ¶ Ecclesiasticis. in secularibus q̃ nil est mutatum: q̃uis in ecclesiastico foro tractentur.

f ¶ Decimis. intelligo cõmunibus ⁊ que iure diuino debentur: quod p̃bat sequens littera. q̃ si debeantur ex pacto pollicitatione vel voto nõ erit locus huic constitutioni: ⁊ facit quod nota. ꝗ̃. de deci. tua. ii. in finc. i. gl. Quid de decima papali: de qua infra de deci. si beneficiorum. si inter illum cui papa concessit ⁊ clericum sit questio: erit ne locus huic constitutioni. Puto q̃ non fuerit hoc de mente: nec semper est illla decima: sed quãdoq̃z vicesima vel alia quota: de vo. c. fina. Et ista constitutio iura corrigens ⁊ exhorbitans non est amplianda vel habilitanda de regulis iuris que a iure. lib. vi. Sed quid si non est questio cuz debitore decime: sed inter duas ecclesias super iure percipiendi: tunc puto locum esse constitutioni per hanc litteram ⁊ per litteram que sequitur: ⁊ eas quoquomodo ⁊c. Nec ob. littera que sequitur: que nõ est determinatio huius casus vel restrictio sed interposita: qõ p̃batur ex eo quod vicit de quarum etiam ⁊c.

liberene adiri. Porro ei qõ circa citationes absentium tam diebus solẽnibus q̃z alijs ecclesie ro. diuersis ex causis interdum facere consueuit per presentem ⁊stõnem seu moderationem in nullo volumus derogari.

I Dem.

¶ In causis etiã pendentibus beneficialibus decimarum matrimonialibus ⁊ vsuraꝝ ⁊ ipsas tangentibus procedi potest simpliciter ⁊ de plano absq̃z iudiciorum strepitu ⁊ figura. Jo. an.

O Ispẽdiosam p̃rogationẽ lium quã interdum[v] ex subtili[x] ordinis iudiciarij obseruatione causaꝝ docet experientia[y] p̃uenire: restringere[z] in subscriptis[τ] casibus cupiẽtes[ϕ]. Statuimus vt in causis sup electionib⁹[χ] postulationibus vel p̃uisionibus[a] aut[b] sup dignitatibus p̃sonatibus officijs canonicatibus[c] vel prebendis seu q̃busuis bñficijs[d] ecclesiasticis[e]: aut sup decimis[f] ad quaꝝ etiã p̃statio

Non obstat qd' dixi super uer. beneficijs: qr causa super proprietate ecclesie non est beneficialis: sed non potest negari quin causa super proprietate decimarũ sit decimalis.

a ¶ Prestationem. integram ⁊ sine deductiõe seminis vel sumptuũ: quo ad prediales: ꝺ deci. cum sint homines. ⁊. c. nõ est. ⁊. c. tua. ij. quo ad personales: dicut. c. ti. pastoralis.

nez[a] possunt qui teneantur[b] ad eas premoniti[c] censura ecclesiastica coerceri[d]: necnon super matrimonijs[e] vel vsuris[f] ⁊ eas quoquomodo tangentibus[g] ventilandis procedit: valeat[h] decetero simpliciter ⁊ de plano ac sine strepitu iudicij ⁊ figura[i]. ¶ Volentes non solum ad futura negocia sed ad presentia[k] ⁊ adhuc etiam per appellatioñe pendentia[l] hoc extendi.

Rubrica de foro competenti.

Clemens. v. in conci. vieneñ.

¶ Concedit concilium certo casu episcopis expulsis a suis sedibus: ꝙ in locis aliarũ diocesum seruata forma quam limitat: possint procedere contra expulsores consiliarios ⁊ fautores ⁊ iter subditos ius dicere. Jo. an.

Quamuis sacris canonibus[m] sit generaliter[n] interdictum: ne quis episcopus iurisditionem[o] in diocesi exerceat aliena: nos tamen episcopis[p] qui a suis sedibus proteruia[q] impiorum[r] expulsi[s] non audent propter metum persequẽtium[t] in suis ciuitatibus uel diocesi bus aut earuz[u] parte aliqua residere nec iurisditionem ad se spectantem per se: vel per alium[x] inibi[y] exercere[z]: ne iniuria in eorum expulsione ipsorum irrogata ecclesijs[?] hoc pretextu remaneat impunita durimus indulgendum[?] vt in

b ¶ Teneantur: quilibet autẽ locus tenetur qui se non ostendit immunẽ. ꝭ de deci. a nobis. ꝺ clericis dic ut co. ti. nouum. ꝺ religiosis. dic ut. ꝭ. c. ti. ex parte. i. ⁊ ꝯtra quoscunqz ex his agatur locũ habet ꝯstitutio: ⁊ contra religiosos afferentes saltem decimam integraz in precepto non esse manauit constitutio. ĩ. ꝺ penis cupientes.

c ¶ Premoniti. ꝭ. de ꝺ ã. peruenit. ĩ. de sen. ex. sacro. ⁊. c. cõstitutionem li. vi. Multi seruãt ⁊ videtur expediens ecclesijs ꝙ faciunt monitionẽ generalem fulminantez excommunicationis sentẽtiam in non soluentib⁹ decimas fructuum prediorum que habent in parochia: ⁊ postea non soluentes petit ecclesia denunciari: facit de iureiuran. ad nostrã. ij. ⁊ coaptat eam precedenti culpe morte vel offense: ut satisfiat decre. romana. §. caueant de sen. ex. lib. vi.

d ¶ Coerceri. appellatione remota: de deci. tua. ij. in fi. quod intellige vt ibi scripsi: ⁊ contra pertinaces inuocari potest brachium seculare: de bo. mi. postulasti.

e ¶ Matrimonijs. si queratur de federe quod est dubium siue agaẽ ad impediendum: siue ad dirimẽdum: siue ad ꝺclarãdum: ut quia vendicaẽ cõiunx negãs ꝯtractum. Quod aũt ꝺ dirimẽdo dixi: intelligo siue petaẽ dirimi matrimonium qd' a principio nõ tenuit: ut ꝯtractum inter fideles inter quos erat impedimentum dirimens: siue quod a principio non tenuit dirimi petaẽ ꝑpter creatoris ꝯtumeliam superuenietẽtem in casib⁹ ꝺ diuo. quãto. ⁊. c. gaudem⁹. Hoc autem casu quando ꝺ federe querit: per vetera iura procedi non poterat li. nõ ꝯtesta. nisi parte ꝯtumace: ut li. non ꝯtesta. accedens. ij. ⁊. c. quoniam. hodie sec⁹: ut h. Quid si agaẽ de crimine adulterij ad separationem thori: vẽ per ꝺcre. i. ꝭ. ut lit. non ꝯtesta. ꝙ ꝯstitutio locum non habeat: nam ⁊ ibi patet processus qui per iura vetera fieri poterat. parte ꝯtumace in causa matrimoniali fieri non potest eo casu. Quid si agaẽ de sponsalib⁹: certum est ꝙ ista sunt diuersa. ut patet in rubrica de sponsalib⁹ ⁊ matrimonijs: tamen per lrãm sequentem videretur ꝯstitutio locum habere: quasi sponsaliorum causa sit de tangẽtib⁹. Quid si sit questio successionis ⁊ natalium: in qua incidit casus matrimonialis ĩ principali: non habebit locum ꝯstitutio: si tamen incidens matrimonialis questio defertur ad iudicem ecclesiasticum: potest locum habeẽ ꝯstitutio. nam etiam per iura vetera ꝭm Inno. ⁊ Hostien. non erat tunc necesse libellum offerri: ut scripsi qui si. sint le. lator.

f ¶ Usuris. cum repetunẽ vel petiẽ vt illas ꝯpenset vsurari⁹ uel ipsius heres. Nec impediet hunc procedendi modum si dicat reus ꝙ casus est quo ꝯpensare non teneẽ pone exemplum de vsur. salubriter: ⁊. c. ꝯquestus. satis est enim ꝙ forma petitionis ꝯcludit causam vsurariam: ⁊ faẽ qd' scripsi post Inno. ⁊ Hostien. de foro ꝯpe. cum sit. non sic forte si creditor petit debitum ⁊ debitor excipit illud vsurarium. nam h principalis causa ñ est super vsura imo super credito vel alio cõtractu ex quo agitur nec constitutio ista manauit ĩ fauorem sed in odium vsurariorũ ⁊ vide qd' scripsi de fideius. ꝯstitutis super verbo calũnie: vbi vero debitor nõ simpliciter exciperet: sz peteret pronunciari contractum factum in fraudem vsurarũ tunc procedit constitutio. Et aduerte: qr si opi. Hug. Lau. ⁊ q̃ placet archi. xiiij. q. ij. qd dicam. ⁊ Gof. de fo. compe. cuz sit: esset vera. s. ꝙ vsure possint peti ꝯtra laicuz in seculari foro. decre. tamẽ ista nõ haberet locuz in illo foro: nõ enim potest nec intendit papa iudiciarium ordinem tollere nisi quo ad suuz foruz: facit quod no. de arbi. c. ij. li. vi. c. li. de regu. iur. c. ij. decre. tñ ad nostraz. ij. de iureiuran: que ad predi. opi. inducitur nõ facit: qr illa nõ sunt ibi verba pape sz partis iurantis: ⁊ sic nõ ponunt ius nouum. Cõtra illaz facit quod no. e. ti. ex lrĩs in vltima glo. ⁊ in pre. ꝺ cre. cũ sit de off. or. c. i. ⁊. xi. q. i. in sũma. ⁊. vi. q. ij. c. i. ⁊ hec decre. q̃ tribus uel tantum ecclesiasticis causis hãc admiscet ad id qd' diẽ ꝙ leges ẽt ĩ bis ecclesiasticis penaz imponũt. respõde per decreta. de here. ut ĩquisitõnis. §. pe. ⁊. c. seq. ĩ fi.

g ¶ Tãgẽtib⁹. causas electionum ⁊ prouisionũ tangeret cũ quereretur ad que pertineret electio vel prouisio: causas vsuraruz: cũ peteret relaxari iuramentum de illis soluendis: de iureiur. c. i.

b ¶ Ualeat. nõ dicit debeat: per quod patet ꝙ potest iudex etiam contradicentibus partibus seruare iudiciarium ordinem in causis predictum. ff. ꝺ iudi. si qcq̃ꝑ de offi. delega. consuluit. nõ sic in illis in quibus procedi debet: vt patet. ĩ. de ꝟ. sig. cõtingit in fi. per quod cõsulo. ꝙ in casibus in quibus dubitatur an constitutio ista locum habeat. de quibus. ꝭ. nota. ⁊ similibus: iudex ad omne dubiuz tollendum seruet ordinem iudiciarium.

i ¶ Et figura. quid importent hec verba determinat pre. constitutio spãlis. ĩ. de ver. si. que summe fuit necessaria ꝑꝑ istaz vt ibi no. in glo.

k ¶ Presentia. concor. ꝺ offi. lega. c. pe. in fi. lib. vi. ad idem. C. de sacrosan. eccle. sancim⁹. i. ⁊. ii. ⁊. l. vlt. in fi. C. de transac. l. vlt. in prin.

l ¶ Pendentia. concor. ĩ. de sequestra. pos. c. i. ꝺ proba. c. i. ꝺ re iudi. c. i. ꝺ sentẽ. ex. c. i. in fi. fuit autem hoc dictum de pẽdẽtibus per appellationem: quia quo ad illa nõ sufficeret ꝟbum p̃sentia. per id quod no. in pre. l. sancimus in fin. ⁊ propterea que no. ꝭ. de elec. licet canon. ⁊ que no. compo. de ꝯsti. cognoscentes que quasi ad lrãm ponit Guil. in spec. de app. §. de officio. ver. sz quid si dũ causa

Dato tamen ꝙ hec verba non fuissent expressa: quia tamen constitutio ista dat modum procedendi tantum de sui natura respiciebat pendentia quo ad faciẽda ut no. in pre. decre. lz canon.

Quamuis. Primo statuit de processu faciendo contra expulsores consiliarios ⁊ fautores. Secũdo de iurisditiõe alias ĩter subditos exercẽda. Tertio ꝺ licẽtia diocesanorũ petẽda. Quarto ꝺ fide adhibẽda ꝟbo ipsorum episcopoꝝ. Quinto de suffragio vicinorũ episcoporũ. Sexto protestaẽ de iure presidentium locis: vbi tales episcopi iurisditionem exercẽt. Secũda ibi eisdem. Tertia ibi volum⁹. Quarta ibi sane. Quinta ibi eorũdem. Sexta ibi ꝑ ꝑmissa. Et qr in vieñ. concilio plures erãt episcopi a suis sedibus expulsi ⁊ maxime italici: vt mediolaneñ. ⁊ viceñ. ⁊ aliqui alij illis instantibus fuit hec constitutio promulgata.

m ¶ Canonib⁹. ix. q. ij. eporũ ⁊ duob⁹. c. se. vij. q. i. placuit. ij. ⁊. c. se. ⁊ no. ꝑ generali allegatione de quo dixi de coha. de. ⁊ mu. vestra.

n ¶ Generaliter. ut clarius patet exceptio premittit regulaz generalem. si. ut li. nõ cõtestata. quoniam in ꝑñ.

o ¶ Iurisditionem. contentiosam: de illa que consistit in excõmunicando ⁊ absoluendo ⁊ in collatione beneficiorũ ⁊ delegatione causarum dic ut no. de of. ꝺleg. nouit. Celebrare potest etiam ibi cuz altari viatico de priuileg. c. si. li. vi. Sed an cum pontificalibus. dicam. ĩ. ꝺ priuile. c. ii.

p ¶ Episcopis. secus de inferioribus. In electis tamen confirmatis idem puto ꝺ elec. trãsmissam. ꝺ trãsac. c. i. ⁊. ij.

q ¶ Proteruia. i. crudelitate vel terribilitate. in grecismo versus. Improbus ẽ aliqs verbis factisqz proteruus.

r ¶ Impiorum. etiam fidelium: de istorum pena. ĩ. ꝺ penis. si quis suadente.

s ¶ Expulsi. vij. q. i. pastoralis. ⁊. c. sciscitaris. iij. q. vi. hoc quippe. xvij. q. iiij. si quis deinceps.

t ¶ Persequentiuz. quando persecutionem fugere liceat necne plene in tex. ⁊ in glo. vij. q. i. §. hoc tunc. ꝺ renun. nisi. §. propter maliciaz.

u ¶ Aut earum parte. quia nomine partis continẽ dimidia. ꝺ deci. c. ij. §. i. li. vi. cum concor. ne aliquis crederet hic sic sumi: ideo subdit aliqua. Si ergo ĩ aliqua etiaz minima particula diocesis proprie secure morari ⁊ procedere potest: ñ est locus constitutioni per hãc litteram: statur tamẽ ipsius assertiõi super hoc: ut sequitur. ĩ. quid si in aliquo loco dioce. sue tamen exẽpto securus manere ⁊ procedere posset: ⁊ ibi ꝺ facto recipiẽ: queritur an possit ibi sedere pro tribunali: videẽ ꝙ nõ. xviij. q. ij. luminoso. ꝺ of. or. cum episcopus. li. vi. pro ⁊ cõtra. ĩ. de priui leg. c. ij. Dico per hanc lrãm ⁊ per pre. c. luminoso. ad fi. ibi nisi ab abbate ⁊c. ꝙ ex quo ibi recipiẽ ibi sedere poterit. Nam si hec constitutio dat sibi licẽtiã sedẽdi in loco nõ subdito alterius diocesis fortius in non subdito sue dioce. qui etiaz ad aliqua subditus est: ut in pre. ꝺcre. ij. ĩ. de priuile. ⁊ tunc per hanc litteram sedere nõ poterit in alia dio.

x ¶ Per alium. ergo si per aliũ potest in ꝑpria: nõ procedet in aliena.

y ¶ Inibi. in aliqua parte dioce. proprie.

z ¶ Exercere. cõtra illos. ĩ. §. sane.

⁊ ¶ Ecclesijs. quasi ĩnuat episcopum iniuriam ecclesie vindicare posse. sed non propriam. ꝺ hoc. ij. questione. vij. si quis ergo. ⁊. c. si quis ab episcopo supra de maledi. capitulo primo: ꝺ penis romana. libro. vi. ⁊ per Inno. de verborum significatione. c. ex parte.

? ¶ Indulgendum. olim. n. hoc non licebat: vnde dixit Alceñ. de ꝑcurato. petitio in fi. i. glo. ꝙ episcopus expulsus nõ possidens iurisditionem exerceẽ nõ poterat. allega. xi. q. i. si qsquam. ꝺ cõse. di. i. hoc ergo. facit quod post cũ scripsi q filij sint legi. per venerabilem. §. rõnis. super ꝟbo loco.

a Insignibus: qd expone vt de rescrip. statutū post pn. li. vi.
b Vicinioribus, cōcor. §. de elec. vbi periculū. §. porro. li. vi. in vicinior ergo id faciat siue sit ciuitas siue locus insignis.
c Et iurisditionē ista duo requrunt ꝯiunctim habitatio secura ⁊ libera iurisditionis exercitū p hāc copulā: requrit ⁊ tertiū q̄ locus sit securus citatis: vt sequitur.
d Possint. tolle lr'am. j. libere procedere.
e Expulsores. tales censetur ēt q̄ venientē nō admittunt. ff. de acq. pos. clam possidere. §. q̄ ad nūdinas.
f Cōsiliarios. ē cōsiliam ⁊ fauor q̄ adducit ad delictū ⁊ q̄ nō adducit: de penis felicis. §. illō li. vi. ⁊ vtrq̄ tenet: sed p̄mus plus vt ibi. quō aūt de fraudulento cōsilio dato circa delictū q̄s obligat ei contra quē nō ei cui dedit: no. de regu. iu. null' ex consilio. li. vi.
g Fautores. vide qd dicam. j. de pe. si. q̄s suadēte in pn.
h Loca hmōi. vicinior: qui b' habitare ⁊ ius dicere pnt.
i Fautoribus. nō dicit vt ipō rū p̄curatorib' q: l his arduis nō cogit q̄s p̄curatorem dare: de hoc de procu. querelā. v. q. iij. si egrotans.
k Secura. vide qd dicam. j. de re iudi. pastoralis. v. pisana ⁊ sup hac securitate si stat vbo epōr: ut. j. dicam ⁊ debent esse secura ēt quo ad iter: vt li. non cōte. accedens. ij.
l Et ipsi. expulsores ꝯsiliarij vel fautores: ⁊ tolle lr'am citati fuerint: que est. j.
m Domum. habitationis: facit cle. §. de elec. cām. §. i.
n Alioquin. si p̄sonalis est citatio vel ad domum tute fieri non potest.
o Cathedrali. concor. pre. decre. cām. ⁊ est hoc specialissimum: ⁊ facit quod dicit. §. ti. proximo dudum.
p Dicto modo. personaliter ad domum habitationis: vel in ecclesia cathedrali vel domicilij.
q Vt. tolle lr'am citent vel citari faciant ⁊c.
r Diebus. nō videt ergo sufficere q̄ vna die sufficiat citatio: duo aūt sufficiāt: pluralis locutio ⁊c. de pbē. is cui. li. vi. ij. rñ. j. de regu. iu. pluralis. lib. vi. tuti' tñ ē q̄ fiat trib' diebus. de cle. nō resi. ex tue. xiiij. q. iij. de illicita.
s Festiuis. spālis casus quo fiat citatio de die feriato: cōtra id. §. de re. c. i. ⁊ vl. in pn. C. de re. l. fi. ⁊ rō huius statim sequtur. Aliqui nō curāt an fiat citatiōis p̄ceptū vel citatio die feriato: sed an fiat ad diē feriatā. ⁊ tunc etiā distinguūt an citetur vt ꝯpareat: an vt rñdeat: de quo satis scripsi in pre. decre. vl. de fer. in pn. ⁊ Guil. in spe. de cita. §. i. v. itē excipit q̄ citatio fit ad diē. ⁊. ver. se.
t Ad diuina. quid si cōuenissent ad audiendum vbū dei: satis puto satisfactū ꝯstōni p id qd sequtur: ⁊ q: p̄dicatio vbi dei in diuinis ēcludit. ⁊ facit ō of. or. iter cetera: ⁊ sic in loco interdicto hec citatio fieri nō poterit: de sen. exc. rñso. ⁊ facit qd scripsi post host. de clandesti. despon. c. fi. sup vbo. ecclesijs.
u Verisimilius. q̄ si fieret alijs die vel loco.
x Presumatur. nō est p̄sumptio iuris ⁊ de iure: que dr fictio: reciperet. n. probationem ꝯrariam: qui ma. accu. pos. c. fi.
y Ecclesijs. nō repetit cathedralibus pp vbum locorum qd submittit: ⁊ est si. j. de sen. ex. c. i. ⁊ §. ti. prori. c. i.
z Competenti de ap. cum sit.
⁊ Eisdem. expulsis.
ꝯ Indulgemus. in duobus cōsistit hec īdulgentia: q: subditos trahunt inuitos ⁊ q: sufficit diocesanor lñiam petere: ⁊ hoc locum hz in expulsis. Alij vero inter subditos volentes in alior dioc. de lñia diocesanor ius dicer posset: ut satis scripsi de of. le. nouit. sup. i. glo. Iter inuitos nō: de of. or. cum eps. li. vi.
ꝯ Subditos. etiam laicos: in his que iure uel consuetudine spectant ad forum ipōr de excep. c. ii. li. vi. Inter nō subditos ergo qui prorogare uellēt iurisditionē ipsi' nō habita lz petita diocesani licētia iudicare nō possent p hāc lr'am: per quā idem puto si alter solus est subditus sit reus uel actor cuius aduersarius nō subdit' ibi lingare cōsensit: cū hoc ius p̄iudiciale ⁊ erhoribitans a cōmuni iure ñ sit dilatandū: de re iu. que a iure. li. vi. fortius si alter dissentit: si dirisset de suis subditis: tūc potuisset de subdito etiam inuito actori nō subdito iusticiam facere. Ista tñ lr'a sic late posita comprehendere ēt vr cos q̄ non ratione domicilij sz de licētia uel ꝯtract' subditi sūt: quod nō puto fuisse de mēte lr'e: nec talis proprie subditus dr: lz sortiatur forum quo ad casum illum.
a Patiantur. ipsi subditi.
b Moram traxerint. in hoc differt hoc dictum a precedenti. nam ibi procedit in loco viciniori hic nō curamus an alter loc' insignis sit vicinior: dummodo iste nō distet vltra duas dictas ut sequitur.
c Diocesibus. vel ipsarum parte: vt. §. in pn.
d Omimodam. tpalem ⁊ ecclesiasticaz spūalē ciuilē ⁊ criminalē ēt si dispositionē bñficij vel ordinis exigat. Per istud. n. omimodam. satis pz q̄ iurisditio sumitur h ut gen' comphēdēs ēt merum ⁊ mixtū iperiū. ff. de iuris. om. iu. l. iij. ⁊. iiij. erigētib' ergo culpis īcarcerare posset ō sen. exc. ut fame. c. ri. de ricos li. vi. ō pēis quāuis. c. li. Itē p hāc lr'am puto q̄ neduz hz ius cōmune: sz etiā hz ꝯstōnes suas possit inter subditos iudicar' siue cōstōnes ordinēt litez siue decidāt casus vel puniāt dūmō casus ōcidendi vel puniēdi stra suā diocesiz euenerint vt hec sit mēs q̄ iurisditionē quaz in dio. exris inter subditos exerceret: exercer' posit hoc casu. sz certū ē q̄ eristēs l dioce. nō iudicaret vel puniret subditos hm cōstōnes suas ō actibus cōmissis extra diocesiz. de cōsti. c. ij. li. vi. ergo nec illud facer' poterit extra dioce. eristens.
e Exercere: etiā p aliuz dūmodo in loco illo moram trahat ad hec. §. p ri. rñ. ibi citari faciant ō regu. iu. pōt. li. vi.
f Nō fuerit. quasi hi q̄ tales fuerunt possint vlterius trahi: nam si p̄cedit ꝯtra eos ut expulsionis culpabiles: satis ē q̄ locus sit vicinior licz vltra duas dictas: vt. §. sed si ad petitionez alior citantur: videt sufficere q̄ eps ibi moret: lz locus distet vltra duas dictas: ⁊ hoc vur ē: hz qd posset trahi vltra quatuor dictas. Si ergo h̄ intendit lr'a: debuerat aliquam metaz adijcere: puta q: tunc lz vltra duas: nō tñ vltra quattuor trahi posset: ut sepe facit curia romana. maxime ī lr'is cōseruatorijs.
g Dietas. vulgares: de hoc satis de rescrip. nōnulli.
h A fine cōcor. de rescrip. statutum. §. cū vero. li. vi.
i Nō trahātur. qd intelligo ēt si ītra illas de facto trahi nō possint.
k Ante oia. non valet ergo processus factus licentia nō petita: si. ō elec. prouida. li. vi.
l Diocesanis. per diocesanos ītelligo eos q̄ habēt in loco epalem iurisditionem uel q̄st: facit. fi. c. ⁊ qd ibi dicā: qd intelligo si eā sic habent q̄ diocesanus epus illā exercere nō possit ibidem: alias si diocesanus posset: lz ⁊ illi possint sp eps regreret. sed an officialis epi dare poterit hāc lñiam uel sufficiet ab eo peti: nō puto ex generali officialatu: facit de tēpo. or. cuz nullus. ij. rñ. li. vi. e. li. de of. ui. c. ij. ⁊. iij. ⁊ maxime pñte epo: de of. ordi. romana in fi. e. li. p quā dr epm regrēdum si est in dio. uel circa illam. Sed qd si multū distat nec est ibi offitialis a quo possit haberi: videt ō mēte q̄ facta registione apud locum habitatiōis hoc poterit: facit. ij. q. vi. biduuz. §. e. com. ō elec. causam. ff. ō iudi. si longius. ⁊ facit qd no. ō resti. in integ. tum ex lr'is in fi. Capitulum aūt vacante sede hanc lñiam dare poterit uel sufficiet illam ab eo peti: facit fi. c. ⁊ pre. decre. cum nullus. §. ii. ⁊. j. de her. c. i. ⁊ quod ibi dicam.
m In premissis. p hoc puto q̄ ēt pmum casum includit q̄ est ō premissis Sed nunqd sufficiet generalis petitio. s. q̄ posset ꝯtra expulsores procedere ⁊ iter subditos ius reddere: puto q̄ sic. graue. n. esset in singulis psonis uel causis lñiam petere: dico tamē q̄ si ō spāli causa fuit petita lñia: siue data fuerit siue ōnegata pro alia causa debebit peti.
n Requerint. cōcor. j. ō sepul. dudum. uer. si vo. §. ō regu. lz. ⁊ satis ē per hanc lr'am q̄ nequit habere lñiaz: siue q: ōnegatur siue q: petita ⁊ expectata nō datur: facit ō appel. ab eo li. vi.
o Procedāt. virtute hui' ꝯstōnis: ⁊ p hoc patet q̄ si subditi ō processu iniquo epi vellent cōqueri coram diocesano loci nō possent: cū pp necessitatem expulsiōis hec ꝯstō cōmunicet sibi locum. ⁊ par in parem ⁊c. ō ele. inotuit. si tñ als preter casum quo sedere als cedere pōt ibi per hāc cōstitutionem ibi delinqueret: bene cognosceret diocesanus. iiij. q. vi. c. i. ō rap. c. i. Quid de minore prelato habēte iurisditionem in loco: scripsi post In no. ⁊ Host. de ma. ⁊ obe. cum inferior.
p Sane. summe fuit necessarius iste. §. ut aliquis fructus ex superiorib' haberetur.

citare vel ipſos malitioſe preſtitiſſe impedimentuȝ: ne p eos potuerit ſic citari: aut ꝙ in ſuis dioceſib⁹ iuriſditioneȝ p ſe vel p alium contra ipſos[a] exercere nequeunt: vel non audēt: ſtari ſup his[b] volum⁹ aſſertionibus[c] eorūdē ipſis diſtrictius ī iūgētes ſub īterminatiōe diuini iudicij: ne circa p̄miſſa contra ꝯſcientiā[d] ꝯquaȝ mendaciter aut doloſe aſſerāt uel cōfingāt. Eorundem aūt epōrū ſn̄ias ꝛ ꝓceſſus quos in p̄miſſis caſibus[e] in alijs dioceſib⁹ duxerint faciēdos: denuncient ſeu denunciari faciant p ſuas dioceſes ꝯuicini epī: cū ab eis[f] fuerit requiſiti[g]. Per p̄miſſa quoqȝ nulluȝ ex tranſcurſu tp̄is quātīcūqȝ[h]: vel al's quoquomodo locoruȝ dioceſanis uel alijs quibuſcūqȝ iuriſditioneȝ habentibus[i] in locis p̄miſſis in q̄bus predicti epiſcopi ſic expulſi iuriſditionē vt p̄dicitur[k] exercebūt: preiudicium generetur[l].

Rubrica ō cauſa poſſeſſionis ꝛ ꝓprietatis.

Clemens. v. in concilio uienen.

In cā bn̄ficiali delata etiaȝ per appellationē ad curiā utraqȝ pars pōt petitoriū ꝛ poſſeſſoriū intentare: ꝛ ante cauſe ꝯcluſioneȝ pōt ſpoliatus ſuſpēſo petitorio ſuo vel aduerſarij poſſeſſoriū ꝓſeq. Jo. an.

Cauſa bn̄ficiali[m] per appellatōeȝ[n] ad ſe. ap.[o] legitime deuoluta[p]: tam appellanti quā appellato[q] licere decernimus: nedum petitorium ſed ꝛ poſſeſſorium intentare. Et in ſpoliantis[r] odium añ cauſe ꝯcluſionē[s] ſuſpēdere[t] petitoriū a ſe ꝛ[u] ab aduerſario[x] intentatuȝ: ī ſolo[y] poſſeſſorio procedendo.

Rubrica De dolo ꝛ contumacia.

Clemens. v. in concilio uienēſi.

Appellās ante diffinitiuā etiaȝ a diffinitiua lata eo abſente citato vel nō appellare poteſt niſi prima appellatio fuerit friuola manifeſte quo caſu non appellat tanquā manifeſtus contumax. Jo. an.

Si añ diffinitiuā ſn̄iaȝ[z] a iudice quis appellando recedat: ꝛ iudex ſue appellationi nō deferens[τ] eo citato vel etiā nō citato[ꝯ] ulteri⁹ in cauſa ꝓcedēs cōtra ipſum etiaȝ abſentē[ꝫ] ſn̄iaȝ diffinitiuā promulget[a] poterit idē appellās a dicta ſētentia infra tempus debituȝ[b] appellare[c]. Nulli ei⁹ p̄ma appellatio eſſet friuola manifeſte[d].

Rubrica Ut lite pendente nil innouetur.

Clemens. v. in cōcilio vienēſi.

a Cōtra ipſos. No. q: dato ꝙ epi expulſi ꝯ alios vel circa alia poſſent per ſe vel p alios iuriſditionē in ſuis dioceſibus exercere: ſatis eſt ꝙ cōtra illos non poſſunt: vt locum habeat conſtitutio.

b Sup his. ſup alijs ergo ipſoꝝ aſſertioni non ſtabiť: vñ ſi dicant loca ad q̄ citāt illos eis fore ſecura: in hoc eis nō crediť: cum hoc nō ſit de hic expreſſis. Eadē rōne non crediť ſi dicāt loca ī quibus ꝓcedūt eē viciniora in q̄bus poſſint tute manere: ꝛ ꝓceſſus facere ꝛ citati venire. Itē nec crediť eis in eo ꝙ dicāt aliquē expulſorē ꝯſiliariuȝ vel fautorem. ille tñ cui hoc ipigiť: habet ſe ſup eo defendere ꝛ ſic intelligas ſupradicta.

c Aſſertōib⁹. no. ħ mł ta ſpālia ꝙ crediť aſſertioni iudicis. Iteȝ ꝙ crediť ſine iuramento: ꝛ ꝙ vni ſoli ꝛ in cā ꝓpꝛia. Regularit ꝯ: de ꝓba. qm̄. ō teſti. veniēs: ꝛ. c. licet. c. nup. vbi ō hoc ō cōſc. diſti. iiij. paruulos .iiij. q. ij. nullus cum ſimilibus.

d Conſcientiā: cōcoꝛ. ō renū. niſi. in fi. de vo. c. fi. de reſcrip. ſtatutuȝ. §. aſſeſſorem. li. vi.

e Premiſſis caſibus: ꝯ alios proceſſus vicini nūciare nō teneť. ꝯtra .ri. q. iij. cure. de treu. ꝛ pa. c. i. So. pȝ p litteraȝ ſequētē. nā factos in alienis dioceſib⁹ extra p̄dictos caſus exeq ñ teneť. factos in ꝓprijs ſic: ut ī contrarijs.

f Ab eis: nō videť ergo ſufficere ꝙ requirantur a tertio: etiam cuius intereſt.

g Requiſiti: ſi. de ſo. cōpe. poſtulaſti. e. ti. romana. ꝟ. ſi. li. vi. epꝯ requirens illos non facientes punire nō poſſet: aget tñ coraȝ illius ſuperiore vt illū cogat ꝛ puniat: de iureiu. nullus. niſi iuſtam hēret cām nō parēdi: ut q: notorie ſunt iiuſti: de offi. delega. ſi quando. ō offi. lega. ſtuduiſti.

h Quanticūqȝ: etiam cuius initij vel contrarij nō ſit memoria: qō al's rdeuat ab onere probandi titulum: de preſcrip. c. i. li. vi.

i Habentibus: habent enim quandoqȝ inferiores in loca vel in perſonas epiſcopalem iuriſditionem vel quaſi: de priuile. abbates. in fi. li. vi.

k Ut predicitur: datur intelligere ꝙ ſi al's inter ſubditos ipſorum dioceſanorum iudicarent: bene per taciturnitatem ꝛ temporis lapſum eis preiudicari poſſet: ſed iſto caſu cum hoc faciunt iuris auctoritate: dioceſanis nulla negligentia pōt aſcribi: ergo nec contra ipſos preſcribi.

l Generet: quando exercent iuriſditionem in loco vel in certas pſonas vel cauſas acquirant poſſeſſionē illius generalem vel ſpālem: ꝛ quando preſcribunt ſatis ſcripſi poſt Inno. de capel. mo. c. ii. ꝛ de hoc in ſpe. de iuriſdi. om. iu. ad fi. ꝟ. illud ēt. ꝛ de pſcrip. §. i. ver. ſed pone miles.

Cauſa. Due ſunt partes ſicut duo ſūt dicta. Secūda ibi. Et in ſpoliantis. Imola.

m Beneficiali: cōpꝛehēdit minora ꝛ maiora bn̄ficia ꝛ p̄bendas. ꝛ de hoc de regu. iu. c. i. li. vi. ī nō beneficialibus auteȝ non hȝ hoc locum: etiaȝ ſi de eccleſia vt de proprietate ſit queſtio: facit qō dixi. ō. ea. com. de iudicijs. diſpendioſam. ſup verbo bn̄ficijs.

n Per appellatōeꝝ: fortius ſi p q̄relā: videbať autē ꝙ illud ſoluȝ ſuper quo appellatū erat eēt p appellatōis iudicē cognoſcēdū. vñ coram iudice appellatōis nō fit recōuētio: de hoc ſcripſi de mu. pe. c. i. cognoſcat ergo id ſolū ſup quo appellať: ſiue añ ſn̄iam fuerit appellatū: ad hoc. ĵ. de ap. appellanti. cū ſuis cōcoꝛ. ſiue a ſn̄ia. ij. q. vi. ad finē. ſiue extra iudiciū: de elec. vt circa. li. vi. ſed ex quo deuoluta eſt cauſa per decre. i. de elec. li. vi. non expectato appellationis euentu voluit papa hoc licere: ꝛ hoc probat ver. ĵ. decernimus. per quod reſpondetur ad iura predicta. Pōt etiam dici ꝙ decre. ut circa. locum non habet cum quis ſuum proſequitur intereſſe: ut. ō. e. com. de elec. conſtitutionem. in prin.

o Ad ſe. ap. In inferioribus ergo ſecus.

p Deuoluta: ita ꝙ cā ipſa eſt ī curia ſm̄ formam: de elec. li. vi. vt quia appellatio legitime interpoſita eſt. e. ti. vt circa. ꝛ appellatio legitime īſinuata: vt in cle. ō. de elec. cauſam: ꝛ. ĵ. debitum tempus: vt ibi. §. pe.

q Appellatio: vtrunqȝ enim equaliter artat illa cōſtitutio. i. de elec. vterqȝ ergo ſentiat cōmodū ſicut onus: de regu. iu. qui ſentit. li. vi.

r Spoliātis. p hoc pȝ ꝙ loquiť in poſſeſſorio recupande. de poſſeſſorio retinē de an īētari poſſit p eū q petitoriū īētauit illo pēdēte notaui ꝛ dixi. ō. e. paſtoralis. ſuper. iiij. glo. in ea parte qua dicit añ mediū ꝙ de poſſeſſorio pōt rediri ad iudicium ꝓprietatis: reprobari videť p hūc tex. Si enī ſpeciale hoc īduciť in odiū ſpoliātis: ꝙ ſuſpēſo petitorio tranſiť ad poſſeſſoriū: ergo id nō licebit in caſu conuerſo: in quo caſu ceſſat Sȝ glo. dupliciter pōt ōfendi. ſ. q: nō dicit ꝙ ſuſpenſo poſſeſſorio redeať ad petitoriū: ſed ꝙ ō poſſeſſorio īcohato: rediť ad petitoriū: qō pōt intelligi renūciato p̄ori iudicio. Itē uolens dicere ꝙ ſuſpēdi ꝛ pēdere poſſit poſſeſſoriū dicit ħ ſpāle ħ. adde in cauſa appellationis vt dixi in glo. forti⁹. ut qō ibi oli ñ licuiſſet hodie liceat ī odiū ſpoliātis

s Cōcluſionē: q̄ lȝ fieri poſſit vt ħ: tñ ī his bn̄ficialib⁹ poteſt omitti. ĵ. de ꝟ. ſi. ſepe cōtingit. facta ergo ꝯcluſiōe hoc nō licebit: qō vex puto niſi in cā ōcr. paſtoralis. ī fi. ō. e. vt ſicut hoc in alijs cauſis bn̄ficialib⁹ tūc liceret: ſic ꝛ in iſta ſaltem eo caſu quo ſuſpēdit petitoriū īcohatū a ſe in quo loquitur illa decre.

t Suſpēdere: ſine metu cōdēnatiōis expenſaꝝ: vt dixi. e. ti. paſtoralis. ſuper. ꝟ. agi poteſt.

u Et pro vel: vt. ff. de ꝟ. ſi. ſepe. ō reſcrip. c. ij. vbi de hoc.

x Aduerſario: h lr̄a ꝛ ſequēs approbare vř qō no. Jo. ii. q. .ij. c. i. ꝛ her. ō. de oꝛ. cog. c. fi. Hoſ. Inno. ꝛ Ab. de reſtitu. ſpo. ex ꝯqueſtōe. ſ. qñ ſup eadē re īētat unus petitoriū alť ſup illa īētat poſſeſſoriū recuperā de p̄us audiť. ꝛ ſic vtilius eſt ſibi agere ꝙ excipere: qō H oſt. non placuit: qui dicebat ex vi actionis eum non prius audiendum ſed ſimul: dicens ꝙ in decre. ex cōqueſtione. prius excipit poſtmodū egit vt ibi ſcripſi.

y Solo. quaſi nil habeat docere de petitorio: ꝛ p hoc videť ꝙ perēs reſtitutionem bn̄ficij nō hēat iuſtificare poſſeſſionē vř ꝓbare titulū: ō reſti. ſpo. in lr̄is. cōtra de ſi. preſby. cōſtitut⁹. vide qō ibi dixi ſup glo. ij. ꝛ quod no. Ho. ī ſumma de reſti ſpo. §. in caſibus. ꝟ. qd ergo. volens ſe defendere ꝯtra hunc tex. reſpōdebit per decre. ex pte. de reſti. ſpo. vbi intentans poſſeſſoriū ꝓbat ꝯiugium. ꝛ per decre. ad decimas. e. ti. li. vi. Aliud eſt ergo intentare petitoriuȝ: aliud iuſtificare poſſeſſoriuȝ ex titulo vbi natura poſſeſſorij hoc requirit: ſed vide quod dixi in pre. decre. ex parte. in glo. quaſi dicat. vltra medium.

Si ante. Pōit dem̄ a quo. Scdō excipit ibi. niſi. Imola. Determinat caſuȝ dubiū circa decre. eni qui. e. ti. li. vi. ꝛ qō ibi tāgit archi. ꝛ qō no. de re iu. inter monaſterium in vlti. glo.

z Sententiam: ꝛ ſic oportet appellationē iuſtificari ſolum ex virtute grauaminis illati propter qō appellauit: vt. ĵ. de ap. appellanti.

τ Non deferens: ſi detuliſſet ſn̄ia poſtea p ipſum lata non valuiſſet: qō dic vt de appel. cū appellationibus. li. vi. bene aūt fecit iudex nō deferendo: ex quo putabat ex falſa cauſa appellatum: nunꝙ enim reuocabitur quod per eum fiet: niſi prius iuſtificetur appellatio. quod dic vt eo. ti. non ſolum. li. vi.

ꝯ Non citato: q: citare nō teneť: vt in pre. decre. eum qui.

ꝫ Abſentem: fortificabant dubium hec duo: ꝙ citatus fuit: ꝛ ꝙ fuit abſens: p que aperte videbatur cōtumacia in nō veniēdo: vt. ĵ. dicam.

a Promulget: quod potuit ſi lis erat conteſtata: ꝛ quod liquebat de cauſa. ō. e. prout. ꝛ idem ſi non erat conteſtata: ſed erat de caſibus quibus procedi ñ pōt ad ſententiam lite non conteſtata contra contumacem: qui habentur vt lite non conteſtata. quoniam in tex. ꝛ in glo.

b Debitū. ſ. decem dieꝝ ꝛ a tempore noticie: de appel. cōcertationi. li. vi.

c Appellare: no. Inno. ꝛ poſt eum Hoſtien. de appel. dilecto. vt ibi ſcripſi ī ſi. vlti. glo. ꝛ Guil. in ſpe. de ſen. ꝓla. §. iuxta. ꝟ. qd ergo ſi appellatio. ꝙ appellans ante ſn̄iam q poſtea appellat a ſn̄ia per hoc non renunciet prime appellationi: nec ſn̄iam retificat. geminatio enim appellationē non ſubmittit: ſed ſubtrabit appellantem a iudicis poteſtate. xxi. q. ij. lotharius. de ap. bone. ꝛ. c. dilecte. nō ob. ff. rem ra. ha. l. iij. §. falſus. quod ſolue vt no. her. de re iudi. c. i.

d Manifeſte: vt q: nulla cā fuit ibi expreſſa: vel non legitima: dato ꝙ eēt vera vel legitima manifeſte falſa: vel iam ꝓnunciatum eēt illā falſaȝ ꝛ nō appellatū. Et aduerte. q: ꝓbare videť hec littera ꝙ vera ꝯtumacia ī nō veniēdo nō īpedit

appellantē vel appellationē nisi sit manifesta: vt sic in ꝟa ꝯtumacia distinguat inter manifestā ⁊ dubiā: appellans enim friuole ⁊ recedens ꝟe cōtumax est: ⁊ tñ si hoc non est manifestū appellat ⁊ ꝑm hoc intelligenda videnꝫ iura que dicūt cōtumacem in nō veniēdo nō appellare. ij. q. vi. §. sunt quoꝝ. in prin. xxiij. q. iiij. de illicita. C. de iudi. ꝓperandū. §. cū aūt. quoꝝ ap. nō re. l. i. C. e. ti. In non veniendo ideo dixi: qꝛ ꝯtumax in nō parendo appellat. ff. de ap. creditor. §. iussus. ⁊ ꝑ ratione diuersitatis dicit ibi glo. ꝙ iste peccat in vno tñ: ille ī duobꝰ: qđ ītelligo ꝙ iste venit sꝫ nō pet ille nec venit nec paret Guil. ī spe. ð cōtu. §. i. ver. ⁊ nō. Primo distinguit duplicē cōtumaciā: verā ⁊ presumptā. Scđo triplicē. s. euidentē verā ⁊ presumptā aut fictā dicens ꝙ ꝟus ꝯtumax quē citatio apprehēdit non audit appellans: ⁊ multominus euidens. Et euidentē vocat contumaciam illius qui dixit se non uenturum: ⁊ an sufficiat hoc extra iudicium dixisse nuncio citanti: vide quod no. de sen. excom. venerabilibus. §. secus. li. vi. veram illius quem citatio apprehendit. fictā vel interpretatiuā citati ad domum quem citatio non apprehendit. Ja. de are. contumaciam quaꝫ supra dixi euidentē dicebat verissimam: ⁊ dicebat fictum ꝯtumacem appellare: veram venientem iudice sedēte pro tribunali restitui ad appellandum. ff. de in inte. resti. l. diuus. verissimuꝫ nullo iure ad appellandū admitti. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. fi. Sed circa hoc est sciendum ꝙ in ꝟo ꝯtumace quadruplex est opinio: ⁊ in ficto quadruplex. Nam aliqui dicunt verum quem supra dixi euidentem vel verissimū: alij inuentum: alij non inuentum: tunc demum si se citatum nouit: alij citatum ab homine. Item quidaꝫ dicunt fictum inuentum qui dixit se venturum: vel tacuit sed non venit: ⁊ hāc etiam recitat glo. vlti. in. l. fi. ff. de resti. in inte. Alij dicunt hunc verum sed fictum non inuentum: ⁊ facit quod no. in. l. ex consensu. §. fi. ff. de appel. Tertij in non inuēto distinguūt: an citatio postmodum ad istū peruenerit ⁊ sit verus. an nō: ⁊ tūc sit fictus: ⁊ facit qđ no. in. l. i. §. i. ff. quando ap. sit. Alij dicunt fictum cum ius citat. verum cum citat homo: qꝛ nūcius ⁊c. ff. de arbi. celsus. ⁊ facit qđ no. Compost. ⁊ Archid. de elec. c. i. li. vi. sit ꝟa īterpellatio que fit expresse per hominē. ff. de vsu. ⁊ mora. ficta que tacite fit per legem: vt ī persona minoris. ff. de leg. ij. ticia seia. §. vsuras. C. in qui. cau. in inte. resti. nō est ne. l. in minorū. De vero ⁊ ficto placet opi. ij. reprobata prima ⁊ quarta: ⁊ lꝫ tertia in se sit ꝟa: qꝛ ꝟe iudici contumaciter resistit is qui non inuentus citationis notitiā habuit ⁊ nō venit: tñ qꝛ id iudicialiter nō cōstat ⁊ ex presumptione iudicamus: habemus illum pro ficto. vbi iudicialiter ergo ꝯstaret haberetur pro ꝟo: ⁊ sic posset intelligi. §. finaūt de quo submittā. Item sciendum ꝙ circa cōtumacis appellationem est opinio etiam quadruplex. Cōmunis hꝫ ꝙ fictus appellat. C. quomodo ⁊ quādo iudex ab eo. ff. quādo ap. sit. l. i. in fi. C. de li. causa. si is. ⁊ facit hec decre. Secunda singularis opinio. Ja. Bal. ⁊ Odof. quā sequebaꝫ dñs meus in. l. properandum. ꝙ etiam ficte cōtumax nō appellet: ⁊ hoc dicunt p. §. sinautē. c. l. de iudi. que loquiꝫ de parte nō inuenta: pro his facit. ff. de iudi. l. ⁊ post edictū in fine. sine suppletione legendo: sed vt dicit glo. si finis ille loqueretꝫ de eo qui nec vere nec ficte cōtumax esset nō esset appellatio necessaria. qꝛ ipso iure sñia nulla esset. ⁊ si exponas qđ ibi dicit: audieꝫ beneficio nullitatis sine appellationis remedio non cōuenit respōsio narrantis. ꝯtra illud de fi. instru. inter. §. ceterū. Alij dicunt ficte ꝯtumacem appellare posse: qui venit iudice sedente pro tribunali alˀs nō appellat: ⁊ sic intelligunt. §. finautē. Alij dicunt nedum fictū: sed etiam verum appellare posse dūmodo non sit manifestus: quem. s. vocaui euidentem vel verissimum: ⁊ pro his facit hec littera de sen. excō. venerabilibus. §. idem est. vbi videꝫ expressum ꝙ citatus nō veniens sit presumptiue cōtumax qꝛ potuit impediri sic ꝙ venire nō potuit. Cum ergo eo casu beneficio absentie restitueretꝫ ꝯtra sñiam: de re iudi. cum bertoldus. de resti. in integ. ex litteris. ⁊ de hoc. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte. de re iudi. quesitum fortius ergo beneficium probabilis absentie illuꝫ excusabit a ꝯtumacia vt appellare possit vt pñs ⁊ obtinere sñiaꝫ retractari ꝓpter iniquitatē sui: nō ꝓpter absentiā tñ. fateor tñ qꝛ vbi presens appellare nō posset: vt qꝛ tertio citatus tunc necessaria eēt restitutio de qua in predictis iuribus. Et ex his cōcludi posset ⁊ scio ꝙ nouum videbiꝫ: ꝙ cōtumax qui nō venit appellat. iudex a quo appellat si scit illum euidentem vel verum ⁊ ꝯtumacem appellationi nō defert: sꝫ in causa vel executiōe procedet. iudex tñ ad quem appellationē recipiet: ⁊ prius de hoc preiudiciali cognoscet. s. an potuerit appellare: ⁊ si causa cognita inuenerit illum manifestum ⁊ euidentem cōtumacem vel veꝝ: siue inuentum siue nō inuentum: qꝛ tñ postea citatuꝫ se nouit: nec apparet ipsius iustū impedimētū vel excusatio: ⁊ sic ꝯtēpsit: pronūciabit appellationem non deuoluere: ⁊ in appellationis causa nō procedet. Si ꝟo sibi cōstabit illum lꝫ inuentum fortius nō inuentum qui postea se citatum nouit iuste impeditū ꝓpter qđ venire nō potuit: vel saltem excusabilē: vt credidit terminum prorogatum: de resti. in integ. ex litteris. ⁊ facit quod ibi scripsi post Uin. ⁊ Tan. cum per hoc appareat eum fuisse ꝯtumacem qꝛ nō ꝯtempsit. ff. de reg. iu. cōtumacia. ꝓnunciabit appellationeꝫ deuoluere: ⁊ de illa cognoscet. ⁊ est simile qđ scripsi de ap. ad hoc si in vna: ⁊. s. de resti. spol. sollicite. de testi. veniens. ii. ð ap. non solum. li. vi. in. iij. gl. ad tertium ergo redeundo videꝫ ꝑm predicta ꝙ de prima appellatione vt preiudiciali primo cognosceꝫ. de or. co. tuam. cuius euentus alterius cognitionē dabit vel denegabit initium. de elec. si forte. li. vi. Sꝫ ꝑm hoc qđ releuat scđa appellatio. cum ꝓnunciato ꝙ ꝑmo fuerit bene appellatum reuocetur sñia per modum nullitatis vel attentati. de ap. non soluꝫ. li. vi. ⁊

Si duo litigantes super beneficio moriantur siue vterqꝫ in curia vel solus possidēs vel neutro possidente alter tantū altero alibi moriente ad papaꝫ ⁊ in conuersis casibus ad ordinariuꝫ spectat collatio si ad alterum beneficium pertinebat. si autem alter tantum moritur si superstes vel alius cuius intersit litem prosequitur ex futuro euentu apparebit ad queꝫ collatio spectet Jo. an.

Si duobus[a] in romana[b] curia super beneficio[c] sibi collato[d] litigantibus[e] in eadē curia mori[f] con-

pronunciato ꝙ male fuerit appellatum apparet illum postea ꝯtumacem fuisse. ⁊ sic nil reuocabitur ⁊ facit quod scripsi post Innoc. ⁊ Hosti. ð ap. interposita. in fi. i. rñ. Respondeo valet ad hoc: qꝛ nō cogitur ꝓsequi ꝑmam sed ꝓsequendo secundā si excipiaꝫ de cōtumacia replicabit de iusta appellatione de qua iudex secundo cognoscet. nō vt pronunciet bene vel male appellatum vel ut reuocet attentata. sed solum vt pronunciet illuꝫ appellare potuisse vel ñ ⁊ sic appellationē deuoluere vel non: ⁊ sic iudex appellationis tertio sup eodeꝫ articulo interiecto ꝙ ñ licuit de hoc cognoscit ⁊ ꝓnūciat. s. de ap. sua nobis. Itē valet: qꝛ ꝑm hoc audieꝫ ꝓsequēs faꝫ licet tempore quo ꝓsequitur sit lapsuꝫ tēpus prime prosequendo. bene facit de sen. ex. lꝫ. li. vi. Si ꝟo etiam tpe secunde appellationis lapsum erat tpˀs ꝓsecutionis prime. vide qđ scripsi de ap. directe sup glo. ii. Itē valet ꝙ posset aliqđ probabile dubium primo appellantem excusare a contumacia licꝫ appellatio ꝓbata iusta ꝓnunciari pōt. facit de elec. c. i. li. vi. Item posset scđa esse interposita ad aliū iudicē q magis expediret appellanti ꝙ̄ primus Et predictis solui videꝫ qđ no. s. e. cō. de elec. cām. §. pe. in vlt. glo. ꝙ artatus per decre. illam qui non venit nec misit: si appellat a diffinitiua si nō doceat de iusto impedimento quod excuset contumaciam non debeat audiri. fortius. n. cadit vera contumacia in citato per ius commune qđ ignorare non licuit quā in citato per iudicem.

Si duobus. Determinat casum dubium circa decre. ij. de preben. li. vi. q̄ reseruat collatiōi papali bñficia in curia vacantia: an locū hēat in duobus litigantibus ī curia sup beneficio sibi collato alter si moritur vel vterqꝫ. ⁊ distinguit principaliter duo mēbra. qꝛ aut vterqꝫ moriꝫ in curia aut vterqꝫ extra curiaꝫ aut alter tñ. In ꝑmo distinguit: aut vterqꝫ moritur in curia aut vterqꝫ extra. aut alter intus ⁊ alter extra. ⁊ hoc vltimo casu aut alter tātum possidebat aut neuter. ⁊ si alter aut qui moritur in curia aut qui extra. In secundo etiam principali mēbro. s. cum moritur alter tantum tūc subdistinguitur: qꝛ aut beneficium spectabat ad mortuum aut ad superstitem aut ad neutrum: ⁊ si ad mortuum. aut moritur in curia aut extra. ⁊ ꝑm principale mēbrum ꝓsequiꝫ ibi. Si vero alter. Tertio protestatur ibi. salua tamen.

a Duobus: vel pluribus cum sit eadē ratio concor. quod no. ð rescrip. duobus. li. vi.

b Romana curia: quod dic vt no. s. de preben. presenti. libro. vi.

c Beneficio: large sumitur comprehendens dignitates de preben. c. ii. libro. vi. saluo quod ibi. no. in. ij. glo.

d Collato: secus ergo si litigarēt illud sibi debitū. ⁊ cōcor. qđ dixi. s. in de. de rescrip. auditor. ⁊ puto solui qđ dubie tāgebat archi. de elec. si electio. li. vi. de electo in ꝓpositum non ꝯfirmato q moritur in curia: an prepositura vacet in curia. allegabat pro ⁊ contra que no. lxiij. di. q̄to. puto ꝙ non etiam si ibidē sup electione ⁊ ꝯfirmatione litigabāt ꝑ hanc litteraꝫ durat enim ꝑma vacatio vsqꝫ ad ꝯfirmationē: facit de elec. cupiētes: ⁊ c. ꝙ̄ in prin. li. vi. q̄ per ꝯfirmationē desinit. de trāsla. c. i. ⁊. ij. facit hoc pro opi. quā tenui de elec. cupiētes. §. qđ si. in vlti. gl. q̄ incipit ⁊ ptinet. Sed de prioribus bñficijs ꝯfirmati in curia ad dignitatem cuius adeptio facit illa uacare: dubitaꝫ an vacent in curia. ⁊ placet archi. in decre. cōmissa de elec. li. vi. ꝙ nō: qꝛ nō uacant ꝑ ꝯfirmationē sꝫ ꝑ possessionē pacificaꝫ vel ex quo stat ꝑ cōfirmatum quo minus illaꝫ hēat vt ibi ⁊ de ꝑben. lꝫ eps. c. li. dicebat tñ ꝙ si ille ꝯfirmatus manet in curia ⁊ per procuratores possessionē apprehendit ꝙ bñficia vacabūt in curia: qꝛ talis possessio quo ad ꝑora bñficia fingit illum mortuū. vij. q. i. §. ecce in qbus. sꝫ mori nō pōt nisi vbi ꝑsonalr est: ergo ⁊c. Nō placet hoc dcm̄ ex quo sequereꝫ ꝙ beneficiuꝫ ꝑ ꝓcuratorē renūciatū in curia vacaret eo loco vbi eēt renūciationis tpe q ꝓcuratoreꝫ ꝯstituit. qđ est falsum vt ipse idē no. in decre. ij. de prebē. ⁊ ad. §. ecce. respōde per no. de rescrip. susceptū. li. vi. in glo. pe: qꝛ non ē vere mortuus sed fingiꝫ: ⁊ illa fictio bene pōt trahi ad locū vbi possessionē apprehēdit. vbi ergo procurator mandatū habēs possessionē apprehēdit: ibi ⁊ hodie uacat bñficium: sed vbi amicus vel negocioꝝ gestor id fecisset ꝓcedere posset illa opi. qꝛ tunc vacāt ꝑ acceptionē ⁊ ratificationeꝫ ꝑ illum factam in curia ⁊ nō prius. facit de preben. si tibi absenti. li. vi. Item aduertendū ꝙ sepe curia priora bñficia electi in epm in curia cōsecrati statim cōfert quod puto fieri nō posse illo nō cōsentiente: nisi prius hēat possessionem epatus nō enī per solam cōsecrationē vacant priora sed ꝑ ꝯsecrationem ⁊ translationem ⁊ lapsum tpis quo debuit ꝯsecrari. prout etiam scripsi post Inno. ⁊ Comp. de elec. cuꝫ in cunctis. ver. cum ꝟo. sup vltimaꝫ glo. si ergo cōsecrationis tempore possessionem habebat tunc statim vacant priora ⁊ in curia vbi consecratur. ⁊ per hoc videtur ꝙ si consecratus in curia possessionē nō habens vadit ad partes episcopatus ⁊ possessioneꝫ apprehēdit ꝙ priora illius beneficia non vacent in curia nisi specialiter fuerint reseruata. Scio tamen ꝙ curia hoc nō reciperet.

e Litigantibus: in hoc ad ti.

f Mori: idem puto in renunciatione vel alia vacationis forma: etiam

si inmisceantur: vt qz vnus moritur alius renunciat cum sit eadem ratio ⁊ facit preal. §. eccc. vij. q. j.

a Contingat: simul vel successiue.

b Pontificem: tolle litteram decernimus pertinere.

c Curiā: repete mori contingat vtrūqz collationē huiusmodi beneficij.

d Ordinariū. i. collatorem etiā si non bēret ordinariaz iurisdictionez: sic ō ꝓcess. pben. si loci. lib. vj.

e Nisi: hanc exceptionē etiā in inferiorib⁹ mēbris intelligas repetitā.

f Alb cis: litigantibus mortuis.

g Jus: in re vel ad rē ō vtroqz: ō cōces. preben. c. vlti. li. vj.

b Possidebat: sicut ergo in multis casibus est melior ꝓditio possessoris de preben. si a sede. li. vi. sic fit melior cōditio illius penes quem moritur possessor: ⁊ no. q̄ si h ꝓstitutio nō emanasset videretur adhuc p⁹ mortez que rēdum ad quez ō iure beneficij spectasset vt. j. of cū alter morīt vt eo cognito haberet ꝓsideratio loci mortis illius: ſz qa h fuisset difficile ⁊ facile neglectum: ideo fuit vtiliter hic puisum.

i Pontificem. collatio ⁊c. vt sequitur.

k Alius. s. moriens extra curiaz: ⁊ repete beneficiū possidebat.

l Neutro: idez puto vbi possidebat vterqz vt ī paritate possessionis semp fit potior ꝓditio pape: facit de rescriptis. duobus lib. vi. ⁊ qō no. e. li. de pben. si a sede: ⁊ possent ambo puocare in interdicto vti possidetis vl qz vterqz cōtra reliquū appellauit. vt sepius experimur: ſz forte hūc casum omisi qz vtroqz possidente neuter possidere vl qz nō insolidū: facit ō pba. ſz. vel qz nō pacifice. facit de ele. cōmissa. li. vj.

m Ipsorū. s. quorū alter mortuus est ī curia ⁊ alter extra curiam.

n Prerogatiuā: cōcor. de pben. si a sede. li. vj.

o Si vero: secundū principale membrum distinctionis.

p Decedat: in curia vel extra.

q Intersit: siue ratione tituli ī quo ius habebat in re vel ad rem: siue rōe iuris eligendi vel presentandi vel conferendi qō se cōtendit habere: ⁊ forte mortuū elegerat: vel illi prouiderat. s. e. c. i. li. vi. ī glo. pe.

r Prosequatur. si non psequerē lis nō penderet.

s Interim. s. illa lite pendēte.

t Nō posit. s. e. c. ij. li. vi.

u Euentus: cōcor. de ele. si forte. li. vi. de frigi. fraternitatis. in fi. cū suis cōcor. iste aūt euētus est dubius. ff. de pecul. qō debetur.

x Pertinebit: collatio de quo premisit.

y In curiā: sit ~~defunctus~~ quod sequitur.

z Ad neutrum. alterum membrum subdistinctionis quando pronunciaretur beneficium spectare ad superstitem non exprimit quasi indubitatū qz tūc nō vacat ⁊ sic nec per papā nec per ordinarium cōferendū ad vtrunqz autem ī possibile est spectare. facit de elec. vt quis duas li. vj. ⁊ iō ēt illō non fuit exprimendum.

⁊ Pertinebit: cōstat enim q̄ in curia nō vacauit. etiam si ille qui mortuus est decesserit in curia.

2 Pertinere. cōcor. de preben. ca. ij. libro. vi. ⁊ facit de concess. pben. p. posui.

tingat[a] vtrūqz: collationem huiusmodi beneficij ad romanū pontificem[b]: si vero extra dictam curiam[c] ad ordinariū[d] decernimus pertinere: nisi[e] forsan alius ab eis[f] in dicto beneficio ius[g] haberet: q̄ si vnum ī dicta curia: alterū vero extra mori cōtingat: si moriens in curia bēficiū possidebat[h] ad ro. pontificem[i] si vero alius[k]: ad ordinarium pertineat collatio supradicta: neutro[l] aūt ipsorū[m] beneficium possidente erit romanus pontifex propter auctoritatis prerogatiuā[n] in collatione huiusmodi preferendus. ¶ Si vero[o] alter tantūmodo siue possessor siue petitor decedat[p]: si supstes vel alius cuius intersit[q] cām nihilo minus prosequat[r]: cū interim[s] beneficium de iure cōferri non possit[t] ad quem collatio eius pertineat futurus declarabit euentus[v]. Nam si ad defūctum pertinuisse: beneficium fuerit declaratum: pertinebit[x] ad papam si ille in curia[y]: vel ad ordinarium si extra curiam sit defunctus: q̄ si ad neutrū[z] illud spectasse constiterit ad ordinarium collatio pertinebit[2]: salua tamē ī premissis omnibus ro. pontifi. ptāte ad quez ecclesiarū personatuum dignitatuz aliorumqz beneficiorum ecclesiasticorum plena ⁊ libera dispositio ex sue potestatis plenitudine noscitur pertinere[2]. Idem.

Lis dicit pendere quo ad hoc vt nihil debeat innouari cuz citatio legitime peruenit ad partē vel per eū stetit quo minus peruenirēt cuz tali expōsitione q̄ potuit īstrui super quo cōueniatur. Jo. an.

Quam lite pendente[a] nihil debeat innouari[a]: litē quo ad hoc[b] pendere censemus: postquā[c] a iudice cōpetenti[d] in ea citatio[e] emanauit ⁊ ad ptē[f] citatā peruenit: vel per eā factum[g] fuit quo minus ad eius noticiam peruenirēt[b]. ¶ Dumtā in citatione predicta talia sint expressa[i] per que plene[k] possit instrui sup quibus in iudicio ꝓuenitur.

Rubrica De sequestratione possessionum ⁊ fructuum.

Si super beneficio ꝓtra ipsius possessorem qui triēnio non possedit ī petitorio vel possessorio vna diffinitiua fertur in curia etiam si nulla fore dicatur: ipsi⁹ beneficij sequestratio per loci ordinarium fieri debet: quam impediens: vel sequestratos fructus occupans excōmunicat⁹ est: ⁊ si est de litigantibus cadit a iure suo: ⁊ respicit pendētes Jo. an.

Hō compescendas[l] litigantium malicias diffinimus: vt vna[m] contra[n] possessorem diffini-

x Pendēte: quosdā casus in quibus ponderatur pendentia vide no. de offi. le. presenti. §. i. in glo. ij. lib. vj.

a Innouari qō fieret si possessor priuaretur possessione: vel alienaretur res litigiosa: vl sup ea interpretaretur priuilegium tacita litis pendentia. ātiquave ro possessione vti non est innouari ⁊ vide q̄ scripsi. co. tit. sup rubrica.

b Ad hoc. s. quo ad innouationem impediēdā: ⁊ fortius quo ad iurisdictionē perpetuandā: de fo. cōpe. ꝓposuisti: de of. delega. gratum.

c Postq̄. in pendentia ponderam⁹ principium ⁊ finez h determinat primū. s. quādo incipiat. fm. s. qñ desinat. pz. co. ti. c. ij. li. vj. ⁊ ij. q. j. qz res. s. lite finita q̄ esse pōt p sniaz a quo nō est appellatum: vel aliter vt no. de li. cōte. c. j. lib. vj. ⁊ vide quod diri de cōfessis. c. vlti. super vlt. glo. ⁊ quod no. j. n. pro ri. c. vno.

d Competenti: alibi dicit ido neo. de ap. vt debitus. ⁊ facit h littera ad id quod ibi no. in gl. ij. Competentem autem hic dico eū qui cause iurisditionez habet cuz exercitio vato q̄ illa possit per exceptionem elidi: siue exceptio contingat personaz: vt qz suspectus: siue iurisditionem vt qz rescriptū surrepticiuz. planum est enim q̄ his casibus valet processus in pncipali si non excipiatur: de re iudi. inter monasterium. de hoc de rescrip. ad audientiaz secūdo. sicut autem requiritur cōpetentia in iudice: sic ⁊ ī citatione: facit quod scripsi de fo. cōpe. pro posuisti. de off. deleg. cum plures. lib. vj. in glo. fi.

e Citatio: priuilegia vel rescripta vident impediri per solaz causē cōmissionē sine citatione: de testi. causam. ij. ⁊ vide quod ibi diri sup glo. pe.

f Ad partem: licet ergo quo ad perpetuandam iurisditionem sufficiat citationē emanasse fm canones: ⁊ vide qō diri de of. dele. c. vlt. in fi. cū ad inducēdam litis pēdentiam non sufficit emanasse nisi peruenerit. vt hic.

g Factum: dolose: vt in iuribus statim allegandis.

h Peruenirēt: concor. de. s. de elec. causam. de renun. c. vno. de iudi. dudū. de foro compe. ꝓuis.

i Expressa: cōcor. s. de procur. non potest. ad idem. de elec. vt circa. ⁊. c. procurator. libro sexto.

k Plene: si ergo dicat iudex cōparcas vie tali responsurus ticio super quadaz domo: non erit sufficiens expressio nec dicetur lis pendere super domo: vel dom⁹ esse litigiosa ⁊ est si. de dolo ⁊ cōtumacia. ca. ij. est ergo cōsiliū actoris cui expedit inducere litis pendētiaz q̄ inseratur libellus in citatione. de vita. c. ij. bñ facit ele. s. de elec. causam. tñ ſz id nō fiat: si tñ talis est expressio per quā plene posset instrui sufficit: vt h: vbi ꝓ iudex sufficiēter expressit sed nūcius non sufficiēter retulerit nō iuuat. debuit enī emanasse ⁊ peruenisse: vt. s. dicitur.

Hō ꝓpescendas[l] Nouū ⁊ equissimū est quod inducit hec cōstitutio: quę primo ponit nouū casum sequestrationis fiēde: secūdo punit īpedientez: ibi si quis aūt. tertio cōstitutionē ad pēdētia prorogat: ibi premissis. quarto exceptionē remouet. ibi nō obstante. Jo. an.

l Cōpescēdas. i. refrenandas: ⁊ cōponitur a cō ⁊ pesco: qō verbum nō ē ī vsu: ⁊ cōcor. de. de off. ordi. c. j.

m Vna: fortius ergo si plures.

n Cōtra possessorez: si ergo cōtra petitorē pro possessore fertur sentētia nō fit seqstratio. Item si inter duos vel plures petitores beneficij fertur sententia pro vno contra reliquū vel reliquos nō fit sequestratio: hoc probat hec littera. Item si fertur sententia contra possessorem non tamen pro petitore qui forsan ad priuationē agebat non est locus sequestrationi: quod probat littera sequens in petitorio vel possessorio. ⁊ in fine huius partis. ⁊ facit quod no. Hostien. ī summa huius tituli ad finem.

tiua[a] sententia sup beneficio[b] apud sedem apostolicam dũtarat[c] in petitorio vel possessorio[d] promulgata[e]: beneficium[f] ipsum etiam si[g] dignitas vel psonatus cristat: ⁊ curam habeat animarum: a possessione huiusmodi dum tamẽ triennio[h] pacifice antea[i] ab eo possessum nõ fuerit per loci ordinariu[k] apud aliquam personam idoneã[l] sequestretur: qui plenam de ipso: ⁊ debitam curam gerens: id quod de fructibus ipsius debitis eiusdẽ supportatis oneribus[m] superesse contigerit: illi restituat[n] qui finalem[o] in causa victoriam obtinebit[p]. Si quis[q] autem sequestrationẽ huiusmodi impedire: vel fructus sequestratos quoquomodo presumpserit occupare[r]: excommunicationis incurrat sentẽtiam ipso facto[s]: a qua ipsi impedimẽto prius amoto: ⁊ occupatis per eum fructibus[t] restitutis[v] nullatenus[x] absoluatur. Et nihilominus[y] si de litigãtibus fuerit[z] a iure: si quod in huiusmodi beneficio: vel ad ipsum[τ] forsitã competebat eidẽ: hoc ipso se nouerit cecidisse[?]. ¶ Premissis nedum circa futura: sed etiam circa per appellationem pendẽtia[x] negocia obseruandis. ¶ Nõ obstante[a] si cõtra prefatam sententiaz ꝗ nullitate forsan opponatur.

Rubrica De prouationibus.

C. Clemens. v. in cõci. vien.

Verba litterarum apostolicarũ quibus papa proprium factũ narrat: plene pbant si sup illis gratia vel intentio pape fundat. Joã. an.

Litteris nostris[b] quibus nos dignitates quaslibet seu beneficia collationi nostre vel sedi apostolice[c] reseruasse[d]: aut resignationem beneficij alicuius recepisse vel recipiendi potestatem alij commisisse[e] vel aliquem excommunicasse seu suspendisse: seu aliquem capellanum nostrum: vel familiarem fuisse: vel alia[f] similia super quibus gratia vel intentio[g] nostra

a Diffinitiua: in interlocutoria ergo nõ habet locũ hec constitutio. Est autem interlocutoria que inter principium ⁊ finem cause fertur sup his que incidunt vel emergunt. Diffinitiua vero principalez questionem diffinit: de quo satis ĩ spe. ꝗ sen. prola. in ꝑma col.

b Super beneficio: ecclesiastico. cõcor. s. ea. compil. de iudi. c. ij. si ergo inter petitorem beneficij ⁊ possessorem esset questio alia personalis vel realis: ⁊ feratur diffinitiua pro petitore: nõ erit locus constitutioni.

c Dũtarat: si. s. ea. cõpil. de rescriptis auditor. ⁊ fuit ꝗ prudenter sic temperatum. absurdum enim fuisset per singulas sententias ordinariorum vl de legatorum possessores possessione priuari.

d Possessorio: hic patet ꝙ etiam super possessorio fertur sententia diffinitiua. concor. de iudi. c. vlt.

e Promulgata: per auditores curie: a quorum sententiis appellatur puto: ⁊ decreta. procedere siue principalis sententia feratur in curia: siue super sententia lata per ordinariu aqua fuit appellatum ad curiam diffinitiua sententia feratur ibidez dummodo pro petitore contra possessorem: vt viri.

f Beneficium: Nota ꝙ non fructus tantum: imo etiam beneficium sequestratur: ꝗ sunt diuersa ⁊ est simile quod notatur de preben. si tibi concesso. libro sexto. in glosa. ij. iura ergo beneficij ⁊ beneficiari exercebit sequester qui possidet: super quo vide quod nota. ⁊ scripsi de iudi. examinata.

g Etiam si: prudenter fuit hoc additum ad tollendas cauillationes dicentium ꝙ in materia sequestrationis odiosa appellatio beneficij non comprehendit infra scripta: de preben. c. vlt. e. ti. cum in illis. libro sexto.

h Triennio. pacifice. si. C. de fideicom. l. i. ista duo requirũtur ne fiat sequestratio: ꝙ triennio sit possessum: ⁊ ꝙ pacifice: de his ergo preiudicialibus bene poterit possessor excipere ⁊ probare: nec puto sufficere annum tertiũ ĩcohatũ: vel p maiori parte illius tertij anni illum possedisse: requiritur enim triennium consumatum. si. de relega. ad nostram.

i Antea: idest ante litem motam: que tunc est finita per vnã sniaz: post litẽ enim motã non possidetur pacifice: quod requirit hec constitutio: ⁊ p hoc patet inutiliter de illo q̃ri: qui tpe sententie non possideret triennio. quod tamen triennũ ē cõpletum tpe quo petitur sequestratio.

k Loci ordinarium. non distinguit an ad illum spectet institutio necne: ⁊ cetera si. de vsur. quãquã. libro sexto. ⁊ quod ibi notatur. quandoqz tamen per ordinarium comprehenditur instituens ⁊ destituens: ⁊ de off. ordina. c. iij. ĩ principio libro sexto. ⁊. s. titulo proximo. c. primo. Et nota casum in quo de causa deuoluta ad curiam se inferior intromittit: ad idem de appella. cum teneamur: ⁊ qõ ibi diti post Hostien.

l Idoneam: equum esset hanc sequestrationẽ fieri existenti in ordine quem requirit bẽficiuz: de elec. nemo ꝗ inceps. ⁊. c. cũ ex eo. libro. vj. de regula. bẽficiũ. e. li. ad hoc littera que sequitur.

m Oneribus: cõcor. de offi. ordi. ꝑsenti. §. porro. li. vj.

n Restituat: cũ sequester habet limitatam potestatem: scilicet de restituẽdis fructibus qui ad onera supersunt: dico ꝙ illos non posset in emptionem prediorum pro beneficio vel alias in vtilitatem beneficij conuertere: quod posset vbi non esset talis limitatio: vt in predicta decretali presenti. de officio Archidiaco. cuz nos in fine.

o Finalem: per pronunciationem papalem vel factam de ipsius speciali mandato: facit de ver. sig. cõstitutionem. ij. rñ. lib. vj. vel per secundam sententiaz a qua non est appellatum: vl per tertiam licet sit appellatũ: de appellati. directe. ⁊ .c. sua nobis. quod dic: vt. j. de reg. iu. c. j.

p Obtinebit: hoc proprium est sequestri: quod res sequestrata restituatur victori.

q Si quis. pars vel alius ⁊ includit episcopus: non ob. de senten. excomuni. qz periculosum. libro. vj. qz non loquitur hic de interdicto vel suspensione: sz de excõmunicatione.

r Occupare: in mala parte ponitur: quandoqz in bona. de hoc de elec. in generali. ꝑmo rñso. libro. vj.

s Ipso facto: alios casus quibus ipso facto per has cle. quis excommunicationẽ incurrit no. ⁊ vide. j. de sen. excõ. c. i.

t Fructibus: vel ipsorum estimationem si fructus non extant: facit de transactio. veniens. in fine.

v Restitutis: nõ sufficit ergo cautio de restituendo: ⁊ cõcor. qõ nota. de ele. q: sepe. de imu. ec. quoniam. in fine. lib. vi.

x Nullatenus: absoluatur per ordinarium qui alias his occurrentibus absoluere poterit: de sententia excommunicationis. nuper. ⁊ per istud negatiuum verbum videtur ꝙ absolutio contra hec facta non teneat cui cõcordat infra de sepulturis. dudum. ⁊ ꝗ hereticis capitulum secundũ. in fine. ⁊ capitulum. .iij. post principium: de pe. capitulo primo. In contrarium videtur: cũ ꝗ forma sit a iure data non ab homine: facit qõ scripsi post Goffredum. de restitutione spoliatoruz: capitulo vltimo. in principio. ad idez facit de sententia excommunicatiõis venerabilibus. §. vbi aũt libro sexto. vide quod dicam. j. de iure patronatus capitulo primo post principium.

y Nihilominus. i. non eo minus ꝙ excõmunicatus est: ⁊ sic imponitur duplex pẽa. quod dic vt nota. de iudi. at si clerici.

z Fuerit: ille impediens vel fructus occupans.

τ Vel ad ipsum: hec enim sunt diuersa habere ius in re: vel ad rem: vt satis patet de concessione prebende capitulo vltimo. libro sexto.

? Cecidisse: si. de preben. cum qui. ij. responso. libro. vj. Probabiliter dubitatur an ordinarius ipse pronunciare vel declarare possit ipsuz impedientem vel occupantem cecidisse a iure suo: mouet dubium: quia causa ē in curia: vnde non videtur plus posse ordinarius quam permittat ista cõstitutio: ⁊ hoc non est de premissis. Ad contrarium mouet ꝙ occupatio vel impedimentum fuit infra suam diocesim: ⁊ sic poterit penam iuris ꝑ delicto declarare: precipue cum hec non sit necessaria priuatio: sed sufficit declaratio.

x Pendentia: concordã. s. de iudi. dispendiosam. in fine. ⁊ vide quod ibi notatur.

a Nõ obstãte: multum expediens fuit finis iste: alias ad impediendam sequestrationem quilibet de facto opposuisset nullitatez sententie ⁊ allegasset pro se ꝙ sententia nulla non meretur habere nomen sententie: de re iu. c. finali. libro sexto. ff. de re iu. l. iiij. §. cõdẽnatum. cũ suis cõcor. ff. ꝗ testamen. tut. l. iij. ⁊ de bo. pos. contra tabu. l. nõ putauit. §. ij. sunt autẽ multi modi nullitatis: quos no. de re iudi. c. j. vbi de hoc ⁊ remisi ad spe. ꝗ sentẽ. prola. §. iusta. puto tñ ꝙ licet alia nullitas non possit opponi: illa tñ opponi poterit per quam negetur iurisditio: oportet enim ꝙ cõstet de sententia vt hic dicetur: ⁊ per cõsequens de iurisditione auditoris qui tulit tã sententiam: bene facit. ff. de pe. l. ij. ĩ fi. ⁊ qõ no. de off. deleg. cuz in iure. et quo tamen de iurisditione ⁊ pronunciatione cõstat alia nullitas allegata sequestrationem nõ impedit: facit de testibus venicõ. ij. de spon. c. vno. li. vj. C. de edic. di. adri. tol. l. fi.

b Litteris. Primo ponit dubiuz. Secũdo illud ertẽdit. Secũda ibi: Volentes. Imola. Inducebat dubiũ ẽt. si papa. s. ꝗ priuileg. li. vj. vt. j. dicam.

c Nostris: de litteris enim inferiorũ dubitabat an fidez faciãt ẽt quo ad assertiua: ꝗ quo satz no. ⁊ scripsi. s. e. p. cessionẽ.

d Se. aplice: qũo hec sint diuersa pz de rescrip. si gr̃ose. li. vi.

e Reseruasse: narramus qõ est. j. Has reseruationes faciunt etiam legati: cũ moderatione tamẽ que habetur. ꝗ of. leg. c. iii. ⁊. iiij. li. vi. sz ĩ hoc differunt: qz de legati reseruatione non sufficeret fieri fidez per ipsius ꝗba negatiua: de testi. cum a nobis: salua consuetudine curie de q̃ ibi scripsi: ⁊ ꝗ fide istru. ꝙ super hoc.

e Cõmisisse: hec pñt facere inferiores: nõ tñ possent cõcedere facultatez recipiẽdi renunciationẽ ⁊ ꝓferendi: qõ dic vt de of. leg. c. pe. ij. rñ. lib. vi.

f Alia similia: vt qz cõfert bẽficium quod narrat vacare p ꝑuationẽ quã fecit deiicio: vel scribit ordinario ꝙ nullã iurisditionẽ exercear in ꝑsonas vl loca que narrat se eremisse.

g Intentio: sz ergo littera nõ sit gratiosa: sufficit ⁊ ꝙ super illis narratis intentio pape fundetur. vt qz mãdat contumacẽ citari moneri priuari

vel capi: quem dicit sepius excōicasse: vel suspendisse: vel mādat cū eius ari: vel cōmittit alicui prouisionem beneficij expressa persona vel nō expressa cui ꝓuideri debeat q̄ vacare narrat altero de predictis modis.
a ¶ Fundatur. in narratiuis ergo super quibus non fundatur papalis intentio haberet locum decreta. si papa. i. respon. de priuile. libro. vi. patet exemplum in eo quod ibi no. glo. ij. facit quod nota. iiij. q. vi. hoc quippe. ⁊. xxiij. di. domin⁹. Nū quid autem instrumentum sententie in quo dicitur libellum oblatum lit. cōte. ⁊ similia de his fidem faciat scripsi post Inno. ⁊ Hostiē. s. eo. quoniam contra super verbo que occurrerint: ⁊ no. in spec. de instru. edic. §. restat. ad fi. ver. in summa: ⁊ facit qd no ta. in spec. d̄ proba. §. fi. ver. sed pone iudex. ⁊ de peura. §. ij. ad fi. §. ver. illud quoqȝ.

fundat̄[a] fecisse[b] narramus cēsem⁹[c] super sic narratis fidem plenariaȝ adhibendam. ¶ Uolentes ad p̄terita ⁊ pendentia[d] etiā per appellationem negocia hoc extendi.

Rubrica de testibus.

¶ Clemens. v. in ꝯcilio viennensi

¶ Per testes xpianos ꝯuinci pn̄t iudei ⁊ saraceni: nō ob. contrarijs priuilegijs reguȝ ⁊ principū q̄bus si vtant̄ subtrahitur illis xpianorū commertium. Jo. an.

Cum iudei quidam ⁊ saraceni[e] sicut accepimus q̄ super ciuilib⁹ aut criminalibus[f] cōuinci per christianos[g] non possint: se priuilegijs reguȝ ⁊ principum[h] tueantur: quia id nedum iuri[i] cōtrarium: sed ⁊ christiane religioni[k] opprobriosum est quāplurimum ⁊ aduersuȝ reges eosdeȝ ⁊ principes in domino exhortamur[l]: ne concedant huiusmodi decetero priuilegia vl' seruent aut s̄uare p̄mittant[m] etiaȝ iam cōcessa. ¶ Quod si iudei aut saraceni priuilegijs talibus vti[n] presumpserint christianorū cōmunio eis subtrahat̄[o]: sic q̄ xpiani ab eorum abstinere cōmunione cēsura ecclesiastica si opus fuerit[p] cōpellantur. I. Idem.

¶ Publicatis attestationibus testes ꝑduci non pn̄t etiam in causis appellationis super eisdem articulis vel directe contrarijs. Joā. an.

Testibus rite[q] receptis: ⁊ eorū attestationibus publicatis[r] sicut nō licet super eisdem[s] vel directo[t] ꝯtrarijs articulis alios[v] vel' eosdem testes in principali causa producere[x]: sic nō debet in appellationis[y] causa licere. ¶ Cuȝ[z] non minus in appellationibus q̄ȝ in principali causa subornatio sit timenda.

Rubrica de iureiurando.

b ¶ Fecisse narramus. Quid si talia narrata super quibus fundatur intentio pape non sunt de facto suo p hanc litteram videtur q̄ illa non probent. ⁊ facit versi. qd sequitur super sic narratis: s̄m quod videt̄ q̄ si confert beneficiū q̄ narrat in curia vacasse per mortem beneficiati cum hec narratio non sit de facto suo non probet: qd videtur graue: tamen rationem habet ī tanto: q̄r in facto proprio nō sic presumitur error: vt ī alieno de rescrip. ab excōmunicato: cum suis concor. bene facit. j. de sentē. excom. si summus: satis puto q̄ talia v̄ba probant saltem presumptiue ex quo super illis fundatur intentio pape. ita q̄ persumptiōi stabitur: nisi cōtrarium probetur: facit quod no. de rescrip. nōnulli: in glo. penul. poterit tamen probari contrarium puta illum mortuum esse extra curiam qd fieri non posset in his que papa narat de suo facto: ⁊ hoc forte vult littera infra ibi fidem plenariam: quasi intendat vt contra illam rationem nō admittatur probatio: quod intelligo de probatione que perimat narrationem vel ipsam falsam ostendat: probatio vero per quam stante narratione releuaretur probans bene admitteret̄. pone in terminis: papa narrans renunciationem beneficij factam in manibus suis: ⁊ per eum acceptam confert illud vel conferri mandat bene potero probare quod illō beneficium tempore concessionis spectabat ad me nō ad cedentem vel quod ipse cedens prius cesserat in manibus ordinarij vel per ipsum fuerat illo priuatus: ⁊ his similia que narrationem pape non perimunt: facit de accu. cum dilecti. Ex his distingue narratiua rescriptorum papaliū: an super his non fundatur intentio papalis: ⁊ tunc non probant vt in decre. si papa: aut fundatur: ⁊ tunc subdistingue: an sunt de proprio facto ⁊ faciūt plenissimam: que perimi non potest. aut de alieno: tunc faciunt plenam. sed perimi potest vt prediri.

c ¶ Censemus. quasi iudicamus sententiamus statuimus iubemus deliberamus existimamus: hec omnia sonat hoc verbum vt infra dicam de concess. preben. c. j.

d ¶ Pendētia. concor. de. de iudi. dispendiosam in fi. ibi vide.

Cum iudei. Primo ponit dictum. Scdō ꝯtrafacienti penam imponit ibi: quod si Supplet concilium latera. s. e. iudei.

e ¶ Saraceni. vnde vtriqȝ dicatur: scripsi de iudeis ⁊ saracenis super rubrica.

f ¶ Criminalibus. de vtrisqȝ forte continebat priuilegium: sed forsan de alteris tantum.

g ¶ Christianos. licet christiani contra illos recipiantur in testes possunt tamen exceptione criminis per eos a testimonio repelli vt satis scripsi post Hostien. s. eo. iudei.

h ¶ Principum. vide quod dixi. j. de bap. c. vno regulariter iudei non compescuntur per ecclesiam: sed per seculares pricipes sub quibus degūt de iudeis: iudei. ij. ⁊. c. postulasti: ⁊. c. nonnullis. in fi. ⁊ facit. j. de re iudi. pastoralis in princi. ⁊. s. de vsur. post miserabilem: in casibus tamen eos iudicat ecclesia qui no. in prece. c. iudei ad quos addas istum casum. Consueuerunt autem principes propter magnum lucrum quod a iudeis in terris suis degentibus consequūtur eis fauere ⁊ eos priuilegiare: vt hic: ⁊ de vsur. quanto circa illa tamen que sunt opprobriosa fidei illos priuilegiare non debent. vt hic.

i ¶ Juri. s. e. iudei: ȝ cū ī iudicijs sit s̄uanda paritas de mu. pe. c. ij. C. de ꝓpri. sa. scri. lege in sacris. de except. cum inter. ergo videtur iuridicum q̄ sicut christiani iudeos non recipiunt ꝯtra se: sic nec ipsi cōtra iudeos recipi debeant. Solu. equalitas ista respicit personas actoris ⁊ rei: vt regulariter non liceat vni qd non liceat alteri: de reg. iur. non licet libro. vi. sed non respicit personas testiū: alias sequeret̄ q̄ fide dignus qui nō recipit cōtra se criminosuȝ vel excōicatum in testem: nec contra illum in testimonium recipi posset.

k ¶ Religioni. quattuor modos qb⁹ sumit̄ religio nota. s. de regula. super rubrica.

l ¶ Exhortamur. curialiter loquitur hic papa: ⁊ est si. d̄ sta. mona. recolentes. j. de iudeis. ca. i. poterat enim eis cōmunicari ⁊ īfligere eis penā. de iudeis iudei. ij. de maio. ⁊ obe. oēs. ⁊. c. solite de iude. nouit. lȝ autē hec exhortatio videatur consilium est tamen reuerentie: cui necessario parēdum est: de hoc de eta. ⁊ qua. ad aures.

m ¶ Permittant. concor. de his que fi. a maio. par. ca. q̄siuit. de sen. excō. nouit. concor. conci. vienē. s. de sup. neg. prela. c. vno.

n ¶ Uti. non puniit impetrantem tm̄ sed vtētem. si. de rescr. ex tenore.

o ¶ Subtrahat̄. sic indirecte excommunicat illos ecclesia d̄ iudeis iudei: ⁊. c. si iudeos: ⁊ ca. postulasti ⁊ d̄ deci. de terris: d̄ vsu. post miserabilē: ⁊. c. quanto. de pui. quanto.

p ¶ Si opus fuerit. s. quia monitioni non parēt: que semper precedit censuram. de senten. excom. sacro.

Testibus. Primo decidit casum dubium. Secundo illius rōnem reddit ibi: cum nō minus. Jmola determinat. no. s. e. fraternitatis. ⁊. iiij. q. iij. si quis testibus: ⁊ quia decre. illam solēniter cōmentaui: ⁊ ipsius cōmenti habetur copia: facilius hanc transibo.

q ¶ Rite. hoc dicit pro tanto: q̄r si receptio testium non teneret. puta facta p eum qui non erat iudex cause: vel facta super principali lite nō cōtest. eo casu quo fieri non potuit: vt lite nō cōtest. accedens. ij. publicatio istarum attestationum non impediret productionem rite fiendam. facit qd no. s. eo. cum cām in fi. vlti. glo. Item si aliqui testes deposuissent super articulo non incluso sup quo vide quod scripsi post Inno. in decre. fraternitatis. in. v. q.

r ¶ Publicatis. repete rite: hoc dico ꝓ tanto: q̄r si indiscrete inscia vel iuita parte iudex publicaret: pars q̄ testificata nōdū didicit: adhuc ⁊ testes ꝓducere posset: ⁊ hoc casu dificari posset qd no. hec. s. eo. ꝯstitutus. ij. in vlti. glo. ibi scripsi.

s ¶ Eisdem. super nouis. n. hoc lȝ: etiam in causa pricipali: ⁊ que sint noua plene scripsi in decre. fraternitatis. i. q. ij.

t ¶ Directo cōtrarijs. Indirectam vero cōtrarietatem bene licet ꝓbare p testes post attestationes publicatas: puta absentiam partis vel testis a loco eo tempore de quo deponit p modum decre. ex tenore. s. eo. qd intellige vt ibi dixi: ad idē. C. de ꝯtrahen. stip. optimā: sup directa vero ꝯtrarietate non licet: nisi opponeretur falsitas directa ipsius testis cum corruptione: de quo scripsi de ꝓba. c. licet super glo. ij. Essent autem directe contraria capitula de legitimitate ⁊ illegitimitate de presentia: ⁊ absentia: de furore ⁊ sana mente: de actu spontaneo ⁊ coacto: de virginiate ⁊ corruptione: q̄ñ talia ⁊ similia de eisdeȝ personis ⁊ actibus d̄ eodem instanti tp̄is sic contrarie formarentur.

v ¶ Alios vel eosdē: reprobat opi. Host. qui dicit in appellationis cā articulum antiquum posse reprobari per testes nouos: sed nō per antiquos.

x ¶ Producere. hoc regulare fallit in multis casib⁹ quos scripsi in decre. fraternitatis. in. ix. q. ⁊ nota. Spe. in ti. de testi. §. satis viliter: ⁊ qd dicit producere intellige ꝯtra partē inuitam super quo vide qd scripsi in vlti. q.

y ¶ In appellationis causa. reprobat cōem opinionē legistarū dicentiū q̄ publicatis attestationibus in principali licebat ꝓducere in causa appellatōis testes super eisdem capitulis. In hoc ꝯcor. Hug. Joan. an. Tan. Azo. ⁊ Accur. per. l. eos. C. de app. ⁊. C. de temp. ap. per hanc: dicentes q̄. §. qui vero: ī auten. de testi. col. vij. loquitur de testib⁹ ꝓducendis ī cā principali. sed canoniste contra. s. glo. Lau. Uincē. Tan. phi. Gof. ⁊ Inno. in predi. decre. quibus videtur cōsentire Guil. in specu. de testi. §. satis vtiliter: ver. ⁊ breuiter. ⁊ mouebant̄ p rōnem hic insertam: ⁊ vide qd no. in. c. fraternitatis. in tertia glo. ⁊ qd ibi scripsi.

z ¶ Cum. pro quia redditiuum cause: concor. de consue. c. ij. ⁊ certe huic rationi legiste respondere non possunt: que sumitur etiam ex precedenti. §. q̄r vero: vbi de hoc. Ad leges codicis quas pro se inducunt facile respondetur vt intelligantur de veteribus capitulis nullo modo probatis: vel probatis aliter quam per testes. super quibus in appellationis causa bene licet prouidere testes. Joannes andree

⁊ ¶ Subornatio. ad huiusmodi intellectum. vide qd scripsi in decreta. fraternitatis. in. viij. questione.

Clemens.v.in conci. vienensi.

¶ Iuramenta que romane ecclesie prestant romani principes fidelitatis existunt. Jo.an.

Romani[a] principes orthodore[b] fidei professores[c] sacro sanctã ro. ecclesiã cuius caput est christus[d] redẽptor noster ac romanũ põtificem eiusdẽ redẽptoris vicarium[e] feruore fidei ⁊ clare deuotiõis promptitudine[f] venerãtes[g]: eidẽ romano põtifici: a quo approbationẽ persone ad imperialis celsitudinis apicẽ[h] assumẽde: necnõ vnctionẽ: consecrationẽ: ⁊ imperij coronã accipiunt sua submittere[i] capita nõ reputarũt indignum: seque[k] illi ⁊ eidẽ ecclesie que a grecis imperium trãstulit in germanos: ⁊ a qua ad certos[l] eorum principes ius ⁊ potestas eligendi regem in imperatorem postmodũ promouendum peruenit[m]: astringere vinculo iuramẽti: prout tã mos obseruationis antique[n] temporibus nouissimis renouate: quam forma iuramẽti huiusmodi sacris inserta canonibus[o] manifestant. ¶ Dudum sane inter quõdã henricũ imperatorẽ tunc romanorum regẽ[p]: ⁊ charissimũ in christo filiũ nostrum robertũ sicilie[q] regem grauis discordia[r] suscitata. Nos multis grãdibusque periculis que exinde prouentura verisimiliter timebantur. intẽdẽtes celeri[s] ⁊ optio remedio obuiare[t]: quibusdã ex fratribus nostris sã. ro. ec. car. existẽtibus tũc in vrbe[v] pro reformãda pace[x] ⁊ solidanda concordia inter reges eosdem literas nostras sub certa forma duximus destinãdas: inter alia inserẽtes in eis[y]: quod cũ ipsi reges eiusdem ecclesie spãlissimi filij sibi iuramento fidelitatis: ⁊ alias multipliciter essent astricti: ipsius ecclesie debeãt esse promptissimi defensores. Dictis aũt literis in notitiã dicti henrici ad imperiũ iã promoti sic deductis: idẽ hẽricus ab eisdẽ cardinalibus requisitus: vt super contentis in illis suũ propositũ rñderet: quasi moleste tulisset quod de iuramento fidelitatis huiusmodi per eũ prestito in dictis litteris mentio haberetur: non familiariter[z] nec secrete[⁊]: vt tractãde pacis qualitas exigebat: sed multis tabellionibus accersitis[?] ⁊ requisitis[℞] ab eo quod de rñsionibus suis conficerent publica instrumenta[a]: inter cetera publice presente multitudine hominum copiosa respondit[b] se nõ fore cuiquã[c] ad iuramentũ fidelitatis astrictum ⁊ quod nunquã fecerit iuramentum per quod foret ad iuramentum fidelitatis obligatus: ⁊ quod ipse nesciebat quod antecessores sui romani imperatores vnquã iuramentum huiusmodi prestitissent: simulans se immemorem iuramentorũ que nobis ante coronationẽ suam prestiterat[c]: ⁊ post coronationem etiã innouarat[d]. ¶ Nos itaque attendentes quod huiusmodi responsio si sub dissimulatione pertrãseat vel silẽtio pallietur[e]: posset in magnũ ⁊ euidens preiudicium ro. ec. redũdare[f]: dignum admodũ[g] ⁊ oportunum fore prospeximus: ut de iuramentis huiusmodi cõstitutiõi presenti aliqua breuiter annectamus. Dictus nãque. h. quãprimum fuit in regem romanorum electus solennes ad nos nũcios destinauit: dans eis per suas patentes litteras plenum ⁊ speciale mandatũ exponendi[h] nobis pro eo deuotionem ipsius ⁊ reuerentiã filialem: quã ad nos ⁊ ro. ec. syncero gerere se dicebat[i] affectu necnõ petendi ⁊ impetrandi a nobis fauorem ⁊ gratiam consuetos offerendi quoque nobis ⁊ prestandi pro eo ⁊ in ipsius animam[k] debite nobis ⁊ idem ecclesie fidelitatis ⁊ cuiuslibet alterius generis iuramentũ: ac nihilominus petendi a nobis per nostras sibi manus impendi unctionẽ consecrationem ⁊ romani imperij diadema[l]. ¶ Prefatis itaque nuncijs in nostra ⁊ fratrum nostrorum presentia cõstitutis: ac secundum dicti tenorem mandati auinione vbi tunc eramus cum nostra curia residentes in publico consistorio in quo erat prelatorum ⁊ aliorum tam clericorum quã laicorum non modica multitudo: premissis per eos corã nobis expositis supplicãdo petitis humiliter ⁊ oblatis[m]. ¶ Nos eodem mãdato ⁊ decreto[n] electionis eiusdem. h. ex parte principum tam ecclesiasticorum quam secularium qui eundem elegerant nobis per dictos nuncios presentatis: plena cum eisdem fratribus deliberatione discussis factaque nobis de electione huiusmodi concordi ⁊ legitima plena fide examinata quoque persona ipsius. h. pro

a Romani. Declarat illa fore fidelitatis iuramẽta que prestat imperator ec. ro. approbationis sue tempore secundum formã capituli tibi domino: ⁊ tẽpore coronationis secundum formã in pontificali descriptã. Et primo ponit exordium in quo dicit romanos principes pro tempore romanis pontificibus sua capita submisisse: ⁊ se illis astrinxisse: vinculo iuramenti. Secundo ibi: dudũ. narrat assertionem imperatoris henrici se negantis ro. pon. per fidelitatis iuramentum astrictum exprimens quod dedit cãm denegationi predicte. Tertio ibi nos itaque prouidens contra futura pericula ponit duo iuramenta que prestiterat ipse henricus ecclesie romane. primũ approbationis sue tempore per procuratores ad id mandatũ habentes secundum formam. c. tibi dño. Secũdũ tempore coronationis ⁊ consecrationis sue. quod in vrbe prestitit per seipsum secundum formã in põtificali descriptã. Quarto ibi ceterũ narrans talia etiam sacra prestita per Albertũ immediatũ predecessorem ipsius Rodulphi ⁊ alios reges romanos declarat illa fore fidelitatis iuramẽta. Quinto ibi: porro. ponit formam iuramẽti quã ipse henricus prestiterat in ingressu italie: ⁊ quã innouarat coronationis tempore: que dicit patere per litteras ipsius henrici in archiuis curie romane reseruatas. Jo. an.

b ¶ Orthodore. si. ar. de sum. tri. dãnamus ver. licet ergo et ibi exponitur.

c ¶ Professores. venerantes quod est. infra. redeas retrograde vsque ibi: fauore.

d ¶ Christus. ad col. i. de sac. vnc. c. vno. versi. sed vbi.

e ¶ Vicariũ. de homi. pro humani. li. vi. de transla. ca. ij. ⁊ .iij. ⁊ cũ dicitur quod est vicarius petri: vt. lxiij. dis. ego lodouicus .i. q. i. non equales. ⁊. q. vij. quotiens: ⁊ est impropria locutio: vel exponitur. i. gerit vicariã quã gessit petrus: vicarius. n. non dat vicarium de offi. vica. clericos.

f ¶ Promptitudine. quasi parata ⁊ expedita affectione ⁊ sine difficultate.

g ¶ Venerãtes. xvij. di. §. huic ⁊. xix. di. in memoria. xxi. dist. non aũt: ⁊. c. in tm̃: cũ si. ⁊ hic tolle lrãm non repulerũt indignũ sua submittere capita.

h ¶ Apicem. apes apis volatilis quedã est: de qua de conse. di. v. nũquid. de deci. nuncios. ⁊ .vij. q. i. in apibus. sed apes apicis ponitur pro summitate honore vel distinctiõis nota: quod enim in summo est a pedibus vel infimis distat: ⁊ hec sũmitas tpalia respicit: de ma. ⁊ obe. solite.

i ¶ Submittere. facit. lxiij. dis. valentinianus. de iudi. nouit. ver. nos igitur.

k ¶ Seque. astringere viculo iuramenti: quod est. infra.

l ¶ Ad certos. qui sunt illi: no. de re iudi. ad aplice: in si. li. vi.

m ¶ Peruenit. de elec. venerabilem.

n ¶ Antique. concor. ff. de transla. quanto ⁊ mos fidelissime vetustatis seruandus est. C. de testa. testamento.

o ¶ Canonibus. lxiij. di. tibi domino.

p ¶ Regem. qui nondum coronatus erat. Jo. an.

q ¶ Sicilie. que est spãle patrimoniũ ecclesie: de iudi. ad apostolice. versi. preter hec cum suis concor. lib. vi.

r ¶ Discordia. diuersitatem cordium designat.

s ¶ Celeri. de celeritate vide pro ⁊ contra de elec. c. si. lib. vi.

t ¶ Obuiare. vide quod no. de rescrip. ad hoc in vlti. glo. ⁊ quod ibi dixi

v ¶ In vrbe. anthonomatice: de pe. ⁊ re. significauit: ibi de hoc. de verbo. sig. forus. versi. testes.

x ¶ Pace. quod ad eũ spectabat: de iudi. nouit. et ad alios platos. xc. dist. per totũ de treu. ⁊ pace. c. .i. ⁊ vide quod nota. de re iudi. ad apostolice. ver. deuotauit. lib. vi. p archi. xxiij. q. i. noli.

y ¶ In eis lris ad cardinales directis.

z ¶ Nõ familiariter. quasi non mansuete domestice ⁊ amicabiliter.

⁊ ¶ Secrete. v. q. iij. in loco.

? ¶ Accersitis. quasi collectis: vel circa se sitis.

℞ ¶ Requisitis. no. tabelliones esse debere rogatum: de hoc in spec. de instru. edic. §. ij. ver. sed pone: ⁊. §. iij. l. i. colum. per Inno. ff. de filijs ante do. instruc. c. i.

a ¶ Instrumenta. ad perpetuam rei memoriam .i. q. vij. maximũ. xxvij. .q. i. omnes femine.

b ¶ Rñdit. tria capitula continet hec rñsio.

c ¶ Cuiquã. romanum pontificem includebat: de maio. ⁊ obe. solite ad finem.

c ¶ Prestiterat. per nuncios: vt sequitur.

d ¶ Innouarat. per seipsum.

e ¶ Pallietur. i. quasi pallio cooperiatur. concor. de vsu pal. in si.

f ¶ Redundare. prouidet circa. futura: de hoc de ser. nõ ordi. c. i.

g ¶ Admodũ. ponitur pro valde concor. de si. grauis. ⁊ de cor. vi. c. i. de magistris. quãto. infra. de re iudi. pastoral. ver. nunquid etiam: ⁊. infra. de magistris .c. i. post prin.

h ¶ Exponendi. no. formã secundum quã cõstituendi sunt nuncij romanorum regis petentis approbationem ecclesie.

i ¶ Dicebat. Seneca. lxxxi. dis. epistola. Nil carius extimamus quam bñficiũ quãdiu petimus: nil vilius cum accepimus.

k ¶ Animã. concor. de iura. ca. c. si. lib. vi. ⁊ de testi. pñtium. li. vi.

l ¶ Diadema. proprie dicitur corona imperialis vel regia: ⁊ differt a serto quod fit de floribus insertis: ⁊ corona que dicitur circulus capitis de quolibet metallo. diadema vero solum de auro ⁊ lapidibus preciosis: ⁊ cõponitur a dia quod est duo: ⁊ demo. is. ex sui enim rotõditate principium dernit ⁊ finem.

m ¶ Oblatis. respicit tria ad que mandatũ habebant. s. exponendi deuotionem: petendi fauorem: vnctionem ⁊c. offerendi iuramentum.

n ¶ Decreto. de quo. lxi. di. episcopus: ⁊ de elec. innotuit.

a ¶ Requirenda. facit de sup. neg. prela. grandi.
b ¶ Nouerant. ab his inquirenda sunt talia: de purga. ca. cum p. de electi. postq̃: ⁊ c. scriptum.
c ¶ Aliqualē quasi nō plenā: qr tūc nō videt examinatio psone necessaria de hoc. xxiij. di. qui episcopus. ī glo. ii. xlvij. di. de petro. ⁊ facit d ap. cōstitutis. ij.
d ¶ Noticiam. fuerat enīz pro pmotiōe fratris sui treuerē. archiepi aliquo tpe in curia
e ¶ Tibi dño. lxiii. di. ⁊ fuit iuramentum otrōis vt ibi pz ⁊ dicebat Guil. in spec. eo ti. §. i. ver. illō aūt post principiuz qp eius prestabat primo illō iuramentum legato apostolice sedis postea quando coronabatur iterum prestabat illud pape.
f ¶ Pontificali qō alias vocat ordinarium epale ⁊ no. Post. de ser. non or. consuluit qp ille liber autentic⁹ sit: qr illi⁹ libri verba ibi ponūtur: simile qō de arbore dicitur p. c. xxxv. q. v. ad sedem. Inducit etiam. xv. di. canones. ⁊. c. sancta. xxxv. iij. di. que ipsis. facit de offi. archi. c. i. ⁊. ca. ad h apertius probat hec lra
g ¶ Futurus illud est cōtra Io. qui no. xciii. dist. legimus: qp sola pricipū electio facit verū iperatorē: vides enim qp etiā approbatus ab ecclesia imperator non est donec coronationē: ⁊ ꝛsecrationē non recepit ab ecclesia: ⁊ facit qp dicā. ī. §. porro super verbo regis in glo.
h ¶ Polliceor. dicit. l. iii. ff. de polli. qp pactum est duorū consensus atqz cōuentio: pollicitatio vero solius offerentis promissum.
i ¶ Immediatus. signāter hoc dicit: cū ī possessiōe vltima tempora spectanda sint de cā pos. cuz ecclesie post pri. cū cōcor.
k ¶ Bonifacius. familiaris est hec probatio cum papa alium papam iducit in testem: vt not. Io. xi. q. iii. patet.
l ¶ Filium. de priuile. si papa. ver. similiter. lib. vi.
m ¶ Corticem. qō facere non debuit. i. q. i. marcion. de verb. sig. pterea. ⁊. c. itelligentia. ff. de legi. l. scire. Io. an.
n ¶ Curiositatis. sūmit hic pro subtilitate exquisita nimia cura sic ō renū. c. i. in prin. lib. vi.

ut absentia patiebatur eiusdē ⁊ de ipsi⁹ fide probitate ⁊ alijs q̃ in psona ipatoris sunt merito requēda[a]: cū plurib⁹ plātis ⁊ alijs magne auctoritatis viris q eiusdē. b. mores ꝛditionē ⁊ statū pleni⁹ nouerāt[b] in qsitoqz de eius psona cui⁹ etiā nos ⁊ ffes nri aliqualē[c] prius noticiaz[d] habebam⁹: pp qō facili⁹ trāsiuim⁹ in examinatione hmōi idonea reputata: ipm nominauimus denunciauimus ⁊ declarauimus regē romanorū: ipsi⁹ approbātes psonā eūqz sufficientē ⁊ habilē ōclarātes ad suscipiēdā impialis celsitudinis dignitatez: ac decernentes vnctionē consecrationē impijqz romani coronā sibi p manus nras debere ꝛcedi ⁊ subsequēter a pfatis nūciis sufficiens ad hoc ab eo vt pmittit mādatū hūtib⁹ fm formā in decretis que icipit. tibi dño[e] cōprehēsaz fidelitatis recepimus iuramentuz postq̃ idē. b. ꝛsecratiōis ⁊ coronationis sue tpe aliud eisdē cardinali b⁹: quos ad ipēdēdū sibi hmōi cōsecrationis ⁊ coronationis isignia misimus ad vrbem: illud nostro noie recipientibus iuramentū prestitit corporale: qō in libro pōtificali[f] ro. prestandū pō. p iperatorē coronationis sue tēpore ꝛtinet cui⁹ tenor dignoscit eē talis. Ego. H. romanoꝝ rex annuente dño futurus iperator[g]: pmitto spōdeo ⁊ polliceor[h] atqz iuro coram deo ⁊ beato petro: me decetero, ptectorē, pcuratorē ⁊ defensorē fore summi pontificis: ⁊ huius sancte ro. ecc. ī oībus necessitatibus ⁊ vtilitatib⁹ suis custodiēdo ⁊ ꝛseruādo possessiones honores ⁊ iura eius quātū diuino fultus adiutorio fuero fm scire ⁊ posse meū recta ⁊ pura fide: sic me deus adiuuet. ⁊ hec sctā dei euāgelia. ¶ Ceterū qn iuramēta hmōi fidelitatis existāt a retro romanis pncipib⁹ nō fuit hactenus hesitatū immo tā quondā albertus rex romanoꝝ immediatus[i] predecessor memorati Henrici bonifa.[k] pape viij. predecessoris nostri tempore approbationis eiusdem alberti q̃z rodulph⁹ pater ipsi⁹ ⁊ alij prede. eiusdem romanorum reges diuersis nostris predecessorib⁹ iuramentum fidelitatis ⁊ obedientie prestiterunt. Idemqz boni. memoratuz. a. iuramento huiusmodi ab eo recepto de fratrum suorum consilio presente prelatorum ⁊ aliorum multitudine copiosa auctoritate apostolica recepit in specialem suum filium[l] ⁊ ecclesie memorate: ipsūqz in regem romanorum assumpsit.

in imperatorem postmodum promouendum. Verum quia sepefactus. h. qui in proximis diebus fuit de hac luce subtractus: non virtutem ⁊ mentem: sed nudum verborum insectans corticez[m] sensumqz confundens iuramenta restringendo predicta curiose videbatur asserere: vt prefertur: illa ad debitum fidelitatis huiusmodi non extendi nouo modo curiositatis[n] huius luculente veritatis antidotum[o] presentis declarationis oraculo prouidimus apponendum. Quia ergo capitulis iuramento fidelitatis[p] cōtentis sollicita meditatione pensatis ipsa capitula[q] in prefatis imperatoris iuramentis quantum ad effectum mentem ⁊ virtutem[r]: ipsorum non est dubium ꝛtineri. Nos pmissis ⁊ alijs rōnibus ne qs in romanum assumptus principem vel imposterum assumendus an iuramenta huiusmodi per dictū. b. imperatorem prestita: ⁊ per successores ipsius in futurum prestanda fidelitatis existant: in dubitationem educere audeat: vel super his contrarium astruere veritati auctoritate apostolica de fratrum nostrorum consilio declaramus: illa iuramenta pdicta fidelitatis existere[s] ⁊ cēseri debere. ¶ Porro preter iuramenta predicta idez Henricus suorum inherens predecessorū vestigijs[t] priusq̃z ingrederetur italiā vel ibidē iura aliqua exerceret sub testimonio suarum patentium litterarum in manibus dilecti filij Iohannis de mollianis scholastici ecclesie tulenensis capellani nostri ad hoc specialiter per nos missi: ⁊ prefate ecclesie nomine recipientis, pmisit: ⁊ tactis[v] sacrosanctis euangelijs iuramento firmauit: q, eandem ecclesiam ⁊ fidem catholicaz pura fide totisqz viribus conseruaret reuerenter: ⁊ etiam defensaret omnemqz heresim scisma ⁊ hereticos quoslibet fautores ⁊ receptores ⁊ defensores ipsorum exterminaret[x] pro posse: ac nunquam cum saraceno pagano scismatico: seu alio quomodolibet communionem catholice fidei non habente: aut cum aliquo alio prefate ecclesie inimico vel rebelli: seu eidem manifeste suspecto vnionem quanlibet seu parentelam[y] aut[z] confederationem iniret: sed tam nostram q̃z successorum[3] nostrorum personas honorem ⁊ statum manutenere defenderet ⁊ conseruaret contra omnes homines cuiuscūqz esterent preeminētie dignitatis: vel

o ¶ Antidotum. pōit pro ꝛ vonū. vic vt no. ff. de peti. here. sed ⁊ si. §. ꝛsuluit vel p ꝛ datū: vt dici solet id qō dat ꝛ venenuz: vnde p medicina ponit: de iura. ca. ceteruz. inde dicit liber qdā antidotarius: qr cōtra vitia compositus.
p ¶ Fidelitatis. qō habet. xxii. q. v. de forma ⁊ facit. ꝛ. codē ego. H. ⁊ videre potes qō no. host. in sūma. de feu. §. qd sit fidelitatis. vbi et ponit plenā ⁊ plenioreē fidelitatis formam in quo ⁊ qd differat ab homagio dicam. ī. de re iudi. pastoralis. §. rursus de hoc p ꝛn. de re. iur. c. vltī.
q ¶ Ipsa capitula. cōtēta in fidelitatis iuramento.
r ¶ Virtutez. ad maiorē expssionem inculcat hec verba.
s ¶ Existere. non p hoc sequit qp subiecti imperatori sint ō tē porali dominio ecclesie: sac qō no. lxxi. di. legitur: ⁊ ī spec. de feu. §. ii. ver. xiiii.
t ¶ Vestigijs. qui. s. in ingressu italie iuramentum tale prestiterant. Scire debes prout habet etiaz in pontificali ass. pruinciali qō rex romanorum coronatur triplici corona. Prima est ferrea: quam recipit ab archiepo coloniensi in aquisgrani eiusdē dioc. ferrum aūt fortitudinē designat: quia vincere debet rebelles ⁊ infideles ꝛculcare. Secunda est argentea: quam ī gressus italiam recipit a mediolanēsi archiepo in villa modicien eiusdē dio. tñ ipse. b. recepit illā mediolani in ecclesia sancti ambrosij: argentum aūt designās mundiciam ⁊ claritatez significat ipsum principem talem esse deberet. Tertia est ō puro auro qua coronatur per papam ī ecclesia sancti petri ad altare sancti mauricij: ⁊ designat aurum qō oībus metallis est excellentius: ipsum imperatorem aliis regibus ⁊ principibus in potentatu ⁊ iustitia excellentiorez esse debere. Sic olim in his tribus metallis dabatur tributum romanis: vt scripsi de fide instru. inter dilectos sup glo. inditio.
u ¶ Tactis epi etiam cum fidelitatem iurant tangunt sacra: vt probatur. ꝛ. co. ego. H. ī fi. nō sic qñ testimonū dicūt. vel de calumnia iurant: qō dic de iura. ca. c. fi.
x ¶ Exterminaret idem verbū de here. excōmunicam⁹. §. moneantur ⁊. §. seq. ⁊ dicitur. q̃ si extra terminos vite vel iurisdictionis suc eos ponere: vñ ponit etiam pro dissipatione desolatione ⁊ exilio.
y ¶ Parentelam. alludit vulgare italicoꝝ: ⁊ ponitur p affinitate. Consanguinitatē. n. inire posset: facit institu. de legitima agna. tu. in fi.
z ¶ Successorum. vide qō no. ⁊ diri. co. ti. veritatis.

a ¶ Reges.romanos vt sequitur: ⁊ per hanc litteram videt ꝙ rex romanoꝝ q̃ nondum est īperator vel coronatus priuilegia dare possit: de quo satis nota.in Spec.de rescrip.p̄sentari.§.fi.ver.item qd̄ est obtentum: ⁊ hoc disputauit ⁊ tenuit. Ja.de arc.cuius questionē ad litteram posuit. Cy.i.l.bene a zenone.C.de q̄dri prescrip. Inno.in decre.venerabilem: dicit ꝙ si imperator non possit recipere coronā ī loco debito: nihilominus auctoritatem administrandi recipere potest a coloniēsi archiepo ad quē spectat vł ex ipsa electione habet illam s̄m eū refert Hosti.de verb.sig.super quibusdā ꝙ vidit in alamania p̄ p̄cipes iudicari ⁊ teneri: qd̄ rex romanoꝝ post electionē cō cordē hēat oēm potestatē quā imperator: ⁊ ꝙ vnctio nihil addit: ⁊ facit qd̄ no. Jo.xciij.dis. legim⁹ vt scripsi sup ver. post q̄: ⁊ super ver.futurus.in gl.s; quod plus est: vidi ⁊ habeo formas quarūdam lr̄aꝝ que de registris Inno.iij. dicuntur extracte que narrarūt super negocio.discordie electionis de qua loquitur decre. venerabilē quarum altera dirigebat archiep̄is ep̄is ⁊ p̄latis ⁊ p̄cipib⁹ alamanie ⁊ sclauie vel sclauonie: altera specialiter maguntino inter alia referentes ꝙ inconcussa cō suetudo impii facta certa rōni consona iur. subnixa per patiētiam se ap. tolerata ⁊ p tolerantiam approbata: hoc h; ꝙ duobus electis in discordia vterq; administrat vt rex ⁊ oēm imperij iurisditionē exercet ꝙ declarat ibi papa locum habere donec per papam alterius electio fuerit approbata aut reprobata

b ¶ Constantinum. disputant aliq̄ an donatio p cōstantinū facta ecclesie ro.ī p̄sona beati Siluestri: de qua xcvi.di.cōstatin⁹ palea est: valuerit: ⁊ an successor illam reuocare potuerit. Accursius tenet ꝙ donatio nō valuit ī auc.quō oꝫ ep̄os post princi.col.ij.sed Jo.ā q hoc notat lxii.dis.ego Ludouicus: ꝙ valuerit ⁊ ꝙ sit irreuocabilis p̄bat hec lr̄a: ⁊.ā.de elec.fundamēta.§.ne aūt li.vi.⁊ facit quod no. host.ī sum.de immu.ec.§.pe.ad fi.

c ¶ Carolū. de quo.xi.q.i.volumus: de iudi.nouit.

d ¶ Aduocatus.vide qd̄ no.⁊ scripsi de electi.venerabilē ꝟ. quod autem.

e ¶ In eo eēt.fac.xliij.di.ephesiis.xlvii.di.ꝙ ad nos de testi. constitutus.

f ¶ Aurea bulla: p; ergo ꝙ ante coronationem nō vti bulla sed sigillo: sic ⁊ papa aliter vtitur bulla ante coronationē ꝙ̄ post: vt no.in fi.li.vi.super data: priuilegia imperiali cū aurea bulla vidisse nō memini nisi vnū: nec ēt multū videt expediēs p̄uilegiis bullā aureā appendi pp p̄ciositatē eni; metalli est de subtractiōe bulle periculum.ob quam etiā cām prudentes prelati ⁊ p̄cipes temporis nostri sigillis argenteis vel aureis non vtuntur.

status: eidem etiam adijciens iuramēto ꝙ manuteneret semper atq; seruaret priuilegia omnia per predecessores suos reges[a] ac imperatores romanos prefate romane ⁊ alijs quibuslibet ecclesijs quocūq; concessa tempore ⁊ continentie cuiuscūq;: ipsaq; omnia ⁊ specialiter ac precipue per clare memorie Cōstantinum[b] Carolum[c] Henricum Ottonem quartū Federicum secundum atq; Rodulphum predecessores ipsius super concessione recognitione aduocatione annotatione quietatione ⁊ libera dimissione terrarum ⁊ prouinciarum romane ecclesie vbilibet positarum quarum etiam multas nominatim expressit sedi apostolice romanisq; pontificibus super quocunq; tenore concessa recognouit cōfirmauit: ⁊ ex certa scientia innouauit: ac etiam de nouo concessit: ⁊ terras ipsas atq; prouincias recognouit ad ius ⁊ proprietatem ipsius ecclesie plenissime pertinere: easq; nihilominus ex abundanti de nouo ecclesie sepefate donauit sub predicto se obligans iuramento quod ipsas aliquamue ipsarum partem nullo vnquā tempore occuparet seu quantum in eo esset ab alio permitteret occupari: nec in eis aut aliqua parte ipsarum iura aliqua possessiones aut tenutas haberet seu quomodolib; possideret: nec ī eis etiam potestarie seu cuiusuis capitanie aut iurisditionem quamcunq; p se vel per alium exerceret: qd̄ q; vt princeps catholicus ⁊ sepedicte ecclesie aduocatus[d] atq; defensor ipsam iuuaret ⁊ consilijs ⁊ auxilijs illi assisteret oportunis contra quoscunq; inobedientes ⁊ rebelles eidem ⁊ precipue contra occupantes seu turbantes terras predictas seu prouincias vel partē quā libet earundē. Sub eodem etiam iuramento promisit ꝙ tā ipsā ro. ec.ꝙ̄ alias ecclesias libertatem ecclesiasticam bona iura prelatos ⁊ ministros ecclesiaꝝ ipsarum manuteneret cōseruaret atq; defenderet suo posse. ⁊ ꝙ ec.ro.vasallos contra iusticiam nullaten⁹ offensurus: deuotosq; fideles ecclesie ēt in imperio ꝯstitutos benigne tractaret: nec eos opprimeret ꝯtra iusticiam aut quantū ī eo eēt[e] per aliū opprimi sustineret: sed in suis potius iurib⁹ ⁊ iusticijs ꝯseruaret. Hoc quoq; iuramentum ⁊ etiam pristinum pro eo nobis p suos nūcios vt premittit p̄stitū: receptis sue coronationis insignijs ī nouauit: ꝓut ī patētib⁹ litteris añ coronationē ipam ei⁹ regio magno sigillo ⁊ alijs post coronationē cādē ei⁹ ip̄iali aurea[f] bulla munitis inde cōfectis litteris quas in archiuis[g] romane eccle.reponi ⁊ diligenter cōseruari fecim⁹ plenius cōtinetur.

Rubrica de exceptionibus.

Clemens.v.in ꝯcilio vienensi.

¶ Exceptio excōicationis opponitur dilatorie q̄ñcunq; peremptorio non obstante. Jo.and.

Excōicatiōis exceptio dilatorie[h] in qualibet parte litis[i] opponi[k] pōt termino perēptorio[l] p iudicē assignato[m] ad proponendum exceptiōes declinatorias ⁊ dilatorias[n]: non obstante[o]. ¶ Seruata tñ constitutione felicis recordationis Innocentij pape quarti edita circa hoc ī concilio lugdunensi[p].

Rubrica de sentētia ⁊ re iudicata:

Clemēs quintus in cōcilio viennensi.

¶ Qui tres s̄nias ꝯtrarias in quauis causa reportauit: de illaꝝ nullitate nō agit nec excipit ipsarū execution̄e non facta. Jo.an.

Ut calūnijs litigantium occurratur: is qui in beneficiali vł alia quauis[q] cā tres[r] ꝯtra[s] se ī petito

b ¶ Dilatorie.s.ad differendam litē actoris excōicati: de iudi.intelleximus opponitur.n.interdū in vim p̄emptorie: puta ad perimēdā electionē pp excōicationē eligentiū vel electi quo casu locū nō h; de re.p̄ia.eo.ti.li.vi. ⁊ ibi no. dicit Guil.ī spec.ꝙ ēt q̄ñ opponit cōtra iudicē vel cōtra procuratorem non obstat lapsus termini.hoc no.in predicto.§.ver.quid si termino.⁊ ver.seq.de secunda dixi de pcu.in nostra.

i ¶ Litis principalis de cā vero appellatiōis plene scripsi.eo.ti. significauerunt: in tex ⁊ super glo.pe.

k ¶ Opponi. q̄druplex huius iuris rō habetur ī decre. p̄ia in prin. glo.

l ¶ Peremptorio.tenet hosti.in decre.pastoralis ⁊ guil.in specu.de dila.§.i.versicu. exceptorie. quod talis terminus ēt si hic non exprimatur intelligitur peremptorius alle.decre.consuluit: de offi.dele.hoc probat littera illius decre.pastoralis ⁊ Guil.ibi ex tunc vt ibi scripsi.sed dato ꝙ iudex peremptorie expressit nō obest.hoc vul hec lr̄a.

m ¶ Assignato. iste termin⁹ assignari debet ad petitionē actoris nō rei vt satis dixi.ā.eo.pastoralis.

n ¶ Dilatorias. nunq̄d ad peremptorias proponendas possit iudex statuere peremptorium: fuit opinio ꝙ nō.de qua.ā.eo.pastoral.ā.p̄ma glo.

o ¶ Non obstante. hanc opinionem in decre. pastoralis: approbare solebam hac ratione: quia q̄druplex ratio illius decr. p̄ia ita vrget post terminum sicut prius. Itē q; lis contestata est quasi q̄dam peremptorius terminus dilatoriarum: de re iudi.inter monasteriū ⁊ tamen post illam proponit hec exceptio. Item terminus datus ad exceptionem illam probādā qui lapsus est non impedit illam proponi de nouo ergo nec terminus datus ad proponendū. Itē s̄nia nō p̄cludit viā huic exceptioni multominus termini lapsus: hec oīa p bantur in predicta decr. p̄ia ⁊ his rōnibus puto decre.hanc locum habere: etiā si nominatim in exceptione excōmunicationis terminus datus eēt: nec eni; potest iudex beneficium iuris auferre reo per quod ē sibi permissum ꝙ in qualibet parte litis illam opponat de reg.iur.indultū cū cōcor.lib.vi.

g ¶ Archiuis.habet idem verbū.C.de fide.instru.auc.ad hoc.xxx.q.i.peruenit vt ibi no.dicuntur archiui armarii libroꝝ: ⁊ deriuatur ab archa.hiero.in p̄logo hester dicit seipsum librum leuasse de archiuis hebreoꝝ: vide no.de p̄ba.cū cā; de prescrip.ad audientiam.

Excōicationis. Primo decidit dubium. Scd̄o illud determīat ⁊ d̄clarat ibi: seruata tñ. Imola. Se sūmat reprobās qd̄ no.hosti.e.ti.pastoralis: qui dixit obstare lapsū termini huic exceptioni p̄ponēde l; vbi terminus statutus non est: opponi posset vsq; ad s̄niam: ⁊ approbat quod ibi no. Ber.⁊ host.⁊ guil.in spec.eo.ti.§.ii.ver.sed nūquid post.⁊ itelligitur hoc d̄ maiori excōicatione que repellit ab agendo.ā.eo.a nobis: facit de senten.excōmu.si quem. Jo.an.

p ¶ Lugdu.e.ti.p̄ia.li.vi.que statuit sub qua forma p̄ponat: ⁊ quotiens termini probandi: ⁊ pena non probantis.

Ut calumniis. Primo premissa ratione decidit vnum casum. Secundo simili ratione decidit aliū ibi: similiter: tertio declarat ⁊ ostendit constitutionem locū habere ēt ad pendentia p appellationem ibi q̄ ad causam. Imola. Et respicit ēt pendentia: nouum ⁊ equū quod hic dicitur cui est si.ā.c.com.de sequestra.pos.c.fi.⁊ huic p̄n.cōcor. de pe.calumniam.

q ¶ Quauis.īcludit sp̄uales q̄si sp̄uales criminales ciuiles ⁊ mixtas.

r ¶ Tres.successiue ⁊ sup eo.articulo: nō.n.locū h; hec pars q̄ñ sup diuersis tribus articulis: l; eiusdē cāe tres īterlocutorie sint late ꝯ partem.

s ¶ Cōtra se.de tertio q vult pp suū ītéresse executionē s̄nie impedire: habetur eo.ti.cū super: ⁊ ibi satis no. Inno.⁊ Host.

a ¶ Possessorio. cōcor. prædi. decre. ſ. de sequestra.

b ¶ Sententias. non vicit diffinitiuas: sicut. j. parte p̄ori. per quod patet i interlocutorijs quarum facienda sit executio locum habere quod hic dicitur: ⁊ quo iure petatur illarum executio: vide in Spe. de sen. excōmu. §. pe. circa finem.

c ¶ Agendum. de nullitate. modos nullitatis et coram quo iudice agatur de nullitate ⁊ an coram iudice appellationis de hoc agi possit scripsi post Innocen. ⁊ Hostien. eodem titulo. c. i. de ap. dilecto: ⁊ spe. eodem titulo. §. iuxta. per totum ⁊ ad fi. ⁊ ibi in versi. sed si causa tractatur an sententia pronunciata nulla ex prioribus actis causa iudicetur.

d ¶ Alicuius. ex eis: hoc intelligo qñ simpliciter ī secūdo ⁊ tertio iudicio cōfirmata est prima sententia: ⁊ si diuersa continebat capitula vel vnum separabiliter: licet in certa parte fuerit infirmata tamen quo ad illa capitula vel parte in qua vel quibus confirmata fuit: primo ⁊ secundo dicam hoc locum habere ⁊ in alijs non: exemplum patet de testamentis rainucius: ⁊ c. rainaldus.

e ¶ Admittatur. per hāc literam videtur ꝙ etiam si non petat victor executionem: per modum tamen exceptionis repellere poterit de nullitate agentis ⁊ est simile quod plene scripsi de ordi. cogni. capitulo finali vltro ergo se offerat executioni ⁊ sententijs pareat si ō nullitate vult agere: con cor. de ordi. cogni. cuz dilectus.

f ¶ Donec. facta ergo executione poterit agere: et si obtinebit in causa nullitatis obtinebit etiam revocationem executionis facit de resti. in integ. sus citata. C. de preci. impe. offer. autentica. que supplicatio.

rio vel possessorio[a] sententias[b] reportauit: ad agendum[c] de nullitate ipsarum vel alicuius[d] ex eis nullatenus admittatur[e] donec[f] huiusmodi sentētie plenarie[g] fuerint executioni mandate. ¶ Similiter si ille contra quem tres sententie diffinitiue[h] late fuerint[i] ab iterlocutoria vl' grauamie ante prolationem ipsarum vel earum alicuius[k] se appellasse[l] ⁊ causaz appellationis huiusmodi[m] adhuc pendere[n] proponat: sententiarum predictaruz executionem tali pretextu nolumus impediri[o]: que ad causas qualiter cunqz etiam per appellatione pendentes[p] duximus extendenda.

Idem.

¶ Sententia lata contra citatū extra citantis territorium existentem nulla est ipso iure. h. d. Jo. an.

Pastoralis[q] cura[r] solicitudinis nobis diuinitus[s] super cunctas christiani[t] populi nationes iniuncta nos[v] inuigilare[x] remedijs subiectorum: ⁊ eorūdem periculis obuiare: ⁊ scandala remouere cōpellit. ¶ Sane[y] cum iādudum inter quondam henricum imperatorem[z] romanum: ⁊ charissimum in christo filium nostrum Robertuz sicilie regem: grauis fuissz materia turbationis exorta: asserente[ꝗ] de ide imperatore predicto ꝙ cum quibusdam ipsius[ꝯ] subditis[ꝰ] rex confederationes ⁊ conspirationes[a] fecerat in ipsius maiestatis offensaz: quodqz tractauerat ⁊ ordiauerat[b] vt ciuitates quedam sub imperij ⁊ imperatoris eiusdem obedientia consistentes contra eum ⁊ imperiū rebellarent: gētesqz suiipsius fulte[c] subsidio: nonnullas alias imperij ciuitates ⁊ castra īde violenter eiectis ipsi[d] iperatoris officialibus occupauerūt: ⁊ pro ipso rege occupata tenebant: ac alias etiam[e] ī vrbe ⁊ alibi ī iperij: ⁊ imperatoris eiusdez cōtemptum: ⁊ sue maiestatis iniuriam ⁊ rei pub. detrimētū multa grauia fuerint p regē eundē ac maliciā ⁊ istigationē ipsius tam a suis stipēdiarijs q̄ a subditis imperatoris cōmissa: prebabitis[f] iperatorem eundem quibusdam pcessibus cōtra eum abūtem[g]: tū quamuis legitime iuxta iperatoris assertionem citatum: ac ꝙ supradicta erant notoria per imperialē interlocutoriā declarata[h]: imperator ipse regem affirmans ꝓpter premissa lese maiestatis criminis reū esse: in eum p emptorie vt dixit ⁊ sufficienter citatum: sed ꝓparere contumaciter recusantez tanquā rebellem pditorē ⁊ hostem iperij ac reuz criminis supradicti priuationis oium dignitatum quocunqz comprehēsarum titulo ⁊ quibus se intitulabat rex ipse: auctoritatum quoqz bonorum ꝓuinciarum terrarum bonorum iuriū ⁊ iurisditionū tā perpetuoruz quam tpaliū: ⁊ si qñ veniret ī suā ⁊ imperij fortiaz mutilationis etiam capitis sententiā promulgauit: oēz supplendo[i] defectum: si quis[k] forsitan fuerat ex solēnitate iuris omissus in processibus memoratis: premissa: vt asseruit faciens exigēti iusticia ⁊ de imperiali etiaz potestate. ¶ Verum qz hmōi sententia que non est a discretione matre[l] virtutuz sed a nouerca[m] iusticie voluntaria: scilicet iudicātis precipitatio-

appellatum: infra tp̄s debituz appellasset: tūc adaptaretur hec littera: qz adhuc illius appellationis causa penderet.

o ¶ Impediri. lz ergo ex pendentia illius appellationis dubitetur an saltem vltima sniā tenuerit vult tñ ꝙ fiat executio saluo iure retractationis tam snie ꝙ executionis si iudicet bene appellatum: ⁊ dixi. s. pri. rñ. non enim impedit hec littera appellatiōis illius prosecutionem dūmodo ipsius fatalia non sint lapsa.

p ¶ Pendentes. vide. s. e. cō. de iudi. dispendiosam. in fi.

q ¶ Pastoralis. tres p̄tes prēcipales habet hec constitutio. s. exordium. narrationem ⁊ conclusionem. Prima p̄oit exordium breue. Secunda ibi: sane narrās causas ⁊ effectū cuiusdam snie late per quondam imperatorem henricum in regem Robertum cū suppletiōe defectuū oñdit nullitatē illius cause tā ex ipsi[o] causis alijs insertis in illa q̄ ex personis a quo ⁊ in quem snia lata fuit. Tertia ibi vt igitur. ꝓcludendo declarat illam snīam irritam: ⁊ illam ēt irritandam quatenus de facto p cessit. secūda subdiuiditur: qz p̄mo narrat snie causas defectuz ⁊ suppletionē: vt dixi: secunda ibi verum: subiicit illam eramini: ⁊ dicit quare. tertia ibi notoriū iprobat citationez ⁊ pcessuz ex metu citati rōe astātiū iperatori: ⁊ rōe loci. quarta ibi: vt illud illam īmprobat rōne loci in quo ⁊ de quo citatio facta fuit: quinta ibi: deniqz ꝓcludendo ꝯ snīaz prius soluit duplex obstaculum: quo dici posset regez vassalum imperij ⁊ imperium deliquisse. sexta ibi rursus ostendit diuersis modis in illa sententia imperatorem sue potestatis terminos excessisse. septima ibi ceteruz. soluit suppletionem defectuuz quā ī snia fecit impator.

r ¶ Cura hic incipit ꝓstructum. ⁊ tale vel simile puto ꝙ erat exordium decisum. de decreta. pastoralis: in compi. greg. sub diuersis titulis collocata vt dixi. s. de rescriptis pastoralis ī p̄ncipio.

s ¶ Diuinitus. per versi. illud pasce oues meas. Joan. vlt. de elec. significasti: ō ma. ⁊ obedi. solite.

t ¶ Christiani. de homi. pro humani. lib. vi. ⁊ facit. extraua. boni. vnam sanctam: ⁊ facit. hec littera ad id qō dixi. s. de testi. c. i. scilicet ꝙ regularitet iudeos non compescit ecclesia.

v ¶ Nos compellit. quod est. j.

x ¶ Inuigilare. ponitur hic ī p valde: sicut de fideius. c. j. de quo vide ī specu. ō vispu. ⁊ alle. §. post hec. ver. illis: ibi īponitur: ⁊ huic exordio ꝓcor. proc. sexti. ō of. dele. officij. eo. lib.

y ¶ Sane narratio.

z ¶ Imperatorem. īcohauerat enim discordia eo nōdum coronato. s. ea. cōpi. de de iure iur. c. j. post prin.

ꝗ ¶ Asserente. forte veraciter. qō tñ snia nō iustificat: vt sequtur ī. §. rursus.

ꝯ ¶ Ipsius. īperatoris vel regis: primum placet.

ꝰ ¶ Subditis. idē si cū nō subditis ⁊ vl hostibus. C. ad. l. iul. maie. si qs. cāonizata. vj. q. j.

a ¶ Cospirationes. vide qō scripsi de iudi. exhibita.

b ¶ Et ordinauerat. rex romanorum Robertus.

c ¶ Fulte. i. munite. firmate vel adiute.

d ¶ Etiā. in vrbe romana. s.

e ¶ Abūtez. an sup crie ꝯ abūtez snia ferri possit no. de do. ⁊ ꝓtu. veritatis.

f ¶ Declarata. vtile ꝓstitū ē notorijs sic interloqui: ⁊ facit ad no. de iureiur. ad nostram. iij. s. de offi. dele. c. i. lib. vj.

g ¶ Supplēdo. de effectu hui[o] clausule videas ī spe. ti. ij. §. nūc ostēdēdū. v. xviij.

h ¶ Si quis. s. defectus.

i ¶ Patre. i. q. v. presentium: de offi. custo. c. j.

k ¶ Nouerca. sicut se habet nouerca ad priuignos: que seuire solet in illos: sic se habet ad iusticiam voluntas precipitis iudicis: hoc intendit. Inde dixit quidaz gaudet in afflictos seuire nouerca potestas: sicut etiam dicit canon ꝙ negligen-

g ¶ Plenarie. cōcor. de resti. spo. c. fi. ⁊ patet per hoc verbum ꝙ nō facta executione etiam minime partis eius quod pnunciatū fuit īpedīet agens. ſ. iij. q. j. reintegranda.

h ¶ Diffinitiue. hoc nō expressit. s. pri. rñ.

i ¶ Fuerint. successiue: vt. s. dixi. qz victus a p̄ma ⁊ a secūda snia appellauit: a tertia vero non potuit appellare: de appel. sua nobis.

k ¶ Alicuius. maxime in vltima. hoc pcedit: cum. s. dico me appellasse a grauamine illato per iudicem secūde appellationis: qua appellatiōe pēdēte confirmauit ipse iudex primam ⁊ scōam snīam: hoc dico: qz si a grauamine illato per iudicem prime appellationis appello: ⁊ iste postea fert diffinitiuam: si ab illa non appello: non erit dare tertiam diffinitiuam: multo minus si appellarem a grauamine iudicis cause principalis: si vō appellauero ab illa snia: ⁊ vtranqz appellationem pseqor. tunc pcedere posset casus iste: facit cle. s. de do. ⁊ cōtu. si autem.

l ¶ Appellasse. pponat quod est. j.

m ¶ Huiusmodi. emisse. ante snīam ab īterlocutoria: ⁊ grauamine: cui[o] psequtio studiose differtur: vt videatur finis cause p̄ncipalis.

n ¶ Pendere. alias appellasse nō iuuaret illū: si deserta vel contra eum finita esset illius appellationis cā. Sed quid si dicat se sic appellasse ⁊ cām appellationis finitā p se. s. qz pnunciatū fuit bene appellatuz. Dico ēt qō tunc non impeditur executio per rñ. s. pri. allegat enim nullitatem quia per id constat iudicem a quo fuit appellatum diffinitiuam ferre nō potuisse. sed si aduersarius ab illa pronunciatiōe a qua pronunciatum fuit bene

tia est nonerca eruditionis.lxxxiij.di.nihil.

a ¶ Percipitatione.de iniquitate vicitur q̃ ola p̃cipitat:de pe.di.iij.ſter hoc bir eũ.i.⁊ est precipitiũ:quod fit ſine modo ⁊ cũ periculo.de ſepul.ex parte.

b ¶ Profutura.vt ec.bene.c.vno.

c ¶ Lime.viij.q.i.§.cũ ergo.ver.ferrum:⁊ est inſtrumentum fabrile.⁊ ferreum quo metalla roduntur poliũtur minuuntur ⁊ purgantur.

d ¶ Libramini.habet hoc verbum.xlv.di.oĩs.de re iudi.cuz eterni.li.vj.⁊ est librare per libram que certũ bz põdus aliqd ponderare vel equare:inde vicitur q̃ in menſe ſeptẽbri ſol i gre ditur ſignum libre:q̃ tunc dies ⁊ noctes equantur.

e ¶ Cauſis.ex cã facile deprehẽditur iniquitas ſententie:ꝺ reſt. in integ. tum ex litteris:⁊ ideo datur cõſilium ne cã exprimatur:de re iudi.ſicut.

f ¶ A quo.ſ.imperatore.

g ¶ Et in quez.ſ.regem.

h ¶ Illius.ſ.ſnle.

i ¶ Exercitus.collectio hominũ in expeditione.

k ¶ Suos propinquos familiares ſubditos.

l ¶ Notorio.facit hec lẽa ad hec que ſcripſi de appel.ex parte.i. Nam videtur hic colligi q̃ non ſolum aſſignato loco notorie ſi tuto poſſit appellari etiam exceptione non oppoſita: ſed etiam q̃ ſine appellatione citatio non artet:⁊ facit quod.no.in ſpe.de cita.§.i.ver.itez q̃ citatio fit ad locum.i.⁊.ii.ver. ſed quid ſi citatus:⁊ quod no.Inno.⁊ boſt. de vila.c.ii.

m ¶ Stipatum.quaſi vallatuz circundatum vel fulcitum.

n ¶ Admodũ.pro valde ſic in decre.romani.verſi.nos itaqz. ꝯ.ea.com.de iureiur.

o ¶ Ac prefato.capitali.

p ¶ Cõſiſtorij.idem verbum ij.q.vi.anteriorum.§.ad hoc ⁊ auc.ſed lis:de app.ex inſinuatione:⁊ dicitur a ꝯſiſto tis beſt. v.in prin.ſedebat ſuper ſolium ſuum in conſiſtorio palatij.

q ¶ Sinu.idem:verſi.xiij.q.i. §.ii.circa fi.de iudi.⁊ ſi iudeos ⁊ huic concor.ut lit.non contesta.accedens.ii. vbi patet q̃ꝺ non ſufficerent littere de conducto.

r ¶ Per violentam.per hanc litteram videtur q̃ ſi captiuus ad penam vel periculum mortis relaxatur iuramento ſuo de redeundo ad carcerem certa die ſi mors erat iniurioſa redire nõ teneatur.alias tenetur.

s ¶ Offerre.quaſi dicat nullus:niſi ex multe patientie merito ſicut ambroſius.xx iij.q.viij.conuenior.

t ¶ Vitantur.etiam per volucres.Ouidi⁹.ij.de remedio amoris.Que nimis apparent retia vitat auis.

v ¶ Natura qua quis nõ ſolũ ſeipſum:ſed nec alium vult offendi.Inde Tuli⁹ li. .iij.de offi.Homo nature obediens homini nocere nõ poteſt.

x ¶ Deſiperet.cõcor.de renũ.niſi cũ pridem.ver.ſed vices.

y ¶ Diſtrictum.imperij p hãc lẽam ⁊ ſequẽtes patet q̃ iperator nõ diſtrigit totũ orbẽ:lz dicatur dñs mundi.ff.ad.l.rho.de iac.l.deprecatio.vii.q.i.in apib⁹:ſatiñ pro ipſo ius cõe:quo fundat itentionẽ ſuam in orbe:ſicut epi.i vio.de quo ſcripſi poſt Hoſtien.de offi.archi.c.fi.ſuper.j.gl.

z ¶ Artauit.de cõſti.c.ij.lib.vj.

⁊ ¶ Nequaq̃.aſſerit purã negatiuã quã percipere poterat.

? ¶ Requiſiti.hic ⁊ i iferioribus declarat no.de fo.cõpe.c.vl.in prin.iij.q.vi.c.i ꝺ rapto.i.de hac inquiſitione: vide q̃ꝺ no.i ſpe.de cõpe.iu.adi.§.i.ver. ſz quomõ: ⁊ de accu.§.j.ver.ſed nunquid.⁊.§.fi.ver.vt autem.

ꝯ ¶ Eſſent.p ipſi⁹ coronatione: vt in.c.romani.ꝯ.de iureiur.

a ¶ De proceſſibus.de diſcordia bene ſciuerat prius: de iureiur.romani.

b ¶ Forſan.non est no.dubitationis.de hoc ꝺ teſta.c.j.

c ¶ De more.ſed nunquid de iure voluit hoc decidere:accur.in.l.ſi cui.§. fi.ff.de accu.dicit q̃ remiſſio iſta fuit ex vrbanitate vel ex volũtate: vel locum habet fm eũ:cum reus latitat:quod etiam videtur placere.Inno.de rap.c.i.ſed glo.ibi ⁊ Hoſtien.dicunt in omni graui delicto remiſſionem fieri ad iudicem delicti: per.§.ſi vero quis comprehenſorum: in auten. ut nulli iudi.colla.ir.immo dicunt quidam q̃ iuder delicti ad hoc poteſt cogere iudicem ſub quo degit p verbum inuenimus ibi poſitũ q̃ꝺ eſt neceſſitatis.xiiij.q.i.q̃ꝺ precipit .ff.quod iuſſu.l.i.⁊.ij.⁊ ſic non ob.quod dicitur q̃ par in parẽ non habet imperium :de electione innotuit. cum in hoc iuder delicti ſit maior:⁊ hoc placuit.Jaco.de ra. ⁊ pe.in auten.qua in prouincia.C.vbi de crimine agi oportet: pro his facit quod notat Hugo. lxv.diſ.c.ſi contra eos facit quod ibi notat.Jo. quod credo verius: ſcilicet quod male faciat iuder requiſitus non remittendo: is tamen qui requirit ſi alias non eſt illius iuder illum cogere vel punire non poterit.ſed agetur coram ſuperiore illius: ad quod facit de foro competen. romana.§.contrahentes libro.vj.ibi.ad denunciationem non dicit ad mandatum vel preceptũ facit etiam de offidi.ordina.paſtoralis:in principio:⁊ quod nota.de offici.delega. prudentiam .§.adijcimus:in vltima glo.nec ob.illud verbuz iubemus:in.§.ſi vero: quia licet imperator ibi iubeat:non dat per illud iudici requirenti poteſtatem iubendi vel puniendi: non conceſſum igitur non attentet.xxv. queſtione.ij.amputato. dicunt etiam predicti domini legum q̃ꝺ iuder requiſit⁹ remittet ſine aliqua cognitione: tum q̃ preſumptio eſt pro iudice requirente: de renunci.in preſentia. tum q̃ regſitus eſt merus executor:de offi.delega.paſtoralis.§.preterea.C.de exc.rei iudicã.ſi vt proponis ⁊ pro eis facit pre.l.ſi cui.§.fina.ff.de accu.quidam.contra quod procedit aliqualis cognitio:alias ſine cauſa infirmaretur:qui ſic ſtatim ligat⁹ remitteretur ad hoc.ff.de cuſto.⁊ exhiben.re.l. diuus. C.de exhiben.re. .l.fi.C.vbi de crimine agi oportet.l.i.⁊ hoc in ſua diſputatõe tenuit Bart o.de pratis per predictam.l.diuus.inducens etiam.l. ne in arbitris. C. de arbi.

d ¶ Citatum.vide quod no.⁊ diri.e.ti.tenor.in glo.pe.

e ¶ Homoqz ligius.de homagio habetur de accu.veniens:ꝺ ſimo. ex diligenti.de exceſſi.prela.grauem.de re.iur.c.fi.quod alias vꝰ hoĩs ligiuz vꝰ autem ligius quaſi ligatus.vel legius quaſi legalitatem ſeruans de hoc martinus de fano compoſuit quendam tractatum quem ponit ſpe.⁊ latius proſequitur de feu.§.ij.⁊ ibi nota hoĩs lignũ fit imperatori vꝰ regi nullius alterius fidelitate ſalua:ſz in vaſſallitico vel fidelitate reſeruat⁹ ſaltem imperatoris fidelitas vel auctoritas:in li.feu.de probi.feu.alie.l.imperialem.nec videtur quis eſſe poſſe ligius duorum ſed bene poteſt eẽ ligius vni⁹ ⁊ vaſſallus alterius vt hic.vel vaſſallus plurium:⁊ ibi de hoc. ver.x.⁊.ver.ſequentibus.

ne[a] proceſſit:partus forſan ſe deterioꝛes haberet: ſi ipſius ſententie inefficatia in publicum pꝛecone iuſticia non prodiret. ¶ Nos circa eam tali vti prouiſione volentes que detectis ipſius defectibus:ſeminata per eam extinguat pericula:⁊ ꝗ ratione reddenda ſit poſteris pꝛofutura[b]: ipſam ſubijciendã eſſe prouidimus lime[c] iuſticie ac recte libramini[d] rationis. Eiuſdem igitur cauſis[e] ⁊ continentia necnon conditione illarum a quo[f] ⁊ in quẽ[g] lata fuit diligenti ⁊ debita conſideratione penſatis patenter ex eis illius[h] aſtruitur euidentia nullitatis: ⁊ manifeſte arguitur temeritas p̃mulgantis. ¶ Notorium quippe ac indubitatum eriſtit: q̃ grandis exercitus[i] tempore dictorum proceſſuum ⁊ ſententie continue imperatori aſſiſtens regem ipſum ⁊ ſuos[k] perſequebatur odio capitali: piſanaqz ciuitas in qua lata fuit memorata ſnia regem capitali habebat odio notorio[l] ⁊ antiquo.

¶ Eſto igitur q̃ꝺ rex ipſe al's ad p̃missa fuiſſet legitime p iperatorez citatus nunquid venire ꝺbuit ad iudicez exercitu feroci ac grãdi ipſiqz citato vt premittitur odioſo ſtipatum[m]. ¶ Nunquid ẽt debuit cõparere in loco admodum[n] populoſo multum potenti: ac pꝛefato[o] in euz odio pꝛouocato. Quis enim audeꝛet vel qua actiõe aliquis teneꝛetur conſiſtorij[p] talis ſubire iudiciũ ⁊ ſe in hoſtiũ ſinu[q] reponeꝛe: ac ad moꝛtez p violentaz[r] iniuriam nõ per iuſticiam inferendam vltroneum ſe offerre[s]. ¶ Hec quidem iure timẽtur hec de more vitantur[t]: hec humana fugit ratio: hec abhoꝛꝛet natura[v]. ¶ Deſiperet[x] igitur qui citationem huiuſmodi ſaperet artaſſe citatum: vt illud tanq̃z notiſſimuz nullatenus omittamus: q̃ꝺ regem extra diſtrictum[y] imperij in regno ſclz ſicilie notorie ac continue tempore ſupradicto morantem citare non potuit imperator: nec citatio ſi quam forſan de ipſo infra imperij fines fecit: citatum extra imperium conſtitutum artauit[z]. ¶ Nos quoqz regis ordinarius iuder q̃ ad imperatoris iudicum citarem[9] vel citari aut remitti faceꝛemus eũdem nequaquam[c] fuimus regſiti[?]: immo licet ad nos ⁊ curiam noſtram temporibus illis rumores frequenter de curia imperatoꝛis veniꝛent: ⁊ iuxta eum etiã quidam ex fratribus noſtris eſſent[ꝯ]: prius tamen dicte ſententie promulgatio quam aliquid de proceſſibus[a] antecedentibus ad audientiam noſtraz peruenit. ¶ Deniqz lz rex ipſe terras aliquas ab imperatore teneꝛe dicatur in feudum: nõ tamen in eis ſed in regno prefato domiciliũ ſuũ foueꝛat: vnde imperator in ipſius perſonam nullam ratione terrarũ huiuſmodi niſi ex natura feudoꝛuz debitam ſuperioꝛitatem haꝛebat.

¶ Quod ſi punitio criminis infra diſtrictum imperialem commiſſi ad imperatoꝛem forſan[b] pertinuiſſe aſſeꝛatur. ¶ Verum eſt quidem ſi in eodem diſtrictu fuiſſet inuentus delinquens: vel ad illud ꝺ moꝛe[c] remiſſus. ¶ Dici ne ergo ſnia meruit que a iudice q̃ꝺ pꝛegez tute adiꝛi nõ potuit: ⁊ i loco notorie vt preferꝛ non tuto: in abſentez nec citatum[d] legitime ac inauditum per cõſequẽs ⁊ indefenſuz nõ maturo fuit iudicio ſed pꝛecipitio: ⁊ de tanto preſertim crimine promulgata.

¶ Rurſus non eſt ſilentio reliquẽdum q̃ꝺ ipſe rex noſter ⁊ eccleſie romane ratione regni predicti notorie ſubditus: homoqz[e] ligius ⁊ vaſſallus: ac in eodem regno non vt pꝛemittitur in imperio certuz con-

a ¶ Originē. no. p foro originis: de quo de paro. c. fi. in. i. glo. de tēpo. ordi. cū nullus. lib. vi. ⁊ in spec. de compe. iudi. adi. §. i. ver. xlii. ⁊. xliij.

b ¶ Non subfuit. inuit p nō subditū crimē lese maiestatis non cōmitti.

c ¶ Nō habebat. no. non valere sententiam: ex cuius tenore deprehendit evidens iniquitas: de hoc vidi post Inno. e. ti. cum bertoldus. s. ver. concessimus.

d ¶ Propter quā etiaz: tolle hic lfaz que est in fi. hui⁹. §. ppie terminos prātis excessit in mesem nostram ⁊c.

e ¶ Districtum. cum roma sit de tēporali dominio ecclesie. lxiij. di. ego ludouicus. xxiii. q. ul. igitur de elec. fundamenta lib. vi.

f ¶ Debitis. quid de debitoribus p iuramentuz obligatis hoc posito ꝙ hec snia fuisset iusta: scri psi post hostien. de cen. significauit: sup glo. ii.

g ¶ Fidelitate. hoc bene facit papa ō subditis imperio. xv. q. vi. alius. et. c. nos sanctorum. ⁊. eo. ti. c. ij. li. vi. ⁊ hoc ratione criminis de her. c. fi. de pe. c. fi. procedit autez hoc ex superioritate: de qua. j. §. fi.

h ¶ Subiecte. argu. ad no. xvi. q. vij. filijs. i. i. glo. s. ꝙ p dānationē vl confiscationez iudicis secularis non pdit quis iusꝑ patronatus.

i ¶ Valez. qō facere nō licuit: de elec. venerabilem. in pn. cū suis ꝓxor.

k ¶ Sic graui. lese maiestatis.

l ¶ Licuerit. facit ad no. ff. de cōstit. pn. l. i. ⁊. C. si ꝫ ius vel vti. pub. l. vl ti. p Inno. de cōsti. que in ecclesiarū: p hostiē. in sum. de rescript. §. quas vires. ver. pōt aūt. facit ēt ad qōnez de iudice habente arbitriū: quaz no. j. ō ver. fig. sepe. super ver. defensiones.

m ¶ Nole. sic eo. ti. c. fi. lib. vi. ij. q. i. in primis in fi.

n ¶ Vulgi. cui⁹ opinioqiqz ispicit. ff. de flumi. l. pma. ⁊. ff. ō fū. istru. l. cū delanionis. §. asinuz. de pur. vul. p totū: no. de reseri. nonnulli: in. iiij. glo. Quidq⁹ de pōto. Vulg⁹ amicitias vtilitate probat.

o ¶ Superioritate. vt in constitutione romani. ꝫ. de iureiur.

p ¶ Succedimus. de foro cōpe. licz ex suscepto et hmōi prāti non participant legati de latere: de hoc in spe. ti. ij. §. nunc offendendum. ver. xix.

q ¶ Dominātiuz. apo. xix. c. vltra meduz. i. ad tymo. vi. ⁊ facit. viij. vi. que ꝫ mores: in fi. de veci. tua. ij.

r ¶ Concessit. matth. xvi.

s ¶ Ex eis. concor. de elec. qualiter. in fi. j. de immu. ec. qm̄.

t ¶ Consilio. vide qō no. co. ti. c. ij. lib. vi. in prima glo.

u ¶ Reuocamus. cōcor. de re. ec. nō alie. si quis. co. ti. ad audiētiā: ⁊ qō

tinuuz ⁊ notoriū suuz hās domicilium ac originē inde trahens: imperatori eo modo nō subfuit[b] q, in euz crimē lese maiestatis cōmiserit quantūlibet oia in sententia supradicta cōtenta veritatez indubio cōtinerent: sicqz nedū cuz iure immo nec cuz iuris colore tulit imperator snīam supradictaz in regem ex cā q veritatis subsistentiam non[c] hēbat ꝓpter[d] quam ēt quatenus in eo fuit regez eundem priuando regno: et regia dignitate ac terris etiā alijs ⁊ iurisditiōibus ꝓpetuis ⁊ tpalibus: que sub eo nullatenus vel ab eo sed a nobis ⁊ sub nobis tenebat necnō procedendo contra regem eundez ex illis que per ipsius stipendiarios ac nonnullos impatoris eiusdem subiectos per maliciaz ⁊ instigationem regis ipsius contra eum fuisse cōmissa in vrbe dicebat. ¶ Cum ⁊ si fuisset ibidem reuera ꝓmissa punitio tñ coꝫ in regez veluti extra districtum[e] imperij commissoruz ad imperatorez nullatenus ptineret: inhibendo ēt in eadez snia sub magnaꝫ appositione penarum quaꝫ aliquas sibi applicari mādauit: ne quis dicto regi presumeret in suis rñdere debitis[f]: in ipsiusue familiaritate vel seruitio remanere aut eidem contra ipsum imperatorem quouis modo impēdere ꝓsiliū auxiliū vel fauorē: cū debitores seruitores ⁊ auxiliatores hmōi extra imperiū ⁊ in regno constituti predicto nullatenus impatori subessent: nec ex cōmittendis in regno eodem dictis possent penis astringi vel aliq̄liter condemnari per ipsum: absoluendo quoqz ab omni fidelitate[g] obligatiōe seruitio promissione ac pacto, puincias oēs ciuitates ⁊ castra ⁊ loca: ipsiusqz vasallos ⁊ feudatarios ⁊ alios quoslibet eidem regi quōlibet obligatos: cum includerentur in absolutione hmōi terre ⁊ persone nobis ⁊ ecclesie romane subiecte[h] propter terminos potestatis excessit in messez nostraz mittens perperā suam falcē[i]. ¶ Ceterum defectus suppletio circa processus adhibita supradictos nō tñ valet ad iustificationem ipsoruz ⁊ supradicte: quantum ad eorum sigillationē ⁊ notam: cum nullam super p̄missis prātem haberet imperator in regē: sibi als cū vt preferitur non subditū nō citatuz legitime aut remissum: ⁊ extra districtum ipsius cōtinue ac notorie consistentez nec predicta suppletio circa subditum etiam ad ea potuisset de ratione referri per que de crimine presertim sic graui[k] delato defensionis que a iure prouenit naturali facultas adimi valuisset cum illa imperatori tolli nō licuerit[l] que iuris naturalis existunt. ¶ Vt igitur sicut memorata sententia iuris caret effectu: sic auctoritate ⁊ nomine[m] rei careat iudicate: vt nec in opinione communi aut vulgi[n] labiis nomen habere sententie mereatur: vt etiā in magnum iusticie ac pacis obseq̄um scandalosis occurratur periculis: que cum nostra ⁊ ecclesie prouīciaꝫ multaꝫ regnorum ⁊ gentium turbatione non modica possent occasione ipsius pro tempore suboriri. ¶ Nos taz ex superioritate[o] quaz ad imperium non est dubium nos habere: cū ex potestate in quam ua cante imperio imperator succedimus[p]: ⁊ nihilominus ex illius plenitudine potestatis quaz xp̄s rex regū ⁊ dñs dñantium[q] nobis licet immeritis in psona bti petri concessit[r] snīaz ⁊ processus omnes predictos ⁊ quicquid ex eis[s] secutuz est vel occasione ipsoꝫ de fratrū nostrorum ꝓsilio[t] declaramus fuisse ⁊ eē omnino irritos ⁊ inanes: nullumqz ōbere aut debuisse sortiri effectum: seu nocumentum vel notā afferre cuiquā vel quomodolibet attulisse ipsosqz nihilominus quatenus ꝓcesserūt de facto: ⁊ qcqd ex eis secutuz est: vel ob eos vel in posteruz sequi posset irritum reuocamus[u].

Rubrica de appellationibus.

¶ Clemens. v. in cōcilio vienēsi.

¶ Valet appellatio coraz maiore parte pluriuz iudicum sed appellato est appellatio delatio ⁊ termini prefixio intimanda. h. d. Joan. an.

Si a iudicib⁹[x] duob⁹ aut pluribus fuerit appellādum[y]: qz forte de facili coꝫ pñtia simul[z] hēri nō posset: liceat corā[a] ipsis vl maiori⁹ parte ipsorum appellare[b] ⁊ apostolos petere separatim: valebitqz appellatio talis[c] ac si simul[d] fuisset i eorum presentia ab omnibus appellatuz. Est tamē appellato ignorāti[e] appellationis necnon delationis[f]

Sno. ibi de of. ordi. c. pe. ⁊. ii. q. i. primates.

Ia iudicibus. ⁊ sunt due partes. secunda ibi: est tñ. ⁊ quod dicit iudicibus intelligo ordinarijs vel delegatis siue sint ad cās: siue sint executores ad gratias ⁊ idem etiam puto de arbitris iuris a quibus appellari potest: de of. deleg. ab arbitris lib. vi. cum ea sit ratio.

y ¶ Appellādū. in iudicio vel ex snia vel grauamine forte: dato ergo ꝙ haberi posset ipsorū copia: locus esset ei ꝙ ō dē: sed ante ꝓstōnem istam tunc solum sic diuisim de facto appellabamus qñ cōiter iudices haberi nō poterāt. vnde seruabat ꝙ singulariter requirebātur ut conuenirent.

5 ¶ Simul. scire ōbes ꝙ Inno. in decre. cum super de of. delega. in glo. magna circa medū dicit ꝙ ab vno ex plurib⁹ iudicib⁹ nō potest appellari: nisi appelletur ex oībus: ⁊ qz cum nō sit licitū appellare nisi a grauamine: ⁊ vnus sine alijs grauare nō possit: qz solus iurisditionem nō hz: ergo nō ab vno: sz ab oībus simul appellanduz ē. Sed si Inno. intellexit simul i loco. s. congregatis tpe quo appellatur: hoc igit̄ hic corrigitur sz si itellexit simul respectu: forme vel interpositionis: hoc hic non tangitur lz enim hic separatim appellet: nō ab oīb⁹ appellatur. hoc tñ scias ꝙ quotiens vnus ex plurib⁹ iudicibus procedere potest ⁊ ab ipso solo si procedit poterit appellari de primo vide quod no. ō arbi. c. ij. li. vi.

z ¶ Coram ipsis. vide qō no. de elec. vt circa lib. vi. in pñtia eiuz iudicis appellanduz est. ij. q. vi. biduuz: vbi de hoc. ⁊. ꝫ. co. ti. suggestum.

? ¶ Maiori. qñ sunt plures q̄ duo. Nam in duob⁹ non est vare partem maiorem: oportebit ergo tunc ꝙ corā ambobus fiat appellatio si diuisim possūt haberi: sz quid si ambo ⁊ diuisim nō possunt haberi: vel qñ sunt plures nō potest hri pars maior etiaz diuisim. Solu. ex quo non stat per appellantez sibi non nocet: facta igitur protestatione appellet coraz illis vel illo quos vel quem habere pōt vel si nullum potest habere coraz publicis ⁊ honestis psonis eo. ti. c. fi. de offi. ordi. pastoralis. si haberet copiaz iudicis ad quem coram illo appellet. ij. q. vi. biduum.

x ¶ Appellare separatim vt sequitur: est enim mēs lfe ꝙ qlibet istorum actuum appellatio ⁊ apostolorū petitio separatim fieri possit.

a ¶ Talis. supple ⁊ apostolorū petino.

b ¶ Ac si simul. cōcor. de re iudi. c. pe. li. vi.

c ¶ Ignoranti. scienti. n. certificari non debet: de re iudica. cū qui certus: lib. vi. presumitur autem ignorantia: de re iudicata. presumitur lib. vi. cum concor.

d ¶ Delationis. vbi delatum est tunc negocium principale per hoc est coram iudice appellatiōis. ꝫ. co. cum appellationibus. lib. vi. ⁊ ideo intimandum est appellato: ⁊ facit hec littera ad id quod no. ꝙ deferri appellationi: ⁊ terminum illi prefigere sunt diuersa.

a ¶ Eorum. s. iudicum.
b ¶ Prefixionis. ad iter enim arripiendum vel ad se presentandum potuerunt terminum assignare. eo. ti. cū sit romana: que termini assignatio quia multum operatur: vt eo. ti. sepe ideo pti hoc ignorāti debz itimari. Sed nūqd hec dilatio et termini prefixio separatim: per illos iudices fieri poterit: quod videtur per hanc lram sed forsan ē mens lre ꝙ iudices illi postea cōueniēt et deferent vel terminū statuēt: ꝙ intimari debet appellato.
c ¶ Legitime post modum qui habetur. s. e. com. de elec. cām vt ibi patet in fi. Nec puto hāc intimationem solū faciendam qn̄ sic separatim appellatur sed etiam fiet quando simul a iudicibus appellat: vel quādo vnus solus esset iudex a quo appellatur propter ratōes quas supra notaui. Et aduerte: quia decr. illa cām nil dicit de intimatione dilationis vel termini: sꝫ solius appellantis. et est ratio qꝛ cause beneficiales de quib' ibi dicitur quo ad principale deferuntur per appellationes: et habent terminum statutū a iure ad se presentandum et hoc pars cui notificatur appellatio ignorare non debet alie vero non: et ideo si deferatur vel terminus statuatur ab homine: notificentur hec appellato q potuit ignorare.
d Quanuis. sunt quattuor partes. Secunda ibi: verum. Tertia ibi: sifiter. Quarta ibi: ꝙ si. determinat pmum dictum quod nota. s. eo. ti. ab eo. lib. vi. in. iij. glo. vbi patet ꝙ mihi placebat iste rigor de quo loquit primo. et idem ibi archi.

eorū[a] et termini prefixionis[b] si sub secute fuerint itimatio legitime[c] facienda.

I Dem.

¶ Sufficit apostolos peti vno cō textu sepius et instanter: ad quos recipiendos si iudex certum terminū statuat appellās illos non petens in termino appellationi renunciat: Idem cū iudex statuat terminum iuris incertū infra quē appellās illos debite non petiuit: vel oblatos recipere renuit. Ponit vltio tres casus qbus appellans nō habens apostolos appellationē prosequi potest. h. d. Jo. an.

Quāuis[d] rigor iuris[e] exposcat eū qui appellat debere petere apostolos cōgruo loco et tpe[f] sepius instanter nos tamen antiquā et cōem obseruantiam[g] litigantium sequi et equitatem rigori preferri[h] volētes decernimus[i] sufficere ꝙ appellantem simul vno contextu[k] apostoli[l] instanter et sepius postulent. ¶ Verū si iudex a quo appellat certū[m] terminū ad recipiēdos apostolos appellāti assignet: et appellans in assignato sibi termino nō cōpareat coram eo: nec petat[n] apostolos sibi tradi: appellatiōi sue renunciasse videtur[o]. ¶ Similiter si iudex appellāti rńderit infra iuris terminum apostolos se datur: appellationi sue renūciasse appellās intelligitur nisi infra dictum[p] termi num[q] cōgruo loco et tēpore istāter et sepius saltē vno cōtextu petat apostolos ab eodē iudice sibi dari: vel si recipe recusat oblatos[r]. ¶ Quod si iudex in termino ad dandū apostolos pfixo p eū ipsos appellanti petēti nō dederit[s]: aut si[t] dum peterent apostoli responderit se datur eosdē nullo termino certo sibi prefixo[v] vel ifra[x] iuris terminū se eos asseruit velle dare: postea per appellātē cōgruo loco et tpe sepius et instāter vno cōtextu ēt reqsitus: eos tradere curauerit infra eundē terminū exhibere appellationē suam extunc[y] prosequi possit appellans: ac si expresse fuissent eidem apostoli denegati[z].

I Dem.

p ¶ Infra dictum. no. quia. s. proxi. responso dixit in assignato termino hic dicit infra dictum terminum: vbi ergo est certus terminus debet in termino comparere nec tunc sufficieret id ante terminum facere: vbi vero sub hac incertitudine: scilicet infra terminum iuris. satis est infra illū terminum petere iterato. Et no. ꝙ lꝫ terminus sit incertus cum respondit se daturum infra terminū iuris: puto tamen ꝙ si responderet se daturum in termino iuris vel vltima vel penultima die termini iuris ꝙ terminus certus esset: nec tunc sufficeret ante terminū comparere: et p id videt hic expressum: ꝙ citatus vel iussus vt compareat vel aliquid agat. j. certum terminum vt quotidie fit: satis est ꝙ infra terminum quādocunqꝫ: dum tamen loco et tēpore congruo compareat. vel id agat. exempla patent de do. et contu. cum dilecti: de cōsue. c. fina. et de preben. si pluribus lib. vj. e. lib. de electi. c. .i. et. c. cupientes. §. ꝙ si per. xx.
q ¶ Terminum. q ēt ipm iudicē artat: vt dixi in. s. respon.
r ¶ Oblatos. sepius vidi dubitari cuius expensis apostoli sint tradendi. Cōius seruatur ꝙ expensis appellantis: sed hec lra facit in cōtrariū: dum dicit oblatos sicut ergo libellum quē actor tenetur reo offerre. iij. q. iij. offerat: suis expēsis tradit: sic et iudex apostolos: ad idē de offi. ordi. si canonici: pro hoc fa. ij. q. vj. ab eo vbi dr ꝙ traditio apostolorum expedit ex offō iudicis. Itē facit. C. e. ti. eos in fi. vbi dr ꝙ ēt nō petenti dari debēt: hic ēt vtitur verbo dādi: et verbo exhibēdi: quo verbo ēt vtitur decre. pia. et decre. ab eo. ti. li. vj. et decre. vt super. e. ti. dicit tribuat: et. l. iudicibus. C. e. canonizata. ij. q. vj. in fi. dicit cōuenit prestari: satis est ergo ꝙ cuicūqꝫ bonū verborū attribui possit gratuita dario. Itē precedēs decre. j. et decreta. vt sup precipiunt eos exhiberi. et quod precipit necesse est fieri. xiiij. q. i. qd debet. d verbo. sig. i his: ex qbus videt gratis offerēdos apostolos: et facit ad materiam qd scripsi de elec. vt prete rite: vt dixi contrariū seruat ꝙ equitatē habet saltē in delegatis: dubitari solet ēt an clausos et sigillatos appellans recipere teneat: et ar. decre. itima sti eo. ti. videtur ꝙ non.
s ¶ Dederit hic tolle litterā ifra appellationem suam et tunc et c. et idem facias in fi. se. ver.
t ¶ Aut si. scds casus p quē patet qd appellans qui sufficienter petijt apostolos coram iudice qui respondit se illos daturum nullo termino statuto comparere vlterius nō tenetur. fortius ergo si nihil rńderit: als inutile foret quod dicitur. s. j. respon. et adhuc fortius si dnegauerit: sed hoc erat expeditum in decre. ab eo.
u ¶ Prefixo. tunc vt postea.
x ¶ Vel infra. tertius casus. Et per id quod dr hic. et. s. eo. §. similiter patet ꝙ iudex a quo potest infra tēpus iuris tenere impeditum appellantem nec enim cogitur infra terminum illos dare. facit de elec: cōmissa li. vj. lꝫ ergo satis sit appellanti infra terminum illos petere per modum q sequit tenetur tñ finem termini expectare: vt videat an iudex offerret et morā purgaret.
y ¶ Extunc. s. in primo casu lapso termio pfixo p iudicē. in scdo post rńsionem iudicis: et postea terminum non statuerit: in tertio post iuris terminū sic intelligo lrām: vt sic cuiqꝫ casui cōtinuetur iste finis: vt. s. dixi.
z ¶ Denegati. nec tenet processus super principali postea factus per iudicē a quo: quod dic vt. s. eo. ab. eo. in fi. li. vj. ex hac ergo cōstitutione dicias quattuor casus contra appellantē: et tres contra iudicem. Primus cōtra appellantem: cum apostolos non petit. Secundus et tertius cum in termino certo ad id dato vel infra icertum illos nō repetit. Quartus cum illos sibi oblatos non recipit. Cōtra iudicem vt denegasse videat sūt tres casus: cum in certo termino per se statuto illos nō tradit: vel se traditur dicit: sed terminum nō statuit: vel dicens se daturum infra iuris terminū requisitus illos non tradit. Duos casus addidi. s. qn̄ nil rńdet vel denegat iudicis pena est vt processus per ipsum habitus postea nō teneat appellātis: vt appellationi renunciasse videatur. s. eo. vt super. et. c. ab eo. li. vj. et hic. Jo. an.

e ¶ Iuris. ij. q. vj. post appellationem. et. §. vlti. ad fi. C. eo. ti. iudicibus.
f ¶ Tempore. s. xxx. dierum qui currunt a tpe finie: vel ab eo tempore a quo incipit currere decendium appellationis iterponende: sic intellige quod no. s. eodem titulo ab eo in glo. ij. et est si. quod no. ff. de excusa. tuto. l. qnquaginta: olim dabantur. v. dies. ij. q. vi. ab eo. et est iste terminus ēt iudicis ad tradendū vt pbāt iura predicta.
g ¶ Obseruantiam. si. s. ea. cō. de eta. et quali. generalem: in tātum autem vigebat hec obseruantia: quod dicebat Guil. ꝙ nūquam viderat hoc opponi: ut no. in decre. ab eo.
h ¶ Preferri. si. de. re. pmu. c. vno. li. vj. quibus aūt casibus pferatur equitas rigori: ecōtra satis scripsi de transac. c. fi.
i ¶ Decernimus. per viā declarationis: debuisset. n. dici Īriun vt. s. patet: et id vtitur isto verbo: si. de regula. lib. vj.
k ¶ Contextu. lex dicit de testamento in scriptis ꝙ vno cōtextu fieri debet et declarat vno contextu fieri cum nullus alienus actus miscet. ff. de testa. heredes palā: ad fi. sic ēt electio vno cōtextu fieri debet. s. de elec. qua pp. sed hic non iponit necessitas hoc faciendi vno cōtextu: sed dr ꝙ si sic fiat valet et nō curo an hec petitio fiat vno cōtextu. cū appellationis iterpositione necne: facit qd no. ff. eo. l. i. i glo. fi. et in spe. de ap. §. sequitur.
l ¶ Apostoli quos interdum epistolas: interdum dimissorias vocamus. ij. q. vj. ab eo. et. c. post appellationem quid sint apostoli: et vnde dicantur: et de q̄druplici eorum specie et eorum formis: vide in spec. eo. ti. iiij. parte. §. qui sequitur.
m ¶ Certum. siue per denomiatioē dici: puta die iouis pxi. vel p numerū puta hodie ad octo dies: vel octaua die mensis.
n ¶ Nec petat. sola ergo cōparatio non sufficeret: non sic in casu decre. si a iudice eo. ti. li. vj. est. n. casus ille ab isto diuersus: apostoli. n. dant vt instruatur iudex ad quem eo. ti. vt sup. li. vj. sed reuocatio grauaminis fit vt iurisdictionē resumat iudex a quo: non ē ergo mirū si plus circa primū ꝙ circa scdm artatur appellans: a quo plus circa scdm ꝙ circa primum. Jo. an.
o ¶ Videtur. ēt si iret vel mitteret p illa psequēda. s. eo. ab. eo. lib. vi. sed quid dices si isto casu vel sequenti cōparuit appellans in termino certo: vt hic vel infra icertum: vt. j. proxi. rń. iudex assignat nouum terminum ad illos recipiendos: in quo nō comparet appellans nunquid renunciasse videtur forte fuit de mēte huius iuris ꝙ vltra secundam vicem non teneatur appellās coram ipso pro hac causa comparere: tutius est ꝙ ex quo secūdus terminus est ifra tempus iuris: ifra qd ad hunc actum iudex ē corā illo i termino prorogato compareat: non tamen puto ꝙ teneatur plus petere: sic pcedat quod dixi d vice secūda: sed satis ē ꝙ exhibeat se paratum recipere: sicut i predicta decre. si a iudice: et lꝫ vt dixi hoc sit tutius: nō tamen existimo eum qui bis cōparuit negligentem vel renunciantem dici posse: als sequeretur ꝙ singulis diebus de termino. xxx. dierum post appellationē expectantibus ad comparendum posset vrgeri.

¶ Appellans prosequi et finire tenet appellationem extraiudicialem infra annum a die interposite appellationis vel illati grauaminis: quo non facto impedimento iusto cessante appellatio est deserta. h.d.

Sicut[a] appellationem iudicialem[b] sic et extraiudicialem[c] infra annum a die[d] interpositionis ipsius vel a die illati grauaminis vbi a futuro[e] grauamine appellatur prosequi et finire[f] tenetur appellans. Quod si iusto impedimento[g] cessante non fecerit debebit eius appellatio deserta[h] censeri. Idem.

¶ Tempus ad prosequendam appellationem ab homine vel a iure prefixum non currit appellanti compromisso durante vel de partium expresso consensu nisi periculo iminente ex mora iudex aliud decernat. h.d.

Quandiu appellationis prosecutio per compromissum[i] vel[k] alias de partium expresso[l] consensu differtur tempus ad prosequendum eandem ab homine[m] vel a iure prefixum curreret[n] nolumus[o] appellanti. Nisi forte[p] iudex videns ex dilatione periculum iminere[q] preciperet[r] in illa procedi. Idem.

¶ Non diffinitiuam appellanti non licet prosequi causas in appellatione noiatim expressas nec processus primi iudicis iustificari uel impugnari potest nisi ex actis coram eo.

Appellanti[s] ab interlocutoria[t] vel a grauamine iudicis[v] non licet alias causas prosequi quam in appellatione sua noiatim[x] duntaxat

a Sicut appellationem. in hac decre. et sequentibus breuiloquus fuit auctor: ita quod summa de ea sunt. primo ponit decretum. secundo addit penam ibi: quod si. Hoc autem approbat in vno dicto quod no. Inno. e. ti. constitutus. et ca. bone. in alio determinat no. C. de temp. ap. l. fi. §. illud: et reprobat opi. Host. quam no. eo. ti. ex ratione. approbat quod olim disputando terminaui: vt. infra. patebit.

b Iudicialem. ij. q. vi. ei q. s. e. ti. cum sit romana.

c Extraiudicialem. de qua. eo. tit. concertationi li. vj. et hoc probabamus olim per decre. constitutus. eo. ti. que loquitur de appellatione extraiudiciali et tamen appellans non impeditur excluditur a prosecutione post annum quod ibi Inno. tenebat cum de terminatione huiusmodi .c.s. quod quando appellat a futuro grauamine: tunc a tempore grauaminis annus prosecutionis incipiat: et. rij. differentias inter extraiudicialem et inter iudicialem et appellationem scripsi post. hosti. e. ti. bone.

d A die ergo vult quod illa pars diei in qua appellatur cedat lucro appellantis nec computetur in anno sic de elec. ca. i. de excep. pia: de resti. spo. frequens. s. de preben. statutum. li. vj. et in hoc differet a tempore appellationis interponende: quod currit de momento ad momentum. de re iudi. quod ad consultationem. Scire debes quod olim hanc questionem disputaui. s. quando deberet currere tempus appellationis prosequende. Accur. in fi. l. fi. C. de tempo. appel. ponit tres opi. s. hic approbatam et aliam quod incipiat a tempore incohate prosecutionis: pro qua facit lex illa ibi: et annale tempus post incohatam litem preterierit. Tertia est quod appellans si non prosequitur infra annum a tempore appellationis vel biennium ex causa rata manet sententia sed si incohauit infra hec tempora: tunc a tempore incohationis habeat annum: et ex causa biennium sed vt ibi no. secundum has duas opi. posset prosecutionis tempus extendi ad quadriennium. Est quarta opi. quam ipse no. in auten. de iudi. §. appellatores col. vi. vt cursui ipsius anni preponantur duo menses per. §. predictum vbi videtur expressum. Est quinta opi. que placet Hostien. eo. tit. ex ratione quod currat annus a tempore sententie a qua fuit appellatum: alle. ij. q. vj. anteriorum. versi. et sancimus: sed ibi loquitur de tempore appellationis interponende iuuabam hanc opi. per. l. iudicibus. C. eo. que habetur. ij. q. vj. in fi. vbi tempus apostolorum petendorum currit a tempore sententie: vt etiam dixi. s. c. pri. in glo. iij. ad idem: ea. q. propter superfluam faciat. e. ti. non solum: lib. vj. vbi attentata post sententiam: licet ante appellationem reuocantur per modum attentati. Item tempus resti. in integrum: et supplicationis contra sententiam currit a tempore sententie: de resti. in integ. ca. i. li. vj. C. de preci. impe. offe. auten. que supplicatio. Item annus executionis qui datur delegato currit a tempore sententie: de off. delega. querenti: sic dicam de isto: et videtur casus. C. de tempo. appella. l. j. que de tempore prosecutionis videtur debere intelligi. Primam opi. quam in solutione tunc tenui sic probat istud tempus datur appellanti et ad prosecutionem appellationis. ij. q. vj. ei q alias incipit: si quis appellat. C. de tempo. ap. ei qui eo. ti. cum sit: et. c. reprehensibilis sepe: et. c. constitutus: de sen. excom. l. lib. vj. ergo oportet appellationem precedere huius temporis cursum: ne lex sit impossibilis. iij. dist. erit autem: cum fi. Item decre. ad hoc. ij. eo. ti. dicit post appellationem. Item lex. ii. in prin. et. l. iij. post prin. C. de tempo. ap. ad idem eo. ti. Nicolaus: de do. et contu. cum olim: in fi. Item cum decem dies dentur ad deliberandum an expediat appellare: non computabuntur in tempore prosecutionis: nam ista diuersa sunt quod patet de procur. non iniuste: in fi. C. e. ti. Iniuus: et facit quod ibi not. alias cum tempus interponende currat a tempore scientie. ij. q. vj. biduum. e. ti. concertationi: li. vj. si tempus prosequende curreret a tempore scientie: sed id post annum posset appellare sed non prosequi: quod no. ff. de excu. tuto. quinquaginta facit. ff. de requi. re. l. annus per que iura: et per decreta. ex parte. s. de rescrip. hanc partem elegi que hic approbatur. Ad contraria respondetur quod secunda et tertia opi. absurditatem habent: de qua dixi. s. potest ergo exponi quod dicit ibi lex: vt ibi no. preterierit. i. preterijsse noscatur: vel clarius id est cursum suum compleuerit: et per eundem modum tollitur quarta: et quod dicit. §. appellationes: post duos menses fatale suum incohare cursum: exponas incohatum prosequi et finire: vel quod ibi dicitur est locale vel speciale vt ibi nota. Pro quinta opinio. non facit decre. ex ratione vt patet ex antiqua auten. et ibi scripsi. Lex iudicibus non ob. quia licet appellare et apostolos petere sint diuersa: et habeant diuersa tempora. quia tamen fiunt coram eodem et secundum accessorium primi: et in sola verbali petitione consistens voluit ius vnum tempus cum alio confundi: sed appellatio et prosecutio fiunt coram diuersis: que prosecutio in multa difficultate consistit: quare ius noluit vnum tempus in aliud imputari: in tempore restitutionis supplicationis et executionis non est dare diuersa tempora que possunt confundi: sed vnum solum in decre. non solum a beneficio deliberandi: quod habet victus pro decedendum procedit quod reuocantur ante appellationem et post sententiam innouata. lex. i. C. de tempo. ap. varios habet intellectus: vt ibi no. Jo. an.

e A futuro. quia in iudicio non appellatur: nisi grauamine illato: ideo non in iudiciali: sed extraiudiciali procedit hec distinctio si ergo appellat canonicus ne fiat electio eo excluso vel ne fiat de eo: vel ne fiat nisi de noiato per maiorem partem capituli: vel appellat possessor ne in possessione inquietetur ex tunc et non prius: cum contra appellationes factum fuerat illas prosequi tenetur sic loquitur de elec. e. cum nobis et. c. auditis. et. eo. ti. constitutus. c. bone.

f Finire. in hoc conuenit tempus restitutionis in integrum. s. e. eo. de resti. in integ. c. vno: et approbat in hoc quod no. Inn. s. e. ex ratione: et her. Seco. cum sit et. c. oblate.

g Impedimento. de hoc quod peruenit quandoque ex parte iudicis: quandoque ex parte appellantis: quandoque ex parte appellati: satis. s. e. ex ratione: et in spe. e. ti. §. nunc breuiter.

h Deserta. idem ver. infra. e. c. iij. et. C. e. l. quam.

Quandiu. Primo ponit decretum. Secundo ab illo exceptionem ibi: nisi. Imola. Sumi potuit ex auten. si tamen. C. de tem. ap. sumpta de cor. auten. de ap. §. i. col. viij. quod tamen in tribus hic suppletur: vt. infra. dicam: et quod dices quandiu: exponas. i. quantumcunque diu: vnde dicit auten. etiam si decies mille anni fluxerint.

i Compromissum. non sicut eligentibus: qui compromittunt: quibus bene currunt electionum tempora de elec. si compromissarius. i. res. li. vj. et ratio diuersitatis ibi no. in glo. fi. si ergo compromissarius non pronunciat reuertitur appellans ad iudicem: et idem puto si pronunciat: sed appellans vult penam soluere et appellationem prosequi: nec ista litera contra dicit imo fauet: cum dicit tempus interim non currere. Item etiam ante pronunciationem compromisso durante poterat appellans ad iudicem redire soluendo penam: vt no. de of. deleg. significantibus in. iij. glo.

k Vel alias. hoc supplet hec decre. quod non dicebat auten. pone mortalitas vel alia pestis cepit esse in loco appellationis prosequende: ita quod conuenerunt appellans et appellatus differre ad certum tempus: ita quod tempora non currerent vel aliquid tale.

l Expresso. non sufficeret ergo tacitus: puta quod simul appellans et appellatus ad domicilium redeunt: vel longam peregrinationem simul arripiunt vel aliquid tale: imputet. n. sibi appellans qui sic itinerat. Item per procuratorem prosequi poterat.

m Ab homine. hoc est secundum quod supplet auten. que loquebatur non solum de tempore iuris.

n Currere. non intelligas quod compromisso deserto vel tempore de quo conuenit finito habeat appellans integrum tempus: sed solum habebit quantum tempore compromissi superat: dormit. n. tunc illius temporis cursus: facit. s. . ca. eo. de resti. in integ. c. vno quod plene no. de do. si. dilecto. ff. ex qui. cau. ma. sed et si per pretorem. §. quoties.

o Appellanti. nec appellato.

p Nisi forte. tertium in quo suppletur auten.

q Imminere. s. e. oblate: ad fi. que ponit exemplum de causa electionis vel matrimonio spirituali. idem ibi dixi de matrimonio carnali secundum Gof. Hosti. et Egi. alle. vt lit. non conte. quam. idem dicit ibi Gof. in alijs que celeritatem desiderant. ff. de dam. infec. l. i. ff. de fer. l. i. et. ij.

r Preciperet. post illud ergo preceptum incipient currere tempora hoc intendit.

s Appellanti. se summat. habet duo dicta que varias opiniones determinant vt. infra. dicetur.

t Ab interlocutoria. per hoc verbum noiatim: quod. infra. sequitur reprobat opi. Innocen. quam no. de ope. no. nun. c. pe. vbi tenet quod satis est appellantem ab interlocutoria exprimere illam iniustam etiam si non adijciat in quo vel qua re: et licet ibi hoc approbet prius tamen ibi dixerat quod nimis est generale hoc verbum: sicut si diceret se grauatum et non exprimeret in quo. Dicit autem opinionem suam amplius procedere quando appellans diceret sententiam iniustam: quia ex instrumentis: testibus vel alijs productis aliter vel contrarium pronunciari debuerat iudicit decre. eo. ti. ex parte. i. Host. ibi contradicens: quod appellans habet exprimere causam quare sit iniusta: et maxime per decre. cordi. eo. ti. li. vj. hoc placet Guil. in spe. de ap. §. qualiter in prin. et hoc approbatur et merito. quia non esset alias differentia in expressione inter appellantem a diffinitiua et ab interlocutoria cuius contrarium vult decre. vt debitus. s. eo. et pre. decr. cordi. et facit quod ibi no. in. v. gl. An vero sententia super peremptoria sit diffinitiua vel interlocutoria: dicam. infra. c. fi. in prin.

v Iudicis. facit pro inno. qui intellexit decre. cordi. quando extra iudicium appellatur tamen a iudice: vide quod ibi no. in. iiij. glo. et hoc dicit quia appellatio contra partem iustificatur ex futuro grauamine: vt. s. c. ij. alias etiam notorias. l. n. notorium releuatur possit ab onere probandi: non tamen releuat ab onere proponendi: vt scripsi. s. vt lit. non con. te. c. ij. super. i. glo.

x Noiatim. concor. de sen. ex. constitutionem. li. vi. in appellationibus in quibus artat decre. vt circa. de elec. li. vi. fortior fit expressio: vt ibi et eo. ti. constitutus et in de. de ele. constitutionem. ij. responso.

expressas[a] ¶ Nec processus[b] primi iudicis[c] ex nouis[d] aut de nouo probādis[e] iustificari potest: vel etiā impugnari[f]: sed tātū ex illis que facta fuerunt vel exhibita coram ipso.

Idem.

¶ Prosecutio appellationis deserte non ipedit qn sña censeat i rē iudicatam transiuisse. b.d. Jo.an.

SI appellationez p negligentiam[g] appellantis desertam[h] appellans ipse cum appellato[i]: aut appellatus[k] etiam per se et principaliter prosequatur: non ideo minus in rem iudicatam[l] censebitur transiuisse sententia[m] a qua fuerat appellatum.

Idem.

¶ A peremptoria repulsa ex alio qm ppter ineptitudinez secundo appellās et succūbens non auditur super ea in appellatione a diffinitiua b.d. Jo.an.

CUm a repulsione[n] exceptiōis peremptorie[o] secundo[p] appellans succumbit[q]: nō est in causa appellationis postmodum a diffinitiua[r] emisse audiend[9] ulterius super[s]

a ¶ Expressas. approbat qđ no. hos. eo. ti. cum cām: i vlti. glo. et reprobat qđ not. Jo. ij. q. vi. nō ita: et ipse Vin. et Gof. in decre. vt debitus: vt ibi scripsi sup verbo probabili: et iura que p eo faciunt loquunt cum appellatur a diffinitiua. ff. eo. scio in fi. et no. p hoc plene qđ adijcitur causis et per istud singulare verbuz appellanti cōtra stilum curie que habet ex pluribus causis expressis in appellatione nō exprimere nisi vnam i rescripto cōmissionis: super quo vide qđ scripsi in pre. decre. cū cām sup vlt. glo. et qđ no. in spec. de ap. §. de offō in penul. col.

b ¶ Nec processus hic approbat qđ not. Inno. in pre. decreta. pe. de no. ope. nun. reprobans qđ ibi no. host. et qđ no. glo. in decre. ij. vt lit. nō cōtest. in glo. quaſ dicit: qđ ēt tenebat Joā. et vin. ibi tñ host. ꝯ: et no. qđ dicit pcessus: q: diffinitiua a qua fuit appellatum bene pōt iustificari et impugnari ex nouis causis vel nouiter probandis: et sic loquuntur iura que iducebat hosti. et d̄ fi. istru. cū Jo. d̄ testi. fraternitatis: saluo qđ hēs in cle. d̄ testi. c. ij.

c ¶ Judicis. a. cuius grauamē vel interlocutoria fuit appellatum de quo premisit.

d ¶ Ex nouis. vnde qđ dicebat glo. pre. decre. ij. vt lit. nō conte. qđ ex grauamine receptionis testium facte lit. non cōte. iustificabatur precedens appellatio reprobabā olim iducens decre. dilecto. ꝯ. e. ti. p quam patet qđ etiam precedēs grauamen nō iustificat appellationē: nisi fuerit expressum in illa: si ergo iniqtas iudicis precedēs appellationem illā nō iustificat: ergo nec subsequens: duo: ergo requruntur coniunctim quod grauamē precesserit appellationē vt hic: et quod fuerit expressum i illa: vt. ꝯ. pri. ri.

e ¶ Probandis. non intelligas qđ veritas grauaminis probanda non sit coram iudice ad quem ēt ad iustificandam appellationem: lz pbata nō fuerit coraz iudice a quo: quod dic eo. ti. īterposita. i. rñ. sed hic intelligit grauamen iudicis vel iniusticia pcessus oportet quod pateat ex actis coram iudice: vnde si proposui exceptionem pbationem obtuli: et admissus nō fui: hoc probato apparet grauamen: sed si exceptionem legitimam probaui: et iudex illam repulit: hoc probato grauamen apparet: sed si excipiebam actorem excōicatum minori: iudex illam repulit: non iustificatur appellatio: nec impugnaf processus pbādo illum excōicatum maiori: de quo in primo iudicio non fuerat obiectum. Item si appellaui propter exceptionem de loco nō tuto non admissam: nō iustificatur processus: lz ñ pbetur me postea reconciliatum.

f ¶ Impugnari. ipugnatio respicit appellantē: iustificatio respicit appellatuz neuter autē ipsorū vti poterit his q̄ coraz ipso acta vł exhibita nō fuerunt.

SI appellationem. Reprobat qđ no. Inn. e. ti. ex rōne: approbans et fortificans qđ ibi no. Hostiē.

g ¶ Negligentiam. vt q: neglexerit apostolus petere: vt i. e. quāuis. ꝯ. e. vł neglexit psequi infra tēpus iuris vel hois: vt in decre. sicut. ꝯ. e.

h ¶ Desertam. idē vbum i pre. decre. sicut et no. q: si i appellatione q̄ a pncipio tenuit. et postea tenere desijt pcedit hoc vbū: fortius pcederet i appellatione q̄ dicef a pncipio non tenuisse: vt q: dł īterposita tertio vel post decem dies. Itē si pcedit i tacite deserta p negligentiam forti9 i expressa deserta p renūciationē: facit eo. ti. romana. §. si vero. et. §. si autem. li. vj.

i ¶ Cum appellato. lz ergo dilatiōes q̄s petit appellat9 p q̄s pṡlatur appellatōis psecutio prosint appellāti: sicut ēt rōnem petenti psūt q̄s petit reus ꝯ quem petiē. C. de resti. in ite. l. pe. ipsa tñ psecutio quā facit ēt appellat9 sibi nō pdest: vt h p rōnem quam infra dicam.

k ¶ Appellatus. hic fortificat Hostien. querebat enim Inno. qđ si post elapsum tps psecutionis ferf sña īfirmans pmam sñam postea petit appellatus ipsam pmam executioni mandari. tenebat qđ ipsi appellato obstabit exceptio rei iudicate ex scđa sña īfirmationis. nec valebit si dicat per lapsum temporis ante sñam infirmationis primam sñam ratificatam: q: fm eum pretextu huius noue desertionis non debet scđa infirmationis sña retractari: de re iudicata inter monasterium. C. de transac. sub pretextu: nec valet ēt dicere qđ nō valet secunda sña lata cōtra pmam: q: vt dicit fm id nūquā valet sña appellationis pmam infirmans nec est ēt super eodem prima lata in causa principali: et scđa lata in cā appellationis et hoc reprobat Hostiē. dicens qđ lapsus temporis ratificat sñam: et facit haberi perinde ac si non fuisset appellatum: sña ergo infirmationis postea lata: a suo iudice lata fuit. Item non valet sña contra rem iudicatam. de hoc in predicta decreta. inter: ob. prima ratio Inno. que procederet in sña lata a suo iudice: nec ob. secunda ratio: quia vbi per appellationem suspensa manet prima sña: bene tenet scđa contra primam: sed ex quo cessat predicta suspensio appellatione deserta non valet secunda: sicut non valeret si appellatum nō fuisset: hoc hic ita approbatur et fortificatur in tanto: q: predicta procedunt nō solum cum solus appellans prosequitur: sed etiam cum vterq: et quod plus est etiam si solus appellatuſ quod forsam non cogitauerat Hostien. fit huius: q: petendo pronunciari male appellatum non est sibi contrarius in eo qđ dicit sententiam transisse in rem iudicatam: lz. n. de appellante dubitetur ppter contrarietatem q̄ videtur iesse: an possit simul psequi appellationem et nullitatem sñie de quo satis scripsi. eo. ti. dilecto in vlti. glo. post Inno. et Hostiē. et vide in spe. de sentē. pla. §. iuxta ad finem in appellato tamen dicente male appellatum et sententiam transisse in rem iudi. nulla est cōtrarietas: Sed dices imo est cōtrarietas in quātuz dicit appellationem desertam et pp hoc sñam transisse in rem iudicataz et nō desertā inquātum sup eius iusticia pnunciari petit p appellationis iudicem: et sic negat et asserit illuz iudicem. Solu. et si vis qđ fatear hic aliquā contrarietatem inesse: tñ appellatus q reus est potest vti contrarijs maxime quorum finis non est contrarius: et actor potest in diuersis instantijs: quod dic vt no. de reg. iur. nullus pluribus. lib. vj. nec hic dicif quod in eadem instantia hec duo proponat appellatus.

l ¶ Rem iudicatam. hoc est ergo qđ dicunt iura qđ rata manet sña et qđ appellans cadit a causa eo. ti. cum sit: et. c. sepe.

m ¶ Sententia. q̄ tamen erat aliqua: vt quia contra ius litigatoris lata. si eniz a pncipio fuisset nulla: sicut propter appellationem omissam non transiret in rem iudicatam ita nec propter interpositam et desertam: de senten. excommu. lz. lib. vi. et et quod ibi no.

CUm. Primo ponit dictum a quo scđo excipit ibi: nisi. Jmola. Determinat casum dubium circa decre. vlt. eo. ti. li. vj. qui talis est. Titius contra me opposuit exceptionem peremptoriam que per interlocutoriam est repulsa appellauit et confirmata est prima interlocutoria: iterum appellauit: et iterum confirmata est prima et secunda: q: nō potuit plus appellare: processit in principali et lata contra ipsum diffinitiua appellauit ab illa. et in causa huius apppellationis vult repetere contra illam interlocutoriam: et videbatur qđ posset per predictam decre. ꝯrium hic respondetur vnus tamen casus excipitur.

n ¶ Repulsione. verbali p interlocutoriam: vt predixi: nō est tamen necesse i pemptorijs interloqui: de hoc satis de ordi. co. c. i. Idem tamen in repulsione facti. cum illam non recipit: vel ad vlteriora litis procedit. codez titu. ex pte. ij. caute tamen facit excipiens si procurat interloqui: vt not. in spec. de appel. §. qualiter. ver. Item qđ faciat: et dixi. e. ti. dilecto: et per hāc decreta. et illaz patet qđ sña lata super peremptoria īterlocutoria est nō diffinitiua: et hoc tenebat Gar. in decre. cupientes. d̄ elec. versi. insuper: vbi etiam allegabat ad hoc decre. cum dilecti: de elec. et decre. sua hoc codez titu. Ad idē de offi. delega. significantibus. et q: vt hic patet hec repulsio pemptorie nō est diffinitiua: ergo nec pnūciatio pro ipsa erit diffinitiua vbi enim interlocutoria diffinit et condemnatoria et econtra. C. de senten. et interlo. preses. ff. de re iudi. l. i. vt contrariorum sit eadez disciplina. xxxij. distinctio. hospitiolum. ff. de his qui sui vel alieni iur. sūt. l. j. ff. de accu. qui accusare. Preterea natura diffinitiue est qđ ex ea oriaf actio i factum sed a sña lata super pemptoria non oritur actio: sed exceptio. ar. in predi. decre. cum dilecti in fi. C. de re. cre. l. actori. Item si sña super pemptoria et p eo lata esset diffinitiua: non esset alia diffinitiua ferenda: cum tamen de necessitate super principali voluntate super peremptoria pnuncietur de hoc in predi. decre. i. de or. co. Dicebat ergo Gar. qđ siue super dilatoria: siue super peremptoria siue super eo qđ perimit appellationem. i. qđ appellās nō potuerit appellare feratur sña interlocutoria est sec9 cum iudex cognoscēs de appellatione interposita diffinitiua pnunciat bene iudicatū et male appellatum vel ecōuerso: tunc. n. diffinitiua est. C. d̄ ap. eos. ff. de his q no. ifa. l. furti. In effectu tñ fatetur qđ sña lata sup pemptoria qđ obstet habet vim diffinitiue.

o ¶ Peremptorie. et sic paret preiudicium negocio pncipali: alś non liceret repeti: vt in predi. decre.

p ¶ Scđo. si ergo semel tñ appellasset et succubuisset non hřet locum qđ h dicitur. Si vero secundo appellat: sed appellationem non psequitur hic videtur decre. locum habere: argu. ꝯ. ea. proxi. videretur contra per id quod infra dicam qđ credo vbi renunciat sponte: quasi licet tarde vtatur iuris cōsilio expectando euentum negocij principalis: et sic non possemus resistere: vt. j. dicam.

q ¶ Succūbit. si succūbit in scđa appellatione: ergo tres habet sententias ꝯ se et sic a tertia ñ licuit appellare eo. ti. directe: et. c. sua nobis. C. ne li. i vna cā. l. vna. ꝯ. ea. compi. de re iudi. c. i.

r ¶ Diffinitiua. plata siue p pmum ad quem debuit cā remitti ex quo fuit pnunciatuz male appellatū p quotcūqz manus de excep. dilecte: siue p vltimum q forsan ex vi dilationis in principali pcessit siue p alium ad quem forte post cām remissam ad pmum fuit in alio articulo bene appellatum: ita qđ expedito appellationis articulo diffinit postea principale.

s ¶ Sup ea. pemptoria sic tertia repulsa: et est mirabile qđ non appellans auditur: vt in predicta decre. fi. sed secundo appellans et succumbens non

vt hic: cum scda repulsio appellatiõis nõ deberet plus posse ꝙ appellationis omissio. Nam et in appellatione a diffinitiua equparamus ista non appellare: vel secundo appellare: et succumbere: sed lz ista equiparent̃ i diffinitiua in iterlocutoria: nõ lata.n.tali interlocutoria sm leges nõ debuit: sz sm canones potuit appellationẽ differre ad euẽtũ negocij pͥnci: primũ pz .C.de epis. audi.l.ii.de iudi.aptissimi.C.cod.ti. .§.sup his.et quoruz ap. nõ reci.l.pe.sm pz i pdi. decre.vlti.a si ergo distulit iuris consilio: et postea victus appellauit ꝯ tales iterlocutoriam audit: sed si possetenus interlocutoriã impugnauit.s.semel et iterũ appellãdo ille articulus tã solenniter discussus vlterius examinari nõ debet ex quo i secũda succubuit: per qd videtur ꝙ etiaz iudex cause principalis añ diffinitiuã nõ possit illam interlocutoriam reuocare nisi tunc.s.in cã appellationis interposite a diffinitiua.

a Prius. in cã principali.

b Inepte.si.d iudi.eraminata.ff.de flumi.l.i. .§ labeo: exemplum: petebas hereditatẽ vel electionis confirmationẽ excipiebam te illegitimũ et quia non specificaui qd debui tertio succubui qd modo specifico in appellatione diffinitiue: super quo vide ꝙ scripsi q filij sint legitimi.peruenit super.i. glo. Ad idem faciunt que scripsi de elec.dudum.ij. in prin.vel ꝯ puisuz possessionem petentem excipiebam de crimine nunc addo infamiam de accusa.accedens: vel cum ius cõe fundaret actionẽ tuã excipiebã de prescriptione: nũc exprimo titulũ: d prescrip.c.i.li.vi.vl opponebã peremptoriã nõ priuilegiatã vt lite nõ cõtesta.c.i.li.vi.in vim dilatorie ad impediẽdũ lit.cõte. succubui primo: secundo et tertio rediens ad iudicem principalis cause lata diffinitiua: a qua appellaui: illã exceptionẽ in vim pemptorie pponere potero.

ea. Nisi tũc rite proposita ex eo prius[a] repulsa fuisset: qr proponebatur inepte[b].

Rubrica de vita et hone. clericor.

Clemens.v.in conci. vienensi.

Punit clericos ꝯiugatos et alios psonaliter et publice carnificũ et tabernarior offm exercẽtes: q per diocesanos noiatiz et tertio moniti illud offm nõ dimittũt: vl dimissuz reassumũt: excitat etiã diocesanos ꝯtra illos clericos qui seculares actus exercent: hoc dicit Jo.an.

Diocesanis[c] locor districte ꝑcipimus: ut clericos[d] carnificũ[e] seu macellariorũ[f] aut tabernarior[g] officiũ publice[h] et psonaliter exercẽtes noiatiz[i] et tertio[k] moneant: vt sic ab huiusmõi officijs ifra ꝯueniẽtẽ terminũ monẽtiũ ipsorũ arbitrio moderãdũ[l] ꝯsistãt: et ꝙ ipsa nullo[m] vnꝗ tpe reassumãt. Qui si taliter[n] moniti ab his non destiterint: aut ipsa vt pmissum[o] est: exercendo resumpserint[p] qñcũqz[q] coniugati omnino[r]: nõ ꝯiugati vero in rebus[s]: et si oĩno incedant vt laici: in persõis priuilegiũ clericale quãdiu[t] pmissis institerint: eoipso[v] amittãt. Aduersus vero alios[x] clericos negociationibus vel cõmercijs secularibus vel officijs non conuenientibus clericali ꝓposito publice resistẽtes vel arma portãtes: si canonica seruare studeant instituta[y] ꝙ et illi ab excessibus cõpescantur hmõi: vt ipsi de dãnabili circa hec negligẽtia nequeant reprehendi. Idem.

Premisso exordio punit pmo clericos beneficiatos vtentes publice vergata vel partita ueste. Scdo subdiaconos et diaconos. Tertio oẽs clericos tonsuraz publice cum tali veste portãtes. Quarto habentes dignitatẽ psonatũ bñficiũ curatum et sacerdotes et religiosos publice portãtes talẽ vestẽ vel infulaz Quinto punit oẽs pdictos vtẽtes tabardo notabiliter breui integre foderato. Sexto certas caligas clericis interdicit. Jo.and.

Quoniaz qui abiectis vestibus proprio congruentibus[z] ordini alias assumere et i publico portare rationabili causa cessante[&] presumit: professorum illius ordinis prerogatiua se reddit indignũ[ꝯ] presenti constitutione sancimus: ꝙ quicunqz clericus[ꝫ] vergata vel partita[a] publice[b] veste vtetur[c]: nisi causa rationabilis[d] subsit: si beneficiatus extiterit: per sex menses[e] a perceptione fructuum beneficiorum[f] q obtinet sit eoipso[g] suspensus[h].

Si vero beneficiatus nõ fuerit

k Tertio.de sen.ex.sacro.et.c.constitutionẽ.li.vi. debet ergo habere aliquor dierum interualla: vt ibi dicitur.nec videtur hoc sufficere ꝙ emanaret vnum peremptorium per hanc lram.

l Moderandum.de ap.cum sit romana.

m Nullo.si.de cohabi.cleri.et mulie sicut.

n Taliter .s. per diocesanos nominatim et tertio prefixo termino congruenti.

o Remissum.s.publice et personaliter.

p Resumpserint. lapso termino hoc dico: qr si habuissent terminũ mẽsis et quinta die dimisissent decima quinta resumpsissent: dũmõ.s.terminuz postea dimisissent nõ eẽt locus pene

q Qñcunqz.quasi etiaz post tpa longiora: et ẽ si.d ordi.cog. .c.ij. Jo.an.

r Omnino.s.quo ad duo priuilegia q poterant hẽre p decre. vnicã de clerici ꝯ.li.vi.et si hic cõiũgas totã illã ptem.s.priuilegiuz clericale ꝙdiu etc.multũ facit ad id qd no.de cle.cõ.Jo. in.iiij.q. sed si istud oĩno itẽdit ppetuitatẽ puationis inducere: vt si cõiungatur h illõ verbũ solum priuilegiũ clericale eo ipso amittãt resultaret ꝯrius itellectus similis disputatio de hac dictione oĩno.ff.de fideiussoribus .l.grece.§.illud.

s In rebus. ppriis in quibus alẽs gauderent immunitate.c. ti.c.ul.d imu.ec.c.i.li.vi.

t Quãdiu.recuperabunt ergo desistẽtes priuilegiũ et facit d vi.et ho.de.c.vlti.et qd ibi dixi post Inno.ibi et no. Her.et facit qd no.xxxij.dist.nullus.et lxxxi.di.si qui sunt presbyteri.

u Eo ipso.licet ergo sit necessaria monitio nõ tamen est necessaria priuatio cõcordat d sententia exõicationis in audientia.c.contingit: si.de preben.extirpande.de rap.exõicationi.j.de deci.c.i.de sta.mo.attendentes in si.

x Alios.non carnifices: et tabernarios.

y Instituta.eo.ti.c.ij.et.c.clerici.et.c.vno.lib.vi.ne clerici vel mo.c.i.de sen.excommu.contingit.

Dioce anis. Tria facit: ꝑcipit: punit: et excitat: scda ibi: q si.tertia ibi: aduersus: termiat declarat dcre.pe.i pn.et vlt.eo.ti.qd no.guil.in spe.de cleri.ꝯiu.v.sz nunqd dices. Et no.verbum diocesanis: nõ dicit ordinarijs locor sicut.s.ea.cõ.de seque.pos.c.i.per qd vr ꝙ alij ordinarij lz i loco iurisditionẽ habeãt: hoc nõ possint in quãtum h cõstõ nouũ iducit: et facit quod dicã.j.de iurepa.c.i.post prin.

d Clericos.puta ꝙ includat etiã exemptos qui delinquerẽt in loco nõ exempto: cum per id subsunt diocesanis: vbi vero deliquerẽt i loco exẽpto nõ videtur ꝙ ad alios extendatur hec constitutio: cum excitet offm diocesanorũ tm ad hoc de offi.ordi.lz.c.pe.maxime: qr qñ iura ista volũt dare iurisditionem super exemptos: hoc exprimunt: vt pz.s.c.cõ.de supplen.negli.prela.c.vno cum suis concor.

e Carnificũ.carnifex dicit a carnificos as: qr carnes fac et vendit: facit d ap.significante: vñ et homicide solent dici carnifices.

f Macellarioruz.hi sic dicuntur: qr pecora vel quadrupedia mactant a macello as: quod est mactare et trucidare: et propter horrorem et vilitatez istorũ duor officiorũ.s.macellarij et tabernarij: hoc est specialiter de his puisum lz multa sint vilia: puta aptare peles et coria et his similia: tamẽ cõstitutio locũ habet solũ in expressis.

g Tabernarior.taberna dicta est a tabulis que mercibus substernunt et ppie dr domus in qua panis vinũ et carnes cocte vẽdũtur: talia loca nedum tenere: sed nec ingredi debent clerici.xliiij.di.clerici.

h Publice.et psonaliter cõiunctim requiruntur hec duo si ergo occulte vl p aliũ hoc exercet: cessat pena lz non culpa.et sic soluit qd opponi posset de decre.fundamenta: de elec.li.vi.§.vt ergo.et.§.seq.de.dcre. mulieres: d sen.excom.de regula: qui p aliũ: de re.iu.li.vi.cum cõcor.

i Nolatim.i.ppriis noibus eorum expressis: qsi nõ sufficiat diocesano monere i genere clericos diocesis sue vel clericos talis plebanatus: vel talis ecclesie: sed monere debet exprimendo illius vel illor nomina: et cõcordat de snia ex.constitutionem.lib.vi.et.j.de sen.excom.grauis: in fine.

Quoniam Diuiditur in.vi. ptes vt pz in rubro. scda ibi: si vero. tertia ibi idem quoqz.quarta ibi: dignitatem.quita ibi: sed tales.sexta ibi: hinc insuper. Imola. Emanauit executiue ad iura.xxi.q.iiij.per totũ. eodẽ titulo capitulo penultimo.

z Congruentibus.congruentia vestium respicit non solum clericos de quibus hic et in iuribus preallegatis.et monachos de quibus.j.de sta.mo.in agro sed etiam omnes laicos.xli.di.§.i.et.c.parsimoniam.xxx.di.si quis virorum: et variatur ex diuersitate seruum.ea di.si qua mulier.

& Cessante.s.eo.deus qui.

ꝯ Indignum.de sen.ex.in audientia.eo.ti.si iudex laicus.lib.vi.ff.de iniuri. item apud.§.si quis virgines: et est si.de sta.mo.recolentes.

ꝫ Clericus.includit hñtem primam tõsuram tm: de eta.et quali.cũ cõtingat.

a Partita: dicit canon ꝙ diuersi coloris vel diuerse partis vestis esse non debet.xx.q.i.c.vlti.in fine alibi ꝙ vestis non debebat esse varia sericis texturis nec hre varior color ornamẽta.xxi.q.iiij.c.i.in.fi. Et no.ꝙ lz vestes rubei et viridi coloris phibite sint clericis.s.c.pe.pene tm istius ꝯstitutionis locum habent solum in vestibus hic expressis: et concor.quod dixi.s.c.proxi.

b Publice.concor.s.c.proxi.

c Vtetur.vestibus ergo ẽt prius factis publice vti non poterit sine hac pena: nec pp hoc constitutio respicit preterita: damnat.n.solũ futurũ vsum: et facit quod dixi.ea cõ.de eta.et qua.vt hi qui in glo.ꝙ posteris.

d Rationabilis.puta timoris.eo.ti.c.pe.

e Menses.icohandos post talem publicam delationem.

f Beneficior.oĩum propter indefinitã.de hoc de elec.vt circa.li.vi.offendit.n.vniuersum statum ecclesie nec minus vnam ecclesiam ꝙ aliã: et sic soluitur d electio.si compromissarius.§.huiusmodi: et.§.sequenti.li.vi.vbi specialiter offenditur ecclesia ad quã indignus eligitur: vel ad quam dignus electus impeditur et est simil.j.de penis.capitulo primo post princi.posset autem talis eligere: de elec.vintoñ.

g Eoipso.hic ergo non est necessaria monitio nec snia: aliter.s.c.pxi.

h Suspensus.si tm interim illos perciperet non est irregularis: cũ hoc nõ sit ex-

in sacris tñ ordinib⁹ circa sacerdotium[a] constitutis p idē tps[b] reddat eo ipso ihabilis[c] ad ecclesiasticū bñficiū obtinēdū. Idē quoqꝫ cēsemus de clericis alijs[d] vesteꝫ talē[e] simul ꝛ tonsurā[f] publice deferētibus clericalē. Dignitatē vero psōnatū seu bñficiū aliꝺ obtinēs cui cura immineat aiarum: necnō ceteri in sacerdotio cōstituti: ac religiosi quilibet quos oportet p decētiā habit⁹ extrinseci[g] morū intrinsecam honestatē ostendere: si preterq̄ ex cā rōnabili publice vestem ferant huiusmodi aut infulam[h] seu pileum lineum[i] publice portent in capite: sint eoipso beneficiati videlꝫ a pceptione fructuū beneficioꝝ que obtinēt suspēsi per annuꝫ. Ceteri[k] vero sacerdotes ꝛ religiosi quilibet p ideꝫ tempus[l] reddantur inhabiles ad quodcunqꝫ[m] beneficium ecclesiasticū obtinendum. Sed ꝛ tales[n] ꝛ ceteri quicunqꝫ clerici vtētes epithogio[o] seu tabardo foderato vsqꝫ ad orā[p] ꝛ ita breui q̄ vestis inferior notabiliter videat[q]: epithogiū ipsum seculares clerici ꝛ religiosi administrationeꝫ hñtes teneantur infra mēsem[r] dare pauperib⁹. Ceteri vero religiosi administratiōeꝫ non habentes infra idem tempus illud teneant suis superioribus assignare in pios vsus aliquos conuertenduꝫ[s]. Alioquin beneficiati suspēsionis: ceteri[t] vero ihabilitatis penas predictas per idem tempus[u] se nouerint incurrisse. Huic insuper adijcimus sanctioni[x]: vt clerici presertim[y] beneficiati caligis[z] scacatis rubeis aut viridibus[ꝛ] publice non vtantur[ꝯ].

Rubrica de pbēdis ꝛ dignitatib⁹.

Clemens. v. in conci. viennensi.

Causula inserta lris gratiosis sup dignitate cōcessis per quā puideri mādat: ne aiarū cura si dignitati iminet negligat: vel p quā inhibetur electionē fieri dignitatis: nō facit extendi gratiā ad dignitatem curatā: vel ad quā quis p electionē assumit. h. d. Io. and.

Si dignitatem[ꝫ] habenti de alia prouidere mandemus[a]: dispēsātes[b] cū eo ut simul vtrāqꝫ valeat

pressum in iure de sentē. excōi. his qui. lib. vi. nec bñficijs priuatis: cum hoc hic non exprimatur: sicut in casu de elec. c. i. §. fi. c. cupientes. §. ceterum. li. vi. tenet tñ ad ipsoꝝ restōnem. Sed cui fiet restitutio? hic videndum est cui accrescāt fruct⁹ tpe suspensionis: puto ꝙ quotidiane distributiones accrescant socijs vt diri. S. c. cōpi. de eta. ꝛ qualita. vt hi qui fructus prebende vel districti beneficij accrescant ecclesie: ꝺ de. no. resi. c. pe. ꝛ sic intellige qꝺ no. xci. di. clericus victum. ꝛ qꝺ no. Innoc. de coha. cleri. sicut. Quid aūt si isti suspensi nolent interim officiare ecclesiam an interim eligant vel eligantur: vide qꝺ no. ī pal le. §. ceterum in glo. nō ergo

a Sacerdotium. hic ergo est ius diuersum inter sacerdotiū ꝛ alios sacros ordines concor. . liiij. di. ex antiquis: ne cle. vel mo. c.

b Per idē tps. sex mensium.

c Inhabilis. tenet Guil. in spe. ti. ij. §. supest ver. sed nunquid pñt. ꝙ legatus ꝛ eps hanc penā īfligere possint: ēt in ppetuū clerico ꝛ laico ex cā. ꝛ vides ꝙ in defectum beneficij succedit hec pena inhabilitatis alibi deficiente beneficio succedit pēa excōicationis. ī. de deci. c. i.

d Alijs. q nec beneficiati sūt nec in sacris.

e Talē. xgatā vel partitam.

f Et tonsuram. si ergo vestes ferant sine tonsura: nō est locus pene: ꝛ facit ad ea q̄ no. ꝛ scripsi de aposta. tuc. vides eniꝫ ꝙ constitutus in minoribus secularibus vestib⁹ vtens non incurrit hāc penā: nisi īmisceat tōsurā. Et quia de tonsura clericoꝝ iura varijs ṽbis vtunt quedam enī dicunt rasuraꝫ ī pte supiori ad modum spere. xxiij. di. §. clerici. ꝛ. c. se. dr autē spera rotūditas vel corp⁹ seu spacium rotundū: quedā dicūt coronā ꝛ rasurā. xij. q. i. duo sunt. quedā tōsurā ꝛ coronā. e. ti. clerici. de cle. coniu. c. vlt. ꝛ. ī. de cele. missa. c. i. quedam simpliciter tōsurā. e. ti. cleric⁹: si. de cle. cōiu. Io. ꝛ. c. ex parte. co. ti. c. vno. li. vi. ꝛ. e. ti. ꝺ higa. altercationis de senten. ex. si iudex: ꝛ hic quid hec verba intēdant videamus. Circa hoc sciendū ꝙ clericis deputatis ad diuina misteria compeēit rasura ꝛ tonsura in modū corone rōne figure: quia corona est signum regni ꝛ pfectiōis: cū sit circularis carens angulo: in signuꝫ carentie sordiū: quia vbi angulus ibi sordes se ergo ꝛ alios virtutibus regere. ꝛ sordibus mundare debent. ꝛ sic in deo regnabunt vt in predicta decre. duo. per rasurā aūt ex parte superiori capilli subtrahūtur ne mens ipsorum per occupationes tpales retardetur a contēplatione ministeriorum diuinoꝝ. Summitas enim capitis est eminentia mentis: fac de sa. vnc. . c. vno. ver. in vertice. per ipsius ergo denudationē mētis releuatio designatur ꝛ qꝛ cōuersi ministerijs diuinis non occupant superius non radunt: lꝫ īferius tōdeantur: qꝛ tpalia deponunt. Tonsura vero ex parte īferiori capillos tōdet vsqꝫ ad releuationem sensuū. s. visus auditus: ne. s. oculos vel aures impediant: ꝛ est signum ꝙ pscindenda sūt vitia cordis ꝛ corporis: ne intuitum diuinorū impediant ꝛ ex his debetur corona celestis: vñ dicit canon ꝙ incedere debent clerici de tonso capite ꝛ patentibus auribus. xxiij. di. c. pe. Ex predictis videt ꝙ pprie rasura respiciat partē superiorē quā dicimus clericam: corona circulū capilloꝝ tonsura abscisionē ipsoꝝ fa. de sen. ex. contingit. scꝺa ibi circuncisis crinibus. hostiē. tñ in decre. cle. eo. ti. vt ibi scripsi qꝺ. S. diri clericā videtur vocare tonsuram dicens ꝙ maiorem tonsurā ꝛ altiorē ꝛ rotūdiorē coronā dꝫ habere monach⁹ q̄ clericus: ꝛ notauit etiam de hoc in summa. e. ti. §. fi. Hec dicā ad discutiendū an tōsura consistat in clerica vel in tonsiōe crinū: vel in vtroqꝫ ꝛ spāliter per hoc ad textum an clericus in minoribus deferens talem vestem cum clerica ꝛ longis crinibus vel econtra tonsis crinibus sed sine clerica incurrat hanc penam. Et in primo casu si clericam caputio vel aliter cooperit: ꝛ in secundo si tonsioneꝫ crinū coopertaꝫ portat forte vestito capucio: certum est ꝙ non est locus pene per verbū publice qꝺ respicit vtrunqꝫ. s. vestem ꝛ tonsuram: remāet ergo dubiū cū alterū solum defert ꝛ publice egeret declaratione. sed credo de mente ꝙ si tantum ī publico exhibet ꝙ videatur clericus cū ea veste loc⁹ sit pene. raro. n. vel nunq̄ ī capite caputium birretuꝫ capellum vel aliquid tale deferens ostendit vtrūqꝫ.

g Extrinseci: hec littera ꝛ principium huius capituli ibi in publico portare: facit ad qōnem olim disputatam de monacho qui bene portat habitum suū quem tñ cooperit habitu clericorum secularium ꝙ sit apostata: ꝛ ita fuit hic terminatuꝫ ꝛ inducebatur decre. penul. eodem titulo de iude. in nonnullis. ꝛ ponitur in mercuria. sub titu. de aposta.

h Insulam. sumitur interdū pro corona imperiali. C. de quadr. pre. l. fi. in fi. qñqꝫ p alba fasciola sacerdotalis capitis ꝛ iꝺ submisit: seu pileum: qꝺ dr a pilis qꝛ pilos capitis tegit: ꝛ stringit ꝛ no. ꝙ etiā diaconum portantem infulaꝫ nō punit hec constitutio nisi sit de hic expressis.

i Lineū. idem puto si sericum: qꝺ apud nos multū est in vsu: cū maior vel saltem eadem sit ratio.

k Ceteri. nō beneficiati ꝛ religiosi penā hic expressaꝫ īcurrūt vltra penā excōicationis: qꝛ ligantur pena per aliam constitutionem ne cle. vel mona. c. ij. li. vi.

l Per idem tempus. annale.

m Quodcunqꝫ beneficium. includit prestimoniam: vel pēsionem quā hēret in titulum: facit qꝺ diri de rescri. postulasti.

n Et tales ꝺ quibus pxime dictum est.

o Epithogio. dictū ab epi quod est supra ꝛ tego tegis.

p Oram. sine aspiratiōne designat finem vel extremitatem rerum precipue regionū ꝛ vestium vnde dr. i. regum. xxiiij. ꝙ dauit precidit oraꝫ clamydis Saulis. ij. q. vij. §. de his. ꝛ genesis. xlij. Reperierunt ī ora saccorum ligatas pecunias ad Hebreos. xi. Sicut harena que ē ad oraꝫ maris non aspiratur etiā qñdo scribitur pro plurali ꝺ os oris. aspiratur aūt quando designat tps: vt horā tertie vel none.

q Videatur. dicit canō quod superius vestis clericorū debet esse talaris. i. lōga vsqꝫ ad talos. xxiij. distin. c. pe. ꝛ si breuitateꝫ vestis superioris diceremus huius constitutionis causam: videretur constitutio locum habere etiam in tali tabardo non sic foderato: ꝙ non credo cū sit penalis ꝛ sic nō extendenda: de elec. statutum. li. vj.

r Infra mensem. qꝛ. S. diri. vtētes: videtur ꝙ mēsis īcipiat post incohationem vsus.

s Conuertendum. facit ad no. xij. q. i. non dicatis ꝙ monachus administratione carens elemosynam facere non possit: sed quid si talis monachus erat in studio de licentia abbatis a quo multum distat: satis puto ꝙ tunc q̄uis administrationem non habeat hanc erogationeꝫ facere possit per ea que no. Hosti. in summa ꝺ pe. ꝛ re. §. quibus ꝛ qualiter char. pe. ver. quid de facientibus elemosynam: vbi tenet ꝙ monachus qui de licentia abbatis est in studio vel peregrinatione: potest facere gratuitā elemosynam moderatam: alle. de offi. dele. preterea. ff. de procu. ad reꝫ. ꝛ. l. ad legatum. ff. de iudi. si longus: fortius ergo facit hanc necessariam. ꝛ facit quod no. de accu. ex parte.

t Ceteri vero. non beneficiati.

u Per idem tempus. annale: vt sic respiciat quod proxime dictuꝫ fuit a ver. dignitatem citra: vel vt restringatur pena potest ītelligi de sex mensibus de quibus in prin. dixit. vel dic diuersificari penas predictas. s. anni ꝛ sex mensium sm qualitates diuersas clericorum: de quibus premisit vt semestre locum habet in his de quibus loquitur vsqꝫ ad versicu. dignitateꝫ annus. in alijs.

x Sanctioni. non dicit ꝙ iste finis sit sanctio. sed additur sanctioni. In pcedentibus enim constitutio est penalis: hic non. hoc dico pter not. iij. di. in fi. sume. erit autem hic locus pene arbitrarie ex quo certa non statuitur de offi. dele. de causis.

y Presertim. pro maxime.

z Caligis. xxiij. di. clerici.

ꝛ Viridibus. isti colores in ipsorum vestibus erant prohibiti. e. ti. c. pe. ꝛ vide quod ibi scripsi.

ꝯ Vtant. pvidit clemens circa infulas caligas ꝛ vestes: pvideat successor circa scarpitulas: quarū perforationem vel incisionē multiformem superstitiosa curiositas apud clericos pullulans adinuenit.

ꝫ Si dignitatem. Duo sunt dicta sm ibi: ad hoc qꝺ in pn. dr de dispensatiōe: vsqꝫ ad. ṽ. q̄q̄ tenebat hosti. de rescri. postulasti: ꝛ guil. in spe. de lega. §. vidēdū. ṽ. sed nūquid nocet.

a Mandemus. idem puto si prouideat: dum tñ non motu proprio. ī. . c. iij. cum eadem sit ratio.

b Dispensantes. quid si nulla fiet dispensatio super pluralitate: sed solū prouideri mandatur de dignitate non adiecto. de cura: postea submittit h clausula? dicas idem cum eadem sit ratio. sed quia clausula illa poni nō solet nisi cum sit dispensatio super pluralitate vel similis: facit de offi. or.

ꝯ.ordinarij.ꝓuideat.lib.vj.ideo sic loquitur similis: iõ dixit: quia quando fit super etate ordine vel residentia: etiaꝫ apponi solet hec clausula: vñ quãuis in litteris gratie super his dispensetur: adiecta ista clausula: gratia tñ non extenditur ad curatam.

retinere[a] de animarum cura que illis vel alteri[b] earum imminet non habita mentione gratia huiusmodi velut surrepticia nullius[c] penitus est momenti[d]: quãquam confectis super ea litteris sit insertuꝫ[e] ꝙ animarum[f] cura si dignitatibus[g] ipsis vel alteri earum immineat nullatenus negligatur. Ad hoc si alicui prouideri mandamus de dignitate[h] ad cuiuscunqꝫ vel quorũcunqꝫ collationem prouisionem seu quãuis[i] dispositionem aliam in certa[k] ecclesia[l] pertinente quam infra mẽseꝫ[m] duxerint acceptandam inhibentes illi vel illis ad quorum collationeꝫ prouisionem seu electioneꝫ[n] dignitates in ipsa ecclesia pertinere noscuntur: ne interim[o] ad collationeꝫ ipsarum seu prouisioneꝫ procedãt vel quẽquam eligant ad easdem õ dignitate ad quam consueuit[p] quis per electioneꝫ assumi impetrãti nõ poterit prouideri: cuꝫ[q] in cõcessiõe gratie[r] ad quam non augendam: sed exequendam debent que de inhibitione sequuntur referri nullam de electione fecerimus mentioneꝫ.

I. Idem.

Littere sup prouisione clericoꝝ nõ includunt hospitalia ⁊ loca similia ⁊ habẽtia iura spũalia: nisi id exprimatur. h.d. Jo.an.

P Er litteras a sede apostolica vel legatis[s] ipsius sup prouisione[t] quorũlibꝫ clericoꝝ directas[v] de xenodochijs[x] leprosarijs elemosynarijs[y] seu hospitalibus etiã si ec-

a ¶ Retinere. qđ nõ posset sine dispensatione ex vi expressionis. eo.ti. non pot.§.fi.li.vi. Jo.

b ¶ Uel alteri. si intelligas secunde: planum est qđ sequitur de gratia surrepticia: vt eodem titu. ca. cum in illis.lib.vj. sed si de prima hoc intelligas tunc lꝫ gratia sit surrepticia: quo ad dispẽsationeꝫ pluralitatis: non tñ quo ad prouisionem dignitatis ex quo propter illam paratus est dimittere primam: vnde si mutinensis archidiaconus impetrat archidiaconatum bononiensem non curatum vꝉ curatũ: hoc tñ expresso ⁊ dispẽsatur cũ ipso super vtroqꝫ tenendo: licet dispensatio pluralitatis nõ valeat ex quo mutinẽs. archidiaconus habet curam: ⁊ hoc non expressit ꝓpter rationem quaꝫ infra dicam super verbo momenti: videt tñ ꝙ valeat impetratio: ita ꝙ per ipsam mutiñ. dimittendo cõsequi possit bon. nõ habetur in iure expressum ꝙ impetrans qui tenetur facere mẽtionẽ beneficioruꝫ que hꝫ: teneatur etiam qualitateꝫ eorũ exprimere sicut nec habet in iure ꝙ teneatur exprimere qualis ordo sit ãnexus bñficio: vꝉ quãtitatẽ redditũũ quã hꝫ ex vno bñficio: vel pluribꝰ: lꝫ bñficia teneat exprimere: cũ ergo p expssionẽ nulla fiat dispensatio. ſꝫ soluꝫ vitat surreptio eo.ti. nõ pot in fi.li.vj. videt ꝙ valeat ipetratio. ex quo illõ expssenit illius curã sicut valet: lꝫ nõ expresserit annexionem ordis vel redditiuũ qñtitatem vt dixi: ⁊ rõ decr. cũ in illis adaptat: cum de dignitate ꝯsequenda querit: nõ cũ de exprimẽda: nisi dicas aliter legendo ꝙ hoc nouũ declarat vel inducat hec ꝯstitutio: ꝙ etiã qualitas cure iminens beneficio quod hꝫ ipetrãs: exprimẽda sit i impetratione qđ probat littera nullius penitus que sequitur quasi hoc sit de his que possent mouere pncipem ad gratiam denegãdam: fa.eo.ti.ꝙuis.⁊.c.his cui.i.rñ.li.vj.⁊ qđ no. Compost. de rescrip. capitulũ in fi. magne gl. ⁊ videtur expressum.s.ea.cõ.de of.or.c.ij.si itelligat illud spãle qđ ibi ponitur de specialitate que etiam exprimat qualitatem cure: ⁊ talem expssionem cõiter hodie faciunt ipetrantes ⁊ caute. Posset dari tertia lectura quod mixtura dispensationis ⁊ gratie ꝓuisionis in eadem littera concessarum vitiet vtrãqꝫ: que si segregate forent, valeret prouisionis gratia: vt primo dicebatur. Contra hanc facit de re iud. vnic lib.vj.⁊ qđ ibi no. licet enim secunda gratia dispensatiõis pendeat a prima ⁊ sic sit inseparabilis. Prima tamen gratia.s. ꝓuisionis bene est separabilis a secunda: quare illa vtilis per illam inutilem vitiari non deberet hoc egeret declaratione: i dubio tamen placet prima lectura. Ad inducta secũdo respondetur primo ad litterã sequẽtẽ vt statim dicã ad id qđ allegat de motu principis rñde per decre. nõ pot in fi. superius alle. i decre. is cui pm: cũ primo tenebat. ⁊ ideo pmũ esse debuit nõ curatum: si enĩ pmũ dimitteret: cura nõ obstaret vt ibi.j.rñ.decre.ij.de off.ord. requirit spãlem mẽtionẽ beneficij: vt nõ sufficiat generalis: ⁊ est pro host. cõtra cõpost. in his que no. de rescrip. i nostra i fi. sed nõ requirit expssionẽ qlitatis: ut superius dixi.

c ¶ Nullius. vniuersale negatiuum est: ⁊ adhuc submittit penitus: ⁊ facit ad superius dicta: quibus tamen nõ obstabit hec littera: si dicas gratia.s. super pluralitate concessa fecit enim mentionem.s. de mandato ꝓuisionis ⁊ de gratia dispensatiõis: primũ cõsistit in gratia faciẽda: scðm in iã facta facit quod no. de preben. si cui. lib. vj. in vl. gl. vel si exponas alteri de secunda: vt ibi dixi in pn. gl.

d ¶ Momenti. hoc tenebat hostien. in predi. decre. postulasti reddẽs rationem quod circa pluralitatem in personatu cum cura duo sunt impedimenta.s. personatus ⁊ cura eo.ti. de multa. sublato ergo primo ipedimento.s. personatus remanet secũdum.s. cure: vt ibi scripsi: ⁊ ideꝫ Guil. i pre. ver. sed nũquid.

e ¶ Insertum. quod sumi potest ex decre. de offi. ordi. ordinarij.§. ꝓuideat.lib.vj.

f ¶ Animarum. cura hoc inducebat dubium quasi per hoc de curato papa ꝓuideri voluerit: ⁊ sufficiat quacunqꝫ parte littere talis voluntas appareat: vt sic finis trahatur ad principium: facit de ap.ij. regris cum concor. de rescrip. olim sicut sufficit quacũqꝫ parte actorum certificetur sententia. C. de senten. que si. cer. quan. l. iij. sed hec clausula ponitur ad gratiaꝫ augendam: vt.j.proxi.respon. sed ad indemnitatem dignitatis in execution e seruandam: nec sonat in cõditionẽ ꝓuisionis vel qualitatis expressionis: sed potius in monitionem. vnde valeret ꝓuisio hac monitione nõ seruata. vt no. eo.ti. nõ potest. ij. rñ. li. vj.

g ¶ Si dignitatibus. quid si nõ ponit si. puta ꝙ dicit ꝓuisio ꝙ animarum cura dignitatibus iminens nullatenus negligatur. Idẽ puto per id qđ proxi. dixi. Item intelligitur iminẽs idest si qua imminet.

h ¶ De dignitate. decre. etiam cum illis. eo. ti. ij. rñ. loqtur de dignitate vel personatu. ⁊ ibi i iij. rñ. quod de beneficio loquitur: de elec. nõ repetit declarari vellẽ: an in beneficijs minoribus quibus per electionem ⁊ cõfirmationem prouidetur locum habeãt hec iura: cõiter tenet ꝙ sic. ⁊ facit.j.õ reli. do.c.ij.ii.respon. in pn.

i ¶ Quãuis. istud ver. non est i decre. cum illis p qđ qñqꝫ dicebant impetrantes ad hoc vt aliquid adderet electionem includi. Iam dudum consulueram cõtrariuꝫ in quadaꝫ causa florẽtina illa ratõe: q cũ regulariter in iure idefinita eqpolleat vniuersali: õ quo no. de elec. vt circa. li. vj. illud verbũ nihil addet. Item q cũ per decre. cũ in illis verbũ dispositionis non includat electioneꝫ: quasi diuerse sint species vniuersalẽ adiectum illi speciei: quãuis illam amplificet: tñ aliaꝫ non icludet: maxime in hoc casu ex quo de materia restringibili loquimur vt ibi in secundo.§. modo vides hoc hic approbatum. Uidi etiam dubitari si nullus ipsorum modorum exprimatur quia simpliciter mãdatur prouideri de dignitate vel prima que vacabit vel quam duxerit acceptãdam: nunquid includatur dignitas cui ꝓuidetur ꝑ electionem: ⁊ tenent aliqui ꝙ hoc casu ita veniet modus electiõis sicut quiuis alius: ex quo nullus exprimitur cum illa decre. ⁊ ista nõ dica vt modum electionis nõ includi nisi exprimatur sed dicunt vno casuuꝫ expresso aliũ nõ venire. Cõtradicere videtur finis huius capituli. Sed responderi potest ꝙ respicit casum narratum: vt ibi dicam.

k ¶ In certa. de isto enim scias ꝙ Jo.mo.no.de re.iu.i generali.lib.vj. ⁊ archi. eo.li.õ cõces. prebẽ. ne captade. clementẽ quartũ terminasse auctoritate sumpta õ li.ij.regũ.xij.ca.⁊.iij.q.vij.§.vlt. de illo q hẽbat vnicã ouẽ: ⁊ ex.l. illicitas.§. ne tenuis.ff.de offi.pñ. de illo qui hẽbat vnicum lumẽ: ꝙ cum scribitur alicui ꝓuideri de dignitate in aliqua ecclesia. ⁊ nõ est ibi nisi vnica ⁊ pncipalis illa nõ debetur: ⁊ sic etiam ratio. quia prouidere de illa dignitate nõ est ꝓuidere in ecclesia ſꝫ ecclesia alle. etiam decisam decre. vlt. eo. ti. ⁊ facit quod no. de offi. lega. c. pe. i glo. ij. li. vj. dicit etiam ibi Jo.mo. ⁊ archi. eo. ti. si pro clericis. lib. vj. Bonifa. viij. ꝓnunciasse in forma pauperũ. ꝙ cum scribitur alicui õ aliquo bñficio i ecclesia ꝓuideri si nõ sit ibi nisi vnicũ: vel scribitur ad collationẽ alicuius qui non confert nisi vnicũ õ illo ꝓuideri non poterit: cũ illud in aliquo sit relatiuũ supponẽs diuersitatẽ: circa pmũ tñ refert Archi. in addi. ꝙ quidam magni viri tenẽt cõtrariũ per decre. eo. ti. quãuis. li. vj. de conces. pbẽ. nulla. vij. q. i. scire quo ad supficiẽ facit de simo. ca. fi. ⁊ faciant predicta ꝯ Jo.mo. ⁊ archi. i his que no. de ele. ꝙ sit li. vj. qui dicunt decre. illã que statuit tpꝰ psentande ⁊ petende cõfirmationis locum habere solum in principalibus prelaturis ecclĩarum: ⁊ tamẽ rex. ibi dicit electio in aliqua ecclesia celebrata. contrarium etiam ꝓbatur ibi.§. fi. dum dicit q ius electus.

l ¶ Ecclesia. diocesi vel ꝓuincia: cum sit eadem ratio.

m ¶ Mensem. solet dici in litteris a noticia vacationis. vt.j.ti.j.c. vno. ⁊ qñ tũc icipiat mẽsis currere ibi habes in fi.

n ¶ Seu electionẽ. hoc inducebat dubium.

o ¶ Interiꝫ.s. infra mẽsem acceptationis.

p ¶ Cõsueuit. vide quod dicã.j.c.pe.i glo. cõiunge.

q ¶ Cũ. pro q. redditiuũ cause: ⁊ iũge hic lrãm nullã ⁊c. que est in fi.

r ¶ Gratie. supius narrate.s. que certos modos habebat expressos.

P Er litteras. Ponit dictum a quo excipit ibi: nisi. Imo.

s ¶ Legatis. de latere per decr. i. de offi. lega. li. vj.

t ¶ Super prouisione. satis videretur idẽ i litteris que emanãt sup reseruatione fructuũ bñficioꝝ: vt talia i illis nõ icludantur. nisi expmat p rõnẽ quã.j. dicam.

v ¶ Directas. intelligam etiã ꝓprio motu. nã motus ꝓprius nõ ampliat gratiaꝫ vꝉ vim verborum: lꝫ excludat surreptionẽ eiꝰ ꝓ quo scribitur.j.c.i.

x ¶ Xenodochijs. de reli. do. c. iij. ⁊ varia noĩa taliũ locoꝝ viõ. xiiii. q. vlt. sancimus: ⁊ ibi de hoc. ⁊. i. q. vij. si qs ocm: ad fi. i auc. de ali. ⁊ emphi. cõtrac. i prin. colla. ix. de ec. ti.§. fi. eadem col.

y ¶ Elemosynarijs. in multis locis hospitalia vocant elemosynarie: in aliquibꝰ domus dei: de app. dilecti: multa etiã mõasteria sine certo loco hospitalitatis habent talia officia elemosynariorũ. ⁊ cũ omnia ista deputata ad certum vsum: ad aliũ vsum sine pape licentia cõuerti nõ debeãt.j. de reli. do. c. ij. post prin. merito nõ cõprehẽduntur sub litteris beneficialibus: qua ratõe idẽ puto de fabricis.

a ¶ Ecclesias.q: talia sunt loca religiosa:qd itelligas si auctoritate epi ad hoc sūt instituta.de relig.do.ad hec.⁊ ideo talia spūalia possunt illis accedere: ⁊ facit qd scripsi post Inn.⁊ Hosti.de iurepa.ex litteris. Et aduerte q: si hospitale sit principale cui accedit eccl'ia vel capella:p litteras tales nō debetur vt hic:si vero ꝯuertas ꝙ ecclesia sit pncipale habens annexum hospitale.tūc non puto hoc locuz habere:sed tunc iure accessorij veniet ꝙ principaliter non veniret:bene fa.co.ti.sup eo.li.vj.de re.iu.accessoriū:⁊ qd ibi no.qd in dubio:vt q: extat hospitale ⁊ eccl'ia ⁊ nescit qd sit pncipale:⁊ qd accessoriū. Sol.si apparet possessio ⁊ denoiatio per quā possumus alterum peligere illud sequemur eo.ti.cū de benefi.co.li.vj.de pba.per tuas: cum si.sed si non apparet: repellam ipetrantem:cōstat eni de hospitali nec constat illud accessoriuz ecclesie.nam ⁊ si hospitale ⁊ ecclesia essent annexa:ita qd neutrum principale: puto hanc decre.locū habere p no.ne se. va.c.j.fa.qd no.de cōcess. pben.si capitulo.li.vj.in glo.quero.in fine.

b ¶ Decimas.i.ius pcipiendi decimas. An autez de redditibus horū locorū debeat solui decima:habetur in clarati ōib⁹ de quibus dicam.j.de deci.c.ij.

c ¶ Spiritualia.vt cimiteriuz ⁊ ius funerandi.j.de reli. do. ga contingit in fine.

clesias[a] vel capellas: decimas[b] aut alia spiritualia[c] iura noscantur hře nulli posse decernimus[d] ꝓuideri[e]. Nisi hoc i apostolicis[f] lřis[g] caueatur expresse[h]. I. Dem.

¶ Quo casu vacat vna dignitas p exceptionez alteri⁹ vacāt ēt plures.

Si plures obtinens[i] dignitates[k] aliam dignitatem aut beneficium curam animarum habens acceptet: dispensatione super[l] hoc legitime non obtenta: ei⁹[m] possessione adepta[n] pacifice dignitates q̄s p⁹ us hēbat ipso fcō vacare[o] censem⁹. Sicut[p] si dignitatem vnicam obtinenti alia similis conferat ei⁹ pacifica possessione habita prima de iure vacaret[q]. I. Dem.

¶ Valet ꝓuisio facta proprio motu pape tacentis beneficia ꝓuisi q̄cunqz sint ⁊ quotcūqz.h.d. Jo.an.

d ¶ Decernim⁹.videt ergo esse ius nouū ⁊ hic incipe constructum.

e ¶ Prouideri.vnde nec hodie talia clericis secularib⁹ in beneficium dari pñt.j.de reli.do.c.ij.ij.rñ.in pn.sz ē dubiū an in duobus casib⁹ ibi exceptis in ver.nisi i fundatōe ⁊c.locū habeat hec decre.⁊ puto ꝙ sic:cū generaliter loquatur nec seqt si cōcedi possūt illis casib⁹ in bñficium:ergo includunt i lřis.tolle istātiā.s.c.p xi.e.ti.q̄uis.j.li.vj.sicut ergo certe q̄litates sunt i lřis bñficialibus expmēde.sic ⁊ ista ad hoc vt talia in litteris includātur ⁊ tunc facta expressione talium debebūtur solum i illis casib⁹:nisi in expressione appeat papā āplius voluisse: ⁊ nunqd cū bñficijs permutari possint:dicaz.j.de re.permu.c.vno.

f ¶ Apostolicis.no.ꝙ nō repetit delegatis ⁊ hoc forsan p id qd dixi in gl.pr.⁊ ē si.q: legatus non cōfert ecclesiā spectātez ad presentationē laici patroni:q̄tū pa pa cōfert:de iurepa.cū dilectus:de offi.leg.dilectus:qd itelligas hoc expresso: vt ibi dixi.ergo sit circa ista restricta potestas legatorum:⁊ circa alia de offi.leg.ca.pe.⁊ antepe.li.vj.

g ¶ Litteris.probatio ergo testium vel alia non sufficeret in hoc casu facit qd no.e.ti.si motu ꝓprio li.vj.i vl.gl.

h ¶ Expresse.p qd sufficere nō vident verba generalia: vt ꝙ de quibuscunqz bñficijs dignitatib⁹ psonatib⁹ officijs ⁊c.⁊ fa.s.ea.com.de offi.or.c.ij.

Si plures. Ponit dcm ad qd adducit simile.scda ibi :sicut. Imola. Approbat qd no. Epo.de elec.dudū.ij ad fi.⁊ Guil ponens ad lřam ipsius verba i spec.titi.§.vidēdū.ver.qd si hñs duos:⁊ Jo.mo. de offi.ord.c. ordinarij lib.vj.⁊ archi.i decre.nō pōt.e.ti.li.vj.dubitasset clari⁹ formari:vt.j.dicā.

i ¶ Obtinēs.p sufficiētē dispensationem: vt aliqua sit dubitatio.

k ¶ Dignitates psonatus vel beneficia curata: vel alterum cum altero cuz sit eadem ratio.

l ¶ Sup hoc.s.sup illa vel illo retinēdo vna cū pmis:vl cū altera pmarū.

m ¶ Ei⁹ dignitatis vel beneficij curati vltimo collati ⁊ acceptati.

n ¶ Adepta.idē vr si p eū staret quo minus adipisceret.eo.ti.lz eps:d elec.commissa.li.vj.qd ꝓbat similitudo q̄ sequit:hoc verū qñ tenet collatio vltimi sec⁹ si teneret:q: tūc abstinēdo a possessione penā istā euaderet: vt.j.dicaz.

o ¶ Vacare.si itelligas de his q̄ p dispensationē habebant videbatur expeditū.e.ti.nō pōt.li.vj.ij.rñ:inq̄tū dicit ꝙ dispensatio data sup duob⁹ itelligit d pmis duobus.ergo tertiū in locū primi vl secundi surrogare nō pōt:sed q: poterat etiam noiati sup illis dispēsatū eē.s.sup tali:⁊ tali bñficio ⁊ dignitate:quē casum.§. ille nō cōtingebat: vtilis fuit hec declaratio:⁊ videbatur qbusdaz ꝙ nō vacarent sz pnceps deberet eligere:qd ex pmis dimitti volebat.arg.ff.d excusa.tuto.l.vj.q̄ icipit:si duas:alijs videbat ꝙ ipse idē ꝓuisus eligeret per decre.pterea.e.ti.⁊.c.referente:expeditū est ꝙ vacant omnes prime ad.l.predictaz respōdebat Cōpo.ꝙ licet quis pluribus tutelis grauari nō debeat:per vnius tamen receptionē non vacat altera. Ad decretales respondebat ꝙ correcte sunt per decreta.de multa:⁊ hec satis sunt plana.sed remanet dubium satis forte nunquid valeat collatio vltimi:hoc dico propter decreta.ordinarij:de off.ordina.li.vj.vbi dicitur ꝙ habent pluralitatez talium etiam cum dispensatōe sufficiēti nō potest aliud tale conferri.nisi dispensatio ēt extēdatur ad ill⁹:vel nisi prius habita resignet:⁊ vitiat collationez aliter factā:⁊ facit quod ibi no.post gar.i vlt.glo.⁊ forte fuit hoc dubium huius.decre.cum eni illa decre.ordinarij.dicat collationem vltimi nullius esse momenti.ergo per eam nō vacat prima:sed in pre.decre.non potest.archi.tenet ꝙ non valet collatio vltimi nihilominus vacat prima ex quo possessionem habuit vltimi:ad hoc eo.ti.cum qui.li.vi.⁊ sic dicit p magnū virum ꝓnunciatum in curia:contra quā tñ ꝓnunciationem refert ꝙ pēdebat appellatio:hoc ergo declarare ꝓcurassem si compositoribus adhesissem:puto tñ ꝙ si habenti vnū curatū cōfertur scōm tale:valeat collatio secundi:⁊ ex quo stat ꝑtum quo minus habeat possessionem secūdi vacat pmū:si vo haberi plura talia ex dispensatione sufficiēti confertur aliud tale: valeat collatio si dispēsatio sufficiens est ēt quo ad illud ⁊ tunc de vacatione non q̄rimus. Si vero dispensatio ad hoc vltimum nō iuuat: dico ꝙ si dimisit primam ante collationem vltimi valuit ipsius collatio.nec tunc etiaz de vacatione iuris q̄rimus si vo nō dimisit.collatio vltimi non valuit tamen p acceptionē nō pdit prima immo illa retinet:sed sano vsus consilio vidēs collationē vltimi non valere ipsius possessionem non apprehendat.vt sic humanitas iuste ꝑenitudinis non auferatur.ij.q.vj.si quis libellos de appellatio.cū cessante: ⁊ faciūt no.de cle.cōiuga.diuersis cum concor.Si vero possessionem ipsius vltimi apprehendit:hec possessio facit prima vacare:nam hoc casu cum ex tali vitiosa possessione vacaret vnicum vacabunt ⁊ illa per litteram que sequitur.

Si roman⁹ pontifex[r] de beneficio[s] alicui motu proprio[t] prouideat[v] de beneficijs que obtinet[x] ñ habita mentione: prouisionez seu gratiam huiusmodi fore validaz[y] declaramus[z]:qualiacūqz fuerit beneficia dignitates aut personat⁹ cū cura vel sine cura ⁊ in numero quātocūqz[⁊] que is habebat:cum sibi ꝓuisio facta fuit. I. Dem.

¶ Spectans bñficium ad collationem epi: ⁊ deuolutū ad illi⁹ capitulum obtinere non possit deuolutuz tñ ad epm vel ēt ad papā ex cuiuscunqz negligentia poterit obtinerі.

Si de beneficio ad cuiuscunqz[?] episcopi collationem spectāte alicui conferendo scribam⁹[ꝫ] sibi illud conferre non poterit: cuius collatio ex negligētia[a] ipi⁹ episcopi[b] ad

p ¶ Sicut si.per hanc litteram dico ꝙ si casus esset ꝙ possessio secundi non faceret vacare vnicum: vt eo.ti.super eo.⁊.c.si tibi concesso.lib.vi.nō vacabunt illa plura:⁊ hoc puto verum siue valuerit:siue non valuerit collatio vltimi.

q ¶ Vacaret.per decre.de multa.eo.ti.⁊ hodie per cōstitutionem Joānis execrabilis si primū absqz mora dispēdio verbo ⁊ facto in manib⁹ ordinarij sub testimonio publico non dimittat priuat⁹ est secundo ihabilis ad sacros ordines ⁊ beneficia: vt ibi.§.q: vero.

Si romanus. Non recipit diuisionē. Approbat qd no.per archi.⁊ me:eo.ti.si motu ꝓprio.li.vj.⁊ reprobat qd ibi no. Jo.an.

r ¶ Pontifex.de legato est opinio no.de offi.lega.c.vl.li.vj.⁊ no.s.eo.de offi.ordi.c.fi.

s ¶ Beneficio.large sumit de re iu.c.i.li.vj.

t ¶ Proprio.qd nō intelligitur nisi expmat vt in pre.decre.si motu in fi.

v ¶ Prouideat.vel prouidere mādet:cū eadē sit ratio.

x ¶ Obtinet.in re vel spe.s.ea.com.de rescrip.gratie.

y ¶ Validam.quo ad vitium surreptionis.i.nō surrepticiam:aliā eni ihabilitatem illius pro quo scribitur non tollit motus proprius.vbi aliud nō addatur.etiam si illa ex talium pluralitate procedat: vt q: sine dispensatione habebat pluralitatem dignitatū vel curatorum:que fa.quē inhabilez etiam ad minora beneficia: de elec. dudum.lj. ⁊ ibi in prima glo.⁊ patet apertius per constitutionem. Joannis execrabilis:satis est ergo illi clausule ꝙ certum habet effectum.nec alium operabitur preter intentionez scribentis.s.c.j.de qua intentione si appareat illi stabitur: vt dixi de rescrip.cum adeo in fi.

z ¶ Declaramus.reprobat ergo nō simpliciter corrigit opi.ꝯriam.

⁊ ¶ Quātocūqz.ratio eni proprii motus excludens surreptionē ꝓuisiōis ita coaptatur curatis vt simplicibus ⁊ multis vt vni. Itē per id nō intelligitur in retētione dispēsatum eē eo.ti.nō potest in fi.li.vj.⁊ p hoc ibi hāc opinionē tenebam.in.ij.glo.

Si de beneficio. Se summat quattuor ponēs casus:⁊ quasdam opi. determinans vt infra dicam.

? ¶ Cuiuscūqz.quia exemptos ⁊ non exemptos:⁊ superiores episcopis per hoc intendit includere.

ꝫ ¶ Scribamus:executori:idem si scriberet ipsi epo:saluo ꝙ i vltimo casu cū est deuolutū ad papā distiguit:an p litteras excitet offīi:an cōstituat d legatus de offi.or.lz.⁊.c.pe.de rescrip.cū aliquib⁹.li.vi.

a ¶ Ex negligētia.idem si ex delicto:lz sit opi.an hoc casu deuoluat ad capitulum: vt scripsi de elec.cū i cūctis.in fi.⁊ super vltima glo.vbi vero ex cōmissione episcopi capitulū vel alius haberet cōferre.hoc nō impedit executorē ut ꝓbat eo.ti.c.fi.li.vj.fa.qd no.de isti.c.fi.al's facile posset eps eludere ipetrantem.

b ¶ Episcopi.sed nunquid negligentia ipsius executoris: quando scilicet eo sciente vltra sex menses vacauit beneficium quod conferre poterat obierit ei. Composto. i decreta.capituluz de rescrip.in magna glo.i.iiii.charta.uersi.itē nunquid executor tenet ꝙ nō ⁊ decre.ii.de concess. prebēn. in

ordinariis collatoribus loquitur: non in executore qui confert vice pape. Aduerte ꝙ verum est hoc si executor prouidere potest ad cuiuscũqz collationẽ spectat... n[isi] tps acceptationis adijcitur. hoc dico per decre. vnicã. .j. ti. i. et vide qd ibi dicã in glo. iste terminus: sed si certa persona grauatur per rescriptum: et illius tempus est elapsum: tunc cõferre nõ poterit donec deuoluatur ad papaz: hoc probat decre. ista.

a ¶ Capitulũ. vel aliuz cum eadez sit ratio: et facit .j. ver. vel alterius.

b ¶ Existit intelligo tẽpore puisionis sue. nõ date: et sic est date ꝙ potestas huius executoris variatur sz tpa: et sic .j. ti. i. c. vno. quãdiu enim bñficium est in collatione epi confert illud illo ad alium deuoluto non cõfert illud ita ẽ de bñficio ad iferiores spectãte ꝙ ipse nõ confert: donec ad epm deuoluatur vt sequitur. Ratio quia cũ epm papa grauare voluerit: cõfert executor ꝙ diu est in manibus epi: nam lz ex deuolutione: ppriũ tñ est p ea vice: et ipe tũc ex collatione grauatur qñ est in manib9 alterius nõ cõfert executor: q2 papa illũ grauare noluit.

eiusdẽ capitulũ[a] deuoluta existit[b]: licet puideri sibi possit de illo ẽt cuius ad ipsum epz ex sui capituli[c] vl' alterius cuiuscũqz[d]: siue[e] ad nos ex ipsius epi[f] et alioz in hoc iidẽ succedentiũ[g] negligẽtia collatio fuerit deuoluta. I Dem.

¶ Adeptus in ecclesia dignitatez hñtem prebendam annexam pdit primam prebendã quam habebat in illa. h. d. Jo. an.

Si iuxta nr̃i formam mãdati[h] canonicatũ et pbendaz eccl'ie rutinensis adeptus dignitatẽ quã duxerit acceptandã[i] ibidẽ expectat archidiaconatũ[k] inibi[l] post[m] uacantẽ: si obstãte ꝙ certa sit ibi annexa[n] pbẽda poterit[o] acceptare. ¶ Primaqz prebenda hocipso[p] uacabit[q] ꝙ scdam cum archidiaconatu predicto pacifice fuerit assecutus.

Rica De concessione prebẽde et ecclesie non vacantis.

Clemens. v. in cõcilio vienẽsi.

¶ Decretũ cõditionale ante cõditionis euẽtuz nõ afficit ptãtez ordinarij vel alteri9 collatoris: sec9 qñ acceptatiõi bñficij tps adijcitur cũ decreto: et qui bñficium vacãs ab executore petit vel recipit: illud intelligit acceptasse: que vacatio nota dicitur expectanti: ex quo in loco beneficij scitur. h. d. Jo. an.

Cum ei quem in scientia reputamus[r] idoneum[s] si[t] per[u] inquisitionẽ[v] executoris sibi deputati nobis repertus fuerit eẽ vita laudabilis: et conuersationis honeste. de beneficio certi valoris[x] alicui prouideri mandamus: adijcientes[y] ꝙ de beneficio minoris valoris possit eidem si voluerit[z] puideri: ac extũc[&] etiam inane decernentes et irritum

c ¶ Capituli. coniunge hic in casu sequenti finem capituli: sed quid si ad capitulum spectabat electio tñ: et scribebatur ad collationẽ episcopi: nũquid deuoluto iure ad epm cõfert executor: dubiũ facit illud quo querit an deuoluatur hoc casu prouisio an electio: de quo satis de elec. ne p defectu. Itẽ et facit dubiũ: q2 et si dicatur deuolui collatio: tñ ex quo primo gradu assumebatur per electionem non videbatur includi in litteris quibus solũ de collatione fit mentio: ad quod satis facit. š. eo. ti. c. i. circa fi. ibi ad quã cõsueuit quis per electionem assumi.

d ¶ Cuiuscũqz. hoc dicit q2 per quotcũqz gradus siue primos siue medios ad epm deuenerit: executor cõfert quãdiu est ĩ manibus epi. Jo. an.

e ¶ Siue ad nos. determinat quod no. Inno. et Pe. š offi. deleg. super eo. vbi dicebant quosdã tenere ꝙ delegatus pape prouidet š beneficio ad papam deuoluto: fuit hec questio olim disputata per dominũ Jacobum canonicũ boñ quam in mercu. vide in littera. d. sub rubrica de offi. et po. executorum. et tenuit ꝙ non posset: si dicatur in rescripto volentes illi gratiam facere specialem. dixit enim ꝙ cum in illo alius ꝙ̃ papa non ledatur non debet dici gratia nec de deuolutis papa sic scribit induxit de cõces. preben. litteras. et c. cum nostris: mirabilis solutio fuit ista. Scias autem ꝙ beneficium deuolutum ad papam semper cõfert executor: ex quo primus collator est: de his qui per litteras grauabantur siue nominatus vt hic siue innominatus: vt quia scribitur ad cuiuscunqz collationem cum eadez sit ratio: sed secus in beneficijs spectantibus ad collationem pape: quia uacarunt in curia codez titu. c. ij. lib. vi. tunc eniz papa confert iure proprio non deuoluto: nec mirum si aliud in deuoluto: nam papa dando executorem ad prouidendum auferebat collatori potestatem: de conces. preben. si capitulo. lib. vi. ex quo ergo collatio de illo deuoluta est ad papam conferat executor vt hic: et licet alias in beneficijs fiat stricta interpretatio. co. ti. q̃uis lib. vi. hic tamẽ fit larga contra concedentem. de consue. cum dilectus. facit etiam hec lr̃a ad questionẽ. no. š offi. lega. c. i. lib. vi. qd legatus pape possit talia beneficia ad papam deuoluta conferre: preferetur tamẽ delegatus quo ad illa que sibi specialiter sunt cõmissa de offi. leg. studuisti. et facit de reg. iur. generi. lib. vi.

f ¶ Episcopi. primi collatoris: qd puto necessariuz: si. n. de archidiacono vel capitulo ad epm: et demũ p ipsius negligentiã gradatiz ad papã cat nõ cõfert executor: cui ad collationẽ epi scribebat. Jo. an.

g ¶ Succedentiũ. et sic habemus pmo tempus epi. secũdo tẽpus medium aliorum facientium gradum inter ipsum et papã. tertio tẽpus papale. primo et vltimo tpe cõfert executor: medio vero nõ: et semp itelligas vbi tps acceptationis elapsum nõ ipedit executorem. .j. ti. pri. c. vno.

Si iuxta. Primo ponit vnũ dictum. Secũdo circa illud soluit vnũ dubium. scda ibi: primaqz. Jo. an.

h ¶ Mandati. nõ solum sm vnã lecturã factũ narrat put acciderat ĩ hac ecclesia de qua loqtur: sed ẽt fortificat dubiũ: q2 fortius si ex receptione capituli vel aliter habeat hanc canoniaz et prebẽdã. facit co. ti. c. antepe. lib. vi. vbi enim auctoritate apostolica prebendam expectans consecutus est vnam non videbatur ꝙ aliam consequi possit. facit co. ti. non põt. ij. rñ. lib. vi. cũ cor. Sed cum adhuc pẽderet grã in parte principaliori: et facta fuisset sup vtroqz vno cõtextu equũ fuit vt prima dimissa scdam consequi posset. Alia lectura ẽ ꝙ iste tex. ponat ius quasi dicat ex quo papa de dignitate et prebenda ... ei voluit prouideri: cõsequitur dignitatẽ habentẽ prebẽdã annexã licet prius aliã fuisset adeptus. sz solũ de dignitate scribebat: nõ poterit consequi dignitatẽ habentẽ prebẽdam annexã cũ hoc papa non intenderet: egeret dclaratione. Suadet tñ equitas ꝙ decre. locuz habeat siue ex vnico rescripto debeatur vtrũqz siue ex diuersis successiue siue sola dignitas debeatur p rescriptũ al's habẽti prebẽdaz ab ordinario collatore.

i ¶ Acceptandã. de quo dic vt .j. ti. i. c. vno et idẽ puto si non haberet bñficium acceptandi sz deberetur pma vacãs: cũ ratio sit eadẽ et fortior. ꝙ aũt hic dicitur de ptãte acceptandi respicit dignitatẽ. pbendam ergo q prius uacauerat necesse habuit petere: ne sibi fieret preiudiciuz per decreta. si clericus co. ti. li. vi. videtur tñ ꝙ si hñs canonicatum et ad ius pbendaz primo vacantem et ad dignitatez quã duceret acceptandã prebẽdã que pmo sine dignitate vacauit noluerit petere: protestãs ꝙ hoc faciebat: q2 oẽs dignitates ecclesie prebendas habebãt annexas: et totum simul consequi volebat: satis eẽt hec iusta cã ad negligentiã excludendã: cũ mutationes beneficiorũ nec populo nec iuri sint grate. xvi. q. i. ca. i. de transla. quanto: sz si potestas acceptandi respiceret etiam prebendam: tunc nullum dubium.

k ¶ Archidiaconatum. factũ ponit: nam idem in quauis alia dignitate.

l ¶ Inibi. in ecclesia illa. et vide. .j. de reg. c. i.

m ¶ Post. datur itelligi ꝙ si prius vacauerat cũ sua pbenda: et ipse sciens recipit aliam prebendã: in acceptatione archidiaconatus sibi viam pclusisse videt.

n ¶ Annexa prebenda. istud inducebat dubiũ: si enim non fuisset annexa: retenta pma prebenda: cõsequeret dignitatẽ sine prebenda que cũ illa vacauit co. titu. q2 sepe. li. vi. sed cũ dignitatẽ siue pbenda ñ possit habere pter annexationẽ nec duas prebendas in eadem ecclesia: de conces. preben. lr̃as rõne annexi ĩ pncipali ĩpediri videtur: sed prompta est prouisio. s. vacationis pme quam submittit. Sed quid dices in casu cõuerso: adeptus sum dignitatem per rescriptũ apostolicum expecto ibi prebendam cũ beneficio acceptandi: vel siue vacat prebenda cum dignitate cui est annexa. nunqd prima dignitate dimissa consequi potero hãc prebendã cũ sua dignitate: puto ꝙ non: q2 non est eadẽ ratio principalis ad accessoriũ: et accessorij ad principale. š conse. ec. vel alta. c. vno. li. vi. facit co. ti. q2 sepe. et c. super eo. de reg. iur. accessorium. li. vi. cũ cõcor.

o ¶ Poterit. qd intellige vbi alteri non debetur ex prioritate temporis vel prerogatiue gratie vel alio iure.

p ¶ Hocipso. patet ꝙ in prebendis eiusdem ecclesie ipso iure per receptionez secunde vacat prima.

q ¶ Uacabit. nõ. n. posset esse triplex in ecclesia sine dispensatione papali: nec valet in hoc consuetudo. de consue. c. i. lib. vi. et no. ꝙ plus abhorrent iura habere duas prebendas in vna ecclesia ꝙ̃ alias habere duo curata. primũ enim non lz etiam iure annexionis quam habet ad dignitatem hic. sed secunduz licet iure annexionis quã habet curatum ad prebendam eodem titu. super eo. lib. vi. et facit ad opi. quam teneo in decreta. litteras de cõces. prebende. sequendo Inno. s. ꝙ ĩ duabus canonijs eiusdez ecclesie non possit episcopus dispensare licet dispensare possit in canonia personatu vel officio: rationem huius ibi plene scripsi super vltima glo.

Cum ei. Diuiditur ĩ quattuor partes. Primo declarat qñ afficit decretũ cõditionale nõ adiecto termino mẽsis. secũdo qñ afficit illo adiecto ibi: secus. Tertio an petendo sibi cõferri beneficiũ vel recipiẽdo illud collatũ videat quis acceptare ibi que etiã. Quarto declarat qñ quis dicatur habere noticiam vacationis beneficij ibi: Ceterum. Inno. Et determinat casus dubios circa decre. q2 cũctis co. ti. li. vi.

r ¶ Reputamus. per relationem examinatorum ad hoc deputatorum: quibus creditur: et est forma pauperum in qua fit examinatio quomodo legãt cantent et construant.

s ¶ Idoneum. iunge hic litteram prouideri mandamus de beneficio et c.

t ¶ Si per. ecce conditionẽ de qua. .j. loquitur.

u ¶ Inquisitionem. an ad hanc vocanda sit pars plene no. š. ea. compi. de offi. deleg. c. vno.

x ¶ Ualoris. de pensione prouideri non posse. de preben. cũ quis. i. li. vi.

y ¶ Adijcientes. nisi hoc fuisset additum de beneficio minoris estimationis etiã sibi volenti prouideri nõ potuisset: de preben. cui de nõ. §. vi. li. vi.

z ¶ Si voluerit. secunda conditio.

& ¶ Extunc. hoc fortificabat dubium: quasi a tempore date papa voluerit ꝙ decretum afficeret: sed contrarium respondetur et supplemus extunc et valet extũc

fa. de vo. ⁊ vo. re. l3 ad fi. ⁊ sic facit hec lr̃a contra egi. p Inno. Hosti. ⁊ abb. in co q̃ scripsit de ap. preterea. ii. super ver. exdicatum.

a ❡ Attentari. nõ dicit etiaʒ ignoranter: ⁊ tñ ex inferioribus pʒ ꝙ certis casibus hoc decretum afficit ignorãtes p q̃ pʒ ꝙ decretũ pape afficit ignorãtes: ⁊ õ hoc de elec. si eo tpe. li. vi. ⁊ probatur de preben. c. pe. c. li.

si secus a quoquaʒ quauis auctoritate contigerit attentari[a]. Quia decretuʒ hmõi in euentum dũtaxat p̃dictaꝝ ꝯditionũ suũ sortiꝛ effectũ[b] antequã extet[c] prima cõditio beneficium prefarati valoris ⁊ etiaʒ minoris prius q̃ʒ suam impetrans super valore huiusmodi voluntateʒ declaret[d] cõferre libere poterit per ordinariũ[e] aut alium executorem[f] a

b ❡ Effectũ. alias fuisset edictũ super icerto. eo. ti. c. i. §. subiũctum in fi. li. vi.

c ❡ Extet. prima. s. q̃ per executoris iquisitionẽ sit repertus ⁊c̃. vtile cõsiliũ est ꝙ super illa ꝑnũciet executor vł ꝙ facta mẽtione de illa inhibeat: vel saltẽ suaʒ ptãtem insinuet collatori alias non facile forte constare posset conditionem extitisse.

d ❡ Declaret. etiã in executoris absentia: dũmodo de ea cõstet: vt. ĩ. dicam.

e ❡ Ordinarium. hoc ꝓbam⁹ p predi. decre. ĩ. eo. ti. li. vi. vt sicut ibi decretum datum cum beneficio acceptandi ante acceptationem non impedit potestatem ordinarij: ita nec datum sub conditionibus istis vel alijs ante conditionum euentum. Jo. an.

f ❡ Executorem. si enim non afficit potestatem ordinarij. ergo nec executoris alterius qui maior est ordinario: de offi. dele. sane. ij. cum hoc oporteat intelligi de executore secundo. primus. n. cõferret beneficiũ etiam postq̃ euenisset cõditio. Item cum hic dicatur ꝙ secundus cõfert ante conditionis euentum: per quod a contrario infertur: ꝙ postq̃ euenisset conditio primi conferre non posset. Item cum generaliter de executore loquatur: per quod etiam executorem ĩ forma gratie videtur includere: hic videtur solui q̃ hic fuit disputatum an impetrans primo in hac forma pauperum preferatur secundo: qui impetrauit in forma gratie in eadem ecclesia vel ad collationem eiusdem: ⁊ ponitur in mercuriali: in litera. n. sub titu. de preben. hic enim videtur ꝙ dũmõ cõditio precesserit vacationem vel saltem collationem factam secundo debetur primo: facit de rescrip. tibi qui li. vi. sʒ ob. eo. li. ⁊ ti. caplo si ꝓ te. So. ibi conditio pẽdebat ex alterius arbitrio ita ꝙ illo recusante nullum ius habebat impetrans: hic vero pendet existentia rei vt in primo casu: vel ex voluntate ipsius cui facta est gratia secundo. Alii quibus videtur ꝙ secundus impetrans ante conditionem in forma gratie preferatur: ⁊ s̃m hoc licet hec prima conditio quo ad idoneitatem persone sit de p̃senti: inquisitio tamen circa id fienda est de futuro. De secunda etiam non dubitatur quin sit de futuro: ⁊ s̃m hoc sequeret̃ ꝙ si duo impetrauerunt sub hac forma si secundus primo peruenit ad conditionem erit potior: cum prius ipsius decretum afficiat: vt hic: facit pre. decre. si pro te: ⁊ q̃ no. eo. ti. si soli. li. vi. equuʒ videtur q̃ prius dixi: vt ex quo conditio primi precessit collationem factam secundo: preferatur primus secundo habenti formã gratie vel pauperum: nec veruʒ est ꝙ semper debeatur illi pro quo prius ẽ affecta: vt probat pre. decreta. tibi: sit ergo fortior gratia conditionata ex existentia rei vel voluntate eius ꝓ quo scribitur: q̃ dependens ex voluntate tertij vt prediri. Sed fingas hũc casuʒ habet. a. hanc formam pauperum in certa ecclesia: secundo habet. b. specialem gratiam ĩ eadem ⁊ talem que afficit: vacat beneficium in ipsa ecclesia: quod ante primi conditionem extantem ordinarius confert. c. demum extitit conditio postquã executor. b. sibi contulit illud: post que executor. a. primi illud sibi cõtulit. queritur cuius sit beneficium. Dico s̃m pre. opinionem per decre. pe. de preben. lib. vi. ꝙ primus est potior: collatio enim ordinarij facta. c. non valuit nec tenuit ĩpedien te gratia illius. b. pro quo beneficiũ illud erat affectũ in cum casum in quem nõ debebatur illi. a. effectus ergo cõditiõis postea existentis: qui est vt decretuʒ afficiat. vt hic per illam collationẽ impediri nõ potuit: collatio. n. facta. b. nõ tenuit ex quo prius extiterit primi cõditio: ex quibus concluditur ꝙ predixi: assurgat ergo primus scdo: ex cuius persona ꝯsequitur ꝙ alias sibi periisset: ⁊ est simile eo. ti. auctoritate. li. vi. si vero collatio facta. b. p̃cessit cõditionẽ primi: tunc etiã planũ esset ꝙ. b. potior esset in beneficio per hãc litterã. Item si tenetur secũda opi. que habet ꝙ forma gratie preueniens conditionem faciat scdm potiorem etiã in beneficio post conditionem vacante.

g ❡ Secus. hic approbat quod no. s̃. eo. ti. q: cũctis in pri. li. vi. ⁊ quod no. archidi. eo. lib. de preben. dudum: ⁊ dic secus in hoc scilicet in casu isto non valeret collatio ordinarij vel alterius executoris infra mensem facta: licet ante acceptationem.

h ❡ Censemus. lʒ p hoc verbũ videret̃ ius nouuʒ inducere: cum tñ ratio sit antiqua ⁊ directe ab olim inuenta fuerit hec forma cõtra decre. q: cũctis: vt ibi not. in. i. glo. puto ꝙ respiciat preterita: nec cõtradicat hoc verbũ q̃ s̃m deriuatões ponitur etiã pro iussu: deliberatione: extimatione: ⁊ sententie prolatione: ⁊ ꝯcor. ĩ. priori. rñ. ⁊ dixi. s̃. ea. compi. de proba. litteris.

i ❡ Infra mensem. iste terminus inualuit de stilo ⁊ more curie. Idem tamen dicas de quolibet alio termino maiori vel minori litteris expresso: solet autem curia sic scribere beneficiũ ecclesiasticũ cum cura ⁊c̃. etiam si dignitas ⁊c̃. si q̃ vacat ad presens vel vacabit in tali ⁊c̃. quod per te vel procuratorem tuũ ad hoc legitime constitutum infra vnius mensis spacium postq̃ tibi vel eidem procuratori vacatio huiusmodi innotuerit duxeris acceptandum conferenduʒ tibi ⁊c̃. districtius inhibentes venerabilibus ⁊c̃. ne de illis interim etiam ante acceptationem hui⁹ disponere quoquo modo presumant: ac decernentes irritum ⁊ inane ⁊c̃. tamen ex hac littera videtur ꝙ minus plena clausula. s. habens mandatum cum potestate acceptandi ⁊ spacio tẽporis ⁊ decreto sufficiat. Sed queritur an talis expectans possit acceptare post mensem beneficium adhuc vacans: videtur ꝙ sic cum hec clausula in ipsius fauorem apposita ad ligandas manus ordinarij in ipsius expectantis odium nõ debeat retorqueri. de reg. iur. quod ob gratiam. lib. vi. cum suis concor. ⁊ hoc placet Archi. de prebẽ. dudum. li. vi. ⁊ videtur expressum eo. lib. ⁊. tit. si tibi absenti: nõ credo ꝙ si clausula reseruatiõis ⁊ ptãs executoris adiungitur beneficio vacaturo: acceptabit impetrãs infra mensem vt in tex. ⁊ in forma quã superius scripsi ꝙ post mensem p expectantem acceptari possit beneficium vel ei conferri ⁊ tunc ad regulam quod ob gratiam: respondetur vt ibi no. ꝙ hoc inducit forma mandati per decre. cui de non: de preben. li. vi. Ad decreta. si tibi: respondeo ꝙ loquitur cuʒ collatio precedat acceptationẽ scilicet ꝙ cum beneficium ab ordinario pure cõfertur ⁊ postea ad acceptandũ terminus assignatur: tunc enim cum prima pura collatio per illius termini lapsum perempta non sit. prouisus reintegra post terminum acceptabit: hic vero acceptio precedit collationẽ cuius faciende ptãtem executor nõ habet nisi infra tẽpus limitatũ fuerit acceptatũ: fateor tamẽ ꝙ ita posset esse diuisa reseruatio a spacio temporis ꝙ locus esset opinioni ꝯtrarie: vt si dicatur beneficiuʒ ꝙ in tali loco vacauerit quod duxeris acceptandũ tibi conferendum collationi nostre presentibus reseruamus: inhibẽtes ne infra mensem postquaʒ tibi de vacatione constiterit aliquis de illo presumat quacunqʒ auctoritate disponere ⁊c̃. ponderetur ergo rescriptoruʒ tenor. de priuile. porro. si autem secundũ nouam formam papa dat canonicatum: ⁊ circa prebendam dat beneficium acceptandi infra menseʒ: tũc licet reseruatio ⁊ executoris potestas adiungatur prebende: infra mensem aceptare poterit vt supra dixi: ita q̃ post mensem ex vi reseruationis acceptari vel per executorem conferre non possit: quia tamen canonicus est ex vi canonicatus videtur quod si nullus ibidem expectat etiã post mẽseʒ sibi petenti per ordinarium conferri debet: ⁊ cum decreto: idest quod alteri collata non tenet. per decreta. si clericus. ij. respon. de preben. li. vi. sed hoc casu posset dici contrarium: quia in casu decre. si clericus expirauerat potestas executoris: sed hic adhuc durat quo ad aliam que vacabit si acceptabitur infra mensem: nil ergo mirum si ibi ordinarius [illegible] aditur. Item sicut nec ibi ordinarius habet potestatem super negligentia: ita nec hic: ⁊ hoc teneas.

nobis ad prouidendum de tali beneficio deputatum. ❡ Secus[g] aũt fore censemus[h] cum decreto apposito alicui ꝓuideri mandamus de bñficio quod infra[i] mensem a vacationis ipsius noticia[k] duxerit acceptandũ: vt appositio mẽsis eiusdẽ aliqd afferat[l] ipetrãti. ❡ Quẽ etiam[m] beneficiũ q̃ acceptare poterat petendo sibi p suuʒ executoreʒ[n]

k ❡ Noticia. hoc determinabit in fine. ⁊ nota quia in ista forma non est locus decret. ne captande: eodem titulo libro. vi. vt possit acceptari primum incertum q̃ vacabit: illa enim locum habet vt ibi patet: cum simpliciter scribitur de beneficio quod duxerit acceptandum: tũc enim potest se fortune submittere acceptando primum vacaturum vel vlterius ex causa sed quando scribitur de beneficio quod a vacationis noticia infra menseʒ duxerit acceptandum. hec verborum forma nõ patitur quod vacaturum acceptet. fateor tamen ꝙ vacans potest acceptare: etiam si vacabit tempore gratie: verbum enim noticia vacationis presens ⁊ futurum includit dummodo vacet. de priuileg. quia circa: nec obstat si precedat verbum quod vacabit in reseruatione sine verbo presentis tẽporis si quod vacat: nam illud vacabit quod vacans reperitur: vnde dicit lex ꝙ verbum oportebit: tam presens q̃ futurum tempus significat. ff. de verborum signifi. l. verbum in prin. titu. ad idem eodem titu. verbum erit: ⁊ aliud est dicere vacabit: aliud vacare incohabit. ⁊ hoc conuenit huic menti. secus vbi mens resisteret vt ibi.

l ❡ Afferat. si. de priui. si papa. li. vi.

m ❡ Quẽ etiã. summe vt lis fuit ista particula: cũ. n. executor datus cum clausula acceptandi potestatem non habet in conferẽdo beneficium nisi ex quo fuerit acceptatum: tota die collationibus opponẽbatur ꝙ nõ valebant: quia non precesserat acceptatio: ⁊ qa ipsius precedentis acceptationis deficiebat quandoqʒ probatio succumbebat expectans. licet igitur verbum acceptationis non exprimat: satis est tamen ꝙ petit ꝯferri: vel recipit collatum: multa similia colligas ex no. de his que fi. a maio. par. capi. ex ore. de appel. ad audientiã ⁊. c. dilecti. ij. vnde ex quo per instrumentum de prouisione constat presumitur interrogationẽ precessisse: institu. de inuti. stip. §. si scriptum. ff. de verb. ob. sciendum sic satis est q̃ heres se immisceat. lʒ verbo nõ adeat insti. de here. quali. §. pe. ff. de acqui. here. iulianus. §. si seruum. ⁊. l. qs extraneus. §. interdum. tamen quandoqʒ non sufficit facit prosecutio. de appel. ab eo. i. rñ. li. vi. de elec. ecclesia. ĩ. de baptis. c. i. ⁊ pe. sed in decre. ab eo eundo ad iudicem appellationis nõ satisfit iuri volenti per apostolorum delationem ipsum iudicem instrui: electio ⁊ baptismus formas habent nec sine illis sufficeret animus: etiaʒ de quo cõstaret: sed cum hic solum de animo ⁊ acceptatiõe queratur de illo satis cõstat per hic expressa. Jo. an.

n ❡ Executorem: licet petitio ⁊ collatio de quibus hic loquitur requirant

executoris presentiam cum alias de acceptatione non apparet: acceptatio tamen sine presentia executoris fieri potest: dũmodo de illa fides fieri possit: vt no. co. ti. q cunctis ad finem. li. vi. quod etiã ibi placet inno. ꝛ hostien. archi. ꝛ guil. in spe. de acti. ꝛ peti. §. penul. vsi. Item no. ad idẽ: l3 compo. videatur velle contrarium de rescrip. capitulum. in glo. magna circa fin. versi. quid si littere.

a ¶ Aut. no. alternatiuã sufficit ergo alterum.

b ¶ Presenti. idem in procuratore habente ad hoc speciale mandatũ quod probat filius curie quem premisi ꝛ scripsi de pbẽ. accedẽs. ad hoc finis huius. c. ibi. vel per alium. sicut ꝛ electio per procuratorem fieri potest. de electio. qa ppter. ꝛ. c. p. ꝛ matrimonium contrahi: de procura. c. fi. li. vi. fa. etiam. co. lib. de reg. iur. potest quis ꝛ. ff. de procuratori. si is qui stichũ ꝛ. ff. de le. i. si sit. §. si qs ita. non ob. ff. de verbo. obli. l. vlt. in prin. ꝛ. l. si stipulatus fueris. in pñ. que non loquuntur in procuratore.

c ¶ Ceterum. equissima ꝛ expediens fuit etiã hec prouisio.

d ¶ Loco. si locus vbi sita est ecclesia careret habitatoribus: satis videretur ponderanda notitia loci viciniores: facit. s. e. de foro compe. quis. de elec. vbi periculũ. §. porro. li. vi.

cõferri: aut[a] recipiendo sibi presenti[b] collatum ipsum ex hoc acceptare ꝛ collationem taliter sibi factam valere censemus. ¶ Ceterum[c] vt tam diutinis vacationibus quam fraudibus ꝛ litibus occurratur predicte vacationis noticiam impetrantem interpretamur habere: ex quo ipsa vacatio in loco[d] vel ecclesia[e] huiusmodi beneficij publice nota[f] erit imputet quidem sibi si hoc casu quo de ipsius cõmodo agitur: id quod per se vel per alium scire[g] potuerit ignorauit.

Rubrica de reb⁹ eccl'ie n alienãdis.

¶ Clemens. v. in conci. viennensi

¶ Religiosus qui concedit alicui ad vitam vel certũ tẽpus iura redditus: vel possessiões: administrationis cui preest: suspensus est ab officio: nisi duo cõcurrant: nec valet concessio: duos casus excipit. h. di. Joannes an.

Monasteriorum ꝛ aliarũ administrationum regularium dispendijs occurrere cupiẽtes: perpetuo[h]

e ¶ Uel ecclesia. no. per alternatiuam: q satis est q in ecclesia sit publica licet in loco vel oppido sit occulta.

f ¶ Nota erit. forte quo ad hunc casũ inductus est rigor iste: q mẽsis currat etiam ei qui non fuit ĩ culpa: vt quia tantũ distabat a loco beneficij: q post factã gratiã cũ tunc vacaret vel paulopost vacasset infra mensem id scire non potuit: vel procuratorem habebat ĩ loco sed mortuus est. vel his simile: per hoc tamen q in hoc casu spẽaliter statuit: vt probat lr̃a q̃ sequitur in hoc casu: ꝛ quod precedit ibi predicte vacatiõis: nõ recedo ab eo: qd no. de preben. si clericus. li. vi. hic enim datus est mensis in litteris q currit a tempore noticie. Determinat ergo quando dicatur habere notitiam in hoc casu. ibi vero punitur simpliciter negligentia: ꝛ sic non se tangũt. Et idem dico de his que notaui de rescrip. capitulum super glo. ꝛ ita dico etiam quod hic dr̃ locum non habere in casu. decre. si pluribus. de preben. lib. vi. Unde si papa contulit proprio motu prebendam si qua vacabat in ecclesia: ꝛ due equales vacabãt notitia vacationis postq currũt decem dies prouiso ad eligendum non recipietur per hunc modũ: q2 ibi forsan tempore quo fiebat gratia vel prius erat notitia vacationis de qua hic dicitur: quã forsan ĩpossibile esset scire prouisũ infra. x. dies: ꝛ sic in totum sibi periret priuilegium optandi q non fuit in culpa: ꝛ ideo dico de extraua. Jo. que incipit suscepti. circa medium. sed dato q hic subsit impossibilitas vel desit culpa: durat tamen circa alia beneficia priuilegiũ acceptandi: facilius ergo procedit hic iste rigor vt in prin. dixi. ꝛ tamẽ ex littera sequenti videtur colligi: q vbi ita deficit culpa quod nec per se: nec per alium scire potuisset: non est locus huic rigori.

g ¶ Scire potuerit. imputatur ergo illi qui scire potuit inquirẽdo. sic etiã imputatur illi qui scire potuit peritiores consulendo. ff. de bo. pos. l. in bonorum: vnde dicitur q vigilantibus ꝛc. de his que in fraudem creditorum. l. pupillus.

Monasteriorum. Tria facit. Primo prohibet. Secundo ibi: si quis punit ꝛ decernit. tertio excipit ibi: verum. Jo. an.

h ¶ Perpetuo. i. generali. vel perpetuo duraturo: de elec. vt circa. ꝛ. c. perpetuo. li. vi.

i ¶ Prohibem⁹. saltẽ quo ad penã: fateri op3 q est iuris noui editoria.

k ¶ Religiosus. seculares ergo clericos non comprehendit hec cõstitutio: sed si tales concessiones faciunt: dic vt legitur ꝛ no. xvi. q. i. possessiones. de his que fiunt a prelatis: cõtinebatur. si alias alienant locus est canoni. xii. questione. ii. monemus. eodem titulo si quis: si locant: dic vt no. ne prelati vices suas. c. fi.

l ¶ Cuius. idest siue perpetue siue temporalis: maxime enim propter obedientiarios qui faciebant hos contractus reuocari ptinentes ad claustrum emanauit hec constitutio: ꝛ dato q non sint obedientiarij: facilius remouentur a suis administrationibus: de accu. qualiter. ii. in fi. de simoni.

licet. ꝛ. c. per tuas. non autem puto eam locum habere in religioso qui preest ecclesie seculari: ꝛ quasi clericus secularis: ꝛ hoc probat principium.

m ¶ Redditus. differunt a fructibus: vt patebit. in fine.

n ¶ Possessiones. certas vel omnes.

o ¶ Alicui. priuato vel collegio.

pͥhibemus[i] edicto: ne quis religiosus[k] monasterio prioratui ecclesie seu administrationi cuius[l] presidẽs iura reddit⁹[m] aut possessiones[n] eiusdem alicui[o] ad vitam eius[p] seu aliõ certum tempus pecunia[q] etiam inde recepta quouis[r] modo cõcedat: nisi necessitas aut[s] vtilitas[t] monasterij prioratus ecclesie aut administrationis huiusmodi hoc exposcat: conuentus sui aut si conuentum non[u] habeat: prelati proprij[x] assensu ad hoc nihilominus[y] accedente. ¶ Siquis autem contra hoc fecerit penam[z] suspensionis ab officio[ꝛ] eo ipso incurrat: nec ex concessione ipsius recipienti ius aliquod acquiratur[?]. ¶ Uerum premissa ad locationes[ꝶ] vel etiam reddituum aut fructuum[a] venditiones ad tempus modicum[b] faciendas declaramus vllatenus non extendi.

Idem.

¶ Episcopus vnire potest ecclesiam alteri vel loco religioso donare etiam non vocato rectore vel defensore. h. d. Jo. an.

p ¶ Eius. recipientis vel concedentis: ꝛ talis concessio dicitur perpetua. ff. pro socio. l. i. ꝛ no. ꝛ. q. ii. perpetua.

q ¶ Pecunia. an dans hãc pecuniam repetat: vide quod no. ꝛ dixi. e. ti. ad audientiam.

r ¶ Quouis modo. ab hac generalitate excipit duos modos in fine. c.

s ¶ Aut. sufficit alterum. sic alibi equiparãtur hec duo: de eta. ꝛ qualita. queris. de preben. ex posuisti ꝛ in dispensationibus. i. q. vij. tali. ꝛ facit. co. titu. dudum. li. vi.

t ¶ Utilitas. de syndi. c. vno.

u ¶ Non habeat. innuit q si habeat cõuentũ non requiritur cõsensus prelati: hoc verũ quo ad euadendam huius cõstõnis penam. sed alias ad validandũ contractum perpetuum requiritur omnis solennitas alienationis. co. ti. dudum. lib. vi. et consensus epi. xij. q. ij. abba. ꝛ. c. sequen. ꝛ. c. placuit. ꝛ. xvij. q. iiij. in venditionibus.

x ¶ Proprij. de episcopo videtur intelligendum in non exemptis. p iura allegata in fine proxime. glo. in exemptis de papa de priuil. auctoritate. §. i. libr. vi. forsan. intẽdit iste textus approbare qd recitabat. Innocẽ. de transac. statuimus. vbi dicit quosdam dicere q abbates qui habent ecclesias ad se pertinentes pleno iure possint in illarum alienationibus auctoritatẽ prestare: ꝛ facit infra de sta. mona. ascẽdentes. post prin. ꝛ quod no. in auc. de ali. ꝛ emphi. contrac. in prin. colla. nona ꝛ hoc communiter seruatur. quod videtur fieri posse: ex quo habent episcopalem iurisditionem vel quasi: ad hoc de priuile. abbates: in fine. libro sexto. vnde dicebat ipse Inno. de priuile. cum ꝛ plantare. §. in ecclesijs: ꝛ placet ibi Hostien. q presbyteri non poterant alienare nec maximas causas agere sine consensu patronorum exemptorum: quia tales exempti vices episcoporum gerunt. argu. xij. q. ij. si qua ꝛ. c. placuit de vo. magne. §. cum igitur. cum concor.

y ¶ Nihilominus. i. non eo minus q subsit necessitas vel vtilitas in contractu.

z ¶ Penam. que de sui natura perpetua est: ex quo tempus nõ adijcitur: de hoc de consti. ex litteris: sed quis absoluet: vide quod dixi de solu. c. ij. in fi. ꝛ qd dicã. j. de here. c. i. circa finem.

ꝛ ¶ Officio vide quod dixi super eo. ver. j. de deci. c. i.

? ¶ Acquiratur. si. co. ti. hoc consultissimo. li. vi. vbi contractus non valet: ꝛ punitur faciens.

ꝶ ¶ Locationes. prohibitus alienare obligare vel vendere potest locare: ꝛ quod plus est conductorem creditoribus delegare. ff. de leg. ij. l. penul. §. instituto. ad id. ff. loca. nõ solet: prelati ergo locant: nec per statutum episcopi possunt astringi vt locent certis personis: de loca. c. ii. q autem dixi q locare non est alienare illõ verum est si fiat ad modicum tempus vt hic: ꝛ sic non obstat eodem titulo nulli: vt ibi dixi: licet accursi. in predicto. §. instituto: in fine dicat q prohibitus alienare locet ad centum de mille annos: sed non approbatur. ꝛ Dynus ibi cõtra. si autem prelatus locans ad modicum tempus infra tempus moritur: quid iuris no. ne prela. vices suas. c. fi.

a ¶ Fructuũ. concor. de elec. generali. in fi. li. vi. ꝛ quomodo plus est in redditu q in fructu. ibi. no. in glo. pe.

b ¶ Ad tempus modicũ. determinat tam verbũ locationes q verbũ venditiões vt sit sensus q locatio ad modicũ tempus ꝛ venditio fructuum ad modicum tẽpus nõ includatur in prohibitione. sed dubitatur quod dicatur modicũ tps glo. ff. de superfi. l. i. §. q ait: dicit id relinquendum iudicis arbitrio. alle. ff. de iure d li. l. i. in fi. ff. de effrac. li. i. §. i. ꝛ facit de offi. dele. de causis. de accu. inquisitionis. primo responso. ꝛ quod no. de loca. potuit: ꝛ quod no. s. eo. hoc consultissimo. li. vi. ꝛ videtur hoc equum propter varias conditiones regionum. Idem tenuit olim in. l. fi. ff. si ager vectiga. sed postea in addi. videtur approbasse q modicum tempus dicatur infra decennium. C. de prescrip. long. temp. l. fi. ff. qui ꝛ a qui. ma. si cum fideicommisso. §. aristo. ponit etiã opinionem que habet q modicum tempus dicatur triginta dierum. ff. de iti. actuq3 priuato. l. i. §. i. alij biẽnium. ff. de loca. ꝛ con. cum domini. insti. de li. ob. in fine. ꝛ quinquenniũ. facit q no. Joan. de coniu. ser. licet. ꝛ quod no. hostien. vt eccle. bene. c. vno. in fi. alij septennium: ne prela. vi. su. c. fi. de diuersis spacijs temporum potest argui per ea que scripsi de fideius. c. fi. de cle. coniug. Joannes in. iiij. q.

Si vna. Se summat duo dicens: ⁊ quas opiniones determinat. j. dicam: sed principaliter que no. Inno. ⁊ hosti. vt ex. benefi. c. vno in fine.

a Alteri ecclesie. x. q. iij. vnio: ⁊ si sit alterius diocesis vnionē nō preiudicatur diocesano: de religio. domi. c. ij. ⁊ scripsi de priui. pastoralis.

b Dignitati. de preben. extirpande. §. qui vero.

Si vna ecclesia alteri[a] ecclesie seu dignitati[b] alicui vel prebēde[c] per episcopum[d] suo consentiente[e] capitulo vniatur[f]: aut religioso loco donetur[g]: ex eo ꝙ rector[h] ipsiꝰ ad hoc uocatus[i]. vel si vacabat[k] defensor[l] ei super hoc datus non extitit: nequaquaȝ id poterit impugnari. Quod[m] si episcopus sui etiā capituli accedente consensu mense[n] sue: vel ipsi[o] capitulo[p] aliquam duxerit ecclesiam[q] vniendam hoc irritum esse decernimus[r] ⁊ inane: contraria quauis[s] consuetudine non obstante.

c Prebēde. vt in predi. §. quo. ⁊. e. tit. exposuisti. ⁊ intellige per predi. decre. etiā de p̄bēda cathedralis ecclesie. non ob. .j. pri. rū. vt ibi dicam.

d Episcopum. de exces. plat. sicut vnire: vbi no. Ino. ⁊ abbas post eū: ꝙ licet ad abbates spectent ecclesie pleno iur: tū illas vnire non possint: vel vnaȝ alteri subijcere: cuȝ hoc sit episcopale: per predi. decre. alle. etiā de cōsue. cū dilectꝰ. facit quod dicam. j. c. prori. ⁊. j. de statu mo. ne in agro. §. ad hoc. vbi dicaȝ an hoc pscribere possint.

e Consentiente. nō. est iste casus in quo sufficiat consilium. ⁊ hic reprobat qđ no. hostien. de his que fi. a prela. nouit. vbi dicit epm sine capitulo posse donare ecclesiam loco egenti ad substentationem ministrorum alle. de dona. ꝯsultationibus. Itē q: facit quod dȝ ꝓuidendo egentibꝰ ⁊ i h officiū suū exercet. xi. q. i. precipimus. ⁊. c. se. x. q. i. regenda. ⁊. c. se. xciij. dis. diaconi: ergo nō est locus ꝯdictioni: de prebē. extirpande. i. ⁊. ii. rū. dicebat tamē ꝙ tutius erat ꝯsilium canonicorū requirere: sed ꝓut vides hic requiritur ꝯsensus ⁊ ꝺm hoc intellige pre. decre. sicut vnire. in prin. ⁊ de p̄ui. tuaꝝ. in prin. etiā ipse hostien. co. ti. ca noscitur. ꝙ de ꝯsuetudine prescripta potest episcopo competere: vt sine consensu capituli possit conferre ecclesiam alteri ecclesie ad edificationem ⁊ contraria. co. ti. tua. ⁊. c. pastoralis. de dona. pastoralis. intelligit de iure cōi: ⁊ cū epūs circa hoc indulgentiam vel prescriptionē non hȝ: tū consilium prescribi non potest scđm eum. secus etiā dixit de voluntaria concessione que sine cā fieret ecclesie hn̄ti congruā sustentationē. ar. i. q. ii. pastor. vel que fieret laico. sȝ nō puto hoc prescriptibile ꝙ ēt in casu licito alienet prelatus sine consensu capituli. vt scripsi de dona. pastoralis. in fi. ⁊ facit finem huius capituli.

f Uniatur. de vnione satis no. ne se. va. c. i. xvi. q. i. ⁊ tpis.

g Donetur. hic iunge litteram. j. nequaquaȝ id poterit i impugnari: ⁊ fa. quod metus causa dilectus. ⁊ quod ibi notatur.

h Rector. de rectore ecclesie non de prelato cui subest ecclesia loquitur: cuius cōsensus requiri videtur. j. de sta. mo. c. i. §. ad hoc.

i Uocatus. non extitit: quod est. j. ⁊ rō huius sumitur de dona. ꝯsultationibus fit. n. talis vnio vel donatio sine p̄iudicio rectoris vt ibi. dicebat ergo Inno. i decre. vt nr̄ȝ: ꝙ dignitas istituta diminui nō poterat irreqsito illo cuiꝰ erat sine cause cognitiōe. no. tū hostien. de exces. prela. sicut vnire. ꝙ epūs ecclesias vnire ñ poterat sine collaudatiōe vel ꝯsensu ambaꝝ ecclesiaꝝ. alle. e. ti. c. i. ⁊ de his q̄ fi. a p̄la. c. i. in hoc dicebat cū a papa differre: vt ibi scripsi: qđ hic reprobatur.

k Uacabat. approbat quod no. Inno. ⁊ hosti. vt eccle. bene. vt nr̄m in fi. vbi tenent ecclesiam vacantem vniri ⁊ donari posse: sicut ⁊ dignitas vacans supprimi posset: de consti. cum accessissent. Contra ne se. va. ca. i. vbi se. va. non dissoluit vnio: eque igitur videretur ꝙ tunc fieri non posset. Sol. illud in epālibus sedibꝰ vel ibi papā principalius nouit: secunda ratione. s. notari posset de subita mutatione: ⁊ ꝙ ordinationem prius factam fecisset contemplatione persone tunc viuentis nunc defuncte: alias etiam vnionem episcopatuum facit mortuo altero episcopo: vt. xvi. q. i. ⁊ temporis.

l Defensor. videbatur ꝯtrium: q: si res ecclesie vacantis ex cā dignitati donet oportet defensorem dari: vt co. ti. dudū. li. vi. est ergo hoc de casibus in qbus minus prohibet vbi maius pmittitur: potest eniȝ ecclesia uacans dari sine defensore: vt hic: sed possessio vel res ecclesie nō. vt ibi: ⁊ est si. de elec. nemo deinceps. ti. .vi. ⁊ quod no. de consue. cū dilectus. i. iiij. glo. de transla. c. vlt. in glo. pe. dicebat Inno. de elec. significasti. vt ibi scripsi super glo. ii. ꝙ episcopus ⁊ capitulum poterant aliquid statuere super beneficio vacante: ⁊ electus illud seruare tenebatur: alleg. decre. vt nostrum. quod intelligit ibi hostien. ex cā ⁊ ad tempus. sed ppetuum preiudicium non possent inferre dignitati vel rectorie ipsa sic manente: licet illam possent in totum tollere: de constitu. cuȝ accessissent. vel religioso loco conferre: de dona. consultationibus. ⁊. c. pastoralis. ⁊ ad id quod dicitur qui potest totum potest ⁊ partem de offi. deleg. pastoralis. in prin. ff. de rei ven. que de tota. Respōdit hostien. ꝙ in totuȝ conferri permittitur: vt diuinus cultus augeatur: de consti. ex parte. ⁊ vt partes sustententur: de preben. exposuisti. Permittitur etiam tolli q: superflua vel onerosa. argu. lxviij. distin. corepiscopi: diminutio vel detractio denegatur: vt ecclesiastica beneficia in sua integritate pmaneāt: nisi ex causa magna: remittit ad decre. dudum. eo. titu. de preben. maioribus. ⁊ .c. vacante: ex his patet ꝙ sepe quod minus videtur est maius eo respectu quo iui plus illi resistit ex causa.

m Quod si epūs. qđ hic dr̄ probabatur olim p. c. conquesti. xvi. q. iiij. ⁊ approbat qđ no. ibi Io. i. §. pre. ⁊ qđ no. de dona. pastoralis: ⁊ reprobat qđ no. Inno. in dicto. c. vt nostrum: vt ex. bene. vbi tenebat ꝙ auctoritate capituli sui episcopꝰ poterat ecclesiam in suos vsus conuertere.

n Mense sue. vt dicebat Io. in glo. prius alle. epūs non potest auctorizare i facto proprio sicut nec economus. x. q. ii. hic vsus. l. si. nec tutor. ff. de au. tu. .l. i. ⁊. l. pupillus: nec prelatus. de insti. ca. si. ⁊ idē de capitulo vt statim sequitur: quod etiam tenebat guil. in spe. de his que fiunt a prela. in fine: ⁊ facit qđ dixi post Inno. de cēsi. ꝓhibemus. super glo. ii. ⁊ no. q: si nō valet vnio cum alter solus. s. epūs vel capitulū auctorizat. in facto proprio fortius non valeret cum auctorizaret vterqȝ: vt si cōmuniter mense episcopi ⁊ capituli per eos vnitur ecclesia: facit autem hec littera ad no. per hostiē. in summa. de deci. §. et vtrum. ver. xii. in fi. vbi tenet ꝙ ⁊ laicus habens decimam per antiquum feudū ab alia ecclesia nō pōt illam donare episcopo ne ipse episcopus auctorizet in facto proprio. Puto tū ꝙ bene posset illaȝ donare capitulo epāli auctoritate epi: ⁊ est ratio: quia cum in casu illo sufficiat auctoritas episcopi. sine capitulo. ut in decre. cū apostolica. de his que fiunt a prela. nō pōt dici ꝙ capitulū eo casu auctorizet in facto ꝓprio: sȝ in vnione vel datione ecclesie secus cum ibi cōsensus capituli sit necessarius: de his que fiunt a prelatis. tua. de dona. pastoralis. Itē facit pro ⁊ cōtra ad id qđ ipse hosti. no. de cōsti. cū accessissent: vbi tenet ꝙ dignitas nō confirmata per papam de ecclesia cathedrali tolli pōt p ipsiꝰ capitulū ex iusta cā ⁊ epō auctorizante: si bona epi ⁊ capituli sint diuisa: si vero essent cōia nōne auctorizaret epūs in facto suo: sȝ dic tunc recurrendum ad archiepiscopum vel ad papā: de iure patrona. nullꝰ videtur ꝙ cum iste non sit de casibus archiepiscopo reseruatis: qui no. de offi. ordi. pastoralis. ꝙ eo casu ⁊ isto de quo tex. loquitur ad papam sit necesse recurri.

Rubrica De rerū permutatione.

Clemens quintus in cōcilio viennensi.

Collatio de beneficijs cā pmutationis vacātibus facta alijs quā permutantibus non tenet. h. dicit Joannes an.

Ne cōcessione iuris vtētibus[t] presertiȝ circa spūalia illudatur[u]. Si beneficia[x] ex cā[y] permutationis aliq̄bus resignata alijs quaȝ ipsis pmutare volentibus[z] conferantur[⁊]:

o Ipsi. suo scilicet.

p Capitulo. cū capella curata donatur capitulo quis habeat eius curaȝ vide qđ scripsi post hosti. de prebē. exposuisti. sup glo. iii. ⁊ eo. ti. cum nō ignores. in p̄n. ⁊ no. q: singulari prebēde etiā maioris ecclesie potest vniri ecclesia per epm ⁊ capitulū: vt. s. pri. rū. capitulo vero nō: vt hic: ⁊ rō sumit. xii. q. ii. qui manumittit: cū suis cōcor. q: capitulū nō auctorizat in facto proprio: cum singulari prebende capituli vnitur ecclesia.

q Ecclesiam. declarari debuisset an sit idem in donatione quā facit epūs capitulo suo de eo quod spectat ad mensam suam: quod no. hostiē. de his que fi. a pre. nouit: ⁊ ponit casum de epō abundante ⁊ capitulo egēte: ⁊ dicit ꝙ valet: inducit quod. s. dixi in glo. non est. dicit etiam quod non ob. iuramentum de non alienando cum non sit proprie alienare quod in dominio ecclesie retinetur. ff. de lega. ii. vnum ex familia. ⁊. l. imperator. §. fi. ⁊. l. sequen. dicit tamen ꝙ tutius esset ꝙ illud fieret superioris auctoritate: insti. de au. tu. in fi.

r Decernimus. licet ratio huius iuris sit antiqua: forte noluit comprehendere preterita: ⁊ est si. de postul. c. vno. li. vi. sed cōtra hoc facit littera sequens que consuetudinem damnat: cōsuetudo vero notat tempus precedens: ergo videtur preterita respicere.

s Quauis. s. ēt cuius contrarij vel initij non sit memoria: damnat ergo hec ꝯsuetudo ꝙ quis auctorizet in ꝓprio. alibi ꝙ quis sit iudex appellationis a se interiecte: de consuetudi. c. ii. lib. vi.

Ne concessione. Se summat ponens ius nouum: ⁊ equissimum premissa ratione decidens casum dubium ibi: si beneficia. ⁊ determinat decretalem inter cetera. de prebē. ⁊. s. eodem titulo cum vniuersorum.

t Utentibus. p hanc litterā dico decre. hanc locum habere vbi in fraudē expectantiū fieret pmutatio: cū illi non vtantur ꝯcessione iuris: sȝ ius fraudent. eo. ti. c. vno. li. vi. de renun. c. vlti. eo. lib.

u Illudat. cōcor. de. i. s. de renun. c. vno. ⁊ ibi concor.

x Beneficia. includit etiam hospitalia ⁊ loca similia que permutari pn̄t his casibus quibus in beneficium conceduntur: qui habent. j. de reli. do. quia contingit. §. vt autem. illa vero que non conceduntur in beneficium non videntur posse cum beneficijs permutari: cum beneficiorum ad inuicem permutatio fieri debeat.

y Ex causa. bene ergo lȝ renuncianti in actu renunciationis hoc exprimere qđ renunciat permutationis causa: ⁊ dato ꝙ hoc non exprimatur satis est ꝙ constet ex coniecturis vel prius actis.

z Uolentibus. ergo tractatus permutationis inter partes procedere pt̄: tamen ipsa permutatio expeditur superioris officio: ⁊ vide quod scripsi supra eodem. quesitum.

⁊ Conferantur. per illos in quorum manibus fiebat resignatio: vel per alios collatores. Hoc tamen scias ꝙ episcoporum est permutare: vel permutationibus auctoritatem prestare: ⁊ non inferiorum: vt no. hostien. in summa eiusdem ti. §. quis potest. versi. ⁊ nunquid: ⁊ dixi. s. eo. quesitum cum enim conciliū turonēsi. prohibet permutationem: ꝯtra id non dispensat nisi cui permissum est: ⁊ idē archi. eo. ti. c. vno. li. vi. ⁊ facit qđ not. s.

.c. pri. in prin. ipsi tamẽ inferiores quorũ est ꝓferre vel eligere hñt consentire: vt no. in predi. decre. vnica. Quid de capto vacãte sede episcopali: poterit ne permutationi auctoritatẽ prestare: puto ꝙ sic: cum hec sit iurisdictionis ꝓpalis in qua tunc succedit: de maio. ⁊ obe. his que. ⁊ capi. cuz olim. eo. ti. ca. vno. li. vi. cũ cõcor. hec vera nisi beneficia illa vel alterum illorum spectarẽt ad collationem episcopi solius sine capitulo: quia cuz in talium beneficiorum collationem nõ succedãt: ergo nec in consensu quez necesse habet ꝓstare collator: ⁊ idem si habet eligere vel ꝓsentare: vt scripsi ne sede vacã. c. ij. ne vna via ꝓcedatur quod alia prohibetur. de regulis iuris: cuz quid. libro sexto: si vero vna cũ capitulo haberet facere predicta: cum capitulũ tunc possit cõferre eligere vel presentare: ne se. vacan. .c. vno. li. vi. ergo poterit vt capitulũ consentire: ⁊ vt episcopus auctorizare: puto autez ꝙ hoc decretum afficiat neduz collationẽ: sed etiaz oẽm electionem postulationẽ ⁊ presentationez que fieret de alio ad aliud beneficiũ sic renunciatũ: hoc enĩ est de mẽte ⁊ eadem rõ est: ⁊ decre. de prebẽ. cũ in illis. lib. vi. loqtur in ĩpetratiõibus beneficiorum que sunt odiose.

a Volumus. hoc iure nouo: quasi ĩnuat quod olim in hoc casu necessaria erat gratiosa ꝓuisio: ⁊ sic saluantur no. eo. ti. cum vniuersorũ: de preben. inter cetera. sicut alias in simili casu agitur ad interesse. ff. de ꝓscrip. verbis. l. naturalis. in prin. ⁊ in fi.

Religiosis. Primo ponit motiuũ cõstituentis. Secõo constitutionẽ. Tertio penã: ⁊ incipe cõstructũ ibi volentes: ⁊ quo ad rõnem ꝓ executorem reddendã determinat qõ no. in spec. de instru. edi. §. nũc vero aliqua. ver. sed an simplex. quod quasi ad lrãm ponit archi. lxxxviii. di. eps tuitionem.

b Deputatis. no. ꝙ nõ dicit deputãdis: ꝑ qõ videt velle qõ ꝓstõ respiciat ꝑterita: qõ vez puto de futuris gestionib⁹ fiendis et ꝑ iaz deputatos quãuis ereptos: ⁊ fa. qõ no. s. e. cõ. de eta. ⁊ quali. vt hi q. in glo. qõ posteris. de vi. ⁊ hone. cle. c. ij. post prin. sed in ꝑteritis gestionib⁹ factis iam peremptos ante hanc ꝓstõnem nõ puto ꝙ hec decre. locũ hẽat: ad qõ facit lra sequens. cõstat. n. quod circa iã gesta precidi nõ põt materia delinquendi: si vero ereptus religiosus prius deputatus iã ante ꝓstõnem partem gesserat: partẽ vero gessit post ꝓstõnem: si rõ post gestoz nõ cõnectit prius gestis: qz singulis ãnis ꝑcipit certos redditus quos cõuertit in certos pios vsus: de postea gestis rõnem reddat: ad hoc de elec. si eo. tpe li. .vi. sed si rõ post gestoz sine prius gestis iutilis videret nõ tñ cogẽt ad illam reddendã. ad hoc. s. de ap. sup eo. i. reddat ergo pape legato vel suo superiori: vt quo ad illam stemus antiquo iuri.

c Cuiuslibet. comprehendere vult etiam codicillos: ⁊ vide quod scripsi eodem titulo. super rubrica.

d Quod vriqz interpositio: qz tamen habebatur. eo. ti. c. i. lib. vi. ⁊ de claustralibus loquitur: vt ibi no.

e Obtẽta. reprobatum videt quod disputãdo soluerat dñs meus ĩ hoc casu tacitam lñiam superioris sufficere: quod vide in mercu. eo. ti. sub litera. g. alias sub lra. s. Sed dubitatur nunquid superior qui religioso dedit licẽtiam suscipiẽdi hoc executionis officium possit lñiam reuocare non integra: vt fortior sit qõ: ⁊ videtur ꝙ reuocari nõ possit: cum sit astrictꝰ rationi reddẽde: vt hic: ⁊ qui semel suscepit ereq cogitur. c. ti. Joãnes: puto ꝙ male facit sine causa reuocãdo: nõ tamẽ credo ꝙ subditus resistere possit: cum velle nõ habeat: ⁊ optime facit. xxiij. q. v. manifestuz. tunc ergo perficiet executionem collega si quem habet: vel his de quo testator ꝓuidit vel episcopus: quod dic vt eo. ti. c. ij. lib. vi. ⁊ ibi no. in glo. pe.

f Suscipere. fratres minores nõ licentiant hodie ad hec officia: nec illa suscipiũt: quod dic vt. j. de ꝟbo. sig. criui. §. proinde. ver. item ꝙ cũ executiones. ⁊. §. cupientes. ver. verum etiam.

g Materiam. concor. de vsuris. c. i. li. vi.

h Tales. s. religiosi etiam erempti: ⁊ per hoc puto ꝙ in secularibus ereptis non habeat locum quod hic dicitur: ⁊ licet subsit eadem ratio: satis ẽ tamen ꝙ eorum priuilegijs cõstitutio ista nõ derogat. ⁊ fuit forte ĩpulsiua ratio: quia religiosi plus delinquebãt in his: est si. j. de cen. c. i. de priuile. c. i. ⁊ de pe. cupientes post prin. de senten. excommuni. c. i. ⁊ de deci. .c. i. ⁊ vide quod no. in. i. glo.

i Locorum ordinarijs. nõ dicit diocesanis: ⁊ facit ad id quod scripsi. e. ti. Joãnes. super ver. diocesanum.

k Reddere. rõnem teneat: qõ sequtur. cõcor. j. de reli. do. qr. cõtingit. §. illi ẽt. quid si testator liberauit eum ab onere rõnis reddende: vide quod scripsi eo. tit. Joãnes. in pe. q. vbi etiam aliquid de modo rõnis reddẽde no. ⁊ in spec. pre. §. nunc vero. ver. sed nunquid secundum dictum.

l Exigere. no. ꝙ duo ponit ⁊ vt diuersa: per quod videt ꝙ isti executores etiaz ordinarijs non petentibus rõnem reddere debeant: si tamen offerunt: sed si ordinarius nõ recipit: eis nõ imputabitur: de regu. iur. iputari. lib. vi.

m Exẽplum. s. eo. de of. or. .c. i. cum suis concor.

n Debita. arbitraria et quo certa statuta nõ est: de of. delega. de causis.

o Priuilegio. j. c. pri. ⁊ vide quod ibi dicam.

Eos qui. Primo punit. Secundo tollit obstãtia ibi: nullo. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit eos: ĩcludit cuiuscũqz pfessionis viros clericos ⁊ laicos: ĩcludit ẽt mulieres: ⁊ de hoc de elec. ĩ generali. li. vi.

p Clauium. de excess. prela. .c. fi. ⁊ no. ꝑ pluralitate clauiũ de hoc remissionẽ dedit. de sã. tri. c. i. ad finem.

q Cimiterijs. si igit in cãpis ⁊ locis priuatis eos sepeliant nõ est locus huic pene: qõ ĩtelligo ẽt si locus ille eẽt vicinus vel cõtiguus ecclesie vel cimiterio: qz ex quo ad vsum cimiterij nõ ẽ per epm benedictus. de cõse. di. i. nemo. nõ erit locus huic pene: quare aũt in cimiterijs corpora sepeliant: vide no. xiij. q. ij. cum grauia.

r Tempore. quo tempore interdicta est ecclesiastica sepultura: de pe. ⁊ re. ꝙ in te. de priuile. vt priuilegia.

s A iure. h. d. pp clericos q seruauerunt ĩterdictum: qbus ꝓcedit eo tẽpore sepultura cũ silentio ⁊ absqz campanarum pulsatione: vt in predi. decre. ꝙ in te. ⁊ ꝓpter priuilegiatos circa cõfratres: de qbus in predi. decre. vt ꝑuilegia. In qtuor vero festiuitatibus in qbus eo tẽpore celebrari põt alta voce ⁊c. de qbus in decre. vlti. §. pe. de sen. excõ. li. vi. nõ puto posse mortuos sepeliri. lz multotiens fuerit cõtrarium obseruatum. ⁊ hoc bene probat decre. cuz ⁊ plantare. §. ꝙ si. de priui. ⁊ ille. §. qui diebus illis permittit participationem diuinorum: de audiendis officijs loqtur non de sacramentis: quod patet ex diuisione capituli. Jtẽ cessat causa ibidem expressa de spe reconciliationis.

t Excõicatos. ab homine vel a iure: ⁊ ĩtelligas de excõicatione maiori: de sen. excõ. si quem. lz enim excõicati minori sic decedẽtes sepeliendi nõ sint: vt no. in no. e. ti. sacris: huic tamẽ pene tunc locus nõ esset: de hereticis qui excõicati sunt spãliter fuerat prouisum: de here. c. ij. i. rñ. lib. vi.

v Publice. de hoc de re iudi. ad probandum de excep. exceptionẽ in glo. penul. que glo. nõ placet simpliciter quo ad casum istum: lz enim fatear illum publice excõicatum contra quẽ publice lata est snia: lz denunciatus non sit cũ ꝑ decre. ad probandum: nõ dicat publice nunciatum sed publice excõicatum: nõ tamen fateor ꝙ hoc ipso ꝙ excõicatus est per iudicem loco quo iudicare consueuit presentibus officialibus suis ⁊ partibus: vel altero cõtumaciter absente dicat publice excõicatus: sed ex q̃litate fori multitudine. s. vel paucitate officialium ⁊ astãtium dicatur publica vel nõ publica: ita ꝙ in hoc veritas rei ponderetur: vt quo ad hunc casum videamus an presumantur sepelientes scire: vel saltem sit casus quo sit eis imputanduz si ignorarunt quod publice sciebatur. xij. q. ij. qui ⁊ humanis. alꝭ posset esse occultus lz per iudicem in bancho coram duobus vel tribus fuerit ꝓmulgata: facit in auẽ. de litig. §. omnẽ vero. colla. viij. ad hoc mouet mens ⁊ rõ iuris preponderanda verbis: ⁊ quod alle. ibi in glo. non ꝓbat: vt ibi dicit: ⁊ vltra iura que allegant de do. ⁊ cõtu. c. fi. de eo qui mit. in pos. c. fi. de eo qui cogno. consan. c. fi. de cle. nõ resi. ex tue. ff. de insti. sed ⁊ si. §. i. ⁊. ij. bene fa. cle. s. de elec. cãm. §. verum. ⁊ facit. s. de iudi. dispendiosam. de fo. cõpe. ꝙuis. facit quod no. Sompo. de consue. cũ dilectus: qõ scripsi de elec. illa. in glo. magna circa fi. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit publice: dico ꝙ si eẽt occultus dato ꝙ sepeliẽs sciret nõ est locus huic pene. An vero sit locus excõicationi minori no. de priuile. ad hoc in. i. glo. additur aũt hic pena ad penam quã statuit decre. episcoporum de priuile. lib. vi. que per hanc sublata non est.

x Nolatim. cõcor. de ꝑui. cum ⁊ plantare. §. excõicatos. ⁊ vide quod ibi no. ad idem eo. ti. vt ꝑuilegia. de ꝑben in lateraũ. de cle. excõ. ꝓposuit. ⁊ est si. s. ea. cõ. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. ⁊ ꝑ hanc lrãm ⁊ predictas similes vt ꝙ possit in cimiterio sepeliri interdictus nõ nolatim: dũmodo locus interdictus nõ sit.

y Interdictos. videtur sufficere ꝙ interdictum sit tale ꝙ priuet sepultura: vt in casu de sen. excõmu. is cui. ij. responso. lib. vi. facit quod scripsi post Innocen. ⁊ Hostien. eodem titulo sacris.

nullius hoc eẽ volum⁹ firmitatis.

Rubrica De testamẽtis ⁊ vltimis voluntatibus.

Clemen. v. in concilio vienensi.

Ordinarius loci rationẽ exigit a religiosis etiam exemptis de testamentorũ executionib⁹ quas gesserunt: ⁊ si circa id deliquerint illos punit.

Religiosis etiaz ereptis deputatis[b] ad executionem cuiuslibet[c] vltime voluntatis circa ipsius executiõis officiũ: qõ[d] vtiqz nõ pñt nisi a superiore suo petita sup hoc licentia ⁊ obtenta[e] suscipere[f] volentes ꝑcidere materiam[g] delinquendi. Presentis constitutionis auctoritate statuimus: ꝙ tales[h] etiaz si prelationis fungantur officio locoruz[i] ordinarijs debitaz reddere[k] ipsiqz ordinarij ab eisdẽ absqz dolo fraude seu negligentia de suscepte executionis officio teneant[l] exigere rõnez. Illos quos circa id deliquisse repererint: in alioꝝ exẽplum[m] pena debita[n] quocunqz nõ obstante priuilegio[o] puniri.

Rubrica De sepulturis.

Clemens. v. in concilio vienen.

Excõicati sunt etiã erẽpti: qui i casibus non premissis defũctos sepeliunt in cimiterijs tpe interdicti vel qui scienter sepeliũt excõicatos publice: nolatim interdictos: vel manifestos vsurarios. Jo. an.

Eos qui proprie temeritatis audacia defuncto ruz corpora nõ sine cõtemptu clauiuz[p] ecclesie in cimiterijs[q] iterdicti tempore[r] in casibus non concessis a iure[s] vel ex cõmunicatos[t] publice[v]: aut nominatim[x] interdictos[y]: uel vsurarios

Eos qui. Primo punit. Secundo tollit obstãtia ibi: nullo. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit eos: ĩcludit cuiuscũqz pfessionis viros clericos ⁊ laicos: ĩcludit ẽt mulieres: ⁊ de hoc de elec. ĩ generali. li. vi.

p Clauium. de excess. prela. .c. fi. ⁊ no. ꝑ pluralitate clauiũ de hoc remissionẽ dedit. de sã. tri. c. i. ad finem.

q Cimiterijs. si igit in cãpis ⁊ locis priuatis eos sepeliant nõ est locus huic pene: qõ ĩtelligo ẽt si locus ille eẽt vicinus vel cõtiguus ecclesie vel cimiterio: qz ex quo ad vsum cimiterij nõ ẽ per epm benedictus. de cõse. di. i. nemo. nõ erit locus huic pene: quare aũt in cimiterijs corpora sepeliant: vide no. xiij. q. ij. cum grauia.

r Tempore. quo tempore interdicta est ecclesiastica sepultura: de pe. ⁊ re. ꝙ in te. de priuile. vt priuilegia.

s A iure. h. d. pp clericos q seruauerunt ĩterdictum: qbus ꝓcedit eo tẽpore sepultura cũ silentio ⁊ absqz campanarum pulsatione: vt in predi. decre. ꝙ in te. ⁊ ꝓpter priuilegiatos circa cõfratres: de qbus in predi. decre. vt ꝑuilegia. In qtuor vero festiuitatibus in qbus eo tẽpore celebrari põt alta voce ⁊c. de qbus in decre. vlti. §. pe. de sen. excõ. li. vi. nõ puto posse mortuos sepeliri. lz multotiens fuerit cõtrarium obseruatum. ⁊ hoc bene probat decre. cuz ⁊ plantare. §. ꝙ si. de priui. ⁊ ille. §. qui diebus illis permittit participationem diuinorum: de audiendis officijs loqtur non de sacramentis: quod patet ex diuisione capituli. Jtẽ cessat causa ibidem expressa de spe reconciliationis.

t Excõicatos. ab homine vel a iure: ⁊ ĩtelligas de excõicatione maiori: de sen. excõ. si quem. lz enim excõicati minori sic decedẽtes sepeliendi nõ sint: vt no. in no. e. ti. sacris: huic tamẽ pene tunc locus nõ esset: de hereticis qui excõicati sunt spãliter fuerat prouisum: de here. c. ij. i. rñ. lib. vi.

v Publice. de hoc de re iudi. ad probandum de excep. exceptionẽ in glo. penul. que glo. nõ placet simpliciter quo ad casum istum: lz enim fatear illum publice excõicatum contra quẽ publice lata est snia: lz denunciatus non sit cũ ꝑ decre. ad probandum: nõ dicat publice nunciatum sed publice excõicatum: nõ tamen fateor ꝙ hoc ipso ꝙ excõicatus est per iudicem loco quo iudicare consueuit presentibus officialibus suis ⁊ partibus: vel altero cõtumaciter absente dicat publice excõicatus: sed ex q̃litate fori multitudine. s. vel paucitate officialium ⁊ astãtium dicatur publica vel nõ publica: ita ꝙ in hoc veritas rei ponderetur: vt quo ad hunc casum videamus an presumantur sepelientes scire: vel saltem sit casus quo sit eis imputanduz si ignorarunt quod publice sciebatur. xij. q. ij. qui ⁊ humanis. alꝭ posset esse occultus lz per iudicem in bancho coram duobus vel tribus fuerit ꝓmulgata: facit in auẽ. de litig. §. omnẽ vero. colla. viij. ad hoc mouet mens ⁊ rõ iuris preponderanda verbis: ⁊ quod alle. ibi in glo. non ꝓbat: vt ibi dicit: ⁊ vltra iura que allegant de do. ⁊ cõtu. c. fi. de eo qui mit. in pos. c. fi. de eo qui cogno. consan. c. fi. de cle. nõ resi. ex tue. ff. de insti. sed ⁊ si. §. i. ⁊. ij. bene fa. cle. s. de elec. cãm. §. verum. ⁊ facit. s. de iudi. dispendiosam. de fo. cõpe. ꝙuis. facit quod no. Sompo. de consue. cũ dilectus: qõ scripsi de elec. illa. in glo. magna circa fi. ⁊ ꝑ hoc ꝙ dicit publice: dico ꝙ si eẽt occultus dato ꝙ sepeliẽs sciret nõ est locus huic pene. An vero sit locus excõicationi minori no. de priuile. ad hoc in. i. glo. additur aũt hic pena ad penam quã statuit decre. episcoporum de priuile. lib. vi. que per hanc sublata non est.

x Nolatim. cõcor. de ꝑui. cum ⁊ plantare. §. excõicatos. ⁊ vide quod ibi no. ad idem eo. ti. vt ꝑuilegia. de ꝑben in lateraũ. de cle. excõ. ꝓposuit. ⁊ est si. s. ea. cõ. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. ⁊ ꝑ hanc lrãm ⁊ predictas similes vt ꝙ possit in cimiterio sepeliri interdictus nõ nolatim: dũmodo locus interdictus nõ sit.

y Interdictos. videtur sufficere ꝙ interdictum sit tale ꝙ priuet sepultura: vt in casu de sen. excõmu. is cui. ij. responso. lib. vi. facit quod scripsi post Innocen. ⁊ Hostien. eodem titulo sacris.

manifestos[a] scienter[b] sepelire[c] presumunt decernimus ipso facto excõicationis sententie subiacere[d] a qua nullatenus absoluantur: nisi prius[e] ad arbitrium diocesani episcopi eis[f] quibus ꝑ premissa fuerit iniuria irrogata satisfactionem exhibuerit competentem. ¶ Nullo eis[g] circa premissa exemptiõis: uel quouis alio priuilegio[h] sub quacũq[i] forma verborũ cõcesso aliqualiter suffragante.

I Dem in eodem.

¶ Pars que titulus respicit hoc intẽdit: Predicatores ⁊ minores in locis suis libere sepeliunt illos q̄ hoc libere elegerint. De funeralibus tamen ⁊ quibuscunq3 obuentionibus ⁊ relictis etiam de quib⁹ alias nõ debetur canonica quartã ⁊ vltra soluent ecclesie parochiali. hoc dicit. Jo.an.

D Udum a bonifacio papa octauo predecessore nostro in frascripta edita decretali benedictus papa vndecimus predecessor noster aliam[k] illius reuocatoriam promulgauit: que quia vt probauit effectus nedum[l] pacis ab auctore[m] ipsi⁹ sperãte fructũ ñ attulit gñ immo discordie ꝓ q̄ sedãda ꝓceſferat: fomentum[n] non modicum ministrauit[o]: nos eã oĩno[p] cassantes aliã a prefato boni. editam sacro instante[q] ⁊ approbante cõcilio inouamus: subijcientes tenorem[r] illi⁹ q̄ dignoscit eẽ talis. ¶ Bonifacius eps seruus seruorũ dei ad perpetuã rei memoriã[s]. ¶ Super cathedram[t] preeminentie pastoralis diuina disponente clemẽtia cõstituti: ⁊ si[v] multis ⁊ arduis que in amplium romane curie alueum[x] vndiq3 cõfluũt[y] quasi torrens[z] pre grauemur negocijs: curis excitemur inumeris: cogitatiõibus plurimis distrahabamur: circa id tamẽ feruẽtibus votis intendimus. vacamus instãtius[⁊]: ac opose studiũ sollicitudinis ipartimur vt ad diuini nominis gl'iam exaltatiões catholice fidei ⁊ ꝓfectũ fidelium animarũ precisis radicitus[ꝯ] dissidiorum vepribus[x] ⁊ litigiorũ anfractibus[a] omnino subductis inter ecclesiarũ antistites[b] ad curã ⁊ regimẽ gregis dominici deputatos: ceterasq3 personas quas ordo clericalis includit[c]: pacis tranquillitas vigeat: feruor charitatis exestuet[d] inualescat[e] concordie vnitas: animorum identitas perseueret.

a ¶ Manifestos. qui sint manifesti: no. de vsur. c. i. ⁊. ij. in prin. li. vi. ⁊ intelligas cautum sit de restituendo. vt ibi: ⁊ puto sufficere quo ad sepulturam: nõ dico ad validandum ipsius testamentum ꝙ caueatur post mortẽ: quod verũ intelligo in illo qui iussit satisfieri de vsuris: al's enim non sufficeret cautio heredũ cum decesserit in peccato: de vsur. quia in omnib⁹: ⁊ hoc probat lr̃a illius decre. quãq̄ de vsur. lib. vi. in prin. ⁊ si. i. respõ. accumulatur autẽ hec pena ad penam predicti lateran. cõcilij. que adhuc hodie locum habet: cum expresse sublata non sit.

b ¶ Scienter. requirit ergo sciẽtiam hec excommunicatio: cõcor. de senten. excõmunicationis significauit: ⁊ capitulo cũ desideres. ⁊ de here. caplo. i. in prin. lib. vi.

c ¶ Sepelire. hic occurrunt dubia que principis declarationẽ plusq̄ glosantis opiniones exposcunt. s. an portantes ad sepulturam qui tamen nõ sepeliunt sint excõmunicati: itẽ querit de cõcomitantibus funus. Item de fodientibus fabricantib⁹ vel aperientib⁹ sepulchrũ. Itẽ de prelatis clericis vel ministris ecclesiarum in quarum cimiterijs sepeliũtur qui id nõ prohibẽt vel patiuntur. Item de his clericis vel laicis q̄ portãt cereos cruces ⁊ similia. Et circa hoc aduertendum ꝙ quãdoq3 iura prohibent in cimiterio sepeliri: vt hic ⁊ ĩ priui. ad hoc. de sen. ex. is cui. li. vi. Qñq3 in cimiterio tumulari. eo. ti. sacris. Quãdoq3 sepulture tradi: de vsuris: quia in omnibus de hereti. c. ij. ĩ. fi. li. vi. Quãdoq3 ad sepulturã admitti: de vsur. q̄q̄. li. vi. ĩ priui. episcoporum. Quandoq3 sepulture clericos interesse de rap. super eo. Quandoq3 corpora cum psalmis ad sepulturam duci. xiij. q. v. placuit. Quandoq3 iubent sepultura carere: de tornea. c. i. de pe. ⁊ re. omnis. Quandoq3 precipiunt extra cimiteriũ sub terrari: de sta. mo. cum ad monasterium. Quandoq3 permittũt cum silẽtio tumulari: de peni. ⁊ re. quod in te. cum ergo hic puniat sepelientem non admittentem interessentem vel cooperantem. sepelire autem est mortuum humo vel tumulo condere. videretur solos humo vel tumulo corpus imponentes ligatos esse: facit pro hoc equitas: ne ex vnius funere multitudo ligetur. Item constat qõ portantes ⁊ concomitantes vel fabricantes si non sequeretur talis sepelitio excõicati non essent. In contrarium esset hec constitutio ludibrio si vnus solus ribaldus vel seruiens per quem poterit id expediri ligari dicatur reliquis vsitatis põpose ⁊ solẽniter expeditis.

d ¶ Subiacere. alios casus q̄bus q̄s ipso facto excõicatur ꝑ has de. vide nota. ĩ sen. ex. c. i. hanc aũt penã locum hr̃e nõ puto in alijs casibus q̄bus denegat sepultura: quos habes no. eo. ti. ex parte de sta. mo. c. ij. ⁊. c. cum ad monasteriũ. Quid de illo q̄ sepelijt manifestũ vsurarium excõicatum publice noĩatim interdictum ⁊ tpe interdicti: nunqd vna vel quadruplici excõicatiõe ligabit ex hoc facto: vide de hoc plene qõ scripsi in qõne gualterij: siue tñ vna sola siue plurib⁹ sententijs ex diuersis causis quax̃ quelibet ꝑ se sufficiat excõicatus dicat: planũ est qõ de oĩbus d3 satisfacere ⁊ ab oĩb⁹ absolui: de quo satis no. de of. or. ex parte. de senten. ex. cum pro causa.

e ¶ Nisi prius. xcor. de. ĩ. de seques. pos. c. vno. ⁊ vide quod ibi no.

f ¶ Eis quibus. sed q̄ sunt hi: forte ĩtellerit de his quox̃ fauore fuerãt late sñie excõicationis vel iterdicti in loca vel psonas quo ad vsurarios illos q̄bus fieri debebat restõ: si qua eẽt violẽtia in his fuisset lata clericis vel ministris illis ẽt fiat satisfactio. Itẽ si illorũ corpora vel ossa discerni possunt exhumãda sunt. e. ti. sacris ⁊ hoc in vltimis tribus casib⁹. sed qd de pmo: dic ꝙ si ille fuit penitẽs l3 nõ debuerit sepeliri: tñ nõ exhumabit saltẽ post relaxatũ iterdctũ: vt no. ĩ sen. ex. si ciuitas in glo. pe. li. vi. ⁊ no. ĩno. ⁊ hosti. in decre. vlti. de exces. prela. ad fi. ⁊ facit qõ no. de sen. ex. a nobis. ij. in glo. pe. no. ẽ. Inno. ⁊ hosti. in pdi. decr. vl. ꝙ penitẽs q̄ sepultus nõ fuit in cimiterio pp iterdctũ: relaxato iterdicto d3 in cimiterio sepeliri. Inno. alle. de sen. ex. cũ illo. ⁊ hosti. in pre. decre. a nobis. ⁊ dicũt ꝙ ex quo penitẽs est mortu⁹: mortuaria ab eo licite recipi possunt: cũ ꝓ ipõ sit orãdum alle. xi. q. iij. quecũq3. secus si nõ fuisset penitens. lxxxviij. di. c. si. ⁊ vide ꝙ post eos dici de sen. ex. cũ volũtate. si ĩtelligas de mortuarijs. i. que ipẽ penitẽs de loco interdicto reliquit in morte verum puto. Idẽ si ĩtelligas de mortuarijs que postea darentur cum funere: sepulto in cimiterio post relaxatum iterdictũ. ĩ funeralibus vero que darentur cum funere sepulto de facto tpe iterdicti nõ puto clericos licite recipere posse: q: viderentur participare delicto

g ¶ Eis sic sepelientibus.

h ¶ Priuilegio. vt si priuilegiati essent ꝯ decre. i. de priui. li. vi.

i ¶ Quacũq3 forma. ar. ꝙ generalia ⁊ derogatoria ṽba sufficiant: facit de here. sicut. ĩ. c. pri. ṽ. nos ⁊ enim. ⁊ ꝑ Di. de re. iur. ꝙ semel lib. vi.

V Udum. Que sũt principales partes. In prima proemiũ clementis inouam⁹ in concilio ꝯstõnẽ bonifacij: ⁊ cassans reuocatoriã benedicti. In secunda constitutio. ibi bonifatius: q̄ subdiuiditur in titulũ ⁊ constitutionẽ ibi: super cathedram que constitutio premittit exordium: ĩ quo dicit se vigilem circa scãdala cleri tollenda. secũda ibi: ab olim narrans discordiam predicatorum ⁊ minorum cũ clero super predicationibus confessionibus ⁊ sepulturis. primo ꝓuidet circa predicationes. Secundo ibi: statuim⁹. circa confessiones. Tertio ibi: huiusmodi: circa sepulturas. Quarto ibi: nos ⁊ enim: reuocat priuilegia cõsuetudines statuta ⁊ pacta ꝯria. Quinto ibi: ceterũ: hortatur ⁊ precipit predicatos ordines ⁊ ꝓfessores ipsorũ ꝑ clerum benigne tractari ⁊ contrafacientibus cõminat.

k ¶ Aliam. que incipiebat inter cunctas.

l ¶ Nedum. non attulit fructum quod est. ĩ.

m ¶ Ab auctore. benedicto.

n ¶ Fomentum. idest nutrimentum.

o ¶ Ministrauit. si. de etate ⁊ qualitate. ad aures.

p ¶ Omnino. si. de imu. eccle. qm̃.

q ¶ Instante. multotiens dixi ꝙ cõcilia fieri priuilegiatis vel exẽptis non expedit. qõ collige ex hoc vienensi cõcilio hic: ⁊. ĩ. c. proxi. ⁊. ĩ. tit. pri. ca. vno: ⁊. ĩ. de sup. ne prela. q: regulares de sta. reg. attendẽtes. de religio. do. q: contingit. de iurepatronatus: vt ꝯstõ de priui. religiosi. ⁊. c. archiepo. de peni. ⁊ remi. abusionibus. de sen. exc̃. c. i.

r ¶ Tenorem. si. de confir. vti. vel inuti. ca. pe.

s ¶ Memoriã. vide qõ no. de re iudi. ad apostolice: in pma glo. lib. vi.

t ¶ Cathedram. sm̃ Hu. grecum est ⁊ ponitur ꝓ alta vel excelsa sede iudicis presidentis: ⁊ componitur a cathos quod est sedes ⁊ edra quod est sponda quasi spondata sedes: ponitur etiã pro sede doctoris. vnde in grecismo. Rex solium doctor cathedram iudexq3 tribunal. Possidet ac sedẽ presul pretorq3 curule: quasi curile: q: ferebantur in curru. de hac cathedra indicantis ⁊ docentis. xl. di. multi.

v ¶ Etsi. pro quãuis.

x ¶ Alueum. alueus dr̃ venter fluuiox̃. dr̃ etiam vas factum ad modũ aluei fluuij in quo lauant pedes carnes ⁊ olera: ⁊ dr̃ ab aluo qõ est quoddam ventris receptaculum recipiens cibum.

y ¶ Confluũt. ij. q. iij. c. ij. cum. vij. c. sequenti.

z ¶ Torrens. dicitur fluuius vel aqua veniens cũ impetu in hymbre que in estate torrescit. i. arescit.

⁊ ¶ Instantius. no. ꝙ habens ad multa intendere ad id quod est graui⁹ debet manum apponere: sicut iuris presumptione qui vult se liberare soluendo se liberat ab eo quod est grauius. ff. ⁊. C. de solutionibus. l. prima sm̃ Ioan. mo.

ꝯ ¶ Radicitus. frustra ramos conatur incidere qui radicem nõ euellit. de pe. di. ij. q: radix.

x ¶ Vepribus. vepres dñr spine q̄ vi ꝓhendũt ⁊ lacerant carnes ⁊ vestes.

a ¶ Anfractibus. sic dicti: q: vndiq3 frangunt: ⁊ dicuntur vie aspere plene diuerticulis circunfractionibus ⁊ ruinis: ⁊ habetur idem versi. de elec. quorũdam. li. vi.

b ¶ Antistites. hi solent dici epi: quasi ante alios stantes.

c ¶ Includit. xij. q. i. duo sunt. de eta. ⁊ qua. cum contingat.

d ¶ Exestuet. quasi ferueat buliat vel calescat.

e ¶ Inualescat. quasi valde valeat crescat ⁊ abundet.

a ¶ Ex euidentia: de elec. cp̃ sit. in prin. li. vi.
b ¶ Actibus. ecclesiastici. xxviij. abstine te a lite ⁊ minues peccata.
c ¶ Prebent. cõcor. C. de iudi. properandum. in principio.
d ¶ Emulo. concor. proe. compil. greg. de hoc ver. no. xliij. vi. scimus. ⁊ facit. xvi. q. i. c. primo post principium.
e ¶ Satore. idest semina tore.
f ¶ Zizanie. seges vel herba puersa. s. lolium. lvi. vis. nasci. xxiij. q. i. quoniam: ⁊ quandoqz ponitur pro sorde omniuz segetum: huic littere ꝯcor. de elec. licet.
g ¶ Patris. q habet q̃rere consilium pro liberis. ff. de adul. nec in ea. in fi. Jo. mo.
h ¶ Exacte. quasi exquisite. C. mãdati. in re mãdata. Jo. mo.
i ¶ Periculis. dictis a peoperis.
k ¶ Onusta. quasi onerata de elec. vbi periculum in prin. lib. vi.
l ¶ Exosa. idest perfecte odiosa.
m ¶ Salubrez. quasi salutis vberem.
n ¶ Solertie. vide qõ diri supra ea. cõpil. de offi. dele. c. vno.
o ¶ Ad honorem. si. de vsupal. capi. ad honorẽ
p ¶ Locis eorum. qcqd estĩfra septa vel ambitũ etiam in pratis vel ortis vel alijs sparijs videt includere.
q ¶ Cõmunibus. in priuatis ergo secus.
r ¶ Predicare. etiam tẽpore interdicti. de sentẽ. excom. rñso.
s ¶ Verbum dei. de of. or. inter. cetera. in prin.
t ¶ Prelati. iure cõmuni vel ꝓsuetudinario fm Joannem mona. qui dicit rectorem ecclesie non cõtineri nomine prelati cum supra sit expressus post prelatum in ver. ab olim. de vicario tamẽ dicit idez qõ de prelato: qr qõ per se non possunt ordinarij per alios faciũt: de offi. ordi. iter cetera. ⁊ c. ti. si eps. lib. vi.
u ¶ In qua hora.
x ¶ Generalib⁹. i. locis habentibus studiuz ex p̃ uilegio vel cõsuetudine cuius initij nõ sit memoria. de de. non resi. tue. Ifra de priuil. c. ij. libro. vi. ⁊ in proemio vigestorum. §. hec autem tria.
y ¶ Nisi. a p̃mo vcõ buius v. cricipit: nõ a duobus sequẽtibus cp̃ satis verba demonstrant.
z ¶ Superior. non respectu episcopi de quo presumit: ꝗ clerici cui supest de consuetudine vel priuilegio fm Joan. mona.

¶ Scimus eniz ⁊ ex[a] euidentia facti collegimus: q̃ non nisi in pacis tẽpore bene colitur pacis auctor: nec ignoramus q̃ dissensiones et scãdala prauis actibus[b] aditũ p̃parant: rancores ⁊ odia suscitant: et illicitis moribus ausum prebent[c]. ¶ Ab olim siquidem inter prelatos ⁊ rectores seu sacerdotes ac clericos parochialium ecclesiarum per diuersas mundi p̃uincias cõstitutos ex vna parte: ⁊ predicatorũ ⁊ minorũ ordinũ fratres ex altera: pacis emulo[d] satore[e] zizanie[f] p̃curante grauis ⁊ periculosa discordia extitit suscitata sup p̃dicationibus fidelium populis faciendis: eorum confessionibus audiendis penitentijs iniũgendis eisdez: ⁊ tumulandis defunctorũ corporibus qui apud fratrũ ipsorum ecclesias siue loca noscuntur eligere sepulturam. ¶ Nos autẽ pij patris[g] more laudabili moleste ferentes incõmoda filiorum reducentes ad exacte[h] considerationis examen: ac ĩfra pectoris claustra sollicite reuoluentes: quã sit plena periculis[i]: cp̃ onusta[k] dispendijs: quãqz in diuine maiestatis conspectu reddatur erosa[l] discordia supradicta. Et p̃ pterea intendentes paterne sollicitudinis studio. illam prorsus euellere: ac omnimode submouere: nullis vnquam futuris tẽporibus fauente domino suscitandã: grandi quoqz desiderio cupientes: vt huiusmodi negociuz qõ potissime insidet cordi nostro finẽ salubrez[m] ⁊ celerem per apostolice solertie[n] studium consequatur: diligenti cũ fratribus nostris deliberatiõe prehabita super eo ad honorez[o] dei ⁊ exaltationez catholice fidei quietũ statum partium predictaruz ac salutis animarũ fideliuz incrementũ de ipsoꝝ fratrũ cõsilio auctoritate ap. statuimus ⁊ ordinamus: vt dictorũ ordinuz fratres in ecclesijs ⁊ locis[p] eoꝝ ac in plateis communibus[q] libere valeant clero ⁊ populo predicare[r]: ac p̃ponere verbuz[s] dei hora illa dũtaxat excepta ĩ qua locoꝝ prelati[t] predicare voluerint vel coram se facere solenniter predicari: in qua[v] predicare cessabunt preterquam si aliud de prelatoruz ipsoruz voluntate processerit hac licentia speciali. In studijs autem generalibus[x] vbi sermones ad clerum ex more fieri solent: diebus illis quibus predicari solẽniter consueuit: ad funera etiam mortuoruz ⁊ in festis specialibus siue peculiaribus eorũdẽ fratrũ possunt iidem fratres ⁊ liceat eis libere predicare: nisi[y] forte illa hora qua solet ad cleruz in predictis locis dei verbuz proponi: eps vel prelatus superior[z] clerum ad se generaliter[a] conuocaret: aut ex aliqua ratione vel causa vrgente clerum ipsum duceret cõgregandum. ¶ In ecclesijs[b] autẽ parochialibus fratres illi nullatenus audeant vel debeant predicare vel p̃ponere verbũ dei: nisi fratres predicti a parochialib⁹ sacerdotibus[c] inuitati fuerint vel vocati: ⁊ de ipsoꝝ bene placito ⁊ assensu seu petita licentia fuerit ⁊ obtenta: nisi episcopus vel prelatus superior per eosdem fratres predicari mandaret. ¶ Statuimus[d] etiã ⁊ ordinamus auctoritate predicta: ut in singulis ciuitatib⁹ ⁊ dioce. ĩ qbus loca fratruz ipsoꝝ cõsistere dignoscunt: vel in ciuitatibus ⁊ dio. locis ipsis vicinis: in quib⁹ loca huiusmodi non habentur[b] magistri priores prouinciales predicatorum aut eorum vicarij ⁊ generales ⁊ p̃uinciales ministri ⁊ custodes[c] minorum ordinum predictorũ ad presentiã prelatorum[b] eorũdem locorum se conferant per se uel per fratres quos ad hoc idoneos fore putauerint humiliter petituri: ut fratres qui ad hoc electi fuerint in eorum ciuitatibus ⁊ dioce. confessiones subditoꝝ suoruz confiteri sibi volẽtiũ audire[e] libere valeant: ⁊ huiusmodi confitentibus p̃ut fm deũ expedire cognouerint penitẽtias ĩponere salutares: atqz eisdem absolutionis beneficiuz impendere de licentia gratia ⁊ beneplacito eorundem. ¶ Ac deinde[f] p̃fati magistri priores prouinciales ⁊ ministri[g] ordinum predictoꝝ eligere studeant personas sufficientes[h] idoneas vita probatas[i] discretas modestas atqz peritas ad tam salubre ministeriũ ⁊ officiũ[k] exequẽdũ: quas sic ab ipsis electas repreſentẽt vel faciãt p̃sentari[l] p̃latis: vt de eoꝝ licẽtia gr̃a ⁊ beneplacito ĩ ciuitatib⁹ ⁊ diocesib⁹ eorũdẽ huiusmodi p̃sone sic electe confessiones cõfiteri sibi volẽtiũ audiãt: ĩponãt penitẽtias salutares ⁊ bñficiuz absolutionis impẽdãt[m]: p̃ut superi⁹ est expressuz: extra ciuitates ⁊ dio. vi. fm Jo. mo. fm qnem no. q̃ in ver. pre. permittitur his predicare cum certa modificatione hic prohibetur: nisi certis casibus: quare cum de iure cõmuni illis predicare non competat: sed soluz prelatis ⁊ curatis. ĩ. §. huiusmodi: reputat istis omnem locum interdictum qui nõ reperitur hic permissus.
y ¶ Sacerdotibus. puto sufficere si isti sunt vicarij ppetui: cũ ad eos spectet cura de officio vi. capi. fi. de preben. sup eo. li. vi. ⁊ idẽ puto ĩ tpalibus datis in casu licito auctoritate epi vt de ele. cũ ex eo li. vi.
a ¶ Statuim⁹. secũdus articulus confessionũ circa quas prouider primo de licentia petẽda secundo de confessoribus eligẽdis ⁊ presentandis. ibi: ac deinde. tertio limitat locũ ⁊ numerum ibi: extra ciuitates. quarto prouider quãdo licentia datur ⁊ electi acceptant ⁊ quando nõ acceptantur ibi: ⁊ si idem: quinto quãdo negatur licentia dat gratiam cum certo moderamine ibi: si vero.
b ¶ Non habentur. dato ergo q̃ fratres non haberent locum mutine: possent tamen prelati de qb⁹ sequit ab episcopo mutiñ. petere quod sequitur: ⁊ pro ipsa dio. electionem facere.
c ¶ Custodes. priores ergo cõuentuales quo ad predicatores ⁊ guardiani quo ad minores b̃ non possunt.
d ¶ Prelatoꝝ. s. epoꝝ ⁊ superioꝝ de qb⁹ premisit: ⁊ pz b. ĩ. ibi: in eoꝝ ciuitatibus ⁊c.
e ¶ Audire. no. hunc ordinem vt primo audiatur confessio: secundo imponatur pnĩa. tertio fiat absolutio: non ergo precedat absolutio impositionez penitentie: vt sic absolutionẽ precedat cordis contritio: oris confessio. operis satisfactio saltem affectu.
f ¶ Deinde. ergo nõ prius: nõ tamen est necesse q̃ talem licentam habeãt: sed satis est q̃ petãt quo ad b̃ vt eligere possint.
g ¶ Ministri. s. generales vel prouinciales: ⁊ no. quia de vicarijs prioꝝ p̃uincialiũ: ⁊ de custodibus nõ repetit de qbus p̃miserat: ꝗ ergo illi petitionem possint facere de q̃ p̃misit: non tñ electionẽ de q̃ hic loquitur.
h ¶ Sufficiẽtes. vi. qualitates exprimit. Jo. mo.
i ¶ Probatas. beatus bernardus ad euge. Probatos oz eligi nõ probandos: ⁊ facit de preben. in lateranẽ. in fi.
k ¶ Officium. qõ est ars artiuz de eta. ⁊ q̃li. c. cũ sit. Jo. mo.
l ¶ Presentari. personalis ergo presentatio fieri debet. Iaz dicitur presens qui prebet sensibus corporis: facit. ff. de v̄bo. obli. l. i. in prin.
m ¶ Impẽdant. cũ determinatione que habetur. ĩ. v̄. per huiusmodi. ⁊ licet ista sint de cura animarum: ⁊ articulus precedens ⁊ subsequẽs: per qõ videretur istos eẽ curatos saltem in tanto: vl̃ ex delegata potestate vt b̃: vl̃ ordinaria: vt. ĩ. ver. si vero: dicit finaliter Jo. mo. q̃ isti non sunt curati: qõ etiã fm eum esset quo ad fratres minores contra constitutionem. exist. de ver. sig. lib. vi. sit ratio q̃: nec ipi astricti sunt ad executionem vel exercitium istorum actuuz: nec fideles sunt astricti: vt in his ad eos recurrant: ⁊ sicꝗ ex priuilegio huius ppetue cõstitutiõis hoc possint nõ p

x ¶ Generaliter. secus ergo vbi specialiter vocaret prelatos doctores vel huius similes.
y ¶ Ecclesijs. nec ipsarum capellis vel cimiterijs: de sen. ex. si ciuitas.

hoc sunt censendi curati.

a ¶ Deputari. si. de accu. sicut olim.

b ¶ Auditure. si nō electus se ingerit: vel electus extra dioce. in qua deputatus est bona fide illi cōfessus τ ab illo absolutus tutus esset quo ad deum: τ vide qđ no. de elec. dudum. ij. in glo. quia cū iam desierit: τ qđ ibi scripsi.

c ¶ Paucitas: si. de voto ꝙ super his. v. q̄uis. xxi. di. in nouo. in fi.

d ¶ Exigit. no. numerū presidentium deputari sm q̄ntitatē subiectorum: si. de vi. τ hone. cleri. q̄m. cū suis cōcor. si autē cōtendit eps cū fratrib⁹ dicens minorē numerū sufficere: recipiat eps numerū ď quo sibi videtur: de reliqs recurratur ad arbitrium boni viri. i. iudicis. ff. de verbo. ob. continuus. §. cum ita. sm Jo. mo. qui dixit ꝙ caute forte faceret episcopus si in pncipio cū cōcedit licentiā taxaret numerū: liceret. n. a pncipio q̄nq3 qđ nō liceret ex post facto. ff. de pac. l traditionibus. C. de donā sub mo. l. i. τ. l. pfecta. fa. de ꝯdi. ap. verum.

e ¶ Concesserint: quā sine cā reuocare non possent. de re. iur. decet. lib. vi.

f ¶ Actione. simile de cen. cū apostolus: ante mediū. de immu. eccle. aduersus.

g ¶ Quecū. vř ꝙ oēs refutari non possunt: dic cōtra sm Jo. mo. cū hoc vbū iuris equipolleat vniuersali: τ extendatur in edictis pretorū. ff. vi bo. rap. pretor. §. hoīes. ff. ď consti. pe. l. i. §. i. de neg. gest. l. i. §. i. et iij. alias sm cū fieri posset fra⁹ constitutioni: que multa requirit in talibus fratribus. š. v. ac deinde.

h ¶ Nollent. factū τ proprium motum nō cause cognitionem denotat sm Jo. mo.

i ¶ Surrogari. si nō recipit: si ex iusta causa: q2 non est qualis. š. scribitur: sibi imputent qui malū elegerunt: si sine cā succedit pape licentia: vt statim seqtur sm Jo. mo.

k ¶ Recusarint. si non recusat expresse sed nō dat vel negligere videret: ꝙ locum haberet hoc priuilegiū post trinā monitionē vel reqsitionē: per decre. i. de sup. negli. prela. τ facit de appel. ab ea. lib. vi. τ. š. ea. compi. de appella. q̄uis.

in quib⁹ fuerint deputate per quas eas volumus τ nō per prouincias deputari[a] cōfessiones nullatenus audituri[b]. Numerus autē personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendū esse debet prout vniuersitas cleri τ populi ac multitudo vł paucitas[c] exigit[d] eorundem. Et si iidem prelati petitam licentiam confessionum huiusmodi audiendarum concesserint[e] illam prefati magistri ministri et alij cum gratiarum recipient actione[f]: dicteq3 persone sic electe commissum sibi officium exequantur: ꝙ si forte iam dicti prelati quem quā[g] ex dictis fratribus presentatis eisdem ad huiusmodi officium nollent[h] habere vel non ducerent admittendum: eo amoto vel subtracto loco ipsius similiter eisdem presentandis prelatis possit τ debeat alius surrogari[i]. ¶ Si vero iidem prelati prefatis fratribus ad confessiones vt premittitur audiendas electis huiusmodi exhibere licentiam recusauerint[k] nos extunc ipsis vt ꝯfessiōes sibi ꝯfiteri volentiū[l] libere[m] liciteq3 audire valeāt τ eisdē pnias imponere salutares atq3 eisdem beneficium absolutionis ipartiri[n]: gratiose cōcedimus[o] de plenitudine apostolice potestatis. ¶ Per huiusmodi autem cōcessionem nequaquā intendimus personis seu fratribus ipsis ad id taliter deputatis: ptātē in hoc impendere ampliorē quā in eo curatis vel parochialibus sacerdotib⁹ est a iure concessa[p]: nisi forsan eis ecclesiarū prelati[q] vberiorem in hac parte gratiā spāliter ducerent faciendā. Huiusmodi[r] quoq3 statuto τ ordinationibus nřis adijcimus: vt fratres dictorum ordinū in ecclesijs vel locis suis vbilibet ꝯstitutis: liberā vt sequit habeant sepulturā[s]: videlicet ꝙ oēs eā recipe valeāt q sepeliri elegerint i locis τ ecclesijs memoratis ¶ Verum ne parochiales ecclesie τ ipsarū curati siue rectores q ministrare hñt ecclesiastica sacramēta qb⁹ noscitur de iure cōpetere pdicare[t] seu pponere verbū dei: τ cōfessiones audire fidelium debitis τ necessarijs bñficijs defraudentur: cū operarijs mercedis exhibitio debeatur[v]: auctoritate apostolica cōstituimus τ ordinamus eadem vt dictorū ordinū fratres de obuētionibus[x] oibus tā funeralibus[y] quā qbuscūq3 τ quomodocunq3 relictis distincte vel indistincte: ad quoscūq3 certos vel determinatos vsus de quibus etiam quarta siue canonica portio dari siue exigi non consueuit: vel non debet de iure[z]: necnō de datis[τ] vł q̄litercūq3 donatis i morte seu mortis articło i ifirmitate donātis vel dātis de q̄ decesserit[ꝯ] q̄uocunq3: directe uel idirecte[ꝝ]

em anasse ad querelā cleri morinē. que quasdā ex illis determinat declarādo τ iudicē dando in modū cōseruatoris: quas infra subiungā τ rationes quas inducit per iura probabo.

s ¶. Sepulturam: quā alias de iure cōmuni non haberent ex quo populum non habent: τ hoc scripsi post Innocē. τ Hostiē. eodem titulo. c. primo in principio.

t ¶ Predicare. vide qđ scripsi post Inno. τ hostien. de here. excōmunicamus. i. §. q2 vero.

v ¶ Debeatur. š. e. ti. c. i. xij. q. ij. quicunq3 suffragio.

x ¶ Obuentionib⁹ oib⁹. declarat predicta commissio: ꝙ si nō relinquitur fratrib⁹: sz frater datur executor ad certā sūmam distribuendam arbitrio suo vel sibi legat aliquid distribuēdū quā summā: vel qđ legatū ipse executor vel legatari⁹ postea distribuit i eosdem quod debetur quarta cū eo casu recipiatur ab executore: vel legatario aut a ministro. ff. de legatis. ij. si quis ticio. τ si cui plusquā per legem fal. l. diu⁹. Nec ob. littera infra ad quoscūq3 certos τc. que cū causa dubitationis tollende adiecta fuerit. obuentionum generalitatem non minuit. ff. mā. qui mutuā. τ. ff. de reg. iu. q̄ dubitationis. Idē ibi declarat quādo nil relinquit fratribus: sed decedens mādat executori vt ipsis fratribus det aliqd vel promittat: quia cū illud palā capere possint: relicti iure censetur τ debet q̄rta: sicut τ fideicōmissum tacitū non capaci dimissum subiacet falcidie: pbātur hec. ff. de iure fisci. l. iij. §. si quis. τ. §. quando. ff. de his qui. vt indig. l. in fraudem. C. ad legem falcidiam. l. iij.

l ¶ Volentiū. forte nō intellexit de religiosis q sm suorū ordinū statuta suis prelatis cōferri debent: vt etiā dicebat cōstitutio benedicti.

m ¶ Libere. denotat ꝙ nō est necesse licentiā sacerdotis parochialis haberi: τ est si. de prebē. l3 eps lib. vi. cuius contrariū videtur hic velle. Jo. an.

n ¶ Impartiri. absoluti ergo nō habebūt necesse vlterius cōfiteri pprio sacerdoti: nec ob. decre. oīs in pn. de pe. τ remis. que intelligit de illo qui alteri legitime cōfessus nō est: vt dicebat benedictus in cōstitutiōe inter cūctas τ vide qđ scripsi post Host. in. c. omnis sup verbo pprio. huius tñ ꝯtrariū tenebat plure h Jo. mo. nisi cū iusta causa subesset nō cōfitendo proprio sacerdoti. Jo. an.

o ¶ Credimus. cōcor. š. ea. cōpil. de foro cōpe. q̄uis. §. volumus.

p ¶ Cōcessa. hoc intendit in casibus episcopis reseruatis nō pñt absoluere: ꝙ qui sint illi no. de pe. τ remis. si eps. li. vi. τ hic p Jo. mo. τ plene p hostien. in sūma ipsius tituli. §. cui cōfitendū: in fi. secūde col. dicit aūt h Jo. mo. ꝙ eps casus de quibus ante hanc cōstitutionē poterāt curati absoluere. sibi reseruare posset hac cōstitutione nō ob. q2 l3 fratres sint exēpti parochia nō: alleg. de priuil. ex ore. c. ti. per exceptionē. lib. vi. Nec dicitur a iure cōcessū ꝙ iure reuocatū est: argumētū. ff. de diuor. l. diuortiū. Itē si pōt artare potestatē ordinariā curatorū: fortius hanc extraordinariā ne idē subditus cēseatur diuerso iure quo ad curatos τ quo ad fratres: de priuil. q2 circa. sit ergo sensus ꝙ nō absoluat frater quē non absoluit curatus: ista igitur accidentalia τ de bene esse nō mutant substātialē τ ordinariā potestatē epoꝝ: de hereti. p hoc li. vi. nō obstat si dicas ꝙ hoc erit auferre vel decurtare priuilegiū: qđ fieri nō poterit etiā indirecte: de priuile. quāto: q2 licitū est cuilibet facere quolibet iure pprio: dūmodo nō faciat animo iniuriādi: nec alicui faciat iniuriā τc. de elec. cū ecclesia vulterana cū suis cōcor.

q ¶ Prelati. episcopi τ superiores: vñ videmus ꝙ hodie aliquibus ex illis cōcedunt casus reseruatos.

r ¶ Huiusmodi quoq3. circa partē istā plures questiones occurrunt ꝙ circa precedentes: ratio patet: quia hic de lana τ lacte vel redditu agit: τ non ibi: vidi aūt τ habeo formam cuiusdam littere que dicitur ab ipo bonifacio episcopo morinē.

y ¶ Funeralibus. declarauerat benedictus illa esse funeralia que cum funere deferuntur: in predicta constitutione inter cunctas: τ ibi statuerat ď cādelis que dantur ad manus quartam non deberi: sed ex quo reuocata est illa constitutio: puto etiā de illis candelis deberi: τ licet hoc sit rigorosū hoc tamē vult ista littera τ verbum omnibus quod precedit τ qbuscunq3 quod sequitur: τ per hec verba etiam puto eos teneri de his que legantur pro missis dicendis.

z ¶ De iure. vt patet de testa. c. fi. ď ver. sig. ex parte. iij. Et per hoc patet ꝙ ista cōstitutio ē iuris veteris correctoria: τ sic restringēda: τ ad alios ꝙ ad predicatores τ minores nō extendenda: vt no. de re. iu. que a iure lib. vi. de regula. constitutionem.

τ ¶ Datis. declarat predicta cōmissio ꝙ si testator legatū soluit in vita nihilominus debetur quarta: quia videtur soluere vt legatum; vnde legatarius illud iterum post mortem non petit: τ si falcidie locus sit illam pptērea non euadit: primū probatur. C. de lega. l. filia. ff. de lega. ij. lucius. i. τ. l. lucius. ij. §. impuberē. ad idē. ff. ad. l. falci. cum quo. §. fin. secundum probatur. C. ad. l. fal. in donationibus: τ lege pe. C. famil. herciscunde si cogitationem.

ꝯ ¶ Decesserit. hac ratione declarat predicta cōmissio: ꝙ l3 tales petāt cū illoꝝ habitu sepeliri quarta debet: nā τ si ad ipsoꝝ religionē transirent in egritudine de qua decederent deberet quarta. co. ti. de his.

ꝝ ¶ Indirecte. per hoc dicit commissio predicta patere ꝙ quarta debetur de his que testatores relinquunt vel dant in infirmitate de qua decedant vel dari mandat post mortem: de hoc in testamento mentione non facta singularibus fratribus ad eorum cōmoditates: puta emptiones librorū vel vestium addens rationem: quo id eis vel conuentui queritur: sicut p monachū monasterio: p seruū dño: τ patri p filiū. xij. q. i. nō dicatis. xv. iij. q. i. c. i. in fi. insti. p quas pso. in pn. C. e. ti. l. i. in fi. τ. l. vlti. τ i legato serui inspicitur psona dñi: τ an sibi legari potuerit: τ ex tali legato potest dñs fideicōmisso grauari. hec probantur. ff. de lega. i. cū filio. de lega. ij.

si alienus seruus de heredi. isti. l. nõ minus. C. de here. isti. l. neqz: nõ obstat p̃dictis de testa. registi: ad finẽ. qõ loquit in illo q pot hĩe propriuz. Jo. an. a Quartã. q̃ro an p̃dicatores ⁊ minores teneãtur ad hãc quartã de bis que relinquunt eisdẽ p eos qui apud illos non sepeliuntur. Predicta cõmissio recitat q nõ leuis opinionis doctores dixerunt quartam deberi ecclesie parochiali de omnibus relictis a suis parochianis: etiam si sepulti fuerint apud illam: placuit autem hec opinio Hosti. De. ⁊ Egi. sz tãgit gl. Inno. ⁊ abb. cõtra que opi. placet archi. ⁊ mihi vt scripsi. e. ti. c. i. ⁊ b Jo. mo. dicit demũ illa commissio q ex qualitate personarũ ⁊ quantitate relictorũ ⁊ ex pteritis psumi potest fraus maxime quia quando non tenebantur ad quartam sepulturas p̃cipue diuitum totis viribus ꝓcurabãt: ⁊ vt dicit ex his iura quandoqz presumũt fraudem ⁊ faciunt cõiecturas suppositaꝯ fraude constat q debetur de testamẽ. officij. ⁊. c. reqsisti. in fine. ⁊. c. finali: primum probatur de renũci. c. ij. lib. vi. ff. si quis. o. causa te. li. vi. ⁊. l. iulianus. de ac. emp. iulianus. alias inter eum. §. ibidem ꝯ vsu. qui semisses. de pig. ac. l. vel vniuersorum de leg. i. si seruus plurium: in fi. Joã. andreas.

b Largiri. per hoc dicebant ipsi fratres q heredes debeant eis soluere integra legata: quoꝫ quarta curati de manibus suis recipere debeant. sed declarat predicta commissio: q sicẽ falcidia est in bonis heredis: sic ista quarta in bonis ecclesiarum pochialium: quare curati eam vendicare possunt: ⁊ ibi here heredibus vel p fideicõmissum grauatis ne illam soluãt fratribꝰ precipue cuz illos suspectos habere possint: q si bi nõ soluãt eandem ad hoc. ff. ad trebel. heres. in fine. ff. ad. l. fal. lineã margaritarum.

c Integre. ita q nõ diminuetur propter obuẽtiones quas habuit pochialis sacerdos ĩ missa funeris dicta apud suaz ecclesiam priusquaz funus portaretur ad fres fz Jo. mo. quia iuri cõmuni statur: vbi non est mutatuz. alle. ꝯ ele. cõstituto. li. vi. dicit etiam q si cõsuetudo hz: semper prius funus portabit ad propriam ecclesiam. Ista enim decre. nõ tollit cõsuetudines nisi precedentibus aduersas: dicit etiã q vbi non est cõsuetudo etiã esset ꝯferendũ: vt sic haberet missam in propria ecclesia: ⁊ sic recipiat ibi vltimuz vale a suo curato. alle. in ar. de conse. di. vi. nõ oportet. ij. nec istud electõi sepulture repugnat: sed concordat.

d Onerare. concor. s. e. com. de fo. cõpe. q̃uis. §. per in fi.

e Coerceri. ĩuit q ad quartã coerceri possent: sed pp erẽptiões ipsoruz nõ hz clerus a quo iusticiã consequi possit ⁊ de hoc summe conqueritur.

fratribus ipsis vel alijs pro eisdez quartam[a] partem quam auctoritate apostolica taxamus: ⁊ etiam limitamus parochialibus sacerdotibꝰ ⁊ ecclesiarũ rectoribus seu curatis largiri[b] integre[c] teneantur facturi ⁊ curaturi: q nec alij nec alijs a quibus quarta huiusmodi minime deberetur: ad ipsorũ fratrũ vtilitatem vel commoduz huiusmõi fint relicta aut in eos taliter data vel donata procedãt: seu qõ ĩ morte vel ab infirmis huiusmodi danduz vel donanduz fratribꝰ ipis existeret: in eorũdez dantiuz vl̃ donãtium sanitate sibi dari vel donari procurent. In quibus per ipos vitandis eorum intendimus conscientias onerare[d]: vt si qõ absit p fratres ipsos dolo vel fraude qequaz in pte agi fortasse contigerit preter id quod eas: propterea dictis sacerdotibus rectoribus ⁊ curatis teneri volumus etiam districta ratio in extremi iudicij examine requiratur ab eis. Ultra portionem autẽ huiusmodi nihil valeant parochiales rectores curati ⁊ prelati exigere supradicti: neqz illis dicti fratres amplius ĩpendere sint astricti: neqz ad id a quoquam possint aliqualiter coerceri[e]. Nos eteni vt in cunctis equaliter ⁊ pacifice fauẽtedño procedatur: vniuersa priuilegia gratias idulgẽtias verbo[f]: seu scripto sub quacũqz forma[g] vl̃ expressione seu cõceptiõe verborũ a nobis vel predecessorib⁹ nostris romanis pontificibus cuicunqz ordinum predictorum concessa: necnon consuetudines conuentiones statuta ⁊ pacta[h] inquantum sũt premissis vel alicui premissoꝝ[i] contraria ea penitus reuocamus: vacuamus: cassamus: ⁊ irritamus: quin imo cassa vel vacua ⁊ irrita nũciamus ⁊ decernimus nullius ꝓrsus existere firmitatis. Ceterũ vniuersos ecclesiaruz plates cuiuscunqz preeminẽtie statꝰ vel dignitatis existãt: ac sacerdotes parochiales ⁊ curatos siue rectores predictos presentiuz tenore rogamus ⁊ hortamur: attente nihilominus eis districte precipiendo mandamꝰ q̃tenus ꝓ diuina ⁊ apostolice sedis reuerentia predictos ordines ⁊ professores eorum hũtes affectu beniuolo cõmendatos fratribus ipsis nõ se difficiles graues duros aut asperos: sz potius fauorabiles ꝓpitios ac benignos. piaqz mũificẽtia liberales se studeant exhibere: sic eos in predicationis officio ⁊ ꝓpositionibus verbi dei: ac ĩ omnibus alijs supradictis tanquam cooperatores[k] eorum idoneos ⁊ laborũ suorũ participes ꝓmpta benignitate recipiant: ac affectuose admittere nõ omittãt: vt ꝓinde illis eterne beatitudinis p̃miũ augeat: ⁊ aiarũ salutis ĩcremẽta felicia procurẽtur nec ipsas lateat q si secus ab eis agi fortasse contigerit ĩ hac parte apo. se. benignitas que ordines ⁊ professores cosdez vbere fauore prosequit ⁊ gerit in viscerib⁹ charitatis: cõtra eas si ĩmerito turbaretur: nec cadẽ equanimiter pati posset quin super hoc ꝓuisiõis oportũe remediũ adhiberet: iposqz nihilominus celestis indignatio p̃ncipis digna ꝓ meritis repẽdendis: cuius obsequia fratrũ ipoꝝ sedulitas curiosa prosequitur minime preteriret.

Rubrica de decimis p̃mitijs ⁊ oblationibus.

Clemẽs quintus in cõcilio vienensi.

Ponit quatuor casus ĩ qbus religiosi grauãtes vel fraudantes ecclesias circa decimas eis ꝯbitas si requisiti p illos quorum iterest ñ desistunt infra mẽsez. vel de vsurpatis vel retentis infra duos menses nõ fecerint emendam suspensi sunt ab officijs administrationib⁹ ⁊ beneficijs ⁊ talia non habentes sunt excommunicati. Secundus tertius ⁊ quartus casus ibi: seu q. Joannes. an.

Religiosi[l] qcũqz[m] q nonaliũ[n] aut alias decimas ecclesijs[o] ꝯbitas[p] ad eos ex aliqua causa legitima non spectantes[q] appropriare[r] sibi presumpserint aut exquisitis fraudibus siue coloribus[s] vsurpare: seu qui de animalibus[t]

f Verbo videt hic expressum q valeat p̃uilegiũ vel gratia apostolica de q̃ cõstat: lz scriptura sup eis cõfecta nõ sit: de quo satis no. archi. ĩ prae. vi. ⁊ vltra ea q̃ ibi allegat bñ ka. xxv. q. ij. instituti ꝯdis: ⁊ qõ ibi no. de hoc vide ĩ mercu. sub rubrica de priui. g Forma. concor. s. e. c. pri. in fi. Jo. an.

h Pacta. dicit Jo. mo. q si super pacto q erat sup sepultura sniatuz erat per papam ⁊ confirmatum pactuz ante hanc constitutionem: ⁊ per istam litteram illa snia ⁊ confirmatio nõ tollitur: immo stabit: quia non est expresse sublatũ. C de ap. precipimus in fi. nec sequtur pactum est sublatum. ergo ⁊ pactum firmatum sententia ⁊ confirmatiõe. Plus enim potest hoc tale q̃ꝯ hoc simpler: facit de pac. quãuis. de iureiu. lz de fo. cõpe. c. fi. li. vi. inducit ẽt auẽ. vt cum de ap. cog. in prin. §. i. colla. viij. vbi nota. legem nouam non extendi ad causam pendentem vel decisam etiaz si ad preterita referatur.

i Premissoꝝ. ergo non solũ vltimum articulum ꝯ sepulturis: sed etiam precedẽtes duos respicit fm Jo. mo.

k Cooperatores. ꝯ offi. ordi. inter cetera in fi.

l Religiosi. Primo ponit constitutionez cũ suis pẽis: quã secũdo moderat ibi: ceteruz: ⁊ p hoc verbũ religiosi patet ĩ secularibus clericis vel laicis qui ĩ hoc deliquerunt non esse locum in his penis. ꝯcor. s. ea. cõ. de testa. c. vno. j. de priuilegi. c. i. ⁊ facit qõ infra dicam in cãu secũdo. ⁊ potest esse ratio: qz cõius religiosi delinquebant in his: ⁊ qz ambire ⁊ concupiscere aliena reprobabilis est in religioso: de elec. quorundam. li. vi. si. ꝯ here. accusatus: in fine eo. lib. ĩ religioso trãslato ad ecclesiam secularem: lcz forte non fuerit de mente: vl̃ has penas locum habere p verbũ vniuersale qõ sequtur: ⁊ facit qõ no. de elec. quorũdam. li. vi. in glo. pe.

m Quicũqz. ẽt hospitalarios ⁊ cistercienses ꝛcludit: ꝯ quibus eo. ti. ex parte. i. ⁊ comprehendit ẽt feminas: de hoc ꝯ elec. generali. li. vi. in glo. ij.

n Noualium. quid sit nouale: habetur de ꝯbo. sig. c. ij. qd per nouale. ⁊ de p̃ui. c. vl.

o Ecclesijs. per hoc puto constitutionez locũ non habere qñ ille decime deberentur priuatis puta p antiquũ feudum. de his que fi. a prela. cum apostolica. vel priuilegium. facit. j. c. primo. agant ergo tunc via ordinaria ista enim constitutio illis noluit subuẽire. fa. e. ti. tua. i.

p Debitas. de iure cõi vl̃ singulari: est autẽ debitum qõ exigitur ab inuito. ff. de ꝯbo. sig. l. debitor facit. xiiij. q. i. qõ debetur. Jo. an.

q Spectãtes. tũc q̃ cessat ꝯstitutio: ⁊ merito: qz nemini facit iniuriã q iure suo vtit ⁊ c. ꝯ elec. cũ eccl̃ia. cũ ꝯcor.

r Appropriare. j. dicit vsurpare: ⁊ de his. j. dicam.

s Coloribus. cõcor. de electio. auaricie. li. vi. ⁊. j. ti. ij. c. i. §. qz vero.

t Animalibus. p hũc ver. ⁊ sequentem approbata vl̃ lectura egi. dicentis ꝯ eccle. edifi. cũ dicat q priuilegium leprosorum de non soluendis decimis de nutrimentis animalium intelligitur. i. de animalibus que nutriunt: sic enim adaptantur fraudes que sequuntur: sic ergo videtur intelligenda decre. ex parte. i. s. e. ti. Licet autem religiosi facientes has duas fraudes ligentur his penis: leprosi nõ si al̃ religiosi non sint: vt diri in. i. glo. Jo. an.

a ¶ Familiarium. famulantiū. s. in hoc tñ nō est vis p id qd̄ sequitur: intelligit tamen de nō plene oblatis: vt in si ⁊ est si. de p̄ui. auctoritate. in fi. li. vi.
b ¶ Pastorū. qui tenent de custodia: de hoc de reg. iur. q̄uis. Jo. an.
c ¶ Gregibus. lʒ stricte grex differat ab armēto: qd̄ est maiorum animaliū: vt equorum ⁊ boum. grex vero minorū: vt porcorū capraꝝ ⁊ ouium. hic tamē large sumitur pro maioribus ⁊ minoribus que gregātur: ⁊ fa. ff. de abigeis. l. fi. cui vero ecclesie debeatur decima de fructu gregis no. xiij. q. i. §. ii. ⁊ co. ti. ad apostolice. Jo. an.
d ¶ Immiscentium. hic iungē litteram infra decimaʒ solui ⁊c. ex hac mixtura videtur q̄ deberent perdere priuilegium etiaʒ circa propria animalia: vt sic i. utile adiectum vitiaret qd̄ erat vtile: de offi. delega. cum super sʒ hic ista sunt separabilia. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. i. §. trebatius de quo dic vt no. de regu. iur. vtile. li. vi.
e ¶ Tenenda. sicut ergo priuilegium de deci. laboruʒ nō extenditur ad terras quas collendas tradunt vt sequitur: ita priuilegium d̄ nutrimentis animaliū non extenditur ad aīalia q̄ tradunt alijs nutrienda.
f ¶ Excolendas. s. priuilegio. n. de d̄cimis laborum hec duo requiruntur: q̄ predia sint p̄pria co. ti. dilecti. ⁊ q̄ illa laborent proprijs manibus vel sumptibus. e. ti. lʒ. ⁊ intellige hoc non solū de colonis censualibus sʒ ēt partiarijs: de vtrisq; no. eo. ti. tua. sʒ. Dicebāt tamē quidam ex his priuilegiatis super decimis laborū q̄ icludebant terre date colonis partiarijs: quia sumptibus ipsorum coluntur propter partem. s. fructuū quā habent ex cultura coloni. Sed vt diri in predi. decre. tua. ⁊ ca. cum sint homines: pars talis coloni potius est fructus q̄ lucrum: submittit enim illam fortune ⁊ diuine misericordie: quando igitur conducunt operarios: dant certum precium vel certos corbes pro cultura: dato q̄ nihil proueniat ex predio tūc suis sūptibus colunt. Sed nunquid coloni partiales vel censuales priuilegiatorū simpliciter super decimis non soluendis tenentur ad decimas: puto ponderanda v̄ba priuilegiorū: facit de priui. porro. que si eximunt terras ipsorum ab hoc onere: coloni colentes illas priuilegio participant: si vero eximunt personas: tūc licet illi de sua parte non soluant: coloni nō exempti de sua soluent facit. e. ti. a nobis. ⁊. xvi. q. i. questi. de priui. per exemptionem. li. vi.
g ¶ Permiserint. facto.
h ¶ Prohibuerint. verbo. In tribus ergo vltimis casibus punit hec constitutio non permittentem vel prohibentem: in p̄mo appropriantē vel vsurpantē. Sed dubitatur an liget non soluentē: quod videtur per verbum quod sequitur retinere: non puto q̄ hoc sit de mēte q̄ religiosi non soluentes decimas incurrant has penas: aliud. n. est appropriare vl' vsurpare: aliud non soluere: ⁊ verbū retinere quod sequitur respicit illas appropriatas vel vsurpatas: vbi ergo ex antiquo feudo sibi rite donato vel per priuilegiū pcipiunt decimas infra certos limites quos excedūt: vel certa quota illis debet quā excedūt vel nō pmittūt vel prohibent colonos suos decimas soluere in casibus in quibus debentur: locus est his penis.
i ¶ Intererit. s. per p̄latos ⁊ ministros illarū ecclesiarum qbus debent.
k ¶ Factā. cōcordat de officio ord. si canonici. li. vi. sufficit aūt quōcunq; de hac reqsitione legitime cōstet: nō sic in casu decre. i. de sen. ex. li. vi. vbi opʒ cōstare p publicū instrumentū vel sigillū autenticū: ⁊ ē speciale vt ibi no. ⁊ ex illo ⁊ isto. c. ⁊ ex decre. i. infra de priuile: no. casus in qbus reqsitio ptis ēt vnica ɔstituit quē contumacē: ⁊ quo ad incurrendas suspensionis ⁊ excōicationis penas.
l ¶ Premissis. prohibitione fraudulenta emptione ⁊ immixtione.
m ¶ Mensem. quot dies habere debeat no. de elec. q̄ sit li. vi.
n ¶ Duos mēses. supra dat vnū mensem tantū: q2 sufficit desistere: h̄ vero reqritur emēda quā durius est facere: ⁊ iō datur maius tēpus: ⁊ v̄r q̄ isti duo menses currūt ab vsurpatione vel retētione: lʒ superior currat a reqsitione. si. de sepul. c. i. in fi. li. vi. sed puto de mente q̄ reqsitio respiciat vtrūq; casum.
o ¶ Officijs. declarari debuisset an intelligeret de diuinis an d̄ alijs officijs: puta q2 sacrista celerarius camerarius elemosynarius vel his similes. ⁊ p̄ hac lr̄a ⁊ lectura facit de solu. ca. ij. de reg. iur. in penis. li. vi. pro prima facit: quia infra non repetit de officijs.
p ¶ Donec. si suspensi indigent absolutione: quia de satisfactione dubitari posset non sic in suspensis ad tp̄s determinatum: puta mensem vel annum s̄m Jo. an. q hoc no. de eta. ⁊ qua. cū bone. Satis crederem q̄ sufficiat iudicis declaratio super satisfactione sine alia absolutione. In excōmunicatis vero necessaria ē absolutio post satisfactionem: vt. j. patet.
q ¶ Non habeāt. similis distinctio. s. e. com. d̄ vi. ⁊ bone. de. qm̄. in p̄n. ⁊ circa
r fi. ⁊. j. de sta. mo. ne in agro. §. si qs. ⁊. j. de penis multorū.
s ¶ Quibuscūq;. p que possent p̄dicte sn̄ie ipediri: p̄uilegia. n. sup decimis illis concessa tollere non intendit: quod patet ex principio.

familiarium[a] ⁊ pastorum[b] suorum vel aliorum etiaʒ animalia ipa corum gregibus[c] imiscētiū[d]. ¶ Seu qui de animalibus que i fraudē ecclesiarū in plurib[9] locis emunt emptaq; tradūt vēditoribus vl' alijs ab ipis tenenda[e]: seu qui de terris quas tradunt alijs excolendas[f] decimam solui ecclesijs non permiserint[g] aut p̄hibuerint[h]: nisi post requisitionem per eos quoꝝ intererit[i] super hoc eis factam[k] a p̄missis[l] destiterint infra mēseʒ[m]: aut si de his que contra p̄missa vsurpare vl' retinere p̄sumpserint: ifra duos mēses[n] damnificatis ecclesijs emēdā nō fecerint competentem: sint ⁊ tā diu maneāt ab officijs[o] administrationibus ⁊ beneficijs suis suspensi donec[p] destiterint ⁊ satisfecerint vt superius est expressum. Quod si religiosi huiusmodi administrationes vel beneficia non[q] habeāt: eo casu quo alij supradicti suspensionis ipi sententiaʒ excōicationis incurrāt: ante satisfactionem condignaʒ nullatenus absoluendi: p̄uilegijs nō obstātibus qbuscūq;[r]. ¶ Ceterum premissa[s] extendi nolumus ad aīalia que per religiosorum ipsorum donatos seu oblatos[t] tenerentur dū tñ illi religiosis eisdem cū effectu[v] donauerint aut obtulerint se[x] ⁊ sua.

I. Idem in eodem.

¶ Decima beneficioꝝ alicui cōcessa sibi debetur s̄ʒ taxationē ⁊ de moneta currente: nec possunt collectores propter hoc distrahere: vl' occupare ornamēta diuinis officijs deputata. h. d. Jo. an.

Si bn̄ficiorū d̄cima cuiuis[y] simpliciter[z] cōcedat ad[⁊] tp̄s: s̄m taxationē[?] decime in illis ptib[9] in

t ¶ Oblatos. de his. xvij. q. i. vt lex cōtinēte: vbi no. an tales conuersi ⁊ oblati intelligant renūciasse p̄prijs ⁊ cōtinētiaʒ vouisse. Jo. an.
v ¶ Effectu. tollit hoc verbū fictiones ⁊ fraudes. Item conditiōes ⁊ pacta que suspensum tenerent talium oblationum effectum.
x ¶ Se ⁊ sua. non suffic ergo q̄ bona donassent manentes in seculo ipsorum fructu retento: non obstat de priuile. vt priuilegia. tales enim confratres sunt: ⁊ in aliquibus priuilegiati vt ibi: sʒ plene oblati nō sūt: vt h̄

Si beneficioruʒ. Que sūt partes p̄ncipales prout duo sunt dicta p collatores. Primo enī declarat s̄ʒ quaʒ taxationeʒ ⁊ s̄m quā monetaʒ solui debet d̄cima beneficioruʒ alicui ɔcessa. Secūdo p̄hibet propter illā occupari vel distrahi ornamēta diuinis d̄putata: secūda ibi in. v̄. nec p collatores. imola. Et no. q̄ sub rubrica de decimis pōit de d̄cimis beneficioruʒ quas papa sepe iposuit sibi vel alijs soluendas ex causa ⁊ ad tēpus: facit de iude. ad liberādū: de vo. c. fi. ⁊ an i his locū hēat cōstitutio dispēdiosam. s. ea. com. de iudi. diri sup verbo decimis. Item p hoc q̄ dicit beneficiorū queritur de quinq;. Primo an icludāt hospitalia xenodochia: ⁊ loca similia. Secundo de fabricis. Tertio de his qui hn̄t prioratus domos grangias pensiones vel redditus a monasterijs vel ecclesijs. Quarto de quotidianis distributionibus que dantur solum interessentibus horis ⁊ d̄ minutis oblationibus an veniāt decimande. Quinto qd de capellanijs vl' beneficijs altariū. Et sciendū q̄ tēpore clementis. iiij. ⁊ honorij emanarūt declarationes sup solutione decimaꝝ q̄s repetitas tēpore bonifacij octaui vidi sub bulla. De primo videt q̄ nō includant. supra ea. compil. d̄ preben. per litteras: pro ⁊ contra. ifra d̄ religio. do. quia contingit. §. vt autem. Expeditum est in predictis declarationibus in p̄ncipio. vbi sic dicitur de redditibus ⁊ prouentibus leprosariorum domorū dei ⁊ hospitalium pauperum qui in vsus infirmorum ⁊ pauperum cōuertuntur: decime non soluentur. Secundum etiam expeditur ibi in fine vbi dicitur q̄ de redditibus ecclesiasticis deputatis ad fabricam ecclesiaꝝ decima persoluetur: submittit demum q̄ de oblationib[9] ⁊ elemosynis que dātur ad opus fabrice non debetur decima. Tertium etiam ibi est expeditū q̄ si habentes predicta habent illa in beneficium vel ex mera gratia ipi tenentur ad decimam. Si autem habent illa ex contractu cōductiōis ad firmam vel emptionis fructuum: vel pro mercede vel remuneratione sui laboris: tunc illi quorum est proprietas illa decimare debebūt. Quartuʒ ēt ibi expeditur q̄ de minutissimis oblationibus quas recipiunt ecclesiastice persone ratione ecclesiarum pro sepulturis ⁊ dandis penitentijs ⁊ d̄ distributionibus soluetur decima. De quīto ibi nihil dicitur sed videtur q̄ nō includantur sicut nec includebantur in reseruatione fructuum quam sibi fecit dominus noster: tu dic ɔtra: quia constat illa esse beneficia ecclesiastica: ex quo sic sunt per episcopum ordinata. i. q. iij. questitum: ⁊. c. pe. de p̄ben. significatum: qd̄ dicitur de reseruatione fructuum facit p̄: q2 nisi fuissent excepta intelligerentur inclusa.
y ¶ Cuiuis. p̄lato p̄ncipi vel alteri: in regno frācie sepe p̄ticat iste casus.
z ¶ Simpliciter. si ergo aliqd certū exp̄mat papa illud seruabitur.
⁊ ¶ Ad tempus. hoc dicit: q2 perpetuas curia non fecit per tēpora nec facere intendit. facit de rescrip. c. fi. li. vi.
? ¶ Taxationem. in quibusdam partibus sunt beneficia taxata i communi estimatione prouentuum: vt si taxatum sit in centuʒ soluat decē ⁊ si haberet mille non plus soluet: ⁊ si haberet solum quinquaginta tm̄ soluet: ⁊ hoc voluit reseruatio fructuum beneficiorum quam nūc fecit papa: q dat collectoribus electionem an velint recipere fructus s̄m taxationeʒ decime an velint illud relinquere bn̄ficiato ⁊ recipere residuum. In multis tamē ptibus nulla est rō: sed singulis ānis p̄ut vel minus recipit beneficiatus: plus vel minus soluit: pʒ hoc in extrauag. io. que incipit suscepti: ex quo ergo hʒ consuetudo q̄ plus vel minus singulis annis soluitur s̄m quātitatem fructuum ⁊ illud s̄uabitur: ⁊ que expense deducant: ⁊ de qbus fructibus soluat: patet in declarationibus predictis. Nam inter cetera deducuntur expense facte p̄ fructibus ⁊ sine qbus fructus habere nō poterant: qd̄ non est in cōibus decimis. s. cum sint homines.

a ¶ Consuetam. hic iunge litteram ipsa decima &c. & quod hic dicitur locũ habet etiã cũ papa mandat alicui prouideri de bñficio vsq3 ad summã tot librarum paruorum turoñ. ad taxationem decime inspicietur enim illarum partium consuetudo in taxatione: ut hic: & si non currunt ibi turoñ. monete currentis ad taxationem turoñ. fiet cõputatio uł cõpatio iuxta põdus ad cõsuetudinẽ cambij que communiter esse solet non iuxta casualem caristiam vel vtilitatem q̃ pter casum accideret

b ¶ Monetam. in pecunia enim & non in ipsis rebus d3 fieri solutio decime. ut ĩ declarationib⁹.

c ¶ Currentem. facit de male. c. ij. cum forte currerent ibi turoñ. bonoñ. vel sterlingi. collectores volebant qđ fieret solutio in florenis: vł soluentes volebant soluere ĩ turoñ. vel florenis. cũ illa moneta ibi non curreret hoc prohibet: & hoc dicebatur in illis declarationibus: ꝙ soluentes pecunias cambire non tenebantur. Et no. qđ dummodo moneta communiter currat: licet & alia currat: in illa fieri poterit solutio per hanc litteram: & sic erit electio soluentis: de reg. iur. in alternatiuis. li. vi.

d ¶ Calices. concor. de pig. c. i.

quibus fiet concessio consuetam[a]: & ad monetam[b] currentem[c] cõmuniter ipsa decima leuari poterit et debebit. ¶ Nec per collectores leuatores siue exactores ipsius decime ecclesiarũ calices[d] libros & alia ornamenta diuinis officijs deputata[e] ex causa pignoris vel distractionis capi[f] vel recipi volumus: nec distrahi seu quõlibet occupari.

Rubrica de regularibus & trãseuntibus ad religionem.

Clemens quintus in cõcilio viennensi.

¶ Professi ordinum mendicantium etiam licite transeũtes ad nõ mendicantes: licet administrationes habeant: non habent vocem in capitulo: etiam si alij de capitulo id concedant: nec deinceps consequi possunt administrationes prioratus vel officia: etiam tanquam vicarij: nec pro se vel alijs animarum curam gerere: & irritat contra facta.

Altio ponit casum exceptũ. Jo. an.

Ut professores cuiusuis paupertatis[g] ordinis co[h] libentius in qua vocati sunt vocatione[i] persistere[k] transeuntesq3 ad non mendicantium ordinem in eodem conuersari quietius studeant: quo[l] in ipsis[m] discordiarum[n] & scismatum productiua ambitio[o] reprimetur. ¶ Sacro concilio approbante statuim⁹[p] mendicãtes quoslibet[q] qui non[r] ad mendicantium ordines etiam auctoritate apostolica[s] transibunt: in posterum quinę hactenus transiuerunt[t]: quãuis nunc prioratus administrationes vel officia aut curã animarum vel regimen quodcunq3 obtineant: inibi[u] vocem aut locum[x] in capitulo non habere: etiã si hoc sibi ab alijs[y] libere concedatur. ¶ Ad prioratus quoq3 administrationes aut quecunq3 ĩ antea sĩ assumi officia[z] etiã tãq3 vicarios[&]

e ¶ Deputata. in alijs ergo non habet locum hec prohibitio: ut si extant cyphi argentei libri iuris vł artium vel romancij: ornamenta mensalia lecisternia uel similia.

f ¶ Capi. dicitur in declarationibus ꝙ non soluentes per secularem potestatem cogi non debent: nisi non soluentis tanta fuerit rebellio: ꝙ propter ecclesiastice censure contemptum inuocandum sit contra ipsum brachiũ seculare.

Ut professores. Primo ponitur constitutionis causa. Secũdo cõstitutio ibi. sacro. Tertio ipsi⁹ moderatio ibi: ad illor. Secũdo tria facit. Prĩo puidet circa vocẽ & locũ capituli. Secũdo circa futuras administrationes vel officia ibi. ad prioratus. Tertio decretũ apponit ibi: qcqđ: & p hanc lrã3 pfessores. & qđ infra sequit mẽdicantes quoslibet: dico decre. nõ habere locũ in illo q ĩfra. xv. sue etatis annũ vel alias infra annũ probationis fecit professionẽ in ordine mendicantium: si infra ipsum annum exiuit & transiuit ad non mendicantes cu3 illa professio non astrinxerit eu3 ordini in specie sed religioni in genere. co. ti. ii. c. i. & c. non solum. & c. constitutionem. li. vi.

g ¶ Paupertatis. vide quod dixi de sta. mo. recolentes. in fi.

h ¶ Co. idest in tantum. Jo. an.

i ¶ Vocatione. idest religione.

k ¶ Persistere. studeant quod est. ĩ. & habet hoc. t. ad cor. vij. xxi. q. i. c. .i. co. ti. licet. in prin.

l ¶ Quo. idest inquantum.

m ¶ In ipsis. mendicantibus manentibus vel transeuntibus: & hic iũge verbum reprimetur: & redeas retrograde.

n ¶ Discordiarum. fa. s. ea. com. de sepul. dudum. post princi.

o ¶ Ambitio. concor. de elec. auaritie. in prin. & c. quorũdã. in prin. li. vi. dixit ille statius poeta. Ambitus impatiẽs & summo dulcius vnu3. Stare loco socijsq3 expers discordia regnis: & seneca epistola. lxxvij. ãbitiosis alias ambitioni: non tam iocundu3 est multos videre post se: ꝙ graue aliquem ante se.

p ¶ Statuim⁹. constat ꝙ aliqui ordines mendicantes habebant quedam ex his per priuilegium qđ modo ĩ multis ampliatur & fit ius cõmune: si. de offi. leg. ꝙ trãslationem: de sen. ex. c. vlti. li. vi.

q ¶ Quoslibet. predicatores minores heremitas sancti augustini & carmelitas: de elec. quorundam. de reli. do. c. vno. li. vi. & ibi habetur qui dicãtur ordines mendicantes: & ex illis iuribus & hoc. c. co. ti. non solum. & c. constitutionem. li. vi. de sta. regu. c. vno. §. sane. co. li. de exces. prela. ca. vno. e. li. & ĩ. de penis. cupientes. in prin. collige differentias mendicantium ad non mendicantes. & adde qđ dicam. ĩ. de sen. exc. c. i. & per pre. §. sane. dico hanc constitutionem locũ habere etiam in feminis ordinu3 mẽdicantium si transeant ad non mendicãtes: facit quo no. de elec. generali. in prin. libro sexto.

r ¶ Non mendicantium. cessat ergo cõstitutio cũ mẽdicãs trãsit ad aliũ ordinẽ mendicantem: uel cũ ille q transit est nõ mendicãs: siue trãseat ad mẽdicantẽ siue ad nõ mẽdicãtẽ: ut sic ex quattuor casib⁹ vnũ solũ ĩcludat

s ¶ Apostolica. ab hoc excipit. in fi.

t ¶ Transiuerunt. repete etiam auctoritate apostolica: & vide ꝙ dixi. s. e. com. d eta. & quali. vt hi qui super ver. in posterum.

u ¶ Inibi. aduerbium ibi compositum. Ouidius fecit librum que3 intitulat inibi. i. contra ibin: aduersarium enim suum & corriualem: ut q3 cu3 vxore sua mechabatur: vituperaĩ uolens vocauit illu3 ibim: ab ibis ibidis que dicitur ciconia auis vituperabilis: quia immũda ex causa quã taceo. alias tamen auis cõmendabilis: quia pia in parentes senes qđ prosequitur Ambro. in examerõ. v. dicit ğ ibi. Ouidius. Ibidis in terris tu quoq3 nome habe. Sed istud inibi difficilius exponetur. na3 clarius formari debuisset. Circa quod sciendu3 est: ꝙ hic ẽ duplex punctatio. Prima post hoc aduerbium: & tunc exponitur inibi. s. in ordinibus nõ mẽdicantibus: & iungitur ibi q̃uis nũc inibi obtineãt prioratᵘ &c. & sic legendo nõ phibet hãc vocem habere in seculari ecclesia collegiata si ibidẽ administrationem haberent. S3 si punctetur prius. i. ante hoc aduerbiu3 resultat contrarius intellectus & exponitur inibi. s. in ecclijs in quibus obtinent prioratus administrationes &c. Credo tñ ꝙ pma punctatio sit de mente. Sed videtur admittendu3 quo ad prius transeuntes & prelatos: ꝙ remaneant prelati & ĩ capitulo vocem non habeant. Et si dicis capitulum expediet negocia sine tali prelato ac si vacaret sedes. Respondeo ꝙ in vacatione est istud expressum quo ad quedã. Item vacatio presumitur esse breuis propter tempora a iure limitata de quibus no. de ele. si electio. li. vi. in glo. penul. & facit. s. ea. com. de elec. ne romani. in fi. s3 prelatus iste vltra. xl. annos viuere posset: quare non puto hoc fuisse de mente: ꝙ si talis est abbas uel principalis prelatus mõasterii: quod in tractandis negocijs monasterij vna cu3 capitulo vocem non habeat: vnde potest intelligi littera de voce habenda ĩ capitulo generali vel prouinciali: de statu monacho. in singulis. infra titu. i. c. i. ĩ fine. talis enim abbas vel prior in illis capitulis vocem non habebit cum alijs abbatibus vel prioribus. & hoc sonat littera: aut locum: solent enim tales in talib⁹ capitulis sibi vendicare certum locum in numero: puta secundum vel quartum facit de priuile. ex ore. uel ĩtelligatur de prioribus & alijs administrationẽ habẽtibus in monasterijs: qui tamen non sunt principales prelati monasterij: & illi in capitulo etiam speciali ipsius monasterij vocem non habebunt vnde nec de abbatibus expressit littera. Et licet quedam monasteria regantur per priores d illis tamen non intellexit: tamen illud verbum regimen quodcunq3 multum ẽ generale: sed cum excludat a voce capituli: & capitulum sit quid diuersum a principali prelato. non puto quod ipsum excludat: vt no. ea. compil. de etate & qualitate: ut hi qui in glo. cathedralibus & ibi vide.

x ¶ Locũ. hoc plus ponit ꝙ predicta decre. vt hi q: forte pter illud qđ prime dixi: & licet phibeat locum capituli non prohibet stallũ chori: ut ibi dixi.

y ¶ Ab alijs. de capitulo: & cõcor. predi. decre. ut hi q. & de elec. constitutis.

z ¶ Officia. ergo nõ potuerunt esse sacriste camerarij castaldi economi sindici: vł his similes: & egerent hec etiã declaratione: videtur enĩ includere solũ officia subiecta ecclesiastice regule: pro & contra. i. q. iij. saluator circa medium. S3 vidi dubitari an possit predicare: & videtur ꝙ sic: q3 verbũ dei nõ deb3 esse alligatũ. ii. ad thymo. ij. & apostolus ad philippen. i. Siue per occasionem siue per veritatem christus annuncietur. ĩ hoc gaudeo & gaudebo: ad idem. xix. di. secundũ vbi dicit ꝙ non refert quis predicet s3 qualia predicet. Contrarium puto cu3 pdicare sit officium cure: & officium & cura sint eis hic prohibita: ne etiam pro alijs exerceãt. Primum probatur de offi. or. inter cetera. s. ea. cõpila. de sepul. dudu3. §. huiusmodi de here. cum ex iniuncto: & capi. excõicamus. §. quia vero. & qđ ibi dixi & capi. sicut. fi. de iudeis. quã sit. Auctoritates apostoli ĩtelligũtur de his quibus cõpetit. xlij. di. quiescamus: qui licet pter vanã gloriã vel temporale cõmodũ pdicent gaudet apostolus de predicatione: l3 nõ de ipsorũ motiuo. Ad capi. secundũ respõdet: vt ibi nota: & vide qđ no. lxxxij. di. ĩ sancta. xvi. q. i. adijcimus. Fateor tñ ꝙ in hoc inferior pena nõ cõpetit: vt. ĩ. dicã. sed ad hoc valet istud scire: quia possunt prohiberi: & hoc facientes puniri.

& ¶ Vicarios. prouidet ergo contra fraudẽ qua tales procurassent amicos prefici administrationibus vel cure animarum per quos fecissent se constitui vicarios & fa. de reg. iur. quod alicui. li. vj.

ꝯ ¶ Locũ aliorũ. plura ponit vt oẽm fraudẽ q̃ ĩ noĩe fieri posset excludat: facit ĩ auten. ut nulli. li. ha. lo. cõserua. ĩ prin. col. ix. de elec. auaricie. & c. fundamenta. li. vi. cũ si. & forte hoc dictũ pp id qđ no. hosti. de offi. vi. c. clericos: vbi dicit qđ vicarius nõ substituit aliũ ĩ vicaria: ex cã tñ ad modicũ tps ponit aliũ loco sui.

a ¶ Exercere. repete statuimus. b ¶ Irritū. irritat ergo suffragium vocis ꝛ promotionē fiendam contra hanc constitutionē illa enim cadunt in decretum istud que sunt retractabilia. Sunt enī quedā ꝺ officio cure que si exercuisset non essent irrita: ut baptizare: eucharistiā dare: ꝛ his similia. Item quedam que consistunt in facto ꝛ nequeūt nō fuisse: sicut pdicare. de quo prediri castaldia ꝛ similia. ꝛ vide qꝺ dicā. j. de hereti. c. i. ver. duro.

annum portauerint sunt professi: hoc verum nisi eo casu tanta esset īdistinctio habitus ꝙ seculares illis conuiuentes vterentur illo. co. ti. c. i. ij. rñso li. vi. nisi dicaꝛ ꝙ hec decre. que solū ponderat dilationē nō assumptionez illud corrigat: secundum quod nō esset hodie dare habitum indistinctissimum. Sed non credo ꝙ hec decre. illud corrigat: quod probat littera. supra nouitiorum habituz facit de electione cū expediat. lib. vi. cuz concor. Item intelligas hanc litteraz de illo qui spōte recepit vel saltem portauit alias non obligaret portatio que fieret durāte ꝓbabili metu: qꝺ me. cau. c. i. Jo. ar.

c ¶ Priuilegio. prius concesso tñ iam cepit curia tales priuilegiaꝛ contra hanc constitutionē nec voluit nec potuit papa legē indicere successori: de elec. innotuit. cū concor.

d ¶ Ordines. approbatos p sedem apo. tamen post conciliuz generale.

e ¶ Admitterent. ita ꝙ oportet ꝙ desinant in seipsis.

f ¶ Approbatos. etiam minoris religionis.

g ¶ Trāseundi. singulariter si collegialiter: ut patz ꝺ reli. do. c. vno. in fi. li. vi. In his ergo cessat ratio inducta in princi. c. quia non expedit eam vocationē manere ī q̄ vocati sunt.

Nos qui. Se summat ꝺ terminans decre. ex parte co. ti. ꝛ qꝺ ibi no. Ber. ꝛ Inn. ꝛ ipse inno. ꝛ hosti. e. ti. ca. ii. ꝛ abba. co. ti. cōsulti. ꝛ decre. i. eo. ti. lib. vi.

h ¶ Deinceps. p hoc patet ꝛ p verbū infra decernim⁹ ꝙ hec cōstitutio ius nouū statuit. ꝛ preterita nō respicit. Dicebam⁹ enī olī ꝙ tūc delatio hitus per ānū inducebat professionez tacitam quando erant habitus indistincti: ꝛ sic intelligebatur decre. ex parte co. ti. vt ibi no. in fine. vltime glo. Si vero erant distincti secus qualiscunqz foret distinctio. co. ti. statuimus. ꝛ aperti⁹ co. ti. c. i. in fi. li. vi. Hodie do quo ad hunc casum distinguimus qualis sit distinctio habitus. an patens altero de tribus modis hic expressis: an latens: puta p bñdictionez vestium. p sonam dantem locum vel formam dationis: ex duabus eniz cappis quarum altera benedicta vel data per prouicialem vel in capitulo: altera nō: primā a secunda discernere nescis. primo casu delatio talis habitus etiam vltra annuz nō īducit tacitaz secundo sic. Ideo autē dixi quo ad hunc casum: q. quo ad alios casus adhuc stamꝰ iuri antiquo: ut sufficiat qualiscunqz distictio. vnde adhuc hodie maior q sciēter ꝛ spōte recipit habituz distinctuz p moduz quē supra dixi latentē: si perseuerat triduo professus est quod dic vt eo. titu. constitutionē. libro sexto. Ex his no. triplicem habitum nouitioruz: distinctum: indistinctum: ꝛ indistinctissimuz. Itez p̄mus scilicet distinctus duplex habens scilicet distinctionem latentem ꝛ patentez: ut hic: in habitu ergo nouitioruz latenter distincto uel indistincto ul' īdistinctissimo: dummodo receptus fuerit ab adulto: delatio per annum inducit tacitam: ꝛ hoc indubitataz. Delatio vero habitus nouitiorum patenter distincti. vel indistincti vel indistinctissimi vbi receptus fuerit ab īpubere p lapsum āni non inducit tacitam: ꝛ in his casibus adhuc vex esset quod no. Inno. ī decre. ex pte ꝛ ab. in decre. consulti. qui dicebāt ꝙ delatio habitus nouitiorum distincti quātocunqz tempore non inducit professionē. ꝛ abbas dicebat ꝙ vidit litterā papalē absolutoriam concessam illi qui talem habitum detulerat fere per. xx. annos hec pbātur supra eo. ex parte. i. ꝛ. c. statuimus. eo. ti. c. i. lib. vi. ꝛ hic dubitatur tamē ne decretalis ista intendat corrigere quod vltimo dixi de habitu indistinctissimo recepto ab impubere: ut infra dicam.

seu ministros vel locum aliorum tenentes: quodqz animaruz curaz ꝛ regimen nec pro se possint nec ꝓ alijs exercere[a]. Quicquid autem in contrarium attentatum fuerit: sit irritum[b] ipso iure: quouis priuilegio[c] non obstante. Ad illorum autem mēdicantiū ordines[d] quos apostolica sedes eo modo subsistere voluit vt eorum professoribus ita in illis remanere liceret: ꝙ nullum extunc admitterent[e] ad professionem eorum quibuscunqz concessit licentiam generalem ad approbatos[f] alios ordines transeundi[g]: presentem nolumus constituti onem extendi. I. Dem.

¶ Pubes per annum deferens habitum nouitiorum non patenter distinctum ab habitu professorum intelligiꝛ professus. Jo. an.

Nos qui deinceps[h] in discretionis constituti etate[i] nouitiorum habitum in aliqua[k] religione[l] per[m] annuz portauerint[n]: hoc ipso religionem illam[o] decernimus esse professos. Nisi huiusmodi habitus ī colore[p] scissura[q] vel forma se distinctum patenter exhibeat ab habitu professorum[r].

Rubrica de statu monachorū vel canonicorum regularium.

Clemens quintus in cōcilio vienensi.

¶ Premittit exordium breue quo constitutionis causam ponit: ꝛ generale interdictum monachorum nigrorum circa exquisitum ornatum vel notabilem excessum in vestibus cibis potibus equitaturis ꝛ lectisternijs. Secundo specialiter prouidet circa vestes habitui proximas: almutias caputios calciamenta zonas cultellos calcaria sellas ꝛ frenos ipsorum ꝛ vltimo circa habitum superiorem. Tertio circa ipsorum confessionem uel professionem communionem expositionem regule: ꝛ instructionez nouitiorum. Quarto circa venationes ꝛ aucupationes ipsorum. Quinto punit certos predictorum transgressores: omnes alios puniri iubens iuxta disciplinam regule. Sexto contra professos euntes ad curias principum vel alias vagantes: vel infra septa monasterij arma tenentes. Septimo contra ipsorum solitudines. Octauo prouidet de priorum etate: ꝛ ipsorum sacerdotio professione ꝛ habitatione. Nono de monachorum ordinatione ꝛ ipsorum doctrina. Vltimo confirmat ꝛ innouat decret. supra eodem cum ad monasterium ꝛ capitulū in singulis. h. d. Jo. an.

Ne in agro[s] dñico sacra[t] videlicet monachorū nigrorū[v] religione indecoruz aliqd obrepat[x]: aut vitiosuz qꝫquā pniciosaz in segetē[y] coalescat[z]: sꝫ ut ī illa ꝛ pon⁹ flores honoris ꝛ hōestatis[ꝫ] fruct⁹ in vbertate succrescāt: eis[ꝛ] ī vestib⁹ inordinatum[a] omnem seu exquisitum[b] ornatum aut cultum: necnō in cibis[c] ꝛ

o ¶ Illā. licet igitur illa tacita professio. ꝺ qua eo ti. constitutionē. ij. respōso. li. vi. obligat religiōi in genere ut ibi. Ista tñ obligat in specie: ut hic.

p ¶ Colore. ut quia nouitij album: alij griseuz vel nigruz: apud quasdā moniales distiguuntur professe per velum nigrū ab albo. Sed cōmuni⁹ est illud distinctum consecrationis.

q ¶ Scissura. vel forma patet in ordine minoruz vbi nouitij non habent sutum caputium.

r ¶ Professorum. adde casum quādo ꝓtestatur ꝙ per lapsum nō ītendit obligari religioni: ꝛ hoc pcipue si ꝓtestatꝺ fuit cōuentionalis: de hoc scripsi post vin. codē tit. ex parte post host. e. ti. tua. ij. ꝛ. c. ad apostolicam: ꝛ de hoc in specu. de sta. mona. in vltima. qōne.

Ne in agro. Diuiditur in. x. ptes ut pꝫ in rubro. Secunda ibi statuimus. Tertia ibi sane. Quarta ibi porro Quinta ibi: Si qs autē Sexta ibi: q: do. Septima ibi: ad hec. Octaua ibi. Cetex. Nona ibi ad ampliandā. vltima ibi: premissa. Imola.

i ¶ Etate. xiiij. ī viro. ꝛ. xij. in muliere. ꝛ reqriꝛ etas cōsumata. ꝫ. eo. ad nostraz. Nec sufficit ꝙ prudētia uel malitia suppleat etatē: de hoc. ꝫ. eo. postulasti.

k ¶ In aliqua. secus ergo si extra religionē: ꝛ sic non corrigitur decre. ut clerici supra eodem.

l ¶ Religione. per se. apo. approbata: de vo. c. vno. lib. vi. ꝫ. eo. ca. prori. in fi. siue sit mendicans uel non. Jo. an.

m ¶ Per annuz. ītegruz. c. ti. c. i. li. vi. ibi ꝙ si totuz ꝛc. ꝛ p hanc litterā q̄ dr̄. ꝫ. c. ex pte. e. ti. c. i. li. vi. pꝫ satis eē ꝙ detulerit p integrum annuz lꝫ annuz nō excesserit: dꝫ ergo nolens obligari īfra annuz deponere. ꝫ. c. statuim⁹. Jo. an.

n ¶ Portauerint. lꝫ eniꝫ ante ānos discretōis īduxerit ex quo tamē post illos p

s ¶ Agro. hꝫ dñs agrū ut h. ꝛ vineā. ꝺ magistris. c. vlt. ī fi. domum: de elec. cū in cunctis. in pn. de custo. eucha. capꝉo secūdo: ꝛ āplā ī q̄ sūt māsiones multe. de pe. di. iiij. ī domo. qd vltra nō ītem⁹ in his. q: ipsi⁹ est terra orbis terrax ꝛc. de deci. tua. ii. t ¶ Sacra. cōcor. supra eo recolentes. in prin. de priuileg. cū ꝛ plantare. in pn. Sācitatē ꝛ venerationē hui⁹ ordinis ostēdūt documēta patrū ꝛ abūdātia tpaliū qb⁹ mōasteria h⁹ ordinis pullularūt. sed nūc ꝓh dolor ꝙ in multis deficiunt verborū ꝛ exēplox documenta. ꝛ ad instar filij prodigi dissipate sunt patruz substātie: ꝛ q̄nqꝫ nostri cupiunt replere ꝺ siliquis ventrē suū luce. xv. xxvi. di. §. hinc ēt ille filius. ꝛ cū habitus nigredo ī mortificationē carnis ꝛ vitiox fuerit inuenta. vtinā meritorū ꝛ virtutū obfuscationes per illam hodie nō signentur ad quod optatum laborat hec constitutio. Jo. an.

u ¶ Nigrorū. ī aliis nō vꝛ hec ꝯstitutio locū hr̄e in quātū. s. ius nouū īdu cit: saluo ꝙ infra dicā. §. sane. in pn. ꝛ. §. q: do. cū. §. sequētibus: ꝛ potuit eē cōsideratio: q: alij mōachi cōmuniter hñt corp⁹ ꝛ caput mai⁹: ut cistercien. camaldul. ꝛ his similes. quo quia carēt nigri monachi minus ibi viget correctio facit. j. c. pri. in prin. x ¶ Obrepat. q̄si latenter subintret: ꝛ est idem verbū in procmio huius compil. post prin.

y ¶ Segetē. xxiiij. q. i. qm̄ vetus. lvi. di. nasci. z ¶ Coalescat. q̄si calescat alaꝛ uel nutriaꝛ. ꝛ ¶ In illa. regione nigrorū.

ꝫ ¶ Honestatis. eccl'iastici. xxiiij. flores mei fructus honoris ꝛ honestatis

ꝛ ¶ Eis. iterdicētes qꝺ ē. j. a ¶ Inordinatū. beatus ber. cōtra duniacenses. Nullus quidē ordo quippiā recipit inordinatum.

b ¶ Exqsitū. hoc soluit oē ꝫrium qꝺ ꝺ mūdicia vꝛ ornatu posset opponi: ꝙ dicitur. xxi. q. iiij. ī sūma. ꝛ p totū de custo. eucha. c. vlti. ī vlti. glo.

c ¶ Cibis. potibus. de vi. ꝛ ho. cle. a crapula. ꝛ in regula. xxxix. ꝛ. xl. dis. capitulis. Dicit aūt Anastasi⁹ Abstinētia cōtinētie nutrix est que facili⁹ frenos patitur si non delitiarum calcaribus incitetur.

a ¶ Equitaturis: de his infra dicetur.
b ¶ Lectisternijs: componitur lectus cuz sterno: ⁊ sumitur pro lecto strato ⁊ parato ⁊ omni ipsius paramento.
c ¶ Excessum: sonat in vitium infra ti. ij. c. i.
d ¶ Statuimus. secunda pars.
e ¶ Habitui: floco cuculle vel scapulari: vt infra dicetur.
f ¶ Allibi. i. hos tres colores permittēdo alios omnes vel misculos p hibet: quod multi non ponderant: quod ergo dicit regula. lv. capitulo de colore: nō causent monachi: non intendit q̃ omnibus coloribus licat eis vti. Nam etiam secularibus clericis sunt quidam interdicti: de vita ⁊ honestate clericoruz clerici. ij. sed hoc intēdit quod non causentur inter colores pmissos qō iste sit firior pulchrior ul' melior illo.
g ¶ Coloris. isti colores sine tinctura ex lana possunt haberi: ⁊ ideo potiꝰ approbati.
h ¶ Regione: regio regionis dicitur a rex regis patria scilicet quam rex regit: ⁊ habet diminutiuum reguncula: q̃ si parua regio.
i ¶ Degunt: concor. xii. distinctiōe. illud. lxxvi. distinctione vtinam.
k ¶ Subtilius: vnde dicit regula predicta. li. distinctione de grossitudine non causentur monachi.
l ¶ Brevitate de vita ⁊ bone. de. clerici. xxiij. distin. non liceat. ii.
m ¶ Pugnum: hoc est clausa manus cum apprehensione digitorum ⁊ dicitur a pungo: q̃ enī manum vult pungere stringit pugnum: non denudent ergo brachiū ut faciunt domine ⁊ quidam hispani nec vtant guarnachijs quas ꝓhibet hec littera.
n ¶ Quomodolibet: ergo etiam vnum vel duos botonos portare nō licet.
o ¶ Humeros. apō nos communiꝰ scindunt ante pectus. ⁊ tamen infra imponitur pena. Set ad uerte quia modum scissure non relinquit hic dispositionis abbatis: sed solum in differendo vel nō satis: tamen videretur sufficere dispositio tacita scilicet cum ipse abbas caputio vtatur. ista vero scissura debet esse tāta qō appareat ⁊ patens sit: facit supra titulo primo. c. fi. ⁊ quod diri supra ea. com. de vi. ⁊ ho. cle. c. ii.
p ¶ Sendatum: omne sericum comprehendit: ⁊ vide quod diri infra capitulo. i. super. ver. sericis.
q ¶ Estiualibus: in vulgari vocamus stiuali ⁊ sunt calciamenta coriij quibus in estate vtor ⁊ optima fiunt apud sanctū seuerinū.
r ¶ Boris altis. que capiunt supra talos ⁊ aliquid de crure: ⁊ ligat quamdoqz. ⁊ hos infra vocat sotulares corregiatos.
s ¶ Ad ornatum: per hoc ver. supra duplicatū patet q̃ quādo non ad ornatum sed propter ingruentem necessitatē talibus vterentur essent excusabiles. ad hoc de vita ⁊ honestate cleri. clerici. ⁊. j. §. porro.
t ¶ Duodecim monachorum: incluso ꝑlato: de simo. c. finali. de ꝑuileg. ⁊ ore.

potibꝰ equitaturis[a] ⁊ lectisternijs[b] quānis notabilez interdicentes excessum[c]. ¶ Statuimus[d] vt superior vestis ipsorum habitui[e] proxima nigri breui aut albi[f] coloris[g] existat: iuxta morem apud eos seruari solitum in regione[h] qua degunt[i] nec in qualitate panni regularis excedat modestia: nec querat quod p̃ciosiꝰ ⁊ subtilius[k]: sed quod vtilius valeat inueniri. Sit etiam vestis ipsa rotunda per circuituz ⁊ ñ scissa: nec lōgitudine nimia aut breuitate[l] notanda: largas etiam manicas habeat vsqz ad pugnum[m], p tensas non consutitias vel quomodolibet[n] botonatas. Almutijs de panno nigro vel pellibus caputiorum loco cum caputijs habitꝰ quē gestauerint sint contenti: iuxta tam̃ dispositionem abbatis scissis supbumeros[o] ⁊ honestis caputijs vti possint. In vestibus sendatum[p] pro foderaturis non portent: estiualibus[q] largis aut boris[r] altis pro calciamentis vtantur: nullus zonā cultellum calcaria cum ornatu deferre aut cum sella clauorum ornatu decorata superfluo: vel nimis alias sumptuosa: siue cū freno ferraturam ad ornatum[s] habentes equitare presumat. Rursus in locis in quibus fuerit congregatio duodecim[t] monachorū aut supra: infra septa[u] monasterij abbas p̃or aut alius presidens portet flocum[x] de panno pro flocis aut cucullis in ipso monasterio consueto[y]: monachi vero alij i monasterijs i quibus flocos soliti[z] sunt portare debeant etiam vti eis. In alijs autez monasterijs: ⁊ ifra domos ⁊ alios prioratus ubi non est tanta congregatio monachorum cucullas[τ] clausas deferant ⁊ honestas. Cum vero abbates priores aut alios p̃sidentes ⁊ monachos alios extra monasterium proficisci continget: flocum cucullam aut capam[ρ] clausam habeant: ⁊ subtus capā si eam portauerint cucullam deferant aut si maluerint scapulare. Cum autē ad seruandū in diuinis officijs tūc albis[ψ] vel sacris vestibus induent aut cum occupabuntur in operibꝰ vti eis liceat scapulari. Verum ne ex diuersa exceptione: quam in diuersis regionibꝰ huiusmodi vocabula flocus videlicet cuculla dicuntur habere: hesitandi circa premissa materia relinquatur: cuculle nomine habituz longum ⁊ ampluz: sed manicas non habentez: nomine vero floci habitum qui longas ⁊ amplas habet manicas nos itelligere declaramꝰ. ¶ Sane[a] singulis mensibus[b] tam in monasterijs quam extra sublata occasione quacunqz ad ꝓfessionem saltem semel accedant omnes ⁊ singuli[c] monachi: ⁊ in prima[d] dominica mensis cuiuslibet in monasterijs semper ꝓmunicent: nisi ex causa forte quaz abbati priori aut penitētiarijs monasteriorum non differant intimare: eorūqz iudicio vel abstineant[e] vel accedant. ¶ Regula quoque cum in capitulo legitur ab illo qui preest ipi capitulo: vel alio cui hoc ipse iiunxerit, ꝓter iuniores[f] uulgariter exponat[g]. Nouitijs[h] etiaz fidelis[i] deputetur instructor[k] tam in diuinis officijs quam in obseruantia regulari. ¶ Porro[l] a venationibus[m] ⁊ aucupationibꝰ oēs semper abstineant: nec eis interesse[n] aut canes vel aues venaticos[o] per se: vel alios tenere presumant[p] nec a familiaribus[q] secum morantibꝰ teneri permittant: nisi saltus[r] viuaria vel garenas proprias vel ius venandi in alienis haberent in quibus cuniculi vel fere alie forsan essent: quo casu hoc eis permittit dū tū infra mōasteria seu domos quas inhabitāt aut eoꝝ clausuras venaticos canes non teneant: nec venationi presentiam exhibeant

sepio sepis per. c. scripta illud significat: vt dicetur infra de hereti. ad nostrum in principio.
x ¶ Flocum: in regula non habetur hoc nomē: ⁊ infra dicit quid sit flocus.
y ¶ Consueto: sic ergo videntur excusabiles monachi anglie si meliori pāno vtūtur quam nostri.
z ¶ Soliti. cōcor. xxxi. distictione. c. i. de cen. cum apostolus: i fine. Jo. an.
τ ¶ Cucullas. de his. xx. q. iij. presens. xix. q. iij. c. ii. de etate ⁊ qua. intelleximus.
ρ ¶ Capam. rondeli qui nunc in vsu sunt non sunt proprie cape: siue capa dicatur a capite. siue a capio capis: qz totuz hominem capiat. nō enim habēt caputium appensum. Et nota quia licet sub capa sit portāduz saltem scapulare sub floco vel cuculla non quasi illa sint habitus sed non capa.
ψ ¶ Albis: nō ponitur pro colore sed pro veste sacra: de qua sequitur versus. Dicitur vrbs alba: vestitur presbyter alba. vrbs illa de qua loqtur uersus est de prouincia.
a ¶ Sane. iij. pars.
b ¶ Mensibus: artantur ergo monachi singulis mēsibus ad quod fideles artantur singulis annis: de pe. ⁊ re. omnis. propter religionis enim professionem aliquid debent ad pensuz sancte institutiōis adijcere. iiij. distinctione deniqz.
c ¶ Singuli. cōcor. de excess. prela. nimis. i. ⁊. ij. in fine. ⁊ dubito an per hoc intendat dilatare hanc constitutionem quo ad hoc ad alios monachos: quod satis est honestum.
d ¶ In prima: non puto q̃ solennitas festi occurrētis ea die puta resurrectionis: pentheco-stes vel patroni monasterij habeat hoc alterar̄. facit. eo. titulo cum ad monasteruz. in principio.
e ¶ Abstineant. cōcor. de pe. ⁊ re. omnis.
f ¶ Juniores: vbi ergo tales ñ essent ista expositio non fiet. facit de elec. indemnitatibus. §. pe. lib. vi. ⁊ infra de iurepa. c. i. §. sane.
g ¶ Exponatur. viij. q. i. oportet. xliij. di. §. vltimo.
h ¶ Nouitijs: idest scholasticis non instructis: qui sub disciplina degunt dato etiam quod sint professi: cum eodez ⁊ forti or sit ratio: aliter sumit supra titulo. i. c. fi. cū cōcor.
i ¶ Fidelis: non solum catholicus: sed etiam diligens. ⁊ fideli ⁊ legalis.
k ¶ Instructor. xij. q. i. c. i. ⁊ viij. di. de his in autē. de mo. §. volumus. in fi. col. i.
l ¶ Porro. iiij. pars.
m ¶ Venationibus. he proprie fiunt ad bestias: aucupationes de quibus sequit fiunt ad aues inde aucupator auium captor.
n ¶ Interesse: concor. j. de bap. presenti. cū cōcor.
o ¶ Venaticos: de alijs qui sunt ad custodiam non prohibet.
p ¶ Presumant: hec prohibentur etiā secularibus clericis. ō elec. ve. c. i. ⁊. ij. cū suis cōcor.
q ¶ Familiaribus: tenet qs de facto familie: de hoc ō restitu. spo. cum ad sedem. in glo. penul.
r ¶ Saltus: de saltibus ⁊ viuarijs habetur. ff. de vsufru. vsufructuariuz venari. i. rñ. ⁊. i. §. Dicitur autem saltus nemus raras habēs arbores vbi fere ⁊ venatores ⁊ canes bene saliunt. dixit quidam. Et nemꝰ saltus salientis dicitur actus Viuaria dicuntur talia loca: quia ibi viuūt ⁊ nutriunt fere ⁊ circa pisces vtimur hoc verbo. Garene non est nostrum vulgare. ⁊ forte dicuntur a gario garis: ⁊ quomodo ⁊ quare dicātur ista loca forestie siue insule ⁊ prat' scripsi post Hosti. de dona. cum dilecti super prima glo.

seculi dicens ꝙ sunt he: sapiens sine operibus: senex sine religione: adolescens sine obediencia: diues sine elomosyna femina sine pudicitia: dominus sine virtute: christianus cõtentiosus: pauper superbus: rex iniquus: episcopus negligẽs. plebs sine disciplina: populus sine lege: dicens ꝙ sic suffocatur iustitia: ⁊ ibi singulas ordinate prosequitur.

a ¶ Personalem: reprobat qõ no. hosti. de cle. vena. c. ij. vbi dicit ꝙ ver. vagationes: ꝙ si redditus clericorũ: etiam religiosorum consistunt in venatione puta cuniculorum vt in prouincia: vel ferarum vt in anglia: licebat illis tamẽ tempore competenti maxime deficiente familia in proprijs personis venationem capere ⁊ vendere: cum id nõ sit vagari; sed necessitati ⁊ vtilitati ecclesie subuenire: ad quod clerici tenentur. xvij. q. i. presentium. ⁊. c. placuit vt nemini. xxvi. q. i. qui vere. ⁊. ca. nos autẽ quo ad religiosos hoc hic corrigitur.

b ¶ Siquis autem. v. pars.

c ¶ Regulari. i. quaz dictat regulare habetur in regula. s. xx. iij. c. ⁊ duobus sequen. xviij. ⁊ duobus sequẽ. ⁊ ꝗ hoc scripsi ꝗ reg. iur. c. fi.

d ¶ Sotulares: a sub ⁊ talo: nec recedit a premissa permissione estiualium: sed dicit sotulares cum illis vtuntur tales esse debere.

e ¶ Altos: de quib⁹ predixi ibi botis altis.

f ¶ Prefertur: ĩ parte. ij. ver. almutijs.

g ¶ Nõ fissa: super humeros.

h ¶ Nõ hñs. cõcor. eo. ti. ĩ singulis. in prin.

i ¶ Alius: ꝙ abbas vel prior ñ habens abbatem.

k ¶ Nullam habeat: similis distinctio. s. ea. com. de vi. ⁊ ho. cle. quoniaz. de vcci. ca. i. ⁊. j. de penis multorum.

l ¶ Auibus: si ergo sine his fieret venatio vel aucupatio cum retibus vel laqueis nõ est loc⁹ huic pene.

m ¶ Ex proposito: secus ex casu: ⁊ concor. de sen. ex. cum voluntate. in prin. ⁊ fi. de scis. ca. vno. ℣. omnem.

n ¶ Distinctionem: vt. s. abbates ⁊ priores: non habentes abbates a collatione beneficiorum alij ab administratriõe beneficiorum sint suspensi: ⁊ non habentes sint inhabiles per biennum: ⁊ ex maioritate pena patet ꝙ ista ẽ maior culpa quã p̃cedens. xxiij. q. i. nõ afferam⁹.

o ¶ Et premittit. restrigit ergo hanc prouisionẽ ad hos casus in alijs ergo seruetur qõ habetur. ne se. va. c. vno. li. vi.

p ¶ Quia vero. vi. pars. cuius cã potuit cẽ qõ no. Jo. mo. de cle. generali. ℣. clericos. li. vi.

q ¶ Suaui: matthei. xi. in fi. ⁊ dic suaui iustis ⁊ appetentibus: de pe. di. i. perfecta. quibus est claustrũ quasi aq̃ piscibus. xvi. q. i. placuit. ij. alijs est carcer: de sen. excõmu. vt fame. Ad vtunq̃ .xviij. di. de his.

r ¶ Jugo. idem verbũ in pre. c. de his. ⁊ de presum. cũ in iuuentute. in prin. ⁊ dicitur a iugo gis: ⁊ sic solet vocari istrumẽtũ quo boues iunguntur.

s ¶ Canonici: de hac ergo pte nõ dubitamus qn liget ẽt monachos nõ nigros.

t ¶ Nõ habẽtes: illos enim qñq̃ pro ipsarũ administrationũ causis illuc ire oportet: quas prosequi possunt lz non sint perpetui: de iudi. cum deputati.

u ¶ Curias: principum: de offi. ordi. quanto. Inter. xij. abusiones claustri enumerat istam. Hu. de folleto. li. ii. de anime claustro sic dicens. Duodecim sunt abusiones claustri quibus tota religionis massa corrumpitur. prelat⁹ negligẽs discipulus inobediens: iuuenis ociosus: senex obstinatus: monach⁹ curialis: monachus causidicus: habitus preciosus: cibus exquisitus: rumor in claustro lis in capitulo: dissolutio in choro: irreuerẽtia circa altare. Et hec singula ibi pulchre prosequitur: ⁊ dicit ibi ad propositum: ꝙ cuz dicitur monachus curialis: ex adiuncto designatur aliquid leuitatis. Ordo enim claustri ⁊ ordo curie diuersus est. Ibi dextera tua repletur muneribus: hic lauas man⁹ tuas inter innocẽtes. Ibi pauperum res violenter auferuntur. hic a paupere sponte auferũtur. Ibi laudabatur peccator ĩ desiderijs anime sue. hic bene fit iusto: ⁊ post pauca submittit ꝙ monachus curialis pro seculari principe alpium frigora ⁊ italicos calores libenter patitur. qui pro magistro spirituali multo minora forsan inuitus pateretur ⁊ huic contra. xl vii. distinctiõe omnes. Et ex quo circa ista uagamur: ad religiosorũ refrigeriuz scire debes ꝙ Cyprianus librum fecit de duodecim abusionibus

personalem[a]. ¶ Si quis autem[b] premissorum temerarius extiterit violator: regulari[c] subiaceat disciplinę: ⁊ nihilominus si sotulares[d] non corrigiatos ⁊ altos[e] aut caputia vt prefertur[f] non[g] fissa portare presumpserit: siquidem abbas uel prior non[h] habens abbatem proprium fuerit: per annum se nouerit a beneficiorum collatione suspensum. Si vero alius fuerit[i] ad administratione si quam obtinet sit per annum suspensus: ꝙ si nullam[k] habeat: eo ipso per annũ reddatur inhabilis ad administrationem ⁊ ecclesiasticum beneficiuz obtinendum. Si qui vero eorũ venationi aut aucupationi clamose vel alias cum canibus aut auibus[l] ex proposito[m] interfuerint: iuxta premissam personaruz distinctionez[n] dictarũ suspensionis ⁊ inhabilitatis penas per biennium ipso facto incurrant. ¶ Abbate autem vel priore a collatione ut premittitur[o] beneficiorum suspenso: ad priorẽ claustralem cum consilio ⁊ assensu conuentus vel maioris partis ipsius eorundem beneficioruz collatio deuoluatur. ¶ Quia vero[p] nonnulli monachorum ipsorum sicut accepimus suaui[q] iugo[r] obseruantie regularis abiecto: interdũ proprijs relictis monasterijs se in eis secure morari non posse fingẽtes: vel alio colore quesito per curias principum euagando discurrunt: ⁊ nisi a prelatis eorum petita pensio vel subuentio assignetur eisdem: conspirantes in illos eisq̃ proditionem vel alia grauia imponentes eos capi: ⁊ incarcerari ipsorumq̃ monasteria comburi

procurant ⁊ interdum monasteriorum ipsorum bona in totum vel in partem non modicam occupare presumunt. Nos eorum in hac parte reprobis ausib⁹ obuiare volentes hoc edicto ꝑpetuo prohibemus ne monachi aut regulares canonici[a] administrationem aliquaz non[t] habentes ad curias[v] pricipuz absq̃ speciali[x] prelatorum suoruz licentia se conferre presumãt: ꝙ si vt suis prelatis aut monasterijs dãnuz aliquod inferant: ad dictas curias se conferre presumpserint excommunicationis sentẽtiaz eos incurrere uolumus ipso facto[y]. prelatis eorum districte nihilominus iniungentes: vt ipsos a ꝑdictaruz curiarum accessu ⁊ alijs quibuslibet vacationibus ⁊ discursu diligẽter compescere: ac super hoc nõ parentes eisdem seuere corrigere non omittant. Prefate quoq̃ sententie monachos[z] infra[z] septa monasteriorum sine licentia abbatuz suorum arma[a] tenentes[x] decernimus subiacere. ¶ Ad hec[a] predecessorum nostrorum[b] vestigijs inherentes perpetuo prohibemus edicto: ne monachi[b] singuli in singulis sibi commissis administrationibus vel prioratibus habitare presumãt: sed si prouẽtus prioratuum seu administrationum huiusmodi duobus[c] forte non suppetant: ijdem prioratus seu administrationes nisi per abbates ad sustẽtationem duorum sufficientes reddantur: locis alijs viciniorib⁹ ad eorum monasteria prinẽtibus vel ipsoꝝ monasteriorũ officijs[f] aut inter se iuicẽ[g], put erit ꝗ modus cũ cõsilio ⁊ assensu[h] abbatũ per locoruz

lia. de homici. si perfodiens: sed vt ibi notatur. armorum appellatio etiam fustes ⁊ lapides comprehendit: ⁊ omne quod arcu ⁊ manu mittitur: vt predicto. §. item lex cornelia. ⁊. de verborum significatione armorum appellatio: non puto tamen auctorem sic latissime intellexisse Joan. andree.

x ¶ Tenentes: veniens de foris ad claustrum cum armis non animo tenendi nec tenet ex delatione litigari non videtur: vt verbũ cuz effectu ⁊c. de cle. non resi. relatum. cum cõcor.

a ¶ Ad hec. vij. pars. ⁊ expone. i. preter ⁊ vltra hoc.

b ¶ Nostrorum. s. alexandri ⁊ honorij. e. ti. c. ij. de capel. mona. capitulo penultimo ⁊ vltimo.

c ¶ Inherentes: concor. ꝗ iuramen. calum. c. i. de re iudica. cum olim: de tornea. c. i. Jo. an.

d ¶ Monachi. simpliciter loquitur: vnde de omnibus intelligit. Jo. an.

e ¶ Duobus. s. priori ⁊ socio ⁊ per hoc patet nõ esse necesse ꝙ prior habeat duos socios: lz quidam contra per decre. vlti. de capel. mo. ad quaz responde vt ibi scripsi super verbo monachos.

f ¶ Officijs. de elemosynarie sacriste cellerarie ⁊ similibus.

g ¶ Inuicem: quia. s. duo talia loca quorum neuter sufficit ad priorez ⁊ socium vnientur.

h ¶ Assensu: si hoc nõ addidisset sufficiebat consilium quere[f]: de arbi. cũ olim. ⁊ licet ꝗ requiratur consensus abbatis nihilominus necessariuz puto consensum capituli ecclesie cathedralis. ñ. e. cõ. ꝗ re. ec. nõ alic. si vna.

p ¶ Speciali: generalis ergo puta qõ possint se quo voluerint absentare non sufficit.

y ¶ Ipso facto. ad hanc excommunicationez cõtrahendam duo videntur necessaria: scilicet qõ intrauerint curiam ⁊ ꝙ causa damnificandi monasterium vel prelatuz: licentiaz vero habere vel non habere nõ puto pẽdendum: cum hic nõ repetatur: hinc est quod etiam si ad hoc intrat ligatus ẽ. Ex solo igitur exitu claustri ob hãc causam nõ ligatur. si. ne cleri. vel mona. c. iij. ⁊ vltimo. Item ex quo intrauit ob hanc causaz licet damnuz non tulerit siue quod penituit ligatus est. simi. de homici. pro humana: libro sexto ⁊ quod ibi not. non obstat. ff. de furtis vulgaris. §. qui furti. qui licet is qui domum intrauit animo furãdi adhuc nõ teneat furti: tenetur tamen iniuriarum vel de ui si vim intulit: vt ibi: sic ⁊ iste licet de damno nõ teneatur quod nondum intulit: tamen intrando consumauit delictũ quo ad penam.

z ¶ Monachos: non repetit regulares canonicos.

z ¶ Infra: pro intra: et patet per hoc quod extra tenentem penam nõ includit.

a ¶ Arma: ĩ communi significatione comprehenduntur tela. sed dicuntur arma stricte quibus defenduntur: tela quibus impugnamus: instituta de publicis iudicijs. §. item lex cornelia. de homici. si perfodiens: sed vt ibi notatur. armorum appellatio etiam fustes ⁊ lapides comprehendit: ⁊ omne quod arcu ⁊ manu mittitur: vt predicto. §. item lex cornelia. ⁊. de verborum significatione armorum appellatio: non puto tamen auctorem sic latissime intellexisse Joan. andree.

ipsorum ordinarios[a] vniantur. Monachis locorũ que aliis vnientur prioribus ad claustrum[b] primitus reuocandis: ⁊ clericis seruituris[c] ibidem de locorum ipsorum prouentibus prouisione debita facienda. ¶ Ceterum[d] prioratus cõuentuales[e] alicui: nisi .xxv. annum attigerit: alij vero curam animarum habentes. ⁊ si[f] cura ipsa per seculares habeat presbyteros exerceri: cuiquã nisi .xx. annum peregerit[g] conferri nequeant aut committi. Qui autem prioratus istos[h] vel illos habuerint[i]: infra annuꝫ computandum a tempore collationis seu commissionis sibi facte de eis ⁊ possessionis eorum adepte[k] vel infra .xxv. etatis sue annum: si ãte[l] annum ipsum non conuentuales prioratus eis commissi fuerint aut collati: se faciant ad sacerdotium promoueri. Quod si cessante rationabili[m] causa nõ fecerint: coipso nulla etiam monitione premissa: predictis prioratibus sint priuati qui ipsis iterum ea uice nullatenus conferantur[n]. Sane prioratus aliquis siue administratio committi alicui vel conferri non possit: nisi expresse[o] professus fuerit ordinem monachalem: neqꝫ prioratus aut administrationes extra monasteria obtinentes permittẽtur in monasterijs: sed teneant in ipsis prioratibus seu administrationibus q̃ cunqꝫ non obstante consuetudine[p] residere[q]: nisi ex studiorũ[r] vel alia causa rationabili[s] ad tempus forte ab huiusmodi residentia excusẽtur. ¶ Ad ampliationem[t] autem cultus diuini statuimus: q̃ monachi quilibet[u] ad monitionem abbatis se faciant ad omnes ordines sacros excusatiõe cessante legitima[x] promoueri[y]. Rursus vt ipsis monachis proficiendi in scientia via oportuna non desit[z]: ĩ singulis ipsorum monasterijs quib̃[a] ad hoc suppetunt facultates[τ] idoneus teneatur magister: qui eos in primitiuis scientijs instruat diligenter. ¶ Premissa igitur[ϩ] omnia ea nihilominus que fe.re. Innocentius papa quartus predecessor noster circa statũ monachorũ ipsorum pro vberiori cultu obseruantie regularis quo ad vsum camisiarum abdicationem proprietatis silentium ⁊ esum carnium: ac de eorum capitulis de triennio in triennium celebrandis: ⁊ etiam quo ad quelibet alia statuit[χ]: que omnia inouamus ⁊ approbamus: expresse volumus ⁊ statuimus firmiter obseruari[ϕ]. Idem in eodem.

¶ Moniales quia nulli subsunt nisi pape ⁊ canonici seculares per ordinarios ⁊ alia exempta per suos prelatos debent annis singulis visitari: ⁊ ponit numerum personarum visitationi interesse debentium. hoc dicit. Jo. an.

Attendentes q̃ vbi gubernaculũ discipline cõtemnitur[b]: restat vt religio naufragẽt[c] prouiderit sequens ibi: a tempore collationis ⁊c. sed supplendus videtur in prius commisso a tempore: quo ligat constitutio.

k ¶ Adepte. vel ex quo per eos staret: de elec. cõmissa. li. vi.

l ¶ Si ante annum. ⁊ sic non sunt apti ad sacerdotium: supra ea. com. de etate ⁊ qualitate generalem.

a ¶ Ordinarios. approbat qõ no. Inno. ⁊ ab. de exces. prela. sicut. vbi tenent q̃ abbates ecclesias etiaꝫ pleno iure sibi subiectas vnire non possunt ⁊ facit qõ viri. ⁊. e. compila. de re. eccles. nõ alie. si vna. de rerum pmu. .c. vno. Querit archi. de preben. cum singula. lib. vi. an abbates possint hoc prescribere: allegat q̃ sic: de exces. prelato. accedentibus. Allegat ad contrarium. c. dist. contra moꝫ. xiiij. di. illud tenet q̃ possint saltẽ. circa prioratus simplices manuales non habentes curam sicut possent vnire grangias vel maneria. ff. ꝏ lega. i. q̃ ĩ rerum. §. vltimo de lega. .ij. Caius. §. i. ff. de verbo. sig. l. locus. ad hanc alle. facit qõ no. de preben. tue. satis videtur p ea que no. ꝏ prescrip. auditis. ⁊ que scripsi in predicta decreta. accedentibus. quod cum istud sit dignitatis ⁊ iurisdictiõis nõ ordinis quod pscribi possit: tamen cuꝫ titulo nisi prescriptio sit talis cuius initij nõ sit memoria: de prescriptionibus ca. primo. li. vi.

b ¶ Ad claustrum. sepius viri ⁊ scripsi ꝏ capel. mona. c. fi. que concor. huic. q̃ iura que tractãt de monachis ne soli maneãt in capellis: de claustralibus intelliguntur quod patet hic ⁊ ibi. Si ergo monachus est perpetuus institutus ad curam populi: ⁊ sic nil habet commune cum monasterio. xvi. q. i. ne pro cuiuslibet. socium nõ tenet: ⁊ sic seruatur de sõ nec occurrit ratio quare abbas talem monachũ de suo claustrali monacho sociaret: sed obediẽtiarius qui claustralis ẽ qui solo nutu abbatis reuocatur ad claustruꝫ iste non debet esse solus. vt cum socio aliqualem stabilitatem claustri seruet: ⁊ idem in regulari canonico: ut scripsi eo. titulo. q̃ dei timoꝫem: super magna glo.

c ¶ Seruituris. cum ti. vel sine. de capel. mo. c. fi. ĵ. de exces. pla frequẽs ver. quidam. Sed vices q̃ etiam clericus secularis debet habere socium cum quo celebret: de fi. pb̃y. veniẽs. cum cõcor. fateor. q̃ eget seruitore. sed non socio ⁊ ideo sufficere poterit talis locus presbytero ⁊ seruienti qui duobus monachis non sufficeret.

d ¶ Ceterum. octaua pars.

e ¶ Conuentuales. in quibus scilicet sunt plures collegialiter: de quo satis scripsi de iure patrona. nobis: non vt singuli: facit de exces. prelatorum dilecta: talis autem potest dari delegatus per papaꝫ. ⁊. e. ea. compil. de re scriptis. capitulo. ij.

f ¶ Etsi. pro quãuis: vbi vero curam deberet exercere per seipsum: puta q̃ debeat attigisse. xxv. annuꝫ. de elec. cum in cunctis. §. iferiora. nõ ob. q̃ sit manualis: facit de elec. nemo deinceps. lib. vi. ⁊ per istud quãuis videtur comparare ad minorem etatem: videtur eꝫ aliquibus sufficere talem esse maiorem. xiiij. annis: ex quo alius curã exercet ⁊ hoc tollit: tamẽ de mente iuris nõ est q̃ claustralis gerat curam populi. ⁊ de capel. mo. c. .i. ⁊ vide q̃ ibi viri.

g ¶ Peregerit. concor. de regula. ad nostram. de of. delega. cum vicesimum: vbi de hoc plenius. de elec. cum in cũctis. ad idẽ eo. ti. indẽnitatib̃ li. vi. de eta. ⁊ quali. c. vno. li. vi. q̃ aũt hic regratur annus pfectus. ⁊. ⁊. sufficit ĩcohatus: est de arbitrarijs que pendent ex principis volũtate.

h ¶ Istos vel illos. s. conuentuales vel nõ cõuentuales curatos: ⁊ no. q̃ lꝫ decre. lꝫ canon. de elec. lib. vi. locum nõ habeat in ecclesijs collegiatis ⁊ assumptis ad ipsarum regimẽ: vt eo. ti. statutum in prioratibus tamẽ cõuentualibus ⁊ religiosis ⁊ ipsoꝝ ꝑoribus locum habet: vt hic.

i ¶ Habuerint. non dicit receperint: per quod vult comprehendere etiam promotos: ⁊ est si. de elec. cum in cunctis. §. hoc sane. sed contra dicit

m ¶ Rationabili. vt ĩfirmitatis irregularitatis superuenientis sine culpa sua: vel precedentis in qua sufficienter dispensatum esset: de eta. ⁊ quali. tuaꝫ: vel his similibus.

n ¶ Cõferãtur. cõcor. de elec. cõmissa. §. porro. lib. vi.

o ¶ Expresse. reprobat qõ no. egi. de elec. cum in magistrum vbi dicebat tẽporalibus administrationibus monasteriorum posse prefici non professos cũ illi sint quasi castaldi: hic aũt vides q̃ nõ sufficit tacita professio: vt sic decre. nullus. ꝏ elec. lib. vi. etiam in his hodie locũ habeat.

p ¶ Consuetudine. not. casum nouum quo damnatur consuetudo. sic. ĵ. c. pri. in fi. ⁊. ĵ. ti. i. c. ii. §. vt autem. ⁊. ⁊. e. cõpi. de eta. ⁊ quali. vt hi qui cũ suis concor. ⁊ no. q̃ licet damnet consuetudinem de non residendo in prioratibus: non per hoc dãnat illam que habet q̃ tales priores vocem habeant in electiõe maioris abbatis: de qua no. de priui. c. i. in fi. li. vi. ⁊ di. xi. de reli. do. c. fi.

q ¶ Residere. collige ex hac cõstitutiõe ⁊ ex illa. ⁊. ca. com. de supplẽ. ne. prela. c. vno. quõ in multis eqparãtur prior̃ manuales ppetuis beneficijs. s. in tẽpore lateranẽ. cõ. de cõcess. preben. c. ij. in censibus nouis nõ imponendis: ne cantiquis augendis in fructibus ipsoꝝ cum vacant non occupãdis: in ipsorum plurãlitate non habenda in etate ⁊ ordine in pfessione ⁊ residentia.

r ¶ Et studiorum. de cle. nõ resi. relatum.

s ¶ Rationabili. propter infirmitatem: aeris intemperiem: capitales inimicitias vel similia.

t ¶ Ad ampliationem. ix. pars: ⁊ huic prin. concor. de consti. c. pe.

u ¶ Quilibet. non potest ergo negari qn in omnibus monachis locum habeat quod hic dicitur.

x ¶ Legitima. quam si habet ⁊ non erauditur supplicet vel appellet ad superiorẽ abbatis ad instar serui supplicantis cõtra dominum. C. de preci. impe. offe. l. i. de appel. de priore. de iurepa. nullus.

y ¶ Promoueri. ita ⁊ contra prohibitionem abbatis promoueri non debent de tempo. ordi. ad aures.

z ¶ Non desit. concor. de magistris. c. i. ⁊. c. quia nonnullis.

τ ¶ Facultates. si abbas hoc non seruans dicit facultates nõ sufficere: episcop̃ facta de hoc inquisitione si inueniat illas sufficere: illum coget ad hoc vel ponet ibi magistrum de magistris capitulo. ij.

ϩ ¶ Premissa decima pars.

χ ¶ Statuit. eo. ti. cum ad monasterii. ⁊. c. in singulis. ⁊ ibi vide de b̃ pbibitis

ϕ ¶ Obseruari. precedens ergo dissuetudo circa prescripta vel suprascripta non iuuat: ⁊ tamen innouatio ista de facto non proficit.

Attendentes. Primo ponit exordium. Scõo cõstitutionẽ ibi: hoc igit̃ sacro. in qua primo statuit q̃ ordinarij singulis annis uisitent monasteria monialium non exempta ⁊ exẽpta: que soli pape subsunt: reliqua exẽpta visitent superiores ipsorum. Scõo statuit de officio visitantium ibi: visitatores. Tertio pcipit abbatissas benedicendas debere ĩfra annum post cõfirmationem benedici: ⁊ penam ĩponit ibi: statuim̃. Quarto ibi illas quoqꝫ. pstõnem prorogat ad canonicas cum quadam ptestatione. Quinto ibi: ipsos aũt. determinat comitiuam visitãtium. Sexto ibi: si qui vero: punit illos q̃ visitãtes pdictos ĩpediũt.

b ¶ Cõtẽnit̃. xlv. di. salomõ. ⁊. c. sequẽtib̃. Jo. chrysosto. vbi nõ timet rep̃bẽsor secur̃ accedit tẽtator: ⁊ facilitas venie ⁊c. ꝏ vi. ⁊ ho. cle. vt clericoꝝ cũ suis ꝓcor.

c ¶ Naufragetur. quasi naufragium patiatur: ta. de pe. di. ij. post naufragium .xxxiiij. q. i. nõ turbatur. xxiii. di. c. i. post prin.

a ¶ Huiusmodi.correctionis ⁊ discipline.
b ¶ Christo.xxvii.q.i.que christo.
c ¶ Celebri.vt a celo ⁊ ponitur p sancto p solēni p festiuo p frequētato.
d ¶ Offendere.qd grauius est q̃ offerende terrenam: de ber. vergētis.
e ¶ Ordinarios.annis singulis debeant visitari qd est infra.
f ¶ Apostolica.auctoritate qd sequitur.
g ¶ Alia.istorum ergo monasteriorum exemptorum due sunt spēs: aliqua sunt exempta q̃ nō recognoscunt superiorē nisi papam: alia sunt erēpta q̃ sunt ordinum erēptorum: sicut monasteria ordinis cistercien. carmaldulen. ⁊ similiu. Illa ergo nō corriget ordinarius loci sed abbas vt prior cui subsūt. Si aūt monasteria monialiu subsunt alijs monasterijs monialiū: cū illa maior prelata clausurā erire nō debeat.e.ti.c.vno.li.vi. videtur q̃ illud monasteriū sic subiectum possit ordinarius visitare.archi.i predi.decre. vnica tenet q̃ illa maior prelata p se visitare nō possit: sed cum iuste sit ipedita visitabit per aliu .x.q.i.episcopum.facit de offi. ordi.iter.eo.ti.si episcopus: li. .vi. ⁊ fm hoc cessabit ibi officiū ordinarij.
b ¶ Annis singulis: aut sufficiat hoc fieri in fine p̃mi anni ⁊ in principio secundi: uide quod scripsi.e.ti.i singulis: in prin. hec aūt uisitatio fiebat semel tātum in anno. iterari tamen poterit si subsit causa quod dic vt no. de of.archi. mādamus de censi. cuz venerabilis. quod de nō erēptis est ī dubitatū sed idē puto de exemptis nec ista lra ꝗ dicit.
i ¶ Debeāt.male faciunt plati q̃ bas visitationes ommittūt. cum hoc verbum sit precepti ⁊ necessitatem īportet: de ap.oblate.in fi. de sen.ercō. vt fame: ⁊ si quādoqz sapiat bonestatē: sed illō spāle: de despon.impu.c.i.
k ¶ Impendāt.capitula sup quib̄ inquirunt visitatores monasteriorum formauit Guil.in spe. de inquisitione.§.nūc tractemus.v.lz aūt.
l ¶ Moniales.abbatissas includit. de simo.c.fi. de pri.et ore.
m ¶ Dolētes.cōcor.s.eo.recolētes ī prin. de cele.mis. dolētes.j. de cēsi.ad nostrum in prin.s.e.com. de elec.in plerisqz.
n ¶ Excedere.iunge hic lfam non vtantur. Jo.an.
o ¶ Sericis.imo nec hre debēt sericam texturā.xxi.q.iiij.c.i.sed portare debent vestes aptas pfessioni ⁊ sanctimonie.xxi.q.iiij.c.fi.xxii.di.sāctimoniales.⁊ fa. .s.e.com. de vi.⁊ ho.cleri.qm̄.in prin. Fulgētius ad pbā. vestis talis sit sacre virginis que vestis sit intime castitatis.
p ¶ Scandalicis. de his de vsup.c.fi.⁊.xciij.di.§.compagis. ⁊ sunt calciamēta quibus vtuntur episcopi induti pontificalibus.
q ¶ Et cornutis.p hanc copulā nō videtur pbibere comas ipsarum vbi cornute non sunt.facit.xix.dist.quecūqz.⁊.xx.q.iij.c.ij.vbi tenet hoc Iau.cū ibi pcipiat clericos tonderi ⁊ non moniales apud nos cōmuniter tunduntur moniales. ⁊.c.quecūqz: de secularibus feminis intelligitur: que in sui velamē ⁊ subiectōis signum crinibus vtuntur. Refert vegetius de re militari q̃ cum romanis neruorum ⁊ funium copia defecisset ⁊ nō possent ad resistendu bellatoribus machinas reparare: mulieres romāe abscisis crinibus eos maritis tradiderūt p quos reparatis machinis aduersariorum īpetum repulerunt: maluerunt.n. vt ipse dicit pudicissime femine maritis conuiuere capite deformato: q̃ ītegris crinib̄ hostibus seruire: sic puto plus monialibus expedire deformato capite deo conuiuere: q̃ crines pollendo humani generis hosti seruire. Jo.an.
r ¶ Virgatis.hec pbibētur ēt secularibus clericis.s.e.com. de vi.⁊ honesta.clerico.qm̄.in prin.⁊ in fi.
s ¶ Choreas. vide qd dicam. j. de.cele.mis.c.vno circa medium.
t ¶ Festa.cipanus de laude virginitatis sic loquitur. Nec computari iam potes inter puellas virgines xpi que sic viuis vt possis adamari.
u ¶ Incedāt.ēt er honesta cā: debēt.n.manere sub clausura.e.ti.cap.vno.li.vi.
x ¶ Solertius.s.ea.com. de of.deleg.c.vno ibi exponit.
y ¶ Insolētijs.s.ea.com. de of.or.c.i. ibi exponitur.
z ¶ Illecebris.s.carnalibus vel illicitis declarationibus sic dictis: q̃ illiciunt.
a ¶ Omnia.⁊ similia: de consti.translato. de rescrip.iter.ff. de legi. non possunt vnde si portarent vestes rubeas vel virides: vel in similibus hic non expressis

dendum censuimus esse precipue ne per contemptum huiusmodi[a] in his que se christo[b] voto celebri[c] desponderunt quicquam reperiatur incogruum qd in ipis irregularis ponat honestatis gloria maculā ⁊ diuinā merito possit offendere[d] maiestatem. ¶ Hoc igitur sacro approbante concilio duximus statuendum: ut singula monialiu monasteria per ordinarios[e] exempta videlicet que ita sedi apostolice q̃ nulli alij subiecta noscuntur apostolica[f] non exempta vero ordinaria auctoritate ac erēpta alia[g] per alios q̃bus subsunt annis[h] singulis debeant[i] visitari. ¶ Visitatores autem huiusmodi sollicitudinis studiu diligenter impendant[k] vt moniales[l] ipse quarum nonnullas dolentes[m] audiuim̄ in subscriptis excedere[n]: pannis sericis[o] variorum foderaturis scandalicis[p] comatis ⁊ cornutis[q] crinibus scacatis ⁊ virgatis[r] caputiolis nō utātur: non choreas[s] non festa[t] secularium prosequantur: non die noctuue per vicos ⁊ plateas incedāt[u] aut voluptuosaz alias vitam ducant: easqz solertius[x] detrahant ab insolentijs[y] q̃buslibet ⁊ mundi huius illecebris[z]: at inducant easdem

ad impendendum in monasterijs suis deuotum ⁊ debitum virtutuz domino famulatum: ad que oia[a] obseruanda moniales easdem nō obstantibus exemptionibus ⁊ priuilegijs quibuscunqz: q̃bus tamen quo ad alia̅ nolum̄ preiudicium generari: per illos de q̃bus supra dictum est compelli[x] iubemus remedijs oportunis. ¶ Statuimus insuper vt queuis ad regimen abbatiarum assumpte in monasterijs in quibus abbatisse sunt solite[a] benedici[b]: infra annum a sue confirmationis tempore[c] computandum munus benedictionis suscipiant: alioquin a iure suo nisi sub sit causa rationabilis[d] prorsus senuerint cecidisse[e]: per illos[f] ad quos id pertinet prouisione de abbatissis monasterijs ipsis canonice facienda. ¶ Illas quoqz mulieres que vulgo[g] dicuntur canonice seculares[h]: ⁊ vt seculares canonici vitam ducunt: non renunciantes proprio: nec professionem aliquā facientes: per locorum ordinarios si exempte non fuerint sua: si vero exempte fuerint aposto. auctoritate precipimus visitari. Per hoc tamen non intendentes earuz statum regulam seu ordinem ap-

excederent coercebunt ordinarij.
? ¶ Alia.legis diocesane vel iurisditionis: q̃ plene no. de of.ordi. dilect̄ p hoc tū non eximit illas a pcuratione: cum illa sit annexa visitationi: de rescrip.cum ex officij. de censi.cum venerabilis.
x ¶ Compelli.per hoc videtur q̃ non possint exemptas destituere. facit quod scripsi post inocē. de eta.⁊ quali. queris in fine. ō rescrip. dilect̄.i. ⁊ facit.s.e.ti.ea que. v. hec eadem: quā p hāc īmutari nō puto: qui eriā hodie illa loca visitāt visitatores a capitulis prouincialibus deputati qd patet q̃ visitāt eriā non exempta vt ibi: ergo ordinariorū potestas non impedit ipo̅ offiū: exerceāt ergo ordinarij quo ad exemptas censuraz: ⁊ disciplinas regule.s.e. primo.§.si qs ⁊ hec sint remedia oportuna de q̃ bus sequitur.
a ¶ Solite.licz ergo abbatisse benedicantur tamen nō omnes. inspicit ergo mos mōasterij. cōcor.s.ca. proximo parte .ij. vsiculo morē. ⁊.xij. .q.ij. alienatōes. Quid si alique fuerunt benedicte alique non. Puto si de more seruato p quadraginta annos patere posset illum sequēdū lz prius vel post seruatuz fuerit cōtrariuz argumētum. de prebē. cū de beneficio. lib. vi. vbi vero affirmatiua vel negatiua tanti temporis non apparet: puto penā istā locum non habere quasi ex varia obseruatione videatur hoc voluntarium. ad hoc de censi. ex parte.
b ¶ Benedici vt scripsi post hosti. de accu. meminimus. minus habet benedictio abbatisse q̃ abbatis: q̃ abbas benedictus monachos bndicit: de sup. ne. pre. c.i. ⁊ cōfert minores ordines: de etate ⁊ qualitate cum contingat: quod ex fragilitate secus abbatissa nō facit: de peni. ⁊ re. noua. cuz si. lz ergo benedictio abbatis non sit simpler sed mixta ī ter simplicem ⁊ ordinariam: vt scripsi post Host. de etate ⁊ qualitate tuam. benedictio tamē abbatisse simpler videtur. Item licet benedictio abbatis a qua dependet ordinandi potestas his diebus dari debeat: quibus dandus est ordo fm Hostien. qui dicit id tutius: de etate ⁊ qualitate cum contingat. de ista tamen a qua potestas illa non dependet minus videtur dubium quin quolibet die dari possit. facit de conse. eccle. vel. al. c.ij. ⁊ satis est certum tempus illi vel suis dependentijs non esse prefixuz. Sed dubitatur an hec benedictio sit iterabilis. Hugo hic tenet q̃ non. i. q. i. manus. ē enīz quasi sacramentum ⁊ ad instar benedictionis nuptiarum de se. nupti. c.i. ⁊.iii. quidaz contra: inquirendum esset quid seruet curia: certum est autem pro his benedictionibus dandis vel datis precium erigi nō debere: de simo. sicut.iii.
c ¶ Tempore. sic ēt currit tps cōsecrationis epi. s. post ꝓfirmationē. c. di. .c.i. de hoc de elec. cum in cunctis. ver. cum vero.
d ¶ Rōnabilis. puta ipsius infirmitas: volūtas diocesani p ipsum sepi̅ requisiti: vacatio sedis uel his similia. Idem puto si possessionē abbatie nō habuisset neqz per eam stetisset. ad hoc. xcij. di. si qui epi. de elec. cōmissa. li. vi. Item si corrupta pmota ēt p eum qui posset nō benedicere. ⁊ facit qd no. Ho. xii. q. i. iuuēculas. p cum qui posset diri: q̃ corrupta non pōt ī abbatissā eligi vt ibi. ⁊ facit. i. q. vii. c. ij. v. nouimus. ⁊ no. xxi. q. i. quō virginibus. non. n. posset corrupta virginitatē hortari. xxvi. di. c. pe. ī fi. ergo non prest virginibus.
e ¶ Cecidisse. in abbatibus in q̃bus hoc nō expmitur nō hz locum hec pena: lz. n. masculinum cōprehēdat femininū: nō tamē cōuertitur: exempto enim tē. ff. de leg. ij. si ita sit rescriptum.
f ¶ Per illos. siue sint collegia ad que spectat ō iure cōmuni electio. xvi. .q. vlt. c. vltimo. ⁊ de elec. c. i. siue sint alij ad quos de iure spāli spectet p uisio: de resti. in integ. c. i.
g ¶ Vulgo. facit. j. c. proximo in prin. cum concor.
h ¶ Seculares. de his de elec. indēnitatibus. §. pe. li. vj. ⁊ no. xij. q. vltima

ca. vlt. ⁊ de ma. ⁊ obe. dilecta. in glo. pe.

a ¶ Reprobare. imo reprobari videt. xviij. q. ij. perniciosam.

b ¶ Duobus. negatiue sumitur. i. non pluribus: facit. xxvj. distin. c. j. ⁊ ō hoc no. de testi. licet. i. Idē repete de sequentibus: ⁊ hoc probat littera contentos que sequitur.

c ¶ Duabus. decre. vt iurta. de offi. ordi. dicit de duabus vel tribus ſz h ō cre. ſpāliter loqtur in monasterijs monialium.

d ¶ Sue ecclesie. cathedralis vel inferioris.

e ¶ Viris alijs. non distinguit sint clerici vel alij tamen decre. vt iurta. de offi. ordina. precipit seculares excludi.

f ¶ Maturis etate: ō eleto. cū i cunctis. in prin.

g ¶ Cōtentos. circa visitationem aliorum monasteriorum ⁊ locorum seruetur. ōcre. vt iurta ō offi. ordina. circa visitationem quam facit episcop⁹ de proprio capitulo precipue regulari: seruetur extraua. boni. de offi. ord. debent: hic autem tarat numerum intromittendorum in capitulo temporevisitationis: per hoc tamen non restringit numerum procurandorum statutuz: de censi. cū apostolus.

h ¶ Ipsos. ordinarios visitantes apostolica auctoritate vel propria: vel superiorls ipsorum monasteriorum.

i ¶ Impedire. p hanc litteram puto q̄ necesse sit ī pedimentū p̄cedē ⁊ monitionem sequi: ad hoc vt locus sit huic pene hoc dico quia vidi p̄latos scribētes quandoqz monialib⁹ q̄ parēt se certa die ad recipiendam visitationem ipsorū: ⁊ in eisdez lr̄is faciunt monitionem q̄ nullus impediat: talis enim monitio debet fieri vt desistant ab illato impedimēto: vt locus sit huic pene: facit quod scripsi ō cōces. preben. cum nostris: ⁊ super glo. ij. Sed nunquid illato impedimento fiet monitio noiatim: an sufficiet gēralis? p ⁊ ō facit. ē. ea. cōpilla. de vita ⁊ honestate. cle. c. i. de sen. excō. constitutionem. lib. vj.

k ¶ Ipso facto. est ergo iste casus quo sufficit monitio nec ē necessaria sentēcia: cōcor. decre. ē. ea. com. de vi. ⁊ hone. cle. c. i. absoluit autē ordinarius ex quo papa non reseruat. de sen. excom. nuper.

probare[a]. ¶ Ipsos autem visitatores notarijs duobus[b] ⁊ personis duabus[c] sue ecclesie[d]: quattuorqz viris alijs[e] honestis vtiqz ⁊ maturis[f] precipimus in ea quam visitando facient inquisitione fore contentos[g]. ¶ Si qui vero visitatores ipsos[h] in premissis impedire[i] presumpserint: seu aliquo premissorum: nisi moniti resipiscant: ipso facto[k] excommunicationis sententiam se nouerint incursuros: priuilegijs statutis ⁊ cōsuetudinibus quibuslibet in contrarium minime valituris.

Rubrica De religiosis domibus vt episcopo sint subiecte.

¶ Clemens quintus in ꝯcilio vienensi.

¶ Mulieres statum beguinarum sectantes ⁊ de nouo assumentes: ac religiosi in hoc dantes consilium vel fauorem ipso facto sunt excommunicati: stat⁹ tamē penitentialis per hoc non iterdicitur fm pau.

Quam de quibusdam mulieribus[l] beguinabus[m] vulgariter[n] nūcupatis[o] q̄ cū nulli promittāt obedientiam[p] nec propriis renuncient neqz profiteantur aliquam regulam approbatam religiose nequaquam existunt: quanquam habitum qui beguinarum dicitur deferant: adhereant religiosis aliquibus ad quos specialiter trahitur affectio[q] earundez: nobis fide digna relatione insinuatum exiterit: q̄ earum alique quasi perdite in mentis insaniam[r] de summa trinitate ac diuina essentia disputent[s] ⁊ predicent[t] ac circa fidei articulos ⁊ ecclesiastica sacramēta opiniones catholice fidei cōtrarias introducāt ⁊ multos super his decipiētes simplices eos in errores diuersos īducant: aliaqz quamplura periculum animarum parientia sub quodam velamine sanctitatis[r] faciant ⁊ cōmittant. Nos tam ex his quam ex alijs de ipsarum opinione sinistra freq̄nter auditis: eas merito suspectas habentes: statum earundez sacro approbante concilio perpetuo duximus prohibendum: ⁊ a dei ecclesia penitus abolendum[r]: eisdez ⁊ aliis mulieribus quibuscūqz sub pena excommunicationis: quaz in cōtrarium facientes incurrere volumus ipso facto[3] iniungentes exp̄sse ne statum huiusmodi duduz[x] forte ab ipsis assumptuz quoquomodo sectentur[y] vlterius: vel ipsum aliq̄tenus de nouo assumāt. ¶ Predictis vō religiosis[z] per quos eedē mulieres ī huiusmodi beguinagii statum foueri: ⁊ ad ipsum suscipiēdum induci dicuntur: sub simili excommunicationis pena: quam eo ipso q̄ secus egerint se nouerint incursuros[a] districtius inhibem⁹: ne mulieres aliquas predictum statuz vt premittitur dudum assumptuz sectantes: aut ipsum de nouo forsitan assumentes quōcunqz admittant: ipsis super eo sectando vel assumendo prebentes nullo mō consilium auxilium: vel fauorez: nullo contra premissa priuilegio valituro. ¶ Sane per p̄dicta prohibē nequaquam intēdimus: quin si fuerint fideles alique mulieres que p̄ missa continentia vel etiā non promissa honeste in suis conuersantes hospitiis penitētiā agere voluerīt: ⁊ virtutū[b] domino in humilitatis[c] lud exp̄mik: ⁊ qz rō huius antiqua.

l ¶ Mulieribus. virgines nuptas ⁊ viduas comprehendit de hoc. ff. de verbor. significatione mulieris in prin.

m ¶ Beguinabus. de erroribus beguinarum ⁊ beguardorum alamanie. j. de here. ad nostram.

n ¶ Vulgariter. inspicitur elocutio vulgi. ē. ti. pr. c. vl. ver. illas quoqz. j. ō hī. c. i. §. sane. de torne. c. j. ō iniurijs. ⁊ ſt pignorationes. in prin. li. vi. cū suis cōcor.

o ¶ Nuncupatis. hic iunge litteram nobis fide digna ⁊ē. qō sequitur est interpositio.

p ¶ Obedientiaz. vide quod scripsi qui cle. vel vo. consuluit et quod no. in spe. ō sta. mo. ver. xxvij. Et per hoc videtur q̄ h constitutio sorores minorum q̄ dicuntur tertij ordinis non includat: cum ille promittant obedientiam ⁊ habeant regulam fi propre quo ad tria substantialia: sed quendam modum viuē di per se. apo. approbatuz quod mihi constat: ⁊ facit. j. de sentē. excom. cum ex eo. in principio. Secundus autem ordo est sororum sancte clare que profitētur substantialia. sed differunt a p̄mo: quia habent proprium ī cōmuni quod non habet ordo minorum.

q ¶ Affectio. sic. xcv. di. olim.

r ¶ Insaniam. sicut ille de quibus habet. xxv. q. vj. epi. q̄ seq se dicunt dianam.

s ¶ Disputent quod etiam maribus laicis non licet: de here. c. ij. §. j. libro sexto. C. ō sūma tri. l. pe.

t ¶ Predicent. hoc non lz mulieribus etiam prelatis. de pen. ⁊ re. noua. xxiij. distinc. mulier. xxxiij. q. v. mulierem. Nec licz maribus laicis. de here. cum ex iuncto: nec clerici nisi sint curati vel super hoc priuilegiati. ē. ea. compilla. de sepul. dudum. post principium. ⁊. §. huiusmodi. in pn.

v ¶ Introducant. qō hr̄ticuz est de here. ad abolendam. in pri.

x ¶ Sāctitatis. fm gre. Simulata egtas duplex ē iniqtas: rō ē qz malū facit ⁊ abutit bono.

y ¶ Abolendum. concor. lxviii. di. corepiscopi.

z ¶ Ipso fō. ex quo papa sibi vl alteri absolutionez nō reseruat. absoluet ordinari⁹. ō sen. ex. nup ⁊ ¶ Dudū. respicit p̄terita: qz illud exp̄mit: ⁊ qz rō huius antiqua.

2 ¶ Sectētur. q̄si sequant vl assequant.

Quam de quibusdam. ¶ Primo ponens cōstōnis cām abolet ⁊ damnat statum beguinarū: ⁊ excōicat illū sectātes vel ō nouo assumētes. Secūdo ibi: predictis excōicat religiosos dātes circa id cōsiliū auxiliū vel fauorē. Tertio ptestatur statū penitentie ⁊ humilitatis p id mulierib⁹ nō prohiberi: ibi sane. Cōstitutioni forte cām dedit qō no. ¶ No. de peni. ⁊ remis. cū ex eo. dū enim sibi dicitur q̄ questores elemosynaruz nō hospitentur in locis incōgruis: dicit ibi hostien. parcit q̄ nō dicit prostibulis: sed cauendum est a quasi prostibulis sicut sūt hospitia beguinarū: qō pniciosum gen⁹ ē mulierū nec de facili alios q̄ religiosos admittunt: a qb⁹ oib⁹ modis ē cauēdū. xviij. q. ij. diffinimus. ⁊. c. pniciosam. Alibi ēt notat hosti. q̄ a beguinis ē cauēdū. de fri. fraternitatis post principiū de vita ⁊ hone. cleri. monasteria. alibi no. ō iureiuran. ⁊ si christus. versi. angelus. quedam dixisse tempora mutata in malum ex quo cōscientia cepit eē peccatū: deus nouit iuramētuz: ⁊ beguinatus religio dicitur quedam declaratoria sup hac cōstōne manasse: quā de curia haberi non potui: ⁊ a quibusdam audiui q̄ a curia non manauit Vidi autem duas contrarias: ⁊ vt puto in alamania compositas: quarū altera videbatur edita ad consultationem epi argentini.

b ¶ Virtutū. ē. ti. pri. c. vlt. ō. visitatores. in fi.

c ¶ Humilitatis. ab homo vk: ⁊ vt bētus Bernardus dicit li. de gradibus hūilitatis. ¶ Humilitas ē virtus q̄ hō verissima cognitione sibi vilescit. ⁊ post multa. Gloriosa res est hūilitas q̄ ipsa quoqz supbia palliari se appetit ne vilescat. facit. viij. q. i. in scripturis. in fi. de talibus vk q̄ sub spē agni lupū gerūt: de here. vt officium. li. vi. Cassianus ponēs. x. humilitatis īdicia ponit illud octauū: cuz quis se religs īferior ē nō supficie, pnunciat labiorū. ſz intimo cordis credit affectu: īde dicuntur tres gradus hūilitatis. ¶ Prim⁹ subdere se maiori: ⁊ non p̄ferre se eq̄li. fa. xxij. di. de cōstantinopolitane. in fi. Secūs subdere se equali: nec p̄ferre se minori. Tertius subdere se minori: fa. de pe. di. iij. c. i. p̄ma vk sufficiens et necessaria. secunda abundans: tertia superabundans. De humilitatis efficacia diabol⁹ ad machabeum vt legitur in vitis patrū. Jeiunas īterdum ⁊ ego nullo vnq̄ cibo reficior: tu sepe vigilas: me nunq̄ sopor oppressit: humilitas tua sola me vincit. ⁊ Ambro. dicit q̄ humilitas est clauis que aperit regnuz celorū: ⁊ reserat mysteria scripturarum. Et Gregorius in quarta dominica de aduentu: qui sine humilitate virtutes congregat: quasi in uentum pulucrem portat: ⁊ vnde aliquid ferre cernit inde deterius cecatur: ⁊ vide. xxiij. distī. dominis. c. distin. contra morem.

Quia contingit Diuiditur in quattuor partes: vt patet in rubro. secunda ibi: vt autem. tertia ibi premissa. quarta ibi. ceterum. Imola.

a ¶ Xenodochiorum. de hoc ⁊ sequentib⁹ nominibus. s. e. cō. de preben. per litteras. ⁊ ibi dedi remis.

b ¶ Cura temporalium. vt inuunt sequenta.

c ¶ Exentere. repetendo illa in iudicio: quod possunt in ecclesiastico: etiā si illi sint laici: de fo. cōpe. cum sit.

d ¶ Deperdi. permittunt qō sequitur.

e ¶ Deformari. hec est probatō male administratiōis. xij. q. ij. quattuor. de elec. fundamenta. ver. nunquid. li. vj. C. de admini. tuto. lex que. facit constitutio Jo. execrabilis. i. rñ. reparari autem debent de redditibus locorum que supersunt qō vic vt de eccle. edi. ca. i. ⁊. c. de his.

f ¶ Inhumaniter. de prescrip. cum ex officij. post prin. de cens. licet.

g ¶ Alius suos. s. vltra victum. ⁊ vestitu: forte in pmonio augendo vel conseruando: facit ō pigno. c. iij. ⁊ patet q ist⁹ fruct⁹ etiam separatos a solo suos nō faciunt: de alijs clericis ⁊ prelatis: no. ō offi. ord. presenti. lib. sexto.

b ¶ Largitione. in vita vel in morte.

i ¶ Non alium. etiam pium: et est huic si. de ap. capitulo. iij. et ibi concor. de hoc in. i. glo. ⁊ bene facit. ff. de admi. re. ad ci. p. ti. l. j. cum concor. in glo. quandoq; tñ rebus vtimur ad alium vsum q̄ fuerint inuente: de penis. q̄uis. lib. vj.

k ¶ Apostolice. se. no. per hanc litteram solum papam alterare posse vsum illoruz que per fideles donata sunt vel relicta: ⁊ ad dēdus ē iste casus ad alios no. de offi. lega. q translationem.

l ¶ Conuerti. per sollicitudinez diocesani. c. ti. de xenodochijs.

m ¶ De iure. vt episcopi. vt in predi. c. ō xenodochijs.

n ¶ Apposito. per diocesanum de consensu patroni: de consue. cū dilect⁹. fa. xviij. q. ij. cleutherius de iurepa. preterea. ij.

o ¶ Legitime. spacio. xl. annorum cum titulo: nisi sit tanti tēporis prescriptio cuius initij nō sit memoria: qō vic vt de prescrip. c. i. li. vj.

p ¶ Sedis apostolice. hoc vicit quia licz episcopi possint aliqua episcopalia iura remittere vt cōferre: non tamen possūt a se correctionem ⁊ visitationem ō qua hic loquimur abdicare: de hoc de censi. cum venerabilis: de reli. do. cōstitutus.

q ¶ Indebite. ad hec recuperanda admittitur quilibet de loco: quod dic vt de re. eccle. nō alie. si quis.

r ¶ Facultates. quaruz semper l sumptib⁹ ⁊ pcurationib⁹ habēda ē rō: ō vi. ⁊ bo. de. quoniam. de censi. sopite. cū suis cōcor.

s ¶ In quo. s. reformādo ⁊ cōplendo. vt dcm̄ est.

t ¶ Negligentiā. hoc patebit ex rñ ō notorio. de censi. romana. §. notoria. vl p assignationē termini ad hoc prefiri ⁊ elapsi. facit. j. ti. pri. c. i.

v ¶ Iniungimus. nō dicit pmittim⁹. p hoc pz q ordinarij ad hoc tenent ex pcepto ⁊ fa. quod viri. ā. ti. pr. c. ij. post prī. super ver. debebant.

x ¶ Priuilegiatos. de priuile. quoniam. ⁊. c. cum capella. eodem ti. volentes. libro sexto. §. in eos.

y ¶ Apostolica. concor. s. eadem. com. de supp. neg. pla. cā. vno. ⁊ ibi concor. de hoc.

z ¶ Censuram. de verborum signi. querenti.

⁊ ¶ Remedijs. inuocando si expedierit brachium seculare: de offi. ordina. capitulo primo. ⁊. c. quoniam.

? ¶ Ad alia. sic supra. ti. i. c. ij.

ꝛ ¶ Secularibus. de religiosis dubitatur an hospitalibus pficī possint ⁊ ō leprosarijs iam vidi obtentum q̄ eis prefici poterant per illud qō no. ino. de eccle. edi. cum dicat: vbi dicit collegium leprosorum religiosum ⁊ licitum: ⁊ a iur⁹ approbatū: ⁊ per. c. quidam. xviij. q. ij. archi. ibi contra: dicēs q ipsum. c. quidaz loquitur de triplici genere locorum ⁊ personarum. Vnde quod ibi de monachis dicitur non hospitalia sz martyria ⁊ monasteria respicit. sit ratio: qr q mōachus extra monasterium intituletur non est pmissum: nisi propter curam animarum: de regula. super eo. vbi ergo regimen hospitalis caret cura: qui dicit religiosum illi prefici posse ostendat ius expressum. Nec est etiaz verum quod dicit Inn. collegium leprosorum religiosum: ut ibi etiam scripsi: ⁊ facit qō no. ō eccles. pla. nimis. ij. in. iij. glo. de laicis autem fatemur per predi. c. quidam q pficī possint etiam si habeat rector curam pauperū vel familie extra potestatem clauium: talez enim curam habz: ⁊ pater ⁊ dominus super familiam. Ista ergo non impediet laicum prefici: facit ō sentē. excommunicationis canonica. ⁊ quod ibi diri. Nec sufficeret ad preficiendum monachum talis cura: nisi ex potestate clauium curaz habeat: ō hoc de offi. archidi. cum satis. ō peni. ⁊ remis. omnis in prima tamen editione huius ꝛ alij hoc fuerat prohibitum ne laicis habentibus filios vel vxorem ex qua possent verisimiliter filios percare talia loca conferētur. quod postea fuit sublatum.

a ¶ Beneficium. concor. s. ea. compilla. ō prebē. per litteras ⁊ vide quod viri ī glo. vnde nec: ⁊ qō statim vicaz super versi. committatur.

b ¶ Reprobam⁹. cōcor. s. ea. cōpilla. de etate et q̄litate: vt hi q. cum suis concor. Si aūt expresse nō reprobasset consuetudinē puto q durasset sicut statutum de quo sequitur: ō constitu. capitulo primo. libro. vi.

c ¶ Electionē. per superiorem confirmandam.

d ¶ Cōmittatur. si ītelligit ad tpōs. s. q̄ diu placuerit ꝛmittēdi: tunc eēt lēa illa clario: que. s. prohibuit illa ī beneficiū cōcedi: quasi viceret beneficia de sui natura sunt perpetua. lv. distin. precepta. iste vero erit tpalis ad instar tutorū ⁊ curatorū ō qbus sequit: ⁊ presidentiū ciuitati romane: de quibus de electione: fundamenta. li. vi. vel alijs ciuitatibus vel vniuersitatibus. de quib⁹ satis scripsi post Hostien. de iudi. c. fi. facit ad hoc supra eadem compilla. de sup. neg. prela. capitulo vno. in principio ibi: committere. ⁊ qō ibi diri consuetudo non recipit hanc lēam: immo ita hodie sicut olim instituuntur perpetui rectores in locis talib⁹ ⁊ facit littera regē q̄ sequitur: declaranda esset in hoc mens huius littere.

e ¶ Valeant. cum effectu. s. de cle. non resi. c. iij. ⁊. iiij.

spiritu deseruire hoc eisdem liceat prout dominus ipsis inspirabit.

Dem.

¶ Primo ponens cōstitutionis causam statuit hospitalia reformari p collatores ipsoꝝ ⁊ cogi rectores eorum ad conseruationez locorum ⁊ suorum iurium: ⁊ ad hospitalitatem tenendam: statuens per locorum ordinarios suppleri defectum vel negligentiam collatorum etiam circa exempta. Secundo precipit hospitalia in beneficiū non concedi nisi in duobus casib⁹ ⁊ reprobat contrariam cōsuetudinem: submittens quales esse debeant quibus administratio ipsa cōmittitur: ⁊ de ipsorum iuramento inuentario ⁊ ratione reddenda et decretum apponit. Tertio declarat constitutionem nō extendi ad hospitalia religiosorum vel militarium ordinum. Quarto cōseruat antiquas consuetudines talium locorum circa diuina officia ⁊ sacramenta. Jo. an.

Quia contingit interdum q xenodochiorum[a] leprosariorum elemosynariorum seu hospitalium rectores locorū ipsoruz cura[b] postposita: bona res ⁊ iura ipsorum interdum ab occupatorū ⁊ vsurpatorum manibus excutere[c] negligunt: quinimmo ea collabi ⁊ deperdi[d] domos ⁊ edificia ruinis deformari[e] permittunt: ⁊ non attento q loca ipsa ad hoc fundata ⁊ fidelium erogationibus dotata fuerint: vt pauperes infectiq; lepra reciperentur inibi: ⁊ ex prouentibus substentarentur illorum id renuunt inhumaniter[f] facere: prouentus eosdez in vsus suos[g] damnabiliter conuertentes: cum tamē ea que ad certum vsum largitiōe[h] sunt destinata fidelium: ad illuz ō beant non ad alium[i] salua quidez sedis apostolice[k] auctoritate ꝛuerti[l]: Nos incuriam ⁊ absum huiusmodi detestantes: hoc sacro concilio approbante sancimus: vt hi ad quos id de iure[m] vel statuto in ipsorum fundatione locorum apposito[n]: aut ex consuetudine prescripta legitime[o] vel priuilegio sedis[p] apostolice pertinet: loca ipsa studeant in predictis omnibus salubriter reformare: ac occupata ō perdita ⁊ alienata indebite[q] in statum reduci debitū faciāt: ⁊ ad ipārum miserabiliuz personaꝝ receptionez ⁊ sustētationez debitā iuxta facultates[r] ⁊ pnētus locoꝝ ipsorum rectores predictos cōpellere non omittant. In quo[s] si forte cōmiserint negligentiam[t] vel defectum ordinarijs locorum iniungimus[u]: ut etiam si pia loca predicta exēptionis pūilegio munita consistant: per seipsos vel alios impleant omnia pmissa ⁊ singula: ⁊ rectores eosdem vtiqz non exēptos ꝓpria: exēptos vero ⁊ alios priuilegiatos[x] apostolica[y] ad id auctoritate compellant: cōtradictores cuiuscunqz status aut conditionis existant: ac prebentes eisdez circa premissa cōsiliuz auxliū vel fauorez: per cēsurā[z] ecclesiasticā ⁊ alijs iuris remedijs[⁊] compescendo: nullum tamen per hoc exemptionibus seu priuilegijs ipis quo ad alia ? preiudicium generando. ¶ Vt aūt premissa promptius obseruentur: nullus ex locis ipsis secularibus[?] clericis in beneficium[a] conferatur: etiaz si de consuetudine quam reprobamus[b] penitus hoc fuerit obseruatum: nisi in illorum fundatione secus constitutuz fuerit: seu per electionez[c] sit de rectore locis huiusmōi prouidendum. Sed eoruz gubernatio viris prouidis idoneis ⁊ boni testimonij committatur[d]: qui sciant velint ⁊ valeant[e]: loca ipsa bona eorum ac iura vtiliter regere: ⁊ eorum prouentus ⁊ redditus ī personaruz vsuz miserabiliuz fideliter dispensare: ⁊ quod in vsus alios bona predicta conuertere presumptio verisimilis non existat: ī qbus sub obtestatiōe diuini iudicij illorū ad quos dictorum locoꝝ cōmissio pertinet conscientias oneratus

a ¶ Tutorum ꝛ curatoꝝ: iurant eniȝ isti facere vtilia pupillis vel adultis quibus deputantur: ꝛ permittere inutilia ipsoꝝ etiã res ꝛ personas ad cõmodũ ꝛ vtilitatem eoꝝ bona fide custodire ꝛ saluare: inuentarium de reb⁹ eoꝝ facere: ꝛ administrationis sue ratione tempore debito reddere cum residuoꝝ resignatione: eo saluo ꝙ semp vti valeant veritate: quod vide in speculato. ꝺ tuto. in prima colũna: ꝛ probatur .C. de episcopa. audien. .l. de creationibus. C. ꝺ curato. furio. l. fi. cum similibus. tutor autẽ datur pupillo: curator adolescenti: ꝛ interduȝ maiori furioso vl' prodigo. vl' his similib⁹: datur etiã bõis ꝛ ad causas ꝛ lites: de quibus oĩbus in spec. de curatore.

b ¶ Iuramentũ. concor. .j. ꝺ hereti. c. i. §. porro.

c ¶ Prestare. no. qᵃ de satisdatione nil dicit ad quã tamen tutores ꝛ curatores tenent': nisi sint testamẽtarij: vel ex inquisitione dati. C. de tutori bus qui nõ satis. l. in dubiũ. ꝛ. l. nõ omniũ. de curatore furio. l. fi. insti. de satisdatio. tuto. ĩ prin. ꝛ sic soli legitimi: ꝛ sine inquisitione dati satisdant: ꝛ ibi de hoc ꝛ in spec. de tuto. §. si aũt. ꝟ. hoꝝ. cũ ãt isti rectores ex inquisitione dent': merito satisdatione nõ onerãtur. facit. C. de epi. ꝛ de. orphanotrophos. in pñ: nisi propter vxorẽ ꝛ filios suspect⁹ esset. xviij. di. de syracusane. sed tali suspecto committi nõ debet: vt. s.

Illi etiã qb⁹ dictoꝝ locoꝝ gubernatio seu administratio ꝯmittetur ad instar tutoꝝ ꝛ curatoꝝ[a] iuramẽtũ[b] prestare[c]: ac de locoꝝ ipsoꝝ bonis[d] inuentaria[e] cõficere: ꝛ ordinarijs seu alijs qbus subsunt loca huiusmodi vel deputandis ab eis annis[f] singulis de administratiõe sua teneantur reddere[g] rõnem: ꝙ si secus a quoquam fuerit attentatuȝ[h]: collationẽ prouisioneȝ seu ordinationem ipsam carere decernimus oĩ robore firmitatis. ¶ Premissa[i] uero ad hospitalia militarium[k] ordinũ aut religiosoꝝ ẽt alioꝝ[l] extẽdi minime volumus: quoꝝ tñ hospitaliũ rectoribus in sancte obedientie virtute mandamus: vt in illis ƀm suoꝝ ordinũ instituta ꝛ antiquas obseruãtias prouidere pauperibus ꝛ hospitalitateȝ debitã in illis tenere ꝑcurent: ad qꝺ ꝑ superiores eoꝝ arta districtiõe cogant' statutis aut ꝯsuetudinibus qbuslibet nõ obstãtibus ĩ p̃missis. ¶ Ceteruȝ[m] nostre intentionis existit: ꝙ si qua hospitalia altare[n] vel altaria ꝛ cimiterium ab antiquo habentia ꝛ presbyteros celebrantes ꝛ sacramenta ecclesiastica pauperibus ministrantes: seu si parochiales[o] rectores cõsueuerint in illis exercere premissa antiqua consuetudo seruetur quo ad exercẽda ꝛ ministrãda spiritualia supradicta[p].

Rubrica De iure patronatus.

Clemens. v. in ꝯci. vienen.

¶ Si p̃ñtatis ad ecclesias per patronos ecclesiasticos in qb⁹ ipi nõ consueuerunt oĩa supportare non assignauerunt infra terminũ cõpetentẽ ꝯgruã portionẽ: diocesanus eã assignare debebit. h. d. Io. an.

Ut constitutio[q] que ad ecclesiam aliquaȝ quãuis etiam ad exẽptoꝛuȝ presentationeȝ admitti cõsuetudine non obstãte[r] cõtraria ꝓhibet: nisi p̃ñtato de ꝓuentib⁹ eiusdem ecclesie talis coraȝ diocesano portio fuerit assignata: vnde iura possit ep̃alia soluere ꝛ sustentationem habere[s] cõgruã sicut expedit[t] obseruetur: ipãȝ declarare[v] ac quedam adijcere[x] consulta hmõi sacri concilij approbatione ꝓuidimus. ¶ Diocesanis[y] sub obtestatione diuini iudicij districtius inhibentes[z]

p ¶ Supradicta. concor. xxiiij. q. i. ꝓuidẽda de elec. nihil est. in fi. ꝛ facit. j. de priuile. c. i. in fi.

Ut constitutio. In prima exordium in quo expedientiã obseruãtie antiqui iuris ꝑ ꝯstitutiõis cã ponit. In secũda cõstitutio ibi diocesanis: q̃ tria facit: prima ꝓuidet circa assignationeȝ partis prouẽtuum ecclesiarum faciendam prelatis vel vicarijs ipsarũ per patronos ecclesiasticos qui nõ solent ipsarum onera supportare. Secũdo ibi sane. circa illos p̃sonos qui solent supportare predicta. Tertio ibi ad que. circa executionem ꝯstitutiõis dat p̃tãtem diocesanis. ꝛ tollit obstãtia: determinat opi. de quibus dicaȝ super verbo deuoluatur. ꝛ hic vt ponitur causatiue: sic de ap. vt debitus. vbi dixi.

q ¶ Cõstitutio clemẽtis. iiij. de p̃ben. c. i. li. vi. que supplet constitutionem Alex. c. ti. de monachis circa exemptꝺs ꝛ cõsuetudinem reprobandaȝ: de qua sequitur.

r ¶ Non ob. cõcor. de preben. extirpande.

s ¶ Habere. ꝛ reliqua incũbẽtia onera supportare: vt in predictis iuribus.

t ¶ Expedit. ecclesiarũ vtilitati ꝛ aĩaꝝ saluti: ut ibi.

v ¶ Declarare. hoc facit. j. §. sane.

x ¶ Adijcere. adijcit circa formam inhibitiõis. Item de termino statuẽdo. de p̃sentato instituendo: de assignatione post terminũ ꝑ ordinariũ faciẽda ꝛ illud quod habetur in fi.

y ¶ Diocesanis. qꝺ de inferioribus ad quos spectat institutio: qꝺ eẽ potest de offi. deleg. sup eo. de de. peg. c. fi. de preben. referente. s. e. com. de prebẽ. si de beneficio. So. inquãtuȝ ponit hec decre. ius nouũ in illis nõ habet locũ alias simpliciter dixisset ordinarijs. fi. s. e. de sequestra. pos. c. vnico. de statu regu. c. ij. s. ti. p̃ri. c. ij. post pñ. j. de priuil. c. i. de pe. ꝛ re. c. i. ꝛ tũc tales ꝯprebẽderet. de of. ordi. ordinarij. in pñ. li. vi. ꝛ quod ibi no. Nec potest negari quin seriose diocesanos exprimat cũ hoc sit hic octies repetitum: nec mirum qᵃ decre. de mona. ꝛ decre. j. li. vi. de prebẽ. de diocesanis ẽt expresse loquũtur. sic. s. e. cꝺ. de sup. neg. prela. c. vno. de foro. cõpe. q̃uis. §. volumus. de vi. ꝛ hone. de. c. i. in pñ. ꝛ quod ibi dixi: inferior ergo prelatus habẽs instituere ad diocesanũ recurreret: vt terminũ statuat ad assignationẽ. facit pñ. huius. c. que si nõ fiat ꝑ inferiorem ad quẽ spectat admittet' institutus: ꝛ ꝑ diocesanos fiat assignatio: ꝛ reliqua hic expressa: ꝛ est si. qꝺ ꝺ lr̃is cõmẽdaticijs scripsi in pre. decre. si. de de. pere. sup vlti. glo.

z ¶ Inhibẽtes. hic addit fortiorẽ expressionẽ inhibitionis: scripserat eniȝ Alexãder diocesano ꝙ ꝓuideret ꝙ nullũ ꝛc̃. Clemens quartus statuerat ꝛ mandauerat ꝯstitutionẽ inuiolabiliter obseruari: hic Clemens q̃ntus inhibet districte sub obtestatione ꝛc̃. Sed quero quid si cõtra hanc inhibitionem diocesanus admittit p̃ñtatum assignatione nõ facta: vi' ꝙ valeat. de preben. dilectus. i. de ꝯcess. ꝑbẽ. si soli. in pñ. ꝛ facit qꝺ no. de offi. ord. romana: ad fi. li. vi. ꝛ co. li. de imu. ec. decet. ad fi. ex quo nõ apponit' decre. vt ibi: ꝛ facit de despon. impu. ad dissoluendum in fi. Item cũ hec p̃ncipaliter fauorem epi ꝛ instituẽdi respiciãt: vt. s. in pñ. p̃ñt suo renũciare fauori. de regula. ad apostolicã. C. de legib⁹ qꝺ fauore. ꝛ facit .ff. de no. oper. nũcia. l. i. §. ꝛ post operis. ꝫ de elec. ꝓuida. li. vi. vbi non valet cõfirmatio facta illa inqsitione omissa que p̃mitti debeat. ita nec hic valeat nõ premissa hac assignatione: ad idẽ eo. ti. c. fi. vbi omissio citationis vitiat ꝯfirmationem. Item ꝫ hoc. e. ti. cũ dilectus. vbi nõ valeat collatio post inhibitionẽ legati. Ad idẽ pre. decre. si soli. ꝟ. aut vbi inhibitio executoris ad ꝯpellendũ afficit etiã sine decreto: nã plus operat' exp̃ssa inhibitio ꝙ mandatũ: vt ibi pȝ. ꝛ sic respõdetur ad p̃ncipiũ ipsius decre. ꝛ decre. dilectus. in ꝯ̃rium allegatis. Item non ob. ꝙ hic nõ apponitur decretũ: qꝛ sufficit legislatorẽ aliqd ꝓhibuisse ꝛc̃. C. de legibus nõ dubiũ. de regu. iur. que cõtra. li. vi. cum cõcor. Nec est veruȝ ꝙ hic versetur solum fauor instituentis ꝛ instituti: imo versatur fauor ecclesiaruȝ ꝛ salus aĩarũ: vt pȝ in decre. i. de prebẽ. ꝛ sic renũciare nõ potuerũt. facit quod dixi post Inno. Hosti. ꝛ Cõpost. de rescrip. cũ dilecta. sup. iiij. glo. ꝑ hoc videt' ꝙ institutio vel confirmatio nõ valeat: puta ꝙ cũ diocesanus nõ recipiat potestatem cõfirmãdi ab hac cõstitutione: sed det constitutio iurisditionem habenti certũ modum sine decreto: ꝙ cõfirmatio cõtra hanc ĩbibitionẽ facta valeat: ꝛ ꝙ hoc sit ꝺ mente colligo per verbum precedens sub obtestatione ꝛc̃. Fateor tamen ꝙ puniendus est faciens. vt in decre. si soli. cum ꝯcor. facit. j. de iudeis. c. vno. Ad decre. ꝓuida. respõdeo ꝙ ibi ordinarius recupat iurisditionẽ ꝑ ꝯstitutionẽ Greg.

d ¶ Bonis. mobilibus ꝛ immobilibus: de testa. relatum. ij. de verbo. significa. bonorum.

e ¶ Inuẽtaria. que alias repertoria dicũtur. ff. de admi. tu. tutor. q repertoriũ. ꝛ ad hoc tutores ꝛ curatores tenẽtur. C. de admi. tuto. l. tutores. ij. de eu. fu. l. fi. ꝛ formas diuersoruȝ inuentarioꝛuȝ vide in specu. de instru. edi. §. fi. ꝛ de his ibi. ver. sunt etiam.

f ¶ Annis singulis. per hanc lr̃am videt' ꝙ etiã nõ petitã teneat' offerre. alias si terminus statutus nõ esset: pone exẽplũ. s. ea. cꝺ. de testa. c. vno. satis videt' sufficere ꝙ hoc faceret cũ reqsitus esset: de iureiu. c. breui. facit qꝺ no. de elec. cupientes. §. si vero. in. v. glo.

g ¶ Reddere rõnem. ꝫ. C. de epi. ꝛ de. orphanotrophos. in fi. ꝛ auten. ꝺ ecde. §. pe. col. ix. vbi dicit' tales ad rõnẽ reddẽdã nõ teneri. So. illud corrextũ ꝑ auc. posteriorẽ. de san. episco. §. iconomos. col. ix. ita ibi soluit: tu dic verius primas leges nõ correctas: sꝫ loquũtur ꝺ rõne reddẽda orphanis vel pauperibus ad quã isti nõ tenent': quod sonat ibi tex. dicens ꝙ nõ subiacent tutelaribus vel curatorijs rõnibus. §. iconomos: loquitur exp̃sse de ratione reddenda ep̃o ad quã tenent': vt ibi ꝛ hic: sed hoc hic additur ꝙ singulis annis ad hoc teneantur.

h ¶ Attentatum. s. qꝛ cõferũtur in beneficiũ secularibus clericis vel personis: nõ talibus: vt dictum est. s.

i ¶ Premissa. s. de suppletione ordinarioꝝ: ẽt quo ad exemptãs ꝙ nõ cõferant' in beneficiũ de iuramẽto inuentario: ꝛ rõne reddẽda. Io. an.

k ¶ Militariũ. vt sancti Io. hieroso. sancte marie theuthonicorum calastrensium ꝛ similium.

l ¶ Alioꝝ. sunt quedaȝ religiones sup hospitalitate fundate: vt cruciferorum vel dato ꝙ nõ sint ad hoc fundate: hñt tñ hospitalia. Io. an.

m ¶ Ceterum. quarta pars.

n ¶ Altare. talia hospitalia cũ eccl'ia vel altari cimiterio: vel alio iure parochiali: vel q̃ alias sunt ꝑpetua ꝛ religiosa erigi non p̃ñt sine auctoritate diocesani: alias tñ qlibet domũ suã vel partẽ dom⁹ ad hospitalitatẽ pauperũ disponere posset: sed tũc penitere posset. ꝛ vide qꝺ dixi eo. ti. ad hoc sup. i. glo. ꝛ qꝺ no. Hosti. in summa de regu. §. i. ver. quid de rusticis ex quo aũt hospitale est locus religiosus: ꝛ auctoritate epi deputatus: hñ possunt talia sibi accedere. s. ea. cꝺ. de prebẽ. per lr̃as.

o ¶ Parochiales. s. in quoꝝ. s. parochijs cõstructa sunt hospitalia pro qbus facit ius cõe: de p̃scri. ex trãsmissa. ꝛ ꝺ resti. spo. ad decimas. li. vi. statur tamen consuetudini. Licet ergo hospitale ꝛ ipsi⁹ familia ꝛ pauperes ibi degentes sint de parochia matricis ecclesie: potuit tamen prescribere hospitale: ꝙ per proprium sacerdotem illis spiritualia ministrentur.

ne pñtatū[a] aliquē p quācunqʒ pſonā eccleſiaſticā ius[b] pñtādi ad eccleſiā aliquā hñtē admittant: niſi īfra certū terminū cōpetētē[c] p dioceſanos ipos pñtātibus pñgendū ipſi pñtato fuerit corā[d] eis: vt preſcribitur ↄgrua de ꝓuētib⁹ eccl'ie portio aſſignata: quam ſi forſan iudeꝫ pñtantes infra terminum ipm[e] aſſignare neglexerint: ne factum eorū noceat[f] pñtato ſtatuimus: vt ex tunc[g] dioceſani debeāt pñtatuꝫ niſi aliud canonicū obſiſtat admittere: ⁊ in penā[h] pñtantiū ad dioceſanos ipſos ptās aſſignationis huiuſmodi deuoluatur[i]. Precipimus autē dioceſanis eiſdē ſub ipſius obteſtatione diuini iudicij: ipſorūqʒ conſcientias oneramus[k] ꝙ moderationem[l] portionis ipſius debite faciant: nec odio[m] vel fauore: vel alias[n] in pluri vel minori[o] circa illā ſcienter excedant. ¶ Sane[p] in prioratuuꝫ vel aliorum tam regulariū ꝙ̄ ſecularium locorum eccleſijs in quib⁹ religioſi vel alij ad quos eorū redditus ptinere noſcunt̄: pdicta conſueuerūt onera ſupportare premiſſa nullaten⁹ obſeruent̄[q] ſꝫm onera oīa que eccleſiarum ipſaruꝫ ꝑpetuis[r] preſbyteris aut vicarijs[s] īcūberent: ſi dicta eis aſſignatio facta eſſet religioſi ⁊ alij ſupradicti plene ſubire[t]: ac preſbyteros ſeu vicarios ipos decenter[v] tractare nec non ſubſtentationem eis preſtare[x] ſufficientem[y] ⁊ congruam teneantur. ¶ Ad que omnia integraliter adimplēda: ⁊ nihilominus ad obſeruationem[z] debitam aſſignationis per dioceſanuꝫ in caſu alio[℞] vt permittitur faciēde: religioſos predictos ⁊ alios quoſlibet a dioceſanis eiſdē eccleſiaſtica volumus cēſura compelli: non obſtantibus exemptionibus aut alijs quibuſlibet priuilegijs conſuetudinibus[ↄ] vel ſtatutis: q̄ circa pmiſſa[ꝝ] vel eoꝝ aliqō religioſis ipſis aut alijs ī nullo volumus ſuffragari. ¶ Dez.

¶ In plures heredes vni⁹ ex pluribus patronis tranſit iuſpatronatus in ſtirpes. h. d. Jo. an.

Plures ab vno ex patronis

Quis.eo.ti.ſed modificatā: ſi ergo modum nō ſuet deficit iuriſditio.facit.ff. de trāſac.cū hi.§.ſi pro.⁊ de eo qui ſub tu.vel cu.l.magis.§.ſi es alienū. Ad decre.vi.eo.ti.dico ꝙ ex vi decreti nō valet ibi ↄfirmatio q̄ alias valuiſſet in decr. cū dilectus. ⁊ decre.ſi ſoli.§.aūt.aut erat ius alteri acqſitū pro quo ſcribebat̄.l. nō dubiū.loqtur in his que hñt ꝑpetuā ꝓhibitionis cām: vt no.de ſpon.duorū tua.que h ceſſat: nā etiam poſt inſtitutionē aſſignatio fieri pōt vt ſeqt̄: ⁊ ad hoc adde qō dixi .s.e.cō.de ſeque.poſſ.c. vno. ver.aliqua.

a ¶ Preſentatū. inſtituenduꝫ ad regimē eccl'ie vel curā ppli.

b ¶ Jus pñtandi.nō nudū: ſed vna cū dñio tpaliū: vt.j.§. ſane. Alias non fieret aſſignatio iſta q: rector totuꝫ hēret. ſuper quo vide qō ſcripſi.de preben. de monachis.ſup ſi.vlt.glo.

c ¶ Cōpetenteꝫ: de elec.c.i. de appel.cum ſit.

d ¶ Coraꝫ.vide qō ſup hac dictione no.ꝰ elec.vt circa.li.vi.

e ¶ Ipm.a dioceſano ſtatutū.

f ¶ Noceat.facit de ele.publicato.⁊ ad ea q̄ ibi ſcripſi in.x.q.

g ¶ Extunc.i.lapſo termino: ⁊ extremū tempus deſignat.ff. de ↄdi.⁊ demō.l.iiij.in ſi.

h ¶ Et in penaꝫ.nō dicit ⁊ poſtea ī penā: nec.s.pri.dixit prius debeant p qō dico ꝙ dūmodo lapſus ſit termin⁹ nō attēto ordine hui⁹ l're ſicut aſſignatio pſonoꝝ ꝑcedit īſtitutionē ſic ⁊ dioceſani pri⁹ poterūt aſſignare: ⁊ poſtmodū īſtituere: faciūt no.ō teſ.cū dilecta.l.iiij.glo.⁊ ſic illud extūc qō ꝑcedit ðterminat verbū debeāt ⁊ verbū deuoluat̄. Sꝫ in quo eſt h pena: cū nihil videat̄ referre an p ipſos: an p epꝫ hoc fiat ex quo modus nō excedit̄.ſo. aſſignabit forte eps tale pdiū qō ſibi tenere voluiſſet: pditio ergo electionis ē hic pena.fa.de preben.ſi pluribus.in ſi.li.vi.ff.de leg.ij.ſtatuliberū.§.ſtichū. ⁊ eſt ſi.de ſup.ne.pre.c.vno.ea.cō.

i ¶ Deuoluat̄. Tā. Go. Jnno.⁊ Hoſt.dicebāt de pbē.de mōachis ꝙ ſi monachi aſſignare nollēt hāc portionē.eps lapſis ſex mēſib⁹ ordinaret eccl'iaꝫ p decre. ſicut de ſup.neg.pla.ſꝫ archi.ī decre.i.de pre.li.vi.dicit decre.ſic loq in defectu pñtati nō ī defectu ꝓuētuū: q̄re dixit epm hoc caſu nō poſſe eccl'iam ordinare: ſꝫ coget illos ad aſſignationē faciendā: hodie melius ꝓuiſum eſt p hanc litteram.

k ¶ Oneramus.ↄcor.s.de vo.c.ſi.vbi ↄcor.de hoc.s.ti.pri.c.vlt.§.vt aūt ī ſi. .j.de here.c.i.poſt pñ.⁊ p hāc l'rām: ⁊ ea que no.ō reſcri.ſtatutū.§.aſſeſſorē.li. vi.vr̄ ꝙ p pſonos vel pſbyteros nō poſſit epo q̄ſtio ↄferri: ⁊ qō ſi appellarēt patroni dicētes ꝙ exceſſit: vel pſbyter dicēs ꝙ portio nō ſufficit eps ñ deferret. Sꝫ teor tñ ꝙ ſuperior ad quē appellatū eſt emendaret qō male factuꝫ eſſet.s.de ap. paſtoralis.in pñ. Jtem puto cū ante lapſum termini eſt cōtentio iter patronos q dicunt portionē antiquā vel auctā p ipſos ſufficere epm hoc negantem.

l ¶ Moderationē.i.moderatā taxationē: hoc dico q: moderationis verbū diminutionem ſapit.de ver.ſig.c.ſi.⁊ eſt huic ſi.de ele.cupiētes poſt pñ.li.vi.

m ¶ Odio vel fauore.preſentati vel preſentātium.

n ¶ Al'as.puta pmio vl' tiore.xi.q.iij.q̄tuor ō re iu.cū eterni.li.vi.j.ō ſhe.c.i.

o ¶ Vel minori.cōcor.de offi.cu.c.i.⁊ qō ibi no.in.iij.glo.

p ¶ Sane.hic declarat pre.oīa: vt.j.dicam.

q ¶ Obſuent̄.ex quo.n.pñtati ⁊ īſtituti nō ſuſtinēt onera: ſed ꝓcurationē cathedraticū: ⁊ alia iura epalia ⁊ hoſpitalitatis onera: ⁊ his ſil'ia ſubeūt patrōi nō ſiet aſſignatio pdicta ēt pro ſuſtentatione rectoris: vt ſeqtur. Si ḡ aliqua onera puta ꝓcurationū ſubeūt pſoni reliq̄ ſubit pſbyter: vr̄ ꝙ aſſignatio fieri ðbeat ſufficiēs pro his onerib⁹ tm̄ q̄ ſubit pſbyter: facit ō pſcrip.accedētes.de ſta.mo.ī ſingul'. de deci.tua.ij.puto.n.hoc eē de mēte hoꝝ iuriū ꝙ aut oīa ſubeūt pſoni: aut oīa pſbyter: facit de ↄſecra.di.ij.cōperim⁹.ff.de admi.tu.cū q̄rit̄. Nā pticularis exactio multa hꝫ īcōmoda.ff.fami.her.l.plane.facit.ff.de exer.ac.l.ij.s.de cēſi.cuꝫ inſtātia.⁊ hoc ꝓbat ſequēs l'ra.

r ¶ Perpetuis.de.cap.mona.c.vno.lib.vi.

s ¶ Vicarijs.repete perpetuis.de offi.vica.ad hec.

t ¶ Subire.teneatur quod ſequitur.

v ¶ Decēter.hoc reſpicit honeſtatē: de vo.magne.honeſte ergo locabunt̄ ī ſede de exceſ.pre.c.i.de ma.⁊ obe.ſolite.⁊ honorabit̄ in eis ſacerdotale officiū: de here.cum ex iniuncto.ver.lꝫ.lxxxv.di.eſto.

x ¶ Preſtare.hic pꝫ ꝙ ēt pro ſuſtentatione rectoris nō fiet aſſignatio.

y ¶ Sufficiētem.vide qō no.xvi.q.i.c.i.de reſcrip.cum adeo.in glo.ij.

z ¶ Ad obſeruationem.nō poterūt ergo tollere vel minuere portionē p epiſcopū aſſignatam.facit de preben.auaritie.

℞ ¶ Alio.cum.ſ.rector vel vicarius ſuſtinet onera: ⁊ infra tēpus per dioceſanuꝫ ſtatutum aſſignatio per patronos facta non fuit.

ↄ ¶ Cōſuetudinibus.cōcor.vide.s.e.cō.de eta.⁊ quali.vt hi qui ad ſi.

ꝝ ¶ Premiſſa.in alijs ḡ nō ledūtur ꝑuilegia.ſic.s.ti.i.c.vlt.ver.nullo.

Plures. Se ſummat tria dicens. Secūda ibi: ⁊ vt facilius. Tertia ibi: quib⁹.quarum prima determinat no.xvi.q.vlt.pie mentis.plenius.e.q.ſi plures.⁊.e.ti.c.i.per que patet hic reprobari opinionem: que placere videbatur Ala. Hug. Lau. Jo. Tanc. Vin. Ber.⁊. Gof.q̄ mihi etiā placebat: ⁊ approbat̄ opi. Jnno.⁊ Hoſt. dicentiū in pñ.c.i.ꝙ ī iure pſonat⁹ ſucceſſio fit p ſtirpes nō p capita: cum hoc eē debeat in linea deſcendenti.inſti.de here. q̄ ab īte.deſc.§.⁊ q: placuit: vt ſic plures vni ſuccedētes loco vnius habeantur.ff.de condi.⁊ demō.cū fund⁹.⁊ dicebat Jnno.hāc eq̄tatē preferendā ſubtilitati ↄtr̄.ff. ad.l.aquil.ita vulneratus ī ſi.ff.de īſti.l.i.his ↄcor. Rof.beneuē.in libello ſuo.e.ti.§.nūc de vl. Primi ꝫ. Ad qō inducebat Vin.ꝙ patroni veniūt ad ſucceſſionē liberti per capita non per ſtirpes.inſti.de ſucceſ.liber.§.ſed noſtra.alias ī cipit multis.facit ad hoc quia ſtipulationes indiuidue non diuidunt̄ inter heredes.ff.de verbo. ob.l.ij.⁊.l.eedem.§.cato.⁊.l.ſtipulationes nō diuiduntur.archi.ī pre. .c.ſi plures.concordare voluit opiniones dicēs opi. Jnno.eſſe verā ī his q ex diuerſis cauſis ſūt pſoni: ⁊ ita ponebat Rof.vt ſi vnus ex fundo: alter ex dote. Omnes enī ex altero deſcendētes loco vnius habētur: quādo vero vnicus fuit pſon⁹ tūc locū hēat opinio cōtraria: vt ſic īſpiciamus initiū. Sꝫ lꝫ hoc aliquantulū mulceat aures: cui nec vr̄ hec decre.obſtare q̄ ponit plures patronos ⁊ vnū ex plurib⁹ nō vnū ſolū: tñ nō video rōneꝫ quare aliud ī duob⁹ pſonis ex diuerſa cā ꝙ ex eadē: vt ſi duo dederint dotē. Itē nec video quare magis inſpiciamus ſtirpē primo gradu ꝙ ſcōdo vel vlteriorib⁹. Cū igitur in hoc oēs ↄcordent ꝙ hoc ius eſt ſimplex.⁊ indiuiſibile. Jtem cōcordent ꝙ in heredes ⁊ inequalibus partibus equaliter trāſit: lꝫ forſan vt dicebat Jnno.pinguior ſit vox illius qui plus hꝫ in hereditate. Itē cū omnes cōcordent eū q aliqd in dote poſuit ita pſonū eſſe ſicut eum q plus poſuit: ⁊ de oīb⁹ his ſcripſi.eo.ti.c.i. Mihi placebat opinio hic reprobata: que lꝫ in pre hr̄et ↄtrariā equitatē: tamē expediens mihi videbatur eccleſijs: vt ſicut pſonis per capita debet̄ ius ꝓceſſionis ius alimētoruꝫ: ⁊ ius defenſionis: ita per capita debeatur ius pñtationis.ſ. vt quot ſunt capita pſonoꝝ tot ſint ſuffragia vocū ⁊ nō plura: ad hoc facit.eo.ti.c.iij.qō loqtur etiā de heredibus fundatoꝝ in plurali: ⁊ tñ dicit preficienduꝫ illuꝫ qui plurimoꝝ approbatur aſſenſu. Et nō plura dixi.vt.ſ.ſi pſonus ſit heres cōpatroni: ſolū vnā vocem habeat: cuius ↄtrium innuit hec l'ra: vt.ſ.ſi ſit de heredib⁹ trium pſonoꝝ: in tribus vocib⁹ ꝑtē hēat: vel ſi ſolus eſſet heres triū hēat tres voces: facit ō re iu.cū olim.⁊ ex opi.h approbata timeo ꝙ naſcent̄ iextricabiles q̄ōnes. Pone ꝙ.a.patron⁹ cuius heredes haberi debēt ꝑ vna voce: habuit tres filios quoꝝ prim⁹.b.noīe habuit duos filios.ſcōus.c.noīe habuit q̄ttuor.tertius.d.noīe habuit ſex: quo iure iſti oēs hñt vnā vocē: eo iure hñt duo filij.b.tertiā illius vocis.q̄ttuor filij.c. aliā tertiā: ſex filij.d.aliā tertiā. Si ḡ ad apiendū itellectū dicēdoꝝ hāc vocē reducam⁹ ad vnū as.i.ad.xij.vncias: ⁊ faciam⁹ ꝙ q̄libet vncia ī voce ſit bonoñ.groſſus: ⁊ qlibet groſſus valeat duodecim bonoñ.paruos q̄libet ſtirps hēbit q̄ttuor vncias.qd erit ḡ ſi vn⁹ ex duob⁹: tres ex q̄tuor duo ex ſex pñtant ticiū: ⁊ reliq.ſ.vn⁹ ex duobus: vnus ex q̄ttuor: ⁊ quattuor ex ſex preſentant ſeium: de numero pſonarū pꝫ: de vncijs etiam pꝫ: quia preſentatores ticij habent ſex vncias ⁊ quattuor denarios: preſentatores ſeij habēt qnqꝫ vncias ⁊ octo denarios: ſed explica ſtirpē. Itē deſcēdendo ad tertiū gradū ſi vnus ex illis duob⁹ filijs.b.habeat vnū ſolū filiū q clericus eſt alter octo: quoꝝ duo etiā ſūt clerici ille ſolus habebit duas vncias: ⁊ illi octo diuident alias duas: ⁊ ſic qlibet ex illis octo habebit tres denarios. Jtem ſi qlibet ex q̄ttuor filijs.c.habebit filios.pmus quattuor: quorum vnus clericus: ſecūdus tres: quoꝝ duo clerici.tertius duos clericos: quartus vnū: q̄ttuor filij primi habēt vnciā: ⁊ ſic qlibꝫ tres denarios: tres filij ſecundi vnciā: ⁊ ſic qlibet q̄ttuor denarios: duo filij tertiā vnciā aliam: ⁊ ſic qlibet ſex denarios ⁊ ſolus fili⁹ quarti hꝫ integrā vnciā. Itē ſi ex tertiis

stirpe.l.ex ser filijs.d.quilibet hz filios. Pone qlibet ex trib⁹ duos ⁊ sic ser quorum vnus solus est clericus: ⁊ qlibet ex alijs tribus q̃tuor: ⁊ sic duode cim: quoꝝ octo sunt clerici: qlibet ex parentib⁹ habebit octo denarios qui libet ergo ex duob⁹ filijs p̃mor̃ triũ habebit quattuor denarios: ⁊ qlibet ex quatuor filijs.sc̃ōr̃ triũ habebit duos denarios. Habem⁹ ergo hz p̃ dicta trigintaseptẽ prone potes ex duodecim nepo tibus natis ⁊ tribus filijs pfoni: Finge q̃ vacat ec clesia: ⁊ isti triginta septẽ discordant: viginti laici ex eis pstant vnum: decẽ ⁊ septem quos vtri cleri cos alium tu qui vicis p stirpes deberi voces pfo noꝝ extrica mihi casum istũ quo iure etenim pon deras stirpẽ ī p̃mo gradu eo iure: ⁊ in vlterioribus: vt predixi in vncijs bñ pōt explicari: qꝛ pars clericoꝝ habet ser vncias ⁊ vnũ dẽariũ: ps laicorũ ser vncias minus vno de nario. Adhuc fortior in tricatio: vbi ponis alium cōpfonum habuisse tori dez descendẽtes quoꝝ ali qui concordant cum cleri cis p̃dictis alii cum laicis Et scias q̃ in predicto cō puto fuissem vltra terna rium vsus impari numero: vt.v.vii.vel.ix.adhuc fortior esset intricatio. Item si est intricatio tãta ī pneponibus: quanto amplior in filijs pneporũ vel vlterioribus.q̃ ẽ dicere si hec intricatio est ī tertio gradu: quãto maior in quarto quinto ⁊ vlteriorib⁹. Item si intricatio est in casu sic explicite ⁊ cerniculinaliter posito: quãto maior in eo per pbationes certificando: p tãto terrore de hac approbatione: nec sic terreor ẽ eo q̃ scripsi post Inno.⁊ ho sti.de elec. scriptũ sup ꝗo ꝓposit.vbi dico q̃ prelat⁹ possit hꝗ tertiam electionis.cap'm tertiã.clerus tertiã: qꝛ fateor vt ibi scripsi q̃ possit esse in tricatio in calculo: nõ tñ tãta vt hic: ⁊ hoc pp successiuas stirpes. Dicebat ergo goff.e.ti.c.i.q̃ cōsuetudo p quã ī quibusdã partibus: ut neapoli ius patronatus diuidit p vncias: possit excusari: vt fiat diuisio nõ respectu iu rispa.q̃ est indiuisibile sed respectu portionũ hz quas heredes successerũt pfono vni vel pluribus: ⁊ nõ respectu portionũ quas cōtulerunt edifican do vel dotando: ⁊ pōt esse vtilitas hax diuisionum: vt ecclesia ī alendo ⁊ in bonoribus magis teneat ei a quo plus receperit: sed actus p̃tandi cōis sit omnib⁹. Posset ẽt circa gratificatiōez que aliq̃ faciẽda est.eo.tit.cum aũt vor illius p̃ferri qui plus cōtulit: ⁊ hoc dicũ mihi placebat: sed vt viri opi.hic approbata.p quã facit de res.pastoralis.in p̃n.de test.lz ex q̃dam ibi non vtiqz vno tẽ.in tanto hz equitatem: qꝛ absurdũ erat pfonuz istitu endo decem heredes: forsan ad hũc finem vt defraudare posset cōpatronũ actu p̃tandi.q̃ esset si isti haberent decez voces: ⁊ ille vnam: ⁊ qꝛ hoc ita posset cōtingere in sc̃o gradu tertio ⁊ vlteriorib⁹ sicut ī primo nõ vt hꝗ rōnem opi.archi.⁊ pp hanc fraudẽ vel iniqtatem multotiens cogitauerã q̃ bonum esset statuere q̃ extantibus descendẽtibus heredibus sanguinis ex aliquo pfonoꝝ: ius istud non posset transmitti in extrãeos. In heredes vo sanguinis transiret p capita ẽt quo ad actũ p̃tationis: ⁊ tunc non con queratur pfonus de compfono: sed de deo creãte: si plures descẽdẽtes pre buit cōpfono q̃ sibi. Deficientibus vo cōpfonis: tũc pfonus descẽdẽtes nõ habens posset trãsmittere in extrãeos: qbus ẽt succederẽt soli descẽdẽtes sanguinis ⁊ per capita. Et forsan non esset absurdũ statuere q̃ nullo casu in extraneos.i.non descẽdẽtes posset transmitti: vt sic facilius liberarentur ecclesie ab hoc iure: facit de deci.phibemus.⁊.c.fi.

a Plures.quotcũqz: cum sit eadẽ rõ: sed ad minus duo comprehẽdit ō re.iu.pluralis li.vi.cum ꝗor.⁊ dic plures ẽt singulares: ī collegiatis.n. minus est dubiuz.de his que fi.aprela.c.ea noscitur.

b Ab vno.ergo sec⁹ si plures a plib⁹ vl vn⁹ a plib⁹ vt diri ī magna gl.

a Eccle.hẽm⁹ pfonos litzoꝝ ⁊ pfonos cãꝝ: ō qb⁹ diri.eo.ti.sup rub.

b Relicti.lz vbuz relicti ad viui tabulas nõ ptineat.ff. de tab.exhi.l.i. ad fi.facit de fo.ꝗpe.cōquestus. Idem tñ puto si inter viuos trãsferat ven dẽdo plurib⁹ vniuersitatẽ vel pmutando cũ plurib⁹ vl pluribus donãdo q̃ sunt modi trãsferendi.vt.no.eo.ti.cum seculũ: donationẽ tñ non posset facere priuatis sine consensu epi: vt plene scripsi.eo.ti.illud.

c Heredes.sui vel extranei: cum non distinguat: de hoc.xvi.q.vii.con sideranda: ⁊ diri eo.ti.cum seculum.

d Rectoris.⁊ clerici.cum eadem sit rõ: est tñ in hoc opinio an patronus p̃tet clericum.tene tñ quod no.e.ti. postulasti.

e Et vt.circa hunc ver.erat triplex opi. Prima q̃ hoc fieri posset. Secunda q̃ nõ posset. Tertia q̃ posset de auctoritate epi.alias non.h repro bat secũda q̃ tenebat ino.e.ti.c.i.⁊ tertia quã ipse ibi idez tenebat.eo.ti.q̃ rimoniã: ⁊ approbat primã quã tenebat her.e.ti.c.i.in fi.glo.⁊ apertius

ecclesie[a] relicti[b] heredes[c] vocez duz tarat vni⁹ hẽbũt ī p̃tatione recto ris[d]. Et vt[e] facilius[f] prouideatur ecclesijs: non inconueniens reputa mus patronos[g] ipsos inter se pos se libere[h] queire ō rectore ab eis al ternis[i] vicib⁹ p̃tando. Quib⁹[k] etiã ex eadez[l] cã permittimus[m]: vt plures[n] ad vacantem ecclesiaz pos sint eo modo presentaf[o] personas[p] q̃ vna ex eis eligi per episcopum[q] valeat ⁊ admitti.

Rubrica de censibus exactionibus ⁊ procurationibus.

Q Lemens.v.in conci.vienensi. Religiosi subire tenẽtur oneris que icũbebãt ecclesijs per eos ante hoc concliuz acquisitis: nisi priuile gio exemptione vel alia iusta cã iu uentur: que p̃uilegia vel exemptio nes non iuuant in ecclesijs post con cilium acquirendis.h.d. Io.and.

Quam fit[r] nature[s] cōsonũ illos nõ recusare onera qui rerũ cōmoda cōple ctuntur: hac ī perpetuũ valitura ꝗstitutione sancimus: vt religiosi[t] quicũqz p monasterijs ⁊ ecclesijs que ad eos quocũqz sint ti tulo[u] deuoluta: ꝓcurationes lega torũz sedis[x] apostolice ac iura epa lia[y] ⁊ alia prestari p ipsis antequaz ad eos peruenissent solita[z] prōpte soluere studeant: nisi forsan sedis apostolice priuilegio[a] ⁊ exẽptione[b] vel alia causa legitia[x] ab his se va leant excusare. Priuilegia ve ro seu exẽptiones[a] huiusmodi ad monasteria seu ecclesias q̃ ad eos obuenire cōtinget in posterum[b]

i Alternis vicibus.i.q̃ vnus p̃ma vice qua occurret vacatio: alter sc̃ōa: alter tertia: has ẽt vicissitudines q̃ñqz seruãt singulares pfone collegioꝝ in collationi bus spectantibus ad collegia: de prebẽ.c.vlti.li.vi. k Quibus. etiaz ter tium dcñ inducens ius nouũ ⁊ eqꝛsimũ: q̃ intelligo de laicis: vt.j.dicam.

l Eadem causa.facilioris prouisionis ecclesiaꝝ.

m Permittim⁹: olim nõ licebat.bñ.n.poterat laic⁹ p̃tato uno aliũ p̃taf.e.ti. q̃ aũt ⁊.c.q̃ aũt.⁊ potior erat ꝗditio istituti ab epo: vt ibi: videbat tñ eps prio teneri q̃ intellige vt diri eo.ti.pastoral. Si ergo licebat sic successiue accumulaf honestũ est vt liceat ẽt sic p̃tare. n Plures.quotcũqz vt diri ī prin.c.

o P̃tare.simul vel successiue: lz.n.olim cũ laicus p̃tabat sc̃ōm darcẽ eptio epo: ipse tñ laicus istabat p sc̃ōo: modo vero pōt reliquere hoc epi optioni: ⁊ sic no.q̃ lz electiōes nõ possint fieri alternatiue ō elec.c.ii.li.vi.p̃tatiōes sic: vt hic q̃ de laicis intelligo vl clericis p̃tãtib⁹ ex pfunonio: ī qb⁹ locũ hẽbat q̃.s.diri.

p Personas.ẽt in minorib⁹ cōstitutas q̃ dic vt de isti.c.ti.li.vi. Io.an.

q Per epm: vel alium instituentẽ: cum eadem sit ratio.

r Quam sit. Due sunt partes qꝛ primo rōne premissa ponit statutũ suum cum exceptiōe. Sc̃ōo exceptionẽ limitat ⁊ ōclarat ibi. priuilegia Imo.

s Nature.sumptũ de regula formata p modũ conuersum.ff. de re. iur.fm naturaz.⁊ vide de reg.iur.q̃ sentit.li.vi.⁊ dicit ler q̃ nõ est ferendus qui lucrum amplectitur.tẽ.C.de cadu.tol.l.vna.§.pro sc̃ōo in fi.

t Religiosi.in alijs ergo locũ nõ hz inquãtũ iducit ius nouũ in fi.s.ca.cō.de deci.c.i.de testa.c.i. u Titulo.vt donatione. de do. ꝗsultationibus pmutatione.de re.p.ad q̃ōnes: vel prescriptiōe.de iurepa.cura titulo vo ẽptiōis hꝗ non pōt de simo.q̃relam.de iu.pa.de iure.⁊.an transeat cũ vniuersitate scri psi eo.ti.ex lꝗis: titulus ẽt edificationis vel fundationis non adaptaf huic casui.

x Sedis apostolice.de iureiur.ego.n.de censi.cũ instantia.

y Epalia.de quib⁹ de of.or.ꝗquerẽte.s.ti.i.c.i.⁊ vides q̃ procuratio legatoꝝ ⁊ iura epalia ponunt vt diuersa: p q̃ pz q̃ q ex pacto tenet ad iura epalia: nõ p id tenet ad ꝓcurationẽ predictã. z Solita. vel ex impositione fcã tpe fun dationis.xviij.q.ii.Eleutherius.e.ti.quanto de iurepa.preterea.ii.vel ex anti quo usu de hoc e.ti.puenit.vel qꝛ res aliqua hñs onus annexũ peruenit ad eccle siam in quã transiuit cũ suo onere.xvi.q.i.si qs laicus de deci. pastoral.de pig. c.ex lꝗis.ff.de ꝗben ep.alienatio. ⁊ Priuilegio: h iuuat quo ad oia p̃dcã

2 Exẽptione.si itelligas ab epali iurisdictione hoc nõ iuuat quo ad ꝓcurationes legatoꝝ se.apo.ad quas exẽpti teneut: nõ ob.eo.ti.cum instantia q̃ exponas: vt ibi diri. Ꝗ illas ẽt nõ valet prescriptio: de pre.accedentes.

x Legitima.puta ꝗpositione.j.c.pri.v.nec ꝗponẽs.q̃ itellige quo ad illa ī q bus valeret ꝗpositio.de hoc e.ti.cũ venerabilis: vl res iudicata.ō re iu.cũ iter.⁊ no.ō p.cũ ex officij.l vlt glo. Prescriptio ñ vl h adaptari: cũ loquat ter.ō his q̃ p̃stari solebant: noua vo p̃scriptio p⁹ acqsitionẽ illaꝝ bene posset adaptari in his iurib⁹ q̃ sũt p̃scriptibilia: de p̃.de q̃rta: sed nunqd erit legitima cã si dicat idebita fuisse.sol.puto de mẽte hui⁹ ꝗstõis q̃ pcipiẽs ī possessiõe defendat vdec pbet ide bitũ e.ti.puẽit.fat.ō ele.q̃relã ad fi.⁊ q̃ ibi no.ō of.or.duo simul in.iij.glo.

a Exẽptiones huiusmodi.intelligo generales vel a predictis iuribus.

b In posteruz ꝗor.ō deci.nup.si.s.ea.cōp.de res.lꝗas.vides ergo q̃ priuile gia vel exẽptiones q̃s hẽbant religiosi: ẽt circa ecclesias acqrendas nõ habent lo cuz nisi in acqsitis ante cōcili.vien. De religiosis diri: qꝛ circa seculares nil um

mutat ista ꝓstõ. Et scias q̃ conciliũ ĩcohauit anno dñi. M.cccxi. die calend. octobris ⁊ terminatũ fuit anno sequenti. vi. die aprilis: ⁊ sic durauit vltra sex menses. Scito ergo qñ acqsiuerint scias an ante cõciliũ vel post. Quid de acquisitis durante ꝓcilio vel post cõciliũ antecẽ ꝓstõnes ligarẽt. de quo satis diri ĩ pemio: equũ videretur q̃ acqsite antecẽ ligarẽt ꝓstõnes: p̃uilegijs ⁊ exceptionib⁹ gaudeãt per ea que diri.

a ¶ Volumus. sit p rõne volũtas. cum alias deceat p̃uilegiũ p̃ncipis eẽ mansuruz de re. iu. decet li. vi. cũ ꝓcor. ⁊ ẽ si. S. e. cõ. ꝗ sepul. dudũ. §. pe. ĩ fi. ⁊. S. ti. i. c. i. ĩ fi. de rescri. c. vlt. de de ci. c. ii. lib. vi. fuit tñ motiũ q̃ p̃uilegiuz tẽdebat ad noram: ꝗ deci. suggestum. vbi de hoc.

A Ꝗ nostrum. Prima pars ponit grauamina secunda p̃uidet: ibi nos igitur

b ¶ Dolentes. S. eo. cõ. de sta. mo. c. ii. ꝗ. visitatores: ⁊ ibi cũ concor.

c ¶ Regularibus. de quibus in regula benedicti. xxxix. c.

d ¶ Inuitis. nõ erat ergo dicẽdã elemosyna que de rapina fiebat. ⁊. q. i. nõ est putanda.

e ¶ Ferris. vide quod no. c. tit. exigit in glo. ii. li. vi.

f ¶ Officij. S. id eo. ti. romana. §. procurationis. li. vi.

g ¶ Cõpositiones. cõpositio p quã tollat̃ pcuratio debita visitanti nõ valet sicut. n. visitatio p cõpositionẽ tolli nõ posset: ita nec pcuratio q̃ ꝗbet iure ãnerionis: sicut de prescriptione ꝗ de pscri. cũ ex officij: sed erãt cõpositiones sup mõ procurandi vl numero procurãdoꝝ q̃ seruãde erãt. facit qõ no. xvi. q. vii. qui cũq̃z sicut et sup decimis fit cõpositio. de deci. ex multiplici.

h ¶ Ipsis. prelatis.

i ¶ Cõsuit. S. id. c. ti. cũ apostolus. Ref. vt suetonius. lib. ii. q̃ tiberius presidib⁹ suadentib⁹ p uincias onerari tributo descripsit: boni pastoris est tõdere pecus non deglutire.

k ¶ Habent. S. id. c. ti. cũ apostolus. de cle. vena. c. i. ⁊. ii.

l ¶ Value. de spon. consultationi. in prin.

m ¶ Franguntur. an hec liceant et habenti iustã cãm ⁊ possidenti: cui denegat̃ pensio vl hospitũ vel procuratio: plene scripsi post. Inno. de imu. ec. c. i.

n ¶ Exportant̃. hoc nõ pñt et collectores decimarũ. S. e. cõ. ꝗ deci. si beneficiorum.

o ¶ Una die cum tñ numerus pcurationum nõ debeat excedere numeꝝ dieꝝ. eo. ti. pcurationes q̃ locum hz et in visitante plura loca quorũ quodlibet ad procurationem sufficiat. e. ti. felicis. li. vi.

p ¶ Impenso. cõtra id eo. ti. pcurationes. ⁊. c. exigit li. vi. eo. li. de offi. ord. si eps.

q ¶ Assumentes S. id de re. iur. quod oõs.

r ¶ Alijs de qbus. de exces. prc. frequens

s ¶ Utroqz. de pri. qñ.

t ¶ Supradicta. cisterci. ordinis: tñ ⁊ de alijs idem videret̃ ab idẽptitate rõnis. S. prori. generaliter loquitur de exemptis.

u ¶ Gratiose. dicit prouerbium italicorũ nõ respiciendũ dẽtem equi donati: cui conuenit. ff. de edi. edi. ad res donatas.

x ¶ Spãli. puta pacts vel onere ĩposito fundationis tpe: ut diri. S. c. pri.

y ¶ Ipsoꝝ. ergo nõ aliorũ p̃uatorũ vel ecclesiarũ: et si domus essent ad hoc apte nisi ipsi prelati consentirent ibi procuratori.

z ¶ Alioqn. idẽ si extra septa non fuerint domus monasterij: ad hoc apte.

⁊ ¶ Regularẽ. lz ergo in parte domus: qõ in alia parte nõ lz. de sta. mo. cuz ad monasteriuz. sed qd si extra portam illaz nõ est locus aptus. satis vl q̃ ꝓpter necessitatem que sic artat possint tũc intra portã illaz ministrari: vt sicut pp necessitatẽ tpe ꝓhibito lz carnes comedere sic liceat ĩ eadẽ cã et in loco prohibito: de obser. ieiu. cõsiliuz in fi. de re. iu. qõ nõ ẽ. facit de cu. eu. c. ii. posset tñ dici q̃ cũ priuilegiuz istoꝝ non tollat̃ ĩtra portã: q̃ tunc eps ꝗm formam priuilegij cibis regularibus debeat cõtẽtari. Ubi vo nõ haberẽt p̃uilegium ꝗrium sit locus ei quod prius diri.

volumus[a] nõ extendi. ¶ Dez. ¶ Ponit qdã grauamia q̃ prelati inferebãt exẽptis p̃cipue cisterciẽsibus: ⁊ illa fieri ꝓhibet statuens q̃ epi q̃ in monasterijs cisterciẽsis ordinis charitatiue ꝓcurãtur sint cõtenti cibarijs q̃ p illos ministrant̃. Si vero ꝓcurãt̃ ex debito ipsis volentibus carnes mistrari dñt extra septa monasterij: saltẽ extra portã q̃ dr̃ regularis: ipsoruz et elemosynarij fragmenta mensarũ possunt pauperibus erogare. h. d. Jo. and.

A Ꝗ nostrũ qõ dolentes[b] referimus peuenit auditum q̃ ecclesiaꝝ prelati ad mõasteria cisterciẽsis. ordis accedẽtes lz ab eis charitatiue recipiãt̃: ⁊ eis curialiter necessaria ministrenẽ: cibis tñ regularibus[c] nõ cõtenti cõtra p̃uilegia dicti ordinis carnes petũt: ⁊ si eis nõ ministrenẽ auferunt violenter: ⁊ lz in locis eisdẽ fiant elemosyne competẽter: ipsi tñ p̃lati ipsis religiosis inuitis[d] alias elemosynas faciũt et in aliqbus locis in qb⁹ pcuratiões nõ hñt de cõsuetudine vel de iure Pro eqtaturis quoqz ferrãdis lz ferris[e] nõ egeãt: ⁊ coci coꝝ sui officij[f] rõne pecũiaz exigũt ⁊ extorquẽt nec cõpositiones[g] super pcurationib⁹ iter p̃latos ipsos ⁊ eos initas eis seruãt ipsis[h] et in recipiẽdis pcurationibus: ita graues existũt q̃ ipsis in coꝝ monasterijs ⁊ ecclesiis pcurationes recipiẽtib⁹ lõgi tpis victũ breuis hora cõsumit[i]: ⁊ dũ pcurationes recipiũt: canes venaticos falcones ⁊ ancipitres secũ hñt[k] ⁊ nisi volũtari satisfiat eorũ value[l] monasterioꝝ seu ecclesiaꝝ p violẽtiã sepe frangunt̃[m] ⁊ ornamenta ecclesie exportant̃[n]: pluresqz pcurationes recipiũt vna[o] die se. ap. p̃uilegio nõ suffulti: iterdũ ĩ pecunia numerata visitationes et officio nõ ĩpenso[p]: ⁊ occasione dictarũ pcurationũ iidẽ p̃lati ab ipsis frequenter exigunt q̃ illis soluere nõ tenent̃: intollerabilia eisdem grauamina cumulantes. Sũt ⁊ nõnulli q̃ pcurationes nunciorũ ap. se. aliaqz extraordinaria onera exẽptis ⁊ alijs religiosis p maiori pte iponunt vt se ac p̃sbyteros liberent secl̃are religiosos ad ordinandũ huiusmodi oneruz distributionez minime assumentes[q]. In multis et alijs[r] p̃fati p̃lati exẽpta monasteria ⁊ ipsoruz ecclesias vtroqz[s] illis iure subiectas grauãt in pcurationibus recipiendis ⁊ onerib⁹ insolitis imponẽdis. ¶ Nos igitur sup his volẽtes de oportuno remedio p̃uidere: sacri approbatione cõcilij durim⁹ statuẽdũ: vt si epi ñ cã visitatiõis: sz charitatiue hospitalitatis ad monasteria venerint supradicta[t] victualia gratiose[v] recipiãt̃: q̃ charitatis gꝛa eis fuerit ministrata. Ipsis autem epis ad monasteria venientibus supradicta ⁊ pcuratiões ibidẽ recipientib⁹ sibi debitas de iure cõi cõsuetudine p̃uilegio vel iure alio spãli[x] ĩ domib⁹ ipsoꝝ[y] mõasterioꝝ extra tñ septa ipsoꝝ existẽtibus si q̃ fuerit ad hoc apte: alioqn[z] infra septa ipa nõ tñ infra portã quam regularez[⁊] appellãt carniũ, p ꝓgruentia tpis si voluerit[2] p̃uilegio ñ obstãte quecũqz cibaria ministrenẽ: nec inconueniens reputam⁹ si fragmenta[3] que de mẽsis ipsoꝝ epoꝝ ⁊ suorũ familiariũ[a] colligunt̃[b] p ipsoꝝ epoꝝ elemosynarios ibidẽ[c] paupib⁹ erogẽtur: ab alijs aũt grauamib⁹ exp̃ssis supius prelati diligẽter abstineãt: si dei ⁊ aposto. se. indignationẽ voluerit euitare[d]. ¶ Dez ĩ eodẽ. ¶ Diocesani qbus hoc ꝓstat illos qui exigẽdo a clericis pedagia vel guidagia excõicati sunt vel interdici publicare dñt. h. d. Jo. and.

P Resenti ꝓstõne iubemus[e] vt locoꝝ diocesani contra eos q̃ ab ecclesijs vel p̃sonis[f] eccl̃iasticis p carũ reb⁹[g] ꝓprijs[h] q̃s nõ negociandi[i] cã deferunt: aut deferri faciũt vel transmittunt pedagia[k] vel guidagia suo vel alieno[l] noie exigunt vel extorquent[m] in animarum suarum periculũ: ⁊ eorum a quibus ea exigunt preiudicium ⁊ grauamen excommunicationis[n] ⁊ interdi-

2 ¶ Si voluerint. honeste facerent epi declinando ibidem sexta feria vel sabbato vel die qua cibaria regularia conuenirẽt tñ si alio die declinãt subditi superiori inuito legẽ cibarioꝝ non dabunt. xli di. non coganꝗ ⁊ cõcor. ꝗ cen. cum instantia. in fi.

3 ¶ Fragmenta. dicta a frango frangis: panes ergo integros q̃ ꝗ mẽsa leuantur inuitis monachis non dabit elemosynarij vel capones integros vl similia.

a ¶ Familiariũ cum epo vel post comedentiũ.

b ¶ Colliguntur. in pcuratione q̃ dat̃ ex debito hoc ẽ certuz: sz ĩ illa q̃ dat̃ gratuito non vl id inuitis monachis fieri posse: ⁊ forsan auctor de vtraqz ĩtendit q̃ si fragmenta videant̃ esse largita.

c ¶ Ibidem. ad aliũ ergo locum mittere si posset distribuendas illis inuitis.

d ¶ Euitare. vide qõ diri. J. de sen. ex. c. i. in gl. mẽdicantes in fi.

P Resenti. Eleit executiue ad decre. q̃ q̃. c. ti. li. vi.

e ¶ Iubemus. ergo obligat sub p̃cepto. xiiij. q. i. quod p̃cipit̃: qõ nõ bene ponderat̃. si. S. e. cõ. de sta. mo. c. ii. de re. do. c. scõo.

f ¶ Personis. vide qõ diri in decre. q̃ q̃.

g ¶ Rebus. vel personis vt in pre. decre. quã q̃.

h ¶ Proprijs. s. p̃sonarum vel ecclesiarũ: vt sic et p̃fessos q̃ pprium hr̃e non p̃ñt ꝓducat̃ pro talibus rebus q̃ ad vsum p prium portant̃ et laici nõ soluũt vectigalia. C. de vecti. ⁊ con. l. vniuersi. plures alios casus in quib⁹ nõ soluuntur. vide qõ no. ff. de publi. l. iiij.

i ¶ Nõ negociandi a cõtrario dat̃ intelligi q̃ in his quas cã negociandi deferunt nõ gaudẽt ĩmunitate vt: et no. guil. in spe. ꝗ ĩmu. ec. i fi. vbi et arguit S. emptores redditũ clericorũ q̃ volũt immunitate gaudere. sed ipsi et clerici non gauderẽt negociatiõis cã deferendo. vt hic. Si aũt inter leuatorẽ pedagij ⁊ delatorez sit qõ: vt q̃ ille negat eũ clericũ: vel dicit res deferri negociationis cã vel res illi⁹ nõ esse: graue esset sp iudicem adiri p fide hui⁹ rei recipienda: vñ dr̃ cõmittendũ iuramẽto deferẽtiũ vel suorũ nũciorũ si p̃sonarũ qualitas nõ dissuadeat. vel nisi ꝗ S. rio fides hr̃et̃ in pmptu: facit de iureiu. c. fi. qõ me. cã. c. fi. q̃ ad p̃sonã vl sufficere si sit in hĩtu ⁊ tonsura clericali p decre. si iuder. de sen. ex. li. vi.

k ¶ Pedagia. vel guidagia: exponunt̃ hec de ver. sig. super quibusdaz. ⁊ ꝗa ista dicuntur portaria vel vectigalia. vt ibi. no.

l ¶ Alieno. de reg. iur. quod alicui. li. vi. cuz concor.

m ¶ Extorquẽt. vbi. n. recuperentur ista spõte soluẽtib⁹: nõ ẽ loc⁹ pẽis. si. de simo. vilect⁹. ii.

n ¶ Excõicationis. quo ad singulares p̃sonas.

a ¶ Interdicti: quo ad ciuitates castra vel loca quorum collegia vel vniuersitas in his delinquūt: et periculosissimum est per qḋ forsan tota italia ē interdicta: de vltra italiā testificenī expti: et vide qḋ dicā. j. de sen. ex. grauis ī pn.
b ¶ A iure. eo. ti. ꝙꝙ. lib. vi.
c ¶ Cōstiterit: pr̄ vocata ꝯ quā fit publicatio: de quo satis scripsi ea. com. de offi. dele. c. vno. puto aūt de hoc īquiri: et cō stare posse ēt ī illo q sol nit de hoc non cōquerētē tū q: hoc beneficiū respicit fauorē ordinis clericalis non persone tm̄. et spectat ad ius publicum. de so. ꝯpe. si diligenti. ē sen se. ex. cōtigit. j. disti. ius publicū. tū pp aīarū periculū de quo pmisit et precipue in facto manifesto de vsu. cum in diocesi. de diuor porro.
d ¶ Subditis: vicinos ēt epos requirer̄ pñt. xj. q. iij. cure de treu. et pace. c. j. ꝫ. ea. cōpi. de foro cōpe. quāuis. §. pe.
e ¶ Donec lꝫ isti restituant et satisfaciant: vt sequr: est tamen necessaria absolutio excōicatiōis vl̄ relaxatio interdicti. ut in pre. decre. quāquā. in fi.
f ¶ Restituerint: plenarie dicit decre. quāquam qḋ forsan h omittit: q̄si sonet in idem vbū restitutionis et plene restitutionis: facit. ff. de. v. si. cū pt. ff. de vsu. videamus. ij. §. in fauiana. nec sufficeret h cautio. ꝯcor. qḋ no. de elec. q: sepe. li. vj.
g ¶ Satisfecerit: vide quod dixi post Innocen. de coha. cle. sicut.

Graui. Prima pars ponit tres species excessuum quas secunda pars per superiores corrigi pcipit ibi: ne igitur et est prima spēs de clericorum excessibus in celebratione diuinorum. Secda ibi nonnulli: de dissolutionibus clericorum et laicorum q̄s ecclesijs et suis cimiterijs faciebāt. Tertia ibi in multis de ī decentia vestimentorum vasorum et ornamētorum ecclesiasticorum. Jo. an.
h ¶ Que. negligentia.
i ¶ Consueuit: de vi. et hone. cleri. vt clericorū. cum suis concor.
k ¶ Ministri: argue pro clericis qui beneficiati non sūt ꝙ tenear̄ ad horas de quo satis scripsi. e. ti. c. j. super glo. fi.
l ¶ Laudis: psal. xlix. Deus deorum. ibi īmola deo sacrificium laudis.
m ¶ Fructum labiorum: sumptū ad hebre. vlti. vltra mediū. Et arguit̄ ex h ꝙ satis est labijs fuire in diuis horis: lꝫ cor diuertat ad alia: de hoc scripsi post Inno. et Hostien. e. ti. dolentes. et facit qḋ de oratiōe dicam. j. de reliqui. c. vno in glo. de oratione in. vij. membro.
n ¶ Horas: aspirar̄: ut dixi. ꝫ. e. ꝯpila. de. vi. et ho. cle. c. ij.
o ¶ Canonicas. vij. de quibus e. ti. c. j. et q̄re sic fuerint p ecclesiā īstitute et q teneanī ad eas dicendas ibi scripsi: missam de officio dicimus sed nō de horis: qḋ patet: q: ēt epi de honestate inuitantur ad illas dicēdas vel audiēdas. de priuil. c. fi. lib. vj. distributiones tn̄ pro missis: vt pro horis ī ecclesijs statuunī: facit. j. ti. ij. c. j. in fi. Canon distinguit solū duas horas matutinalē: et vespertinam. xi. q. iij. si qs eps ī concilio qḋ quō intelligar̄ not. xcij. di. c. vlti. Pytagoras etiā dicebat duorum tēporum curam habendam. s. mane et vesperi. i. eorum q̄ acturi sumus: et eorum que gessimus.
p ¶ Psallere: hic iunge lr̄am: infra nimis indeuote presumunt.
q ¶ Syncopando: hoc exponitur. eo. ti. dolentes in. j. glo.

ctiᵃ sñias a ireᵇ, platas postquā de his ipsis constiteritᶜ oino publicēt: vel a suis subditisᵈ tādiu faciāt publicari: donecᵉ illi sic exacta restituerintᶠ: et de transgressione huiusmodi satisfecerintᵍ competenter.

Rubrica de celebratione missarum et alijs diuinis officijs.

Clemens. v. in cōcilio vienēsi.

¶ Prelati ad quos spectat correctio: et illis negligētibꝰ superiores ipsorū debent esse solliciti vt horis debitis in cathedralibꝰ regularibꝰ et collegiatis ecclesiis hore canonice deuote psallanī: et q. in ecclesiis alijs celebretur cōueniēter et debite diurnū officiū et nocturnum principaliter hoc intendit. Jo. and.

Graui nimirum turbatione mouemur: ꝙ ex nonnullorum rectorū negligentia qʰ dū spē ipunitatis permittit: multam nutrire pestilētiā cōsueuitⁱ ī subditis plerique ecclīarum ministriᵏ modestia ordinis clericalis abiecta: dū offerre deo sacrificium laudisˡ: fructūᵐ labiorū suorum ī puritate ꝯsciētie et animi deuotione deberent horasⁿ canōicasᵒ dicere seu psallereᵖ trāscurrēdo syncopādoᵠ extranea qdē et plerūque vanaʳ prophana et ihonesta itermiscēdo collogaˢ: tarō ad chorum ꝯueniēdo seu ecclesiā ipsam absque rōnabiliᵗ cā ante finē officij excūdoᵘ frequēter: aues iterdū portādo seu faciēdo portari: canesque secū ducēdo venaticosˣ ac quasi nihil ptendētes de clericali militiaʸ in corona vestibus et tonsuraᶻ diuina etiā celebrare: aut eis interesse nimis indeuote psumūt. ¶ Nonnulli ēt tā clerici quā laici preserti ī festorū certorū vigilijsᵃ dū in ecclesijs deberēt oratiōi insistere nō verentur in ipsis earūque cimiterijs choreasᵇ facere dissolutas et interdum canere cantilenasᶜ ac multas insolentiasᵈ perpetrare: ex quibus ecclesiarū et cimiteriorum violationesᵉ ihonesta variaque delicta q̄nque sequuntur: et ecclesiasticū plerūque pturbar̄ᶠ officiū in diuine maiestatis offensam: et astantiū scādalum populorū. ¶ In multis īsuper ecclesijs cū vasis vestimentis et ceteris ornamētis ad diuinū cultum necessarijs indecentibꝰᵍ vtique penitus earū facultatibus deseruitur. ¶ Ne igir̄ transgressiones inualescantʰ huiusmodi: alijsque veniāt in exemplum: sacri cōcilij approbatione hoc fieri prohibētes sancimus: vt illi ad quos id ptinet: et in eorum si vtique exēpti non sint negligētiāⁱ vel defectū locorum ordinarij: si vero exempti fuerit aut al's circa hoc priuilegiati: supioresᵏ ipsorū omni negligētia vel icuria penitꝰ relegataˡ circa reformāda premissa: et eorum singula corrigenda: necnō vt in cathedralibꝰ regularibꝰ et collegiatis ecclesiis horis debitisᵐ diuo te psallatur. In alijs vero cōueniēter et debite celebretur diuinū diurnum et nocturnumⁿ officium si dei et apostolice sedis indignationem euitare voluerint sollicitam curent diligētiā adhibere: cōtradictores per censuram ecclesiasticam dum modo ad eos illam exercereᵒ pertineat: alijsque oportunis remedijs compescendo: facientes prout ad eos spectat in his et alijs que ad diuinum cultum et morum reformationem pertinent: ac ecclesiarum et cimiteriorū respitiunt honestatem sacrorum statuta canonū ad queᵖ sciēdaᵠ diligens curent habere studiūʳ irrefragabiliter obseruari.

Idem in eodem.

¶ Clerici etiam religiosi domestici cōmensales cardinalium vel episcoporum se possunt illis in diuinis officijs coaptare. h. d. Jo. and.

r ¶ Vana: cum tamen de omni verbo occiso reddituri sumus rationem in die iudicij. Mathei. xij. xxii. q. vlti. c. pe.
s ¶ Colloga. j. ad cor. xv. Corrūpūt bonos mores colloga mala. xxvij. di. turbatur.
t ¶ Rōnabili: cēt rōnabilis qñ nimis fatigatus ē spiritꝰ et cā recreatiōis sine scādalo aliquātulū exit ecclesiā: vt scripsi post Inno. eo. ti. dolētes. Idē si īfirmitas vel iusta occupatio supueniret. vij. q. j. illud. et c. se. de cō di. j. nullus de cleri. nō resi. ex pte. ij. e. ti. c. vno li. vj.
u ¶ Exeundo: etiā laici missam audientes ante benedictionē sacerdotis exire nō debēt: de con. di. j. missam. et c. se.
x ¶ Venaticos: qḋ ēt ex ecclīam eis non lꝫ: de cle. vena. p totum.
y ¶ Militia: que celestis est. xi. q. j. christianis: de cleri. egro. c. j. ne cle. vel mo. c. j. in fi.
z ¶ Tōsura: sic de vita et hone. cleri. cleri. j. et ꝫ. ea. cōpila. eo. ti. c. ij. et quid corona et tonsura designet ibi scripsi: et habetur. xii. q. j. duo sunt.
ᵃ ¶ Vigilijs: in quibus clericalis modestia deberet studiosius obseruari: de statu monachorū cū ad monasterium. v. in refectorio vbi sepius dixi vbū. Senece. xviij. epistola ad Lucilliū. Hec stuis maxime diebus aīo īperādum est: vt tunc a voluptatibus solus abstineat cum ī illas oīs turba procubuerit.
ᵇ ¶ Orationi: vide qḋ de oratione dicam. j. ti. ij. c. vno. ad fi.
ᶜ ¶ Choreas: dr̄r a choro: chorizantes enim in suis ludicris cantilenis et saltibus quodāmō tenent chorum. de his forte loquir̄ psal. xj. In circuitu ipij ambulant et facit de vi. et ho. cle. cum decorē. xvj. q. j. legi: et has euitare dn̄t moniales. ꝫ. ea. cōpi. de sta. mo. c. ij.
a ¶ Cantilenas. xxxvij. di. c. ij.
b ¶ Insolentias: ō offi. or. c. j. ea cō. et ibi exposui.
c ¶ Violationes: in talibus enī facile veniri solet de ludo ad rixam ex qua sequi solent effusiones sanguinis vulnera et homicidia. per que loca polluūr̄: ō cōse. ec. vel al. ꝑposuisti: et quando vno polluto pollutū sit reliquū: dic vt e. ti. c. vno. lib. vj.
d ¶ Perturbar̄: vide qḋ no. et dixi de ap. dilectus.
e ¶ Indecentibus: nō ex īmūditia ꝯ quā prouisum erat: de custo. eu. c. ij. ſꝫ ex vilitate precij. vel estimationis ipsorum: qḋ pꝫ ex eo ꝙ de facultatibꝰ q̄ritur et ō his de cōse. distin. j. altaris pala. et c. vasa. cum duobus. c. se. In fratribus vero minoribus reprobatur excessus circa ista ornamenta. j. de vbo. sig. exiui versus. fi. §. quāuis.
f ¶ Inualescant. principijs obsta. et c. vt no. de rescri. ad hoc in fi.
g ¶ Negligentiam: argue ꝙ de iurisdictiōe minorum platorum diocesani se nō ītromittunt: nisi in casu negligentie: de hoc: de offi. or. cū ab ecclesiarum. et c. pastoralis.
h ¶ Superiores: voluit his casibꝰ dare diocesanis delegatā potestatē: sicut fecit ea. cō. de sup. negli. pla. c. vno de sta. mona. c. ij. de reli. do. c. ij. quia pp h multum visitata nimis preiudicatum fuisset priuilegijs exemptionis.
i ¶ Relegata. hic iunge lr̄am sollicitam curent diligentiā adhibere.
k ¶ Debitis: dicebat Hostien. eo. ti. c. j. ꝙ pulsare et psallere horas debitis horis seruabitur in cathedralibus et collegiatis ecclesijs.
l ¶ Nocturnum e. ti. dolentes. in fi.
m ¶ Exercer̄ ptineat: excludit femīas lꝫ prelatas: qḋ dic vt de maio. et obe. dilecta de maiorib⁹ curatis: et q iurisdictiōi psunt: dic vt no. ij. q. j. nemo. ō offi. or. cū ab ecclesiarum. pleniꝰ p host. ī sum. ō sen. ex. §. si qs possit excōicar̄. ī vlt. col. Joā. an.
n ¶ Ad que: statuta.
o ¶ Scienda: pp mediū horum triū q̄ pmisi. s. de reformatione morum nō cēt facile iura colligere. de qbꝰ sciēdis hortar̄: sꝫ sufficiat allegare: de. vi. et ho. cle. p totū ad primū e. ti. p totū. ō cōse. di. j. p totū ad vl. de cu. eu. c. ij. de īmu. ec. per totū. et. e. ti. p totū. li. vi.
p ¶ Studiū. xx. di. si decreta.

Dignum] Primo ponit dictum. Secundo circa illud remouet dubium. Secunda ibi nec ad dicendum. imola.

a Congruũ: quasi conueniens. b Alij: cõmensales domestici: qḋ est. ſ. c Romane: non cõpostellane: vel rauẽnatis: ḋ offi. archipresby. c. ii. ⁊ dixit ḋ cõsti. cũ oẽs super. iij. glo. d Pontificũ: electos confirmatos: nondũ cõsecratos non videretur icludere.

e Habentium. si. de rescrip. veniens ⁊ exponitur hoc verbũ: de off. or. cũ sedẽ: in vlti. glo.

f Domestici: de his de verb. sig. c. si. lib. vi.

g Possint: nõ dicit ꝙ teneantur. fac. ff. de iudi. nõ quequã.

h Ipsis: cardinalib⁹ vel epis

i Officijs: si ḋ cibis addidisset hoc multũ monachis placuisset ꝑ ea q̃ no. xvi. q. i. c. iij.

k Coaptare: facit. xij. disti. illa ⁊ hic iunge finem.

l Dicent: sicut gregorianũ ambrosianum vel monachale cuiuslibet ordinis. Item siue dicant de feria vel festo.

m Licite dicere. not. ad questiones de monacho prelato ecclesie secularis: ꝙ reget illam ſ; officium clericale nõ monachale hoc placet. Joan. xvi. q. i. c. iij. gof. de sta. mon. in sũma. §. sed nũq̃d absolui. ⁊ hosti. in sum. ipsi⁹. tit. §. ii. ṽ. sed nũq̃d talis fac. de pscrip. cũ olim. Sz dices ꝯriũ pbari per hanc decre. cũ ħ fuerit ↄcessa spãlis indulgẽtia pter q̃ hoc nõ licuisset: vt dicã in fi. Sol. isti non sunt ꝑpetuo translati. ſ; ille nihil hʒ cõe cum mona. xvi. q. i. ne ꝓ cuiuslibet.

n Indulgemus: prius ergo non licebat.

Presenti] Tres sũt partes principales: quia primo ponit regulã. Scḋo duos casus excipit ab ea ibi nisi. Tertio pũit ꝯfacientes ibi: qui aũt. imola.

o Ne qs. oẽs ↄprehendit: nedũ eos qbus ex officio ↄpetit baptizare: vt presbyteros: de diaconib⁹ dicit: vt xciij. di. diaconus

Dignũ prorsus ⁊ cõgruũ[a] arbitrãtes ꝙ clerici tã religiosi q̃ alij[b] cardinaliũ sacrosce ro.[c] ec. ac quorũcunq; pontificum[d] gratiã ⁊ cõione apo. se. habentiũ[e]: cõmensales domestici[f] se possint[g] ipsis[h] in diuinis officijs[i] coaptare[k]: vt illḋ qḋ iidem ~~cardinales seu~~ pontifices dicent[l] officiũ licite[m] dicere valeãt. Nec ad dicẽdũ aliquid aliud teneantur: sacri approbatione concilij indulgemus[n].

Rubrica de baptismo ⁊ ei⁹ effectu.

Clemens. v. in conci. vienen.

In fontibus ecclesiarũ nõ in priuatis domib⁹ dʒ baptisma ↄcedi: duos casus excipit: ⁊ trãsgressores punire precipit. h. d. Jo. and.

Presenti ꝓhibemus edicto: ne[o] qs decetero ĩ aulis[p] uel cameris[q] aut alijs priuatis[r] domib⁹: sʒ dũtaxat in ecclesijs in qbus sunt ad hoc fontes spãliter deputati[s] aliquos[t]: Nisi regũ[v] vel pricipũ qb⁹ valeat in hoc casu deferri: liberi[x] extiterint aut talis necessitas[y] emerserit propter quã nequeat ad ecclesiã absq; periculo[z] propter hoc accessus haberi: audeat baptizare. Qui aũt secus presumpserit[ꝛ]: aut suã in hoc presentiã[ꝯ] exhibuerit: taliter ꝑ episcopũ suum castigetur[ꝫ]: ꝙ alii attẽtare similia nõ presumãt.

Rubrica de reliquijs ⁊ veneratione sanctorũ.

p In aulis: aula dr̃ sala vel spaciosum habitaculũ cõiter q̃tuor habens alas.

q Cameris: ↄcor. de ap. qua fronte. ⁊ qḋ ibi. no. in glo. ii.

r Priuatis domib⁹: hñ ↄcor. ĩ auc. vt ĩ pua. do. sacra miste. ñ fiãt col. v. ꝑ totũ

s Deputati. de ma. ⁊ obe. his q̃. de capel. mo. c. ii. ⁊ tales ecclie dicunt baptismales. de no. op. nũ. c. i. ĩ pn. ⁊ de his. xvi. q. i. ḋ deci. §. ii. xiij. q. i. §. ii. ṽ. decimas. ⁊ q; renascimur ꝑ baptismũ: dicũt mrices de pscri. ex trãsmissa. ſ. ḋ se. ex. c. i

t Aliquos: hic iunge lrãm infra audeat baptizare.

u Regũ: si. ḋ officio dele. c. vlt. ḋ pui. ne aliq. li. vi. ſ; iura illa loquunt solũ ḋ regib⁹. ħ addit de pncipib⁹. sic. ꝯ. cadẽ ↄpil. de testi. c. i. ⁊ quos hic dicat pncipes dubitat. Deus. n. pnceps dr̃ Esaie. ix. ibi: de⁹ fortis pr̃ futuri seculi: pnceps pacis. Interdum angel⁹: de se dicẽs: iosue. ix. Ego suʒ pnceps exercit⁹. Interdũ papa: de ↄse. di. i. corpa. Interdũ epi. de ma. ⁊ obe. si qs vel alij iudices ecclesiastici. xvij.. q. iiij. diffiniuit. ĩ fi. Impator: de re iudi. ad aplice. ĩ pn. lib. vi. Rex. de sacra vnc. c. vno ṽ. vñ in veteri. de accu. veniens. de elec. inotuit. ḋ bap. maiores circa fi. xlv. di. de iudeis. vel alius pncipans populo: de ma. ⁊ obe. oẽs exodi. xxii. principi populi tui nõ maledices vel loco: de iudeis. iudei. ⁊. c. se. ⁊. c. ĩ nõnullis ĩ fi. de vsuris. quanto. ⁊. ſ. de iudeis. c. i. ĩ pncipio de heret. cuʒ ꝑm in fi. ḋ homi. pro humani. li. vi. Sʒ si sic large principat⁹ sumat ꝓ dñio vel dñatiõe populi: iã videret ꝙ oĩs baroniaʒ hñs sit pnceps: sic ⁊ large oĩs regens puinciã dñiuʒ gentẽ ꝓ plẽ vel plebẽ dici põt rex. xxiij. q. iiij. duo ista. Apes ẽt ⁊ grues hñt pncipẽ. vii. q. i. ĩ apibus. ⁊ diabol⁹ ẽt dr̃ pnceps mũdi. io. xiiij. ⁊ vitioꝝ. de pe. di. ii. pnceps ⁊ ĩ his multũ posset istari: ſ; nõ expedit. ⁊ ↄponit pnceps ex pmuʒ ⁊ capio: ⁊ dr̃ q̃si pmũ capiẽs locũ vel dignitatẽ. Sunt ẽt certe dignitates seculares spãliter sic vocate: vt pncipat⁹ achaie ⁊ his similes: ad illas tñ hũc textuʒ nõ puto restringi: facit de ṽ. si. quãuis. Et aduertẽdũ ꝙ decre. fundamẽta. §. vt ergo. loquẽs ḋ imperatore rege ⁊ pncipe submittit de marchione duce comite ⁊ barone vel alio notabili potentatu: ꝑ qḋ vr̃ ex orãe ꝙ pnceps maior sit pdictis marchione duce ⁊c̃. ⁊ ex hoc puto ꝙ pncipat⁹ hic sumat pro notabili potẽtatu merito cõparãdo regie dignitati: facit ea. decre. fundamẽta. ĩ fi. Tyrãnos aũt qb⁹ ĩ italia ↄstellatio nunc fauet icludi nõ puto. Naʒ vt ait greg. Tyrã. ẽ ꝓprie q ĩ republica nõ iure pncipat. Et philosophus: ꝙ sicut regnũ ẽ rect⁹ pncipatus: ita tyrãnides est puersuʒ dñiuʒ de quo satis. iiij. ⁊. v. politi. cũ ergo princeps tendat ad bonum commune: tyranni ad propriũ: ergo nõ ẽ princeps. Esai. xxij. Princeps ea que digna sũt pncipe cogitat. absit ergo ꝙ illos quãticunq; sint potẽtat⁹ ħ ↄstitutio puilegiet: ad hoc de rescrip. si gratiose. in. fi. lib. vi. ff. de lega. i. legata inutiliter. ij. rñ. non ob. de here. presidentes lib. vi. q; illud spãle fauore fidei.

x Liberi. comprehendit nepotes ex filijs ⁊ alios descendẽtes. ff. ḋ. ṽ. sig. l. liberoꝝ. secus si dicitur filij. Appellatio enim filioꝝ regulariter non cõprehendit nepotes. insti. qui da. tu. pos. in. fi. can. saliter. ꝯ. ff. de ṽ. si. filij ⁊ ibi de hoc ⁊ qḋ dixi ↄphẽdit nepotes: intellige de descendentib⁹ ex filijs masculis. ff. de sena. l. liberos in fi. de penis: vbicũqʒ li. vj. vr̃ hoc ẽt itelligi posse de naturalibus nõ de legitimis per predictã. l. liberos. i. rñ. ⁊ per id qḋ no. de ꝓba. ĩ pñtia in pnci. i. glo. ⁊ dixi post hosti. de sen. ex. si ṽo. §. fi. verius vr̃ illos non cõprehendi. ꝑ. l. cũ legitie ⁊ ꝑ ibi no. ff. ḋ statu. ho. facit insti de nup. §. fi. ff. de l ius vo. q; semp in auc. qui mo. na. effi. sui. §. fi. coll. viij. ⁊. l. liberos. nõ intelligit de naturalibus q legitimi sunt. ⁊ ibi no. Ad no. in decre. in pñtia rñde ꝑ no. i. l. ibi allegata. ff. ad trebel. l. ex facto. §. si qs rogatus. ad vl. allega. dic ꝙ quo ad parentum reuerentiã hñ hr̃ rõ naturaliũ tñ: sed quo ad cõmodũ liberorũ vel honores non vt in ↄtrijs

y Necessitas: ħ comparantur nobilitas ⁊ necessitas: alibi nobilitas ⁊ litteratura: de preben. de multa in fi.

z Periculo: forte pueri baptizandi existentes ĩ mortis articulo. eo. ti. c. penulti. vel differentiuʒ ut q; est hostilitas vel locus obsessus.

Clemẽs. v. in cõcilio vienensi.

Festum corporis christi celebrari debet feria quinta post octauam penthecostes: ⁊ certe indulgẽtie cõceduntur his qui in festo vel infra octauaʒ officio vel horis interfuerũt. h. d. Jo. and.

Si dominum in sanctis eius laudare iubemur[b] dignum profecto[c] iustũ ⁊ salutare nobis existit: ut sibi in sui[d] quos nos quotidie spiritualiter reficit[e] memoriam corporis laudes festiue ueneratiõis ⁊ gratias referamus. Hac igitur cõsideratione inducti: constitutionem a bone memorie vrbano[f] papa q̃rto predecessore nostro super hoc editam: de fratrum nostroruʒ cõsilio districte precipimus[g] obseruari: cuius tenor sequitur in hec verba. Urbanus episcop⁹ seruus seruorum dei: venerabilibus fratribus patriarchis archiepiscopis episcopis ⁊ aliis ecclesiarum prelatis ⁊ cetera. Trãsiturus de hoc mundo ad patrem saluator noster dominus iesus xp̃s: cum tempus passionis instaret sumpta[h] cena in memoriã mortis sue instituit[i] summum ⁊ magnificum sui corporis ⁊ sanguinis sacramentum: corpus in cibum ⁊ sanguinem in poculuʒ[k] tribuendo. Nam quotiens hunc panem manducamus ⁊ calicem bibimus: mortem domini annun-

ꝛ Presumpserit baptizando in locis talibus.

ꝯ Presentiaʒ: ex ꝓposito. ꝯ. ea. ↄpi. de sta. mo. ne in agro. §. porro ĩ fi. ⁊. §. se. ⁊ hinc cõcor. de. vi. ⁊ ho. cle. clerici vel monachi. c. pe. ĩ princi. ⁊ de clandestina desponsatione. c. vlti. circa fi. de vsur. q̃q̃ li. vi. ad fi.

ꝫ Castigetur: arbitrarie: de offi. or. c. i. cũ suis ↄcor.

a Presumant. ꝯ. ea. cõpi. de offi. or. c. i. cũ suis cõcor. lʒ autẽ puniat faciens: baptismi collatio tenet: ex quo enĩ cõcurrũt debita materia ⁊ debita forma cũ intentione baptizandi: valet a quocũq; collatum: de summa tri. c. i. §. sacramentum. ⁊ ĩ quocũq; loco. facit de baptis. debitam.

Si dominum] Due sunt principales ptes ĩ pma ꝓemiuʒ clementis: qui expresso motiuo seruari precipit ↄstõnem vrbani. In secũda pdicta ↄstitutio. ibi: vrbãus. q̃ subdiuidit ĩ titulũ ⁊ ꝑsã ibi: trãsiturus: ĩ q̃ pmittit ḋ corpore xp̃i suaue formosũ ⁊ plixũ exordiũ pncipaliter oñdẽs cãʒ istõnis ipsi⁹ sacri ⁊ ipsi⁹ effectuʒ. Scḋa ibi lʒ igit põit narratio ĩ q̃ pmissa multiplici cã celebratõis festi corpis xp̃i diẽ statuit qua debeat celebrari. Tertio ibi iḋq; ↄcludit ponẽs exhortationem ḋ festo colẽdo cũ certis idulgẽtijs. b Iubemur. psal. vl. laudate dñũ in scĩs eis. c Profecto: ꝓ certe. ⁊ ẽ sensus: si laudare iubemur dñm ĩ scĩs forti⁹ ĩ seipso: ⁊ ẽ argumẽtũ a minori: de quo ḋ elec. cũ ĩ cũctis. ḋ quo dicim⁹ pp qḋ vnũqḋq; ⁊ illud magis. d In sui corporis memoriã qḋ sequit. e Reficit: de cõse. di. ii. qui manducat.

f Urbano: q; fuit natione gallicus ⁊ trecẽsis: ⁊ pax vixit vltra trieniuʒ in papatu: ⁊ fuit is q regnũ sicilie ꝯ manfredũ cõtulit carolo fratri regis francie: vt pʒ in chronicis. g Precipim⁹. lʒ hoc ꝓemiũ sit simile illi qḋ hr̃. ꝯ. eo. cõ. de sepul. dudũ. tñ in hoc differũt: q; illud ĩ concilio hoc extra cõciliũ. Itẽ hic constitutio vrbani solũ seruari pcipit: ibi cõstitutio Bonifacij innouat: ratio patet q; illa fuit per constitutionẽ benedicti reuocata: ista vero nõ fuit reuocata: sed per aliquos non recepta.

h Sumpta cena: ratio huius habet de cõse. di. ii. liquido.

i Instituit: matthei. xxvi. ḋ cõ. di. ii. pãis ẽ ĩ altari: ḋ cele. mis. cũ marthe

k Poculũ: facit ħ lr̃a ꝙ alia sit trãsubstantiatio corpis: ⁊ alia sangui-

nis: de hoc. de con. di. ij. cum omne. ⁊. c. comperimus. ⁊. c. qꝛ corpus.
a ¶ Annunciamus. i. ad corint. xi. circa finē.
b ¶ Apostolis. luce. xxij. de cō. di. ij. in xpo. semel in fi. ⁊ vide qō ibi no.
c ¶ Preciosum. xcv. di. ecce. de conse. di. ij. nihil.
d ¶ Mirabilia. qō optauit ecclesiastici. xxxvi. c. ibi innouat signa: ⁊ mutat mirabilia: de his mirabilib⁹ viri de cele. mis. cū marthe. §. requisisti. Et nūc aliter tractando dicam⁹ cuꝛ theologis q̄ in hoc sacro notat̄ mirabilis ꝓductio: qꝛ de celo nobis ꝓductū ē: ⁊ ad vocē sacerdotis apiunt̄ celi ⁊c. de ꝓse. di. ij. qd ē sanguis. qō figuratū fuit ex odi. xvi. i pn. Ego pluā vobis panes ō celo. Itē notatur mirabilis multiplicatio q̄ quotidie conficit ⁊ sumit: nec ꝓsumit de cō. di. ii. in xpo semel ⁊. c. q mādūcat. ij. qō figuratū fuit. ij. regū. vi. circa finē. vbi dī q̄ dauid partit⁹ est vniuersaꝫ israelis multitudinē singulis collirīdam panis vnaꝫ ⁊ assaturā bubale carnis vnā. ⁊. iiij. regū. iiij. in fi. de. xx. panib⁹ saturati sunt centū viri. Itē mirabilis ministratio: qꝛ quo ad effectuꝫ ita p malos vt p bonos ministrat̄. i. q. i. intra catholicā. cū c. se. vsqꝫ ad. §. si subijcit̄. de ꝓse. dis. ij. vtrū qō figuratū est. iij. regū. xvij. i pn. vbi dī q̄ belie q fugerat ad tormētē: corui deferebant panem ⁊ carnes mane ⁊ vespere. Itez mirabilis ꝓfortatio: quia fulsit aīe nfe substātiā: ⁊ quotidie accipiendus ē iste panis vt quotidie psit. de ꝓse. dist. ij. nō iste panis. ⁊ q de eo mādūcat in eternū nō deficit: eadē dist. xpo panis est. ⁊ hoc figuratū fuit. iij. regū. xix. post pnciptū vbi belie fugiēti p desertuꝫ viā vni⁹ diei: ⁊ tandē dormiēti angelus ad caput eius posuit panē subcinertiū dicēs surge ⁊ comede: qui cū comedisset ambulauit i fortitudine cibi illius q̄draginta diēb⁹ ⁊ q̄draginta noctib⁹. Et q ꝓtēnit vel negligit hunc panez sumere debilitat̄ ⁊ cadit a virtutibus: ō ꝓse. di. ij. si quotiens. ⁊. c. si quis strat. qō figuratū ē primo regū. xviij. ad finē. ibi statiq̄ saul cecidit super terrā ⁊ robur nō erat in eo: qꝛ panē nō comederat illa die. Itē mirabilis mūdicia: qꝛ nisi digne ⁊ a dignis sumat̄ p pinat mortis iudiciū: de cō. di. ij. q scelerate. ⁊. c. timorē: qō tāgere voluit psalmi. dicēs. Qui manducatis panē doloris: ⁊ cū bucella quā xpo dedit iude introiuit diabolus in eū. ō ꝓse. dist. ij. esca. Itē mirabilis translatio: qꝛ et pce inusti fit trāsubstātiatio ⁊ute spūs scī. non merito sacerdotis. i. q. i. cū scriptura. qō figuratū fuit in historia q̄ ibi nāgit. de gedeon iudicū. vi. circa mediū: cui pcepit angelus q̄ panes azimos ⁊ carnes tolleret: ⁊ illa poneret sup petrā: ⁊ ertēdit angelus sumitatē virge quā bēbat in manu ⁊ ascendit ignis de petra ⁊ ꝓsumpsit sacrificiuꝫ. Itē mirabilis trāsmissio: qꝛ trāsinitiū ēt ad defunctos: nō sūme malos: nec summe bonos. xiij. q. ij. nō estimem⁹. ⁊. c. aīe. qō figuratū fuit danielis vlt. ad finē. vbi pcepit angelus abachuc q̄ panes ⁊ pulmētū qō ferebat messorib⁹ portaret in babylonē danieli posito i lacu leonū: cū nesciret abachuc locū apprehēdit illū angelus capillo capitis sui: ⁊ posuit eū in babylonē sup lacū ⁊ accepit daniel prandiū ⁊c. q̄dā alia mirāda ex inferioribus collige. Jo. an.

ciamus[a] in institutiōe qdē huius sacramenti dixit ipse apostolis[b] hoc facite in meā ꝓmemorationē: vt pcipuū ⁊ isigne memoriale sui amoris eximij: quo nos dilexit eēt nobis hoc pcelsuꝫ ⁊ venerabile sacramentū: memoriale inquā mirabile ac stupendum delectabile suaue tutissimū: ac sup oia pciosum[c]: quo i nouata sunt signa ⁊ mirabilia[d] immutata: in quo habet̄ oē delectamētū ⁊ ois saporis suauitas[e]: ipāq̄ dulcedo dñi degustat̄: in quo vtiq̄ uite suffragū cōsequimur ⁊ salutis[f]. Hoc ē memoriale dulcissimū: memoriale sacratissimū ⁊ memoriale saluificum: i quo gratā redēptiōis nostre recensemus memoriam[g]: in quo a malo retrahimur: ⁊ in[h] bono confortamur: ⁊ ad virtutum et gꝛaꝫ ꝓficim⁹ incrementa: in quo pfecto ꝓficimus ipsius coꝛpali pnātia saluatoris. ¶ Alia nāq̄ quorū memoriaꝫ agimus spiritu mēteq̄ cōplectimur: sz non ꝓpter hoc realez eoꝛ pnātiaꝫ obtinemus. In hac vero sacramentali xpi cōmemoratione iesus xps sub alia quidem forma[i] ꝓpria vero substātia ē nobiscū. Ascensurus enim i celū dixit[k] apostolis ⁊ eoꝛ sequacibus[l]. Ecce ego vobiscuꝫ sū oibus diebus usq̄ ad cōsumationē seculi: benigna ipsos ꝓmissione cōfortās q̄ remaneret ⁊ esset cum eis etiaꝫ pnātia coꝛpali. ¶ O digna ⁊ nunquā intermittēda memoria: ⁊ in q̄ mortez nraz[m] recolimus mortuaꝫ: nostrūq̄ interitū interijsse: ac lignum viuificū[n] ligno crucis affixū fructum nobis attulisse salutis. ¶ Hec est cōmemoratio gloriosa que fideliuꝫ aīos replet gaudio salutari: ⁊ cū infusione letitie ōuotiōis lachrymas subministrat. Exultam⁹ nimirum nram memorando liberationē ⁊ recolendo passionē dñicaꝫ: per quā liberati sumus: vix lachrymas continemus. ¶ In hac itaq̄ sacratissima cōmemoratione assunt nobis suauitatis gaudiū simul ⁊ lachryme: qꝛ ⁊ i ea cōgaudeamus lachrymātes ⁊ lachrymamur[o] deuote gaudentes: letas habendo lachrymas ⁊ letitiā lachrymātē: nā ⁊ coꝛ igēti pfusuꝫ gaudio: dulces per oculos stillat guttas. ¶ O diuini amoris immensitas: diuine pietatis super abundantia: diuine affluentia largitatis: dedit enim nobis dñs oia: que subiecit sub[p] pedibus nostris: ⁊ super vniuersas terre creaturas cōtulit nobis dominij pncipatum. Ex ministris ēt spirituū superioꝛū nobilitat ⁊ sublimat bois dignitatē. ¶ Administratoꝛi[q] namq̄ sūt omnes in ministeriū: ꝓpter eos q̄ hereditatē salutis capiunt destinati ⁊ cū tā copiosa fuerit erga nos eius munificentia: uolens adhuc ipse in nobis suam exuberantez charitatē percipua liberalitate monstrare se metipsum[r] nobis exhibuit: ⁊ transcendens oēm plenitudinem largitatis: oēm modum dilectionis excedens attribuit se i cibū. ¶ O singularis ⁊ admiranda liberalitas: vbi donator venit in donuꝫ: ⁊ datum est idē pēnitus cū[s] datoꝛe: q̄ larga ⁊ ꝓdiga largitas: cuꝫ tribuit quis seipsum[t]. dōdit igit̄ nobis se in pabulum: vt qꝛ per mortē[v] hō coꝛruerat ⁊ per cibum ipse[x] releuaret̄ ad vitā: cecidit hō per cibum ligni mortiferū: releuatus est hō p cibuꝫ ligni vitalis. in illo pependit esca mortis: in isto pependit vite clemētuꝫ: illius esus meruit lesionē: isti⁹ gustus intulit sanitateꝫ: gustus sauciauit: ⁊ gustus sanauit: vide quia vnde vulnus est ortuꝫ ꝓdijt ⁊ medela[y]: ⁊ vnde mors subijt exinde vita euenit[z]. ¶ De illo siquidē gustu dicit̄[a]: quacūq̄ die comederis morte morieris. ¶ De isto vero legit̄[b]: si quis comederit ex hoc pane viuet in eternū: hic est cibus qui plene reficit vere nutrit: sūmeq̄ inpinguat: nō corpus sed coꝛ. nō carnē sed animā[c]: non vētr ē[d] sed mētē: homini ergo qui spirituali alimonia indigebat: saluatoꝛ ipse misericos ō nobiliori ⁊ potentiori huius mundi alimento pro aīe refectione pia dispositiōe prouidit. decens quoq̄ liberalitas extitit: ⁊ conueniens operatio pietatis: ut verbuꝫ dei eternū qō rōnabilis creature cib⁹ ē ⁊ refectio factū[b] caro se rōnabili creature carni ⁊ coꝛpori homini videlicet in eduliuꝫ largirēt̄. panē enim angeloꝛ manducauit homo[e]: ⁊ iō saluatoꝛ ait[f]. Caro mea uere est cibus: hic panis sumit̄: sed vere non ꝓsumit̄: mādūcat̄ sed nō trāsmutat̄: qꝛ in edētē minime trāsformatur: sed si digne recipit̄ sibi recipiens conformatur[e]. ¶ O ex-

e ¶ Suauitas. sapientie. xvi.
f ¶ Salutis. de cō. di. ij. cū oē. in pn. ⁊. c. spēs in fi. Jo. an.
g ¶ Memoriā. de cō. di. ij. semel xps. ⁊. c. in xpo semel.
h ¶ In bono. sic de sta. mo. cū ad monasteriū. ver. prior.
i ¶ Forma. ⁊ quare hoc no. de cō. di. ij. forte.
k ¶ Dixit. matthei vlt. in fi.
l ¶ Sēcīb⁹. p fidē ō successoꝛi b⁹ apl'oꝝ no. xij. q. i. videntes.
m ¶ Nostram. eternam.
n ¶ Et viuificum. s. xpm.
o ¶ Lachrimamur. si. ij. ad corint. vi. de excel. pla. nimis. i. i pn.
p ¶ Sub pedibus: nfis psal. viij. Dñe dñs nr: ⁊ ad hebre. ij. ubi dicit̄ apl's q̄ oia submittēdo nil dimisit ñ subiectū ⁊ ꝓcoꝛ. de ma. ⁊ obe. solite. circa finē.
q ¶ Administratoꝛi. sūptuꝫ ad hebre. vi. c.
r ¶ Semetipsum. ad ephe. v.
s ¶ Cū datoꝛe. ꝓcoꝛ. de cō. di. ij. nec moyses: de sum. tri. ca. i. §. vna. in prin.
t ¶ Seipz. no. p forma salutationis q̄ qs offert seipz: q̄ breuitatis ēt cā multū vtoꝛ. itez no. p theologis q tenēt q̄ idez op⁹ meritoriū laudabili⁹ ē i vouēte vt pfesso q̄ alio: pbāt qꝛ vouere op⁹ latrie ē: q̄ pcipua ⁊tus ē iter morales: op⁹ aūt nobilioris ⁊tutis ē meli⁹ ⁊ magis meritoriū: ⁊ de latria q̄ ē cult⁹ ⁊ p uit⁹ q̄ soli deo debet̄: de cō. di. iiij. venerabilis. Scō vouēs fi solū quo ad actū: sz ēt quo ad ptātē subijcit se deo: ut dēcetero aliud agere nō possit q̄ pl⁹ dat fm anselmū libro ō sīlitudinibus cū det fructū ⁊ arboꝛē q̄ q dat solus fructū. Tertio qꝛ pp votū īmobilit̄ volūtas firmat̄ i bonū. Ad pfectionē āt ⁊tutis ptinet aliqd agere ex volūtate firmata in bono: vt pz per philosophuꝫ ꝓ ethicoꝝ. Et aug. felix necessitas q̄ ad meliora cōpellit q̄ magis meritoriū. io. a.
u ¶ Mortē. dari⁹ ad ꝓpositū dixisset qꝛ p cibū i mortē hō ⁊c.
x ¶ Ipse. hō.
y ¶ Medela. ⁊ sic de cibo dicere possum⁹ cib⁹ dānauit q saluauit: vt de muliere dī ⁊ no. de sacra. vn. c. vno. ver. p frontis. sed non est idē spē. vt h pz. Jo. an.
z ¶ Euenit. cōcoꝛ. prefatio crucis: vt dixi. s. ca. cōpi. de sum. tri. c. i. super verbo cruci.
a ¶ Dī. gen. ij. circa mediuꝫ.
b ¶ Legit̄. io. vi. circa finez. de
c ¶ Alam. de of. oꝛ. inter cetera.

pe. di. ij. charitas est aqua. Jo. an.
a ¶ Mētē. de cō. di. ij. vt qd paras.
b ¶ Factū caro. io. i. de bīga. debitū.
c ¶ Homo. psal. lxxvij. attendite popule meus.
d ¶ Alit. io. vi. de cō. di. ij. dupliciter.
e ¶ Cōformat. vrō qō no. ō cō. di. ij. nō iste. ⁊ qō no. ⁊ dixi. ō iudeis ⁊ si iudeos

a ¶ Licet igitur. secuda p ars.
b ¶ Frequentek. quod er multis causis sapiētia dei vtile fore preuidit: quod dic vt de con. di. ij. iteratur.
c ¶ Insaniam. de quibusdā illoꝝ erroribus. de con. di. ij. cum omne.
d ¶ Confectione. que fieri debet singulis annis ⁊ vetus cremari. de con. dist. iij. in lkis. Et pōt fieri tpe interdicti. de sen. excō. qm̄. li. vi.
e ¶ Lotionem. Io. iii.
f ¶ Certā diē. s. kalende nouēbris sic dicti: qꝛ nonus mensis incohādo a martio: vt incohabant antiqui qui solū decē mēses habuerunt vsqꝫ ad tempus iulij cesaris ⁊ nūme pōpilij: et tūc distincto ⁊ correcto anno ꝫ cursum solis redeūtis ī fine ānī ad cundē pūctuꝫ: addīti fuerūt duo mēses ī p̄ncipio ānī. s. ianuarius ⁊ februari⁹: ⁊ pp horas ser que supererant oportuit singulis quattuor annis addi diem bisextilē: qō dic vt ō ver. sig. quesiuit: ⁊ tunc tpis iulius vocabatur quintilis: ⁊ augustus sextilis q postea a Iulio ⁊ augusto denominati fuere. vel propter ipsoꝝ ortum: vel propter rem prospere gestam.
g ¶ Omnium sanctoꝝ. quo ita lici anseres deuorant qō romani facere nō deberēt: vt. n. dicit ambrosius in exameró. v. merito debes anseribus roma q regnas: Dij tui dormiebāt ⁊ anseres vigilabāt: illis potius debes sacrificare q̄ ioui. cedant. n. dij vestri anserib⁹ a q bus se sentiunt eē defensos: ne ⁊ ipsi ab hoste caperentur. Et isidorus. xij. ethymo. Gallorus ascēsus ī capitolio anseris clāgore deprehēsus est: nullus enim animal ita odores hominis sentit ut anser. Io. an.
h ¶ Corona. ad phil. iiij.
i ¶ Reuelatum. hoc nō credit simpliciter asserēti. de here. cū er iuncto. Nihi aūt reuelat q̄ hoc festum adiungek ad alia festa: de qbus in decre. vlti. de sen. ex. li. vi. ⁊ tunc cadē ꝯstitutione notabilia ipsius ꝯstōnis dubia supplico declarari.
k ¶ Feriā qntaꝫ. s. diem iouis: ⁊ lꝫ ꝓpria feria sumatur p festo tamen oēm diē vocamus feriā vel a fando: qꝛ qualibet dic fabat deus. gen̄. i. vel qꝛ singulis diebus fari possumus in diuinis vel humanis. ſi. de ver. sig. forus.
l ¶ Prorimā. intelligebat. ff. de ver. ob. cum qui kalendis.
m ¶ Octauam. ꝯtra. de ferijs capellanus. illud quo ad officij celebrationē: hoc quo ad dieruꝫ numerum. ⁊ ꝯcor. e. ti. c. ij. de resti. in inte. coram in fi.
n ¶ Penthecostes. sic dī apētha. qō ē quinqꝫ. facit de deci. c. i. in fi. ⁊ qō ibi no. ⁊ coste. r. qꝛ quinquies. r. dies sunt inter festum resurrectiōis ⁊ penthecostes: cōputato vtroqꝫ festo: ⁊ quidam declināt penthecoste: penthecostes. alij vero hoc penthecoste indeclinabile.
o ¶ Cantica. ad ephe. v.
p ¶ Hymnos. hi sunt cantica laudis: si cut treni cantica lamentationis: vt scripsi de immu. eccle. nō minus.
q ¶ Plaudat. quasi manus iungat.
r ¶ Iubilet. quod est cantare voce quadam cōfusa pre gaudio: vnde dicunt quidam q̄ iubilus est gaudium: qō verbis explicari nō pōt: nec ī penitus reticeri.

cellentissimū sacramentū. O adorandum uenerandū colendū glorificandum. p̄cipuis p̄conijs magnificandū laudibus: dignis p̄conijs exaltandū: cunctis honorandū studiis: ō uotis prosequēdū obsequiis: ⁊ sinceris mentibus retinenduꝫ. ¶ O memoriale nobilissimū intimis cōmendandum p̄cordijs: firmiter a nimo alligandū: diligēter reseruādū in cordis vtero ⁊ meditatōe ac celebratiōe sedula recensendū. huius memorialis continuam debemus celebrare memoriaꝫ: vt illius cuius ipsū fore memoriale cognoscimus semp memores existamus qꝛ cuius donū vel munus frequentius aspicitur huius memoria strictius retinetur. ¶ Licꝫ igitur[a] hoc memoriale sacramentū in quotidianis missaꝝ solēniis frequētetur[b]: conueniēs tamē arbitrat ⁊ dignū vt de ipso semel saltem in anno ad confundendā spāliter hereticoꝝ p fidiā ⁊ insaniaꝫ[c] memoria solennior ⁊ celebrior habeat. In die nāqꝫ cene dñi quo die xp̄s hoc istituit sacramentum: vniuersalis ecclesia, p penitentium reconciliatiōe sacri cōfectōe[d] chrismatis ad impletioneꝫ mandati circa lotionem[e] pedum ⁊ alijs plurimuꝫ occupata plene vacare non pōt celebratiōi hui⁹ maximi sacramenti: hoc eniꝫ circa scōs quos p anni circulum veneramur ipsa obseruat ecclesia: ut quāuis in letanijs ⁊ missis ac alijs ipsorum memoriam sepius renouemus: nihilominus tñ ipsoruꝫ natalicia certis diebus p annū solēniis recolat: festa pp hoc eisdem diebus specialia celebrando: ⁊ qꝛ in his festis circa solennitatis debitum aliqd p negligentiā aut rei familiaris occupationem: aut alias ex humana fragilitate omittit: statuit ipsa mater ecclesia certam[f] diem ī qua generaliter oium[g] scōrū cōmemoratio fieret: ut in hac ipsorū celebratōe cōi: qcqd in ꝓprijs ipsoꝝ festiuitatib⁹ omissuꝫ existeret soluereť. ¶ Dotissime igit̄ exequendū ē erga hoc viuificuꝫ sacramentū corpis ⁊ sanguinis iesu xp̄i qui est sanctoꝝ oiuꝫ gloria ⁊ corona[h]: vt festiuitate ac celebritate p̄fulgeat spāli quaten⁹ in eo qō in alijs missaꝝ officiis circa solennitatem est forsitā p̄termissum: deuota diligentia suppleat:

⁊ fideles festiuitate ipa instāte intra se p̄terita memorātes: id quod in ipsis missaruꝫ solēniis secularibus forsan agendis ipliciti: aut alias ex negligentia vel fragilitate humana minus plene gesserunt tunc attē te humilitate spūs ⁊ animi puritate restaurēt. ¶ Intellexim⁹ aūt oli dum in minori essemus officio cōstituti: q, fuerat quibusdam catholicis diuinitus reuelatum[i] festum huiusmodi generaliter in ecclesia celebrandum. ¶ Nos itaqꝫ ad corobrationem ⁊ exaltationeꝫ catholice fidei digne ac ratiōabiliter duximus statuendum: vt de tanto sacramento p̄ter quotidianā memoriā quaꝫ de ipso facit ecclesia: solennior ⁊ spālior annuatim memoria celebretur certum ad hoc designātes ⁊ describentes dieꝫ. vꝫ: feriam[k] quintā ,primam[l] post octauaꝫ[m] pēthecostea[n]: ut in ipsa quita feria deuote turbe fideliuꝫ ,ppter hoc ad ecclesias affectuose cōcurrant: ⁊ tam clerici quā populi gaudētes in cantica[o] laudū surgant: tunc eniꝫ oium corda: uota ora ⁊ labia hymnos[p] p̄soluant letitie salutaris: tunc psallat fides: spes trepudiet: exultet charitas: ōuotio plaudat[q]: iubilet[r] chorus: puritas iocūdetur: tūc singuli alacri aīo pronaqꝫ voluntate conueniant sua studia laudabiliter exequendo tanti festi solennia celebrantes: vt vtinam ad xp̄i seruitiū sic eius fideles ardor īflammet vt p hec ⁊ alia proficientib⁹ ipsis meritoꝝ cumulus apud eum qui se dedit pro eis in[s] p̄ciuꝫ tribuitqꝫ se ipsis in pabulum: tādeꝫ post hui⁹ vite decursum eis se in p̄mium[t] largiatur. ¶ Ideoqꝫ vniuersitatem vestram monem⁹: ⁊ hortamur in domino: ⁊ p apostolica scripta in virtute sancte obedientie districte precipiendo mandam⁹ in remissionē peccaminuꝫ iniungentes: quaten⁹ tam excelsum ⁊ tā gloriosū festum p̄dicta quinta feria singulis ānis ō uote ac solenniter celebretis ⁊ faciatis studiose per uniuersas ecclesias ciuitatuꝫ vestraꝝ ⁊ diocesū celebrari: subditos vestros in dñica dictā quintā feriā ,prime p̄cedente salutaribus monitis sollicite per uos ⁊ p alios exhortantes: vt per verā ⁊ purā ꝯfessiōeꝫ: elemosynaꝝ largitioneꝫ[u] attēras[x] ⁊ sedulas oōnes[y]:

s ¶ In precium. i. ad corinth. vi. in fi. ibi: empti estis precio magno.
t ¶ In premium. thobie. iiij. post prin.
u ¶ Largitioneꝫ. lxxxvi. di. fratrem. de triplici elemosyna. xlv. di. tria: sed aliter per hosti. in sum. de pe. §. quis sit effectus. ver. elemosyna. de tem. or. §. ⁊ cui sub. §. septimo.
x ¶ Attentas. ⁊ sedulas. i. ꝯtinuas vel assiduas.
y ¶ Orationes. de oōne tractauit hosti. ī sum. de penis. §. quis sit effectus. ver. carnis aūt maceratio. Sꝫ plenius per modum summe videamus qd sit oō: vñ dicatur: q̄ sit eius diuisio: ad q̄ sit porrigēda: p queꝫ: ad quid: q̄liter: vbi ⁊ qs sit eius effectus. De primo. oratio fm aug. lib. de verbis dñi est quedaꝫ petitio. Alibi dicit qō ē pius mentis affectus directus in deū: ⁊ plerūqꝫ ne pigritek in voce prūpens: ⁊ colligitur. de cō. di. i. qm̄ aūt. Vel oratio ē cōgeries vocuꝫ in deum tendentium ad aliqd impetrandum. Et fm damascenum est ascensus ī tellectus in deum vel petitio decentium adeo. xx. di. c. fi. Ad fm dic q dk fm Cassi. Isido. ⁊ ber. q̄si oris oō. vt. s. rōnabile petak alias non esset oratio: si. de re. eccle. nō alic. c. fi. p hoc vk q debeat esse vocalis. de quo dicaꝫ sub. vij. membro. De tertio sciendū q cassianus post apostolum. i. ad thimo. ij. hanc diuidit in q̄tuor spēs. In obsecrationem quā quis cōpunctus pro cōmissis veniam deprecak. Oōnem per quam fit ascensus intellectus in deum vel p quā aliqd deo vouetur vel offertur. Postulationē: quā cōstitut⁹ ī spiritus feruore p alijs solet emittere. Gratiaꝝ actionem: quam mens deo refert p excessum ineffabilē recolēdo preterita dei bñficia: vel ꝯtemplando p̄ñtia: vel p̄spiciēdo futura iam p̄parata dilectis. beatus Ber. in quodaꝫ sermone dicit q obsecrationes fiūt affectu verecundo. oōnes puro: postulatiōes āplo gratiaꝝ actiōes deuoto. de quarto dic q porrigēda ē ad deum: matthei. vi. Cum orauerit dicite pk noster ⁊c. Ad sanctos autē porrigi pōt nō tanq̄ p ipsos implenda: sed vt precib⁹ ⁊ meritis ipsoꝝ exaudiak a deo ps hoc ex modo orādi quo vtitur ecclesia. ad xp̄m enim nō dicit ora pro nobis: sed audi nos. vel miserere nobis: ad sanctum dicit ora pro nobis. Et tenent theologi: q sancti orationes nostras cognoscūt. vnusquisqꝫ enim beatus tantū in essentia dei videt quātum perfectio beatitudinis requirit: hoc autē requiritur ad pfectionē beatitudinis: vt homo habeat quicqd velit nec velit aliqd īordinatū: sed recta volūtate qlibet cognoscere vult que

⁊ alia deuotionis ⁊ pietatis opera taliter se studeant preparare: q̄ huius preciosissimi sacramenti mereantur fieri participes illa die: possintq; ipsū suscipere reuerēter: ac eius virtute augmentum consequi gratiarum. ¶ Nos enim christi fideles ad colendum tantum festū: ⁊ celebrandū donis volentes spiritualibus animare: omnib9 vere penitentibus ⁊ confessis[a]: qui matutinali officio festi in eiusdē ecclesia[b] in qua idem celebrabitur interfuerit centū[c]. Qui vero misse totidē. Qui autē in primis[d] ipsius festi vesperis interfuerint similiter cētū. Qui uero in secundis totidem[e]. Illis vero qui p̄me tertie ⁊ sexte none ac cōpletorij officijs interfuerint p qualibet horarum ipsarum quadraginta[f]. Illis autem qui per octauas illius festi matutinalib9 vespertinis misse ac predictarum horarum officijs[g] interfuerint: centum dies singulis octauarum ipsarum diebus de omnipotentis dei misericordia ac beatorum apostolorum eius petri ⁊ pauli auctoritate

ad eum ptinent. q̄ et sancti cū eis nulla rectitudo ꝯsit hoc volunt. oz igit q̄ vota bonorum orōnes ⁊ deuotiones in verbo cognoscant. Nam ad eorum gloriā ptinet q̄ auxiliū egentib9 prebeāt ad salutē. Sic. n. dei cooperatores efficiuntur: ⁊ si dicis solus de9 cognitor ē cordium: de simo. tua. i fi. cū cor. sed orō cōsistit in corde. q̄ ⁊c. Rn̄deo q̄ cordium cogitationes sol9 deus nouit p seipm: sz tn̄ alij cognoscere pn̄t quātū eis reuelat: vel p visionē verbi: vl alio mō. Sancti ḡ q̄ orōnes q̄s ad scōs verbo vel corde dirigim9: deo manifestante cognoscunt. De qnto dic q̄ corrigēda ē pbn̄ dispositū cōtritum ⁊ penitētē. Nā cū is q displicet ⁊c. iij. q. vij. iudicet. xlix. di. §. i. vbi ēt no. an orōnes malorum psint his p qbus orāt: cōpetit aūt orare et sūme pfectis. vt dicā. j. ꝺ hr. ad nr̄m. ver. ij. De hoc āt dubitat: an exaudiat deus peccatores orātes ar. q̄ sic. i. q. i. ipi cōtra. q. si qs inquit. ver. ad h̄ oīa. ⁊. c. sacrosancta. dicit thomas q̄ si peccator petit aliqd inquātū peccator. i. ꝯm desideriū peccati non audit a deo ex misericordia: sed qn̄q; exauditur ad vindictā: dum pmittit ampli9 ruere i peccata. Vn̄ ꝯm aug. deus q̄dā negat ppitius q̄ cōcedit iratus. Sz si peccatoris orō pcedit ex desiderio bone nature deus exaudit: non q̄si ex iusticia: q2 talis non meret: sz ex pura misericordia: si tn̄ alia in orōne concurrant: de qbus īfra dicet. De sexto sciendū q̄ orare debem9 principaliter salutifera: math. vi. Primū q̄rite regnū dei ⁊ iusticiā ei9: ⁊ sz valerius li. vij. c. ij. dicat q̄ socrates q̄si quoddā humane sapiētie terrestre oraculum nil vltra petēdū a dijs imortalibus arbitrabat q̄ vt bona tribuerent Patet tn̄ ex orōne dn̄ica q̄ ēt aliqd determinate petere possum9. Vnde Augu. ad pbā dicit: q̄ ad deum id sz orare qō licet desiderare: dicens q̄ orō dn̄ica ondit ēt tpalia a deo peti posse: dū dicit panē nr̄m quotidianū ⁊c. tenēt ḡ theologi q̄ tpalia a deo orādo petere possumus: non vt finem cōstituam9 in illis: sed vt sint admicula beatitudinis cōsequēde: vt. s. q̄si instrumētaliter nobis deseruiant ad sustentationē vite corpalis exercende ad actus virtuosos facit. i. q. iij. si qs obiecit. ⁊ qō dixi de regula. Joā. in oppo. ij. De septio scias q̄ host. i pdi. ꝯ. ponit. xiij. q̄ reqrunt in orōne. s. q̄ sit fidelis: secura humilis ⁊ discreta: deuota: ⁊ verecūda: secreta. pura: lachrymosa: attēta: cōis: feruida: oposa: ⁊ assidua. Sed tu q̄tū ad pn̄s mēbrū ptinet breuiter dic q̄ mod9 orādi reqrit humilitationē copis: deuotionē cordis: attentionem ⁊ breuiloquiū. de primo eccle. lxxv. Orō humiliātis se penetrabit nubes: de elec. vbi piculum. §. pe. li. vi. ⁊ Cyprianus. li. de orōne dn̄ica. Sit orātib9 ꝯmo cū disciplina qetē ptinens ⁊ pudorē: in curuatio tn̄ vel corporis humiliatio nō refectiōis: sed deuotionis obtētu fieri dz: vt dicit cassian9: ⁊ facit. viij. q. i. sciendū. C. de his q spō. mu. sub. l. i. ⁊. ij. Et de ꝯo pbat de vo. magne. circa fi. in p̄mo. decre. vbi piculū. §. pe. Et Aug. qd pdest strepitus labiorum si mutū ē cor. ⁊ greg. i mora. Veraciter orare ē amaros i cōpunctione gemitus nō verba cōposita resonare. ⁊ ibidē. Aliaꝝ verba sunt ipsa desideria: in qbus tanto qs minus clamat q̄to minus desiderat. De tertio pz h̄: ⁊ de con. di. v. nunq̄ in pnci. ⁊ Cyprianus. Nil aliud cogitet animus q̄ id solū quod precat: de cō. dist. i. qn̄ aūt. ⁊ dicit greg. q̄ illā orōnē deus non audit: cui ille q orat non attendit. Dicunt tn̄ theologi hoc intelligendum qn̄ attentio nullo mō orōni coniungit: non. n. requirit q̄ attentio semp maneat in orōne act9, p el sentiā: vn̄ psal. xxxvi. Cor meū me dereliqt: satis. n. est q̄ maneat p virtutē: qō est qn̄ cū bona intētione qs ad orōnē accedit. etsi in prosecutione mēs ad alia rapiat. Semp. n. prime intētionis vis pmanet: nisi tanta sit euagatio q̄ attentio oīno ꝯpereat: ⁊ tūc locus cēt ei quod dicit Cyprianus li. de orōne dn̄ica. Quomō audiri te a deo postulas: cū ipse te non audias: ⁊ beatus Ber. causamur nobis deesse grām: sz iustius ipsa grā conq̄rit nōnullos deesse sibi. ⁊ Cassianus. Nunq̄ orat qsq̄s et flexis genib9 si vacatione distrahit: ⁊ facit quod de officijs scripsi: de cele. mis. dolentes. De q̄rto matthei. vi. Cū oraueritis nolite multū loqui. ⁊c. facit de con. di. v. non mediocriter. ⁊ vide quod no. de eta. ⁊ qua. c. pe. in vl. glo. Nec tn̄ putes breuiloquiū esse de necessitate orōnis. nā orō non solum ꝯm suā cām que est desiderium charitatis: sed ēt ꝯm seipsā potest esse diuturna. Nā ⁊ de xpo legimus q̄ pnoctauit orando. Luce. vi. ⁊ q̄ plixius orauit: luce. xxij. Itē dicitur luce. xviij. in pn̄. Oz semp orare ⁊ non deficere: facit lxxvi. di. nosse. ibi orationi pnoctanter insistim9. Sed q2 vt dicit Augu. ab pbā. Multū loqui in orando est rem necessariā supfluis agere vbis: cum plerūq; hoc negociū plus gemitibus q̄ ꝯmonibus agatur: iō monemur ad breuiloquiū. Nam vt dicūt sancti frequēs ⁊ breuis deb; esse orō: ne imorātibus nobis aliud cordi nr̄o inserat inimicus. Sz dubitatur an orō debet esse vocalis: qō vr psal. iij. ⁊. lxxvi. Voce mea ad dn̄m clamaui: voce mea ad dn̄m deprecatus sū: cōtra. orō deo porrigit vt ē dcm̄: sed deus cordis locutionē cognoscit: frustra igitur vox oris adiūgitur: facit. xxxviij. di. sedulo. dicunt theologi q̄ cōis orō que fit p ministros eccle. xij. q. i. duo sunt. in pn̄. in personā toti9 populi: vt innotescat ei p quo fit merito ex institutione dz ēē vocalis. Sed singularis quā qs p se vel alio porrigit de necessitate nō est vocalis: adiungitur tamen vox triplici ratione. Primo ad excitandum interiorem deuotionē: verbis. n. ⁊ signis nos ipsos interius excitamus ad sanctum desiderium augēdum dicit Augu. ad probā. Secundo ad redditionem debiti. s. vt seruiat orans deo ꝯm se totū. s. corde ⁊ corpe. de cōse. di. v. nunq̄. Tertio ex q̄dā redundātia ab aīa in corp9 ex vehemēti affectiōe. Vn̄ psal. xv. Letatū ē cor meum ⁊ exultauit matthei. vi. ibi. cū oraueris intra cubiculū tuū: ⁊ clauso hostio ora prē; tuū in abscondito ⁊ vt dicit Cassian9 Intra cubiculū oram9 cū a cogitationū ⁊ sollicitudinū strepitu corde remoto secrete: ⁊ familiariter preces nr̄as soli deo referamus: ⁊ facit qō no. xli. di. parsimoniā ⁊ Augu. de sermone dn̄i. Videri ab hoībus non est nephas: sz id agere vt ab hoībus videaris: recipit enī ille mercedē suā. de pe. di. ij. cauendū. Orōnes. n. principaliter sunt in ecclesia faciēde de pur. post. par. c. vno. de imu. eccle. decet. li. vi. ꝯ. ea. com. de cle. mis. ca. i. sed vt dicit beatus ber. li. meditationū. Vbicunq; fueris īfra temet ipsum ora: si longe fueris ab oratorio nō queras locū qn̄ ipse locus es. Vr qbusdā q̄ fieri debeat ad oriētē: sed cū deus sit vbiq; ad oēm partē possumus ad eū orare eque tn̄ oramus ⁊ misse sacrificium facimus versus oriētē: de hoc. xi. di. ecclesiasticarū. De vltimo dicēdū q̄ orōnis effectus ē duplex: hz. n. virtutē merēdi ⁊ impetrādi. primū dupliciter. Primo q2 vitat p cā tentatio. Hieronymus sup matthe. xiiij. In tentationē intrat qui orare negligit. ⁊ Aug. Oratio est orāti presidiū: aduersario incēdiū: angelis solatiū: deo gratū sacrificiū. Nā principalr vz cōtra vitia spūalia. Vn̄ Hierony. sup matthe. xvij. hoc gen9 demoniorum nō eijcit nisi in orōne ⁊ ieiunio: qō ēt hr math. ix. dicit sic. Nō sanat oculū quod sanat calcaneū. Ieiunio sanant pestes corporis: orōne vero sanant pestes mentis. Scōo q2 procedit ex radice charitatis: penes quā cōsistit oē meritū: ⁊ ē fons viu9 ⁊c. ꝺ pe. dis. ij. charitas. ij. ꝺ regula. lz i fi. De vtate ipetrādi pbat. xxiij. q. viij. i q̄libz. ꝯ. e. cōpila. de electione: ne romani. in fi. Mar. xi. qōcūq; orātes petitis credite q2 accipietis. Vn̄ p orōnē reuelant secreta diuina: vij. q. i. si ḡ. Boetius dicit nō frustra i deo spes ponit. preces. n. q̄ recte fiūt iefficaces eē nō pn̄t: ⁊ beat9 ber. li. meditationū. Ex duob9 vnū idubitāter sperare debem9 aut dabit nobis qō petim9 aut qō nouit eē vtili9. Et aug. ti. de sen. psperi. dic q̄ orās misericorditer audit ⁊ misericorditer nō audit. Quid. n. infirmo sit vtile magis nouit medic9 q̄ egrotus. De his Valeri9. li. vij. c. ij. dic q̄ votis sepe expetim9 qō nō ipetrasse melius foret: ⁊ ponit exēpla dicēs. Diuitias appetis q̄ multis fuerūt exitio. honores cōcupiscis q̄ q̄plures pessundederūt. regna tecū ipsa voluis quoꝝ exitus sepenumero miserabiles cernunt. splēdidis coniugijs manus initijs ad h̄ vt aliqn̄ illustrent: ista nōnūq̄ fundit9 domos euertūt. Suadet ḡ celesti arbitrio nos submitti. Effectū orōnis sum9 i italia nup expti: qn̄. n. cū versib9 illis. Exurgat deus ⁊c. Cepit ecclia cōtra rebelles orare pempti ⁊ exterminati sunt q̄si subito q cēsura ecclesiastica ⁊ armis bellicis iā dudū domari nō potuere: bn̄ facit. xxv. di. c. vlti. vbi dr q̄ orāte moyse vincebat popul9: vincebat aūt dū dimittebat man9: ⁊ vide hosti. in sum de remis. §. ad qd valēt. ver. fateor. vbi ponit exēpla de daniele moyse ⁊ dauit orātib9. Sz qui legēt triptitā historiā hug. floratē. helimādē rufinū ⁊ hystoriographos iuenit q̄ theodosi9 impator senior suis orōnib9 miraculosā victoriā obtinuit cōtra eugeniū ⁊ arbogastē quoꝝ exercitus iacula vehementissim9 vētus retorq̄bat i ipsos. ⁊ iacula ptis theodosij cui maiori fortitudine vltra mensurā hūani iactus ipingebat i illos: ⁊ hoc voluit ipse claudian9 poeta qui tunc florebat dicēs. O nimiū dilecte deo cui militat ether. Et cōiurati veniūt ad classica vēti: hoc aūt obtinuit ipsius theodosii orō q̄ talis fuisse legit. Dn̄e potēs ꝺ tu nosti q̄ i noīe. xpi filij tui vltionis iuste vt puto plia suscepi: sin aliter i me vindica: si vero cū iusta cā: ⁊ in te cōfisus huc veni: porrige dexteram tuis ne forte dicāt gētes vbi ē deus eoꝝ. cor. huic ff. de vo. magne. post prin. ⁊ huic gl. sit finis. de cui9 plixitate sum excusabilis: tū q2 i orōnis suffragio sperās sum effectū illius exptus i assequēdis psperis ⁊ euitādis vel saltē tēperādis aduersis: tū q2 sz materiā deberet eē plixior ⁊ si p ista nō satisfeci: excuset eoꝝ coequatio textualis. de hoc de imunita. eccle. decet. li. vi. per archid. i. q. i. dictum. Jo. an.

a ¶ Confessis. quis est h̄ ⁊ laudabim9 illū. eccle. xxxi. has ergo remissiones qb9 pauci pticipant amare iterptari: nec decet nec expedit: vt dixi. de pe. ⁊ re. q̄ autē.

b ¶ In ecclesia. p hāc lrā; q̄ hr ēt sup pte pri. i fi. pz q̄ nō sufficit iteresse horis ex ecclesiā: qō itelligo ēt si dicant in puato oratorio. ꝺ quo ꝺ con. di. i. cōcedimus. ⁊. c. vnicuiq;. ⁊. c. si qs ex de censi. c. fi.

c ¶ Centum. dies quod ē infra

d ¶ Primis. fa. ad no. de sen. ex. c. vl. §. i festiuitatib9. li. vi. l. i. glo. ⁊ qō de cōpletorio seqt facit cōtra.

e ¶ Totidē. argue p equādis distributionibus in his tribus horis matutino missa ⁊ vespe. Itē argue q̄ vbi i illis horis dant decē i alijs dari debēt q̄ttuor. vide qō dixi. ꝯ. ea. com. de cta. ⁊ qua. vt hi qui. ad fi.

f ¶ Quadraginta. ⁊ sic ducentos.

g ¶ Officijs. oībus quo ad dies octa-

ne: nec puto q̄ hic fiat distributio vt partem habeat qui certis interest.

a ¶ De iniunctis. vide quod scripsi. de pe. et re. cum ex eo.

Quoniam. Primo premittit cām et reuocationem ↄstōnis. c. clericis laicos. de. co. li. vi. Secūdo illā reuocat. Tertio seruari pcipit ius antiquū ante predictā ↄstōnem. Secūda ibi. nos. Tertia ibi. volētes. imo la. Et fuit ista de pmis ↄstōnibus clementis editis a pncipio promotionis sue: et incipiebat pastoralis. cuius decidit exordiū: post qd̄ sequebat̄ sane q̄m et c. et rex francie qui fuit passiua causa ↄstōnis: fuit actiua causa reuocationis: vt sic conueniat. de reg. iur. c. i.

b ¶ Clericis. eo. ti. li. vi.

c ¶ Declaratione. declarauerat. n. bñdictus ī sua extrauagā. que īcipit: q̄ olī. illā quo ad sni penas extēdi solū ad exigentes vel dātes in exigēdo auxilium ↄsilium vel fauorē: ita q̄ pene locū nō haberent in soluētibus vel recipientibus a sponte soluentibus.

d ¶ Declaratiōibus. dicebant̄ et alie pcessisse: et iō ad oē dubiū tollendū plurali vtitur.

e ¶ Celeri. ↄcor. d acc. c. fin. de. ea. ↄpi. de iureiu. romāi. ī pn.

f ¶ Ob eas. concor. de elec. q̄liter. in fi.

g ¶ Pro īfectis. p hoc puto q̄ excōicatus ex iuribus illius cōstitutiōis absolutiōe n̄ egeat: et vide q̄nta est papalis ptās circa ea q̄ simplr̄ sunt de iure positiuo: q: reuocat illa vt extūc: et facit ad ea q̄ scripsi q fi. fint legi. per venerabilem super glo. ij.

h ¶ Illud. inuiolabiliter obseruari: quod est. ī.

i ¶ Cōtra. quoscūq̄ et c. qd̄ supbis et c. vsq̄ ad fi.

k ¶ Quascūq̄. vide qd̄ nota. et dixi. eo. ti. minus.

l ¶ Dantes. dicebat cōstitutio bonifa. publice vel occulte: per qd̄ pbatur q̄ excōicatio canonis ligat ēt occulta delicta: vt. ī. dicā de here. multoꝝ. ad fi.

m ¶ Vel fauorē. vide quod dicā. ī. de pe. si quis. in prin.

n ¶ Predecessoribꝰ. alexā. iij. eo. ti. nō manus. Inno. iij. eo. ti. aduersus.

o ¶ Cōcilijs. vtrunq̄ generale et laterañ. Sz alexandrinū vocamus laterañ. innocētianum vocamus generale: de hoc de cap. mo. c. fi.

p ¶ Rubrica. de consanguinitate et affinitate: ita venit ub bulla: sed vidi quosdam hic habere rubricam de sponsalibus.

Eos qui. Primo ponit statutum penale. Secundo illud aggrauat. Tertio protestat̄. Secūda ibi: pcipientes. Tertia ibi: p pdcā ↄmol. Et incipe ↄstructum ibi: cupientes. Et no. q̄ in sex casibus h expssis tm̄ locum hz h ↄstō et eius pena: vnde si ↄbit quis cū habente maritū vel cum iudea vel cū pagana: vel cū cognata spiritualiter vel legaliter. vel ↄ impedimentū publice honestatis: lz nō teneant mr̄imonia: tñ nō est locus huic pene: q̄ in his casibus vel similibus expressa nō est. Itē in his sex casibus tūc demū est locus pene. quādo illicite ↄbuntur. Si enim licite: vt ex dispensatiōe pape: tūc cessat culpa: ergo et pena. de consti. c. ij. de qua dispensatione no. de resti. spo. lr̄as. in prin. de sta. mo. cū ad monasterium et scripsi. de vo. c. i.

q ¶ Timore. concor. de elec. cum in cūctis. ad fi.

r ¶ Scienter. ignorātes ergo nō ligat ↄstitutio: quod ītellige in ignorantia facti probabili et nō affectata. s. q: ignorabāt se ↄsanguineos vl̄ affines. Si vō ignorabāt iuo nesciētes gradū in quo erāt eē pbibitū: ex quo enī sciebāt gradū ligat ↄstō. de reg. iur. ignorātia. li. vi. cū suis ↄcor. Si vero alter solus sciebat ille solus ligat̄: fac. xxxiij. q. ii. nō satis. et c. in lectū. de simo. de simoniace. C. so. ma. si ignorās. Sz qd si ↄtit ignorās: post ipa sciuit et cohabitauit ↄsanguīee: vl̄ ligari. ar. i. q. i. eos ī fi. d simo. sicut tuis. C. d incest. nup. cū ācillis. ↄtiū credo cū ista ↄstō nō puniat cohabitationē vel īcestū: sz ↄtū: vt. ī. dicā facit. ff. de his qui no. infa. qd ġ. in pn. C. de vsuca. trāffor. l. i. ad fi. ff. de vsur. qui scit. ī fi. ff. d bo. li. q cū maior. et de minori. l. iij. §. scio. sicut q ignorāter eligit indignū lz postea sciat: nō incurrit penā ↄcilij. cū ī cūctis. de elec. cū i hoc pōderetur initiū. c. ti. dū. pbatur hec so. ex eo q: sine iudicio ecclesie ab illa diuertere non posset de diuor. porro. cū suis ↄcor. fateor tñ q̄ peccat cognoscendo: et sic loquitur ↄria de sen. ex. inquisitiōi. Quid si ↄxi cū illa quā credebā esse consanguineā affinem vel monialē: sed in vitate nō erat solue p no. de sen. exc. si vero. ij. et c. in audientia. ij.

confisi de iniūctis[a] sibi penitētijs relaxamus.

Rubrica De immunitate ecclesiaꝝ

Clemens. v. in cōcilio vienensi.

¶ Reuocat et p infectis vult haberi decretalē clericis eo ti. li. vi. cum suis declaratiōibus: et pmittit reuocatiōis cām. Secundo reuocat: ibi nos d consilio. Tertio seruari precipit ius antiquum ibi volētes. b. dicit. Io. an.

Quoniam ex cōstitutione bonifacij pape. viii. pde. nri q̄ incipit clericis[b] laicos. et ex declaratione[c] seu declaratiōibꝰ[d] ex illa postmodū subsecutis nonnulla scandala magna picula et incōmoda grauia sunt secuta et ampliora sequi: nisi celeri[e] remedio succurratur: psumitur versimiliter in futurū. Nos de consilio fratrum nostroꝝ constitutionē et declaratiōem seu declarationes predictas et quicquid ex eis secutū ē vel ob[f] eas penitus reuocamus: et eas haberi volumus p infectis[g]. Volētes et firmiter statuētes illud[h] et cōtra[i] quos cunq̄ laicos exigētes seu extorquētes ab ecclesijs ecclesiasticisq̄ psonis talias seu collectas aut exactiones quascūq̄[k]: et cōtra dantes[l] ad id faciendum consilium et auxiliū vel fauorem[m] necnon: circa pstādas subuentiones laicis ab ecclesiarum platis ac alijs viris ecclesiasticis inuiolabiliter obseruari: qd̄ super his pre[n]. no. in laterañ. et generalibus ↄcilijs[o]: que nos sub obtestatione diuini iudicii pcipimus obsuari districte: salubrit̄ ē puisū.

Rubrica De cōsanguinitate[p] et affinitate.

Clemens. v. in concilio. vienēsi

¶ Scienter ↄtrahens mr̄imoniū in gradu consanguinitatis vel affinitatis pbibito: vel cū moniali: excōicatus ē ipso iure: et publicari dz et vitari. Idem in pfesso et pfessa vel ↄstituto in sacris hoc. d. Io. an.

Eos qui diuino timore[q] post posito in suarum periculum animarū scienter[r] in gradibus cōsanguinitatis vel affinitatis cōstitutione canonica[s] interdictis[t] aut cum monialibus contrahere[u] matrimonialiter[x] nō uerentur: nec nō religiosos[y] et moniales[z] ac clericos in sacris[?] ordinibus ↄstitutos matrimonio cōtrahentes[?] refrenare metu pene ab huiusmodi eoꝝ temeritatis audacia cupientes: ipsos excōicationis sententie ipso facto decernimus subiacere. Precipientes ecclesiarum platis: vt illos quos eis cōstiterit[x] taliter ↄtraxisse excōicatos publice tā diu nunciēt seu a suis subditis faciāt nunciari: donec suum humiliter recognoscentes errorē separentur[a] ab inuicē et absolutionis obtinere[b] beneficium mereant̄. Per pdicta quoq̄ iuribus[c]: que sic cōtrahentibus alias penas imponunt: in nullo volumus derogari.

Rubrica De magistris et ne aliquid exigatur p licentia docendi.

Clemens. v. in cōcilio vienensi

¶ In studijs romane curie parisieñ. oxonieñ. bonoñ. et salamantino dñt eē magri catholici scholas regentes ī lingua hebraica arabica et chaldea. duo. s. p qualibet lingua Et statuitur per quos eis debeat d stipendijs et sumptibus prouideri

s ¶ Canonica. nedū diuina.

t ¶ Interdictis. s. in q̄rto vel citeriori gradu cōsanguinitatis vel affinitatis pmi generis. c. n. non debet.

u ¶ Contrahere. nō punit ergo īcestū vel coitū sz ↄtū: vt sic ↄhēs ligēt lz nō cōsumet. Quid si nō ↄtraxit matrimoniū sed spōsalia tm̄: ar. q̄ ligēt. ff. d spō. oso. vbi pbibitio nuptiarū inducit spōsalia: ad idem de eo q duxit ī mr̄imoniū cū hēret: vbi equparātur spōsalia et mr̄imoniū: n̄ puto ligari cū ↄstō sit penalis et verba hoc non ī portent: qd̄ verū puto: nisi ↄsumauerit p copulā carnalē: q: tunc ligat̄ q̄si tūc ↄxisse videat̄. de spō. veniēs. et c. i. is q. ↄtiū non ob. q: lz fatear q̄ vbi pbibet̄ mr̄imoniū pbibent̄ spōsalia: n̄ seq tur q̄ ↄhenti spōsalia sit eadē pena q̄ ↄhenti mr̄imoniū: hñ facit de elec. ppetuo. li. vi. ī decre. cū hēret si spōsalia cū adulterio inducūt impedimentū mr̄imonij sicut īducūt publicā honestatē. de spō. c. vno. li. vi.

x ¶ Mr̄imonialiter. p hāc lrāz: et per lrām. ī. eo. mr̄imonia ↄhentes vl̄ q̄ coactꝰ ad ↄhendū nō incurrat hāc penam et si de absoluta coactiōe loquitur hoc est certum qd̄ me. cā. sacris. sz si de ↄditionali: lz tali que debuerit cadere in ↄstantē virū vl̄ ligari p eā. de. cre. sz cū n̄ sit mr̄imōiū deficiente ↄsensu. ita q̄ nō īducit publicā honestatē. de spō. c. vno. lib. vi. de equitate vl̄ talis nō ligari: facit de sentē. excō. significauit. in decre. sacris punit̄ cōio que ibi interuenit: lz p metū.

y ¶ Religiosos. i. pfessos tacite vel expsse religionē approbatā. d vo. ca. vno. li. vi. qd̄ itelligo ēt si pfessio illa tacita vel expressa nō obligat illi religioni. sz religioni ī genere. pone exēplū de regu. non solū. et c. seq. lib. vi

z ¶ Et moniales. q: supra iā nominauerat ↄhentē cū moniali: et hic repetit de moniali: vl̄ hic probari q̄ cōicans in illo actu p quo quis excōicatione incurrit excōicatus nō est: de hoc scripsi. de sen. ex. contingit. i. posset tñ dici q̄ supra punit scienter ↄhentē cū moniali: h vero punit monialem ↄhentem ēt eo casu quo cū ea ↄhens nō ligat̄: vt q: hoc ignorat.

? ¶ Sacris. stricte hoc dico pp no. xxxij. di. visum.

? ¶ Cōtrahētes. non repetit sciēter: q: lz ignorāter posset quis ↄhere cum ↄsanguinea affine vel monacha: non tñ in monachum monachā vel cōstitutum in sacris contrahentē cadit ignorātia. facit de rescrip. ab excōicato. C. de here. insti. l. fi. Puto tñ q̄ vbi esset probabilis ignorantia. vt in ordinato ad sacros in amētia vel dormitione ēt eo casu quo character imprimit̄: de bap. maiores. in fi. vel infra pubertatē: de cleri. per sal. pmo. c. vno. non esset locus huic pene.

x ¶ Constiterit. etiā ex officio et nemine deferente. de diuor. porro. ij. rñ. et vide quod dixi. de. ea. cō. de censi. c. fi.

a ¶ Separentur. pcedit satisfactio sicut ī manifesta offensa: de sen. excom. venerabilibus. li. vi.

b ¶ Obtinere. per epm: de sen. ex. nuper. et hic pz q̄ non sufficit satisfactio: nisi sequatur absolutio. eo. ti. cū ↄsideres. in fi.

c ¶ Iuribus. de clāde. desp. c. fi. C. de īcest. nup. q ↄ. isti. de nup. §. si aduersus. de here. cū secūm. in pn. li. vi. et hoc quo ad pmam. de consangui-

neis ⁊ affinib⁹: de hoc vt dona. inter virũ ⁊ vxo. ⁊ si necesse. quo ad secundũ de pfessis. xxvij. di. c. iij. ⁊ c. se. xxviij. q. j. p totũ. xxxvj. q. ii. si quis nõ vicã. quo ad tertium. de cõstitutis ĩ sacris. xxviij. dis. presbyterũ. xv. q. vl. cũ multe. de clerj. cõiuga. c. i. ⁊ c. sane. ij. q cle. vel vo. c. i. ⁊ ij. cũ si.

Ulcr. Ponitur primo exordium in quo duo facit. primo ponit intentionem suaz gñalez. Secũdo specialem ibi: nõ ambigimus. In secunda ibi: vt igitur ponitur constitutio: ꝓmo prouidens circa loca magistrorꝫ: secundo circa expensas ibi quibus.

a Sollicitudines: concor. de pur. c. iter vbi ponitur alia. s. de vulpeculis capiendis.

b Perpeti. quasi ppetua cõtinua vl assidua: ⁊ est infinitiuum huius vbi perpetio: ⁊ pomit pro diu tollerare vel valde pati.

c Inducere. xlv. distinctia sũt. de spõ. iter opa.

d Cooperãte gratia. p quaz cognoscitur qd agẽdum sit ⁊ qd vitandum ⁊ adiuuamur ad facienda. ꝯ con. di. iiij. gratia. ⁊ tribus vltimis capitulis est autem gratia ⁊ operãs ⁊ cooperans prima preparat hominis voluntatez vt velit bonum. Secunda adiuuat ne frustra velit: videtur tamen quibusdã q ex dẽ sit gr̃a idez donuz: vl eadez virt⁹ operãs ⁊ cooperans: sz pp diuersos effectus distinguntur in ꝯo. Gratia enim que parat hoĩs voluntatẽ ad bonũ cũ nõ sit ociosa: vt augeat ⁊ aucta perficiat: coadiuuat ne frustra velit: sed perducat ad opus quodcunqz rectpiat coaptabitur hec lr̃a: huic altercationi theologorum est similis altertatio cãonistarum: an sit vna fides coniugij: an sint due: vt qua. xxvij. q. ij. coniuges Item altercatio legistarum: an sint due possessiones differentes specie: an vna tantum diuersificata per accidẽtia: de qua satis pz p vi. de regu. iu. in terma reg. lib. vi. ⁊ an sit vnicum interesse an triplex: de quo ẽt satis p eũ. e. ti. mora. Joan. an.

e Ad id. s. ad inducendũ errantes ad veritatis viam ea. cõ. de iureiu. romani. ꝯ. nos itaqz.

f Admodũ. p valde cõcor. vide. s. ea. cõ. de iureiu. romani. ꝯ. nos itaqz.

g Promi. i. pferri vel promulgari. ⁊ habetur hoc ꝯbũ de iude. nouit. ꝯ. qcunqz. xxiij. q. iiij. non põt. ĩ fi. ponitur e nĩ promere p pferre manifestare aperire ore dicere.

h Inaniter. q̃si in vanum vel ĩutiliter.

i Proferant. si. de offi. or. quoniam.

k Voluit. acruũ. ii. ĩ pn. ⁊ de varietate liguarũ. xvj. di. septuaginta. ĩ fi.

l Qui. viri catholici. m Obtineri. si. e. ti. c. fi.

n Curiã. q̃ hz studiũ generale. ⁊ pũlegia studij. de pũi. c. ij. li. vj.

o Residere. qõ dic vt. s. e. cõ. de elec. ne romani. §. sane.

p Bonoñ. vt bononia quasi super oia bona vel bonorũ notitia nimis amabilis non puto q ordo iste procedat ex ordine studiorum: sed ex gratificatione prouinciarum: ⁊ hoc q: dicebat ro. cu. premitti: que vltio studiuz habuit a tempore Inno. iiii. vt pre. decre. ij. de priuile. li. vi. quicquid sit hoc constat q bonoñ. habuit priuilegia studij a theodosio: de mjore tamẽ

Iter sollicitudines[a] nostris humeris icũbentes ꝓperi[b] cura reuoluimus vt errãtes ĩ viam veritatis iducere[c] ipsosqz lucrifacẽ deo sua nobis cooperãte[d] gr̃a valeamus: hoc est qõ profecto desideranter exquirim⁹: ad[e] id nostre mentis sedulo destinam⁹ affectũ: ac circa illud diligenti studio vel studiosa diligẽtia vigilamus. Nõ ambigim⁹ aũt quin ad huiusmodi nostrum ꝯsiderium assequendũ diuinorũ eloquiorũ sit expositio ꝯgrua: ipsorũqz fidelis ꝑdicatio admodũ[f] opportuna. Sed nec ignoram⁹ qui ⁊ hec promi[g]noscant inaniter[h] vacuaqz redire: si auribus linguã loquentis ignorantium proferant[i]. Iõqz illius cuius vicez in terris: licet immeriti gerimus imitãtes exempluz qui ituros per vniuersum munduz ad euangelizãdũ apostolos: in omni linguarum genere fore voluit[k] eruditos: viris catholicis noticiaz linguarũ habentib⁹: quibus vtuntur infideles precipue abũdare sanctam affectamus ecclesiam: qui[l] infideles ipsos sciant ⁊ valeant sacris institutis instruere: christicolarũqz collegio per doctrinã christiane fidei ac susceptionez sacri baptismatis aggregare. Ut igitur peritia linguarũ huiusmodi possit habiliter per instructionis efficaciam obtineri[m]. Hoc sacro approbãte concilio: scholas in subscriptarum linguaruz generibus vbicunqz romanam curiam[n] residere[o] contigerit: necñ ĩ parisieñ. ⁊ oxoñ. bonoñ[p]. ⁊ salamantino studijs prouidimus erigendas: statuentes vt ĩ quolibet locorum teneantur viri catholici sufficientem[q] habentes hebraice[r] arabice ⁊ chaldee linguarum notitiam: duo videlicet vniuscuiusqz lingue periti qui scholas regant ibi: ⁊ libros de linguis ipsis in latinuz fideliter transferentes: alios linguas ipsas sollicite doceant earumqz peritiam studiosa ĩ illos instructione trãsfundant: vt instructi: ⁊ edocti sufficientes in linguis hmõi fructum speratuz possint deo auctore ꝓducere: fidez ꝓpagaturi salubriter in ipsos ppl̃os ifideles. Quibus equidez in roma. cũ legentibus per se.[a] apost. in studijs vero parisieñ. p regez francie: in oxonieñ. anglie: scotie: hybernie: vualie[t]: in bonoñ. per italie: in salamãtino p hispanie ꝑlatos monasteria capitula cõuentus collegia exempta ⁊ ñ exẽpta ⁊ ecclesiarum rectores[v] in stipẽdijs cõpetẽtibus ⁊ simplicibus volumus[x] prouideri: contributionis onere singulis iurta facultatuz[y] exigentiam imponendo: priuilegijs ⁊ exemptionibus qbuscũqz ꝯrarijs nequaquaz obstantibus quibus tñ nolumus quo ad[z] alia preiudiciuz generari. Idem.

Is ad quem spectat magisteriũ vel doctoratũ tribuere: prius a doctorando recipiat iuramentũ q̃ in solẽnitate sus non expendet vltra summã triũ miliũ turoñ. argenteorũ q̃ si nõ fecerit: etiaz si sit eps per ter menses a collatione magisterij est suspensus. hoc dicit Jo. an.

Quam sit nimis absurdum: vt quis cuz vanitate ⁊ imperitia ad honorem ascendat peritie litterarũ: nõ sine turbatione miramur illum apud scholasticos[c] inualuisse abusum: q̃ pleriqz eorũ qui in quauis scientia ad doctoratus[d] vel magisterij assumunt honorẽ[e] cum sua solẽniter ꝑncipia[a] faciunt aut sui recipiunt insignia[b] doctoratus circa cibos vestes ⁊ alia sic expensis excedunt[c] q̃ ⁊ ipsi transeunt expensarũ huiusmodi vanitate: vacui[d] plerũqz remaneant: ⁊ grauati[e]. Et ceteri qui vel nolunt vel nequeunt similes expensas subire: hac occasione frequenter a receptione honoris huiusmodi retrahuntur.

intelligo qui regnare cepit prout ex chronicis quas veriores puto: percipio. anno dñi. cccxxv. ⁊ regnauit annis. xxvij. quo tñ anno sui imperij hec cõcesserit non ꝓcipio. currentib⁹ autẽ. ccclij. successit martianus.

q Sufficientez. non vicit eminẽtẽ cõcor. de elec. cũ nobis olim. ꝯ ꝑben. c. penul.

r Hebraice. in originali habuim⁹ hebraice grece arabice ⁊c. ⁊ illud grece in illo originali erat cancellatũ: ⁊ forte propter litteram que est supra q̃ bus vtuntur infideles ⁊c. cancellata fuit cum greci fideles sint: olim sub obedientia ecclesie. de bap. lz. ⁊ facit quod no. de summa. tri. c. j. lib. vj. tamen hodie scismatici sunt: nec recognoscũt caput romane ecclesie: et forte esset expedientior sue lingue doctrina q̃ aliarum. Judei autem habent litteram hebraicam: sed linguã specialẽ in vulgari non habent: habemus enim q̃ euanuit ipsorum lingua vulgaris. arabica lr̃a est saracenorum: caldea caldeorũ de qua. xxvij. dist. §. hinc etiam. ⁊ c. turbat. ⁊ c. ꝯ quibusdã. ⁊ tñ fertur q̃ hec lr̃a hodie non habeatur.

s Sedem apostolicam in stipendijs cõpetentibus ⁊ sumptibus volumus prouideri qõ sequitur.

t Vualie. scribitur per duplex .v. vt viri. de tẽpo. or. c. ij.

v Rectores. alios bñficiatos non videtur ĩcludere.

x Volumus. hec voluntas suis manet terminis: quia non fuit de executore prouisum.

y Facultatũ. de cen. sopite. cũ suis cõcor. ⁊. j. c. pri.

z Ad alia. concor. s. ea. cõ. de sta. mo. c. ij. de reli. do. c. ij.

Quam sit. Partes patent in prima exordium ponẽs constitutionis cãm in secũda cõstitutionez ibi: volentes: in tertia punitionem transgressorum ibi: si quis.

a Scholasticos. idem verbuz xxviij. di. sedulo. in principio ꝯ bere. cũ ex iniuncto. §. lz ꝯ resti. spolia. frequens lib. vi.

d Doctoratus. vel magisterij. sic. xxxvij. di. de quibusdaz. ⁊ dicunt quidã q̃ doctores in iure canonico vel ciuili. magistri dicuntur in theologia vel artibus ⁊ quid doceant septem liberales artes. satis per Host. in summa huius ttuli. §. iij. facit ad ꝑmũ ꝑmiuz. li. vi. circa mediuz. ad secundũ. e. ti. c. pe. ⁊ vl ti. ꝯ recipit apud italicos. Sed vltramõtani cõiter vocãt magistros: nec debet alicui hec denominatio fore molesta cum christus sic a discipulis vocaretur. Joan. iij. quod ipse acceptabat Jo. xii. dicens. Vos vocatis me magister ⁊ dñe ⁊ bñ dicitis: sum etenim. Et dr̃ magister quasi maior in statione: sicut minister quasi minor. ibidem. j. ti. ij. c. j. §. sane. dr̃ ẽt a monendo vel a mõstrãdo: ⁊ de his p hosti. in sum. e. ti. §. i.

x Honorez. hunc honorẽ sine peccato quis postulat in q̃cunqz scientia: si ẽ dignus. viij. q. j. in scripturis. ver. ecce ego. eo. ti. quanto. ratio. quia per hoc petit oportunitatem communicandi quod habet ⁊ quod laudabile est: ⁊ ad charitatem pertinens. In indigno vero est peccatum presumptionis: de hoc per archi. xlviii. distin. c. i.

a Principia. ⁊ ita loquuntur qdam ĩ studijs qbusdam vltramontanis.

b Insignia doctorat⁹. ita loqmur nos: ⁊ ista ĩsignia sunt cathedra birretũ: apõ aliquos liber annulus osculum.

c Excedunt. sicut qñqz imperfectum scientie supplet perfecto charitatis. de renun. nisi. §. pro defectu. sic quandoqz in talibus imperfectũ scientie supplet perfectio expensarum.

d Vacui. pri⁹ habitis ⁊ consumptis.

e Grauati. onere debitorum.

a ¶ Iuramento.fi.de iude.significauit.§.e.cõpila.de reli.domi.q2.§.illi etiam ꝭ.ti.ij.c.j.§.porro.de multis iuramẽtoru3 formis expressis in iure:vide ĩ specu. de iureiuran.§.i.§.illud.ad quas addas istas.
b ¶ Argenteorũ.ascẽdũt ad monetã bonoñ.qngentas.li.bononenoꝝ paruoru3 ponendo turoneñ.pro duobus venetis.vel.xl.bonoñ.puis:vt valẽ cõsueuerãt.
c ¶ Doctoratũ.expensas priua ti examinis nõ videt̃ icludere.
d ¶ Tarandos.sicut.ꝭ.de vsu. ꝑꝑ.§.ceterum.li.vi.
e ¶ Pontificali.alias non idu deretur.de sen.ex.q2 periculosũ de elec.si cõpromissarius huiuſ modi.lib.vi.
f ¶ Cuiuslibet.non illius sciẽtie tantum cuius doctoratum cõtu lit nõ recepto iuramẽto:⁊ est fi. de tempo.or.vel non est.
g ¶ Sequẽtes:imediate:si autẽ pendente primo semestri iteru3 violet hanc cõstitutione3 an sta tim currat secundum semestre an tunc cum finitũ fuerit ꝑmu3 dubitatur:⁊ communiter tenet̃ ꝙ non sit duplicatio totius:sed statim post secundam trãsgres- sionem incohat secũdum seme- stre per leges.ff.ad.l.aquil.ita vulneratus.⁊ ad turpil.l.in se- natus.in fi.ad carboni.l.carbo nianum.§.fi.⁊.l.seq.⁊ facit.ꝭ. de priuil.c.i.§.qui vo.de h sa tis scripsi.de electionibus cum in cũctis.in fi. Sed nunquid su spensione pendente valet colla tio doctoratus facta per suspen sum:constat ꝙ iste non est casuſ quo imprimatur character.ite3 nec datur hoc officium ex im- presso charactere.sed ex potesta te officii:⁊ est quedam auctori- zatio ⁊ declaratio q̃ declarat il- lum dignu3 ad officiũ doctrĩe ⁊ dat auctoritatem vt doceat:pu to igitur ꝙ si suspẽsio erat occul ta:hanc auctoritatis dationem nõ sit necesse iterari:secus si eẽt publica:facit de re.iud.ad ꝓbã dum.⁊ quod ibi no.in spec.de ĩ stru.edi.§.restat.ver.quid si ta bellio.
h ¶ Suspensu3.violans hãc su spensionẽ irregularis non esset de sen.ex.is qui.li.vj.dixit ꝺ ex ces.prela.c.fi.declarari debuiſ set ad quem tunc spectaret colla tio:sicut factu3 fuit supra ea.cõ pil.de sta.mona.c.j.ver.abba te.Et sciendum ꝙ aliqui confe- runt auctoritate apostolica:vt archidiaconus bonoñ.aliqui ꝺ consuetudine:aliqui de iure cõ- muni:ꝭm Hostien.qui no.in sum.co.ti.§.pe.in prin.ꝙ vbi aliud non apparet episcopus cũ capitulo h faciet.alſ.e.ti.q2.§. verum.parum facit ⁊ maxime ponderata decrẽ.ij.e.ti.⁊ ipsius superscriptione: puto ꝙ in studio isto cũ ex priuilegio apostolico dato ab honorio.iij.archidiaco- nus hoc faciat deuolueretur ad papam.de conceſ.preben.q2 diuersitatem.sed qa per aliud priuilegium apostolicum mortuo vel absente archidiacono episcopus ⁊ capitulum exercent officium ipsi succederent:⁊ ide3 esset vbi archidiaconus vel alius conferret de consuetudine vel de iure:q2 superior suppleret eo.tit.c.ij.i.ꝛñ. Quid de officiali archidiaconi.dico ꝙ ipse suspensus est:nõ archidiaconus:nisi ratum habuisset.ꝺ elec.si cõpromissarius.§.porro.lib.vi.

¶ Uolentes igitur de opportuno super his remedio prouidere:illis ad quos vbilibet pertinet honore3 tribuere memoratum districte pre cipimus vt quoscunq3 ab eis dece- tero dictum recipientes honorem iuramento[e] prius astringant:ne vl tra tria milia turoñ.argenteoru3[b] in solennitate circa huiusmodi do- ctoratum[c] aut magisteriu3 quomo dolibet adhibenda expendant:ip- sosq3 nihilominus nisi forsan nota bilis conditionis extiterint:vt ĩ fra summam predictã huiusmodi mo derentur expense efficaciter exhor- tantes:ac si hoc illorum congrue- re statui viderint iuramentum exi- gentes ab eis:ꝙ certos infra sum- mam prefatam tarãdos[d] ab ipsis expensarũ terminos nõ excedant. ¶ Si quis autem pontificali[e] digni tate prefulgens:non recepto prius iuramento ꝑfato honore3 cuiqua3 tribuerit supradictum:a collatiõe magisterij seu doctoratus cuiusli- bet[f] per sex menses sequentes[g] eo ip so nouerit se suspensum[h].

Rubrica de iudeis ⁊ saracenis.

¶ Clemens.v.in conci.vienensi.

¶ Principes christiani cõpesce- re debent sarracenos sibi subiectos ab inuocatione publica machome ti:⁊ a peregrinatione quam facere solent ad sepulchru3 ipsius.hoc di- cit Ioãnes an.

Cedit quidẽ in offensa3[i] diuini nomis ⁊ oppro- briu3 fidei christiane ꝙ in quibusdã mundi par tibus principibus christianis sub- iectis in qbus interdũ seorsum[k] iter dũ vero ꝑmixti cũ christianis habi tant sarraceni[l]:sacerdotes eorum zabazala[m] vulgariter nuncupati:ĩ templis seu mesquitis[n] suis ad que ijdem sarraceni conueniunt[o] vt ibi dem adorent perfidu3 machome- tum[p]:diebus singulis certis horis in loco aliquo eminenti eiusde3 ma chometi nomen christianis ⁊ sarra racenis audientibus alta voce in- uocant ⁊ extollunt:ac ibidem ver- ba q̃dam in illius honore3 publice profitentur. ¶ Ad locum[q] insuper vbi olim quida3 sepultus extitit sar racenus[r] quem vt sanctum sarracẽi alij[s] venerantur ⁊ colũt:magna sar racenoꝝ earũdem partium ⁊ etia3 aliarũ cõfluit publice multitudo:ex quibus nostre fidei non modicum detrahitur:⁊ graue in cordibus fi- delium scandalum generat̃. ¶ Cu3 autẽ hec in diuine maiestatis displi centia nõ sint vllatenus toleranda sacro approbante cõcilio ipsa ĩ ter- ris christianorum districtius fieri deinceps inhibemus:vniuersis et singulis principib9[t] catholicis:sub quorum dominio dicti sarraceni morantur:⁊ fiunt predicta sub ob- testatione diuini iudicij obnixius ĩ iungentes:quatenus ipsi tanquam veri catholici ⁊ christiane fidei se- duli zelatores:opprobrium quod tam ipsis q̃3 ceteris christicolis per premissa ingeritur debita conside ratione pensantes:ipsum:vt pro- inde eterne beatitudinis premium assequantur de terris suis omnino auferant:⁊ a suis subditis auferri procurent:inhibendo expresse:ne prefata inuocatio seu professio no- minis ipsius sacrilegi machometi publice:aut peregrinatio prelibata ab aliquo in eorum existente domi nio audeat attentari decetero vel quomodolibet sustineri. ¶ Qui ve- ro qui secus presumpserint taliter ob diuinam reuerentiam castigen tur ab ipsis:ꝙ alij eorum exemplo perterriti[v] a presumptione simili ar ceantur

Rubrica De hereticis.

¶ Clemẽs.v.in concilio vieneñ.

¶ Primo premittit constitutio- nis causam.Secundo ponit cõsti-

Cedit. Prima ps ponit duplice3 saracenorũ accessu3 quẽ secũda corrigi precipit.ibi:cũ autem.
i ¶ Offensam:que dissimulanda non est.eo.ti.in nõnullis.
k ¶ Seorsu3.puta q2 totã vna terram villam vel populationem tenent sub principe christiano vel habent vna3 extremitatem terre vel parochie ꝑ mixti3.q2 in q̃libet parte ciuitatis cohabitant christiani:quodlib3 istorum fert̃ eẽ ĩ aragonia ⁊ diuersis terris hispanie.
l ¶ Sarraceni.qui debẽt a xp̃ianis publice distingui p habitũ.e.ti.in nõnullis.
m ¶ Zabazala.habui a reuerendo viro antiquo domino Ioanne thesaurario re- gis francie qui fuit captiuus coꝝ per quadriennũ ꝙ erratum est in voca- bulo:q2 duo habent genera sacerdotum. Primi in singulari vocantur foqui in plurali vocantur foqua:⁊ isti sunt vxorati ⁊ manent in mesquitis. Secundi vocantur alhages:⁊ isti cõmuniter nõ sunt vxorati ⁊ relinquunt mundum:⁊ sic diuersi sunt a primis in habitu ⁊ alijs:sicut apud nos reli- giosi a secularibus cleri- cis:⁊ isti semel accedũt ad sepulchrum machometi ⁊ quelibet mesquita hab3 vnu3 sacerdotem de pri- mis ⁊ vnum ministrum qui vocatur muedẽ:qꝺ sonat preco:qui supplet ꝺ fectum campanaꝝ quas licet saraceni multum cõ mendẽt:quia tamen chri stiani in eis habendis pre uenerunt nolunt eis vti. Illius preconis officium est:quia hora:ꝺ quibus infra dicetur ascendit tur rim mesquite quadrata3 in qualibet parte sui fene- stram magnam habentẽ ⁊ ad illarum quãlibet cla mat alta voce obturatis auribus cum digitis vt vox fortius resonet in sua lingua verba hec sonan- tia nil aliud posse nisi de us ⁊ machometus ei9 nũ cius venite ad orationem faciendam in releuatio- nem peccatoru3 vestrorũ ⁊ postea submittit lega- lip.illeballa:quod est di cere non est alius victor: nisi solus deus:⁊ hec ver ba omnes milites sarace ni portant in schutis suis ⁊ adhuc submittit:deus est omnipotens.hore au tem quibus hoc facit de quibus infra sequitur sũt quinq3.Prima est ĩ au- rora quam vocant zala- razobh:quod est dicere oratio matutinalis ⁊ for- te h fuit causa erroris hu ius verbi ꝭm eum male recepti:cum ab illo preco ne profertur.Secunda hora est in tertijs.Tertia in vesperis.Quarta in completorio:que resonat in cenam.Quinta ĩ cre- pusculo noctis:que sub ligua resonat ĩ tenebris: ⁊ qualibet istarum hora- rum sarraceni faciũt cer- tas genuflexiones:sicut ꝺ sero nos facimus ad lau- dem virginis.
n ¶ Mesquitis.quod vo camus basilicas vel ecclesias:ipsi vocant mesquitas:iudei synagogas eo.ti.iudei.⁊c.consuluit.
o ¶ Conueniunt.audiui ꝙ femine non conueniũt ibi cũ maribus.⁊ quãdo intrant hoc faciunt nudis ⁊ lotis pedibus:⁊ cum certa deuotione.
p ¶ Machometum.In historia ecclesiastica legitur machometu3 nutri- tum fuisse a quodam clerico nobili romano:qui cum tempore Bonifacij pape q̃rti q̃dã petita impetrare nõ potuisset:apostatauit a fide ⁊ nutriuit il- lum cum quadam colũba alba que recipiebat grana de aure eius ⁊ sic eru dita per hoc ꝙ quando volebat machometus:illa ponebat ĩ publico os ad aurem:sic dicebat ꝙ spiritus sanctus:alloquebatur ⁊ instruebat illum:iste postmodum dedit legem sarracenis vt hec ĩ historijs ecclesiasticis plenius rep eriri possunt
q ¶ Ad locum.qui dicitur mecha.
r ¶ Sarracenus.cõiter hẽtur ꝙ fuerit machomet9 de quo premisit.
s ¶ Alij.q non cohabitant xp̃ianis.
t ¶ Pricipib9.ad quos spectat cohercere tales:cũ eni ñ sint creature eccle sie illos ecclesia non cohercet:de diuor.gaudemus.Io.
v ¶ Perterriti.ꝭ.c.cõ.de of.or.c.i.cũ concor.

Multorum. Dividitur in sex partes: vt p3 i rubro. Secūda ibi: ppter. Tertia ibi: sane. Quarta ibi: porro. Quinta ibi: verum. Sexta. ibi: alia. Scđa subdiuidit in quinq3: q2 primo ponit constitutionem de officio inquisitoris exercendo per diocesanos ₇ inquisitores. Secundo ponit quinq3 que alter potest sine altero ibi: sic q quilibet. Tertio ponit tria que nullus potest sine altero ibi duro tamen. Quarto ponit decretum ibi. ₇ si. Quinto quomodo ipedit⁹ vł iter esse nolens possit alteri cō mittere vices suas ibi: verum. Imola.

a Pulsauit. talis pulsatio cōiter pricipes mouet: vt hic. qñq3 ēt nō mouet ex cā. de pur. ca. cum in iuuentute.

b Metas. dicitur a metior metiris: ₇ est finis vł termin⁹ agri vel cuiuscū q3 rei: habem⁹ meto metis: quod ponitur pro collectione messium đ peni. ₇ re. cū ex eo post pri. vn de dixit quidam. Dum tua rura metis vicinis p cito metis. has vero metas non licet transgredi: đ sepultu. c. i. ubi de hoc.

b Extendentes. alias excedentes.

c Pietatis. specie. con cor. xxx. q. j. nosse cū suis concor. co. ti. excōicamus. §. q2 vero de si. ad apostolicam. j. c. si. ver. nonnulla.

d Innorij. quod esse nō vz. de sen. excō. romana i. §. li. vj.

e Detrimentū. qđ esse non vz. de penis in quibusdam. de ap. c. ij. ₇. c. suggestum. de of. or. irrefragabili.

f Indago. quasi indagatio inquisitio vel inuestigatio. de iureiur. quā to post. prin. de of. đle. c. i. ₇ vlti. li. vj.

g Deputatos. generaliter. j. e. co. tit. per hoc lib. vj. ₇ vide quod ibi no. in i. glosa.

h Amore. quattuor modos exprimit qbus peruerti solet humanū iudiciū. xj. q. iij. quattuor. de re iudi. cū eterni. li. vj.

i Citare. hoc ē pmum de quinq3 ex qbus dixi.

k Capere. fm qđ differt a sequēti: sepe etenī capit q non icarcerat. đ sen. ex. si clericos. li. vj. j. de exces. pre. frequens. in prin. ₇ post pn.

l Mancipare. tertium. m Ponendo. quartum.

n Manicis. sicut cōpedes sunt cathene vel vincula circa pedes: ita manice cathene vel vincula circa manus: de vtroq3 psal. pe. Ad alligādos reges eoꝝ in cōpedibus: ₇ nobiles eoꝝ in manicis ferreis. Jo. an.

o Oneramus. ꝯcor. j. e. cō. de iurepa. c. i. ₇ ibi dedi ꝯcor. de hoc.

p Inquirere quintum.

q Duro. posuit. v. alteri soli pmissa: nūc pōit tria ꝓhibita: ₇ ecce pmu3.

r Ad penā. de pe. quāuis. li. vj. de verbo. sig. nouimus. de aposta. c. pe.

s Tormētis. fm. de tormentis testiu3 actoris ₇ rei. no. xv. q. j. in summa facit. v. q. v. illi qui. de re. iur. cum in contemplatione. Puto aūt q icinma que inquisitores ad veritatem eruendā solēt idicere sint tormenta: ita q alter hoc nō possit sine altero per hanc lr̄am. Nam qōnis verbo itelligimus tormēta corporis dolores. ₇ malam mā sionem. ff. de iniur. ite3 apō. §. questionem. ₇. §. questionis. ₇. ff. ad sylla. l. i. §. questionem. item patet per ethymologiā qua dicitur tormentum quasi torquens mentem. Joannes. an.

t Ad sniam. tertium. olim aūt qñ alter solus ꝓcedebat: solus sententiabat. Si ambo procedebant l3 diuisim: cōicabant sibi ꝓcessus in fin. cu3 ñ restabat nisi ferre sniam. co. ti. p hoc. li. vj. ₇ in extraua. benedicti ex eo q tamen adhuc hodie seruabitur: quod dicit decre. p hoc ut si discordent in snia cōsulatur papa.

u Contra eos. sed nunquid ꝑ eis posset alter sine altero diffinire: videtur q sic q2 a iure veteri non recedimus nisi in quātum inuenitur expressum. Sed ita ē q oli3 ₇ hodie alter solus pōt igrere ₇ de iure veteri cum solus ꝓcedit sol⁹ pronūciat: vt dixi in glo. priori. qđ hodie imutatum est: si condēnat p hanc lr̄am: ergo si absoluit remanet ius antiquum: facit de elec. statutū li. vj. ₇ ē si. qđ no. xij. di. preceptis. iij. q. vj. accusatus.

Multorum querela sedis apostolice pulsauit[a] auditu3 q nōnulli inquisitores per se de eande cōtra prauitatem hereticā đputati metas[b] sibi traditas extēdentes[b] sic interdū excedūt sue ptātis officium: vt quod in augmētu3 fidei per circunspecta3 eiusdē sedis vigilantiam salubriter est prouisu3 du3 sub pietatis[c] specie grauātur innorij[d]: cedat i fideliu3 đtrimentū[e].

Propter quod ad dei gloria3 ₇ augmētū eiusdē fidei: vt negocium inquisitionis huiusmodi eo ꝓsperetur felicius: quo deinceps eius laboris idago[f] solēnius diligētius ₇ cauti⁹ peragetur: ipsum tam per diocesanos episcopos q3 per inquisitores a sede apostolica deputatos[g]: oī carnali amore[h] odio vel timore ac cuiuslibet commodi temporalis affectione semotos decernimus exerceri. Sic q quilibet đ predictis sine alio citare[i] possit ₇ arestare siue capere[k] ac tute custodie mancipare[l]: ponendo[m] etiam in cōpedibus vel manicis[n] ferreis si eis visum fuerit faciendum: super quo ipsius conscientia3 oneramus[o] nec non inquirere[p] contra illos de quibus pro huiusmodi negocijs s3 deum ₇ iusticiam viderint expedire. Duro[q] tamen tradere carceri siue arto: qui magis ad[r] pena3 q3 ad custodiam videatur: vel tormentis[s] exponere illos: aut ad sniam[t] ꝓcedere contra[u] eos episcopus sine inquisitore: aut inquisitor sine episcopo diocesano: aut eius officiali: vel episcopali se[x]. ua. capituli[y] sup hoc delegato si sui ad inuicem copiam habere valeant infra octo dierum spacium postquam se inuicem requisierint[z]: non valebit. Et si secus ꝑsumptum fuerit: nullū sit ₇ irritum ipso[τ] iure. Verum si episcopus vel eius capituli sede vacante delegatus cū inquisitore: aut inqsitor cū altero eorūdem propter premissa nequat: aut nolit[ꝯ] personaliter conuenire: possit episcopus vel eius seu capituli sede vacante delegatus in quisitori[ꝝ] et inquisitor episcopo vel eius đlegato: seu sede vacāte illi q ad hoc p capitulū fuerit đputat⁹ sup[a] illis cōmittere vices suas uel suū significare p[b] lr̄as ꝯsiliū ₇ cōsensu3[c]. Sane q2 circa custodia3

x Sede vacante. vel quasi vacāte: vt i casu decreta. si episcopus. de sup. neg. pla. li. vj. Itē intellige sedem vacare: quo ad hūc casum iurisditionis capituli: etiam qñ ꝓuisum est: sed ꝓuisus administrare nō pōt: q2 nō dum habet lr̄as per constitu. bonifacij iniunctas facit de transla. c. ij.

y Capituli. hec lr̄a infra plu- ries repetita: ₇ đer. j. pr. faciūt ad qōnem an capitulu3 sede vacante possit visitare: ₇ debeat procurari: de quo per Jo. mo. đ supplē. negli. prelato. ecclesie ₇ p archi. eo. tit. si episcopus. ₇ q possit alle. q2 episcopus hoc pōt: ₇ est iurisditiōis in qua succedit capl'm: de maiori. ₇ obe. ₇ his que. ₇. c. cum olim. eo. ti. c. i. lib. v. de insti. ca. i. e. li. ergo hoc poterit: alias tempore vacationis remanebunt crimina icorrecta. alle. etiam pre. decre. ecclesie. vbi visitator dat⁹ a metropolitano a quo certus casus excipit in alijs vł ptāte3 hr̄e qsi per exceptionem firmetur regula. ff. de fun. istru. qsitum. §. deniq3 neratius. xxiij. q. vij. dn̄s. Cum autem metropolitan⁹ nil habeat nisi de iure transfuso. đ capl'o in metropolitanum: ergo capitulu3 hoc habet. faciūt no. per Inno. de her. ad abolēda3. In contrariu3 hoc nō est iur' expressum: ergo nec attribuendū: l3 enim capitulum cōseruet iura episcopatus. xij. q. ij. charitate3 ₇. c. illud. ₇ ius reddat agētibus accusantibus ₇ denunciantibus nō tamen visitat: sed is qui datur a papa. lxi. dis. obitum. vbi probatur q vacans ecclesia destituitur visitatione. Sed s3 archi. dici posset q illud destitute nō recipit visitationis operam sed ecclesie vacationem: sicut đ elec. ecclesia. i. ₇. ij. in pn. Item capl'm est necessarius nō volūtarius administrator. ergo non poterit q administrationi necessario nō icūbit: ₇ hoc tenet Jo. mo. sed archi. nō eligit: vł tñ plus accedere primo dcō ꝓ quo facit q2 iste non est act⁹ p quem preiudicetur epō: sicut beneficioꝝ collatio ₇ alienatio psonaru3 ₇ rerū đ qbus de maio. ₇ obe. c. i. lxxi. di. fraternitatem. xij. q. ij. si qua de rebus. egeret đclaratiōe nō solum in hoc: sed in pluribus alijs articulis hoc qđ dł capl'3 succedere in iurisditione vacante sede volens tenere opi. Jo. posset dicere illam vera3 in generali visitatione ciuitatis ₇ dioc. ꝯriam in spali visitatione uel inqsitiōe ꝯ certas psonas uel loca.

z Reqsierint. requirit ergo p partem: de hoc de of. dele. cu3 cā. in. i. glo. ₇ puto sufficere vnam reqsitionem: ₇ facit qđ no. xviij. di. si epōs. in vlt. glo. ₇ qđ dixi de iureiur. ego. N. ₇ in reqsitione nō est necesse terminu3 exprimi sed ipso iur' statī currit: sic de excep. pia. lib. vj. ₇. j. ca. cōpila. de deci. ca. i. ₇ hic addde qđ ibi dixi. Jo. an.

τ Ipso iure. quo ad iuris effectum: si. n. de facto tortus est vł dure carceratus hoc nequit nō fuisse. ff. de cap. ₇ postliminio reuersis. in bello. §. facte. ₇ facit qđ dixi de appella. ut nostrum. Sed si interlocutoria solum lata esset super carcere uel tortura: illa nulla esset: ₇ lex pmittit tunc appellare: q2 grauamē tolli nō posset p appellationem iterponēdam postmodu3 a diffinitiua. de ap. sup eo. ij. i. rñ. ij. q. vi. ante sniam. ff. de ap. re. uel nō. l. ij.

ꝯ Nolit. si. de rescrip. scelratus in fi.

ꝝ Inquisitori. hic iunge finem super illis ₇c̄.

a Super illis. carceratione tortura ₇ snia.

b Per lr̄as. cōcor. lxiiij. di. c. i. ₇. ij. de tempo. or. nec episcopi.

c Consensum. sufficit ergo q cōmittat uel consentiat illum ꝓcedere que sunt diuersa: facit quod scripsi: de fo. cōpe. significasti. per glo. fi. de ec. edi. ad audiētiam. ij. super. i. glo. vnde in electione l3 primum ₇ nō secundum: de electi. c. pe. in fi. li. vj. ita hic delegatus episcopi uel capituli potest secundum ₇ non primu3

quod forte fuit cā huius disiuncte: alterū vero istoꝝ hic ē necessariū infra octo dies post reqsitionem pⁿ octo ꝺo dies neutrū est necessarium: vt.s.

a Muri.co.ti.vt comissi.li.vj.ver.ꝛ illorum.

b Vulgariter.si.s.ea.cōpil.de re.do.c.i.in pn.ꝛ ibi concor.

c Duos.nisi de vno concordarent: in casu enim discordie manasse videtur hec puisio: facit ꝺ appel.cum spāli puto ꝯtrarium.s.q̄ de vno cōuenire non possint: sed necessarij sint duo: nec est hoc puisum propter discordiam: sed ad securiorem custodiam: quod satis sonāt verba.facit optime.ff.ꝺ custodia reoꝝ.l.vlt.in pn. ibi nec vni: sed in duobus custodia cōmittenda est: ꝛ idem dicimus ꝛ de ministris.de quibus sequitur.

d Prouidebit eidem.de suis redditibus: nō de parte prouentuum inquisitionis offīꝺ deputata.vt in extrauagā.benedicti ex eo.q̄.§.verum qꝛ.

e Etiam prouidebit. inquisitor.s. de prouēnibus deputatis officio.

f Ministrum.si.ꝺ si. presbyt. ꝓposuit in si.facit qꝺ dixi super rubrica.de of.custo. Jo.an.

g Cōclaui.cōcor.de elec. vbi periculum.§.in eodem cuꝝ suis concor.

h Diuerse.ne vnⁿ custos sine altero possit aperire. Interduꝝ enim in eadem sera hūt plures socij plures claues: vt quilibꝝ p se ꝛ aperire ꝛ claudere possit: cuius ꝛium hic intēdit.

i Subdelegare.qꝺ alias non posset: cum sibi ministerium demandetur sine iurisditōe: ī quo videt electa īdustria persone. ꝺ of.delegꝝ.c.si.puto p hāc ſam q̄ in assumendo ministro non requiritur consensus episcopi vt inquisitoris.

k Jurabunt.si.s.e.cō. de re. do.c.ij.ver.illi ēt.ꝺ magi.c.ij. sed in illis nihil.ꝺ. de corporali tactu.

l Tacta.vt no.de elec. vt circa ver.coram.li.vi. in glo.ii.ī corporali iuramento non suffīt presentia: sed requiritur tactura euangeliorū.quidam dicunt q̄ corporale iuramentum satis est q̄ habeat corporis sensum ꝛ visum: facit.xxxv.q.vj. si episcopus.per id quod de possessione ꝺ q̄ ibi requiritur actus corporalis: ꝛ cuꝝ visu transfert. ff. de acquir.pos.l.quod meo. §. si p venditorem.ꝛ.l.i.§.pe.ꝛ no.ꝺ cōsuetu.c.ij.sed illud verum cū tradens ꝛ accipiens hoc intendunt secⁿ si possessio erat vacua: vt ibi no. Et ergo scripsi post Inno.de iureiu.ꝛ si xp̄s.ver.q̄ autem.iuramenta que precipiuntur a iure: sicut testis calūnie veritatis: vel que a iure iudice vel parte ex necessitate deferunt: debent fieri tactis euāgelijs: alias fieri possūt sine tactura: ꝛ vide quod no.xxij.q.i. in summa. Sed videt q̄ plus obliget corporale: facit.ii.q.v.quāto.ꝛ.c. se.C. si minor se ma.di.l.si alterius. Quedam aūt iura dicunt simpliciter iurari quedaꝝ corporaliter: quedam super sancta dei euangelia: quedam addunt ipsorum tactuam: vt hic.ꝛ.i.q.vij.quotiens.ꝛ.s.ea.com.de iureiu.romani.ver.porro ꝺ fri. ꝛ malefi.laudabilem.patet de primo de iureiuran.eo.ti.per totum li. vi. de testi.presentium.ꝛ.c.pe.de except.pastoralis.q ma.ac.pos.cum in tua.de sententia.excom.ex tenore.de scōo: de here.ad abolendā.§.statuimus.de sentē.exc. venerabilⁿ.de elec. vbi periculuꝝ. §.super his.ꝛ.c.vt circa.ꝛ.c.pcurator.lib.vj. De tertio.de pur.ca.quotiens.apud italicos interpretatur consuetudo q̄ sufficit quēlibet librum vel quālibet scripturam tangere: quod satis puto procedere etiā vbi de corporali iuramento exprimit: non sic: vbi ꝺ tactura euangelioruꝝ. vt hic ꝛ in concor.

m Ponendorum: vbi hoc exprimitur iuratur super futuris.ꝛ sic nō ob.de iure iuran.c.pe.

n Poterunt.xxij.q.ij.faciat.

o Secreto.si.de elec.vbi periculum.§.nulli.li.vi.cum suis cōcor.ꝛ de secreto habet.j.c.pri.de pe.di.i.§.hoc ergo ī pn.ꝛ.ꝺ.filiam ꝛ de her.c.vl. li.vj.nec sumit tam amare hoc verbum quin alter custos in absentia alterius captuum alloq̄ possit: de nō secretis ipsis īcarceratis.

p Diminutione.non sicut infideles seruientes vt ministri qui semper de eo quod dominis datur decimam vel aliam quotaꝝ subtrahunt: vt no.i.q.j. xp̄s.xiij.q.j.§.ij.ver.sed videte.

q Coraꝝ eisdē. episcopo vel capitulo: ꝛ inquisitore vel substitutis ab illis.

r Pro dicto crimīe.ꝺ incarcerandis: ergo pro alijs criminibus non iurant inqsitori.

s Deputandi.dato ergo q̄ capitulum haberet iurisditionem ꝛ carcerem non tamen suo carcere: ſꝫ episcopali tales tenebit se de vacante.

t Notarij. qui possunt esse cōstituti in sacris ꝛ religiosi: quod dicit co.ti. vt officium.§. ad conscribendas.li.vj.

u Jurabunt.speciale p pter magnitudinem criminis ꝛ fauoreꝝ fidei: alꝝ sufficere deberet iuramentum in creatione prestitū de prescrip.ad audientiaꝝ de cuius forma scripsi ne cle. vl.mo.sicut te. ꝛ spe. de si.instru.§.restat.ꝺ.ſꝫ quero.

x Personis.officialibⁿ nuncijs ad citationes faciendas: ꝛ apparitoribⁿ. de qbus.j.c.pri.

y Nō agere.cōcor.de si mo.nemo.ꝛ qꝺ ibi.no.

z Dignissimum. idem ver.lxxi.di.c.i.ī fi.

ꝛ Fraudulenter. falso alicui non īponant: qꝺ se quitur.

? Obtētu.vbi ergo nō ꝓpter alterum predictoruꝝ: sed forte timore vel ꝓpter vitandum scandalū hoc omitterent: nō est locus pene.

ꝯ Et conscientiam: no. q̄ ꝛ copulat.concor.ꝺ in di.cum eterni.li.vi.

a Eodem. odij gratie ꝛc.vt.s.

b Alij vero.s. inqsitores vel substituti ab eis vt ab episcopis vel capitulis vacante sede.

c Eoipso ſcurrant. hic patet aperte q̄ constitutio ecclesie militantis ligat crimen omnino occultum ad penas suspensionis ꝛ excommunicationis ad idem.s.ea.compila. de sta.mo.c.j.§.quia vero.j. de penis.c. cupientes .§.qui vero.nec turbentur aliqui.nam hoc idem probatur de scima.ca. j. ver.omnem.li.vj.eo.li.de elec.vbi periculū. ver.nulli.ꝛ. c. fundamēta .§.q̄ si secus.ꝛ.c.qꝝ sepe: facit.eo.ti.sciant.ꝛ.c.se.ꝛ.c.īdēnitatibus.§.postremo de off.delega.c.si.§.pars vero.de off.oꝝ.c.ult.ꝺ iudi.ca.ij.ver.p uisio.de re iudi.c.ī.ꝛ.ij.ad fi.de homi.pro humani.ꝺ.sacri. Ad idem antiqua iura: de sen.excō.porro.c.cū ñ ab homīe.de tem.oꝝ.ca. ulti.patebat idem de immu.ec.clericis.li.vi.uer.necnon.ꝛ ex his uidetur īdubitatū q̄ archi.habebat pro dubio: ꝛ disputationi relinquebat: an hereticus omnino occultus sit excommunicatus. Jo.tenet q̄ sic.xxiiij.q.j.in summa.ꝛ in glo.se.de pe.distin.cogitationis.placet etiam gof.ꝛ rai.in summa de here.ad contrarium inducitur.xxxij.distī.erubescant.ꝛ quod ibi no.xxxj.distin.habuisse.l.dist.§.sed illud in si.ij.q.i.nomen.ꝛ.q.v.cōsuluisti.ꝛ.vi.

carcerum hereticalium qui muri[a] in quibusdam partib⁹ vulgariter[b] nuncupantur multas fraudes vdū intellexim⁹ perpetratas. Nos volētes super hoc prouidere statuim⁹ vt quilibet talis carcer vel murus quē decetero episcopo ꝛ īquisitori predictis volumus fore communē: duos[c] custodes habeat principales discretos industriosos ꝛ fideles: vnū quem volet episcopus ꝛ ꝓuidebit[d] eidem: aliū de quo voluerit inquisitor: cui etiam[e] ꝓuidebit: ꝛ quilibet predictorum custodū sub se alium bonum ꝛ fidum poterit habere ministrum[f]. In quolibꝫ etiam conclaui[g] eiusdem carceris sint muri erunt due claues diuerse[h]: quarum vnam vnus: aliam alius tenebit predictorum custodum et eam cuꝝ officio ministrandi que incarceratis fuerint ministranda: suo poterit cōmittere vel subdelegare[i] ministro. Porro coram episcopo vel capitulo sede vacante ꝛ inquisitore p̄dictis vel substitutis ab eis custodes supradicti antequam suum officiuꝝ exequātur: iurabunt[k] ad sancta dei euangelia corpaliter a se tacta[l]: q̄ in custodia muratorū ꝛ aliorum ꝓ crimine supradicto in sua custodia positorū ꝛ ponendorum[m]: omnem diligentiam ꝛ sollicitudinem quam poterunt[n] fideliter adhibebunt: ꝛ q̄ alicui incarcerato nihil vnus in secreto[o] loquetur quin hoc audiat alter custos: ꝛ q̄ prouisionem quaꝝ incarcerati recipiunt ex ordinatione commūi: ꝛ illud quod a parentibus et amicis vel alijs personis fidelibus offerretur eisdem: nisi episcopo ꝛ inquisitori vel suorum commissariorū ordinario refragetur: ipsis fideliter ꝛ absqꝫ diminutione[p] aliqua ministrabunt: nec in his fraudē aliquaꝝ adhibebunt: ꝛ idem iuramentum et coram eisdem[q] personis ministri custodum priusquaꝝ suum exerceant officium exhibebunt. Et quia sepe contingit episcopos proprios habere carceres sibi ꝛ dictis inquisitoribus non commūes: volumus ꝛ districte precipimus: vt custodes incarceratorum pro[r] dicto crimine custodiam ꝓ ep̄os vel sede vacante per capitulum deputādi[s] ꝛ eorū ministri coram dictis inquisitoribus vel substitutis ab eis p̄stent simile iuramentum. Notarij[t] quoqꝫ inquisitionis coram episcopo ꝛ inquisitore vel substitutis ab eis iurabunt[u] suuꝝ officium fideliter exercere: ꝛ idem fiet de alijs p̄sonis[x] necessarijs ad predictum officium exequendum. Verum qꝛ nimis est graue ad exterminationē prauitatis p̄dicte non agere[y] quod ipsius contagiosa enormitas agenduꝝ regrit: graue quoqꝫ ꝛ damnatione dignissimum[z] maliciose īsontibus eandeꝫ imponere prauitateꝫ episcopo ꝛ inquisitore predictis ac alijs ad dicti executionē officij substituendis ab eis ī virtute sancte obedientie: ꝛ sub īterminatione maledictōis eterne p̄cipimus: vt sic discrete ꝛ prompte contra suspectos vel diffamatos ꝺ huiusmodi prauitate procedant: q̄ maliciose aut fraudulenter[ꝛ] tantam labem: seu q̄ ipsos in executione officij inquisitionis īpediat: falso alicui non imponant: quod si odij gratie vel amoris lucri aut commodi temporalis obtentu[?] contra iusticiam ꝛ conscientiam[ꝯ] suam omiserint contra quēquaꝫ procedere vbi fuerit procedendum sup huiusmodi prauitate: aut obtentu eodem[a] prauitatē ipsaꝫ vel impedimentuꝝ officij sui alicui īponendo: cū super hoc p̄sumpserint quoquomodo vexare: preter alias penas pro qualitate culpe imponendas eisdem ep̄s aut superior suspensiōes ab officio per triennium: alij vero[b] excommunicationis sn̄ias eoip̄o īcurrant[c]: a qua

.q.i.si ola.xv.q.vi.c.i.ver.non potest.xxx.q.vl.§.his ita.τ.c.seq.xxxij. .v.c.vlt.de fi.sicut tuis.in fi.τ.c.se.facit.ad hoc:qꝛ ex voluntate que nõ pcedit in actum nõ scãdalizatur ecclesia.xxiiij.q.iii.deus quibus.sunt qui nolũt fateri per clauẽ ecclesie ligari posse oĩno occulta nisi illa sint expresse lege diuina dãnata: vt vsura in qua dãnatur spes occulta: de vsur.cõsuluit. Alij dicunt ꝙ si factum est publicũ:ſz occultum quis fecerit ligari ꝑt ꝑ ecclesiã.v.q.i.q dam.de offi.or.si sacerdos. Si vo factũ τ faciens sunt occulta secus ut in contrarijs:sed vtriqz dicto obuiant iura allegata in ꝑn.glo.quare ó plano fateamur ꝙ cõstitutio militantis ecclesie ligat omnino occulta ñ tamen nominatim:de illis iudicat tribunal ecclesie:immo ipsa ecclesia ĩ quantum per hominez iudicat hominem nominatim:τ in quantũ ẽ collario fideliuz:ligatos sic occultos habet pro solutis. de senten. excom.a nobis.ij.τ sic loquãtur contraria.

a Excõmunicationis. snia:de suspensione nil dicit quare videt ꝙ ab illa superior possit absoluere. Dic contra τ ratio illius omissionis fuit:qꝛ tempus hz õterminatũ τ vbi sic determinatum est videtur ꝙ non possit superior absoluere ut no. de elec.cupientes.§.ceterum in glo.est ergo.sed quid si tempus determinatum nõ esset. videtur ꝙ possit:ex quo supior non reseruat: de sen.ex. nuper nec ꝓhibet: vt.j. de priuil.c.i.ver.si qui. facit quod no.de regul. non solum.in fi.li.vi.τ qued viri:de solu.c.ij.ĩ fi.secus si reseruasset.de testi.tam litteris.in fi.

quidem excõicationis[a] snia qui eã dem incurrerint:nisi per romanuz pontificem nequeant:preterquam in mortis articulo[b]:τ tunc[c] satisfactione premissa absolutionis bene ficium obtinere:nullo in hac parte priuilegio suffragante. ¶ Alia sane q̃ circa premissum inquisitionis officium a nostris sunt predecessoribus instituta:quatenus presenti decreto non obuiant sacri approbatione concilij roborata ĩ sua volumus firmitate manere[d].

I Dem in eodem.

¶ Primo ponens cõstitutionis causam determinat etatem inquisitorum. Secundo punit inquisitores:qui pretertu officij pecuniam illicitis modis extorquent: vel ob delictum clericoꝛ ecclesiarum bona confiscant. Tertio precipit notarijs officialibus τ sortijs vt hoc facientes reprehẽdãt τ superioribus denuncient si ꝓbare pñt. Quarto probibet inquisitoribus abusuz annorum τ citra qꝛantitatez vel qualitatem officialium.h.d. Jo.an.

Dolentes splendorem solitũ negocij fidei ꝑ actus ĩdiscretos τ improbos[e] quorũuis inquisitorum heretice prauitatis quasi tenebrosi fumi caligine[f] obfuscari: ꝗ sacro cõcilio approbãte statuimus vt nullis extunc[g] nisi qui quadragesimũ[h] etatis annuz attigerint officiuz inquisitionis predicte cõmitti[i] inqsitoribus:τ tã ipsoꝛ[k] q̃ episcoporũ seu capituloꝛ a sede vacãte supra hoc deputatis commissarijs[l] quibuscunqz districtius iniungentes:ne pretertu[m] officij[n] inquisitionis quibusuis modis illicitis[o] ab aliquibus pecuniam[p] extorqueãt: nec scienter[q] attentent ecclesiarum[r] bona ob clericoꝛ delictum[s] predicti occasione officij fisco etiaz ecclesie[t] applicare[v]. Quod si sec[9] ĩ his[x] vel eoꝛ altero fecerint: excommunicationis sententie eos subiacere decernimus ipso facto:a qua non possint absolui[y] preterquaz in mortis articulo[z]:donec illis a quib[9] extorserint plene satisfecerint[τ] de pecunia sic extorta:nullis priuilegijs pactis aut remissionibus[ꝯ] sup hoc valituris. ¶ Notarij vero τ officiales dicti officij:necnon fratres τ socij ĩqsitoꝛ τ ꝯmissarioꝛ ipoꝛ q dictos inquisitores aut commissarios[ꝯ] secrete nouerint talia[a] commisisse si indignationem dei τ apostolice sedis vitare voluerint τ offensam:ipsos grauiter arguere τ corrigere[b] studeant in secreto[c] ꝙ si talꝛ ea sciuerit: vt ea ꝓbare ualeãt[d] si sit op[9] hec ꝑlatis ĩqsitoꝛ τ cõmissarioꝛ eorũdẽ ad q̃s id ꝑtinebit nũciare sollicite ỏbeãt: q eqdẽ ꝑlati ĩqsitores τ cõmissarios ꝑdictos reos ĩde reptos ab officijs amouere[e]

ge.i.questione.iij.per totum.

k Ipsoruz.commissarijs quod est.j.τ per hoc τ per.c. pri.soluitur qõ olim dubitabatur.an inquisitores possent committere vices suas:τ videbatur ꝙ non.quia decre.commissi.in ꝑn.e.ti.li.vi.permittit vt committant citationes τ sententiarum denunciationes:vltra illa ergo ꝑmissa cõmittere non poterãt.de trãsla.c.ij.facit de offi.dele.c.vlti.§.vices quoqz

vbi etiam conseruator non committit nisi illa duo.videtur enim electa ĩdustria persone:de offi.dele.c.is cui.li.vi. Contra:quia siue ordinariam siue delegatã iurisditionem inquisitor habeat:committere potest. Primum patet. Secũduz scilicet cum dicitur legatus:quod videtur verius per decretalem.per hoc eodez ti.li.vi.pro τ contra eodem ti.ne aliqui.est tamen delegatus principis τ cum iurisditione:non cum ministerio tantum.ergo committit ita seruak:dant ergo inquisitores cõmissarios:quos vocamus vicarios vel substitutos.ã.eo.c. prori.§. porro.§.notarij.τ.§. verum. Ad decre. vt cõmissi. respondetur ꝙ nõ loquitur negatiue:sicut illa que loqtur de cõseruatore.s.ꝙ nõ possint nisi illa duo cõmittere:ſz loquitur affirmatiue.s.ꝙ illa duo cõmittere possint: ỏ illis forte dubitabatur quasi ante citationez non eẽt perpetuata iurisditio:τ per diffinitiuã esset functus suo officio.ad primũ:de offi. dele. pastoralis.§.i. ad secundum. eo.ti.in litteris.

l Cõmissariis.ỏ episcopis loqui nõ videtur:licet etiam ipsi ab his debeant abstinere:pena tamen que sequitur non habet locum ĩ illis cõcor.j.ver. notarij.voluit ergo dignitati deferre:de offi.dele.c.ij.li.vi.

m Pretertu. vbi q̃ nõ eo ꝑtertu illicite exigit ſz malefaciat nõ tamẽ est locus pene.

n Officij.τ sic committit crimen ꝯcussionis:de quo.i.q.i. ad fi.xxiiij.q.i.c.ij.ĩ fi.τ.c.militare.de immu.ec.qꝛ pleriqz. tamen tales absolui permittit ĩ fra restituendo simplum tantũ cum tamen concussum soluat quadrupluz.xviij. distin.quoniam.

o Illicitis.penas pecũiarias applicandas officio non prohibet ꝓponi:τ exigi.ſz illicitas exactiones fieri.ff.de presi.illicitas.in prin.de simo.in tantuz τ.c.audiuimus.τ.c.se.

p Pecuniam.intelligo large.

q Scienter.ignoranter ergo nõ tenet hec pena:si.ã.ea.cõpi.de consan.τ affini.c.vno.

r Ecclesiarum.de bonis ergo clericoꝛ ꝓpriis nõ prohibet:τ per hoc dico ꝙ si monachus preesset ecclesie ꝙ ẽt eoꝛ que acquisiuit ituitu persone applicatio ista fieri nõ posset:cum enim impediente ꝓfessione sibi non possit acquirere:τ sic acqsita post possessionem adeptam sint ecclesie.xviij.q.i.c.vno. ỏ priuil.cum olim .ij.ergo etiam in illis est locus ei quod dicit ꝙ tamen in quodaz inquisitoris cõcilio.ante hanc ꝓstitutionem clamare nõ profuit.

s Delictum.de re.iur.delictum.cum suis ꝯcor.lib.vi.

t Ecclesie.multominus ũbi ipsis officialib[9] vel fisco seculari cui alias applicata sunt ipso iure bona laicoꝛ dãnatoꝛ:de here.e.ti.cuz fm.li.vi.τ vide qõ no. de ꝯces.preben.qꝛ diuersitatem.τ qõ ibi viri super glo.antepe.

u Applicare.idem verbum.de preben.c.iij.probatur autez hoc.eo.ti.excõicamus.in prin.vbi bona clericorum dãnatoruz diuidi iubentur inter ecclesias a q̃ bus beneficiati sunt.

x In his.duob[9] prime dictis.s.de pecunia extorquenda:τ de bonis ecclesie cõfiscandis:primum enim casum.s.de etate includi non puto:qõ ꝑz per sequentia. ibi.donec illis τc.

y Absolui.per ordinarios cũ sibi nõ reseruet:de sen.excõ.nuper.

z Articulo.ã.c.pri.in fi.

τ Satisfecerint.si habent vnde:alias vero paupertas excusat:de vsu.cum tu. de rap.c.ii.τ vide qõ no.de ver.sig.ex pte.i.in fi.iii.glo.

ꝯ Remissionibus.ꝯcor.de censi.exigit.ad fi.de rescrip.statutum circa finez li. vi.τ adde quod ibi no.

ꝯ Cõmissarios.nil dicit de epis: vt ẽt.ã.viri.τ facit verbum prelatis.

a Talia.in alijs ergo nõ habet locum qõ sequitur.

b Corrigere.quantum in eis est vel.i.corripere quod possunt:sed non corrigere:manus comprimere possunt:sed non animum mutare.lxvii.di.§.necesse. in fi.Jo.an.

c Secreto.iij.q.i.si peccauerit.

d Ualeant.alias taceant.ii.q.vi.pleriqz.Jo.an.

e Amouere.licet prelat[9] inquisitoris.s.prouincialis illuz ab officio remouere possit: vt hic patet:iurisditio tamen inquisitoris nõ ab ipso ꝑlato:sed a papa im

mediate dependet: vt solus actus cōmittēdi vel remouendi pendeat penes illum ɿ hec patent in priuilegijs officij: ex quo sequitur ꝙ corrigere vel alterare nō posset facta per illum virtute officij: sed illum amotum puniat: vt hic.

a ¶ Teneantur. non dicit possint.
b ¶ Predictos. notarios officiales ɿ socios. Jo. an.
c ¶ Quibus ordinarijs locoꝝ.
d ¶ Preferant. de sta. re. c. vltimo. de de. egro. ca. vno. §. si autem. li. vi.
e ¶ Concessione. facta ꝑ priuilegia officij: vt habere possint officiales armatos.
f ¶ Exequenda. sint eni₃ tales qui velint ɿ possint offō deseruire. si. de prebē. super inordinata. de cleri. nō residē. capi. iij. ɿ. iiij.

Ad nostrum. Primo ponit sectam ɿ errores secunda ibi: cum autem illa dānat: tertio excitat ibi porro.

g ¶ Displicentia. si. s. ca. cō. de censi. ad nostrum.
h ¶ Secta. scribitur per. c. ɿ nō p. p. ɿ dicit a seco secas: alij ꝙ a sequor sequeris: ɿ est proprie habitus animorum ɿ propositum in malo circa falsam disciplinam. inde tales dicunt secti i. separati ɿ diuisi ab vnitate fidei ɿ ecclesie: tamen interdum sumitur in bona pte. C. de pac. .l. vlti. in fi. per. q. scripta designat clausuram. s. c. com. de sta. mo. ne in agro. post principium.
i ¶ Beguine. de quibus. s. ca. cō. de re. do. c. i.
k ¶ Satore. i. seminatore diabolo. s. de elec. licet. de euitanda. in prin. ɿ. s. ca. cō. de sepul. dudum. post prin.

ɿ amotos alias punire debite seu corrigere teneātur[a]. ¶ Prelatis autem inquisitorum id negligentibus agere premissa omnia nunciari per predictos[b] locorum ordinarios volumus: quibus[c] vt ea i apostolice sedis noticiam perferant[d]: in virtute sancte obedientie districte precipimus ɿ mandamus. ¶ Porro inquisitoribus ipsis districtius inhibemus: ut nec abutantur quomodolibet cōcessione[e] portationis armorum: nec officiales nisi sibi necessarios habeāt talesq₃ qui se conferant ad sua cum inquisitoribus ipsis officia exequenda[f].

Idem in eodem.

¶ Dānat sectam beguardorum ɿ beguinaru₃ alamanie: ɿ octo ipsius errores: excitans diocesanorum ɿ inquisitorum officium cōtra illos. h. d. Jo. an.

Ad nostrum: qui desiderāter in votis gerimus vt fides catholica nostris prosperetur temporibus ɿ prauitas heretica de finibus fidelium extirpetur: non sine displicentia[g] grandi peruenit auditum: ꝙ secta[h] quedam abbominabilis quorundam hominum malignorum qui beguardi: ɿ quarundam infidelium mulieru₃ que beguine[i] vulgariter appellantur in regno alamanie: procurante satore[k] malorum operum dānabiliter insurrexit: tenens ɿ asserens doctrina sua sacrilega ɿ peruersa inferius designatos errores. Primo[l] videlicet ꝙ homo in vita presenti in tantum ɿ talem perfectionis gradum[m] potest acquirere ꝙ reddetur penitus impeccabilis[n]: ɿ amplius in grā proficere non valebit[o]: na₃ ut dicunt si quis semper posset proficere posset: aliquis Christo perfectior[p] inueniri. Secundo[q] ꝙ ieiunare non oportet hominem vel orare[r] postquam gradum perfectionis huiusmodi fuerit assecutus: quia tunc sensualitas[s] est ita perfecte spiritui ɿ rationi subiacet ꝙ homo potest libere corpori concedere quicquid placet[t]. Tertio[u] ꝙ illi qui sunt in predicto gradu perfectionis ɿ spiritu libertatis nō sunt humane subiecti obedientie: nec ad aliqua precepta ecclesie[x] obligātur. quia vt asserūt vbi spiritus dñi ibi

l ¶ Primo videlicet. scio ꝙ expedit textum cuicunq₃ facultati conueniat per glo. aperiri. Item puto dicere ꝙ in declarandis infrascriptis erroribus loquar apertius mero canonista: qꝛ in sacra pagina l₃ modicu₃ studui sub ipsius excellentissimo doctore magistro Jo. de parma ordis pdicatoꝝ p cuius doctrinā do duce ista clarescēt: hoc dixi vt plixitati pcat
m ¶ Gradum. vide quod no. de pe. di. ij. radicata. §. hec que de charitate in. i. ɿ .ii. glo. ɿ. xlvij. di. omnes. in fi.
n ¶ Impeccabilis. si hoc intelligeretur de dei potentia absolute: catholice dictu₃ esset per eam reddi posse quem impeccabilem ɿ hoc priuilegiu₃ gloriose virginis marie creditur datum esse diuinitus: dicere autem hominem hoc posse sm lege₃ communem: qꝛ deus sanctis dona gratie sue dispensat: hoc est hereticum. Nam sm legem communem nullus potest impeccabilis fieri: nisi per dei beatifica₃ visionem qualis solum post hanc vita₃ datur beatis: vt. j. dicetur. ɿ etiā dicit Tho. parte. i. q. c. arti. ij. forte mouebāt isti auctoritate Jo. in epistola. i. c. iij. ibi. Ois qui natus est ex deo non peccat. Sed Hieronymus contra Jouinianum plene huic auctoritati respondet: de pe. di. ij. si. n. inquit probans multis auctoritatibus hominem etiam perfectum in via aut in hac vita peccare posse illud idem ꝓbans exemplis Dauid Salomonis Josue petri ɿ aliorum preelectorum qui in via peccauerunt. Jo. an.
o ¶ Non valebit. Aug. ad Hiero. contradicens ꝙ charitas in quibusda₃ est imperfecta: sed perfectissima in hac vita haberi nō potest. de pe. di. ii. charitas. i. quibusdam. facit. c. di. si quis tantum. Dicebat enim psalmista. Ambulabunt de virtute in virtutem. ɿ apostoli luce. xviij. in pn. Auge nobis fidem. que plene videas. de pe. di. ij. dum sanctam.
p ¶ Perfectior. hoc est falsum: minus enī per augmentū potest venire ad quātitatem maioris in his que habent quantitatem vnius rationis ɿ facit de priuile. ex ore. versi. porro. sed gratia alterius hominis se habet ad gratiam christi sicut virtus particularis ad vniuersalem. vnde sicut virtus ignis quantuncunq₃ crescat non potest equari virtuti solis: ita gratia hominis quātuncunq₃ perfecti nō potest equari virtuti ɿ gratie christi: vt etiam dicit Thomas. iij. parte. q. vij. arti. xi. in fi. non est ergo facienda equatio finiti ad infinitum: facit de sum. tri. damnamus. ver. cum ergo. in fi.
q ¶ Secundo ꝙ ieiunare. hoc est hereticum: constat enī ꝙ perfectio quātuncu₃q₃ magna in hac vita ordinem ecclesie non subuertit sed perficit: sed ꝙdiu manet ordo ecclesie manet obedientia inferiorum ad superiores: sic scilicet ꝙ eorum preceptis obedire tenentur. xciij. distinctio. per totum. de ma. ɿ obe. per totum: ergo per nullum gradum perfectionis absoluit a precepto ieiunij: vel alijs preceptis ecclesie: vt dicam infra. versi. proxi. qui tamen teneantur ad ieiunia ecclesie scripsi. de obser. ieiu. super rubrica. ɿ. capi. iij. in fine. Paulus ergo qui perfectissimus fuit: per ieiunia ɿ corporalia exercitia castigabat corpus suu₃ dicens. Castigo corpus meum. ɿ cetera. i. ad corinthi. c. ix. in fi. ɿ de pen. distinctio. ii. si ei₃. versi. paulus: sed pro istis faciebat luce. v. ibi. Non possunt filij sponsi ieiunare quandiu cum ipsis est sponsus. Sed sponsus est cum perfectis spiritualiter illos inhabitans. matth. vl. Vobiscu₃ sū vsq₃ ad consumatione₃ seculi. ergo perfecti ad ieiunia ecclesie nō obligātur. Sed ad hoc respondetur tripliciter primo secundum Chryso. illud intelligitur de discipulis qui adhuc imbecilles in corporali presentia christi magis erant fouendi dulcedine ꝙ exercēdi austeritate ieiunij: vel secūdum Hieronymum illud de ieiunis veteru₃ obseruantiaru₃: quasi per id innuat dominus apostolos non detinendos i veteribus obseruantijs quos perfundi oportebat gratie nouitate. vel tertio secundum Augustinu₃: illud intelligitur de ieiunio quod pertinet ad vtilitatem tribulationis: vnde ibi Lucas dixit filij sponsi ieiunare. Matthe. ix. ca. dixit lugere hoc nō conuenit pfectis: quibus cōuenit ieiuniu₃ cum gaudio mētis in spiritualia suspēse ɿ de hoc thomas secunda secunde. q. clvij. ar. iiij. in fi.
r ¶ Orare. hoc est falsu₃ nam homo quantuncunq₃ in statu vie perfectus habet orare: vt diuina virtute perseueret in illa perfectione: ad quam perseuerantia₃ virtus propria non sufficit. vnde omnibus viatoribus quantuncūq₃ perfectis dicere incumbit ex dei precepto. Matth. vi. ɿ ne nos inducas in tentationem: ɿ reliqua contenta in oratione dominica: hoc dicit Augu. in. lib. de perseuerantia. constat etiam ꝙ multis datur gratia quibus non datur perseuerantia in gratia nec neges per hoc illam gratiam: habebant enim per illam ꝙ perseuerare poterant. Item illa incohata est quantum ad mentem: sed non consumata quantum ad carnem quod prius erit in patria: vbi non solum perseuerare poterit: immo non perseuerare non poterit: ɿ hoc per Tho. i. secunde. q. cix. ar. vltimo. Item quantuncunq₃ in via pfectus habet orare pro beatitudinis adeptione quam nondum habet: sicut psalmista. Unam petij a domino: hanc requiram: vt inhabitem i domo domini. vnde christus in quantum homo orauit pro corporis gloria ɿ similibus dicens. Joan. xvii. Clarifica filium tuum ɿc. ɿ de hoc etiam quomodo christo conueniebat oratio. Tho. parte. iij. q. xi. articu. iij. de oratione autem satis scripsi. s. c. compi. de reli. c. vno. ad finem.
s ¶ Sensualitas. que est ius anime appetens desiderabilia corpori ɿ refutans nociua: ɿ hanc dicimus animam sensitiuam: de qua satis dixi. ca. compi. de sum. tri. c. vno. ij. rñ.
t ¶ Placet. dicunt isti licere quodlibet. iiij. di. deniq₃. i fi. Alex. ad Dyrchium. Ea que voluntas sibi vendicat honestate plerunq₃ negamus admittere: dedit nobis multas natura blandicias quas plerunq₃ virtus cohibet. Ouidius epistolarū. Est virtus placitis abstinuisse bonis: facit. xi. q. i. aliud. ɿ. q. iij. qd ergo.
u ¶ Tertio. quod ɿc. obedientie reprobatur: de renun. nisi. §. sed dices: de regu. l₃. ɿ peccatum paganitatis incurrit: q cum christianum se asserat se. ap. obedire cōtēnit. lxxxi. di. si q sunt. i fi. quod intellige. vt no. xix. di. nulli fas ɿ de elec. generali. §. illos. lib. vi.
x ¶ Ecclesie. Hec sunt omnino heretica ɿ contraria illi articulo fidei: vnam sanctam catholicam ecclesiam. Constat enim ecclesiam. ideo vnam: quia in vniuersali ecclesia est vnum caput supremum: cui omnes dei ecclesie obedire tenentur scilicet pape: hoc illo statuente: per quem reges regnant: ɿ legum conditores iusta decernunt. prouer. viij. alias. iii. ca. Est enim ecclesia militans exemplata diuinitus a triumphante: dicente Joan. in apocha. xxi. in principio. Vidi hierusalem sanctam nouam descendentem de celo ɿc. Et moysi dictum est. Exo. xxv. in fine. ꝙ omnia

faceret sm exẽplar sibi mõstratū ĩ mõte. Cū igitur in ecclesia triumphãte sit vnꝰ pnceps supmus cuius obedientie tota ipsa ecclesia pfectissime est subiecta.s.deus: necessario seqtur toti militãti vnū supremū pncipem presidere.s.papã: cuius pceptis oẽs obedire tenenẽ ꝛ h est ẽ necessitate salutis: vt in extra.bonifa.vnã scãm. ꝛ fortius in his q sunt pfecti.xij.q.ij.ne qs. Inde pdictū fuit Iohel.i. Cõgregabũtur filij iuda ꝛ filij israel pariter ꝛ ponẽt sibi caput vnū ꝛ Ioã.x.fiet vnum ouile ꝛ vnus pastor. de bap.l3. ꝛ.j.de senten.excom.ca. .i.cū ꝯcor. hãc obedientiã pbat naturalis rõ. sicut.n. opationes rerum naturalium procedunt ex naturalibus potẽtijs ita opationes humane pcedunt ex humana voluntate: oportuit aũt ĩ naturalibus vt supiora mouerẽt ĩferiora ad suas actiones p excellentiã naturalis virtutis collate diuinitus. sic o3 ĩ rebꝰ humanis ꝙ superiores moueãt ĩferiores p suã volũtatem ex vi auctoritatis diuinitꝰ ordiate. vt satis pbat Tho.scda scõe.q.ciij.ar.i. Istoꝝ aũt supiorū mouentiū vnꝰ ẽ supremus vt pdixi: oẽs igiẽ sunt subiecti motioni illius ꝛ sunt in illo qsi mẽbra de mẽbro ꝛc. de elec. significasti. qõ allegãt isti nõ ob. vt statim dicam.

libertas[a]. Quarto[b] ꝙ hõ põt ita finalem beatitudinem ꝫ oẽs gradū pfectiõis ĩ pñti asseq sicut eam ĩ vita obtinebit beata. Quinto[c] ꝙ qlibet ĩtellectualis natura in seipsa naturaliter ẽ beata: quodqz anima non indiget lumĩe glorie ipam eleuãte ad deū videndū ex eo beate fruendum Sexto[d] ꝙ se ĩ actibus exercere virtutū ẽ hoĩs ĩpfecti ꝛ pfecta aĩa licenciat a se virtutes. Septimo[e] ꝙ mulieris osculum cum ad hoc natura nõ inclinet ẽ mortale pcm̃. Actus aũt carnalis cum ad hoc natura ĩclinet peccatum non[f] ẽ: maxime cū tẽtatur[g] exercens. Octauo ꝙ ĩ eleuatiõne corpis iesu xpi nõ dẽt assurgere nec eidem reuerentiam exhibere[h]

a Libertas.ij.ad corinth.iij.xix.q.ij.due sunt.in fi. ꝛ hoc ĩtelligitur de libertate a ꝟuitute peccati: nõ a ꝟuitute q viri ꝯtumcũqz pfecti sunt astricti p̃latis ecclesie vel secularibus principibꝰ: nam ꝟtus qua hõ subijciẽ homini ad corpꝰ ptinet nõ ad aĩam q manet libera: l3 ergo in via p xpi grãm a defectibꝰ aĩe liberemur: non tñ a defectibus corporis: qõ p3 p apostolum ad Ro.vij.filij ergo dei p grãm. l3 sint liberi a spũali ꝟuitute peccati: nõ tñ corporali q ecclesiasticis vel tpalibꝰ dñis sunt astricti vt dicit. G.sup.i. ad thimo.vi.ibi quicũqz sunt sub iugo ꝛc.

b Quarto ꝙ hõ ꝛc. beata. hoc est falsum: qꝛ vt.s.dixi in via huius pegrinationis charitas quãtũcunqz pfecta deseri põt: sed non in pña: ꝛ vide qõ no.de pe.di.ij.in summa. ꝛ di.iiij.si ex bono. circa mediũ in glo. vñ. Qui diu.ꝛ facit puer.xxiiij.de pe di.iij.septies. vñ apostolꝰ.i.ad corith.xiij. in fi. Videmꝰ nũc per speculũ ĩ enigmate tũc aũt facie ad faciem. Circa hoc aũt sciendũ ꝙ hõ mortalẽ vitã agẽs: ẽt p dei potentiã absolutam non videẽ posse obtinere oẽm grãm pfectionis beatifice loquẽdo de beatitudine accidẽtali. Rõ: qꝛ ad illius beatitudinis pfectionẽ ptinet pfecta ĩpassibilitas ꝛ glorificatio: q pp ꝯdictoriũ cũ eius passibilitate stare nõ põt: s3 ẽt legẽ cõem q deus beatificat hoĩes nullus põt eleuari a deo ad sue essentie beatificam visionem: nisi totalr moriaẽ sicut cõiter est de aĩabus nunc beatis: vñ exo. xxxiij. Non videbit me hõ ꝛ viuet. vel nisi sic abstrahaẽ a sensibꝰ corporis ꝙ nesciat an sit in corpore vel extra corpus sicut accidit paulo: vt.j.dicam ꝛ de hoc Thomas pte.i.q.xij.ar.xi. sed dicere hoĩem p dei potentiam absolutã ꝛ ipsius puilegium spãle posse finalẽ beatitudinẽ cõseq s3 oẽs gradũ beatifice pfectionis quãtũ ad essentialẽ beatitudinẽ q cõsistit ĩ pfecta visione diuine essentie ꝛ sm quosdã in pfecta dei dilectione ꝛ fruitione sm doctorem meũ catholicũ ẽ. ꝛ ĩducit illud Augustini.xij.sup genesim ad lram: ꝛ in libro de videndo deũ ad Paulinã dicentis: ꝙ Moyses ex dei priuilegio spãli adhuc mortalem vitam agẽs deũ p eẽntiam vidit tãquã futurꝰ iudeoꝝ doctor: vñ numeri.xij.de ipso palã vidit deum ꝛ nõ per enigmata: ꝛ facie ad faciem allocutus ẽ eũ. exo.xxxiij.vij.q.j. Moyses. vbi de hoc: et Paulus idem puilegiũ habuit tanquã futurus doctor gentium: vnde dicit.ij.ad corinth.xij. se raptũ in paradisum dei: ꝯstat aũt ĩtelligentibus sm eum ꝙ oẽm perfectionem beatifice visionis ꝛ fruitiõis pure creature possibilem potuisset deus eis cõferre ꝛ cõicare p suã potẽtiam absolutã. alleg. Tho.iiij.sentẽ.di.xlvj.ar.vij.

c Quĩto ꝙ ꝛc. nõ ĩdiget. quasi hoc possit sua naturali ꝟtute: hoc expsse ẽ hereticũ ꝛ reprobatum. de ꝯse.di.iiij.c.vlt. ꝛ ibi soluiẽ qõ opponiẽ ẽ libertate arbitrij. ꝛ est ꝯ doctrinã apostoli ad ro.vi. Gr̃a dei vita eterna.i. beatitudo perfecta. huius rõ est: qꝛ illud qõ est propriũ supioris nature non põt natura ĩferior asseq nisi per actionẽ supioris nature: cuius illud ẽ pprium: sicut nec aq põt fieri calida nisi p actionẽ ignis: videre autem deũ p essenciã ĩ quo pfecta beatitudo ꝯsistit: soli deo ẽ pprium: nulla igiẽ natura ĩtellectualis põt deũ p eẽntiam videre nisi deo hoc faciẽte pp qõ dñs. Io.xiiij. Qui diligit me diligeẽ a pre meo: ꝛ ego diligã eũ ꝛ manifestabo ei meipsum: ꝛ vide qõ dixi.s.ea.cõ.de magi.c.i.in pn.ĩ glo. per quã.

d Sexto ꝙ se ꝛc. ĩperfecti. Ad huius ĩtelligẽtiã sciẽdũ ꝙ macrobius super scdo de somno scipionis dicit: ꝙ plotinus ĩter philosophie professores cũ platone maxime distinguebat duo genera moraliũ ꝟtutum: quã distinctionem approbãt theologi. quedam.n.sunt modificatiue passionũ ĩsurgentium in sensualitate hoĩs vel actionũ occurrẽtium hoĩ: sicut tẽperantia modificat delectationes existentes in cibis ꝛ venereis: fortitudo timores ꝛ audacias que sunt supra pericula mortis: ꝛ sic de alijs ꝛ iste dicunẽ purgatorie: qꝛ sũt hoĩum nõdũ purgatorum a passionũ insultibus: ꝛ per consequens non summe perfectorũ: s3 ad id toto conatu tendentiũ. alie sunt nõ regulantes passiones sensualitatis: sed solũ tenentes aĩam hoĩs in deo et ĩ summa perfectione: vt si tẽperãtia terrenas ꝯcupiscentias ignoret. fortitudo passiones nesciat: prudẽtia solis diuinis intendat: iusticia mẽtem cum deo ppetuo federe teneat: ꝛ he ꝟtutes dicunẽ animi purgati: qꝛ sunt solum hoĩum totaliter purgatoꝝ a passionũ molestijs: qõ ẽ solũ beatorũ vel paucissimorũ in hac vita pfectissimorũ. huic ꝯuenit qõ dicit aug.xij.de trinitate. qõ nũc agit iusticia in subueniendo miseris: qõ prudẽtia ĩ pcauendis ĩsidijs: qõ fortitudo in pferendis molestijs: qõ tẽperãtia in cohercendis ẽ delectatiõibꝰ prauis vbi nõ erit ibi nil mali erit. sed iusticie erit. deo regẽti subditũ esse: prudẽtie nullũ bonũ deo preponere vel eqre fortitudinis ei firmissime cohrere: temperãtie nullo affectu noxio delectari: ꝛ per hoc p3 hoc sustineri posse ꝙ aĩa pfecta pfectione patrie vel summa pfectione quã paucissimi habuerunt ĩ via licentiat virtutes has quãtũ ad actũ: qꝛ hñt alios actus spẽ ab his q ĩ viatoribꝰ inueniunẽ. sed nõ licẽtia ĩ quo ad habitum imo tunc pfectissime illas h3. Nã h3 charitatẽ ĩ summo ꝛ per ꝯñs oẽs habitꝰ ꝟtutũ moraliũ. Vñ aplŝ.i.ad corith.xiij. charitas patiẽs ẽ: benigna ẽ ꝛc. ꝛ fac de pe.di.ij.charitas.ij. Hoc viso sciendũ est ꝙ dicere ĩperfecti hoĩs esse se exercere in actibus ꝟtutũ moraliũ repmendo.s.ĩperiũ passionũ per iudiciũ rõnis ꝛ ĩperiũ volũtatis: hoc ẽ bene dcm̃ si sumamꝰ ĩperfectum p nõdũ hñte summam pfectionẽ: vt pꝰ dixit qualem.s.hñt beati in patria: ꝛ qlẽ habuerũt paucissimi ĩ hac vita.s.xpŝ: beata ꝟgo: pmi parẽtes in statu ĩnocẽtie: ꝛ forsan alij ex puilegio speciali: sed si sumamus imperfectũ p vitioso vel carente perfectiõe necessaria ad salutẽ hoc ẽ hereticũ: aplŝ.n.q pfectissimus fuit in via repmebat ĩsultꝰ carnaliũ passionũ: vñ dicit.i.ad corinth.ix.in fi. Sic pugno nõ qsi aerẽ ꝟberãs sed castigo corpꝰ meum.s.motus carnis illicitos repmendo: sm Aug. ꝛ in ꝟuitutem redigo.s.carnem spiritui ꝟuire cogendo sm eũ. ad idẽ ad ro.vij. Video aliam legẽ ꝛc. ꝛ.ij.ad corinth.xij. Ne magnitudo reuelationũ me extollat: datus est mihi stimulꝰ carnis. Item Hieremia ꝛ Ioã.baptista q fuerunt sanctificati in vtero sm theologos habuerũt fomitẽ inclinantẽ ad venialia l3 nõ ad mortalia: ꝛ ꝯ tales insultus bellauerũt: vnde cantat ecclesia de ioãne baptista. Antra deserti teneris sub annis ciuium turmas fugiens petisti: ne leui saltem maculare vitã famine posses beatus Martinus legiẽ ꝙ carnem spiritui ꝟuire cogebat. de beato Bñdicto grego. dicit.ij.dial. ꝙ ĩsultus carnalis tentationis repressit pijciendo se ĩter vrticas ꝛ spinas: vt per vulnera corporis educereẽ ab aĩa vulnus mẽtis. Ex qbus p3 ꝙ perfecti perfectiõe necessaria ad salutẽ nõ licẽtiãt a se virtutes ẽt ĩ actu: ĩmo se exercẽt in actibus ꝟtutũ moraliũ: vñ ipse aplŝ ad philipenses.iiij. Quecunqz sunt vera: qcũqz pudica: quecũqz iusta: qcunqz amabilia: quecunqz bone fame: si q ꝟtus si qua laus discipline: hoc cogitate que accepistis ꝛ audistis ꝛ vidistis ĩ me. De heresi videmus: de ĩsania ẽt huius opinionis p3. Quis.n.sciat se perfectum vt licẽtiare possit virtutũ actus: certe nullus. de pe.di.ij.si.n.ꝟ. nos aũt iusta. ꝛ de purgatione canonica.c.vl.ver.sed hoc. ꝛ quod ibi dixi. Io.an.

e Septimo ꝙ mulieris osculũ. Est sciẽdũ peccatũ mortale dici dupliciter: vno mõ sm suã spẽm: vt furtũ adulterium piuriũ. de iureiurãdo. ꝛ si xpŝ. ꝟ.quedam ꝛ hoc mõ oscula amplexus vel tactus non sunt mortalia cũ pñt absqz libidine fieri vel ex consuetudine regionis: vel pp̃ter pacem vel aliã necessariã vl rõnabilẽ cãm. Alio modo dr mortale pcedẽs ex ĩordinata ꝛ mala cã: vñ peccat mortaliter dãs elemosynã pauperi vt illũ ĩducat ad heresim. cũ ergo nõ solum deliberatus consensus ĩ actum peccati mortalis. sed ẽt in delectationem ei annexã s3 Aug. ꝛ theologos sit peccatum mortale: ꝛ per ꝯñs ꝯsensus deliberatus ĩ actum luxurie ꝛ delectationis ei ãnexe vt pbãt doctores sit mortale: oscula ãt libidinosa ãplexus ꝛ tactus si fiant pp̃ter delectationẽ huiusmodi: sicut.n. solum libidinosa censenẽ: manifestũ ẽ pp̃ter hãc cãm libidinosa oscula fore mortalia: ꝛ hoc t3. Tho.scda se.qõ.cliij. arti.iiij. nec mirum id dicaẽ ẽt de libidinoso aspectu.xxxij.q.v.nec solo.ꝛ.ca.se. ꝛ falsa ẽ rõ ꝙ natura nõ ĩclinet ad illa cũ illa ordienẽ ad actũ carnalẽ ꝯsumatũ sicut ad finem. sicut ãt natura ĩclinat aliqd in pp̃riũ finem ita ĩclinat in oĩa de se ordinata in illũ finem: sicut.n. grauitas rei grauis naturaliter ĩclinat illam ad esse deorsum: ita ad descendendum deorsum. Itẽ dato ꝙ rõ eẽt uera: non tamen cõcludit si enim aliqd esset mortale: qꝛ natura nõ ĩclinat: ergo ieiunare ꝛ peregrinari ꝛ alia penalia facere. deum trinum ꝛ vnum. ꝛ alia que fidei sunt ad que non inclinat natura essent mortalia: quod est insanum.

f Nõ est. hoc reprobaẽ ẽt in simplici fornicatione.xxv.di.§.alias ea õmum.xxij. q.i.predicãdũ.xxxij.q.iiij.meretrices. hoc pbat aplŝ ad galatas.v.ibi premissa fornicatiõe: ꝛ alijs vitijs submittit. Qui talia agũt regnũ dei non possidebũt. solũ aũt mortale excludit a regno dei ergo ꝛc. ad idem Thobi.iiij.ibi. Attẽde tibi ab oĩ fornicatione: ꝛ preter vxorem tuã nõ patieris crimẽ scire: sed crimen ĩportat mortale.lxxxj.di.c.j.ad idem de pe. ꝛ re. deus q. Item est pceptũ decalogi: non mechaberis. exodi.xx.xxxij.q.vj.nõ mechaberis. ad idẽ ẽutro.xxiij.ibi. Nõ erit meretrix ꝛc. ꝛ.i.ad corinthios.vj. Fugite fornicationẽ ꝛc. hoc idẽ rõe cõcluditur quã plene Tho. psequiẽ qõne quã pxi. glo. allegaui in scdo articulo.

g Tentaẽ. tunc resistendũ ꝛ actu virtutis vtendum: vt dixi.s.ver.proxi.nõ ferro. de cor. viti. significauit.

h Octauo ꝙ ꝛc. exhibere. cũ tñ scribaẽ ad Phili.i. ꝙ in noĩe Iesu omne genu flectaẽ: ꝛ de ĩmuni.eccl. decet.li.vi. reprobaẽ ẽt hoc ẽ cele.mis.sane de ꝯse.dist.ij. nihil. Nã ẽt cũ euãgelium legiẽ curuari õbemꝰ. de ꝯse.di.pma.apostolica. ad idẽ .l.di.in capite. Heresis autẽ ꝛ ĩsania huiꝰ dicti p3: qꝛ ꝯdicit doctrine vtriusqz testamenti. precepit.n. pp̃heta ẽt perfectis in psal.xcvij. Dñs regnauit irascantur

populi: ibi adorate scabellū pedū eius qm̃ sanctū est: qd̃ de xpi humanitate ⁊ spāliter de xpi carne exponit Augu. sic ēt dicit apls ad Hebreos. Introducit p̃mo genitū in orbē terre: ⁊ adorent eū oēs angeli dei. Cōstat ēt nō solū p̃ p̃ceptū ecclesie. ō pe. ⁊ remis. oīs. sed ēt p̃ p̃ceptū xpi: q̃ oēs q̃tūcunq; p̃fecti tenentur veteriminato tpe sumere corpus xpi. Jo. vi. Nisi mādūcaueritis carnem filij hōmis et biberitis eius sanguinem ⁊c. de ꝓse. di. ij. prima. ⁊ Luce. xxij. apls summe perfectis dixit: hoc facite i meā cōmemorationem. supra eadē cōpilla. de reli. ⁊ vene. si dñm. post prin. Sed qua rōne tenet qs corpus xpi sumere ⁊ spū aliter mādūcare: eadez rōne tenet ipm adorare etiaz latrie adoratione: vt p̃bat augustinus sup psal. predi. ⁊ probat Thomas. iij. parte. q. xcv. ar. i. ⁊ ij. Nō aūt istorū que sequitur est ifania: fm quā ego beata euāgeliste apostoli: Item patriarche, pphete fuissent summe perfecti cuz cognestis ⁊ vbis ipsorū appareat q̃ circa hoc iugiter cogitabant: plus: quia oēs beati de iperfectione notarent qui i diuina essentia vident quotidie oia sacramenta humānitatis xpi ⁊ illa liqdissime cōtēplantur.

a Sanctitatis. vide qd̃ super eodez versiculo viri eadem cōpillatione. de religio. domi. c. i. Tullius li. i. de officijs Totius iusticie nulla capitaliora q̃ eorum q cum maxime fallant id agunt vt boni viri videant.

b Propagent. est ppago propaginis vitis extensa sub terra. Item alicui progenies vel prosapia: ē ppago ppagas qd̃ respicit producentē: vel procreantez: inde dixit qdam. Vitem propago bibit inde futura propago.

c Cōmorant. vide eo. ti. vt cōmissi. li. vj. ver. ⁊ p̃ illos.

d Vltionem. eo. ti. ad abolendam. ⁊ c. excōicamus.

Si furiosus Se summat habens duo victa in quorū primo determinat tres casus. in secūdo q̃rtum. ⁊ p̃mum ōtermīat que habentur. xv. q. i. §. de furiosis. vsqz ad finem. q. ⁊ que no. ea. q. i summa. ⁊ capl̃o merito.

e Furiosus. iste siue continuo furore laboret siue per intervalla: quādiu fuerit pati pōt iniuriam sed non facere ff. de iniur. illud. canonizata. xv. q. j. illud. ⁊ qd̃ per eum fit habet, pinde ac si casu aliquo accidisset sine facto pſone. ff. de admi. tu. l. ul. in fi. vnde si dānum dat non tenet aql. sed ē pinde ac si quadrupes fecisset: vl tegula cecidisset. ff. ad. l. aql. sed ⁊ si quccūqz. §. ij. ⁊ idez ibi vl de infante. ⁊ alibi vl quod ifans. vel furiosus perdidit vel corrumpit impunitum est. ff. de rei vendica. q̃ infans. ⁊ rōnē reddit ler que de homicidio loqtur. ff. ad. l. cor. de sic. l. infans. vel furiosus si hoiez occidit. l. cor. nō tenet: cū alterū inocentia ꝓsilij alterū fati ifelicitas excuset: satis ergo suo furore punit. ff. ad. l. pom. de par. l. pe. in fi. ff. de of. presi. diuus p̃mo rescio. ⁊ afflicto nō est addenda afflictio. vij. q. i. cū pcussio. de cle. egro. ca. pe. C. de epi. auc. tam demētis. in fi. sicut ergo furiosus nō testat. C. q testa. fa. pos. furiosum. de suc. ab inte. c. fi. nec religionez, pfitet. xvij. q. j. cōsaldus. de regula. sic tenor. nec matrimonium cōtrahit. de spon. dilect. nec baptizat. de hoc. i. q. j. §. ecce quando. nec baptismum recipit: nisi in casu de bap. maiores. ita nec occidendo irregularitatem contrahit vt hic: ⁊ fa. iij. q. ix. indicas. ⁊ quis probat ibi no. ⁊ in pre. decre. cum dilectus. in gl. hoc ideo: ⁊ quō probetur ibi scripsi. ⁊ fac quod no. xlvi. di. c. i.

f Infans. minor septēnio. C. de iure deli. si ifanti. de despon. ipu. c. vno. in p̃n. li. vi. ⁊ est rō de qua supra diri. qz etas illa ignorat qd̃ videt. C. de fal. mo. l. i. in de ē q̃ ex taliū sponsalib̃ non contrahitur publica honestas. ō despon. im. lfas. ⁊ c. accessit. Sed post. in decreta. illa de deli. pue. dicebat: q̃ puer nō voli capax si proiiciendo lapidem vel cultellum occidit aliquem irregularis est: lz non habuerit aīum occidendi. qz in. l. pmotionis non voluntas sed factū attēditur: dicebat tñ tale homicidium dispensatione dignum cum censeat quasi casuale non habita distinctione: ex quo non discernit an dederit operam rei licite vl adhibuerit diligentiam. hoc hic reprobatur.

g Dormiēs. de isto habet de bap. maiores. §. verū. ff. ō acq. pos. l. i. §. furiosus. sicut aliq dormiendo loquūtur. ita sunt q agūt ēt dormiēdo.

b Mutilet. no. quo ad irregularitatē mutilatiōez homicidio ꝓparari ad idem. li. di. aliquātos. ⁊ c. si qs post. ⁊ c. q i aliquo. lv. dis. si euangelica. ne cle. vel mo. clericis. ⁊ c. sniam. de raptorib̃ i archiepatu. de cle. pu. in duel. c. i. in fi. eo. ti. bis qui. li. vi.

Furiosus: ifans vel dormiens hoiem mutilans vl occidēs non efficitur irregularis nec ēt ille q aliter mortem vitare negens suū inasorem occidit vel mutilat. h. d.

Si furiosus[e] aut infans[f] seu dormiens[g] hoiez mutilet[b] vel occidat: nullam[i] ex hoc irregularitatē icurrit. Et idez[k] de illo censem̃ q mortez[l] aliter vitare nō[m] valens suum [n]occidit[o] vel mutilet inuasorem.

Rubrica De vsuris.

Clemens quintus in cōcilio vienensi.

Officiales cōitatū facientes dictantes vl scribētes statuta sup vsuris soluēdis nō repetendis vel nō restituēdis vel iudicantes fm illa vel non delentes illa si pñt ifra tres menses de libris cōitatum: vel illa seruantes excōicati sunt. hoc p̃mo. feneratores in causis vsurarū edere cogunt libros rōnū suarū. hoc scō. ptiaciter asserēs exercere vsuras non esse peccatum hereticus ē hoc tertio. h. d. Jo. an.

Ex graui ad nos insinuatōe pūcit: q̃ quorūdā cōitates locorum in offensam dei ⁊ proximi[p] ac cōtra iura diuina[q] pariter ⁊ humana[r] vsurariam approbantes quodā mō prauitatē: p statuta sua iuramento[s] q̃ q̃qz firmata vsuras exigi ⁊ solui nedū ꝓcedunt sed ad soluēdas eas debitores sciēter compellunt: ac iurta ipsorū cōtinentiam statutorum grauia iponēdo plerūqz usuras petentib̃ onera[t]: alijsqz vtendo super his diuercuitabili: ⁊ hoc vico dato q̃ verū sit no. Jnno. de sen. exc. si vero. i. vbi tenet q̃ eo casu peutiens clericum non ē excōicat̃ vt ibi scripsi. irregularitas. n. ista ꝓbitur sine culpa ēt ex merito: ut in iudice iuste occidente. li. di. c. i. ⁊ diri de spon. iter opa. sed illa excōicatio nō: imo oportet q̃ precedat diabolica suasio circa clericū peutiendum. xvij. q. iiij. c. si qs suadente.

i Nullam. hoc tollit dictum illoz q̃ dicebant tales quo ad ordines suscipiendos irregulares esse sed non quo ad susceptos qd̃ videbat placere gra. xv. q. i. in fi. Jtez illorum q distinguebāt dispensabilē ab idispēsabili: vt diri in glo. minor. in fi.

k Et idem. determinat no. l. di. ō his. ꝗ. e. tit. c. ij. ⁊ c. sicut dignū in fin. magne glo. p q̃ patet q̃ tripler in hoc erat opi. p̃ma hug. q̃ talis erat irregularis. secunda Jo. ⁊ gos. q̃ quo ad suscipiendos irregularis esset: sed dispensabil': ſz i susceptis licite ministraret. tertia ꝗ approbata fuit bar. brix. in predic. ca. de his. ⁊ in qōne q̃ incipit aliquis repellendo violētiā: quam tenebat Host. in p. ōcr. ij. ⁊ in decr. sicut. dicens q̃ Clemēs quartus ⁊ curia sic tenebat.

l Mortem. propriam vt sequitur.

m Nō valēs. inangulatus erat vel sic artat̃ q̃ fugere non poterat nec se iuuare clamore vl alr: si de hoc dubitatur in foro cōtētioso nō crederet sibi sed p circūstātias occurrētes oporteret hoc iudicari. in foro pnlali crederet hoc asserenti. eo. ti. significasti. ij. de spō. tua.

n Suū. hec lra innuit. secus in illo qui occiderit volētē occidere pez filiuz cōiugē vel pſonaz ꝓiūctā quā alr iuuare non poterat qd̃ verū puto: q̃si casus ille non includat sub necessitate inevitabili: sed

Ex graui. Tres sunt partes principales. in p̃ma pte p̃mittit abusum circa vsuraz solutionē ⁊ repetitionē ⁊ ꝓstōnez p quā excōicat ipso fcō fauētes vsurariis i ser casib̃ hic posita. i scda p̃missa rōne statuit librū seu codicē rōnū vsurarij ōbere exhiberi ibi: cetez. In tertia pte declarat hereticū esse asserere ptinaciter exercere vsuras nō esse peccatum: ⁊ ꝗ suspectos de hoc vel diffamatos de hoc velut ō heresi posse p cedere. tertia ibi: sane Jmola.

p Proximi. cui restō ōbet. an ō valeāt talia statuta q̃ tollūt rez vñia vel actiones puenientes de iure gentiuz vel ciuili: satis scripsi post Jn. ⁊ host. ⁊ Cōpo. de consti. q̃. in ecclesiaz. ⁊ facit qd̃ no. ff. de cōsti. p̃n. l. i.

q Diuina. leuit. xxv. deutro. xxiij. luce. vi.

r Humana. i. ab hoie tradita. ⁊ de iure canonico loquit̃ saluo qd̃ no. xiiij. q. iiij. qd dicā ⁊ eo. ti. c. iiij. ⁊ C. c. ti. auc. ad hec. ⁊ in auc. de eccle. ti. i p̃n. col. ix.

s Juramēto. qd̃ non obligat. de re. iur. nō ē li. vi. cū principale ñ tenear de fo. ꝓpe. si diligenti. nō ob. de iureiur. debitorez. qz lz valeat iuramētū debitoris sup vsura solucda: cū fuari possit sine piculo aīe: nec sit alterius p̃iudiciū: iuramētū tñ sup fuando iniquo statuto ō quo hic loqtur respicit alteri̇ p̃iudiciū: vt. ō. nec fuari pōt sine periculo salutis eterne: sicut nec statutū.

t Onera. ferē q̃ pgami ē statutū: q̃ repetētes vsuras i foro ecclesiastico pēr potestatē coganē vsurario mutuare tantā pecuniam ⁊

tāto tpe quāto tenuit pecuniā vsurarij: deducunt ḡ naturalē obligatōem ī ciuilē qđ nō lz: vt scripsi.e.ti.ↄsuluit.ibi scribit Jo.ꝛ Gof.xiiij.q.iij.c.i.
a ℭ Exquisitis.s.de here.statutum.li.vi.
b ℭ Decetero. quo ad penā excōicatiōis quā imponit.ſ.respicit futura: ratio tamen cōstitutionis est antiqua.e.ti.cum tu.Jo.an.

non obstat:q2 ibi necesse ē plene ꝓbari tenorē:nō fit ergo māgnū pįudiciū si sup amissione staꝫ iuramēto:facit de ꝓba.ex insinuatione.lʒ cognosco vsurariū q nō dicit rōnes in libro sed in cedulis q̄s stati dilacerat solutis creditorib⁹ ꝛ vsuris: si tali succederet heres nō vsurarius sed alias fide dignus statim videreꝫ sta ri iuramēto: si huic rei fama cōsentit.ð testi.pterea.de ꝓba.cū cām.ð ꝓsum.illud.ꝛ hoc casu vel qñ alias nō posset haberi posset recurri ad suffragiū decre.ad nostram.ij. de iureiur.

c ℭ Facere.qđ si fiat sta tutū ꝙ nullus pro vsura recipiat vltra duos ð na.pro libra in mēse vꝫ ꝙ locuꝫ hēat pena:qua si de pluri negando videaꝫ de tāto ꝓcedere.de ꝓsum.nōne.cū ꝯcor.ↄ rium puto.e.ti. quanto de treu.ꝛ pace.c.i.
d ℭ Dictare. concor.ne de. vel mo.sententiam.
e ℭ Judicare.ð scribentibus iudicata non expri mit sicut in decre.nouerit.de sen.excō.
f ℭ Incurrāt.incōtinenti sine tpis interuallo:et vide quod scripsi in decre.nouerit sup vbo statutarios.
g ℭ Ptātē.sic ergo intelligaꝫ de sen.ex.nouerit ꝛ ibi no.per Inno.ꝛ Hosti.ꝛ.e.ti.grauē.ꝛ intelligo de potestate iuris ꝛ facti.
h ℭ Tres mēses.i decre.nouerit.danꝫ duo tm̄: sed casus sunt diuersi:ꝛ ibi statutū erat ↄ libertatē ecclie h alias iniquū.
i ℭ Eoꝝ.s.statutoruꝫ:ꝛ .h.d.q2 qñq3 nō statuūt talia lʒ assuescunt.i.ī cōsuetudineꝫ deducunt.
k ℭ Obseruare.vt scripsi fm̄ Inno.in decre. nouerit obseruātes.nisi sint de ꝓsonis expressis excōicati non sunt.
l ℭ Dolose.satis scripsi de emp.ꝛ ven.ad nostram.

sis coloribus ꝛ fraudibus exq̄sitis[a] repetitionem ipediunt earundem. Nos igiꝫ pniciosis his ausibus obuiare volētes sacro approbāte ↄcilio statuimus: vt qcūq3 cōitatū ipsaꝝ ptātes capitanei rectores cōsules iudices ↄsiliarij aut alij quis officiales statuta hmōi decetero[b] facere[c] scribere vꝫ dictare[d]: aut q sol uanꝫ vsure: vel q solute cum repe tuntur non restituantur: plene ac libere sciēter iudicare[e] ꝓsumpserint sniam excōicationis icurrāt[f]: eandē ēt sniaꝫ icursuri: nisi statuta huiusmodi hactenus edita de libris cōitatū ipsaꝝ si sup hoc ptātē[g] habuerint ifra tres[h] mēses deleuerint aut si ipsa statuta siue ↄsuetudines effectū eoꝝ[i] hñtes quoquomō ꝓsumpserint obseruare[k]. ℭ Ceteꝝ q2 feneratores sicut plurimuꝫ ↄtractus vsurarios occulte ineunt ꝛ dolose[l] q vix ↄuinci pñt de vsuraria prauitate ad exhibēdū cum de vsuris ageꝫ[m] suarū codices[n] rōnū[o] cēsura[p] ipsos[q] decernimus ecclesiastica cōpellēdos[r]. ℭ Sane si q̄s[s] in illum errorē iciderit: vt ptinaciter[t] affirmare[v] ꝓsumat exercere vsuras nō esse pctm̄[x]: decernim⁹ eū velut hēticū[y] puniēdū: locoꝝ nihilominus ordinarijs ꝛ heretice prauitatis inq̄sitoribus districtius iniungentes vt cōtra eos quos de errore huius modi diffamatos iuenerint aut suspectos: tanquam contra diffamatos vel suspectos de heresi ꝓcede re non omittant[z].

Rubrica. De excessibus prelatoꝝ.

Clemens.v.in concilio vieñ.

ℭ Prouiderat Gre.ↄtra.xxvij. grauamina q̄ prelati religiosis iferebāt co.ti.nimis.i.ꝛ.ij.hoc vero ↄciliū ꝓuidet cōtra.xxx.a qb⁹ plātos cessare pcipit:ꝛ p suos subditos cessari facere iubens ipsoꝝ ꝓuilegia ꝛ iura seruari.h.d.Jo.an.

Requēs ꝛ assidua nos quorūdā religiosoꝝ q̄rela circūstrepit[x] q plerīq3 epi ꝛ eoꝝ supiores[y] ac ceteri ecclesiarum plati ipsorū religiosorū getē iniuste in subsequētib⁹ multipliciter ingetāt[z]. ℭ Quidā.n.exēptos capiunt[a] ꝛ icarcerāt in casib⁹ nō ↄcessis a iure[b]. ℭ Quidā[c] p grauium iterminationē[d] penaꝝ ipediunt ne obētes exēptis decimas seu reddit[e] illos soluāt eisdē: neue[c] aliq missas eoꝝ audiāt[f]: molētes[g] in molēdis ꝛ coquētes i furnis eorū: ℭ Seruientes quoq3 ꝛ vasallos ꝛ domesticos[h] eorūdem vel alios q̄litercūq3 cōtrahētes ꝛ participantes cū ipsis suspēdūt iterdicūt ꝛ excōicāt absq3 cā[i] rōabili ꝓ libito vo-

s ℭ Si q̄s vsurarius vel non ꝛ sic no. ꝙ iura nō soluꝫ puniunt vsurarios de quoꝝ pena.eo.ti. q2 in oīb⁹.ꝛ.c.pterea ꝛ.c.quāquā lib.vi.lʒ ēt puniūt fauentes q.s.ad hoc op⁹ alienigenis domos ↄcedūt vel tales in terris suis habitare pmittunt.eo. ti.vsurariū.lib.vi.Item fauentes p modū ð quo.s.i.rn̄.grauius aūt puniunꝫ fauentes per modū expressum:ꝛ sic p3 plus puniri auctorizantē quā facientem.de hoc de offi.dele.c.i.
t ℭ Pertinaciter. habetur hoc verbū.s.ca.cōpi. de sum.tri. .c.vno.§.porro.ꝛ ibi exposui.
v ℭ Affirmare.vide qđ no.de sum.tri.c.i.li.vi.in vlti.glo.
x ℭ Non esse peccatum.ꝛ ex his aliq dicūt vsurariū nō obligatū restitutioni.alij fatenꝫ eū restitutioni obligatū: lʒ sicut mutuū cōmodatū vel depositū recipiēs facta restitutione ad quā obligat⁹ est nō penitet: ita vsurari⁹ facta restōne vsure penitere non teneꝫ.lʒ hoc ē falsum: qa obligat⁹ restōni ex delicto furto vsura rapina vꝫ simili modo ēt post restitutionem h3 penitere. de homi.sicut dignū.§.eos.ð fur.c.vlti.de rap.c.ij.ð iniur. siq̄s domū.cuꝫ si.ꝛ vide quod no.Hostien.in summa de penis.in vlti.col.ꝟ.sed nunquid sufficit ꝛ sequentibus.
y ℭ Hereticum.nō solū ē hereticus male sentiens de articulis fidei vel sacramētis ecclesie.ð hereticis.ad abolendam.in prin.sed etiā qui puersuꝫ habet dogma vel falsas vel nouas opiniones gignit aut sequiꝫ.xxiiij.q.iij.inter scisma ꝛ heresiꝫ.ꝛ.c.hereticus.istud auteꝫ est ↄ doctrinā ecclesie.e.ti.c.iiij.ꝛ.c.cū tu.in fi.Judei vero q dicūt hoc inducentes auctoritatē deutero.xxiij.Nō feneraberis fratri tuo: pro qbus facere videꝫ. xiiij.q.iiij.ab illo.nō includunꝫ hac ↄstitutione:q2 nō cadit i illos ꝓprie heresis q̄ diuisiōeꝫ notat: sed ipsi nunquā in vnitate fuerūt.Item certū est quod peccāt i articulos fidei q nō sapiūt hūanitatē xpi.ð qb⁹ de sū.tri.firmiter ꝛ hoc scit ecclesia ꝛ illos sustinet:ꝛ nihil ad nos ꝛc̄.ij.q.i.multi de diuor. gaudemus. possent tm̄ super his per ecclesiā cōpesci si talia dogmatizarent inter xpianos: vt scripsi post Inno.ꝛ Hosti.de voto.ꝙ super his.ꝟ.defensione.sicut ꝛ in alijs casibus coercentur qui no.de iude.iudei siue.ad rationes vero ipsorum rñde vt ibi scripsi.eo.ti.conquestus.ꝛ no.Hosti.in sum.eo.ti.§.an aliquo.
z ℭ Omittant.per modum de quo.s.ca.compil.de hereti.c.i.

m ℭ Agetur.quo casu ꝓcediꝫ simpliciter ꝛ de plano.s.ea.cōpil.de iudi.dispendiosam.
n ℭ Codices.lʒ hoc sit speciale nomē cuiusdā libri ciuilis sciētie tm̄ ampliatur ad oēs libros.ð sum.tri.dānam⁹.ꝟ.nō.n.ff.de edē.argētarius.§.i.
o ℭ Rationū.vide qđ no.ꝛ dixi ð ꝓba.c.i.ꝛ Azo.i sum.de edē.§.nunc de editione rōnū.qcqd scribaꝫ de rationibus edendis: dixas vꝫ ꝙ rōnis editio p spāles actiones petiꝫ a tutore curatore socio ꝓcuratore ꝛ gestore .s.p actiōes tutele ꝓ socio mādati ꝛ his similes.sed p edictū de edēdo iuste petiꝫ ab illo qui fecit illā ex publico officio: sed si nō petitur ratiōe publici officij: tunc vꝫ ideꝫ i illis qđ in īstrumētis: si igiꝫ vt priuatus quis confiteat scripturā in libro de datis ꝛ acceptis nō cogiꝫ ad illas rōnes edēdas sine cause cognitione:ꝛ in cause cognitiōe vertiꝫ ꝙ illis vtaꝫ: vel ꝙ petēs sit priuilegiatus vt fiscus.ff.ð eden.l.iij.ꝛ sic potest recte intelligi.l.i.C. de eden.hoc ergo nouū facit h constitutio qđ addit aliuꝫ casuꝫ priuilegiatum: in quo etiā taliū rationū fit editio.q̄ ante cōstitutioneꝫ istā nō fiebat vt fuit olim determinatū p dñm Jacobū ð baisio fratrē archidiaconū.q q̄rebat de manifesto vsurario q epo satisdederat: qđ vidi in mercu.hoc ti. sub lr̄a.G.Itē scias ꝙ istis rationibus stareꝫ ↄ eos: p eis nō.C.ð ꝓba. .l.instrumēta.ꝛ.l.rōnes.ꝛ.l.exēplo.ꝛ no.ff.de eden.l.quedā.§.nōmularios.i glo.sed an idē hodie.ꝛ facit qđ no.de fide instrumen.c.ij.in fi.i. glo.ꝛ.xiij.q.ij.sane prefertur in glo.sed quod.
p ℭ Censura.qđ cōtineat habeꝫ de ꝟ.si.q̄renti nō vult ergo h ↄstō ipso i uito domum ipsius igredi vel archam ipsius frāgi:ꝛ vide qđ no.i spe.ð instru.edi.§.videndū restat.ꝟ.pone instrumēta.ꝛ q2 hāc censurā lʒ nō directe tm̄ indirecte ↄ iudeos exercet ecclesia.e.ti.p⁹ miserabilē.ꝛ.c.quāto satis videreꝫ ꝙ ēt in iudeis hr̄et hoc locū si p seculares pncipes tales edere nō coganꝫ per iura pre.ꝛ facit qđ dicam infra parte proxima.
q ℭ Ipsos.vsurarios:ꝛ idē puto ð ipsoꝝ heredib⁹ suis vel extneis.ð vsu. ma nos.ꝛ.c.michael.ff.ð edē.si q̄s ex argētarijs.§.i.ꝛ.l.q̄dā.§.nihil.
r ℭ Cōpellēdos.qđ si dicat vsurari⁹ vꝫ heres se nō hr̄e rōnes vel se illas ꝓdidisse: videreꝫ credēdū ipsi⁹ sacro.ff.ð eden.l.pretor.§.sed si ꝓuus.C. de fide instru.l.vlti.qđ me.cau.c.vlti.ꝛ fa.qđ no.de ꝓuile.cū oliꝫ.i.dis. ↄ.facit de pur.ca.c.i.in eo ḡ ꝙ dicit se nō hr̄e vꝫ ꝓdidisse non credeꝫ: nisi aliꝫ ꝓbet: h3 ergo ꝓbare amissionē cū casu: pone incendio vel ruina.ff.ð eden.siq̄s ex argētarijs.in fi.l.vlti.de fi.instru.ꝛ qđ no.in decre.cum oli

Requens. Diuidiꝫ in tres partes: q2 prio ↄciliū narrat.xxx.grauamina q̄ inferebanꝫ religiosis.scdo ꝓmissa rōne ↄ illa prouidet. Et sic pcipit ab illis platos cessare:ꝛ facere suos subditos cessare iubens ipsorū religiosoꝝ ꝓuilegia ꝛ iura fuari ibi: veꝝ.tertio ↄ aliō xxx.grauamina ꝓuidet ibi.Cū.pma ps posset subdiuidi in tot ptes quot sunt grauamina.Imola.Et est huic si.s.c.ↄpil.de cēsi.ad nostrum.
x ℭ Circūstrepit.sumptum.liiij.distin.frequens ꝛ ð restitu.spo.frequens i pn. lib.vi.ꝛ ibi exponitur.
y ℭ Superiores.archiepiscopi ꝛ patriarche.
z ℭ Inquietant.sumptum.e.ti.nimis in prin.
a ℭ Capiunt.etiam prelati sunt excōmunicati cum iniuriosas manus inijtiunt i clericos.de sen.excō.vniuersitas.
b ℭ A iure.de ꝓui.c.i.li.vi.de here.ad abolendā.ꝓ has tm̄ cōstōnes de.i multis casibus hñt ordinarij iurisditionē super exēptos: quos dicā.ſ.de pe.c.ij.
c ℭ Quidam.scdꝫ.
d ℭ Interminationē.hoc nō ligat ad penā: quod dic vt no.de sagi.c.vno.cū concor.
e ℭ Neue.tertium.
f ℭ Audiant.qđ tm̄ lʒ sine preiudicio parochialiū ecclesiarū de paro.c.ij.qđ dic vt ibi:ꝛ qđ eis offerꝫ suū est: de sta.mo.c.i.religiosi tm̄ nō debent aliquos retrahere ab accessu vel frequentia suarum ecclesiarum.ſ.ti.i.c.i.
g ℭ Molentes.quartum.
h ℭ Domesticos.ſ.ti.i.c.i.ad fi.
i ℭ Causa rōnabili.contra hos erat prouisum.de sen.ex.sacro.

luntatis[a]. Bona illoꝝ iterdũ nihilominus, illicite occupantes. Et appellationibus[b] quas p̄dicti exẽpti ob p̄dicta vel alia grauamina rõnabiliter iterponunt[c] q̄nq̄z minime deferentes. Appellãtes occaſione appellationũ huiuſmõi interdum capiũt aut capi faciunt ⁊ carceri mãcipari[d]. Quidã[e] p̄ter ea capellanos i eccleſijs pleno[f] iur ſpectantibus ad eoſdez lz nulla cã ſubſit legitima celebrare nõ ſinũt: nec miniſtrare parochianis eccleſiaſtica ſacra. Nõnulli[g] ẽt idebite abbates monachos ⁊ cõuerſos exẽptos necnõ ⁊ clericos ipſis pleno iure ſubiectos: ſi eis nõ pareãt in his ẽt in qb⁹ nõ tenent eiſdẽ: icõſulta facilitate ſuſpẽdunt excõicant capiũt ⁊ incarcerãt: ac loca ⁊ eccleſias iterdicũt[h] ipſorũ. In exigendo[i] inſup ab ipſis exẽptis ipſorũq̄z ſubditis ſubſidia charitatis excedũt[k] nimiũ ꝯtra eos ⁊ iſolitas[l] ac idebitas ipſis ꝯtra[m] iura exactiões iponũt. Nouos[n] cẽſus ⁊ indebita onera parochialib⁹ iponũt eccleſijs: i qb⁹ exẽpti ius obtinẽt pſonatus. Proceſſus[o] iuſte factos ſeu ſñias iuſte latas a delegatis ſedis apłice vel a cõſeruatorib⁹ pro exẽptis publicari ſeu executioni mandari a ſuis ſubditis non pmittũt[p]. Tabelliõibus[q] publicis ibibent: ne inſtra cõficiãt[r]. Et iudicib⁹ ne iuſticiã faciant. Ac iuriſpitis ne ꝯſiliũ vł auxiliũ p̄beãt i cauſis ſeu negocijs eorũdẽ. Pñtatos[s] per exẽptos ad ordies vł bñficia: quorũ pñtatio ad eos ptinet nolũt admittere: niſi pñtãtes ponãt obediẽtiã[t] in ſalutatione lr̄arũ[v] q̄s pro huiuſmodi pñtatione tranſmittunt. Eccleſijs[x] quoq̄z vacãtib⁹ in quibus monaſteria ius obtinent pſonatus repulſis pſonis idoneis pñtatis ad eas pſonas inſtituũt inhabiles ⁊ indignas[y]. Quidã[z] etiaz eccleſias curã aĩarũ hñtes ad menſam[⁊] abbatum ſpectãtes: quaꝝ fructus q̄nq̄z clericis ſecularibus tradunt ſeu ꝯcedunt ad firmã[ꝯ]: clericis ipſis decedẽtibus ſuis ꝯferunt clericis ꝗꝫ ꝗꝫ ipſe pp hoc eccleſie in veritate nõ vacẽt[ꝝ]. Nonnulli[a] quoq̄z in eccleſijs monachoꝝ iura ipſoꝝ iniuſte ſibi appropriãt. Et de ipſaꝝ redditib⁹ vt volunt ordinant: ita ꝙ rectorib⁹[b] eaꝝ nõ remanet vnde valeãt ſuſtentari[c]. Quidã[d] cũ[e] armis ⁊ recto vexillo molẽdina ⁊ alia bona ꝯtra iuſticiam deſtruũt exẽptorũ: q̄ ẽt tãto tpe poſſederũt ꝙ de ꝯtrario memoria non extitit[f] mittũtq̄z[g] frequẽter ad mõaſteria ſuarũ ciuitatum ⁊ dioceſum ſuos ꝯſanguineos ⁊ nepotes: ⁊ interdũ aĩalia ſua cuz cuſtodibus vt eis[h] de bonis mõaſterioꝝ debeat ꝓuideri. Abbates[i] iſup ⁊ p̄ores mõaſteriorũ frequẽter ꝯpellũt. vt ſuis ꝯſanguineis ⁊ nepotib⁹ mõaſteriorũ ſuorũ ſeu p̄oratuũ poſſeſſiones ꝯcedãt in ꝑpetuũ vel ad tẽpus: q̄s qdẽ ꝯceſſiones vel pẽſiones nos nullas eẽ volum⁹ ipſo iure[k]. Eoſdẽ[l] quoq̄z abbates ⁊ p̄ores q̄nq̄z cõpellũt ad pñtandũ ſibi ad eccleſias vacantes i qb⁹ ius obtinẽt pſonat⁹: ⁊ ad monachãdũ[m] iterdũ ſuos familiares conſanguineos vł nepotes. Frequẽter[n] ẽt pmittũt ⁊[o] tacite ꝯſentiũt ꝙ i ſuo dominio tpali p milites vaſallos ⁊ ipſoꝝ tpales officiales monaſteriorũ bona mobilia ⁊ imobilia p violentiã occupent in caſib⁹ nõ pmiſſis a iure: ⁊ alie varie iniurie perſonis eccleſiaſticis ⁊ monaſteriorum hoib⁹ irrogent. Preterea[p] iterdũ iniuſte abbates p̄ores ac alios bñficiatos bñficijs ſuis p̄uãt: vt ſic fruct⁹ bñficiorũ illorũ pcipe valeãt p̄mo anno p̄textu p̄uilegij qđ aſſerũt ſe hr̄e: ꝙ vſq̄z ad certũ tp̄s fruct⁹ bñficiorũ vacãtiũ poſſint pcipe p̄mi anni[q]. Quib⁹[r] nõ ꝯtẽti eq̄s boues theſaurũ ⁊ alia bõa mõaſteriorũ ⁊ bñficiorum vacãtiũ illicite[s] occupãt: que eẽnt futuris ſucceſſorib⁹ reſuãda[t]. Quidã[v] militib⁹ ⁊ alijs potẽtib⁹ dignitatum ſuaruz reddit⁹ ⁊ ꝓuentus vẽdunt ad tp̄s vt per ipſos[x] exẽpti vicini fortius opprimantur. Nonnulli[y] etiam indebite[z] monaſteria dirimunt. Alij[⁊] domos ⁊ hoſpitalia et alia bona monaſteriorum mo-

a ❡ Voluntatis. Contra hos erat prouiſum de priuile. quanto. ſed illa loquit de exemptis vel priuilegiatis: iſta generalius de omnibus: vt patet in fi.
b ❡ Et appellationibus. quintum.
c ❡ Interponũt. vide quod no. de priui. auctoritate. lib. vi. in vlti. glo. per In. no. ⁊ Hoſtien. de appel. dilectus.
d ❡ Mancipari. puniendi ſunt vt. ij. q. vi. decreto. de app. de p̄ore. §. timẽtib⁹ talia ſufficit ꝓteſtari: qđ dic vt de ap. c. vl.
e ❡ Quidã preterea. ſextum.
f ❡ Pleno iure. xvi. q. ij. viſis de priuile. quoniam.
g ❡ Nonnulli. ſeptimum.
h ❡ Interdicũt. ſi de exceptiõe ꝯſtat ſnīe nõ ligãt. ē appella. ſi duob⁹. de reli. do. cũ dilectus. de hoc de accu. veniens. in vl. glo. cum ſuis remiſ.
i ❡ In exigẽdo. Octauuz. ⁊ argue ad ea q̄ ſcripſi de cenſi. cuz apłs. ſup ꝟſi. charitate. ꝙ epus pōt exigere charitatiuuz ſubſidiũ dũmõ ſit moderatũ. Jo.
k ❡ Excedũt. cũ tñ illđ eē dbeat moderatum. de cenſi. cuz apoſtolus. §. prohibemus. de offi. or. cõquerente. in fi.
l ❡ Et inſolitas. nonum.
m ❡ Contra iura. eo. tit. c. i. de cenſi. c. ij. ⁊. c. eccleſijs.
n ❡ Nouos. decimuz. ⁊ eſt hoc cõtra id de cenſi. ꝓhibemus.
o ❡ Proceſſus. vndecimum.
p ❡ Permittunt. p hoc pñt a delegatis vel ꝯſeruatorib⁹ puniri: cũ illorũ iuriſditionẽ impediant. de offi. delega. c. i. etiam ab ipſis ſubdelegatis ſi iuriſditionẽ habẽt. eo. ti. ex lr̄is ſaluo quod de cõſeruatorib⁹ dicitur eo. ti. c. vlti. li. vi. §. vices.
q ❡ Tabellionibus. xij.
r ❡ Cõficiãt. in cauſis vel negocijs ⁊c. vt ſequitur: ⁊ hoc eſt cõtra formã iuramẽti ipſorũ de q̄ diri ne cle. vel mo. ſic te. ⁊ not. in ſpe. ē inſtru. edic. §. reſtat ꝺ. ſed quero ſub qua.
s ❡ Preſentatos. xiij.
t ❡ Obediẽtiã. dicẽdo ſalutez et obediẽtiã debitã ⁊ deuotam vł his ſimilia. ſi ſint exẽpti non tenent obediẽtiã ꝓfiteri. de puil. cũ olim. ij. ſi nõ ſunt exempti ſatis eſt ꝙ a principio ꝓmiſerunt de ſimo. ne dei.
v ❡ Lraꝝ. ſit ergo pñtatio per lr̄as. de his q̄ fiunt a p̄latis. ea noſcit. vbi de hoc in. i. glo.
x ❡ Eccleſijs. xiiij. alias in eccleſijs.
y ❡ Indignas. ad eorũ remotionẽ dato ẽt ꝙ eẽnt digni agere pñt pñtãtes ⁊ pñtati. xvi. q. vij. decernimus. de iurepa. ex litteris. ⁊. c. ex inſinuatione de re iudi. cum bertoldus.
z ❡ Quidam. etiam. xv.
⁊ ❡ Ad menſam. no. Inno. de re. ec. nõ alie. vt ſuper. ꝙ res in quib⁹ eccleſia hz directũ dñiuz ſed alius vtile: vt ſunt feuda: nõ pñt dici de mẽſa: cũ ali⁹ fruct⁹ pcipiat: ⁊ ꝓ tanto illoꝝ ẽt ad eccleſiã reuerſoꝝ fieri pmittit noua infeudatio. de feudis. c. ij. ſz q̄rit q̄ eccleſie dicant ꝓprie de mẽſa prelatoꝝ vel capłoꝝ vł ſingulariũ dignitatũ vel pbẽdaꝝ: ⁊ videt ꝙ ille q̄ ſunt mẽſis eoꝝ vnite intantũ ꝙ rectorẽ vel vicariũ ꝑpetuũ nõ hñt aliũ quã illũ cui facta eſt annexio: qđ ꝓbat h lr̄a. ē. c. ꝯpila. ē reſcrip. c. i. de ſup. neg. p̄la. c. i. Iſtud aũt pōt ſic eſſe p vnionẽ ſic factã p epz ē cõſenſu capł̄i. ē. ea. cõpila. de re. ec. nõ alienã. ſi vna. de ſta. mo. c. i. §. ad hoc per p̄ſcriptionẽ: vt no. in pre. decre. vt ſup. p papalẽ conceſſionẽ: ⁊ de hac nõ dubitatur. de pui. paſtoralis. nec putes ꝙ eccleſia q̄ pleno iure ſubiectionis ſpectat ad illos ꝓpterea dicat de mẽſa. lz. n. rector talis eccleſie inſtitutionẽ ⁊ deſtitutionem ab illis recipiat: ⁊ ab illis viſitet ẽt quo ad tẽporalia: non tñ pñt fructus ad ſuos vſus ꝯuertere: niſi illã habeãt in mẽſa vel in ſuos vſus cõuertẽdaz quod probat pre. decre. ſed ob. et qđ diri in eccleſia q̄ ſpectat ad menſam poni ⁊ deponi pro libito vicariũ tpalem. decre. extirpande. §. qui vero de pben. ⁊. ē. ea. ꝯpil. de iurepa. c. i. p q̄ patet ꝙ in eccleſia annexa quo ad tpalia: inſtituit rector vel ꝑpetu⁹ vicari⁹: ſed dico ꝙ aut eccleſia ſpectans ad mẽſam p̄lati vł collegij vł dignitatẽ hñtis vel pbẽdarij recipit ſuperioris I ſtitutionem quo ad regimen eccleſie vel ſaltem ppſi: ⁊ tũc locũ hz quod dr de vicario perpetuo: aut pleno iur ſpectat ad illũ ẽt quo ad ſpũalia et tunc hz locũ qđ dicit de vicario temporali: etiaz ſi ſit curata vt hic: ⁊ ſup his vide quod ſcripſi de preben. de monachis. ē priuile. paſtoralis.
ꝯ ❡ Ad firmã. de loca. veſtra. ne p̄lati vices ſuas. c. fi.
ꝝ ❡ Nõ vacet. fa. ē. ea. cõ. de reſcrip. c. i. ē ſup. neg. pre. c. vno. §. pmiſſa. illi. n. ſi erãt rectores ſed firmarij ſecus ſi rectores fuiſſent licet manuales vt ibi.
a ❡ Nonnulli. xvi.
b ❡ Rectoribus. q alibi dicunt vicarij. de pben. de monachis.
c ❡ Suſtentari. cõtra id. ē. ea. cõpil. de iurepa. c. i. cum concor.
d ❡ Quidam. xvij.
e ❡ Cũ armis. tenẽtur ĝ de vi publica. de h. de or. cog. c. ij. in. i. glo.
f ❡ Nõ extitit. ⁊ ſic i pſcrip. releuaret ab onere probandi. de preſcrip. c. i. lib. vi.
g ❡ Mittũtq̄z. xviij.
h ❡ Et eis. de ꝯſanguineis nepotib⁹ aĩalib⁹ et cuſtodibus ipſorum.
i ❡ Abbates. xix.
k ❡ Ipſo iure. cõcor. ē. c. eõ. de reb. eccle. non alie. c. i. ⁊ ibi ꝯcẽdẽti pena ſuſpenſionis īponit.
l ❡ Eoſdem. xx.
m ❡ Monachãduz. qđ q̄nq̄z ſpectat ad ſolos p̄latos qđ dic vt de regula. c. fi. li. vi.
n ❡ Frequenter. xxi.
o ❡ Et. repete pmittunt quod.
p ❡ Preterea. xxij.
q ❡ Anni. de reſcript. ſi pp. li. vi. ⁊ lz h lr̄a poſſet induci ꝙ priuilegiũ tale cõprẽhẽdat bñficia etiã ſpectantia ad exemptos nõ tñ ꝓbat de bñficijs exemptis ex quo per epm ſit puatio vt premiſit: qcqđ tñ dicat archi. i ēcre. ſi pp. puto ꝙ ſi i puilegio dr̄ ē bñficijs dioce. ſue veniẽt exẽpta: ſec⁹ ſi diceret ē bñficijs ſibi ſubiectis: ⁊ ẽ ſiſc qđ ſcripſi ē reſcrip. abbatẽ. vbi pz rñſio ēcre. graue. de of. or. q̄ inducit ad ꝯriũ.
r ❡ Quibus. xxiij.
s ❡ Illicite. illa. n. q̄ ad fruct⁹ nõ ptinẽt vſurpare nõ debent. de elec. generali. §. vlti. li. vi. ⁊ ꝯcor. ē. ea. cõ. de deci. c. ij.
t ❡ Reſeruanda. de of. or. pñti. li. vi.
v ❡ Quidam. xxiiij.
x ❡ Et p ipſos. hoc alš licitũ ex aĩo ſit illicitũ: ſup quo vide qđ no. de reg. iu. locupletari. li. vi. xi. q. iij. ſiqs ꝺo. ⁊ eſt ſiſc huic de deci. in aliq̄bus. de iude. c. pe. ⁊ qđ ſcripſi de ſen. ex. ꝯte.
y ❡ Nonnulli. xxv.
z ❡ Indebite. ergo ſec⁹ ſi ex cã iuſta. viij. q. i. ⁊ temporis. xvi. q. vlti. ſiqs vult de con. di. i. tribus.
⁊ ❡ Alij. xxvj.

a ¶ Occupant. dicēdo sibi ius p violentiā cadunt a iure suo si qđ hñt. C. vide vi. si qs in tātam. xvi. q. vi. placuit. de preben. cum qui. lib. vi.
b ¶ Pluries. xxvij.
c ¶ Reparare. quod tñ iudeis pmittitur de suis synagogis: iuxta primū statutū de iudeis. consuluit.
d ¶ Quidam. xxviij.

summa de paro. §. pe. ver. qs intelligatur parochianus. ⁊ de pe. ⁊ re. §. cui cōmi tendum. ad finem.
p ¶ Presbyteri. puto liñtiam parochialis sufficere q adhuc psbyter nō ē: puta qz est infra annum vel dispensatum est cū ipso sʒ formā decre. cū ex eo. de elec. li. vi. uel est parochialis collegiata. co. ti. statutū: facit de elec. suffraganeis ō transla.

e ¶ Privilegijs. hoc nō pñt. xxv. q. ij. c. i. ⁊ ij. in mo nec ipm principeʒ ō cet hoc facere. de re. iur. ōcet. cū suis ɔcor. li. vi.
f ¶ Et generalr. xix. generale.
g ¶ Privilegia. decurtāda erāt ipsis eoꝝ privilegia. de pui. dilecti.
h ¶ Saluatur. de sum. tri. c. i. §. vno.
i ¶ Unus ē. ad ephesios iiij. habeē de hac triplici vnitate. ⁊. ʒ. ea. cō. de sū. tri. c. i. §. ad hoc. ⁊. ſ. ō se. ex. c. i. ad idē. xxiiij. q. i. loquitur.
k ¶ Decet. inspicimus. qđ deceat: qđ pprie respicit honestateʒ. de vo. magne. de elec. cum nō deceat. lib. vi.
l ¶ Corpis. mystici qđ ē collectio fidelium. de cō se. di. i. ecclesia. cuius caput est xps. ō sacra vn. c. vno. ver. sʒ vbi.
m ¶ Contenti. ʒ. eo. ti. accedentibus.
n ¶ Et qm̄. xxx.
o ¶ Inhibetur. xxiij. di. quāquā. de here. si aduersus.
p ¶ Capitula. ɔcor. xxxij q. iiij. sicut circa fi.
R ¶ Religiosi qui. No. p hoc prīcipiū hāc ɔstō nē cū suis penis ita locū hr̄e in religiosis q secu lares clericos nō icludit. An vero includat religiosos prefectos ecclesijs parochialibus quo ad ñ suos pochianos dubitatur ⁊ vide quod dixi. ʒ. ea. compil. de deci. c. i. ī i. glo.
q ¶ Unctionis. de hoc sacramento. xcv. distin. §. sed istud. ⁊. c. se. de sac. vnctione. c. vno. ī pn. ō verb. sig. qsiuit. de pe. ⁊ re. q ī te. ⁊ dic vt ibi.

bilia ⁊ immobilia frequenter occupantᵃ ⁊ detinent occupata. ¶ Pluresᵇ quoqʒ sine cā iusta ipediunt ne exempti loca sua valeant repareᶜ. ¶ Quidamᵈ statuta faciunt per q ō rogatur privilegijsᵉ exemptorum. ¶ Et generaliterᶠ q̄ʒ plures prelati religiosis psertiʒ exemptis ⁊ pvilegiatis ī personis ⁊ rebus suis ac iuribus spūalibus ⁊ tpalibus graues inferūt ɔtra iusticiā ⁊ eoꝝ pvilegiaᵍ iniurias ⁊ iacturas. ¶ Uerꝝ qz vna ē regularium ⁊ secularium platoꝝ ⁊ subditoꝝ exēptoꝝ ⁊ non exēptoꝝ vlis ecclesia: extra quam nullus oīno saluaturʰ: quoꝝ oīum vnusⁱ est dñs vna fides ⁊ vnuʒ baptisma: decetᵏ ut oēs qui eiusdem sunt corporisˡ vnius ēt sint voluntatis: ⁊ sicut fr̄es ad inuicem vinculo charitatis sint astricti. Decet igitur vt ⁊ plati ⁊ alij tam exēpti q̄ʒ non exempti suis iuribus sint contentiᵐ ⁊ alter in alterius iniuriam non psiliat seu iacturaʒ. Uniuersis itaqʒ prelatis ecclesiarum pñtis sanctionis edicto districte precipiendo mandamus: quatenus ipsi a predictis grauaminibᵒ omnino cessātes ⁊ cessaē suos subditos faciētes: uiros religiosos exemptos pvilegiatos ⁊ non exemptos: mendicantes ⁊ non mendicantes charitatiue tractent ⁊ foueāt ⁊ sua iura ⁊ pvilegia inuiolabiliter eis seruent. ¶ Et qm̄ⁿ plus solet timeri q spāliter quaʒ q generaliter inhibeturᵒ: eisdeʒ platis districtissime inhibemus: ut abbates pores ⁊ alios religiosos ne ad sua generalia ⁊ pvincialia vadant capitulaᵖ: impedire quomodolibet nō presumant.

Rubrica De privilegijs ⁊ excessibus privilegiatorum.

¶ Clemens quintus in concilio viennensi.

¶ Ponit sex casus in quibus religiosos excōicat ⁊ absolutionem pape reseruat: ⁊ pvilegijs ⁊ exemptionibus non obstantibus eos p ordinarios locorum denunciari precipit: secundo ibi quibus: ponit septē culpas religiosorum a quibus eos precipit abstinere sub certis penis: quas eis imponi iubet: ⁊ quas prelatis ipsorū iponit si nō satisfecerit. Tertio ibi sane: ponit moderationem circa duos primos casus. hoc. d. Jo. an.

Religiosi qui clericis aut laicis sacramentum vnctionisᑫ extreme vel eucharistieʳ ministrare matrimoniaue solennizareˢ nō habitaᵗ sup hiis parochialisᵘ presbyteriˣ liñia spāliʸ: aut q excōmunicatos a canoneᶻ preterquam in casibus a iure expressisᶜ uel per privilegia sedis aposto. concessisᵖ eisdē vel sententijsᶻ per statuta pvincialiaᵃ aut synodalia promulgatis seu vt verbis eorum vtamurᵇ a pena ⁊ culpa absoluere quemquamᶜ presumpserint: excommunicationis ī cuurrātᵈ sententiaʒ ipso facto per se dem apostolicam dumtaxat absoluendiᵉ: quos etiam locorum ordinarij postquam de hoc eis constiterit excommunicatos faciant publice nunciariᶠ: donec de absolutione ipsoruʒ eis fuerit facta fides: nullo religiosis eisdem super hoc exemptionis vel alio privilegio suffraganteᵍ. ¶ Quibus etiam in virtute sancte obedientie ⁊ sub interminatione maledictiōis eterne districtius inhibemus: ne in sermonibus suis ecclesiarum prelatis

ca. i. ⁊ quod ibi no. videē ēt sufficere liñtia vicarij gerētis curā p moduʒ pdi. decre. cum ex eo. facit. ifra. de pe. cupientes puto ēt post sciñ a penis excusari illū q hoc facit de auctoritate diocesani. facit de pe. ⁊ re. capi. ij. in fi. lib. vi. nam diocesis est parochia epi: de dona. apostolice in prin. ⁊ epš psbr. xcv. dis. olim. ō pec. cleri. c. ij. ⁊ facit q scripsi de pe. ⁊ remis. omnis super verbo. pprio. ⁊ hoc eo fortiᵘ qñ vacat parochialis ecclesia. sed qñ nō vacat añ factū ɔsulas abstineri. ⁊ ex liñtia epi vel archiepsbyteri ciuitateñ. hoc nō fieri lʒ ab illis recipi possint vt scripsi de of. archipresbyteri. c. iij. ⁊ est sile de iureiur. vex. ⁊ quod dixi de iudeis significauit. ō re iudi. inter. super tertia glo.
y ¶ Spāli. hic ēt est dubiuʒ an hec spālitas respiciat solū expssionē sacrorum an ēt reqret expssioneʒ psonarū qđ est dicere an sit satis q presbyter licentiet religiosum vt pochianis suis possit iniūgere pniam ⁊ eis eucharistiā pbere: an reqraē pochianoꝝ expssio qbᵘ hec sunt pbēda. Itē an sufficiat generalis liñtia data parochiano q possit illa recipere a quo vult religioso an vero tali religioso vel pochiano. de tali religioso spālis liñtia reqraē. vt bene satisfiat huic lr̄e cōsulo q de psonis ⁊ de cōferente ⁊ recipiente ⁊ de sacramētis fiat specificatio. ad hoc de sen. excō. ɔstōnem. libro sexto. ⁊ de do. ⁊ ɔtu. c. ij. cū con cor. ʒ. ea. cōpil. de vi. ⁊ ho. clericoꝝ. c. i. ſ. de sen. excō. grauis in fi: crederem tñ q ex quo de sacramento fit specificatio: lʒ non expmaē nomē parochiani: cuʒ daē liñtia religioso: uel nomen religiosi cū daē lntia parochiano euiteē pena. facit de tēp. or. c. i. ⁊ de officio vicarij. c. vlt. li. vi. Et no. hic de pnia non dē que ēt de liñtia sacerdotis ppi recipi nō possit a presbytero nō hñte curam: de hoc de pe. ⁊ re missio. omnis. ⁊ tamen dato q reciperetur non est locus huic pene: sicut ēt non habet locum pena in sacramēto baptismi: cum illud hic non exprimatur.

r ¶ Eucharistie. dē ab eu quod est bonū ⁊ charis quod est gr̄a quasi vna bona gr̄a. de hac satis. ʒ. ea. cōpila. de reli. ⁊ ve. san. c. vno.
s ¶ Solēnizare. i. solēniter bñdicere de hac bñdictione hē. xxx. q. v. c. i. ⁊ iiij. ⁊ capituē sequētibᵘ. xxiij. di. c. vl. ō spō. ɔsultatiōi. ō se. nup. c. i. ⁊. iij.
t ¶ Nō habita. sed nūqd credet religiosus parochiano dicenti se hr̄e talem liñtiam? videtur q sic: p id quod no. de pe. dist. vi. placuit. qz non ē presumēdus imemor sue salutis. i. q. vij. sancimus. de homici. significasti. ij. sʒ ꝯ qz videmus in sacramento ordinis cū daē a non suo epo: qđ ibi reqritur plena fides de licētia ⁊ qñqʒ de cā: de tēporibus ordina. c. i. ⁊ secundo. li. vi. cum si. Item ista est q̄dam absolutio facta per parochialem presbyterum super qua nō creditur ei qui se dicit absolutum. de offi. ordi. ex parte. de sen. exc. sicut. idem si dicatur delegatio. de offi. dele. cuʒ in iure. sed posset ad primum rñderi illud spāle: qz sacramentum ordīs nō datur propter recipientem tm̄ imo pp alios ⁊ ideo dicitur sacramentū dignitatis. i. q. i. §. si ergo. ⁊. §. ecce si clericiē. ⁊ facit quod no. de ɔiu. serno. c. i. ī glo. scōa. sed ista sacramenta recipit qs pp seipsum. Ad scōm alias rñdetur quod illa vera ī foro contentioso: secus ī penitentiali: ut dixi ī predictis decre. sicut super. i. glo.
u ¶ Parochialis. p hoc quo ad scholares mercenarios ⁊ hiis siles ītelligo pibyteruʒ in cuius parochia ībabitāt. facit quod no. de pe. di. vi. placuit. de hoc scripsi de peni. ⁊ re. oīs. sup verbo sacerdote. ⁊ Host. tractauit in

ȝ ¶ A canone. quocunqʒ ēt a quo epš vel sacerdos posset absolueē. de sen. ex. nuper. ⁊ vē idem de sñia hoīs de qua forte ideo non expressit qz ab illa absoluit qui excōicauit vel eius superior. de of. or. pastoraē. sed ɔriū puto. ut in casu illo nō ex pisso nō sit locus pene de ele. statutū. cū ɔcor. li. vi. ⁊ ad hoc. ſ. co. ti. ibi a sñijs p statuta. ⁊c. ⁊ ¶ Expssis. de sen. ex. monachi. ⁊. c. cum illorum.
ꝯ ¶ Concessis. habent multi religiosi privilegium ab apostolica sede super absolutionibus diuersorum casuum.
ꝝ ¶ A sententijs puto q omnē sñiam icludat excōicationis suspensionis vel interdicti cuius necessaria sit absolutio.
a ¶ Provincialia. aut synodalia. de vtrisqʒ de accusa. sicut olim eum concor.
b ¶ Utamur. ɔcor. de here. accusat. §. ille quoqʒ. li. vi. ſ. de pe. ⁊ re. ca. ij. ⁊ vide quod ibi dicam. c ¶ Quēquam. etiam religiosum vel consocium. nihil enim excipit qui dicit quodcunqʒ de ma. ⁊ obe. solite. in fi.
d ¶ Incurrant. qđ de recipientibus absolutiones uel sacramēta pdicta: an ex tali participatione sint damnati. vide quod dixi de sen. excom. contingit. i.
e ¶ Absoluendi. nisi in mortis articulo. ʒ. ea. cō. de here. c. i. ⁊. ij. ⁊. ſ. de pe. c. i.
f ¶ Nunciari. sic. ʒ. ea. com. de censi. c. fi. ſ. ti. i. c. ij. in fi.
g ¶ Suffragāte. qn. s. penā incurrāt ⁊ denūcienē ut dcm̄ ē. privilegia enīʒ super his concessa tollere non intendit: ut. ʒ. pʒ cōcor. qđ dixi. ʒ. e. cō. de deci. c. i. in fi.

a ¶ Detrabant.vi.q.i.deteriores dicit Hie.ad rusticu no est humilitatis mee atq3 mesure de ministris ecclesiar sinistru qppia dicere:beant illi ordine suu3 τ gradu.xvi.q.i.si clericatus. Tullius in inuentiua 3 salustium in fi. Sepe vidi grauius offendere aios auditor eos qui aliena vitia apte dixerut q eos q cōmi serunt. Intelligo aut hanc lram cum noiatim detrabut vel per circulocutione3 que vice beat ppij nois:alias in genere bene liceret predicato ri tangere vitia pctor.vn dns dixit:sup cathedra moysi sede- rut scribe τc. Matth.xxiij.i.q i.oia.l3 ergo in genere qd non in spē.de of.or.si sacerdos. ca- ueant tn ut et i generali locutio ne lingua refrenent:q: q incōsi derate loquitur sentiet mala.v q.v.§.sed aliud.xliij.distin.sit rector.

b ¶ Accessu.facit de pro.c.fi.

c ¶ Indiscretas.s. non 9cessas de his.j.de pe.τ re.c.ij.

d ¶ Matricib⁹.cathedralibus vel alijs:de vb.sig.venerabili de pscrip.c.R.τ.c.ex transmissa d trasl.pterea.ij.j. d se. ex.c.i.

e ¶ In alior.s.qb⁹ debent uel qbus legare volebat.posset et i telligi de epis :qbus cōpetit di spositio male ablator icertoru de qbus pmisit.τ tuc faceret p Hosti.in his q scripsi post eu3 de iudeis cu sit.de vsu.cum tu als videret facere 3 archi.in eo qd legit τ no.d testa.c.ij.li.vi.

f ¶ Sedi ap.hos collegit guil. in repertorio.de pe.τ re.

g ¶ Ordinarijs.de hoc no.de pe.τ re.si episcopus.li. vi.τ p Hosti.in summa.de pe.§.cui 9fitendum.in fi.ij.col.

h ¶ Absoluere. a peccato vel culpa:de absolutione eni ab ex cōicatione dixi in prima parte

i ¶ Presertim.h duplex pun- ctatio.

k ¶ Delegatis.a nobis.fa.de.I mu.ec.c.qm.lib.vj.

l ¶ Plura.de rescrip.c.fi.

m ¶ Remota.l3.n.in hoc sit p uisu3 p decre.nōnulli.de rescr. τ.e.ti.statutum.li. vi.tn qnq3 dant ei 9seruatores qbus da- tur ptās trahedi vltra duas die tas non obstantibus τc.

n ¶ Uel aliqd.no.q equalis e pena p vno actu prohibito τ p plurib⁹ sic.j. ti.i.c.i.§.ciuitas τ fa.ad no.vi.q.i.imitare.τ ad id qd scripsi in.q.gualterij.

o ¶ Grauibus.decret.nō solu in fi.de reg.li.vi.dicit pro gra uioribus.

p ¶ Sup qbus.penis.

q ¶ Necessitate.puta ifirmita- te senectute vel his similibus.

r ¶ Peruenerint.ergo vbi nihil peruenit non est locus huic pene.

s ¶ Ecclesiasticis.lacis ergo non prouidet.

t ¶ Plenariam.cōcor.3.ea.cō.de here.c.ij.ver.a qua.intelligo aut q fiat ple naria qn pceptu ad illa sufficit:ut pbat pcedens lra.

u ¶ Reqsiti.fa.3.ea.cō.de deci.c.i.τ dic reqsiti ab his quor interest.ut ibi.

x ¶ Suspensionis.declarari debuisset an ab officio an ab administratione.puto tamen q de suspensione ab officio loquatur τ an includat suspensionem benefi cij:dicam.j.de penis.cupientes.

y ¶ Apostolica.generale priuilegium circa hoc.s.totum orbem respiciens solus papa 9cedit:spale tn quo ad sua dioc.cōcederet eps ex ca:qd dic ut de reli.do. cō stitutus.de re iudi.cum iter.si.quod dixi de altari viatico.de priui.in his.

z ¶ Domesticis.de ver.sig.c.vlt.lib.sexto.

τ ¶ Ministrare.9cor.3.ea.cō.de reli.do.q: 9tingit in fi.p qua qd hic de pui- legio dr:videt et ex 9suetudine posse competere:nisi dicas q nulla decre.non di cit valere 9suetudinem q sacerdos hospitalium ul sacerdotes parochiales pau- peribus τ familie illa ministrent:posset ergo priuilegiu3 hoc casu quod nō pt cō 9suetudo.facit de pe.τ re.si episcopus.in fi.libro.sexto.

Archiepiscopo Tria sunt dicta que patent i rubro.scdm ibi simili mō

---

detrabant[a] aut et retrahant laicos ab ecclesiarum suaru frequētia vel accessu[b]:seu indulgentias pronun- cient idiscretas[c]:neue cu 9fectioni- bus testamentor itererut a restōni b⁹ debitis:aut legatis matricibus[d] ecclesijs faciēdis retrahāt testōres nec legata vel debita aut male ab- lata incerta sibi aut alijs singulari- bus sui ordinis frib⁹ vel 9uentib⁹ in alior[e] piudicium fieri seu eroga- ri pcurent:nec et i casib⁹ sedi apo.[f] aut locor ordinarijs[g] resuatis quē qua absoluere[h]:aut personas eccle siasticas presertim[i] corā iudicib⁹ de legatis[k] a nobis suam cōtra eos iu sticiā psequētes vexare idebite aut ad loca plura[l] τ presertim multu re mota[m] conuenire psumāt. Si qve ro premissa uel[n] aliqd de pmissis at tentare psumpserint:p duos men ses subiaceant penis illis:q sm eo- ru regulā vl statuta pro grauibus[o] criminib⁹ seu culpis eis cōsueuerut iponi:sup[p] qb⁹ absq3 manifesta ne cessitate[q] cu eis non valeat dispēsa- ri. Ceter prelati eor nisi d his que occasione premissor excessuum ad eos quoquō peruenerint[r]:ecclesijs aut personis ecclesiasticis[s] dānifica tis vel lesis satisfactione3 plenaria[t] exhibuerint:infra mēsem postquā sup hoc fuerint reqsiti[u] suspēsionis[x] sniam vsq3 ad satisfactionem debi tā eoipso icurrāt:nō obstātib⁹ pre- missis statutis aut quibuslibet puile gijs cuiuscunq3 tenoris existant. ¶ Sane religiosis illis quib⁹ e ab apostolica[y] sede concessum ut fami liaribus suis domesticis[z] aut pau- peribus in hospitalibus suis dilige tib⁹ sacra possint ecclesiastica mini- strare[τ]:nullu ex premissis volum⁹ quo ad hoc preiudicium generari.

Idem in eodem.

¶ Archiepi p loca exēpta prouicie sue faciunt cruce ante se deferri:epi et τ diocesani ibi benedicunt: audi unt diuina:τ illa celebrāt:τ faciunt celebrari:per hoc tn exemptis vel puilegiatis in alijs nullum fit preiu dicium.h.d.Jo.an.

Archiepo p quis loca exemp- ta⁹ sue puincie facienti trāsitu ad ea forsan dclinanti[x]: vt crucem[a] an se libere portare faciat : benedi- cat[b] pplo:diuina officia puatim uel publice ibidem audiat:τ ea et in pō tificalibus[c] celebret:τ faciat in sua pntia sine[d] pontificalibus celebrari[e] quouis puilegio contrario non ob stante:sacro approbāte cōcilio pn- tis 9stōnis serie duximus cōceden du3. ¶ Simili mō 9cedimus epo ut in locis eisde3[f] sue diocesis possit pplo bndicere:audire diuina offi- cia:τ ea etiā[g] celebrare:τ in sua pre sentia facere celebrari[h]. ¶ Sic tn q ptextu concessionis huiusmodi: in locis ipsis exemptis uel circa hoc puilegiatis:nullam alia3 iurisditio nem[i] idem archieps uel eps exerce at:nec psonis exēptis uel priuilegia tis molestiā inferat vel grauamen nulluq3 exēptioni uel puilegijs eo rundem aliud preiudiciu generet[k] nec ipsis archiepo uel epo ius aliō quomodolibet acquiratur[l].

Rubrica. De penis.

¶ Clemēs.v.in cōcilio vienen.

¶ Percutiens epm capiens τ ba niens vel hoc mandans vel ratifi- cans.socius 9siliarius fautor et de fensator cu3 suis posteris.ciuitas in hoc delinquens τ eius officiales pe nis varijs per conciliu3 puniuntur Scdo ibi.nec super hoc. excusat ri- gore dicens q grauiores pene dbe rent iponi. Tertio ibi sane. repetit ius antiquum de absolutis in mor tis articulo:qui sansti reincidunt si non satisfaciant.

Si quis suadēte[m] diabolo i hoc[n] sacrilegij gen⁹ pru

---

tertiu ibi.sic tn.Jo.an. x ¶ Exēpta.hoc discernit p ea q hntur.co. ti.si papa.li.vi. y ¶ Declināti.de pscrip.cu ex officij.τ hic iunge lram sacro approbāte 9cilio pntis 9stōnis serie duxim⁹ 9cedēdu.Jo.an.

a ¶ Ut crucem.de hac co.ti.antiqua.

b ¶ Bndicat.solēniter p illa verba. Sit nomē dni bndictu.τ vide qd no. de cō.di.i.cu ad celebrā das.xxvi.q.vi.ministra re.xcv.di.ecce.τ qd no. de pui.abbates.lib. vi.

c ¶ Pōtificalib⁹.itelli- go et cu3 palio quod est pōtificale archiepi: die- bus tn permissis q no.d vsu pal. ad honorem.τ intra ecclesiā.eo.ti.c.i.

d ¶ Sine pōtificalibus. ergo eps nō posset ibi fa cer i pōtificalib⁹ celebra ri.qd itelligo nisi eet dio cesanus cui hoc compeit suo iure:ut.j.dicam fa- cit per Inno.h lra.

e ¶ Celebrari.ponit hic duo ut diuersa vn aliud e celebrare:aliud qsi au ctorizādo sibi facere cele brari:aliud simplr audi re.primo τ secundo casu excōicatus irregularita- te incurrit:τ sic loquitur de cle.exc.illud.i fi. In tertio nō:de hoc scripsi. de exces.prela.c.fi.

f ¶ Eisdē.s.exemptis ul circa hoc priuilegiatis.

g ¶ Etiā celebrare.in pō tificalib⁹.p illud qd dic simili mō:scias qd no. Inno.de vsu pal.c.fin. q epi i diocesib⁹ alienis et si de licētia diocesano ru celebrēt nō vtunt pō tificalib⁹:nisi super hoc sint puilegiati:alleg. de renu. ad supplicationē. sed hosti.ibi dicit q et in pōtificalib⁹ τ sine lntia poterut celebrare : sicut suat generalis cōsuetu- do τ et pdicare:nisi spāli ter phibeātur: remittēs ad no.c.p de hr. cu ex in iuncto. Ista lra vr face- re p host.in quātu in lo cis exēptis his vtit. In 9riu facit p Inno. iquā tu lra dicit q archieps sibi celebrari fac sine pō tificalib⁹ fortiter fac.itē q: hic dicit lra vsu3 pōti ficalium cōpetere archi- epo itra puinciā:epo in fra diocesi3 facit.c.ti.ab bates.τ.c.vt apostolice li.vi.posset dici dem Host.pcedere qn pōtificalib⁹ vtit sine iurisditiōis exercitio ut missā celebrādo:τ pdicādo:fa.c.ti.c.vl.li.vi.τ qd no.vi.q.iij .c.i.s3 ob.3.pri.rn.vt pdixi.dici posset q archieps n cōmittit epo vsu pō tificaliu ex suam diocesi3:s3 suo iur eps celebrās vtit illo.qd ut dixi appro bat 9suetudo:s3 si iurisditione uel offō uti vellēt:puta ordinādo degradā do chrismādo vel similia faciēdo.tuc sine licētia epi id nō poterunt.ix.q. iij.p totu.si tn circa illor exercitiu hnt licētia3 epi puto q vti poterut pō- tificalib⁹:τ in hoc differāt pōtificalia a palio:quo non vteret archieps in aliena puincia:et de licētia illi⁹ ad quē spectat:nisi sup hoc eet priuilegia tus.de vsu pal.ex tuar.strictior e eni vsus palij q pōtificalium ut ibi p3 τ e.ti.ad honorē.τ.c.i.τ.ij. h ¶ Celebrari.sine pōtificalib⁹ ut.3.

i ¶ Iurisditionem.fa.xviij.q.ii.luminoso.de of.or.cum eps.libro sexto.

k ¶ Generetur 9cor.3.ea.com.de fo.compe.quāuis.in fi.

l ¶ Acquiratur concor.eo.ti.quia intentionis.

m Si quis suadente Cōcor.xvij.questione. iiij.si qs suadēte diabolo.τ facit ad casum.e.q.si quis deinceps.ii.q.i.in pmis ver.de psona Januarij.C.de epi.τ cleri.si quis in hoc.

n ¶ In hoc sut.n.diuersa genera sacrilegior.de qbus.xvij.q. iiij.§.sa-

crilegium.⁊.c.se.⁊ de hoc ⁊ de ipsius varijs penis no.c.q.sacrilegium.

a Quicuis pontificē.illos ꝯ q renūciauerunt loco nō ordini vl includēt de or.ab epo.c.i.lz tūc nō erit locus pene de q̄ ifra.v.a feudis.⁊.v.ipsi filij.electos vero nōdū cōsecratos q pōtifices.i.epi nō sunt vl includere.

b Vel temere.ille igit q peuteret se defendendo nō ligabit his penis:facit.c.ti.in qbusdaz ⁊ qō ibi no.c.ti.felicis.i pn̄cipio.li.vi.

c Bāniuerit. ꝓcor.de iniurijs.olim.⁊ not.q plus hz dec.felicis.c.ti. lib.vi.q̄ in eo q punit hostiliter ĩsequentē:ista sola peutientē capiētē vl bānientem.hz tñ plꝰ ista in eo q punit bāniētem quod illa non facit.

d Mādauerit. no.casum quo punit solū mādatum:⁊ ē maleficiū pfectū.ꝓcor.ō homi.p humani.ad finē.li.vi.⁊ vt ibi no.pnīa ⁊ reuocatio hoc casu nō pdest.ſz qa hoc vtq̄ videt:quem ex solo mandato maleficio nō secuto tot penis ĩuoluit:⁊ q: regulariter verba eiz effectu recipiunt de de.nō residē.relatuz eiz ꝓcor.iō pōt expōi vl hz.s.percussiones captōnes vel bāna iā fcā:facit eo.ti.felicis.i pn̄.ō sen. ercō.qcunqz.li.vi.

e Rata.epz ꝯ q̄ q̄ fcā fuerit ipsius ꝓēplatiōe: als ratuz hs̄ non posset de re.iur.ratuz qs. lib. sexto.⁊.c.li.ō sen.ex.cū quis ⁊ no.c.ti.felicis.in pn̄.li.vi.

f Scienter.q hoc allegat hoc pbz:qō dicvt ō re.iur.psumit li.vi.

g Defēsauerit.q: lſa ista de his quattuor tractat.s.de socio ꝓiliario fauorē dāte ⁊ ōfensante de singulis videamus. Circā pmū sciendū ē q̄ socij ppie dicunt fm ō rinatores:pp piculi vel opis societatē:⁊ vt socio sequor sequeris: vnde dicāt q̄ socius ppie ĩ piculo:collega in offō:comes ĩ itinere ꝓsors in pmio:sodalis in mensa vel in sede.ſz nos iuriste dicimꝰ sociū in crimīe.xx.ij.q.iiij.si ad peccatū.xvj.q.ij.illud.in fi. In ecclesia.de of.dele.cū. R. de sen.ercō.ex tenore. In ordine:de ꝓfessis.c.i.ĩ fi. In via:ō vo.c.ij. In cōiugio.xxvij.q.ij.cū societas.in lucro de spon.c.ij.ō sepul.c.i.de socio criminis de quo ad ppositū:⁊ quē qñqz vocamus ꝓsortē.de here.cuz ſz li.vi.dicit canon quē malis tripliciter sociari:cōmittendo:fauēdo:nō corripiēdo.xxiij.q.iiij.ita plane.⁊ ideo non caret scrupulo societatis occulte ⁊c.lxxxvi.di.faciētis.ij.q.vij.negligere.ō homi.sicut.§.ij.hic tamē puto stricte sociū sumi p agēte q aliqd coopat ad actam percussionis captionis vel bāni:⁊ lzj delinquēdo sint qñqz plures socij quor nullus ē principalior ⁊ tales includunt sub agētibꝰ de qbus pmisit:quādoqz tamē vnus est pn̄cipalis alter cooperās.⁊ sic sumit hic socius:qō patet:q: de faciēte premiserat ⁊ est similis distinctio circa vnionē.no.ne sede vacā.c.i.circa scōz de ꝓsiliario nō ĩsisto:sed vide qō no.ō re.iu.nullus ex ꝓsilio.lib.vi. ff.ō ver.si.sepe.in fi.ff.mā.l.ij.ĩ.fi.ĩsti.de ob.q̄ ex ōlic.§.ope. Circa tertiū de fautore vel fauente sciēdū ē:q̄ ē simplex fauor qui nil adijcit ad peccandū:de quo.e.ti.felicis.§.illud.li.vi.⁊ de tali nō vl hic ĩtelligēdū:p id qō vicit in his vt statiz dicā. Itē sciēdū q̄ canon dicit illū ipictari fauere q obuiare pōt ⁊ nō obuiat.xxiij.q.iij.q pōt.lxxxiij.di.error.ō sen.erc. quāte.sed de hoc vic vt ibi:⁊ q: lſa hic dicit in his.s.pcussiōe captiōe vel bāno:pz q̄ fauēs huic delinquenti post delictū preter defensorē de quo se quit nō incurrit hāc penā.in materia hereticor latꝰ recipiūtur fautores de qbus de hereticis ercōicamus.§.credētes.e.ti.c.ij.⁊.c.ꝫ xpianos.li. vi.vt ligent ibi ēt post delictū ⁊ post sniam fauētes.de quo p Hostien.in sūma de here.§.pe.⁊ viri in pdicto.§.credentes.⁊ facit de here.accusatꝰ §.pe.li.vi. Circa quartū de ōfensore ē aduertēdū.q̄ lſa nō repetit in his qō predirit tribus primis casibꝰ p qō puto q̄ ēt defensorem post maleficiū punire intendit. Est ergo qdā defensor vel auctorizator delicti:⁊ talis grauius punit q̄ agens.xi.q.iij.q ꝓsentit.xxiij.q.iij.q alioꝝ.⁊ no.ij.q.i.notū.de of.ōlic. c.i. Est alius defensor.q ēt post delictū defendit:puta ĩpediendo ne delinquēs ad manus iudicis veniat examinādus vel puniēdus.xxvij.q.i.si custos.fa.xxi.q.v per totū. vel ne fiat executio.de of.dele.ex lſis.⁊ hunc ēt intēdit ĩcludere:⁊ pbat eo.ti.felicis libro.vi.post principium ibi postea receptauerit vl ōfensauerit ⁊c. Non tamen puto q̄ is qui talē ōfenderet ne ledat a priuato nedū tertio ſz illo offenso:puta epo vel eius ꝓsanguineis vīdicare volētibus ĩcludatur hac pena:cū illa sit iniuria ad quaz ēt ppulsandaz a socio q̄s tenet ō sen.ex.dilecto.cū suis cōcor. li.vi.ō illo q defendit ĩ iudicio patrocinando:vide qō viri pꝰ Hostien.de cle.ex.proposuit. super v.fautorem.

h De predictis.vt in bāniente vel id mandante vel id ratuz habente socio ⁊c.⁊ hec lſa probat q̄ his casibus quibus per antiqua iura ꝓhebat ercōicatio non iteratur per hanc consti.

i Canones.xxvij.q.iiij.si qs suadente.de sen.ex.nuper.⁊.c. quicunqz. Io.an.

k Cōsuetudine.que forsan habebat tales capi:vel bannīri p reges vel princeps.concor. de iudi.clerici.

l Pōtificē.ꝓcor.ō se.ex.c.i.

m Reuertant.ꝓcor.eo.ti.ad aures.⁊.c.in quibusdam.

n Masculinā.intelligebatur ēt si nō fuisset appositum.e.ti. vbicunqz.li.vi.

o Secundaz.decre.in quibusdā.eo.ti.punit quartā.sed illa in homicidio vel mutilatione ⁊ quo ad personas ibi expressas.s. pfonos aduocatos vicedōos feudatarios ⁊ bñficiatos:⁊ priuat quartā generationē ēt a clericorum collegio.ista latꝰ loqtur quo ad personas.strictius quo ad descendentes:⁊ penam inhabilitatis beneficior in illis diocesibus tñ.

p In ciuitate.no.inhabilitatem beneficij in vno loco nō in alio:ꝓcor.de exces.pla.illud.⁊ facit quod no.de ap.pastoralis.in vlti.glo.⁊ est si.de elec.si compromissarius.§.pe.li.vi.

q Obtinēda.nō puat obtentis:credo tamen q̄ illa permutare nō posset cū alio beneficio ipsius diocesis.

r Detinebatur.concor.de spon.nō est nobis.⁊ vide ibi no.

s Sua sit.vide quod no.⁊ viri de postu.c.i.

t Vicine.concor.de priui.c.super specula.cum suis cōcordan.

v Accensis.extinctis ⁊ pedibus conculcatis.xi.q.iij.debent.

x Iniungendā.concor.eo.ti.felicis.§.cum aūt.li.vi.

y Interdicto.ꝓcor.eo.ti.felicis.in fi.de elec.vbi periculū.§.ciuitas.li.vi.

z Donec.vide quod super.e.ver.viri.s.ea.com.de deci.c.i.

⁊ Baliuus.vulgare puincialium.de sen.ex.dilecto.li.vi.in Francia dicuntur prepositi.de vbo.sig.ex parte.i.

ꝓ Scabini.vulgare gallicorum.concor.de ali.iu.mu.ca.fac.c.ij.de ĩmu.eccle.c.i.li.vi.

ꝫ Permittitur.per se.apo.in mortis articulo.

a Tanto magis.arguit a minori.de elec.cum in cunctis.

b Deseruire.concor.e.ti.felicis.§.si quis vero.li.vi.

c Prohdolor.interiectio dolentis:cum aliqs in dolore loqtur.aliq dicūt q̄ sunt due partes ⁊ duobus accentis debent legi.

d Grassantibus.quasi crudeliter gradientibus.scō regū vl.cesset interfectio alias indignatio q̄ grassat in ppto.ad idem.xxiij.q.ij.militare.ff.e.caplm vltra medium.⁊.§.fi.

e Exemplo.ff.de penis.aut facta.§.fi.

f Offensi.de sen.ercō.illorum.⁊ vide qō no.de calum.c.i.in glo.ij.de eta.⁊ quali.cum bone.in.i.glo.

g Sanctissimi.in auē.de san.epi.col.ix.

h Legati.ij.q.vij.accusatio in fi.⁊.xxi.di.in nouo.

i Partes.ij.q.vij.qualis.

k Fratres.de cri.fal.quam graui.

l Episcopi.xxiiij.q.i.quotiens.de accu.lz in fi.

m Colūne.ij.q.vi.accusatio:de accu.qualiter.ij.

a ¶ Penam adequandã culpe violẽtis dignitatẽ tante preeminẽtie: qõ sequtur.
b ¶ Proteruitatem. vt lit. nõ cõte. qm̃. in fi. de iudi. cũ nõ ab hoste.
c ¶ Cõmode poterit. idẽ vbum. õ sen. ex. eos q. i. ⁊. ij. rm̃. li. vi. decetero. e. ti. vtẽ quãcitius oportunitatẽ habuerit: qõ exponit ibi Hostiẽ. i. cessante ipedimẽto: ⁊ aliquo modico tpe idulto quo sibi de necessarijs valeat puidere: alle. ff. ex q. causa. l. ab hostib⁹. §. fi. p hoc pz qꝑ nõ crederet circa hoc absoluto: sed iudex hẽbit hoc arbitrari: facit de elec. quã sit. in prin. ⁊ qõ ibi no. ⁊ e. ti. cupiẽtes. §. ceterum. li. vj. alꝯ ipse absolut⁹ ex friuolis excusationibus frigoris ⁊ caloris ⁊ his similibus ꝯstõez eluderet: facit de do. ⁊ contu. cũ olim. de accusa. veniẽs. nec ob. qõ de occulta ⁊ de aĩe piculo q̃ rit: ⁊ sic sibi credẽdũ. de homi. significasti. ij. de sen. ex. si vero. ij. fateor id vex in foro pniali de spõ. tua. ⁊ quo ad vinculum occulte ꝯhẽdũ. vñ ex quo sclam bz de mora scire dz se excõicatũ iudex tñ eũ nõ denũciabit: nisi ꝑus eo vocato p cõiecturas viderit illũ esse morosum cognitiõe sup hoc sũmaria ꝑmissa. j. tit. pri. in fi. facit ad ea que not. s. ea. com. de here. c. i. ad fi.
d ¶ Alibi. de sentẽ. excom. eos qui. li. vi.
e ¶ Excusare. si. de loca. c. i. in fi. de simo. qm̃. in fi. õ pe. ⁊ re. omnis.

Multorum Primo ponit excessum. scõo ibi. cõsiderantes. prouidet statuens penam. tertio ibi locorũ. puidet circa ipsius publicationem ⁊ executionem.

f ¶ Dñium. quod qñq̃z ẽt bñit clerici: quez casuz ẽt vt includere: ne cle. vel mo. c. vlti. li. vj.
g ¶ Ecclesiasticos. in laicis ergo si caperentur ad ipediẽdam citationem ipsis factam ad curiam non est locus pene.
h ¶ Captosqz. hic iunge lram ausu detinere sacrilego non verent: ⁊ p hanc copulã dico ꝙ p curans capi clericũ non ad resignationẽ beneficij vel citationẽ ipediendã: lz excõicationẽ incurrat nõ tñ alꝯ penas h insertas.
i ¶ Ad apostolicã sedẽ. si citati ẽnt p aliũ nõ ẽ loc⁹ huic pene.
k ¶ Ab hoie. de do. ⁊ cõtu. cuz dilecti. de accu. veniens.
l ¶ Ai iure. õ elec. c. i. ⁊. c. cupiẽtes de offi. ordi. quãuis. de ap. c. i. li. vi.
m ¶ Honori. quez papa negligere non debuit. de vsu. nisi. õ imu. ec. qm̃. li. vi.
n ¶ Canonis. xvij. q. iiij. sigs sua dente. de sen. excõ. nuper.
o ¶ Dermissas. captiones. s. ⁊ detinẽtes ob causas ꝑdictas.
p ¶ Ecclesiastice. laicos nõ punit nec sunt capaces huiꝰ pene.
q ¶ Prelati. nõ curo siue sint illi ad quoꝝ collationez spectãt beneficia de quorum renunciatione queritur vel alij: cum generaliter loquant: ⁊ fortius hoc quo ad scõm casum de impedienda citatione.
r ¶ Suspensi. vide quod no. de elec. cum vintosi. in glo. no. ꝙ in fi.
s ¶ Inferiores. similis distinctio. s. e. com. de vi. ⁊ ho. cleri. qm̃. in pri. ⁊ circa fi. de deci. c. i. de sta. mo. ne in agro. §. si gs. ⁊ sic pz ꝙ in penis deferẽt dignitati õ of. dele. c. j. li. vi. de hoc de transac. c. vlti. ĩ vl. glo. de iureiur. cum quidam.
t ¶ Obtẽtis. in obtinẽdis nõ vt impedire. ecõtra. s. c. pri. ver. ipsius filij.
v ¶ Eandem. suspensionis a perceptione fructuum per triẽnium si sint prelati. ⁊ priuationis beneficiorum quo ad inferiores.
x ¶ Seculari. nõ est q̃ locus pene cũ p ptãtem ecclesiasticã se capi pcurãt: ⁊ scias ꝙ secularis ptãs hoc faciẽs canonis excõicationẽ incurrit: ẽt si clerico nõ intendat iniuriari. manus enim est seua. ⁊ iniuriosa se. ay. ⁊ ordini clericali. de senten. excom. contingit. i. Jo. an.
y ¶ Procurarint. ⁊ tales nõ solũ hanc penam ĩcurrũt: sed ẽt si de hoc cõstiterit pcedẽt ꝗ ipsos vt ꝗ cõtumaces: vt lit. nõ cõtest. qm̃ post princi. s. ea. ꝯpil. de iudi. dudum. ff. si qs cau. l. ij. in fi. cum ꝯcordã. ⁊ huic ẽ si. de of. dele. pastoralis. ĩ fi.

teret eẽ penã[a] culpe violãtis dignitatẽ tãte ꝑeminentie adequãdam. Volumus tamẽ ad pñs in penaꝝ exaggeratione temperare rigorez ad penas alias pcessuri si pteruitatẽ[b] delinquẽtiũ hoc exposcere videamus. ¶ Sane sigs i aliquo casuũ predictoꝝ fuerit excõicationis sentẽtia i mortis articulo absolut⁹ nisi postquã ꝑstine restiturus fuerit sanitati: q̃ cito commode[c] poterit ꝯspectui romani pontificis se pñtare curauerit: eius mandatũ humiliter receptur⁹ put iusticia suadebit i eandẽ excõicatõis sniam recidat ipo fcõ. quãuis. n. super hoc satis plene in iure alibi[d] sit puisuz: ne tñ aliqs i hoc ex ignorãtia iuris se satagat excusare[e] hoc exꝑsse ꝑmissis duximus annectendũ. ¶ Dẽ. ¶ Procurantes capi viros ecclesiasticos vt renũcient bñificijs vl vt citati nõ vãdãt ad curiã: ꝑter penã excõicationis quaz p canones antiquos icurrũt: si sint ꝑlati a pceptione fructuũ p triennium sunt suspensi. inferiores vero bñificijs sunt priuati. eandẽ penaz icurrunt ipi citati q se capi pcurant: resignatõ ẽt sic fcã non tenet ẽt si p prelatos recepta fuerit vel ratificata. h. d. Jo. an.

Multorũ ad nos grauis q̃rela dedurit: q⁹ nonnulli obtinẽtes tpale dñium[f] viros sepe ecclesiasticos[g] cape captosqz[h] donec sua resignent beneficia aut ne citati ad apostolicã sedẽ[i] ab hoie[k] vel a iure[l] venire ad ipsam valeãt: ausu detinere sacrilego nõ verent: citatos eosdẽ in exitu eoꝝ districtuũ vt plurimum capiẽtes. ¶ Cõsiderãtes igit quantũ ex his tam nr̃e apostolice sedis honori[m]: q̃ psonaruz ecclesiasticaꝝ qcto ⁊ pspero statui: ñ sine dannãda exẽpli pnicie ꝛogetur: sacro approbante ꝯcilio statuimus: vt ꝑter sniam canonis[n] quaz faciẽtes ⁊ fieri pcurãtes ꝑmissas[o] i currere dignoscunt: pcurãtes ipsi psone ecclesiastice[p] existentes: a pceptione fructuũ ecclesiaꝝ suarũ si fuerint ꝑlati[q] triennio sint suspẽsi[r]. q⁹ si iferiores[s] extiterit eoipo obtẽtis[t] bñificijs sint ꝑuati. Illis penã icur-

suris eãdẽ[v] q ne citati vt ꝑmittit ad se. apo. veniant: sz vt se sub obtẽtu huiusmodi a veniẽdo excusẽt a potestate seculari[x] se capi: vt iterdũ cõtigisse audiuim⁹ pcurarit[x]. Sane resignatiões bñificioꝝ mõ supradicto[z] extortas: lz a resignãtiũ ipoꝝ ꝑlatis recepte[c] aut rate[?] habite fuerit nulli⁹[ꝝ] oio decernim⁹ eẽ firmitatis ¶ Locoꝝ ordinarijs inũgẽtes: ut postq̃z eis constiterit[a] aliquos sibi subiectos penã ⁊ sniam icurrisse ꝑmissas: ipsas publicare[b] ñ differãt executõiq̃z debite prout ad eos pti nuerit demandare. ¶ Dem. ¶ Excõicat religiosos mendicãtes transgressores ꝯstõis Boni. õ excess. ꝑla. c. vnõ. li. vj. Itẽ oẽs religiosos q in ꝙmonibus vl alibi pferunt aliq̃ vt retrahant a solutõe õcimarũ quarũ solutiõez certis diebus ⁊ in confessionibus suadere tenent sub certis penis q̃s incurrunt nisi sint tales quorũ mõasterijs vl ecclesiasticis cõpetat pcipe õcimas vltio ibi. sane. excõicat violatores decre. i. de sep. li. vj. ⁊ absolutiões papę reseruat. h. d. Jo. an.

Qpientes eos quos ad obsuãtiã iurium virtutũ ꝑmia[c] nõ iducunt: tam adiectarũ exaggeratõe[d] penaꝝ q̃z adijciendaꝝ õ nouo formidie[e] a temerarijs ausib⁹ refrenare: trãsgressores ꝯstõis[f] q̃ religiosis mendicãtibus[g] domos ad hãtãdũ vel loca q̃cũqz õ nouo recipe: recepta hucusqz mutar vl ea trãsferre in alios cuiusuis alienatõis titulo ĩterdicit. ¶ Illos ẽt religiosos[h] q aliq̃: vt audiẽtes a õcimaꝝ eccl'ijs debitaꝝ solutiõe retrahãt: i ꝙmõibus suis vl alibi pferr ꝑsumũt: ex cõicatõis subiacere snie õcernim⁹ ipso fcõ. Et q⁹ nisi fiat qõ bonũ ẽ a malo abstinere ñ sufficit[i]: religiosis oib⁹ iniũgim⁹ sub obtestatõe diuini iudicij ⁊ interminatione maledictõis eterne vt quotiens pp'l'o[k] ꝑdicabunt in pria[l] dñica q̃rta ⁊ vltima q̃dragesime: ⁊ in festis ascensionis dñice penthecostes[m] beati Joãnis baptiste assumptiõis ⁊ natiuitatis beatissime virginis marie matris dei: audiẽtes expresse[n] studeãt iforo

3 ¶ Nõ supradicto. s. p captionẽ ⁊ detentionem secularium ptãtuz. ⁊ facit quod no. quod met. ca. c. abbas. ⁊. c. se.
⁊ ¶ Recepte. a ꝑncipio.
? ¶ Rate. habite ex post facto.
ꝝ ¶ Nullius olno. ita ꝙ nõ valeãt ẽt quo ad renunciationẽ. facit ad ea q̃ notaui ⁊ scripsi de renunci. ꝙ i dubijs. qd si interuenerit iuramẽtuz vide quod no. de iureiuran. si vero. ⁊ tene quod habes. eo. ti. verum.
a ¶ Cõstiterit. parte vocata: ⁊ vide qõ no. s. eadem compila. de offi. õ leg. c. vno.
b ¶ Publicare. nõ req rit snia quã incurrit ipo fcõ: sed sufficit publicatio. concor. de homi. p humani. in fi. lib. vi. s. ea. cõpil. õ censi. pñti õ priuile. c. i. in ꝑn.

Qpientes. Tres sunt partes principales. secunda ibi illos. tertia ibi. Sane. Imola.

c ¶ Virtutum ꝑmia. fa. C. de sta. ⁊ ima. l. vl. in princi. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. post princi.
d ¶ Exaggeratiõe. idest gravatione.
e ¶ Formidine. de elec. cũ in cũctis. in fi. cũ suis ꝯcor. ⁊ de prebẽ. euz qui. ij. rm̃. li. vi. adde no. de of. ordi. irrefragabili. in vlti. glo.
f ¶ Constitutionis boni fa. de excess. prelato. ca. vno lib. vi.
g ¶ Mẽdicantibus. qui sint hi habetur õ relig. do. c. vno. li. vi. sic ⁊ alibi differunt mẽdicãtes a nõ mẽdicãtibus. de ele. quorũdã. li. vi. de reg. nõ solũ. ⁊. c. ꝯstõnem. õ sta. re. c. vno. §. sane. e. lib. ⁊ facit quod vicam. j. de sen. excõ. c. i.
h ¶ Religiosos. mẽdicãtes vel alios. facit. j. õ. priori. seculares ergo clericos vel laicos non artat hec pena. concor. da bo. j. de sen. excõ. c. i.
i ¶ Non sufficit. psalmi. xxxiij. Benedicaz dominum. ibi õclina. alias diue. re a malo ⁊ fac bonũ inquire pacem ⁊c. ⁊. xxij. q. v. de forma. xij. q. i. duo. in fi. de pe. dis. ij. si enim ibi: scienti bonum ⁊ non facienti: illud peccatum est. quod fuit vbuz Jacobi. c. iiij. in fi.
k ¶ Populo. cum sermocinantur ad clerum nõ videntur astringi.
l ¶ In prima. octo festa enumerat qbus voluit hoc predicari. fuit autem de arbitrarijs: ⁊ facit quod dixi de rescrip. si qñ. ⁊ sic nõ cogitur alr rñdere quare non dixerit de festo natiuitatis dñi ⁊ resurrectionis.
m ¶ Penthecostes. vide quod dixi. s. ea. com. õ reli. ⁊ vene. san. c. vno circa finem.
n ¶ Expresse. satis imprimunt: sed parum informant.

mare: si ab ecclesiarū rectorib⁹ vel vicarijs aut loca tenentib⁹ eorūdē reqsiti[a] fuerint: necnō z his quorū ꝯfessiones audient cōscientiam facere q̄ decimas soluere non omittant. quod si forte in p̄dicationib⁹ ꝑ ipsum supradictis diebus suadere scienter omiserint: per superiores eorum grauiter arguantur[b]. Quibus etiam superioribus in virtute sancte obedientie districtius precipimus: vt ꝯtra taliter omittētes statuta penalia faciāt[c] ꝑm que sic acriter puniāt trāsgressores q̄ pena eoꝝ sit ceteris i exēplū. Constitutione bōe memo. gregorij[d] pape decimi p̄decessoris nostri circa hec edita in suo nihilomin⁹ robore duratura. Qui vero scienter postposuerint ꝯfitentib⁹ ꝯscientiam facer de soluendis huiusmodi decimis ab officio p̄dicationis tandiu maneant ipso facto suspensi[e]: donec confitentibus ipsis si hoc ipsum sibi dicendi[f] cōmode facultatem habuerint: ꝯscientiā fecerint: exinde[g] excōicationis incursuri sniam ipso facto si predicare p̄sumpserint predicta negligentia vt premittitur nō purgata. ¶ Ad religiosos tū monasteriorum vel rectores eccl'iarū decimas percipiētiū[h] nolum⁹ hoc extendi[i]. ¶ Sane temerarios violatores ꝯstitutionis[k] illi⁹ q̄ religiosis z clericis secularibus prohibet ne aliquos ad vouendum iurādū uel fide iterposita seu alias promittendum inducāt: vt sepulturā apd eorū ecclesias eligant: vel iā electam vlterius nō immutēt: similē[l] sniam pena in dicta ꝯstitutione ꝯtēta[m] in suo perdurāte robore icurrere volum⁹ ipso facto: ab alio quā a sede apostolica: preterquā in mortis articulo nullaten⁹ absoluendos[n] nullis p̄uilegijs aut statutis cuiuscunq̄ tenoris existāt sup his valituris.

Rica De penitētijs z remissiōibus.

¶ Clemēs. v. in ꝯci. vienēsi.

¶ Dānatis ad mortē hoc petentib⁹ penitentia ꝯcedi dz: nec valet contraria ꝯsuetudo. Secūdo locorum ordinarios ad hoc exequēdus excitat ibi. locorum. h. d. Ioā. an.

a ¶ Reqsiti. alīs nō tenent. de iureiur. breui. de sen. ex. c. i. cū ꝯcor. li. vi.

b ¶ Arguant. hoc spectat ad prelatorum officium. xlv. dist. c. i. z. c. cum beatus. in prin. de accusa. qualiter. ii. ꝟl3 aūt.

c ¶ Faciant. no. q̄ religiosi correctio prima spectat ad suum prelatum de hoc de offi. ordi. quanto.

d ¶ Gregorij. de deci. c. i. li. vi. que dirigitur solis p̄dicatorib⁹ z minoribus: z loquit nō solū de decimis: s3 de alijs rebus ecclesijs debitis. hic solum de decimis.

e ¶ Suspēsi. no. nouaz species suspēsionis. Ad cuius euidentiā sciendū varias species penarū a iure statutas. ꝺ of. or. di. ad reprimendā. z ibi de his in glo. ij. plenius p hosti. in summa de penis. §. quot sint spēs. inter quas est pena suspensionis de qua prosequēdo sciēdū ē: q̄ de suspensione multiplici tractāt iura. Est. n. suspensio a cōione fratrū simpler. x viij. di. si qs aūt. determinata ad duos mēses. c. di. c. si. Qñq3 ad fratres nō sue eccle. c. dis. placuit. lviij. di. c. fin. z et suspensio a cōione eucharistie donec peniteat de electionib⁹. osius. de his q̄ fiūt a maio. p. ca. c. i. in fi. Itē ab oblatione altaris. xvij. q. iiij. minor. Itē a p̄cipario ne sacramē: ox. xi. q. iii. sicut apl̄i z. c. sequētib⁹ de cleri. excō. ministrā. c. fi. Itē a ꝯsecratione epoꝝ simpliciter. de transla. c. ij. z determinata ad annū. de elec. puida. lib. vi. Itē a collatione ordinū omniū z simpliciter. de temp. ordi. uel nō est. z. c. dilectus. cum determinatione anni. eo. ti. cos q. li. vi. z triēnij de simo. c. penul. Qñq3 certorū ordinū tantū. eo. ti. lras. Quādoq3 clericalis tonsure tantū. eo. titu. nullus. lib. vi. Itē ab ipsorū executione quādoq3 simpliciter. e. ti. c. i. lib. vi. qñq3 certi ordinis tantū simplr. e. ti. lras: uel ad tēpus. e. ti. uel non ē. de simo. c. pe. Qñq3 a pontificalib⁹ tm̄: de trāsla. c. ij. Quādoq3 ab officio sacerdotali: de offi. deleg. sane. ij. eo. ti. c. ij. lib. vi. Quādoq3 non toto sacerdotali officio: s3 solū a celebratione misse. Quādoq3 per duos mēses: de cleri. pcu. ꝑterea. Quādoq3 per annū. lv. dist. nullus: de conse. distin. ij. relatum. Quādoq3 per duos annos: de ele. pcu. presentium. Itē est suspensio ab ingressu ecclesie quādoq3 simpler. xvi. q. ij. nullus. z. c. si quis deinceps. de peni. z remis. omnis. de offi. deleg. c. ij. lib. vi. Quādoq3 determinata ad mensem: de sen. excō. sacro. Quādoq3 quousq3 satisfecerit: de censi. erigit. lib. vi. Quādoq3 suspenditur quis ab ingressu z diuinis per mensem de sen. excōmu. c. i. lib. vi. Et quid importet suspensio ab ingressu habetur de sen. excommu. is cui. lib. vi. Item est suspensio ab officio quandoq3 simpler. de vsur. q2 in fi. z. S. eadem compila. de re. ec. non alie. c. i. Quādoq3 per annū: de offi. dele. c. vl. §. ut aūt. lib. vi. de re iudi. cum eterni. eo. li. Quandoq3 per triennium de clāde. despon. c. i. ad fine3. z. S. eadem compil. de hereti. c. i. ad finem. Item est suspensio a voce capituli donec quis ordinetur. S. eadem cōpil. ꝺ etate z qualitate: vt hi qui. ij. respon. Item a beneficio habito simpler: de elec. nihil est. determinata. ad sex mensēs z annum. S. eadem compil. de vita z honestate cleri. c. ij. Ad triennium: de re. eccle. non alienan. c. ii. li. vi. de electione cu3 i cunctis. eo. ti. c. i. z. c. cupientes. §. ceterum lib. vi. Ad tempus incertum s. quādiu tacuerit: de electione. generali. lib. vi. determinata etia3 quo ad partem distributionum: ut in pre. decre. vt hi qui. ij. rū. suspenditur etiam quis a beneficio obtinendo per sex menses z per annum: ut in pre. decre. ij. de vi. z bone. cle. Quandoq3 per annum z biennium: de sta. mo. ne in agro. §. si quis. Item est suspensio ab officio z beneficio simpler: de testi. tam lris. in fi. de secun. nup. c. i. de priuile. tuarum. Quandoq3 determinata ad tp̄s satisfactionis uel restitutionis: de elec. q2 sepe. de censi. erigit lib. vi. z quādoq3 hec suspensio dicit ab ordine z dignitate: de scismati. c. i. in fi. z quādoq3 fit alternatiue. ꝺ vita z bone. cle. a crapula. Itē suspēditur qs ab administratione simpliciter: de solu. c. ij. z cum determinatione triēnij. de rebus eccle. nō alienā. c. ii. z interdum suspenditur ab officio administratione z beneficio vsq3 ad satisfactionem. S. ea. compil. de decimis. c. i. Item suspenditur quis a priuilegio clericali: quandoq3 in persona quādoq3 in rebus: de vi. z bone. cleri. c. vlt. z. S. ea. cōpil. eo. titu. c. i. Itē suspenditur quis a collatione beneficiorum simpliciter: de preben. graue. ut sede vacan. c. vno. li. vi. z cū determinatione anni vel biennij. S. ea. compil. de sta. mona. ne in agro. §. si qs. Itē suspenditur quis a confirmatione episcoporū simpliciter: de trāsla. c. ij. quandoq3 per annum: de elec. prouida. li. vi. z quandoq3 a cōfirmatione inferioru3: de elec. nihil est. Item suspēditur prelatus regularis a receptione professionis de regula. nō solum in fin. lib. vi. Item suspenditur officium minoris legati presente legato de latere: de offi. dele. volētes. Item suspenditur status canonicarum alamanie de elect. indemnitatibus. §. penul. lib. vi. z. S. eade3 compil. de statu re. attendentes. §. illas quoq3. Itē suspenditur quis ab officio aduocationis z notarie de here. si aduersus. Item a collatione magisterij. S. eadem compil. de magistris. cum sit. Ite3 ab officio predicādi: ut hic. Et quia. S. posui vt diuersa suspēsionem officij z beneficij videtur q̄ suspensus ab officio: non per hoc fuit suspensus a beneficio: alias superflue adderetur secunda si includeretur sub prima. z hoc putabat Hosti. verum in suspēsione iuris: ut notat post cum. de re iudica. cum eterni. li. vi. cui concor. archi. ibi: ut sic statutum iuris penale restringatur. de electio. statutum. lib. vi. facit de deci. ad audientiam. cum concor. secus dicunt ibi in suspensione hominis: de cleri. coniuga. diuersis z. c. cum Ioannes. de preben. c. cum sm. de eta. z quali. cum bone. de appella. pastoralis de excepti. aplice. z sic dixit Hostien. intelligendum quod no. in summa de verbo. significa. §. vlt. ver. in fin. no. z se. Ad hoc facit quod dicitur miti⁹ agi cum lege qua3 cu3 ministro legis. ff. de arbi. l. celsus. nec deb3 iudex esse clementior lege: i auc. ꝺ iudi. §. oportet. col. vi. In contrarium. lxxxi. di. si quis sacerdotum. z. c. eos. z quod ibi no. z de ꝯsu. eu. cum dilectus. in glo. suspensus. circa medium z de cleri. excō. ministrā. latores. nam beneficium dat pp officiū: de rescrip. c. si. li. vi. z vt expressu3. xxxij. di. preter hoc. z ibi directe cōtradicit. Io. supradicte distinctioni Hostiē. ut. s. suspēsus ab officio a iure: sit suspensus a beneficio: si ab homine non: nisi in sententia exprimatur: z ibi. vide Tancre. z Vincen. de etate z qualita. cum hōe ut ibi dixi super glo. ij. tunc demum suspenso subtrahi beneficium cum est in mora petendi absolutionem: alias nō: allegant de elec. c. vlt. ij. q. v. super causa. facit ne se. vacan. c. vno. §. cu3 vero lib. vi. Abbas in decre. a crapula. de vita z honesta. cleri. ut ibi dixi super glo. ij. distinguebat suspensum ab officio pro crimine. vel pro infamia tantum: vel facto de quo dubitetur an sit mortale: ut primo casu sit suspensus a beneficio: secundo non. facit. ij. q. v. presbyter. de purgati. cano. c. ii. z. c. inter. hoc forsan habuit a goffr. q no. de ap. pastoralis. in vlti. glo. q̄ cū plerunq3 suspensio fiat ex leui causa: ut propter infamiam vel scandalum: ut pre. c. presbyter non subtrahetur id beneficiū quod sine magna causa subtrahi non debet. xvi. q. vii. inuentum. q2 nec sunt subtrahenda stipendia quādiu zc. C. de exe cu. rei iudi. l. stipendia. secus vbi suspensio fit ex magna causa: de pur. ca. cum inter. uel si suspensus contēnit suspensionem: de eta. z quali. cum bone. Videtur iste tres vltime opiniones cōiungende z sequende: nisi aliud pro vel contra i sententia iuris vel hominis exprimatur.

f ¶ Dicendi. no. contraria contrarijs purgari. ad idem de purga. ca. inter. z. c. cum in iuuentute: de her. c. ii. in prin. lib. vi. peccatum ergo tacendi dicendo purgatur. diij. di. sit rector.

g ¶ Exinde. posset exponi. i. post suspensionem. uel. i. postquam omiserit. cum potuerit conscientiam cōfitentibus facere de qua premisit.

h ¶ Percipientium. soli enim nō percipiētes solent in his delinquere.

i ¶ Hoc extendi. in originali est littera hec per quod videtur respicere etiam. ꝟ. illos etiam ut. s. religiosi tales afferentes aliqua que retrahant nos a solutione decimarum excommunicati non sunt.

k ¶ Constitutionis. de sepul. c. i. lib. vi.

l ¶ Similem. sententiā excōmunicationis de qua dicit vltimo: z illam. S. vocauit sententiam relique sunt pene.

m ¶ Contenta. punit illa constitutio eligentes: ut quo ad sepulturam intestati decedant. Item allicientes ut si eos sepelirent restituere teneantur corpora si petantur: z omnia que peruenerunt ad eos ratione sepulture infra decē dies: alias ipsoꝝ ecclesie vbi sepulti fuerint z ipsoꝝ cimiteria sint interdicta.

n ¶ Absoluendos. hoc respicit hunc vltimum casum tantum sic separatum ab alijs: a superioribus ergo excōicationib⁹ absoluēt ordinarij. de sen. excō. nuper.

a Quam secundum. Canonica. i. q. vlti. c. penul. de furtis. c. ii.
b ¶ Si petant. facit de eo q dur. in ma. c. significasti. i fi. ⁊ qd ibi. no.
c ¶ Penitentie. nec eucharistie. e. ti. cp in te. ⁊ de hoc satis viri d cele. mis. sane. ⁊ de sepultura pz in pn. c. vlti. xiij. q. vlt. no. hosti. d sepul. ex pte. ij. cp furca suspēsus nd deponet sine licētia iudicis. quā tñ petiā facile ꝛce dere. dz. ff. de cada. pn. l. i. ij. ⁊ iij. ⁊ si postea fuerit penitens se pelietur vt in pre. c. vlt.
d ¶ Misericordie: cui nec men sura poni pōt nec eius tempo ra possunt diffiniri. xxvi. q. vi. is qui de pe. di. i. multipler.
e ¶ Commode poterunt. si. de cle. cp fit. ⁊ c. cupientes. §. cete ri. li. vi.
f ¶ Necesse. qz monitioni non parent.
g ¶ Cēsura. de ꝟb. si. querēti.

A Busionibus.

Tres sunt partes principales q patent. scda ibi. ad hec tertia ibi. questores. Jo. an.
h ¶ Ingenio. sumptum. C. de cōmer. ⁊ mer. l. ij. facit. xiiij. q. v. dixit.
i ¶ Possibile de elec. ut circa. in pn. li. vi. j. de ꝟb. sig. sepe.
k ¶ Generalis. e. ti. cū ex eo.
l ¶ Questores. clemosynarus. de qbus de pui. tuarū. in prin. habemus. n. questores iudicio rum: de qbus de ꝟbo. si. forus ⁊ de his questoribus pecuniarū ⁊ errariorꝫ: vide qd no. ff. d offi. questo. l. vna.
m ¶ Permittant. nullatenꝰ. ipsi ppto pdicare qd seqtur.
n ¶ Cōpetat. concor. de ber. ut officiū. §. cōpescēdi. lib. vi. nec repete pmittantur.
o ¶ Litteras. hoc addit cōciliū generale.
p ¶ De facto hoc. n. est eporuz ⁊ nd iferiorꝫ. de cōcef. pla. accedentibꝰ. ⁊ quo ad pprios subditos: nd quo ad extraneos. e. ti. quod autem.
q ¶ Votis. hoc etiā est eporum qd dic ut diri de voto. c. i.
r ¶ Incerta. vide qd diri. §. e. cd. de pui. c. i. ꝟ. nec legata.
s ¶ Quartam. idem puto de alia quota.
t ¶ Mendaciter. cū sint de iudicio reseruati. xxv. di. qlis. pro sunt tñ suffragia: de qbus. xiij. q. ij. aie defunctorꝫ. ⁊ vide qd diri. §. eo. ti. quod autē. ⁊ quod no. hosti. in summa de remis. §. quibus pstint. ⁊. §. vlti.
u ¶ A pēa ⁊ a culpa. ista ē illa plenissima peccatorum remissio q cōcedit cruce signatis pro subsidio vltra marino: de qua scripsi post hosti. de iude. ad liberādā: que dat in anno centenario in extraua. boni. hz anti quorū. quā solus papa ꝛcedit.
r ¶ Utamur. concor. §. ea. cd. de prini. c. i. in prin.
y ¶ Vel psonis. qñqz hec differunt de pui. ne aliquid. li. vi.

Quam fm statuta canonica[a] vltimo deputandis supplicio: negari si petant[b] non debeat peniten tie[c] sacramentū abusum dānabilez in quibusdā partibus ꝛtra hoc retroductum aboleri omnino volentes iusticiarios oēs ⁊ dños temporales vt ab huiusmodi desistant abusu hortamur in dño ⁊ obsecramus per viscera misericordie[d] Jesu xpi: locoruz ordiarijs nihilominus iniūgentes: vt eos ad hoc cuz primum cōmode[e] poterunt diligēter monere: ⁊ si necesse[f] fuerit ecclesiastica censura[g] cōpellere nd omittant.

Idem.

¶ Repetit ꝛciliū generale de questoribus non admittendis sine litteris apostolicis vel diocesanoruz ⁊ addit p diocesanos lras apostolicas prius examinari. Ponit scdo octo reprehēsibiles actꝰ questoruz quos fieri prohibet: ⁊ ꝛtraria priuilegia reuocat. Tertio deliquētes p epos puniri precipit nd obstāt. p uile. b. d. Jo. an.

A Busionibus quas nonnulli elemosynarū qstores in suis pponunt pdicatiōibꝰ vt simplices decipiāt: ⁊ aurū subtili vl faciliꝰ potius igenio[h] extorquēt ab eisdē cū in animarū cedat periculū: ⁊ scandalū plurimorū: viā put est nobis possibile[i] pcludere cupiētes: iuxta statutū ꝛcilij generalis[k] durimꝰ prohibendū districte: ne questores[l] aliqui: nisi apostolicas vel diocesani epi lras exhibuerit quomodolibet admittantur: nec pmittantur[m] cum solum ipsis cōpetat[n] indulgentias sibi concessas insinuare populo: et charitatiua postulare subsidia simpliciter ab eodē nullatenus ipso populo predicare nec aliud exponere quā quod in litteris ꝛtiebit supradictis. Lras[o] quoqz aplicas diocesani epi: neqd fraudis cōmitti valeat p easdem: antecz admittant qstores ipsos examinent diligenter. ¶ Ad hec cū aliq ex huiusmodi qstoribus sicut ad nostrā audiētiaz est platū: nd sine multa temeritatis audacia ⁊ deceptiōe multiplici animarum idulgentias populo motu suo, pprio de facto[p] cōcedant sup votis[q] dispēsent: a piurijs homicidijs ⁊ peccatis alijs sibi cōfitētes absoluant male ablata incerta[r] data sibi aliqua pecunie quantitate remittant. tertiaz aut quartam[s] partē de penitentijs iniūctis relaxent. alias tres vel plures parentum uel amicorū illoruz q demosynas eis ꝛferūt de purgatorio vt asserunt mendaciter[t] extrahāt: ⁊ ad gaudia paradisi pducāt: benefactoribꝰ locorꝫ quorꝫ qstores existūt: remissionē plenariā peccatorꝫ idulgeant: ⁊ aliq ex ipsis eos a pena[v] ⁊ a culpa ut eorum verbis vtamur[x] absoluant. Nos abusus huiusmodi p quos censura vilescit ecclesiastica: ⁊ clauiū ecclesie auctoritas ducitur in cōtēptū: oimodo aboleri volentes: ea p quoscūqz qstores fieri vel attentari decetero districtiꝰ ibidemꝰ oia ⁊ singula pnilegia si qua super pmissis vl eorū aliquo sint aliquibꝰ locis ordinibꝰ vl psonis[y] qstorū huiusmodi quomōcūqz concessa: ne ipsorꝫ ptertu sit eis materia talis vlterius psumendi: auctoritate apostolica quātū ad pmissa penitꝰ reuocantes. ¶ Questores autem q deinceps in pmissis vel aliquo pmissoruz deliquerint: vel alis ēt qui buscunqz suis pnilegijs abusi fuerit: sic p locorꝫ epos pūiri[z] volumꝰ nullo prius eisdē qstoribus in hac parte pnilegio suffragante q a suis temerarijs ausibꝰ: qui vbiqz vt cōis hz assertio nimiuz excreuerūt pene formidine propensius[x] compescantur.

Rubrica. De sententia excommunicationis suspensionis ⁊ interdicti.

Q Lemēs. v. in concilio vienesi.

¶ Religiosi ēt exēpti violātes interdictuz positū p se. apo. vel ordinariū loci vel generalē cessationē diuinoruz facta p puinciale ꝛciliū vl euz q hoc possit seruata per cathedralem vl matricē ecclesiaz loci: excōmunicati sunt ipso facto non obstantibꝰ pnilegijs ꝛuētionibꝰ ꝛsuetudinibꝰ ⁊ statutis: ⁊ respicit pendētia. b. d. Jo. an.

A frequētibꝰ prelatorum qrelis[a] accepimus ⁊ nos ipsi experiētia[v] certa probauimꝰ i minoribꝰ constituti: ⁊ q plerūqz religiosi nūc patēter excusatiōibus fucatis[a] ⁊ friuolis initētes: nūc latenter ecclesiarū suarum ianuis perforatis aut i eis factis fenestris seu modis alijs exqsitis ñ absqz dāno cathedraliū a parochialiū ecclesiarū ⁊ scādalo plurimorꝫ dirupēdo neruū[b] ecclesiastice discipline: ciuitatū terrarꝫ ⁊ aliorū locorꝫ generalia[c] iterdicta psumptione dānabili violare psumunt. ¶ Nos igitur in sancta dei ecclesia cui disponente dño presidemus que quidem vnica est: ⁊ vnū deum predicat atqz colit: vnam[d] fidem firmiter ⁊ simpliciter ꝛfitetur: vni-

3 ¶ Puniri. p has clementinas qñqz ordinarij puniunt erēptos ut hic ⁊ d de testa. c. i. de sta. regu. c. ij. de religi. do. c. ij. de iurepa. c. i. qñqz non punit sed iuris penā publicat. §. de priuile. c. i. qñqz nd punit sed absoluit de sepul. c. i. Quādoqz solū circa loca dat iurisditio: d sup. negli. pla. c. vno de priuile. c. ij. generaliter datur iurisditio cōtra eos: de priuile. c. i. li. vi.

⁊ ¶ Propensius. idem verbum. §. ea. compil. de eta: ⁊ quali. ut hi qui ⁊ ibi exposui.

E frequētibus.

Primo ponit religiosorum excessum qui fuit ꝛstitutionis cā. Secūdo ibi nos igitur: prouisionem circa obseruationez iterdictorū ⁊ cessationuz cū sui pena: quam tertio ibi porro. progat ad pēdentia. ⁊ tollit obstātia: ⁊ ut in proemio dixit hec decre. pcessit concilium ⁊ hoc pbat sequēs. Jo. andre.

a ¶ Querelis. si. de pnile. cpor. li. vi.
x ¶ Experientia. que ē rerū magistra: de elect. quā sit. in princi. lib. vi. vbi de hoc.
a ¶ Fucatis. quasi tinctis uel coloratis. ⁊ habetur hoc verbum de con se. di. v. fucare. vbi no. ver. si vitiuz frontis alicuius fucus inauret ⁊c.
b ¶ Neruum. de cōsue. cum inter.
c ¶ Generalia. de ꝟ. si. cum in partibus.
d ¶ Vnā fidē. ad ephesi. iiij. §. eadem compila. de summa tri. c. vno. §. ad hec. de erecf. prelato. frequens ad fi. vide qd d multiplici vnitate scripsi de sum. tri. damnamus super verbo. collectuum.

a Sc.apostolo.p hoc videtur ꝓhibẽdere ĩterdictũ iuris:exemplũ.s.ea. compilla.de pe.si quis suadente.§.ciuitas.cum concor.

b Religiosi.quicunqz mẽdicantes vel nõ:ꝛ p hoc patet ꝙ clericos seculares nõ seruãtes ĩterdictũ vel cessationẽ que fuat matrix ecclesia nõ ligat hoc ꝓstõ:ꝛ multos tales casus qb⁹ p has clemẽtinas ligant religiosi tãtũ collige.s. de electionibus in plerisqz.v. nullus.de sup.negligen. prelato.c. vno.de re.eccle.non alienan.c.i.ôtesta.c.vno.ô deci.c.i.de sta.mona.c. .i.de reli. domi .c.i. v. predictis.de censi.c.i.de primi.c.i.de peni.cupientes.v. illos etiã ꝛ.v. sequentibus. Specialiter ꝯ mendicantes q trãseũt ad nõ mẽdicãtes puidet decre.i.de reg. Generaliter ꝯ mẽdicãtes. predi. decre.cupientes.in prin. de pe.specialiter. contra predicatores ꝛ minores decre.dudum.de sepul. specialius ꝯ minores .j. eo.cum ex eo.pro religiosis emanauit.de censi.c. .ii.de excess. prelato. frequens. Conqueruntur ñ religiosi ꝙ constitutiones que fauorẽ ipsoꝝ respiciunt sunt sine pena:sed ꝯ ipsos edite sunt penales.

c Frempti. quomodo per diuersas constitutiones clementinas probatur non expedire priuilegiatis vel exẽptis ꝙ fiãt generalia ꝓcilia viri.s. ea compilla. de sepul. dudum in prin.

d Matricem.i.maiorem ꝛ baptisinalem que dicitur matrix:qꝛ sic̃ mater generat: sic ꝛ illa regenerat:p baptissmũ. sic sumitur.de prescrip.c.i.ꝛ.c.ex trãmissa.de transac.ꝑterea.ij.qꝛ igiꝯ interdicunt qñqz loca nõ bñia ĩtra se ecclesiaz cathedralez: habent tñ matricez ideo hoc expressit:ꝛ dico hoc locuz bñe et cũ illa matrix ecclesia religiosis nõ seruantibus subest quo ad ꝑsentationẽ ꝛ collationẽ: vel qꝛ sit ipsorũ vicaria:eũ ꝛ hic generaliꝯ loquat. Sed qd dices hic ecclesiã an ep̃m vel prelatũ tñ vel capl̃m tñ vel vtrũqz mictuz. Et qd si vacat ecclesia cathedralis ꝛ pars capituli seruat ꝛ pars non seruat ꝛ ꝑtes forte sunt eq̃les. In omnibus his casibus puto ecclesiaz sumi ꝑ ipsa materiali ecclesia ꝛ ipsius ecclesie parietib⁹:de hoc ne ꝑla.vi.su.c.vl.cum ꝓcor.ꝛ ꝙ ex quo in ecclesia celebret cõtinue ianuis aptis ꝛc.siue per ꝑlatum siue per capl̃m totum vel partem siue per alios clericos ecclesie:non sit locus huic pene.Iz pene irregularitatis ꝛ alie de quibus ĩfra dicã possent locuz bñe: vt sit mẽs lñe ꝙ ex quo in matrice ecclia seruatur ꝛ in alijs obseruetur. sepissime videmus ꝙ in cathedralibus ꝛ matricibus ecclesijs ĩferiores clerici mãsionarij ꝛ capellani vt plurimũ et sine prelato ꝛ canonicis officiãt ecclesias ipsas. Sz nunqd quo ad interdictum prouincie vicek ecclesia metropolitana matrix ita ꝙ illa seruante interdictũ religiosi totius prouincie nõ seruãtes ligati sint hac pena: ꝛ de scientibus loquor. Videtur ꝙ sic. de postu.c.i.v. Iz vide.rij.vi.de his.ꝓrium puto per hanc lñam que dicit cathedralez vel matricem loci. Cõstat autẽ ꝙ metropolitañ.ecclesia:põe rauẽnas non ẽ matrix vel cathedralis ciuitatis bonoñ. vel mutiñ.ô of.or. pastoralis. ix.q. .iij.si autem.ꝛ.c.nullus.ligabunt ergo religiosi diocesis rauẽne tñ. Itẽ qd si interdcã est villa vel castrum non bñs inclusam certaz ecclesiã cathedralem vel matricez:quod esse posset:puta qꝛ matrix ecclesia ẽ in alia terra non interdicta: vel qꝛ plures sunt ecclesie in villa vel castro ꝛ nulla ꝑncipalior:qꝛ q̃libet baptizat suos parochianos:ꝛ forte ex illis ecclesijs aliq̃ seruant interdictum alique nõ:puto ꝙ tunc non sit locus huic ꝓstõni:ôficiunt.n.mens ꝛ verba:sicut nec locum bñet qñ in loco singulariter interdicto nulla ecclesia esset nisi illa religiosoꝝ non seruantium. Habeant ergo tunc locum iura antiqua: vt dicaz.j.in glo.additur.

e Scierint.alio sensu q̃ per visum de quo premisit:probabiliter ergo ignorantes talem obseruantiam nõ ligat hec pena.

f Obseruare.no.qꝛ in non obseruando nõ dicit ꝙ se ꝓformẽt addere.n. intendit hec ꝓstõ ñ diminuere ad obseruantiã ĩterdictoꝝ: vt pz in prin.s. ea ꝓpil.de ꝑben.c.i.in fi. Et statutũ hic factum ad penã non debet trahi ad gñam:de transla.ca.ij.vltra mediũ.ꝛ ar.a ꝓrio sensu cessat vbi illius argumẽti ꝓrium reperitur ĩ iure: vt satis scripsi de elec.publicato.sup vlti.glo. Itẽ cõtrariozuz nõ est eadez disciplina: vt verba ꝛ mens resistunt:de ẽbo.si.c.fi.ô effi.legã.studuisti. Excessus ergo clericorum matricis ecclesie nõ dabit religiosis materiam delinquẽdi.de primi.petistis. Intelligo autẽ illos seruare qñ abstinent aĩo obseruandi:ꝛ facit qõ ibi dixi sup̃ verbo violauerint.

g Appellationibus. nõ dicit ꝙ precedẽs appellatio nõ vitiet interdcñ ne corrigat:ô app.ad hoc qñ.ꝛ.c.dilectis.cũ si. Sed dicit ꝙ quãuis ĩterdcñ sit nullus ꝓpter ꝑcedentẽ appellationẽz vel aliã cãm: ex quo tñ matrix ecclesia illud fuat religiosi violantes sunt excõicati.

h Quibuscunqz.qb⁹ allegarent nullitatem snie: quod põt esse multis modis.no.co.ti.ꝑsenti.lib.vi.

i Alma.co.ti.li.vi.

k Excõicationis snie. Est sciẽdum ꝙ p.xviij.ꝓstõnes clementinas cõprehensi sunt gnquaginta casus:quorũ.xvi.sunt reꝛuati pape:qbus qs ipso iure excõicationez incurrit expresse: ꝛ per duas duo tacite. Et est ꝑmittẽdum ꝙ host.colligit triginta tales casus iuris veteris in summa.c.ti.§.iij.in prin.ego colligi.xxxij.li.vi.co.ti.eos q.nunc exp̃mã hos nouissimos. ꝑmus est de seque.po.c.i.q̃ttuor.de sepul.c.i.alij q̃ttuor de deci.c.i. duo de sta. mo.c.i.§. qꝛ vero. Duodecim⁹.c.ti.c.ij.ĩ fi. Tredecimus ꝛ.xiiij. ô reli.do.c.i. Alij sex ꝛ sic.xx.ô.ꝓsan.ꝛ affi. .c.i.tres.ꝛ sic.xxiij.ꝛ sunt apostolice sedi reseruati de hĩ.c.i. ad fi.duo.ꝛ sic.xxv. co.ti.c.ij. septem ꝛ sic.xxxij. de vsur.c.i. alij.vi.ꝛ sic.xxxviij.ꝛ sꝯ et apostolici ô pui.c.i. stringam⁹ sub duobus casibus q sunt et apostolici.s.ô pe.c.i.ĩ prin.ꝛ ver. ptãs.ꝛ sic.xlij.eo.ti.cupientes.in prin.xliij.eo.ti.§.qui vero.xliiij.c.c. in fi.ꝛ est apostolicus xlv.hec quattuor etiam apostolici.ꝛ sic.xlix.j.c.prori.Quinquagesimus.j.eo.cum ex eo.duos autẽ casus tacitos habemus:de sum.tri.c.vno.§. porro de vsur.ex grandi.in fi.

l Subiacere addit hec pena ad alias q̃ habentur ô exce.ꝑla.c.fi.de priui.auctoritate.ꝛ.c.eꝑox.li.vi.eo.ti.is q.eo.li. Posset tamẽ casus esse in quo ista pena sine illis ligaret:ꝛ econtra. Pone ꝙ snia ĩterdicti vere nõ ligat ĩpediẽte appellatiõe vel alia nullitate tñ matrix ecclesia illã seruat:liganꝯ religiosi hac pena sz nõ illis:ecõtra bene ligat snia cũ matrix ecclesia non fuat illã:tunc ligãtur illis ꝛ nõ ista. Qñ vero tenet ꝛ fuat per matricẽ:tunc locuz hz qõ pu⁹ dixi ꝙ liganꝯ vtrisqz.qñqz non tenet nec fuat per matricem:ꝛ tunc neutris ligantur.

m Cessationibus.generalibus vt sequitur.

n Cõprobatur.xx.di.de quib⁹.de offi.deleg.prudentiaz.post ꝑn.prouer.xiiij. Ibi salus vbi multa consilia:ꝛ.xv. Dissipantur cogitationes vbi non est consilium:ꝛ vbi sunt plures consiliarij confirmantur.

o Generalibus.speciales enim seruantur solum in ecclesijs in quibus sunt inducte.de ap.dilectis.

p Vnico lumine.sumptum de offi.presi.illicitas.§.ne tenuis.

q Edita.de offi.or.irrefragabili.§.ceterũ.e.ti.si canonici.ꝛ.c.quamuis.lib. vi.ꝛ ibi vide in vlti.glo.

r Prudentia concor.s.ea.cõpil.de iudi.dispendiosam.cum suis concor.

s Conuentionibus.sic.s.ea.compil.de sepul dudum.circa finem.

Gravis: Primo narrat:secõdo penam imponit:ibi ne igitur.

t Temporales.etiã si sint episcopi vel ecclesiarum prelati videtur locuz habere quod hic dicitur ne cle. vel mo.c.vlti.li.vi.facit de excess.prela. tanta.ꝛ facit quod dixi.s.ea.cõpil.de penis.multorum

v Suppositis.ab hoĩe vel a iure:ꝛ hec lña facit ad qõnem de illo q scit locum interdcñ ab hoĩe vel a iure tñ denunciatio eius non ẽ fcã an illud seruare teneat̃ satis.n.est locũ esse ĩterdicto suppositũ vt hic lz nõ sit publicatũ:facit eo.ti. cũ nõ ab hoĩe.ꝛ qõ ibi no.eo.ti.cũ desideres.i.rñ.in fi. Qui.n.scivit certiorari non debuit.de re iu.cũ q li.vi.cum ꝓcor.ꝛ hoc placet archidi.eo.ti.is q.li.vi.illa etiam rõne qꝛ celebrare dependet a volũtate agẽtis. Unde in culpa ẽ agẽdo rẽ illicitã ꝑ pter superioris ꝑhibitionẽ ꝛ loci ĩhabilitatẽ.alle.de ꝓs.di.i.sicut qõ vex itelligit nisi factũ esset occultũ.vi.q.ij.si tñ ꝛ ꝑ.decre.cũ nõ ab hoĩe.ꝛ facit qõ.j.dicã in glo.occultũ.in ꝓrium fa.xi.q.iij.§.euidẽter ibi soluitur.itẽ ꝓ.3.c.prori.a ꝓrio ibi

soluitur in glo. no. Forsan expediret p ꝓstõnez, puideri clericos non teneri ad obseruationẽ interdictorũ latorũ a iure nisi prius fiat illoꝝ declaratio. ſi. de hereti. cum fm. li. vi. Ad quod dicendum multũ mouet: de censi. ꝗꝗ lib. vi. §. ea. cõ. co. ti. pñti. cuius ẽt lra satis huic dicto conuenit.

a Capellis. nõ intẽdit ꝙ in talibus capellis sitis ĩ loco interdicto hoc liceat: sed dicit vt aggrauet ꝓtẽptuz. q. d. maluz eẽt hoc facere in capellis sed grauius in talib⁹ ecclesijs.

b Insignium. de rescrip. post prin. lib. vi.

c Nunc illos concor. de stamo. cũ ad monasteriũ. ꝟ. ſz nec

d Vocantes. lz de vocatione narret solaz coactionẽ punit.

e Excessibus. tolle lram ĩfra faciunt euocari non solũ p cãpanarum ꝛc.

f Cãpanaꝝ. de offi. custo. c. .i. cũ concor. ꝛ ibi viri de diuersis cãpanarum officijs.

g Preconia. vt dr in auẽ. ꝟ litig. §. oẽm col. viij. vor pconis qñqz paucis ĩnotescit: ꝛ ꝟ respectu fortior videt vocatio p cãpanam sed qz preco loquitur ꝛ edictũ ponit ex parte mandãtis. ideo maior est ꝓemptus.

h Subiectis. precipe non verentur: quod est. j.

i Publice. occultũ. n. excõicatum non vitamus in publico vi. q. ij. c. ij. eo. ti. cũ ſi ab hoẽ vñ vicit Ray. ĩ sũma bui⁹ tit. §. item querit: ꝙ ille q scit occultuz excõicatũ esse in ecclesia: caute si poterit eribit: si aũt id non posset sine scandalo nõ dz erire p iura predicta ꝛ ne scit p ditor. ij. q. i. si peccauerit.

k Increpleta. dz. n. sacerdos dimittere offiũ misse pp pñtiaz excõicati: nisi iã incepisset canonem misse de quo scripsi post modernos. eo. ti. c. nup. ꝛ facit vij. q. i. illud. ꝛ ca. nihil. ꝛ qõ no. ri. q. iij. sicut apostoli.

l In exemplum. qz si ea q̃ male vsurpãtur ꝛc. xcij. dis. pucit. i j. fa. xxiij. q. i. paratus in fi.

m Quõlibet. oẽm modũ cõpulsiõis realẽ psonalẽ directuz ꝛ indirectuz ꝓhibẽdit: vt si res ipsoruz occupãt: ꝓsãguineos graũãt in psonis vel reb⁹: facit de ele. sciãt cũcti. e. ti. qñqz li. vi.

n Cogere. psumpserint: qõ est. j. ꝛ hoc est primum.

o Vocare. presumpserit: qõ sequitur: ꝛ est secũ.

p Publice. ꝓcor. §. ea. compil. de sepul. c. i. ꝛ ibi videas.

q Missaruz. in alijs ergo diuinis officijs nõ est locus pene.

r Moniti. nõ dicit noiatim: vt. j. pri. ꝟ. p qõ pz ꝙ ad ꝓhibẽtes sufficit generalis monitio. puta monet ꝙ oẽs excõicati ꝛ interdicti exeãt: ille pcipit vt nõ exeãt

s Prohibere. presumpserint. quod sequitur ꝛ est tertium.

t Noiati. ex generali ergo mõitione nul⁹ ligat ex eo ꝙ remãet: soli ergo noiati moniti remanẽtes ligabũtur. ꝓcor. eo. ti. ꝓstõez. li. vi. ꝛ. §. ea. cõ. de. vi. ꝛ hone. cleri. c. i.

v Remanere. intellige ẽt si ipi tpales vñi hoc mandent.

x Excõicationis. excõicatus ergo iterum excõicatur. de hoc. iij. q. iiij. engeltrudam de indeis. ita quorundam.

Qui ex eo. Primo premissa rõne ponit statutum suum. secundo cõtrafacientes punit ibi: quod si. Imola.

y Sorores. ille igitur nõ sunt beguine. ut viri. §. ea. cõ. de reli. do. c. i.

z Tertio. primus fuit fratrũ minoꝝ q est altissimus: ꝛ caret proprio ẽt in cõi: de hoc satis. j. ti. i. c. i. scõs fuit sãcte clar q differt a primo: qz ordo ille lz ẽt feminis artissimus: habet tñ pprium in cõi. Sed iste tertius ẽt p viuẽtib⁹ in coniugio maribus ꝛ feminis adiuent⁹ est: ꝛ hñt pfessi proprium ĩ singulari: ꝛ poti⁹ est mod⁹ viuendi ꝙ proprie vocat regula: est tñ approbat⁹ p nicolaũ tertiũ: ꝛ hoc cõstat:

ꝛ Cõtinẽtes. nõ pmittũt ꝓtinentiaz: imo viuunt in ꝓiugio vt predixi: tñ ꝛ fm modum viuendi eis datũ certis vieb⁹ q̃libet septimana abstinent a thoro: sicut ꝛ septimana vicis suie abstinebãt sacerdotes veteris testamẽti. lxxxij. di. plurimos.

rum capellis[a] sed in collegiatis ꝛ alijs insignium[b] locorum ecclesijs missas ꝛ alia diuina officia publice solẽniter faciũt celebrari: ad officia eadem celebranda: nunc hos nũc[c] illos vocantes[d]: ꝛ interdum quod est deteri⁹ cõpellẽtes: hisqz nõ ꝓtẽti excessib⁹[e]: p cãpanarũ[f] nõ solum pulsationẽ sed ꝛ voce precõia[g] populos etiam iterdictos vt iterdicti nõ obstãte snia ad audiendas missas hmõi veniant: faciunt euocari

Nonnulli quoqz ipsoꝝ suis plerũqz subiectis[h] ne lz excõicationis vel interdicti snia publice[i] sint nodati de ecclesijs duz in ipsis missarum celebrãtur solẽnia instantibus ẽt celebrãtib⁹ exeãt precipe non verent[k]: exquo frequenter cõtingit ꝙ nõ sine dei offensa cleriqz ac populi scandalo ipsa missarũ solẽnia remanent increpleta[k]. Ne igit excessus sic graues excedentiũ ipunitate trabãtur ab alijs in exẽplũ[l] presumptores pfatos q ĩ locis interdcõ suppositis quẽquã decetero diuina celebrare officia quõlibet[m] cogere[n] aut q modo predicto ad officia eadẽ audienda aliquos excõicatiõis presertiz vel interdicti ligatos snia euocare[o]: seu q nec excõicati publice[p] aut interdicti de ecclesijs duz in ipsis missarũ[q] agũtur solẽnia a celebrãtib⁹ moniti[r] vt exeãt ꝓhibere[s]: necnon excõicatos publice ꝛ interdictos q in ipsis ecclesijs noiatim[t] a celebrantib⁹ vt exeant moniti remanere[v] psumpserint: excõicationis[x] snia a qua per sedem dũtaxat apostolicam possint absolui sacro approbante concilio innodamus.

Item.

Fratres minores ĩ tpe interdicti si recipiũt in suis ecclesijs ad diuina frres ꝛ sorores tertij ordinis excõicati sunt nec priuilegia iuuãt:

b.d. Joan.

Quam ex eo ꝙ religiosi viri fratres minores in suis recipiunt ecclesijs ad audiẽda diuina officia tpe interdicti frres ꝛ sorores[y] de ordine tertio[z] quẽ beatus Frãcisc⁹ instituit existentes: q cõtinẽtes[ꝛ] seu ꝟ pnia nũcupant: scãdaluz[?] aliorũ q ab his excludũtur mentibus generet: cẽsura vilescat[x] ecclesiastica: ꝛ minoris auctoritatis interdci snia reputet: eisdẽ frib⁹ mioꝛib⁹[a] districtus ibibem⁹ ne decetero aliquem vel aliquos pdcõꝝ ẽt si sup ꝟ hr⁹ ul illi[c] priuilegijs quibuscũqz muniti extiterint: que ipis in nullo prorsus quo ad hoc volumus suffragari: ad diuina in suis ecclesijs[d] tpe interdicti quoquo modo admittãt[e].

Quod si fecerint: eoipso excõicationis sentẽtie se nouerint subiacere[f]: a qua per alium q̃z per romanuz põtificẽ vel satisfactiõe pmissa p locorum epos quos auctoritate[g] apostolica fungi volum⁹ ĩ hac parte: absolutionis beneficiũ nequeant obtinere. Item.

Si papa etiaz scienter excõicato participat illũ p hoc nõ absoluit nisi exp̃mat hoc se velle: ꝛ si scient sub titulo dignitatis aliquez noiet vel honoret: p hoc illũ in dignitate non approbat. b. d. Jo. and.

Si summ⁹ põtifex scienter[b] ẽt excõicato participet[i] frisꝛ[h] verbo vel osculo[l] seu alio quouis[m] modo: ipsum per hoc absoluere nulla rõne cẽsetur: nisi se velle[n] forsitã expmat illũ ex hoc ꝓ absoluto haberi. Similiter q̃qz si quẽ sub titulo cuiuslibet dignitatis[o] ex certa ẽt scia verbo ꝓstõe vel litteris noiet[p] honoret seu quouis alio modo tractet[q]: per hoc in dignitate illa ipsuz approbare[r] non intelligitur[s] aut qcquam ei tribuere noui iuris.

? Scandalum vitandum. quod dic vt de no. ope. nun. c. ij.

ꝛ Vilescat. ad hoc ꝛ ob id quod sequitur: ꝓcor. §. ea. cõ. ꝟ pe. ꝛ re. c. ij.

a Minoribus. alios non ligat constitutio.

b Ni. fratres minores.

c Vel illi fratres ꝛ sorores tertij ordinis ꝛ est mirabile qz eo casu ĩ alijs ecclesijs recipi posset si priuilegium est generale.

d Suis ecclesijs. per hoc verbum quod ẽt. §. premisi: dico ꝙ si in alienis ecclesijs hoc facerent cessat hec pena posset tñ hre locuz alia pena communis: ꝛ est si. quod dixi. §. hoc tit. c. i. in glos. additur.

e Admittatur. nisi in quãtum illis ꝛ alijs permittitur per decre. vlti. eo. ti. lib. vi.

f Subiacere. si als bñ seruãt interdctñ qõ fuat matric ecclesia non ligãtur pena illius decre. §. .c. i. sed ista tñ: facit de iudi. at si clerici. in fi. cuz suis concor.

g Auctoritate apostolica: hoc dicit pp exẽptionem: ꝛ qz deliquerant in locis exemptis.

Summus.

Primo ponit vnuz dictũ. secundo aliud illi simile ibi: similiter. Imola. Creditur ꝙ pp dñm federicum de sicilia emanauerit hec decre. pars prima decret. no. xciij. dis. si inimicus ꝛ eo. ti. si aliqñ p gos. in prori. cõ. grego. p inno. ꝛ hosti. de priu. cũ olim .i. ꝛ facit hoc. c. prori. ibi no. p inno. ꝛ hosti. vt sicut per participium papa non absoluit: ita nec p cuitationem excõicat vnde non incurrit minorez qui participiat illi quem papa vitat: ꝛ in pred. c. si inimicus. loquitur de illo quem vitat ꝛ vitari precipit.

b Scienter. etiam non ignoranter non erat dubium per precedentem decre. si aliqñ.

i Participet. quo participio non ligatur minori: vt no. in iuribus al. in .i. glo. e. ti. nulli.

k Fris. argue ꝙ scribens excõicato incurrit minorem: de hoc eo. ti. ꝓstõnem. li. vj. in. iij. glo.

l Osculo. formatur ab os oris: nec debet scribi per. b.

m Quouis modo. vt ĩ conuiuio oꝛone vel itincrãdo vel consedendo:

n Velle. Est sibi pro rõne voluntas insti. de iure natu. §. sed ꝛ quod pn cipi. sic ꝛ princeps sola voluntate manumitit. ff. de manu. apud eum. C. de fideicom. li. si voluntate. in inferioribus a papa non haberet hoc locuz eo ti. cum desideres.

o Dignitatis. ecclesiastice vel secularis cum eadem sit ratio.

p Nominet. ꝗrium videbatur notari. xciij. di. dñs. ꝛ vide quod no. ri. .q. i. sacerdotibus. qui fi. sint legi. p tuas. cum concor.

q Tractet. vocans illos qui sunt eiusdem dignitatis vocat illum.

r Approbare. facit ad no. per inno. ꝛ host. de fi. pſ. veniens. vbi tenẽt ꝙ si eps missam audit vel pcurationez recipiat a male ordinato vt istituto ꝙ per hoc non dispensat cũ illo: dato ꝙ sit casus quo dispẽsare posset. ꝛ ibi scripsi.

s Non intelligitur: nõ ob. §. ca. cõ. de pba. c. vno. illud. n. intelligitur cum papa narrat factum pprium: ꝛ super eo fundat. ipsius intentio: vt ibi no. in glo. quid si talia.

t Juris. si. de here. presidentes. in fi. li. vi. ꝛ intellige nisi hoc exprimat se velle vt. §. prori. respon.

Rubrica De verborum significatione.

Clemens.v.in concilio vienensi.

Qui de paradiso: diri rigabo hortũ plantationũ: at ille celestis agricola q vere fons sapiẽtie verbum dei a pre in pre manẽs genitũ ab eterno: nouissime dieb⁹ istis fabricãte sancto spiritu in vtero virginis caro factũ eriuit homo ad opus arduũ redemptionis humani generis peragenduz: exemplar se dando celestis vite prebens hominibus semetipsum. Aerũ q: plerũqz mortalis vite sollicitudinibus pressus homo mentis aspectu ab exẽplarijs huiusmodi ituitu diuertebat: uerus noster Salomon in solio militãtis ecclesie ortum voluptatis iter ceteros quedaz fecit a pcellosis mũdi fluctib⁹ elongatuz: in quo getius ac securius vacaret cõtemplandis seruandisqz hmõi operibus exẽplarijs in hũc modũ itroiuit ipe: ut rigaret ipm fecũdis aquis spũalis gratie ⁊ doctrine. Hic ortus siquidem est fratrum minor sancta religio: que muris regularis obseruantie firmiter vndiqz circũclusa: itra se solo contenta deo adornat abũde nouellis plãrationib⁹ filior. Ad hũc veniens dilect⁹ dei filius mortificãtis pnie q̃ myrrham metit cum aromatib⁹: q̃ suauitate mira vniuersis odorem attrahẽtis sanctimonie circũfundũt. Hec est illa celestis vite forma ⁊ regula quã descripsit ille confessor xpi eximius sanctus Frãciscus: ac seruandã a suis filijs verbo docuit pariter ⁊ exẽplo. Quia uero dicte sancte regule pfessores ac emulatores deuoti: ut alũni ⁊ veri filij tanti pris affectabãt sicut ⁊ feruenter affectãt ad pur ⁊ ad plenũ pmissam regulam firmiter obseruare. Attẽdentes q̃dam q̃ dubiũ poterant afferre sensum in ipsius regule serie ꝓtineri p ipsorũ delaratione hũda recurrerũt prudẽter oli ad apicẽ apostolice dignitatis: vt certificati p ipam cui⁹ pedib⁹ ẽt p ipaz regulã sunt subiecti: possent dño pulsis cunctis dubijs cũ plena charitate cõscie deseruire. Dor aũt pijs ac iustis supplicationib⁹ plures predecessores nostri romani põtifices successiue sicut dignũ erat applicãtes aures ⁊ aiuz declarauerũt ea q̃ dubia videbant. ediderũt nõnulla ⁊ aliqua cõcesserũt: sicut expedire videbãt fratrũ ꝓscietijs: ac pure obseruãtie stat⁹. Nec q: plerũqz vbi culpa nõ est eaz timere solẽt ꝓscie timorate: q̃ in via dei quodcũqz deuiũ expauescũt nõ sunt ad plenum ex dictis declarationib⁹ dictor oiuz fratrũ cõscie getate: qn circa aliqua ad regulam ipsorũqz statũ ptinẽtia dubitationũ in ipsis fluct⁹ aliq generent ⁊ orant sicut ad aures nras pluries ⁊ de q̃ plurib⁹ in publicis ⁊ priuatis cõsistorijs ẽ platũ. Quapp p ipsos frẽs nobis extitit humiliter supplicatuz: q̃ten⁹ pdictis duob⁹ q̃ occurrerũt: ⁊ q̃ pnt occurrere in futurũ adhibere oportuna declarationis remedia: de benignitate sedis aplice curaremus. Nos igitur cuius aius ab etate tenera pia deuotione efferbuit ad hmõi pfessores regule ⁊ ad ordinẽ ipm totũ: nũc aũt ex cõmuni cã pastoralis regiminis: quaz imeriti sustinemus ad ipsos fouẽdos dulci⁹ ⁊ attẽtius gratiosis fauorib⁹ pseqẽdos tãto puocamus ardẽtius quãto frequẽti⁹ intẽta mẽte reuolumus fructus vberes: quos ex eor exẽplari vita ⁊ salutari doctrina totꝰ vrꝰ ecclesie cõtinue cernimus puenire: taz pia supplicãtiũ intẽtiõe cõmoti ad pagẽdũ diligẽter q̃ petit studia nra durim⁹ ꝓuertẽda: ipaqz dubia p plres archiepos ⁊ epos ⁊ i theologia magros ⁊ alios lratos puidos discretos eraiari fecim⁹ diligẽter. Cũ igit in pmis ex eo q̃ i dicte regule pncipio habet. Regula ⁊ vita fratruz mior: hec est. s. dñi nri iesu xpi sanctũ euãgeliũ obseruare in obediẽtia viuẽdo sine ppo ⁊ i castitate. Itẽ ifra. Finito vero anno p bationis recipiant ad obediẽtiã pmittẽtes vitã istã sp ⁊ regulã obseruare. Itẽ circa finẽ regule pauptatẽ ⁊ humilitatẽ ⁊ sanctũ euãgeliuz dñi nri iesu xpi: q̃ firmiter pmisimus obseruemus. Fuit besitatum an frẽs eiusdẽ ordinis ad oia tã pcepta q̃ cõsilia euãgelij ex pfessione sue regule tenentur. Quibusdã dicentib⁹ q̃ ad oia: alijs autẽ asserentib⁹ q̃ ad sola illa tria consilia: vz viuere in obedientia in castitate ⁊ sine ppio: ⁊ ad ea q̃ sub verbis obligatorijs ponunt in regula obligant. Nos circa hũc articulũ pdecessor nror vestigijs i herẽtes: ipsumqz articulũ quo ad aliqd clarius pseqẽtes: dicte besitationi durimus rũdẽduz q̃ cũ votũ determinatũ cuiuslibet hẽat cadere sub certo: uouẽs regulã nõ põt dici teneri ex vi voti hmõi ad ea cõsilia euãgelica q̃ in regula nõ ponunt. Et qdez beati Frãcisci ꝓditoris regule hec pbat fuisse itentio: ex hoc q̃ q̃dam euangelica ꝓsilia in regula posuit alijs ptermissis. Si ei p illud verbũ regula ⁊ vita frruz minor hec ẽ ⁊c. itẽdisset eos ad oia ꝓsilia euangelica obligare: supflue ⁊ nugatorie q̃dã eor suppressis ceteris i regula expssisset. Cũ aũt natura termini restrictiui hoc hẽat: q̃ sic excludit ab ipso extranea: q̃ cũcta ad ipsum ptinẽtia cõcludit. Declaram⁹ ⁊ dicim⁹ q̃ dicti frẽs nõ solũ ad illa tria vota vñ absolute accepta ex pfessiõe sue regule obligant sz ẽt tenent ad ea oia iplẽdã q̃ sunt ptinẽtia ad hec tria pdcã: q̃ regula ipsa ponit. Nã si ad hec tria pdcã tm pcise ⁊ nude pmittentes se suare regulã viuẽdo in obediẽtia castitate ⁊ sine ppo: ⁊ nõ ẽt ad oia cõtẽta in regula q̃ hec tria modificãt artarent: p nihilo ⁊ vane pferent hec vba: promitto sp hanc regulã obseruare: ex quo ex his verbis nulla obligatio nasceret. Hec tũ putanduz est q̃ b. franciscus pfessores hui⁹ regule quãtũ ad oia ꝓtẽta in regula modificãtia tria vota: seu ad alia in ipsa expssa itẽderit eqliter esse obligatos: qn potius apte disseruit: q̃ quo ad q̃dã ipsor ex vi verbi irãsgressio ẽ mortalis: ⁊ quo ad q̃dam alia nõ. Cuz ad quedã ipsor verbũ appõat pcepti vel eqpollẽtis eidẽ ⁊ quo ad aliqua verbis alijs sit cõtẽtus. Itẽ q: pter ea q̃ expsse verbo pcepti ac exhortatiõis seu monitiõis ponunt in regula: nõnulla verbo ipatiui modi negatiue vel affirmatiue apposito iserunt: hactenus extitit dubitatũ: an tenerent ad ista vt ad hũtia viz pcepti. Et q: vt itellerim⁹ nõ minuit hoc dubiũ: sed auget: ex eo q̃ felicis recordationis. Nico. papa. iiij. pdecessor noster nosciť declarasse: q̃ frẽs ipsi ex pfessiõe sue regule sũt astricti ad ea ꝓsilia euãgelica: q̃ in ipsa regula pceptorie uel ibibitorie seu sub verbis eqpollẽtib⁹ expmunt: ⁊ nihilomin⁹ ad eor oiuz obsuãtiaz q̃ ipsis i eadẽ regula sub verbis obligatorijs iducunt: supplicauerũt pdicti frẽs vt ad ipsor ꝓscias seruãdas declarare: q̃ hor censeri debẽt pceptis eqpollẽtia ac obligatoria dignaremur. Nos itaqz q̃ i synceris hor ꝓscietijs delectamur: attẽdẽtes q̃ i his q̃ aie salutẽ respiciũt ad vitãdos graues remorsus ꝓscie pars securior ẽ tenẽda: dicim⁹ q̃ hz frẽs nõ ad oium q̃ sub verbis ipatiui modi ponunt i regula sicut ad pceptor seu pceptis eqpollentiũ obsuãtiã teneant. Expedit tũ ipsis frib⁹ ad obsuãdã puritatẽ regule ⁊ rigorẽ: q̃ ad ea sicut ad eqpollẽtia pceptis se nouerint obligatos: q̃ bicĩferi⁹ annotant. Ut aũt hec q̃ videri pnt eqpollẽtia pceptis ex vi verbi: vel saltẽ rõne materie de q̃ agit: seu ex utroqz sub cõpẽdio hẽant: declaram⁹ q̃ illud qõ ponit in regula de nõ hũdo plures tunicas q̃ vnã cũ caputio ⁊ aliã sine caputio. Itẽ de non portãdis calciamẽtis: ⁊ nõ eqtãdo extra casum necessitatis. Itẽ q̃ frẽs vilib⁹ induant. Item q̃ ieiunare a festo oium scor vsqz ad natale dñi ⁊ in sextis ferijs teneant. Itẽ q̃ clerici faciant diuinũ offiũ fm ordinẽ ro. ec. Itẽ q̃ ministri ⁊ custodes p necessitatibus ifirmor ⁊ frẽbus iduẽdis sollicitã curã gerant. Itez qõ si qs fratrũ in ifirmitatẽ ceciderit: alij frẽs dõt ei seruire. Item q̃ frẽs nõ pdicent in epatu alicui⁹ epi: cũ ab eo illis fuerit cõtradictum. Itẽ q̃ nullus audeat penit⁹ ppl'o predicare: nisi a generali ministro vel alijs qb⁹ fm declarationẽ pdcãz id ꝓpetit fuerit examinatus appꝓbatus ⁊ ad hec istitutus. Itẽ q̃ frẽs qui cognoscerẽt se nõ posse pmissaz regulã spãliter obseruare: debẽt ⁊ possint ad suos ministros recurrere. Itẽ q̃ oia q̃ ponunt in regula ad formam habit⁹ tã nouitior q̃ ẽt pfessor: necnõ ad receptiõis modũ ac pfessionẽ spectãtia nisi recipiẽtibus quo ad habitũ nouitiorũ. sicut dicit regula fm deũ aliter videat. Hec inquaz oia sunt a fratrib⁹ tanq̃ obligatoria obseruãda. Itẽ ordo cõiter sensit: tenet ⁊ tenuit ab antiquo: q̃ vbicũqz ponit in regula hoc vocabuluz teneant obtinet vim pcepti: ⁊ obseruari dz a frẽbus sicut tale. Ceter q: xpi ꝓfessor pdict⁹: agendor ac seruãdor circa recipiẽdos ad ordinẽ ministris ⁊ frib⁹ modũ pbẽs: dixit in regula q̃ caueãt fratres ⁊ eor ministri: ne sint solliciti de rebus suis tẽporalibus: vt libere faciãt de eis q̃cqd ipsis a dño fuerit inspiratum: licentiã tũ habeant ipsi ministri mittẽdi eos ad aliquos deũ timẽtes si cõsiliũ regrat. quor cõsilio sua bona pauperibus erogent

¶ Dubitauerũt ⁊ dubitãt multi fratruz an liceat ipsis de bonis ingredientiũ qcq̃z recipe si doneť: ⁊ si ad dandũ psonis ⁊ ꝓuẽtib⁹ possint eos iducere sine culpa: si ẽt ad disponẽdum de distributione rez talium debeãt ipsi ministri seu fratres dare cõsiliũ vbi ad ꝓsulẽdum alij q̃z ex ipsis ad quos ingressuri mittanť: possint idonei iueniri. ¶ Nos aũt ꝓsiderãtes attẽte intendisse sanctuz Franciscum sue regule professores quos fundauerat ĩ maxima paupertate ab effectu tpaliũ rez ipsoz aiuz ingrediẽtiũ p dcã ỹba spãliter ⁊ totaliter elõgare: vt quãtũ est ex parte fratrũ ipsoz receptio ad ordinez sancta ⁊ purissima appareret: ⁊ ne aliquo mõ oculum viderenť hře ad bona eoz tpalia: sed ad ipsos tñ diuino seruitio mãcipandos. dicimus oĩno debere taz ministros q̃z frẽs ceteros a dictis inductionibus ad sibi dandum ⁊ suasionib⁹ necnõ ⁊ a dãdis circa distributionẽ ꝓsilijs abstinere: cũ p hoc ad timẽtes deũ status alterius mitti debeant nõ ad ffres vt vere cũctis patẽãt esse tã salubris istituti paterni studiosi zelatores sedu li ⁊ pfecti. Cum vero facere de reb⁹ suis q̃ dñs ispirabit: ⁊ ipsaz regulaz ingrediẽtibus liberũ velit eẽ: nõ vť qn liceat eis recipere. cõsideratis. s. eoz necessitatib⁹ ⁊ moderaminibus declarationis iam dcẽ: si qd de bonis suis intrant sicut ⁊ ceteris pauperib⁹ per moduz elemosyne libere velit dare. Cauere tñ in acceptione oblatoz talium decet frẽs: ne ex receptoz quãtitate notabili p̃sumi possit sinister oculus ꝓtra ipsos. Preterea cũ dicatur in regula q̃ illi q iã pmiserũt obediẽtiã hẽant unã tunicã cũ caputio ⁊ aliã sine caputio q hře voluerit. Itẽ q̃ fratres oẽs vestimẽtis vilib⁹ induanť. Hosq̃z p̃dcã verba declaramus eqpollere preceptis: volẽtes hic determinari pleni⁹ dicimus quãtũ ad numez tunicarũ q̃ plurib⁹ vti nõ licet nisi ĩ necessitatib⁹ q̃ hři pñt ex regula: ꝓz q̃ hunc passuz memorat⁹ p̃decessor nť pleni⁹ declarauit: Vilitatẽ aũt vestiũ tã habit⁹ q̃z iterioz tunicaz illã ĩtelligi debere dicimus q̃ fm cõsuetudinẽ vel ꝓditionẽ pťie debeat quãtũ ad colorẽ pãni ⁊ p̃ciũ vilitas merito reputari: nõ ei quo ad regiões oẽs põt determiat⁹ vn⁹ modus ĩ talib⁹ assignari. Hmõi ẽt vilitatis iudiciũ ministris ⁊ custodib⁹ seu guardianis duximus cõmittendum: eoz sup hoc ꝓscias onerãtes: ita tñ q̃ seruẽt in vestibus vilitatez. Quorũ ẽt ministroz custodũ ⁊ guardianoz iudicio eodẽ mõ relinquimus: p qua necessitate possint ipi frẽs calciamẽta portare. Deinde cũ duobus tpib⁹ annotatis in regula. s. a festo oĩuz scõz vsq̃z ad natiuitatẽ dñi ⁊ maxime q̃dragesima in qb⁹ ieiunare tenenť inserať in eadẽ regula. Alijs aũt tpibus nõ teneanť nisi sexta feria ieiunare: ⁊ ex hoc voluerunt aliq̃ dicere: q̃ dicti ordis frẽs nõ tenenť nisi ex cõdecẽtia ad alia ieiunia q̃z ad ista. declaramus debere itelligi eos nõ teneri ad ieiunium alijs tpibus preter q̃z in ieiunijs ab ecclesia ꝓstitutis: nõ est. n. verisile q̃ vel istitutor regule vel ẽt ꝓfirmator absoluere ipsos itẽderit a seruãdis illis ieiunijs ad q̃ de cõi statuto ecclesie obliganť ceteri xp̃ani. Domo cum dictus scũs volens frẽs suos super oĩa a denarijs seu pecunia esse totaliter alienos: p̃cepit firmiter ffribus vniuersis ut nullo modo denarios vel pecuniã recipiãt p se vel p iterpositã personã istãq̃z articulũ declarans idez p̃decessor nť casus ⁊ modos posuerit: qb⁹ fuatis a ffrib⁹ nõ possint dici nec dñt p se vel p aliuz pecunie receptores cõtra regulã vel sui ordinis puritatẽ: dicim⁹ frẽs teneri cauere sumope q̃ p alijs causis ⁊ sub modis alijs q̃z ponat dicti predecessoris nfi declaratio ad dantes pecunias siue deputatos nũcios nõ recurrãt: ne si secus ab ipsis attentatũ fuerit transgressores p̃cepti ⁊ regule merito possint dici. Nam vbi aliqd alicui generaliter ꝓhibeť qõ expresse nõ cõcedit: itelligitur denegatũ. Quo circa q̃stus oĩs pecũie ac obligationũ pecuniarũ receptio in ecclesia vel alibi cippi seu trũci ordinati ad offerentiũ seu donãtiũ pecunias reponẽdas: necnõ ⁊ qcũq̃z recursus alius ad pecunias seu hũtes ipsas q p declarationẽ p̃dictã non ꝓcedit Hec inquã oĩa sunt eis simplr iterdcã. Cum ẽt recursus ad amicos spãles exp̃sse tñ in duob⁹ casibus fm regulã concedať vz ꝓ necessitatib⁹ ifirmoz ⁊ ffribus iduẽdis idq̃z pie ⁊ rõnabiliter cõsiderata necessitate vite ad alias necessitates fm ꝓ tpe occurrentes cessantib⁹ elemosynis seu ẽt ingruentes sepedictus p̃decessor duxerit extẽdẽdũ. Attẽdãt frẽs p̃fati q̃ p nullis cãis alijs q̃z p̃dictis vel sil'ib⁹ in via uel alibi recurrere lz eis ad amicos hmõi siue sint dãtes pecunias seu deputati p ipsos: siue nuncij vel depositarij seu alio quouis noĩe appellenť: ⁊ si cõcessi p eãdem declarationẽ modi circa pecuniã itegre seruarenť. Deniq̃z cum idem confessor summe affectauerit sue regule ꝓfessores totaliter esse abstractos ab effectu ⁊ desiderio terrenoruz ⁊ spãliter a pecunia ⁊ ei⁹ vsu totaliter inexptos: sicut ꝓbat ꝓhibitio de recipiẽda pecunia in regula sepius repetita: curare frẽs vigilanter necesse ẽ: q̃ cũ ex causis p̃dictis ⁊ modis habentes pecunias deputatas ꝓ ipsoz necessitatibus recurrere oportebit ad tenẽtes ipsas qcũq̃z hi fuerint p̃ncipales vel nuncij in oĩbus sic se gerãt q̃ se cũctis oĩdant in dictis pecunijs sicut nec hñt penitus nil hře. Quapropter p̃cipere q̃ ⁊ qualiter pecunia expendať: cõputũq̃z exigere de expẽsa: eã quoq̃z repetere siue deponere aut deponi facere capsulaz pecunie vel ei⁹ clauẽ deferre: hos act⁹ ⁊ ꝓsites sibi frẽs. illicitos esse sciãt. ¶ Predicta. n. facere ad solos dños ptinet q de derũt ⁊ eos quos ipsi deputauerũt ad hoc ipm. ¶ Proide cũ vir scũs pauptatis p̃misse in regula modũ exp̃mens direrit in eadẽ: frẽs nihil sibi appropriẽt nec domum nec locũ nec aliqnã rẽ: sed tanq̃z pegrini ⁊ aduene in hoc seculo in pauptate ⁊ humilitate dño famulantes vadãt ꝓ elemosyna ꝓfidẽter. Sicq̃z declaratũ extitit p nõnullos p̃decessores nfos romanos põtifices hãc approbationẽ ĩtelligi debere tã in spãli q̃z ẽt in cõi: pp qõ ⁊ rez oĩum ꝓcessarũ oblatarz ⁊ donatarz ffribus q̃s ⁊ quarz vsuz facti. s. ordini vel ipsis ffribus lz hře ꝓprietatẽ ⁊ dñium in se ⁊ ro. ec. receperunt dimissio ipsis frib⁹ ĩ eis tãtũmõ vsuz facti simplicis: ad nostrũ fuerũt deducta examẽ q̃ in ordine fieri dicebanť ⁊ videbanť p̃dcõ voto ⁊ puritati ordinis repugnare: vz ut ea ꝓsequamur ex ipsis q̃ remedio credim⁹ idigere: q̃ se istitui heredes nõ solũ sustinẽt sed ꝓcurãt. Itẽ q̃ redditus annuos recipiũt iterdũ in tã notabili quãtitate q̃ ꝓuẽtus hũtes totaliter inde vinũt. Itẽ q̃ cũ ipsoz negocia ẽt ꝓ reb⁹ tpalib⁹ ĩ curijs agitanť assistũt aduocatis ⁊ ꝓcuratorib⁹: ⁊ ad istigãdum eosdem se ibidẽ psonaliť repñtant. Itẽ q̃ cũ executiones vltiaz suscipiũt uolũtatũ ⁊ gerũt: seqz itromittãt qñq̃z de vsuraz vel male ablatoz dispõnib⁹ seu restõnib⁹ faciẽdis. Itẽ q̃ alicubi nõ solum excessiuos ortos sed ẽt vincas magnas hñt de qb⁹tã de olerib⁹ q̃z de vino multũ colligitur ad vendẽdũ. Itẽ q̃ tpibus messiũ uel vindemiaz sic copiose granum ⁊ vinũ mẽdicãdo vel aliũde emẽdo colligũtur a ffribus ⁊ in cellarijs ⁊ granarijs recõdunť q̃ p anni residuũ ⁊ absq̃z eoz mẽdicatione pñt trãsigere vitã suã. item q̃ ecclesias vel alia edificia faciũt vel ꝓcurant fieri in quãtitate ⁊ curiositate figure ac forme ac sumptuositate notabiliť excessiua: sic q̃ nõ videnť habitacula pauperũ sed magnatũ. Paramẽta ẽt ecclesiastica in plerisq̃z locis tã multa hñt ⁊ tã notabliť p̃ciosa q̃ excedunt in his magnas ecclesias cathedrales. Equos isup ⁊ arma eis oblata in funeralib⁹ recipiũt idistincte: tñ cõitas fratz ⁊ spãliť rectores ipsi⁹ ordinis asserebãt q̃ p̃dcã seu plura ex ipsis in ordine nõ fiebant q̃ ⁊ si q̃ reperiunť rei in talib⁹ rigide puniriť necnõ ꝓtra talia ne fiãt sunt fcã pluries ab antiquo statuta in ordine multuz stricta. ¶ Cupiẽtes igiť nos ipsoz fratz ꝓuidere ꝓsciẽtijs ⁊ cũcta dubia quãtũ possibile nobis est de ipsoz pectoribus remouere: ad predcã mõ q̃ seqť rfidemus. ¶ Cũ. n. ad veritatẽ vite ptineat: vt id q̃ exteri⁹ agiť iteriorẽ mẽtis dispositionez ⁊ habitũ repñtet: necesse hñt ffres q̃ se expropriatione tãta a tpalib⁹ abstrarerũt: ab oĩ eo q̃ dicte expropriationi esset vel posset videri cõtrariũ abstinere. Quia igiť ĩ successiõib⁹ trãsit nõ solũ vsus rei: sed ⁊ dominiũ suo tpe in heredes. ¶ Frẽs aũt p̃fati nihil sibi ĩ spãli acqrere uel eoz ordini pñt ẽt in cõi. Declarãdo dicim⁹ q̃ successionũ hmõi q̃ ẽt ex sua natura idifferẽter ad pecuniã ⁊ ẽt ad alia mobilia ⁊ imobilia se extendũt: cõsiderata sui puritate voti nullatenus sunt capaces nec lz eis valorẽ hereditatũ taliũ vel tãtã eaz partẽ q̃ p̃sumi posset hoc in fraudẽ fieri: quasi sub mõ ⁊ forma legati dimitti sibi facere uel sic dimissa recipere: qn poti⁹ ista sic fieri ab ipsis simplr ꝓhibemus. ¶ Cũq̃z anni redditus ĩtra ĩmobilia censeanť a iure: ac hmõi reddit⁹ obtinere paupertati ⁊ mẽdicitati repugnet: nulla dubitatio ẽ q̃ p̃dictis fratribus redditus quoscũq̃z sicut ⁊ possessiones vel eoz ẽt vsum: cũ eis nõ reperiať cõcessus recipe vel habere cõditione ꝓsiderata ipsoz nõ lz amplius cum nõ solũ

qō maluz esse dignoscit: sed ⁊ omne qō spēz bz mali sit a viris pfectis specialiter vitandum. Ex talibus autem assistentijs in curijs ⁊ instigationibus cum de rebus agitur in ipsorum cōmoda conuertendis: creduntur verisimiliter ex bis que foris patent de quibus habēt hoies iudicare in ipsis rebus fratres ⁊ assistentes aliquid querere tanqz suum nullo modo debent huiusmodi voti ⁊ regule professores se talibus curijs ⁊ litigiosis actibus imiscere: vt testimoniū habeant ab his qui foris sunt: ⁊ puritati satisfaciāt voti sui ac cuitēt p hoc scādalū, primoz. Verū ēt cū dicti ordinis ffres nō solū a receptiōe, ppetatis dñio siue vsu ipsi⁹ pecunie: verū ēt a zdictiōe q̄lz ipsi⁹ ⁊ ab ea sint penit⁹ alieni: quē admodū sepedictus predecessor noster in declaratione hmōi regule plane dixit. Cumqz dicti ordinis, pfessores q̄ pro nulla re tales psint in iudicio experiri predictis fratribus nō lz nec cōpetit: qn potius cōsiderata sui puritate status dñt sibi scire interdictum qō huiusmodi executionibus ⁊ dispositionibus se exponāt. Cum hec igitur sepius absqz litigio ⁊ ztactione vel administratione pecunie nequeant expediri. Verūtamē in his exequendis dari consilium ipsoz statui non obsistit cum ex hoc ipsis circa bona temporalia nulla iurisditio siue actio in iudicio siue dispensatio tribuatur. Licet vero non solum sit licitum sed ⁊ multū cōueniens rōni quod fratres qui in laboribus spiritualibus orationis ⁊ studij sedule occupant hortos ⁊ areas habeant competentes ad recollectionez vel recreationez sui: ⁊ interdū ad seipōs post labores hmōi corporaliter deducendos necnō ad habenda necessaria hortalicia pro seipsis habere. tamen hortos aliquos vt colantur ac olera ⁊ alia hortalicia precio distrahantur: necnon ⁊ vineas repugnat sue regule ⁊ ordinis puritati: fm qō dictus predecessor declarauit: ac etiam ordinauit: qō si talia ad vsus prorime dictos: vtputa agrū vel vineam ad colendum ⁊ consimilia fratribus legarētur per omnem modum fratres a receptione talium abstinerent cum etiam premissa habere vt precium fructuum suis temporibus habeant ad naturam ⁊ formam prouentuum appropinquet. Rursus cum predictus sanctus tam in exemplis vite q̄z verbis regule ostēderit se velle quod fratres sui ⁊ filij diuine prouidentie innitentes suos in deuz iacerent cogitatus: qui volucres celi pascit: que non congregant in horrea nec seminant nec metunt: non est verisimile voluisse ipsum eos habere granaria vel celaria vbi quotidianis mendicationibus deberent sperare posse transigere vitam suam. Et iccirco nō ex timore leui laxare se debēt ad congregationes ⁊ obseruationes huiusmodi faciēdas: sed tunc tantum: cum esset multum credibile ex iam expertis q̄ non possent vite necessaria aliter inuenire: hoc autez ministrorum ⁊ custodum simul ⁊ separatim in suis administrationibus ⁊ custodijs: cum guardiani ⁊ duoruz de cōuentu loci discretorum sacerdotum ⁊ antiquorum in ordine fratrum concilio ⁊ assensu duxerimus iudicio relinquēdum: eorum super hoc specialiter conscientias onerantes. Hinc ē etiā q̄ cū vir sanctus fratres suos in pauptate summa ac humilitate fūdare voluerit: quo ad affectuz pariter ⁊ effectū: sicut fere regula tota clamat: conuenit ipsis q̄ nullo mō deinceps fieri faciant vel fieri sustineant ecclesias vel alia quecūqz edificia. que considerato fratrum habitantiuz numero excessiua ī multitudine ⁊ magnitudīe debeāt reputari. Ideoqz volum⁹ q̄ vbiqz in suo ordine deinceps tēperatis ⁊ humilib⁹ edificijs sint ꝯtenti: ne huic tāte pauptati, p misse qō patet oculis contrarium foris clamet. Quāuis etiam paramēta ⁊ vasa ecclesiastica ad honorem diuini nominis ordinētur, ppter quē oia fecit ipse de⁹: tñ q abscōditoz est cognito: ad animū sibi ministrantiū respicit p̄ncipaliter nō ad manū nec p illas sibi vult fuiri q̄ suoz fuitoz cōditioni ⁊ statui dissonarēt. pp quod sufficere debēt eis vasa ⁊ paramēta ecclīastica decētia ī nūero ⁊ ī magnitudīe sufficiētia ꝯpetēter: supfluitas autē aut nimia p̄ciositas vel quecūqz curiositas ī bis seu alijs qbuscūqz nō pōt ipsoz, pfessioni uel statui ꝯuēire. cū. n. hec sapiāt thesaurizationē seu copiam. pauptati tāte quo ad hūanū iudiciū derogāt mānifeste. Quapp p̄missa seruari a fratribus volumus ⁊ mādamus. Circa equorum vero ⁊ armorum oblationes illud decernimus in omnibus ⁊ per omnia obseruandum quod per declarationem predictam in pecuniarijs noscitur elemosynis diffinitum. Ex p̄missis autem succreuit non parum scrupulosa questio inter fratres videlicet vtrum ex sue professione regule obligentur ad artum ⁊ tenuem siue pauperem vsum rerum. Quibusdam ex ipsis credētibus ⁊ dicentibus q̄ sicut quo ad dñiuz rerum habent ex voto abdicationem artissimam: ita ipsis quo ad vsuz artitudo maxima ⁊ exilitas est indicta. Alijs in contrarium asserentibus: q̄ ex promissione sua ad nullum vsum pauperem qui nō exprimatur in regula obligantur: lz teneantur ad vsum moderatuz temperantie: sicut ⁊ magis ex condecentis q̄z ceteri xp̄iani. Volentes itaque conscientiarum predictoz fratrum, puidere quieti ⁊ his altercationibus finem dare: declarando dicimus q̄ fratres minores ex professione sue regule specialiter obligantur ad artos vsus seu pauperes qui in ipsorum regula continentur: et eo obligationis modo sub quo continet seu ponit regula dictos vsus: dicere autem sicut aliqui asserere prohibētur q̄ hereticum sit tenere vsum pauperem includi vel non includi sub voto cuā gelice paupertatis: presumptuosum ⁊ temerarium iudicamus. Demum quia ex eo q̄ dicta regula per quos ⁊ vbi fieri debeat ministri generalis electio tradens nullam fecit de ministrorum prouincialium electione vel institutione penitus mentionē: oriri super hoc poterat dubitatio inter fratres. Nos volētes posse ipsos clare ac secure, pcedere in oibus factis suis: declaramus statuimus etiam ⁊ ordinamus in hac cōstitutione in ppetuū valitura: vt cum alicui, puincie de ministro fuerit, puidendum: ipsi⁹ ministri electio penes capitulum, puinciale resideat quaz idē capitulum die sequenti qua fuerit congregatū facere teneatur. Ipsius autē electionis confirmatio ad ministrū pertineat generalē. Et siquidem ad electionem huiusmodi per formaz scrutinij procedatur: votis in diuersa diuisis electiones plures in discordia celebrari contingat: illa que a maiori parte capituli numero nulla zeli vel meriti collatione aut consideratione habita fuerit celebrata: exceptione seu cōtradictione quacūqz alterius partis nō ob. per dictum generalem ministrum de cōsilio discretorum de ordine: prius tamen ex officio prout spectat ad ipsum diligenti examinatione premissa: confirmetur vel etiam infirmetur prout eis fm deum visum fuerit expedire: ⁊ si fuerit ifirmata ad capitulum prouinciale electio huiusmodi reuertatur. Ceterum si capitulum memoratum die predicta ministrum eligere pretermittat: extunc ministri prouincialis prouisio ad generalem ministrum libere deuoluatur. Verū si ministro p̄dicto ⁊ capitulo generalibus ex certa manifesta ac rationabili causa videretur aliquando in prouincijs vltramarinis hybernie grecie seu Rome in quibus hactenus alius prouidendi modus dicitur ex causa certa ⁊ rationabili fuisse seruatus: expedire ministrum prouincialem per ministrum generalem: cum proborum ordinis consilio potius quam per capituli predicti electionem prefici in prouincijs hybernie etiam vltramarinis irrefragabiliter. In romana vero vel gretia quando minister dicte prouincie moreretur vel absolueretur citra mare: illa vice seruetur absqz dolo partialitate ⁊ fraude: super quo eorum consciētias oneramus quod super hoc dictus minister cum dictorum proborum consilio durerit ordinandum. In destitutione vero dictorum ministrorū prouincialium seruari volumus: quod super hoc hactenus de ipso ordine extiterit obseruatum. Ceterum si contingeret eosdez ministro generali carere: per vicarium ordinis fiat super hoc quod faciendum fuerit per eundem ministrum vsquequo prouisum fuerit de generali ministro. Porro si quid de huiusmodi ministro prouinciali secus attentari forte contigerit illud ipso facto sit irritum ⁊ inane. Nulli igitur omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum dictorum commissionis responsionis prohibitionis ordinationis mādati cōstitutionum iudicationum ⁊ voluntatum infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare presumpserit indignationem omnipotētis dei ac beatorum petri ⁊ pauli apostolorum eius se nouerit incursurum.

Idem.

¶ Determinat et declarat quid significet hec vba inserta in iudicialibus cōmissionib⁹ q̄ fiūt a pncipe vł a iure. s. qd̄ pcedat simplr̄ et de plano et sine strepitu et figura iudicij. hoc dicit Jo. an.

Saepe[a] cōtingit[b] q̄ causas[c] cōmittimus et in earum aliquibus simpliciter[d] ac de plano ac sine strepitu et figura[e] iudicij pcedi mā damus[f]: de quorū significatiōe[g] verborum a multis contenditur et q̄liter pcedi debeat dubitat̄. Nos aūt dubitationē huiuōi quantū nobis ē possibile[h] decidere cupiētes[i] hac in ppetuū[k] valitura constitutione[l] sancimus ut iudex cui taliter cām cōmittim⁹ necessario[m] libellū nō exigat[n] li. ɔte.[o] nō postulet[p] tem

a ¶ Saepe cōtingit. q̄ si fm̄ Quītilianū li. viij. de oratoria īstitutiōe. Optima rerū iuentio et si lenocinijs verborū destituta sit: ipsa tn̄ sui natura satis ornat̄: cui bene cōuenit. ff. de in inte. resti. l. i. in pn̄. hāc cōstōnem verborū blandicijs nō egentē glosandā aggredior: de cui⁹ cā īpulsiua pars fuit. Ex quo. n. sciui manasse cōcili. vienen̄. s̄. de iudi. dispēdiosam. existimās nō tn̄ vtile sed summe necessariū vba de qbus hic loquimur ðclarari: dn̄os ac peritos curie sollicitaui sepi⁹ p ɔstitutione declaratoria procuranda que desiderata se nūc exhibet. Determiāt aūt no. p Inno. et Hostien. de accu. olim. de sta. re. ea q̄ pegi. de iudi. nouit ī fi. p guil. in spec. de inqsi. §. nūc tractemus. v. qd igit̄. et p Archi. de ele. indēnitatib⁹. §. si vo li. vi. et p Jo. mo. et p me eo. li. de her. c. fi. et sunt. iiij. ptes. In pria ponit̄ qō. In scd̄a solutio ibi: nos āt. In tertia progatio ibi: q̄ oīa. In q̄rta q̄dā īstruēs ptestatio ibi: si tn̄. Scd̄a ps ī q̄ ponit̄ solutio subdiuidit̄: q: pmo ponit. ix. spālia vel. xi. si diuidat̄ octauū ī tria q̄ pōt iudex sic datus: scd̄o ibi nō sic. ponit. v. vel. vij. diuidēdo q̄rtū ī tria p formā hui⁹ nō exclusa. tertio ibi: et q: ponit. vi. q̄ talis iudex pōt. iiij. īterserēs q̄ nō pōt. Si igit̄ nō cōtentat sūmarie qd̄ posui: q: nō ē recitare sūmādo sic recites diuidēdo phibita a pmissis: vt melius apprehēdas. Iudex q dat⁹ est simplr̄ et de plano sine strepitu et figura iudicij pcedere pōt sine libello li. ɔte. et ferijs inductis fauore hoīum amputat dilationes: abbreuiat lites: repellit frustratorias exceptiōes et appellatiōes refrenat iurgia partiū et multitudinē testiū: dat simul terminū ad ponēdū et articulādū pmo. scd̄o ad pducēda oīa acta et monumēta cāe: īterrogat ptes vbi sibi adest eqtas: nō citat pemptorie ad snīam quā pfert stans vel sedens ēt ɔclusione non fcā: citare tn̄ tenet̄ et recipere petitionē in scriptis vel vbotenus: tunc scribēdā in actis. Itē iuramēta calūnie veritatis vel malicie: pbationes necessarias et defensiones legitimas: et fcā remissione p testib⁹ pducēdis dz tūc īstā recipe tenet̄ partes ad snīam citare: quā tenet̄ in scriptis ferre: et fm acta cause. h. d.

b ¶ Contingit. concor. de resti. spo. sepe. de appel. sepe. ex quo vero id sepe accidebat p ɔstōnem fuit puidendū: q̄ tamē interdū ēt prouidet de raro ɔtingētibus de hoc de despon. impu. litteras. in. iij. glo.

c ¶ Causas. de negocijs extraiudicialibus sic cōmissis non erat dubium. de accu. sicut olim.

d ¶ Simpliciter quasi sine plica vel inuolutione: facit de sum. trinita. firmiter. ī prin. ff. de lega. ij. codicillis. §. instituto.

e ¶ Figura. notādū ē q̄ ad hec q̄ttuor vba triplex īserit̄ copula p qd̄ vł solui qd̄ q̄rit̄: an si aliqd̄ istorū vborū desit ī forma cōmissionis locus sit huic ɔstōni vnde aduertendū est q̄ q̄nq3 ī cōmissiōe ponit̄ solū vbū de plano. s̄. de iudi. nouit: ad fi. de spon. cum in tua: cōcor. ff. de of. procō. ne qcq̄. §. de plano. ff. de accu. leuia et de adul. l. miles. §. sexaginta. ff. de q̄sti. vnius in fi. qs ordo in bo. pos. ser. l. ij. Qn̄q3 ponitur simplr̄ et de plano: de accu. sicut olim. Qn̄q3 absq3 strepitu: ð sta. mo. ea q̄. §. q̄ si. Qn̄q3 de plano et absq3 strepitu: de accu. olim. Qn̄q3 sine strepitu et figura: de elec. īdēnitatib⁹. §. si vo. li. vi. Qn̄q3 hec quattuor cōiungūtur vt hic: et. s̄. de iudi. c. dispēdiosam. Qn̄q3 ad h addit̄ vbū aduocatorū de her. c. fi. li. vi. Quid ergo dicemus in his formis vel ista q̄ttuor nō ɔiungunt̄. Satis vł ɔstōnem totā et quo ad oēm sui partē tunc locū nō hr̄e pp has copulas repetitas. ī. §. pe. et in. c. dispēdiosam. s̄. de iudi. cū. n. crorbitet a iure cōi habilitādū vel dilatandū nō est. de re. iur. que a iure cū suis cōcor. li. vi. dicebamus tamen olim principaliter p h vltimū vbū figura substātialia iudiciorū tolli: vt p3 ī glo. in prin. alle. et dicā. ī. in glo. est mēs: et in glo. facit ad hoc: et forsan adhuc idē3 dicere nō esset absurdū fm q̄ ēt in casu pre. decre. īdēnitatibus. §. si vo. locū3 hr̄et hec ɔstō ex vi vborū suorū posito q̄ ille casus nō includeret̄ sub pdi. ɔstōne dispēdiosam: sed certū est hodie q̄ illa ɔstō includit casū3 illius. §. et sic in illo nō ē dubium hanc ɔstōnem locum hr̄e. In alijs ergo nō īclusis remanet dubiū an aliquo suppresso hēat locū hec ɔstō. Si adhesissem cōpillatoribus procurassem declarari: q̄dam tn̄ ex īfra dicēdis: alteri tn̄ istorum vborū adaptari vident̄: vt. ī. dicā3. Sed qd si ista q̄ttuor ponant̄ sine copulis: vt q: dr̄ simplr̄ de plano sine strepitu et figura. Dicas idem et vltima copula in pcedētibus repetita censetur: de ap. ho reqris. facit. ff. de her. insti. cū3 in testō. §. i. Plus dico q̄ et si nulla sit copula idem erit. facit. ff. de ver. sig. triplici modo. Et satis eq̄ videret̄ dicendū3 q̄ ēt si disiuncte ponant̄: puta simplr̄ vel de plano vel absq3 iudicij strepitu vel figura idem sit sensus: et locus erit ɔstōni: cū rō sit eadē: et poneret̄ tunc disiūcta p cōiuncta. C. c. ti. l. pe. ff. e. l. sepe. Non sic si verba huius cōstitutionis prolata fuissent disiunctiue: q: tūc soluta esset qd̄ pncipalis et esset sensus quodlibet predictorū habere hunc effectum quem ponit constitutio.

f ¶ Mādamus. quod alius nō posset ēt legatus de latere: vt satis no. ī pre. decre. ff. de here. li. vi. et guil. in spec. ti. ij. §. superest. in. i. col.

g ¶ Significatione. in hoc respicit titulum.

h ¶ Possibile. facit per iū harū ɔstōnum in pn̄. de elec. vt circa li. vi. sepe et enī p solutionē vnius dubitationis īducit̄ alia fortior. e. ti. cum olim. vbi de h.

i ¶ Cupiētes. ad eū. n. pmulgatorē taliū iuriū vł rescriptorū hoc spectabat. s̄. ð sen. ex. īter alia cū suis ɔcor. et sine dubio ad hoc dubiū tollēdū glo. ñ sufficiebāt sed necessaria erat ɔstō: vt p īferiora patebit: qs. n. glosando pbare potuisset pl⁹ reqri iuramenta pstari vel snīam in scriptis ferri q̄ litē cōtestari. idē in fi.

k ¶ In ppetuū valitura. supfluit q: intelligebat̄. l. di. c. i. sed est modus loquēdi cū concor. de postu. c. vno. de elec. perpetue. li. vi.

l ¶ Constitutione. sancimus. nō dicit sanctione statuimus: q: potius ē constitutio q̄ sanctio: de quo vide. iij. di. in summa.

m ¶ Necessario. dat̄ p hoc intelligi q̄ in alijs causis qb⁹ nō pcedit̄ simplr̄ et c. necessario sit libellus offerēdus. ð hoc no. s̄. de libel. obla. c. i. vbi her. Inno. et Hosti. tenēt libellū esse de substātia iudiciorū. inducūt pre. decre. et auc. offerat̄. iij. q. iij. et Inno. īducit. auc. ð tēp. nō solu. pe. sup dote. §. ɔtestationem. colla. vij. ho. inducit auc. de exhi. et ītro. re. §. illud. col. v. vbi dicit expressū et rīdet ad. c. si qs cū clerico. xi. q. i. et ad decre. pr out de do. et contu. et ibi no. pro hac opini. facit quia auc. dicit libellū offerendū. sz offert̄ pp re nō petēti. ff. de leg. iij. fideicō. missa. §. si rem. de resti. spo. lras circa fi. de ap. īterposita ī pn̄. Tan. Vi. et Hbi. dicebāt p pdi. c. si qs et put q̄ iure canonico libellus nō erat de substātia. guil. de h tractabat nil approbās in spec. de libel. cōcep. §. vtrū libellus. Accur. ī auc. offerat̄. C. de li. cōte. tenet q̄ tacite posset omitti sed in pn̄. §. illud alle. §. fe. in auc. de exhi. et ītro. re. tenet q̄ ēt remitti expsse posset vltra mediū magne glo. dn̄s meus in legib⁹ dicebat q̄ si libellus petit̄ et offert̄ bene pcedit̄: si nec petit̄ nec offertur nō tenet pcessus: q: l3 posset expresse remitti fm eum. C. de epis. et cle. auc. generalr̄: in fi. et. C. li. xij. de pui. scho. l. quotiēs ī fi. nō tn̄ tacite p pre. auc. offerat̄: et. C. de sen. et īterlo. l. platū. Si vo petit̄ et ñ offert̄ ñ val3 pcessus: cū nulla rmissio īteruenerit. Si vo offert̄ sz ñ petit̄ nec recipit̄ oblatus tunc valet pcessus tn̄ q: fauore rei vł īducta oblatio: et qlibet suo fauori renunciat. C. de pac. si qs in cōscribendo: et q: inuito nō cōfert̄ beneficium: vt. ff. de reg. iur. inuito: et q: fm eū3 expsse renunciare vł oblatū nō recipiendo. Alij dicūt reum renūciare posse ne libellus tradat̄ in scriptis et tunc remittit̄ tacite: sed ne vllo mō tradat̄: renūciari non pōt tacite vel expsse. ar. ff. cōi diui. vt fundus. ff. de pe. l. si pses: vn̄ dicere soleo in pre. c. i. q̄ petitio sit de substātia: sz si fiat in modū3 poste apud acta nō in modū libelli et sup ea lis cōtestet̄. credo tenere pcessū3: satis enī puisū3 ē mēti iuris: vt. ī. dicet̄ in. v. vex. pte vo petēte necesse sit ī modū libelli petitione3 offerri p iura pmo allegata. sed hec opi. vł hic reprobari si. n. spāle est ī his in qb⁹ pcedit̄ simplr̄ de plano et c. q̄ nō est necesse libellum offerri sed sufficit petitionē apud acta describi vt seqtur: ergo in alijs nō sufficit petitionē sic scribi: sed est necesse libellū differri. sol. p hāc. decr. ab opiniōe pdicta nō recedo. Nam pmo approbat̄ ea parte q̄ dico de necessitate petitionē describēdā in actis. Si. n. hoc in his forti⁹ in alijs. Ad oppositionē rn̄deo in his casib⁹ spāle q̄ in his ēt parti petēti nō ē necessario libellus offerendus q tn̄ petenti ī alijs necessario dz afferri: qd̄ ītelligo exceptis his casibus qbus sine libello procedit̄ quorū aliquos no. hosti. in pre. decre. ī. de libel. obla. et accur. in glo. palle. in auc. ð exhi. et intro. reis. sed guil. plenius colligit in spec. de libel. cō. §. nūc dicendū. Nō tn̄ putes q̄ in omni casu quo nō exigit̄ libellus locus sit huic ɔstōni q̄ p multa exēpla ibi posita videre potes et satis est hic expresse nō esse.

n ¶ Nō exigat. est mēs lre q̄ iudex necessario non h3 exigere: nec actor necessario h3 offerre spōte vo offerri posset et recipi vt ī fi. Istud aūt et seqūes pprie sūt de figura iudicij. cū. n. figura cuiusq3 rei sit ipsi⁹ apparēs forma vel facies ī q̄ rei substātia fingit̄. ff. de ac. et obl. nō figura. facit ð cele. mis. cū marthe. v. ex eo. et iudiciū sit act⁹ triū psonarū iudicis actoris et rei. c. fi. forus. C. de asser. tol. l. i. in fi. ipsius forma facies et figura principalr̄ consistit in his: ita q̄ altero deficiēte dr̄ q̄si figura. C. de cadu. tol. l. vnica. §. simili mō: ibi. n. q: nō erant nisi due psone. s. iudicis et dn̄i serui noīantis illū3 filiū: nō erat pprie figura. Sublata igit̄ figura nō vł iudex astrict⁹ ad aliquas formas rimulas vel figuras iudiciorū: nisi q̄tū hic exprimit̄ et expssa plus respiciunt figurā facti negocij vł cause q̄ iudicij: vt. ī. dicā. dicūt ēt qdā libelli oblationē remitti p vbū ð plano. C. de naufra. l. ð submer. nauib⁹. li. xi. Alij ɔ̄ et de hoc. ff. de ac. leuia. et ð of. procō. necq̄. §. decretū: et in decre. quā alle. ī. glo. ij.

o ¶ Lit. cōte. sed cum petitio sit in actis scribēda: vt. ī. v. vex: sz lit. ɔtesta. nō est faciēda vt h: qd erit ð deliberatorijs dabunt̄ ne aliq̄ ðliberatorie reo et ī alijs iudicijs planū ē deliberatorias eē de sb̄a si petat̄: vt no. ij. q. i. ī sūma: et. iij. q. iij. cū accusat⁹ et p3 ī auc. offerat̄. c. q. vn̄ dicūt Inno. et host. de libel. obla. c. i. vt ibi scripsi sup. i. glo. deliberatorias artari posse sz nō penit⁹ denegari: l3 tacite et expsse possit illis renūciari. alle. ff. de fe. l. i. C. ð epi. et de. auc. generalr̄: et de h ēt de dila. c. i. et. ij. sz ī his cāis ex quo nō ē necessaria ɔtestatio: nō vł necessaria ðliberatio: ad h fac̄ q: īterdū ī his q̄ sūmariā cognitionē reqrūt simul petit̄. et iurat̄. ff. de edē. q̄dā. §. fi. sz ɔ̄ exigit̄ iuramētū calūnie in his cāis vt seqt̄. itē pōt re⁹ ɔuenire vt. ī. v. vex. ī deliberatorijs aūt qūo iurabit vel recōueniet. itē p hāc formā nō tollit̄ iudicis recusatio cū exceptiōes et defensiones ltie refuent̄: vt seqt̄. itē absurdi⁹ eēt hūc iudicē si suspect⁹ ē recusari nō posse q̄ eū q pcedit ī figura iudicij: cū iste plus ledere possit. saltem igit̄ sup h deliberare pmittat̄: nec artet̄ tā pcipiti festinatione iudiciū suscipe. ff. de ad. tu. tutor q repto. §. i. ī fi. ff. de iure fi. l. edicto. §. cū aūt.

p ¶ Non postulet. scire debes q̄ Joannes fascioli pisanus legum docto:

composuit quēdā tractatum de sūmaria cognitione quem guil. posuit in spec. pma parte de of. iud. §. fi. ubi inter alia tractat: an ī sūmarijs regratur libellus uel ꝯtestatio: de quo vide in pre. §. ver. v. ꝛ ver. seq.

a ¶ Feriarū. istud forsan induceret solū ꝟbuz de plano. quasi plane ꝛ ī domo nō pro tribunali sedēdo id valeat expediri. fa. ff. de fer. l. ij. ꝛ l. miles. §. sexaginta. ff. de adul.

pore ēt feriarū[a] ob necessitates[b] hominū idultarū a iure[c] pcedere valeat[d]: āputet[e] dilationū materiā litē quāto poterit[f] faciat breuiorē exceptōes[g] appellatōes ꝛ dilatiōes[h] frustratorias repellēdo ptiū aduocatoꝝ ꝛ pcuratoꝝ ꝯtētiones ꝛ iurgia[i] testiūq3 supfluā multitudinez[k] refrenando. ¶ Non sic tñ iudex litē abbreuiet: qn pbationes necessarie[l] ꝛ defensiões[m] ltie admittāf. ¶ Citatōez[n] ꝟo ac pstationē iuramēti ꝺ calūnia vl malitia: siue ꝺ veritate dicēda: ne ueritas occultef p cōmissionē hmōi itelligim⁹ nō excludi[o]. ¶ Ueruz q: iuxta petitiōis formā[p] pnūciatō[q] seq dz p pte agētis ꝛ ēt rei si qd petere voluerit[r]: ē ī ipō litis exordio[s] petitio facienda siue ī scriptis siue ꝟbo[t] actis tñ cōtinuo[v]: vt sup qb⁹ positiones ꝛ articuli formari[x] debeāt: possit haberi plenior certitudo: vt fiat diffinitio clarior[y] inserēda. ¶ Et q: positiones[z] ad faciliorē expeditionē litiuz propter partium confessiones[ꝛ] ꝛ

b ¶ Ob necessitates. sic ē tps vindemiarū ꝛ messiuz qbus etiā ferijs partes renūciare possunt. s. de fer. c. fi. in fi. ī hoc ergo differunt he cause ab alijs q: in his pcedit iudex inuitis ptib⁹: ī alijs secus ī qb⁹ pter appellatio nē sñia eēt nulla lata pte inuita vel abñte. ff. ꝺ fer. l. i. Rōne vero huius lfe pz q ferijs itroductis in honorem dei vel scōꝝ procedere non potest talis iudex p q viderenf expedita q̄ no. xv. q. iiij. in sūma. p Guil. ī spec. de fer. §. ij. ad fi. vt. s. in causis mrimonialib⁹ bñficialib⁹ decimaꝝ ꝛ vsuraꝝ nō possit pcedi ferijs iductis ob honorez dei: sz ī ferijs rusticis sic: cū in illis pcedatur simplr ꝛ de plano ꝛc. vt in decre. dispendiosam. s. e. cō. de iudi. sed qd dices de ferijs repentinis que repēte inducūtur pter pncipis coronationē: victoriam pspere gestaz vel simili causa ꝺ qbus. ff. ex. q. ca. ma. ꝛ si p pretorē. §. si feric. C. de dila. siue pars. C. de fer. l. i. ꝛ fi. puto q in illis pcedere nō potest talis iudex: ad qō sufficit ī illis nō esse pmissuz: maxime cū ab alio q a principe iduci nō possint. C. de fer. a nullo. ergo p ut ab eo sunt idicte seruenf. Hoc maxime ꝫm verā opi. q̄ hz etiaz talibus ferijs renūciari nō posse: de quo in spec. de fer. §. fi. in pn.

c ¶ A iure. tñ ministerio hoīs: q: ius nō determinat tps pter varietatē locoꝝ: qbus citius vel tardi⁹ pdicta colligunf: ꝛ sic citius vel tardi⁹ predicta inducunf. ff. de fer. l. psides: de of. procon. si in aliquē in pn.

d ¶ Ualeat. nō qcqd iudicis volūtati ꝛc. ff. de iudi. nō qcqd. ff. de of. psi. l. sepe. s. de offi. dele. ꝯsuluit: pter qō honestū puto q si iudex sic dat⁹ viderit grauiter ledi partē ex pcessu tali tpe fiendo supsedeat: hz. n. iudex puidere vtilitati cause ꝛ partiū: vt lit. cōte. accedens. ij. de rescrip. statutuz. §. insup. li. vi. C. cōi diui. l. iudicē. ff. de leg. i. l. pōt. ꝛ facit qō no. in spec. de arbi. in fi. ꝟ. sed nūquid tūc sedere: vbi tractatur q arbiter in cuius cōpromisso renūciatum est his ferijs non tenef pcedere tali tpe feriato.

e ¶ Amputet. istud ꝛ q̄ sequūtur vsq3 ad. ꝟ. nō sic: nō videnf ī his causis spālia: cū in omni cā iudex laborare debeat ad lites breuiādas dilationū materias amputādas ꝛ alia que sequūtur iura sunt vulgaria. Sed dici pōt spāle quod in his fortius q in alijs iudex hoc poterit.

f ¶ Poterit. id dicim⁹ posse q honeste possum⁹. xxij. q. ij. faciat. ff. de cōdi. isti. fili⁹ q ꝺ ꝟ. si. nepos. vñ h dteriat fiēdū siñ ptiū pudicio. ī. ꝟ. fi sic.

g ¶ Exceptiōes. h ꝛ seqntia videnf tolli p ꝟbū absq3 strepitu: talia. n. per quēdā ꝯuocū clamorē ꝛ tumultū solēt examē obstrepe: ꝛ ꝟitati hñde obstaculū pbere: vñ dic canō q cultū suū iusticia perdit qñ silētia iudicij ob strepentium turbo perfundit. v. q. iiij. ī loco: ad qō facit. C. de ioffi. test. si q3 ī suo de ꝯsor. eius. li. l. i. ꝛ ꝺ adul. l. adulterij. C. de stu. li. vr. ro. l. vnica ī fi. li. xi. de tali strepitu hr. de fin. c. vno. de elec. quorūdā. li. vi.

h ¶ Dilatiōes nō dicit exceptiōes dilatorias ꝛ appellatōes frustratorias p h inueret exceptiōes surreptiōis vel nullitatis ꝯ rescriptū vel recusationis ꝯ iudicē vel dilatoriā solutiōis vel his siles repellēdas: sz h itēdit ois exceptio frustratoria ꝛ ad differēdū iudicis pcessuz maliciose opposita repellaf: sz q̄ro quā exceptionē vl appellatōez p h ꝟba nō dico p hāc ꝯstōnē possit talis iudex repellē quā alter iudex teneaf admittē: hoc vellē doceri.

i ¶ Iurgia. de his. s. de ver. sig. forus. §. iurgium.

k ¶ Multitudinē. hcōe vr ī oīb⁹ cāis. s. de testi. significauerūt: ꝛ. c. seq. ꝛ. ff. de testi. l. i. in fi. tñ hoc ī his āpli⁹ q ī alijs poterunt per hāc lrām.

l ¶ Necessarie. actori vel reo.

m ¶ Defensiones legitime. facit ad h de offi. dele. ex parte. ij. q. vij. lator: ꝛ ibi no. ꝛ. C. de pci. ipe. of. l. quotiēs. ꝛ facit hec lrā ꝛ finis isti⁹ scōe partis ꝛ iura pdcā ad qōnē legi status de ptāte q hz arbitriū: an teneatur iusticiā partis ꝟuare vel possit illā ꝯ iura ꝛ iusticiā ꝯdēnare ꝛ volūtate vti: ꝛ tenēt q iusticia ꝛ legitia ptis defensio non tollitur p dationē arbitrij: alle. C. de ioffi. testa. si qñ. ff. de ꝯdi. ide. si pcurator: in pn. ff. de dona. si fili⁹: ꝛ ꝺ pecu. l. q peculij. ff. mā. l. creditor. §. luci⁹ ad municipa. l. luci⁹. §. iperator. ff. de pac. ꝯ iur. ff. ad treb. si cū herede: facit de re. iu. ī generali. li. vi. cum suis concor. ꝛ optīe pbat ꝯstō de. s. de re iudi. pastoralis. §. pe. in fi. Et si dicas arbitriū ab eo q potuit concessuz dz aliqd operari: rñdetur q ad solēnitates que figuraz iudicij respiciūt non tenef vt h. Unde no. q ꝺ his q̄ in iudicio agunf quedā sunt acta cause vel litis: qdā iudicij: ꝯfessiones ergo attestationes ꝛ ea q̄ respiciunt factuz pprie sunt acta cāe. citationes satisdationes ꝛ silā sunt acta iudicij: de hoc p Jnno. ꝛ Host. de testi. cāz ꝛ per archi. de elec. idēnitatib⁹. §. si ꝟo. Uerba igif sine figura iudicij: lz tollāt aliq̄ ex his que ordināt iudicium: nō tñ illa q̄ instruūt ꝛ decidūt causam: nō est ergo miruz si pbationes ꝛ legitimas defensiões talis iudex admittit. nil igif talis iudex omittit p qō ipediaf vel occultef cognitio ꝟitatis vt sequr: ꝛ p singula discernere potes. Illa vero q̄ solēnitatē respiciunt: siue sint actus q respiciunt iudicez siue partem vtrāq3 vel alterā remittūtur. ꝛ fa. ff. de lega. si huus vetitus cum suis ꝯcor.

n ¶ Citationē. per hoc singulare vr q sufficiat vnica: cum als saltē ī pn. cāe reqraf trina vel pemptoria: ut lit. non cōte. qm. §. porro. de hoc. xxiiij. q. iij. de illicita.

o ¶ Nō excludi. itellige plusq in alijs in qb⁹ nō pceditur simpliciter ꝛ de plano: vnde sicut ī illis sic ꝛ ī isto: si tñ tacite omittanf h iuramēta nō vitiaf pcessus de iura. ca. c. i. li. vi.

p ¶ Formaz. de or. cog. c. ij. de accu. qualiter. ij. de si. lz. vbi ꝺ hoc. fac ꝺ cau. pos. cū sup. ff. ꝺ iudi. de qua re. s. de fi. instru. ī ter. ver. ceterum.

q ¶ Pronūciatio. expedit igif petitōez ī actis describi pp iudicē ut pnūciationē petitiōi ꝯformet ut h: ꝛ. ff. cōi di. ut fūdus pp actorē ne frustra fatigef: ꝛ vt videat sup quo positiōes ꝛ articulos formet vt seqf ꝛ vt sibi ex alia cā agēti non obstet exceptio rei iudicate. s. ꝺ re iu. abbate li. vi. expedit reo vt dliberare possit. iij. q. iij. offeraf: suas defensiōes formare: vt ex ieptitudine absoluaf ab instātia ꝛ absolut⁹ in pncipali nō possit iterū cōueniri. dicūt qdā q oblatio libelli solū respicit fauorē rei: q si tenere velis dicas id verū de ipsa oblatione q̄ sibi fit expensis actoris: petitionē vero in actis describi triplicē fauorē respicit vt prediri.

r ¶ Uoluerit. qō reqrat sūmariā cognitionē: ꝛ sit ei⁹ nature q in eo possit pcedi sine strepitu ꝛ figura ꝛc. hoc dico q: Jnno. ꝛ Host. post eū de mu. pe. c. i. q cōnetus ī cā q̄ reqrit sūmariā cāe cognitionē recōuenire nō pōt: nisi sup cā cōsilis cognitiōis sit rō ꝫm eos: q: ꝯuētio ꝛ recōuentio sil sint tractāde: de or. cog. c. ij. vbi vna reqrit plenā cognitionē: altera sūmariā: restat q sine alterius pudicio simul tractari nō possint: cū altera accelerationē exigat: altera dilatōes lōgiores exposcat facit p Jnno. C. deposi. l. fi. ꝛ. C. de cōpen. l. fi. ꝛ. s. depo. bona fides in fi. ꝛ facit hoc dictū multū ꝯ opi. Jnno. ꝛ p opi. mea de qua statim dicā. Sz qdā legiste ꝯ p. l. sz he. §. nō solū. ff. ꝺ pcu. vbi si p pcuratorē actoris petif cautio dāni īfecti. q̄ tñ celeritatē desideret. ff. de dā. infec. l. i. ꝛ. iiij. §. pe. ff. de fer. l. ij. ꝛ re⁹ velit dñm in aliqua actiōe recōuenire pcurator tenef illū defendere: ꝛ hūc itellectū approbat ibi glo. pe. de bel. seqf Jnno. p. l. i. C. vbi cau. sta. vbi h no. ꝛ. C. ꝺ sen. ꝛ inter. auc. ꝛ ꝯsequēter. ꝛ Cy. idē post eū p rōnez Jnno. ad. §. nō solū rñdēt q. §. est volubilis. ꝛ dz itelligi ī pcuratore q recōueniref ī causa dāni īfecti iuxta scōm intellectū ibi positū in glo. Predictis obstare vr decre. ij. de mu. peti. vbi modus pter vel ꝯ ius dat⁹ in ꝯuentione seruaf in recōuentione ꝛ sic arguif q in causis q̄ reqrūt plenā cognitionē bñficio recōuētiōis possit h casu pcedi sūmarie sicut ī ꝯuētiōe: ꝛ sic cessabit rō Jnno. volēs tenere q pmisit: dicere posset q aliō est p rescriptū id tolli q respicit fauorē partiū vt appellare: ꝛ tūc sicē illō nō lz reo in ꝯuētiōe: ita nec licebit actori ī recōuentiōe vt ibi: aliud ē tolli substātialia iudicij p rescriptū: ꝛ tunc restringif ad casuz ꝯuentiōis expssuz. facit de reg. iur. q̄ a iure. li. vi. cū ꝯcor. ꝛ sic hui⁹ rō q: in pmo valeret ipetrātis renūciatio. C. de tēpo. ap. l. vlt. ad fi. ī scōo no. vt dicā. ī. ī vlt. glo. Eque tñ dici posset q aut ordiari⁹ vl delegat⁹ cognoscit de causa ī q̄ de sui natura sūmarie pceditur: ꝛ tūc sit locus per opi. Jnno. ꝛ sequaciū: vt q̄litas cāe recōuētionē ipediat: sic ꝛ als no. ꝺ mu. pe. c. i. in fi. ī pe. glo. ꝛ de arbi. cū dilect⁹ in glo. i. Aut delegat⁹ ꝟtute cōmissionis ī causa ī q̄ als plena cognitio reqrebaf sūmarie cognoscit: ꝛ tūc subdistīgue: aut papa pprio motu tollit substātialia: ꝛ tūc idem qō. s. aut ad petitionē impetrantis: ꝛ tūc ar. pre. decre. ꝛ. l. vl. C. de fruc. ꝛ li. expen. videaf eē remissa plena cognitio ēt in recōuentiōe: ꝛ sic cessabit obstaculū Jnno. vt pdixi. Pro hoc facit hec lrā sic generalr loquēs: si qd petere voluerit ꝛc. ꝛ ad subdistinctionez facit de pben. si motu pprio: ꝛ. c. se. li. vi. ꝛ qō no. in pre. decre. ij. in fi. vlt. glo.

s ¶ Exordio. no. ꝯ opi. Ber. Uin. Jnno. ꝛ Guil. ꝛ Archi. q̄ hz q vsq3 ad ꝯclusionē possit fieri recōuētio: ꝛ p opi. Ala. Tan. Gof. ꝛ Host. ꝛ Jo. mo. q̄ plz q añ lit. ꝯte. sit faciēda: vel statim post lit. ꝯte. vt no. Uecu. ī auc. ꝛ ꝯīter ī glo. fi. in auc. de execu. §. sancim⁹. in. i. glo. vt plene scripsi ꝺ mu. pe. c. i. sup. i. glo. ꝛ ꝯ ipm Jnno. facit qō post eū dixi. s. pri. glo. hoc ergo teneas q lz qñq3 reus recōuenire possit actorē durāte iudicio. nō tñ illa ꝯuentio vim recōuentiōis habebit: vt. s. simul tractef ꝛ finiaf de or. cog. c. ij. nisi fiat in litis exordio vt hic.

t ¶ Siue verbo. eligat q̄ petēs qō vult vel scriptā dare vel ꝟbo pferre vt de suo orē scribatur apud acta vt solent fieri postea.

v ¶ Cōtinuo. tolle verbū inserenda: quod est. ī. ꝛ interserit quare.

x ¶ Formari debeāt. cauti aduocati actoꝝ faciūt triplicari libellos: vnū dāt notario qui scribit acta: aliū reo: tertiū sibi seruāt ad finē de quo dr: vt meli⁹ ꝛ certius positiones ꝛ articulos formēt.

y ¶ Clarior. tñ rōne memorie q̄ labilis ē. xxiiij. dist. pterea. C. q testa. fa. pos. hac cōsultissima. ver. at cum humana: pter qō non scribere petitionē posset impedire ꝛ occultare veritatez. tum quia exquo petitio in actis descripta est exprimi poterit in sententia vt moris est.

z ¶ Positiones. de his ꝛ ipsarum formis satis. no. de confes. c. i. li. vi.

ꝛ ¶ Cōfessiones. sed si pars negat qō petif: qd releuat positiones facere quas ēt nēgabit. Solu. sepe ꝯtingit q vsus positionū multū releuat pbantez: vt si petā

a te centũ q̃ mutuauiticio cui⁹es heres: resistis negãdo modo ponaz ꝙ mutuauiticio centũ: q̃ ꝓmisit illa restituere tali die: ꝙ tuq⁹ ĩstituit te heredẽ: ꝙ mortuo⁹ ẽ: ꝙ hereditatẽ adiuisti vel habuisti: hec oia habeo necesse ꝓbare: ſz forte duas primas negabis: reliquas ꝓfiteberis: multũ ergo me iuuat posuisse: forte etiã lz resistas dicẽs exceptionẽ pacti solutiõis vel silẽtio tibi cõpetere oẽs ꝑdcãs positiões ꝓfiteberis: p qõ pz ẽt sup ꝑncipali cui resistit aduersarius ponere qñqz multũ iuuat.

a ¶ Articulos. de his. s̃. de testi. p tuas: ⁊. c. ti. ꝑtitũ: lib. vi. Et ĩ qbusdã fortis vt ĩtẽtio vt assertio: fa. s̃. ꝏ ca. pos. cũ ecclesia: p⁹ ꝑn. C. de tẽ. ap. l. p hãc.

b ¶ Lõgeu⁹. s. a tpe grego. ix. q: p:i⁹ de positõib⁹ nõ hẽbam⁹ expressuz: sed p ipm hẽmus de elec. dudũ. ij. ꝏ lit. ꝓte. c. vno.

c ¶ Obſuari volẽtes. in oibus causis nedũ in his ĩ qbus sine figura ꝓcedit: ita puto auctorẽ intellexisse ⁊ dato q̃ dicas illuz intellexisse soluz de his quibus ꝓcedit sine figura: fortius ergo seruandus est in alijs.

d ¶ De ꝑtitũ. ꝓpter plurale nõ puto q̃ ꝑs altera sola resistere possit. ambab⁹ aũt resistẽtibus nõ vt iudicẽ hoc posse: ſz p hoc collige q̃ si iudex q̃ sine figura ꝓcedit iuitis partib⁹ nõ dat simul terminũ ad ponẽdũ ⁊ ad articulandũ: multominus ⁊ alius.

e ¶ Utroſqz. s. positiões ⁊ articulos. vñ ⁊ qdã ĩ causis ꝑ ꝓiũgũt dicẽtes ponit de quo spec. in titulo de testi. §. nũc videndũ in ꝑn. ⁊ si negek ꝓbare ĩtendit ⁊ ẽ. non tñ in alijs cãis dz qs ad ꝑ cogi: ꝑmo. n. põt poncre: ⁊ denũ negata in articulos deducere.

f ¶ Munimẽta. s. p que munit cã: ⁊ idẽ verbũ ꝏ elec. cupiẽtes ĩ fi. i. rñ. ⁊. §. electos. de of. or. quãuis. li. vi. ⁊. s̃. de in ĩteg. resti. coram.

g ¶ Partes. patet ergo q̃ in his causis qbus sine figura ꝓcedit vnus ⁊ idẽ termin⁹ dat actori ⁊ reo ad probandũ: cũ in illis cãis dicat factũ esse q̃ reus probet defensiones suas: nisi pr⁹ actoris ĩtẽtio sit fundata: vt no. s̃. de testi. c. de testib⁹ dicebat guil. in spe. de ĩstru. edi. §. nunc dicam⁹ sepe obtinuisse q̃ post lit. cõte. ⁊ iuramẽtuz iudex possit parnibus statuere terminũ perẽptoriũ ad exhibẽda oia: q̃bus ĩ cã sunt vsure: alle. ff. de edẽ. l. i. §. edẽda. ⁊ qõ ibi no. dicit tñ q̃ qbusdã vt hoc durũ cum id liceat vsqz ad cõclusionẽ: de fi. ĩstru. cum dilect⁹. ⁊ dicunt q̃ lz iudex id possit nõ tñ dz. ff. de iudi. nõ qcqd. ti. q. i. aliud. ⁊ adde qõ statim dicã.

b ¶ Post dationẽ. si ꝏbũ istud cõiungat cum ꝏbo assignare qõ segk ẽ sensus q̃ datis articulis: ⁊ nõ pr⁹ assignare possit hunc terminũ. Si ꝏ ꝓiungat cuz ꝏbo exhibenda: erit sensus q̃ poterit dare terminũ pone decẽ dierũ ad ponẽdũ ⁊ articulãdũ: ⁊ extunc dare alios decẽ vel mẽsem ad ꝓducẽdũ ⁊ẽ. vt sic sit dẽk duo termini: si. ꝏ testi. cog. c. ij. ⁊ facit lr̃a qñcũqz sibi videbit: ꝑma plz mazie q: positionib⁹ datis ĩ termino rñdẽdum est: articuli ẽt examinãdi. Illud ergo tps quo sup his ĩstat nõ currit ĩ termino ꝓductionis: nec est cõgruũ parti statui terminũ ad probandũ prius q̃ sciat ĩ qbus relevek: ⁊ quos articulos probare teneatur.

i ¶ Remissionem. cui⁹ formã habes. s̃. de testi. presentiuz. li. vi.

k ¶ Pro testibus. ꝓbatorijs: ⁊ ꝑ ẽ certũ. ſz q: lr̃a generaliter logk vt idẽ ĩ reprobatorijs de qb⁹ de ꝓba. lz. de testi. lz. iij. nã ĩ illis ẽt fit remissio: vt ĩ ꝑ. decre. ꝑtitũ.

l ¶ Producẽdis. nõ semp in vilatione data ad producẽda ĩstrumẽta: lz ꝓducere testes: vt dicit post pe. ⁊ guil. de testi. cog. puenit. i.

m ¶ Nõ obstãte. vbi q̃ nõ fit remissio pro testib⁹ ꝓducẽdis termin⁹ datus ⁊ elapsus bñ obstat ne ꝓduci possint vlteri⁹ instr̃a: ⁊ sic vt solui qõ q̃rit an post terminuz datũ ad ꝓducẽda instr̃a audiat volẽs illa producere. Odof. ⁊ guil. in spe. ꝏ vila. §. videduz. ꝏ. q si dat⁹. dicunt q̃ nõ: alle. guil. ff. de optio. leg. l. mãcipio. C. de ĩge. ma. diffamari: facit p eis. C. q̃ accu. pos. si ea q̃ ꝏ remis. pig. si eo tpe. s̃. de ꝓba. lz ĩ ꝑncipio. ⁊ qõ ibi no. ĩ. i. glo. ⁊ q: boni iudicis ẽ lites dirimere. s̃. de do. ⁊ cõtu. finẽ litib⁹. ⁊. c. fi. alij ꝛ cum nõ sit qs cogẽdus edere instr̃a nisi cuz eis vnt. ff. de edẽ. l. i. §. edẽda: ⁊ vt expssum. s̃. de fi. instru. cũ dilect⁹: vbi pz hoc licere vsqz ad cõclusionẽ: ⁊ ad idẽ. C. de iudi. l. iudices: ⁊ in auẽ. iubem⁹: ⁊ qõ ibi no. Inducitur ad idẽ. C. de li. cau. nec omissa. ff. de questi. vnius. §. fi. Cõfitebitur. n. forsan aduersarius videdo instr̃a p ⁊ ꝛ: facit ꝓstitutio cle. s̃. ꝏ excep. excõicatiõis. tertij distinguũt: q̃ vt equũ an ius aduersarij sit lesuz: vt q: pierũt testes p quos poterat instr̃m reprobasse si fuisset ꝓductũ in termino quo casu audiatur aut ꝓsi⁹ ius est illesuz: ⁊ eo casu producl poterũt: hoc probãt p ꝑdictã. l. mãcipiorum. ff. de opt. lega. ad qõ facit de vo. ⁊ ꝓtu. c. i. ꝏ ꝑben. si tibi abñti: li. vi. ⁊ qõ no. ff. de cuic. si rem. §. quolibet: ⁊ vide de emp. ⁊ ven. c. fi. sup. i. glo.

n ¶ Interrogabit. hoc nõ videk in his speciale. xxx. q. i. si iudicãte de fide instru. cum Joannes: ad fi. ff. de inter. actio. vbicunqz: facit de iuramento calũ. c. ij. in fine li. vi. nisi dicas in his speciale q̃ etiam post cõclusionem ad petitionez partis interroget.

o ¶ Ad id. nõ sufficit q̃ citari nisi expmat id qõ ad suiam audiendaz. ff. que sen. sine ap. re. l. i. §. item cũ ex edicto: facit de testi. cum olim in fi. de do. ⁊ cõtu. cũ q̃ lib. vi. nam si hoc in sũmarijs: fortius in alijs vt superius diri.

p ¶ Nõ peremptorie. ar. q̃ in alijs cãis in qbus fuatur iudicio⁹ figura sit necesse peremptoriuz expmi: vbi nõ fit trina citatio ad suiam audiendã: qõ vt tenere Jo. xxiij. q. iij. de illicita. Ber. de of. dele. ꝓsuluit. Inno. de accu. ad petitionẽ guil. in spec. de cita. §. viso. de tempore. ꝏ. alꝭ autem. ⁊ in. ꝏ. qd si lata.

q ¶ In scriptis. pferat qõ ẽ. ĩ. ⁊ hui⁹ ꝛriũ tenebat egidi. in decre nouit. ẽt solũ ex vi illi⁹ ꝏbi de plano: ⁊ p hoc no. duo in qb⁹ ꝓueniũt iste ⁊ alie cause. s. q̃ ĩ his vt in alijs necesse sit diffinitiuã de scripto ꝓferri. Itẽ q̃ iudex sicut ĩ alijs ita in his hz illaz p seipm ꝓferre ⁊ de vtroqz satis no. de sen. ⁊ re. iudi. c. fi. li. vi. ibi videas: noluit q̃ scripturã q̃ in sentẽtijs reqrit ⁊ plationẽ iudicis in his causis: ne p id contigeret occultari veritatem propalatã ⁊ in iudicio diffinitam: ⁊ per consequẽs victorẽ ridiculose ⁊ frustra in tali processus iudicio laborasse.

vero diffinituã citatis ad id⁹ lz nõ pẽptorie ꝑtib⁹: ĩ scriptis⁹ ⁊ put magis sibi placuerit stãs[r] vel sedẽs ꝓferat: ẽt si ei videbit cõclusione[s] nõ fcã ꝓut ex petitiõe ⁊ ꝓbatione ⁊ alis acritatis: in cã fuerit faciendum[t].

¶ Que oiã ẽt ĩ illis casib⁹ ĩ qb⁹ p aliã ꝓstitutionẽ nr̃az[v] vel alias[x] ꝓcedi pt simplr ⁊ ꝏ plão ac sine strepitu ⁊ figura iudicij volum⁹ obseruari. ¶ Si tñ ĩ ꝑmissis casib⁹ solẽnis[y] ordo iudiciari⁹ ĩ toto vl ĩ pte fi ꝛdicẽtib⁹[z] ꝑtib⁹[a] obſuet nõ erit ꝓcessus pp⁹ h⁹ irrit⁹[x]. nec ẽ irritandus[a]. ¶ Data auinione. xiij. cal. ꝏ cẽbris põtificat⁹ nr̃i anno secundo.

r ¶ Stãs. in hoc diuersum est ius in his causis ad alias que reqrunt figurã iudicio⁹ q̃ ꝏferri ꝏ bent a iudice sedente: de quo vide no. ĩ predi. decre. fi. de re iudi. li. vi. in glo. pe. ⁊ vt qbusdam ꝑ ĩduci etiã per soluz illud verbum de plano vt diri in ꝑn. huius partis: ⁊ hoc tenebat egi. in decre. nouit.

s ¶ Cõclusione. ista lr̃a vt velle q̃ in alijs cãis reqrẽtibus figurã iudicio⁹ necessaria sit ꝓclusio ⁊ de ꝓclusione habetur. s̃. de ꝓcu. auditis de cã pos. pastoralis: ⁊ in ꝓstõne clemẽtis. e. ti. cã. de ꝓba. qm̃ ꝛ: de fi. instru. cũ dilectus: ⁊. c. cũ Joannes cõmuniter in secularibus foris apud nos nõ fit collusio in ecclesiasticis fit per partes. Item ipsis vel altera ipsarũ inuita: ex quo sufficientes dilationes date essent ⁊ elapse pronũciaret iudex cõclusuz in causa: ⁊ vide in spec. de renũ. ⁊ cõclus. in ꝑn.

t ¶ Faciendũ. patet ergo ẽt in causis qbus tollit figura iudij fm ius ꝓnũciari debere: vt diri sup verbo defensiones.

v ¶ Nostram. s̃. de iudi. dispendiosam.

x ¶ Alꝭ. vt in casu decre. fi. de her. li. vi. ⁊ in casu decre. indẽnitatibus. §. si vero de elec. e. li. qõ dic vt diri in ꝑn. super. ꝏ. figura.

y ¶ Solẽnis. vt libelli oblatio litis cõtestatio ⁊ similia.

z ¶ Nõ ꝛdicẽtibus. Inuit q̃ ꝑtib⁹ ꝛdicẽtibus nõ possit iudicio⁹ figura vel solẽnitas vltra id qõ hic exprimit obseruari: qõ verũ itelligo quãdo sic procedere nõ est in iudicis ꝑtãte vel q: papa sic ꝓcedi mandat: vt in. c. secus si sic ꝓcedere voluntati iudici relinquat vt in ꝓstõne dispendiosam. s̃. de iudi. vt ibi diri sup ver. valeat. ij. no. casum quo sufficit tacitus cõsensus nõ reclamãtis cõcor. de accu. c. ij. li. vi. interdũ regrit expressus. c. lib. de rescrip. statutum. §. in nullo: alꝭ nõ ꝛdicere sapit mediũ iter consensum ⁊ dissensum: qõ dic vt no. de re. iur. is qui tacet. li. vi.

a ¶ Irritãdus. p suiam vt alias de re iudi. cũ causa ⁊. c. cũ bertoldus ĩ fi. ⁊ cõcor. huic fini de iur. cal. c. i. ij. rñ. in fi. li. vi. Et scias q̃ iste finis non cõuertit: nam si in causis que requirũt figurã iudicij ꝓcederetur nõ contradicẽtibus partibus sine figura non teneret processus ⁊ idem si expresse consentirent: de hoc de offi. delega. de causis: in glo. ij. ij. q. i. in primis: ĩ fi. ⁊. c. seq. ⁊ in spec. de sen. prola. §. iurta. ver. quid si de partium: qõ itelige vt no. de re iudi. c. vltꝰ. li. vi. in. v. glo. Ratio diuersitatis patet: qa in casu isto fit cõtra ius commune: sed in casu quem ponit littera res redit ad ius cõmune ⁊ ad sui naturam: quod facile fit. xxxv. distinc. ab exordio. ff. de pac. si vnius. §. qõ si nõ vt totum. Natura vero naturãs cũ ad illã redibim⁹ p intercessionẽ virginis gloriose nos collocet cuz electis. Amẽ.

Hieronymi clarij brixiani iuris vtriusq3 doctoris, pthonotarij ⁊ comitis apostolici ī extrauagātes decretales breue pludium.

Ad lectorem.

Cum oīs magistratus presertiz ecclesiastici in decidēdis causis ⁊ ceterri iurisperiti quibus interpretandi consulendiq3 tribuitur facultas responsa sua iusta constitutionum romanorum pontificum que non solum in corpore iuris clause reperiuntur decisiones. Verum etiam secundū extrauagantium dispositionē sint, platuri si mō ipsis extrauagantibus adsint requisita: que epistola innocentij tertii ad belieñ epūm deposcit: ipsarum lectionē nō negligendam censeo. Quippe snia lata contra extrauagantez publicatam ⁊ indubitatam est ipso iure nulla: ante publicationez vero secus vt nota. in proemio clementinarū in verbo decetero. ⁊ in de. nolentes de hereticis. sed si est publicata ⁊ idubitata ē ipso iure nulla tanq̄ lata contra legem scriptam not. bal. i. l. ij. C. qñ. prouocare nō est necesse. ⁊ but. in. c. i. ⁊. c. cum inter de re iudi. ⁊ probatur in. l. i. §. item cum contra sacra. ff. que sent. sine ap. rescin. exemplum in extrauaganti execrabilis scōum abbatem in. c. pastoralis de fide instru. Idem de extrauagāti ad regimē quaz allegat decisio in nouis. cccxlix. incipit itez si mandatur: secus autem si de ea dubitaf p. c. pastoralis de fide instru. ⁊. l. cum prolatis. ff. de re iudi. fm vnam lec. Ideo super ea papa est cōsulend⁹: ⁊ si reperitur in archiuo publico dicitur indubitata per auc. ad hec. C. de fide instru. ⁊. l. celsus. ff. de proba. fm vnam lec. facit. c. ad audiētiam de prescrip. ⁊ idem presumitur quādo reperiť in ter extrauagantes. xx. q. i. c. quoniaz progenitor: maxime si reperitur glosata per doctorem famosuz sicut zen lau. Io. mo. ⁊ alios per no. in dicto. c. pastoralis: probat. l. i. ī fi. C. de nouo codi. cōponendo ⁊ quod nota. in. l. hj. C. ō legibus. vel si fuit diu obseruata vt no. Ber. in. l. fi. super extrauaganti qui sint rebelles. de quibus plenius per bar. in. l. cum prolatis prealle. ⁊ But. Abb. ⁊ modernos in dicto. c. pastoralis. vbi secunduz Boat. pōt de ea dubitari. instar eius quod no. in. c. nemo: de elec. in. vi. de q̄bus etiam p Lud. in consilio. ccl. qō incipit in christi noīe in proposito casu. vbi ēt subdit q⁹ si fuisset tpalis p declarationez successoris efficitur ppetua. Quia declaratio pape etiam ad petitionē singularis psone facta ad. l. vel ad ordinationem aliquam precedentem. l. generalem constituit ad oēs per. l. fi. C. de legibus: ⁊ no. in. c. in causis de re iudi. Item nō ē necesse quod cōstet ō datis scōm Bar. in dicta data q̄ sint rebelles. Premissa intelligo de extrauagantibus emanatis post copilationem libri sexti secundum Io. an. in proemio li. vi. ad fi. ⁊ in. c. fi. de her. eo. ti. Et si cōtradicāt iuri scripto dic vt plene per Io. an. Io. de lig. ⁊ dominicum in. c. i. in prin. de cōstitutionibus li. vi. ⁊ per archi. xix. di. c. si romanorum ⁊ in summa. Adde Bal. in. l. leges sacratissime. C. de legibus ⁊ no. in. c. si in laicis. xxx. di. Nec est de substantia vt redigaf in scriptis de quo plene p Io. an. ī regula nemo potest de reg. iu. in me. lib. vj. ⁊ in decisionibus. ccxxxviij. per glo. in. l. i. C. de legibus probatur in. c. i. de renun. li. vj. per abb. in. c. i. de potest. prel. qui dicit q⁹ de hoc videtur cōmunis opinio. debent autem extrauagātes quando de eis dubitatur per allegātem in forma autentica produci sub plumbo si extra curiam sunt producende vel sub signeto vice canzellarii si in curia sunt producende. Et hoc de illis que sunt descripte in libro canzellarie. Ille aūt que sunt descripte in camera apostolica sumentur cum signeto camerarij in curia: vel sub plumbo extra curiam. Et ita seruatur in curia romana. de his autem plenius tractat suprem⁹ doctor. d. Franciscus de pauinis in prin. extrauagantium Ioannis. xxij.

Incipiūt decretales extrauagantes q̄ emanarūt post sextū.
De electione ⁊ electi potestate.

Bonifacius octauus.

Iniuncte nobis debitum seruitutis exposcit: vt qui ad reformādos ī dero mores ⁊ act⁹, put nobis ex alto pmittiť solerter intendimus: ibi precipue reformatiōis acōmode remedium apponamus ubi maius respicimus periculuz imminere. ¶ Sane quā periculosum existat: q⁹ aliquis in officio dignitate vel gradu fore se asserat: ⁊ pro tali etiam habeatur: nisi prius quod asserit legitimis ostenderit documentis: tam ex ciuilibus quam ex canonicis institutis colligitur euidenter. ¶ Asserenti nanq3 cum mandatis principis se uenisse credendum non est: nisi hec scriptis probauerit: nec similiter creditur se asserenti legatum. ¶ Nunquā. n. ap. sedis moris fuit absq3 signatis apicibus vndecunq3 legationem suscipere: sed nec dicenti se delegatum sedis eiusdez creditur vel intenditur: nisi de mandato apostolico fide doceat oculata. ¶ Similiter clerici ad alienam diocesim sine suorum ordinariorum litteris venientes nec in suis recipiuntur ordinibus: nec ad superiores ascendunt. ¶ Clerici quoq3 ⁊ monachi quī de suis ciuitatibus ad almam vrbem proficiscuntur: nisi muniti veniant suorum litteris prelatorum nō sunt clerici vel monachi reputandi. ¶ Si quis preterea in clerum electum se dicat: si sacerdotē sese nominet hoc scrutandum est: quia non sine periculo est in talibus cōmunicatio indiscussa. ¶ Quod autez in illis qui se episcopos ⁊ superiores prelatos aut etiam abbates priores seu alios monasteriorum rectores quocunq3 nomine censeantur appellant: si discussio celebris ⁊ diligens facienda luculenter apparet: si scandala ⁊ pericula grauia que ipsorū parere posset communicatio indiscussa diligētius attendanť. ¶ Hic nos euidens euocat ratio vt cum premissis aliis casibus q̄ minoris existunt periculi fit ex constitutionibus editis iam prouisum: hunc ultimum qui pericula grauiora minatur: nequaquam sine prouisionis oportune remedio relinquam⁹. ¶ Presenti itaq3 perpetuo valitura constitutiōe sancimus vt episcopi ⁊ alij prelati superiores ⁊ ceteri monasteriorū regimina exercentes: quocūq3 nomine censeantur: qui apud dictam sedem, pmouentur: aut cōfirmationis consecratiouis vel benedictionis munus recipiūt: ac commissas eis ecclesias ⁊ monasteria: absq3 dicte sedis litteris huius: eorum promotionem cōfirmationem cōsecrationem seu benedictionem continentibus accedere: vel bonorum ecclesiasticorum administrationem accipere non presumant: nulliq3 eos absq3 dictarum litterarū ostensione recipiant aut eis pareant vel intendāt. ¶ Quod si forsan contra presumptum fuerit: quod per epos ⁊ prelatos abbates priores ⁊ alios monasteriorum regimina exercentes predictos medio tempore actum fuerit: irritum habeatur: nec quicquam interim ijdem episcopi vel prelati abbates priores vel regimina exercentes: de ecclesiarum vel monasteriorum prouentibus percipiant eorundē. ¶ Capitula vero ⁊ cōuentus ecclesiarum ⁊ monasteriorū ipsorū ⁊ alij quicunq3 ipsos absq3 huius dicte sedis litteris recipientes: vel obedientes eisdem tam diu sint a beneficiorum suorum pceptione suspensi: donec super hoc eiusdem sedis gratiā meruerit obtinere. ¶ Epi quoq3 prelati abbates priores ⁊ alij monasteriorum regimina exercentes predicti solito fidelitatis ⁊ obedientie iuramento non prestito. ¶ Illi etiam pontifices quos apud predictaz sedem palium contingeret recipere: absq3 litteris traditionis ipsius palij nequaquam ab eadem discedant: discedentes vero quousq3 huiusmodi iuramentum prestiterint ⁊ litteras obtinuerint nihil de ipsarum ecclesiarum monasteriorum prouentibus percipiant: ⁊ qcquid interim per eos vt de alijs predicitur actum fuerit: viribus non subsistat.

Benedictus. xi.

Si religiosus qui absq3 sui superioris licentia electioni de se facte cōsentire non potest: illam post electionē sibi presentatam: vel eius electores infra tempus pro eiusdem superioris presentia vel absentia moderan